

Digitaliseret af | Digitised by



**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Etla, Carit.; af Carit Etla

Skrifter.

Vol. 5-6

Kjøbenhavn : V. Pio, 1888-1890

8 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author



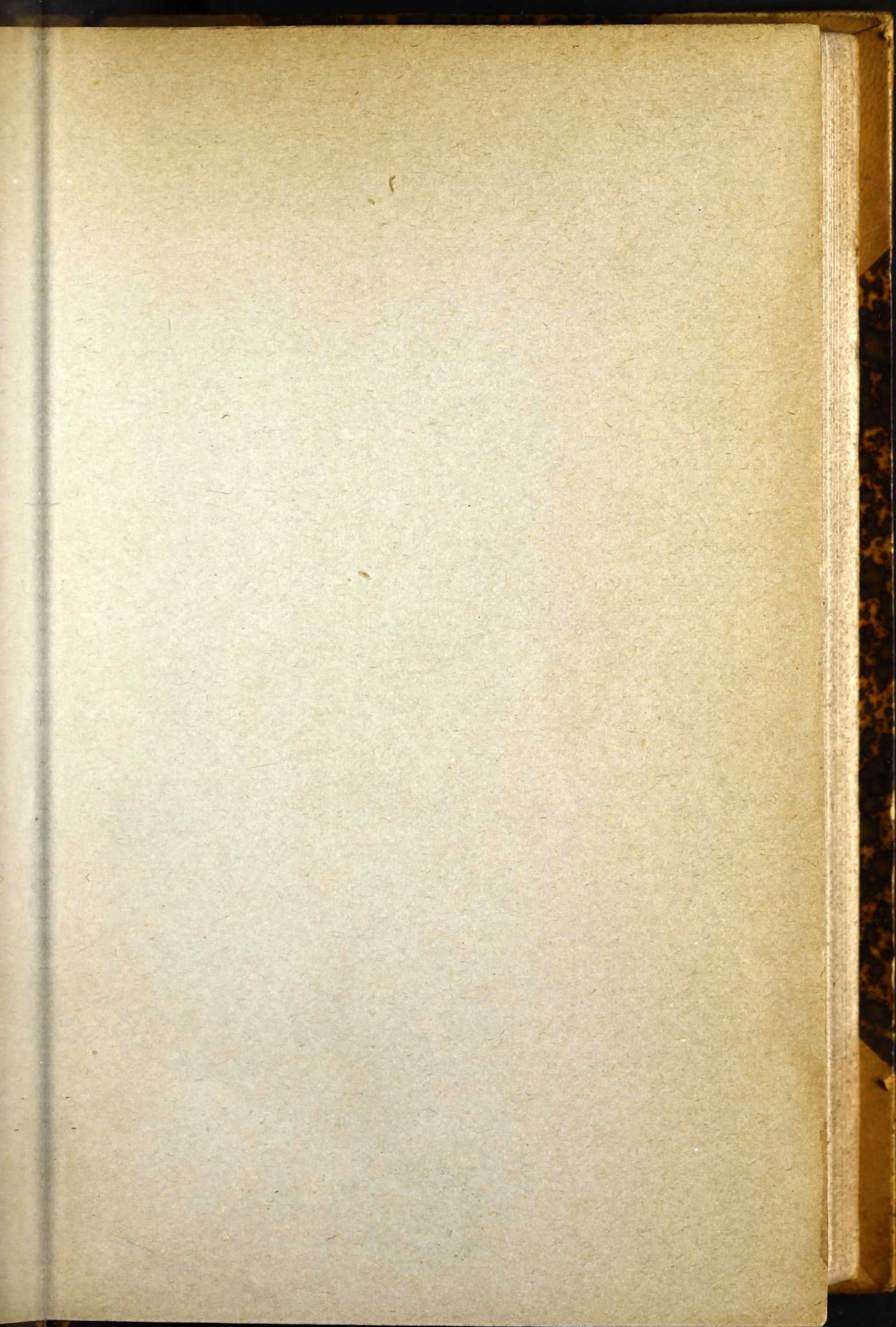
57.-99.

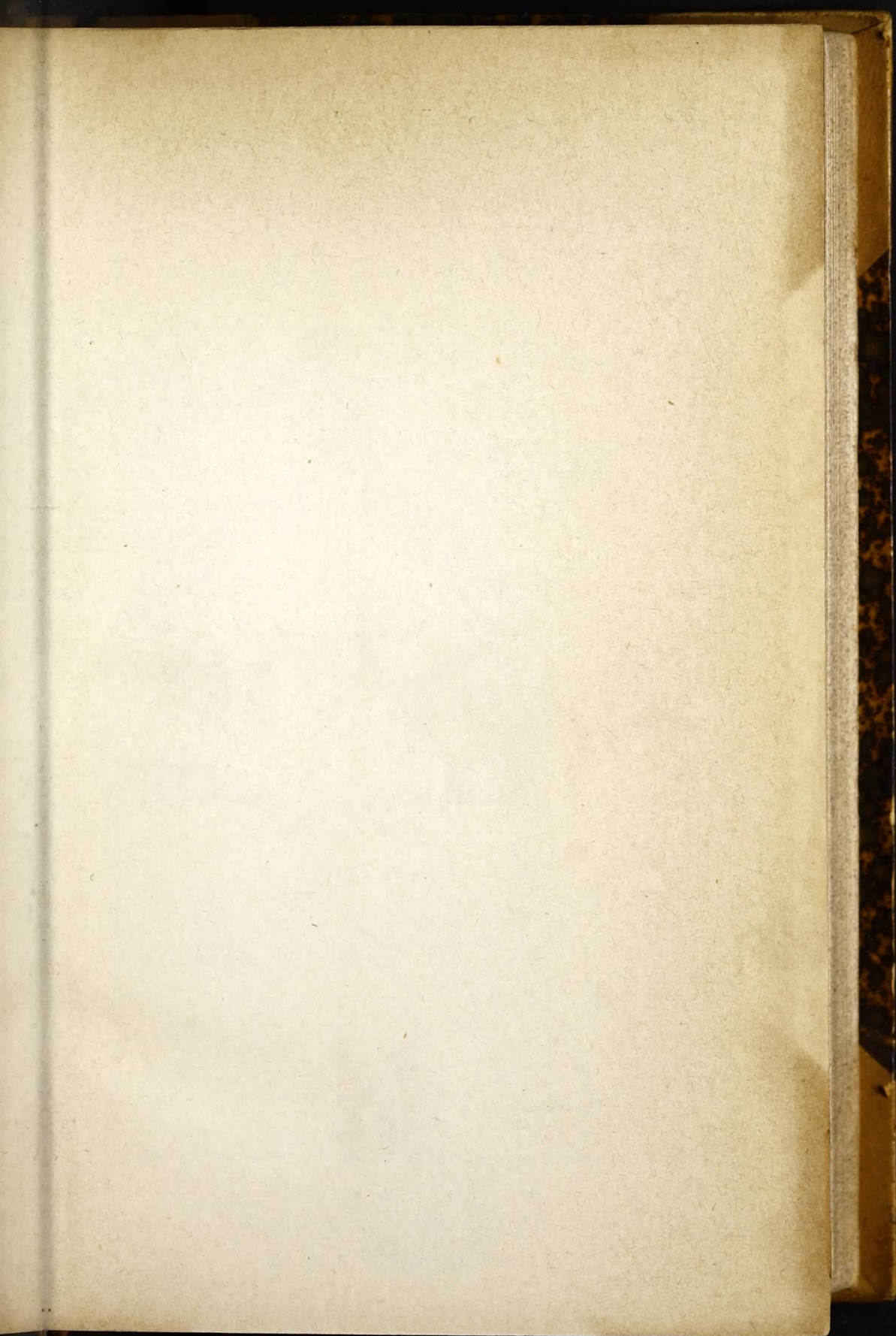
DET KONGELIGE BIBLIOTEK



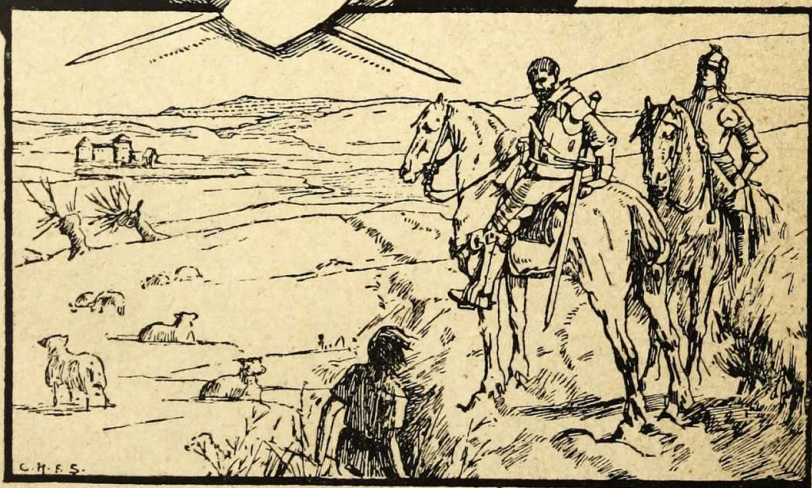
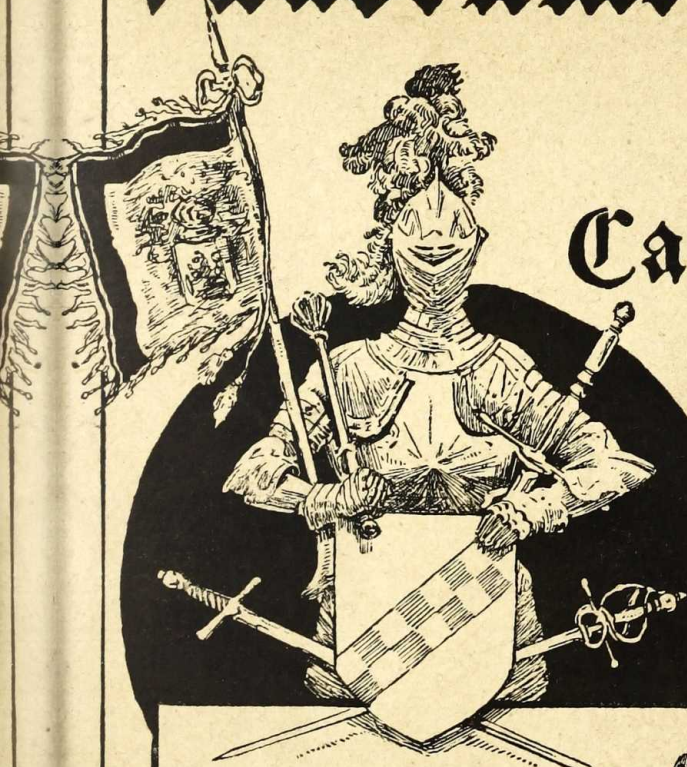
130021105369







Vaabenmesteren af CaritEtlar



V. Pio's Boghandels Forlag.

Stiller

Carl Vitor

(Graf. Friedrich)

D. 1812

Handwritten text



Handwritten text

Handwritten text

1812

Skrifter

af

Carit Etlar.

(Carl Brosbøll.)

5. Bind.

Vaabenmesteren.



Kjøbenhavn.

N. Pio's Boghandels Forlag.

1889.

Vaabenmesteren.

Fortælling

af

Carit Etlar.

(Carl Brosbøll.)



Kjøbenhavn.

H. Pio's Boghandels Forlag.

1889.

Tredie Udgave.



Eally B. Salomons Bogtrykkeri (Møller & Thomsen). Kjøbenhavn.

I.

Den ny Herremand.

Sanct Jacobi Dag i Aaret 1534 skinnede Eftermiddagsolen hen over den store Slette, der strækker sig fra Horsens, ned forbi Thyrsted Kirke, i Bjerger Herred. Denne Slette blev mod Ost ligesom indfattet i en Ramme af de mørke Skove, der udbredte sig langs med Søhytten af Herredet, mod Vest afbrødes Sletten med en Række langstrakte Høie, hvis gulrøde Okkerfarve kom tilsyne mellem det sparsomme Græs, og antydede en bekvem Jordbund for Lyng og Reolingerærter, som tidligere naaede over hele den vestlige Side af Halvøen, og først ophørte mellem Nordsøens Sandbjerger.

I Lø af Bakkerne laa en lille Landsbykirke, omgiven med en Muur af Graasteen, over hvilken Hylde træerne fra Kirkegaardens beskedne Grave strakte deres blomstrende Løv. Paa den modsatte Side derimod, indad til Skoven, antog Landskabets ujevne Grund efterhaanden en Fordybning, som endte i et stort Rær, bevoget med smaa Grupper af Biiil og Elletræer, mellem hvilke Solen hist og her speilede sig i Vandet. Omtrent midt i Ræret saae man en gammel, befæstet Borg, alvorlig og truende

hæve fine røde Mure op over Træerne. Røgen fra dens Skorstene steg iveiret som en lys og lodret Stribe, foran Skovens mørke Baggrund. To flade og firkantede Taarne flankerede Borgen i Retning mod Horsens, ligesom udstillede Vagtposter. Vinduerne i disse vare lange, smalle og lignede Skydeskaar. Sollyset brød sig i de grønne Ruder. Borgen og dens Omgivelser tydede paa Alderdom og Brøstfældighed. Ringmurens oprindelige Farve skjultes paa flere Steder af et tykt Lag bleggønt Mos, Graasvalen byggede i de dybe Revner paa Taarnene, fra hvis Tinder Græs og Lovetand nikkede med deres Stilke ved ethvert Vindpust. Et gammelt Rønnebærtræ stod midt i Borggaarden, dets øverste Grene, som strakte sig ind over Taget, vare visne og bladløse.

Midt over Kæret havde Beboerne af Slottet benyttet en lav Jordryg til at danne en steensat Bei, netop saa bred, at en Rytter kunde ride over den. Imidlertid var et stærkt Regnsfyl eller en Overspømmelse, naar Kæret om Foraaret optog Snevandet fra Skoven, tilstrækkelig til at spærre denne Overgang, og vilde have bragt Enhver i Fare, der ikke kunde stole paa sit Bekjendtskab til Stedet. Lykkeligviis blev Borgen kun sjældent besøgt af Fremmede, og Beiens Ubekvemmelighed forøgede desuden Beboernes Sikkerhed.

En dyb og uafbrudt Fred hvilede denne Eftermiddag over Slottet og Landskabet omkring det. Solen brændte og Fuglene sang i fredelig og uforstyrret Ro. Heiren, der fra Arilds Tid har havt sin Bolig i Balsgaards og Voller Skove, stod paa en Tue i Kæret, med Næbet under Vingen og blundede. Horsens By viste sig i lang Frastand nede for Enden af Fjorden, indhyllet i en blaalig Taage. Et Daadyr kom frem, i et hurtigt og springende

Døb, i Udkanten af Ellekrattet, forfulgt af en langhaaret og mager Ulv. Begge forsvandt nogle Diebliske efter mellem de høie Bakker mod Vest. Inde i Skoven steg en let og hvirvlende Røg op mellem Træerne, og tilfjendegav uidentivl et Leirsted for en af disse omstreifende Bander af fredløse Tater, der allerede dengang vare blevne saa talrige i Jylland, at den følgende Konge maatte udstede en Befaling til deres Fængsling eller Udjagelse af Riget, og som i denne Lovløshedens og Tvedragtens Tid fandt en rig Mark for deres Erhverv, og et uforstyrret Skjul i Skovens Mørke.

Maret iforveien havde Frederik den Første ved sin Død efterladt Riget som en Kampplads for de forskjellige Partier, der hver især arbejdede paa at overgive den ledige Trone til Den af hans Efterfølgere, som lovede de største Fordele. Alle kæmpede de under et falsk Flag, Alle med et Haab om Nytte. Adelen arbejdede for den legitime Efterfølger, Hertug Christian af Holsteen, som havde lovet at sikre de Begunstigelses, der dannede Grundlaget for denne Stands Vælde og Overmagt. Geistligheden derimod frygtede, at en Fyrste, der i sin Ungdom havde begyndt at spotte Munkene, i sin Vælde skulde forjage dem. De erindrede den bekjendte Forhaanelse, Brindsen i Worms havde tilføiet en Franziscaner, medens denne i en Prædiken ivrede imod Luthers Lære. Munkene knælede nemlig paa Prædikestolen, hvorved Enden af den Strikke, som holdt hans Klædning sammen, gled ned i en Sprække paa Gulvet. Brindsen, som befandt sig i Nærheden, lagde Mærke dertil, og slog en Knude paa Strikken, til stor Lystighed for Tilhørerne, der saae Munkens forgæves Forsøg paa at reise sig iveiret. De bestemte sig i denne Frygt til at vælge et halvvozent

Barn, Brinds Johannes, hvem de havde stillet under Formynderskab af Oluf Rosenfrands i Nyborg og en katholisk Hovmester, saaledes at han efter al Sandsynlighed vilde blive den lutherske Lære, deres Tilintetgjørelse, fjendtlig stemt. Borgerne reiste sig af Had til Adelen, og valgte som Paaskud at kæmpe for Christian den Anden, den første Regent, der havde søgt at vække deres Selvbevidsthed og haandhæve deres Rettigheder med en saa farlig Interesse, at man strax efter Opfigelsen paa Viborg Thing fandt det nødvendigt at opbrænde den fangne Konges Lovbog, „som stridende mod Ret og gode Sæder.“ Dette Had til Adelen fra Stædernes Side støttede sig til de samme Grunde som Bøndernes, idet Lehnsmændene, der vare satte til at skifte Lov og Ret paa Landet og varetage Kronens Anliggender, blandede sig i Borgernes Handel, berigede sig paa deres Beføstning, og foreskrev Love, naar de modtog Bjerne som Forlehnning eller Pant, hvori deres Sporefogder herskede over Byraadet, beskattede Haandværkerne og udnævnte deres Borgermestre.

Bønderne endelig, som Christian den Anden havde forbudt Adelen at sælge, „ligesom andre Kreaturer,“ kæmpede, som de sagde, for Religionen, en Skingrund, hvorunder de søgte at afryste den dybe Fornedrelse, hvori Adel og Cleresi holdt dem. Thi vistnok ønskede Menigmand en friere Religionsøvelse end hidtil, men dette Ønske havde langtfra ikke den fjendtlige Karakter, som siden aabenbarede sig i deres Handlinger. De afrystede Lænnen, jublede under Diebliffets Solskin og forenede sig mod deres forrige Herrer, uden egenligt Begreb om, hvor det Parti var, for hvilket de burde kæmpe, mere ifølge et Instinkt, fordi de vidste, at Undertrykkernes

Parti ikke tillige kunde være deres. Derfor plyndrede de Kirkerne og ødelagde Slottene, som hævede sig stolte og truende over deres Hytter; de anede ikke, at de ved at tilintetgjøre Tyraniets Mindesmærker, tillige tilintetgjorde Historiens.

Det er imidlertid sandsynligt, at flere af de følgende Ulykker vilde være dragne bort, som Lyn der true uden at slaa ned, hvis ikke endnu en fremmed Magt var optraadt, og havde valgt sig Hovedpersonens Rolle i det sorgelige Drama, man her opførte. Allerede paa Rigsdagen, som to Maanedere efter Kong Frederiks Død kom sammen for at vælge den nye Regent, blandede Lybekkerens Repræsentant, Jørgen Bullenweber, sig i de frugtesløse Forhandlinger. Under sit Ophold i Kjøbenhavn smigrede han Almuen, af samme Grund som man smigrer den endnu idag: fordi den danner det store Fleertal. Han forøgede Uenigheden mellem Borgere og Adels, mellem Bønder og Geistlighed, og lovede Understøttelse i de Uroligheder, som maatte blive en Følge heraf. Lybekkerens Fordringer gik i Begyndelsen ud paa at udelukke den hollandske Koffardislaade fra Østersøen, hvor dens tiltagende Handel skadete deres. For at give disse Interesser et ædlere Præg, fremkom de med den taabeligste af alle Selvmodsigelser og paastode, at de kæmpede for den fangne Konges Rettigheder, endskjøndt de selv kort iforveien havde søgt at tilintetgjøre disse. Efterat Jørgen Bullenweber var vendt tilbage til sit Hjem, indfaldte han, uden at Nogen anede det, Christian den Andens Slægtning, Grev Christoffer, lod ham hverve Krigsfolk, med hvilke han foretog sig et forstilt Indfald i Holsteen, for at lokke de danske Soldater bort fra Sjælland. Da dette lykkedes, indfribede Greven sine Tropper og seilede

til Sjælland. Denne stakkels Greve, efter hvem den fortviolede Tid fik sit Navn, vedblev bestandig kun at være et Redskab for Hansfestaden, troede sig fri, fordi han ligesom den fangne Fugl fløi bort med den ene Ende af Snoren, og glemte, at den anden hvilede i de to lybske Borgermesteres Hænder. Ikke heller vare hans Bevæggrunde mindre egennyttige end de Øvriges. Tidligere havde han maattet lade sig vælge til Domherre i Sølln, for at finde sit Ophold, eftersom det hele Grevskab, han eiede i Oldenborg, kun bestod i et forfaldent Munkeløster. Han begyndte Feiden i det Haab at forbedre sine Omstændigheder, og endte med et Forræderi mod sine egne Forbundne.

Greven steg iland paa Sjælland, fulgt af firetusinde Landsknechte og de to lybske Borgermestere, Jørgen Wullenweber og Marcus Meyer. Deres Benner i Kjøbenhavn, Ambrosius Bogbinder og Jørgen Rok, havde imidlertid virket for dem hos Almuen. Man aabnede Fjenden Hovedstadens Porte, og tvang den Rest af Adelsmænd, som vare bleve tilbage i Byen, til at hylde Greven i Christian den Andens Navn. Efterat denne Bedrift var udført, underlagde Christoffer sig hele Sjælland, Fyen og de øvrige Der.

Medens dette foregik, samlede en Deel af den jydsk Adel sig i Korskirken ved Rye til en Herredag, under Forsæde af Mogens Gjæ, den ædleste og meest uegennyttige Ridder for Hertug Christians Sag. Efter flere frugtesløse Forhandlinger besluttede Adelen frivillig og de tilstedeværende Geistlige tvungne af Omstændighedernes Magt, at vælge Hertugen til Konge. Prælaterne indsaae vel, at de ved dette Valg underskreve deres egen Dødsdom. En Deputation drog strax efter bort for at

underrette Hertugen om det skete. De traf ham i Breek i Holsteen, hvor han klogelig holdt sig tilbage, medens Kampen rasede i Uenighedens Arnested, Kjøbenhavn, tøvende, for ikke selv at tage Parti i Striden, ventende, indtil han fikker kunde drage ind over alle disse Ruiner og Grave, som betegnede Veien til hans Trone. Hans Ophold i denne Provinds havde imidlertid ikke været uden Indflydelse paa de forviklede Forhold. Han rensede Holsteen for Fjenden, og foretog derefter flere heldige Indfald paa Hansestedens Gebeet, som bragte Kræmmerfolk til at skjælve. Med de Udsendte fra Jylland forenede sig Johan Friis fra Fyen, hvis Adel havde truffet samme Valg som Jyderne. Da Hertugen modtog deres Budskab, fulgte han med Gesandterne tilbage til Jylland, og overlod den djærve og tapre Johan Rankau at forfølge sine Vaabens Lykke. Man foreslog Hertugen at lade sig hylde i Weile; men denne By var bleven berngtet i hans Families Historie, fra den Dag, Landsdommer Munk, istedetfor at bringe Christian den Anden den Rævemynde, han havde lovet, med en Rævs Snildhed listede sig til at bringe ham Opsielsesbrevet i Kongens Bolig paa Torvet. Imidlertid udbrod en almindelig Opstand af Almuen i Fyen. Hylldningen blev opsat, Hertugen samlede sine Folk og beredte sig til et Tog mod Oprørerne.

Dette skete i Slutningen af Juli Maaned 1534.

Det var altsaa St. Jacobi Dag, medens Solen skinne og Lærken sang, da to Mænd rede igjennem den sandede Wei, som slyngede sig hen over Sletten, og hvis Sider hist og her vare bevogede med Hvidtjorn og Slaaenbuske. Den blankpolerede Jernrustning, som begge Rytterne bare over deres Læderkøllert, betegnede deres

Stand som Krigsmænd. Den Ældste havde hængt sin Stormhue paa Sadelknappen, og red med blottet Hoved, hvorved man blev istand til at iagttage et alvorligt og bestemt Ansigt, omgivet med kort krøllet Haar og Skæg, som paa enkelte Steder begyndte at blive graat. Hans høie og brede Pande var furet af Rynker og sagde, at han baade havde seet og prøvet meget og tilige tænkt derover. Den Deel af Forhovedet, som Stormhuen pleiede at bedække, havde bevaret Hudens naturlige Hvidhed, og dannede en stærk Mod sætning til det øvrige Ansigts mørke og solbrændte Farve. Hans kraftfulde og firskaarne Skikkelse hvilede paa Hesten med en skjodesløs Holdning, som tilkjendegav lang Vane og en øvet Rytter. Han var bevæbnet med en kort Stridsøge, hvis Bane gik ud i en lang Spids. Over Ryggen hængte et af disse store Slagsværd, som efter den Tids Brug førtes med begge Hænder, og som paa Grund af dets Længde maatte drages ud over Skuldren.

Hans Ledfager var et ungt Menneske, med mørke og levende Dine, et langt, sort Haar, hvis Løkker kom tilsynne nedenfor Stormhuen. En vis sorgløs Mine var det fremherskende Udtryk i hans Ansigt. Brystpladen paa hans Rustning var indlagt med et smalt Sølvornament i Ranten. Hans øvrige Klædning syntes, ligesom den Ældres, at være beregnet mere paa Nytte, end paa at stille nogen Velstand eller Luxus tilskue. Begge Rytterne kom fra Horsens og rede langsomt gennem Sandet, som betegnede den smalle Sti over Sletten.

„Hvor tænker Du, vi møde Hertugen?“ udbød den Yngste, efter en lang Pause. „Jeg hørte Folk fortælle inde i Horsens, at han atter var draget sønderpaa, for at møde General Rangkau, der bringer ham Krigsfolk fra Holsteen.“

„Hans Raade opholder sig endnu nede hos Ridder Lunge paa Thyrsbæk, hvor han har givet alle Raabendingtige Bud at samle sig. Vi ville der træffe Rigets bedste Mænd, min Søn! og Du vil faae Leilighed til at blive bekendt med dine Kampfæller, inden I begive Eder paa Toget til Fyen. Vi ville vel ogsaa træffe Mogens Gjoe der, og jeg skal fremstille Dig for ham, inden vi skilles.“

„Du kender ham da personlig?“

„Ja, lidt. Vi have mødt hinanden engang før; men det er længe siden.“

„Hvem er da Mogens Gjoe?“ spurgte Boul, forundret over det tvungne i Faderens Ytring.

„Mogens Gjoe er Rigets forrige Marsk, det er Herren til Krænkerup og Torderup, til Graabrødrekloster i Randers og til Clausholm, ikke blot den rigeste og mægtigste, men tillige den hæderligste Mand i Landet.“

„Det er sjældent at høre Dig skænke en Adelsmand saamegen Ros.“

„Det er det ogsaa, Boul; og Du vil endnu have større Ret til din Forundring, naar jeg tilføier, at Mogens Gjoe er Den af Alle, der har tilføiet mig den dybeste og bitreste Smerte, jeg nogensinde led, men det er ogsaa længe siden, og jeg tager derfor ikke mine Ord tilbage. Jeg staaer heller ikke ene med denne Mening. Forleden, da de droge ned til Veile for at hilse paa Hertugen, medens Adels og Borgere knælede omkring ham, greb Mogens Gjoe hans Haand for at trykke den til sine Læber, men Hertugen reiste ham op, slog sine Arme om hans Hals, imens han høit og lydelig udbrød: Ikke saaledes, Mogens Gjoe! min Haand hvilede før din, men fra idag af skal Du hvile ved mit Hjerte.“

Hertugen vidste nok hvad han gjorde; thi uden Mogens Gjæes Ofre og Arbeide og Overtalelser og Trusler vilde han aldrig være bleven faaret til Danmarks Ronge. Jeg roste heller ikke Mogens, fordi han var adelig, men fordi han er en Mand, min Søn, den Eneeste, jeg ønsker Du skal ligne."

Efter disse Ord fulgte en Pause, som Guldbrand afbrød, idet han sagde: „Nu, Poul, tal saa lidt til mig, om to Timer skilles vi, men derfor har Du ingen Grund til at hænge med Hovedet. Jeg drager nord paa, for at hverve Krigsfolk, og Du gjør Toget med til Fyen. Hele Forikjellen er jo ingen anden, end at Du denne gang skal slaaes imod Tyfkerne, ligesaa modigt, som Du før sloges med dem. Dervede gif det løs under Georg Frondsbergs Faner og her under Johan Rangkau. Den Ene skal, efter hvad man fortæller, ikke være synderlig ringere end den Anden."

„Jo, Forikjellen er den, at jeg her drager paa Hærtog alene, uden at have Dig ved min Side. Du lærte mig at slaaes, som Du lærte mig at ride, at skyde med Flintsbue og Musket, at fægte med Huggert og Espadon; jeg vil komme til at savne min bedste Støtte, mens Du er borte, og ikke finde nogen Erstatning i Selskab med disse Adelige, hvoraf Hertugens Hovedsmænd bestaa."

„Du tager feil, min fjære Søn!" svarede Guldbrand. „Den bedste Støtte finder et Menneske bestandig kun hos sig selv, og Du vil mindes mine Lærdomme. Jo mindre Du søger Andre, desmere ville Andre søge Dig. Synes Adelsmændene Dig for overmodige, saa hold Dig fra dem, thi Den er ligesaa stor en Taabe, der anseer Smaating for stort, som Den, der anseer det

store for smaat. I Kampen kommer det ikke saameget an paa at bære det bedste Navn, som paa at bære det bedste Sværd. Lade de haant om din Byrd, som Søn af en Vaabenmester, saa vend dem Ryggen, det er kun Barnet, der græder over Daaren, den Eldre leer ad ham. Betro ikke dine Glæder til Nogen, heller ikke dine Sorger, thi Enhver føler for megen Interesse for sit eget, til at have Tid til at bekymre sig om Andres; sin egen Sorg bærer man i sit Hjerte, Andres kun i en deeltagende Mine. Viis Dig ogsaa ens i Lykke og i Ulykke; man vurderer ikke en Mand saameget efter det Held han har, som efter den Opførsel han viser under Uheld. Hold Dig paa den Vej, jeg har betegnet Dig, og søg ikke at efterligne Dem, som Tilfældet stillede høiere, Du vil nok naae dit Maal endda, og for at opnaae meget i denne Verden maa man kun attraa lidet. Du skal være fornøiet med din Stilling, Poul, Du har et sundt Legeme, en stærk Arm, et sikkert Die, hvad vil Du kunne forlange mere? Arbeid og brug Dig paa det Sted, Du bliver sat, saa kommer Resten af sig selv. Fremtiden, min kjære Søn, den tilhører vel Gud, Fortiden Menneſket, og dog skaber den Kloge sig netop sin Fremtid af denne Fortid. Deeltag aldrig i dine Kammeraters Udſkeiſſer, den næſte Time lader os beſtandig føle, hvorledes vi have anvendt den foregaaende. Skaf Dig Rigdom ved Hæder, kjøb den med dit Sværd, med dit Blod, men aldrig ved Plyndring, ved at benytte den Stærkes Ret mod den Svage; man sover ikke rolig paa en ſtjaalen Dyne, og det er en ſorgelig Lykke, ſom begynder med Frygt og ender med Anger. I det hele vil der ikke være nogen ſynderlig Binding at haabe i denne Krig, hvor Bornene ſønderrive deres Moders Bryst, og

hvor Du maa vandre til Seir over en Bro, der er bygget af dine Brødres Liig."

Baabenmesteren vilde sandsynligviis have fortsat disse Lærdomme, hvis han ikke pludselig var bleven afbrudt ved et Sidespring af Hesten. En pjaltet og halv-voksen Skikkelse reiste sig op fra Grøstefanten, hvor han havde siddet, beskæftiget med at binde en Sivfloite. I Nærheden græssede tre eller fire magre Faar, som Drengen havde til Kald at passe.

"Med Forlov, er I Baabenmester Guldbbrand?" udbrod han og lettede paa Koftehætten, som bedækkede hans Hoved.

"Til Tjeneste!"

"Vil I frelse et Mennekeliv?"

"Et Mennekeliv! Ja, hvorfor ikke, naar det kan ske i en Fart; som Du seer hører det ellers til mit Kald at tilintetgjøre Mennekeliv, ikke at bevare dem. Hvad mener Du forresten med dit Spørgsmaal?"

"Jeg veed ikke andet, end at Ridder Palle den Rullede, som nys red her forbi, bad mig sige Eder, at hvis I vilde frelse et Mennekeliv, saa skulde I tage over til Boller iaften."

"Og hvorfor bragte han mig ikke selv dette Bud?"

"Han var i Ledtog med nogle af Troels Harpyts Folk, og vilde ikke lade dem høre hvad han sagde," svarede Drengen. "Derfor holdt han stille hist henne paa Skrænten og kaldte paa mig, at jeg skulde spænde ham hans Sadelgjord fastere; imens rede de Andre forud, og Palle, som saae Jer komme nede paa Veien, hvisttede sit Grinde i mit Ore. Saa red han ned til Kæret uden at sige mere."

"Det er godt, min Dreng!" sagde Guldbbrand.

„Og hvad har J isinde at gjøre.“

„Hvis Nogen skulde spørge Dig derom, kan Du svare, at jeg gjorde ligesom Palle.“

„Som Palle?“

„Jeg red ned til Ræret uden at sige Dig mere.“

Efter disse Ord ledede Guldbbrand sin Hest i den betegnede Retning. Gaarehyrden blev staaende med aaben Mund og dybsindig Mine og stirrede efter de to Ryttere.

„Nu ride vi altsaa til Boller,“ sagde Guldbbrand lidt efter, „og Hertugen faaer at vente imedens.“

„Hvem er den Mand, som Drengen omtalte?“ spurgte Poul.

„Palle Graa er en gammel Adelsmand, som driver omkring, hvor Tilfældet fører ham, siden han ved egen og Andres Skyld for flere Aar tilbage har mistet alt hvad han eiede. I denne Tid har han sit Tilhold i Drølev Kloster, ovre i Boer Herred. Han fik Indpas ved at vise Munkene nogle Tjenester, og tog de hellige Fædres Eiendom i Beskyttelse mod omstreifende Bønderhobe, da Urolighederne begyndte, for Palle er en Bovehals og slaaes ligesaa godt som han drifker. Han er alligevel bleven dem en kostbar Gæst, huserer i Klosteret som den eneste Herre og forlader dem neppe, saalænge de have et fyldt Viinfad tilbage i deres Kjælder. Saavidt jeg veed, er han noget i Slægt med Holger Rosenfrands paa mødrene Side. Jeg vilde ønske, at han ikke havde faaet Die paa os; jeg holder ikke af at tage til Boller i denne Tid. Jeg har en gammel Fjende der, den samme Troels Harpyt, som for tre Dage siden satte sig fast paa Borgen, tilligemed det Udskud, som han kalder sine Kammerater.“

„Med hvilken Ret har han vovet dette?“ spurgte Poul.

„Med den Ret, som sidder paa en Spydstage. De sige, at Holger Rosenfrands er fulgt med Hertugens Hær ned i Holsteen for at kæmpe mod Lybekkerne; i hans Fraværelse kom Troels og hans Kammerater, de forjog Herremandens Folk og gjøre sig nu lystige med det plyndrede Bytte. Troels er en Tilhænger af Lybekkernes Sag, han drager omkring i Landet, ophidser Bønderne, ivrer mod Adel og Bævedom. Han har solgt dem sin ene Arm, medens han med den anden plyndrer for egen Regning.“

„Jeg ynder heller ikke Boller,“ ytrede Poul.

„Hvorfor?“

„Det minder mig om en slet anvendt Tjeneste, eller ialfald om en Ydmøgelse, som jeg har haft lang Tid nødvendig til at glemme.“

„Hvad mener Du?“ spurgte Guldbrand, medens et svagt Smil foer hen over hans Læber.

„Har Du glemt det? hun boede jo paa Boller, den unge Thyra Gyldenstjerne, som jeg frelst, da Bønderne stormede Hørsens Kirke, før vi drog til Tyskland.“

„Nu ja, Poul, jeg erindrer kun, at Du ved denne Leilighed opfyldte din Pligt, ikke andet.“

„Vistnok, men hendes Pligt havde maaske været, ved et Ord eller blot ved en Mine at tilkjendegive sin Tak herfor, da vi nogle Dage efter mødtes. Idet jeg hilste, gik hun mig forbi uden at svare; da hendes Omgivelser spurgte hende om mit Navn, hørte jeg hende ytre, at hun ikke kjendte mig. I det Svælg, der var mellem os, meente hun at frænke sin Værdighed, ligesom jeg Grædheden, ved at vise nogen Grindring om det skete.“

„Hun ansaae Dig uidentviol for tilstræffelig belønnet ved den Lykke at have frelst hende.“

„Det er jeg ogsaa,“ svarede han naturligt og ligefrem, „og hvis jeg fordrede mere, er det ikke saameget for min som for hendes Skyld.“

„Men Du fordrede dog mere, min fjære Søn,“ ytrede Guldbrand, i den dæmpede og bløde Tone, som hans Stemme saa ofte antog overfor Poul. „Dine Tanker og dine Onsker vedbleve længe efter at beskæftige sig med hende.“

„Jeg har aldrig mødt en saa smuk og henrivende Kvinde,“ sagde Poul, ligesom undskyldende.

„Nu ja, derfor vedblev hun ogsaa at være Gjenstand for ethvert af dine Onsker. Du dvælede i Kirken, naar Du troede, at hun vilde komme, Du sneg Dig til Boller for at faae hende at se; dit Liv blev tilbage her, medens vi drog ned til Tyffland for at tage Deel i Krigen. Nei, nægt intet, jeg dadler Dig jo ikke, enhver Kamp vil have sit Maal, enhver Seir forlanger sin Løn. Din Undseelse lærte Dig at beseire din Videnskab, Tiden at beseire den, og Du vil ikke længere have nodig at kalde nogen Kraft tilhjælp ligeoverfor hende. Hvis I mødes igjen, vil Du kun have bevaret et Smil over dine tidligere Følelser. Men I mødes ikke, lille Poul, thi Holger Rosenfrands's Familie er flygtet fra Slottet.“

Under denne Samtale fortsatte de to Ryttere deres Rei gennem Sletten og naaede den smalle Bæse, som førte over Kæret til Slottet. Solen var gaaet ned bag Kirken, et rødbrunt Skær farvede Landskabet, hvis Fred afbrødes ved en tiltagende Larm af Stemmer, som lode øvre fra Slottet, efterhaanden som Guldbrand og hans Søn nærmede sig. Fra et af Taarnene forkyndte Vægte-

rens Horn de Fremmedes Ankomst, før de naaede over Ræret. Vindebroen var draget op, saaledes at der viste sig en dyb Grav mellem Veien og Muren. Paa begge Sider af denne saaes et bredt Skydeskaar, som beherskede Overgangen. Nogle Allen ovenfor Broen var et Skjold af Sandsteen fastgjort paa Muren, hvori to udhugne Stigbord tilkjendegav den tidligere Eier, Mogens Munks Baabenmærke.

„Hvad godt vil J?“ spurgte et skægget Hoved, som bedækket af en rusten Stormhue viste sig i et af Skydehullerne.

„Jeg har et Orinde til Troels Harnyt,“ svarede Guldbbrand, „siig ham, at jeg kommer fra Horsens i Borgermester Lars Jensens Navn.“

„Jeg skal besørge Eders Bud,“ svarede Svenden, „iøvrigt give vi Borgermesteren i Horsens og hele Verdens Borgermestere den bitre Død og Djævel.“

Med denne høitidelige Forsikring forsvandt hans Hoved paa hiin Side Muren.

„Viis Dig nu koldblodig og rolig, hvad Du end faaer at se,“ hvistede Guldbbrand til Poul. „Vi have stufket Haanden i en Hvepsere og maae drage den tilbage med Lempe.“

Strax efter bevægede Vindebroen sig i dens rustne Lænker. Guldbbrand og Poul rede over Graven.

Indenfor Muren bleve de modtagne af en Flok Bønder, hvis uensartede Bevæbning og Dragt mere syntes beregnet paa at fremkalde Latter end enhver anden Følelse. Man saae Mænd i Gaareffindskoster med befjedrede Ridderhjelme paa Hovedet, eller indpinte i gammelbags Rustninger, der hindrede enhver af deres Bevægelser. Nogle gif omkring med skulbrede Turneringsspyd,

Partisaner og Stridsøyer, hvis Brug sandsynligviis var dem lige ubekjendt. Andre havde foretrukket Herremandens Garderobe for Rustkammeret og fremstillede sig i Dragter af de meest brogede Farver. Banden havde udentviol benyttet den smukke Sommerdag til at feire en Fest under aaben Himmel, to Viinsfade laa opstillede midt i Gaarden, og omkring disse saaes Hynder og Bænke. Guldbrand og hans Son syntes ikke at lægge Mærke til noget af det usædvanlige, som her frembød sig. Den Gamles Mine vedligeholdte sit rolige og bestemte Udtryk, medens han ubekymret red ind i Skaren, nikkede og udbød:

„Kan I gode Folk sige os, hvor vi skulle binde vore Heste?“

„Træk Hestene ind i Skuret,“ raabte en gennemtrængende Stemme, og Baabenmesteren saae paa samme Tid en lang og mager Stikkelse paa det øverste Trin af den steile Steentrappe. Det var Troels Harpnt, som viste sig med et blussende Ansigt og iført en af Herremandens kostbareste Hofdragter. Han bar et fyldt Bæger i hver Haand.

„Vær hilset, I Herrer!“ udbød han smilende, og rakte Guldbrand det ene Bæger. „Drik et Bæger Viin til Velkomst, min gamle Ven!“

„Tak, min gamle Bekjendt,“ svarede Guldbrand og tomte Bægeret.

Troels nikkede med et venligt Smil. „Kom indenfor,“ sagde han, „saa skulle vi snakkes ved om dit Grinde.“

De to Ryttere fulgte ham ind i Hallen, hvor omtrent det samme Syn frembød sig som nede i Gaarden, kun med den Forskjel, at Drickelaget her var foregaaet

efter en mere storartet Maalestof. Denne Hal, der i Forhold til Slottets øvrige indskrænkede Leilighed var stor og rummelig, viste sig i dette Dieblif belyst af to Lamper, som hang i Kjæder ned fra Bjælkeløstet, og hvis Stær gjenspeiledes i de forskjellige Rustninger og Vaaben, som laa henslængte i Krogene. Midt i Hallen stod et langt Bord, fastgjort i Steengulvet, paa Bænkene omkring dette sad ti eller tolv Personer, væbnede og klædte som deres Kammerater i Gaarden, og hvis Opmærksomhed rettede sig paa Guldbrand og hans Søn, forsaavidt de efter det foregaaende Lag vare istand til at iagttage noget.

I det modsatte Hjørne af Hallen vare flere Fruentimmer isærd med at forbinde en Saaret. Den Enes overdrevne Pynt, hvortil det forrige Herskabs Garderobe uidentviol ogsaa havde maattet levere Bidrag, lod formode, at hun tilhørte en af Selskabets Hovedpersoner.

Da Guldbrand traadte ind, kastede han et hurtigt og forskende Blik omkring i Hallen og gjorde en haanlig Bevægelse med Skuldrene, medens han henvendte nogle dæmpede Ord til Poul. Troels var gaaet hen til en Viintønde, som laa opstillet paa Bordenden. Medens han paany fyldte to Bægere, vedblev hans Blik lurende og mistænksomt at være rettet paa Vaabenmesteren. Lampefæret faldt hen over hans magre Ansigt og tillod at bemærke en høj, tilbagefaldende Pande, omgivet af tætklippede, lyse Haar, store, ubevægelige og stirrende Dine med et Udtryk som Ugles, og tynde, sammenfnebnæ Læber.

„Saavidt det lader, have dine Omstændigheder forbedret sig, siden vi sidst mødtes,“ ytrede Guldbrand, idet han afflog det tilbudte Bæger.

„Javist! Du træffer mig i Hæder og Velstand, og omgiven af tro Kammerater,“ tilføiede han, med et Blik hen mod de Omkringstaaende. „Det er blot Skade, at denne Herlighed varer saa kort; jeg er kun Bogter over betroet Gods, imens Herr Holger er reist ned til Holssteen.“

„Ah! Du bevogter hans Gods,“ gjentog Guldbrand. „Ved min Sjæl! det vidste jeg ikke, men det vedkommer da heller ikke mig.“

„Hvem taler om betroet Gods?“ udbrod en spottende Røst, fra en af de meest udpyntede Krigsmænd i den Kreds, som havde dannet sig omkring Hærpyt og hans Gjestes. „Alt hvad der findes paa Boller tilhører os, idetmindste agter jeg ikke at levere min Bart tilbage.“

„Der hører Du selv, Baabenmester!“ ytrede Troels med det blide Smil, der syntes at danne et vedvarende Udtryk omkring hans Læber, „saaledes mene de Alle, og man kan igrunderen ikke fortænke dem deri. Eftersom disse modige Mænd, som her omgive mig, aldrig have havt nogen Fortid, søge de nu at skaffe sig en Fremtid; de kjende Ingen, og de frygte Ingen, de mene at kunne trodse alt og derfor ogsaa opnaa alt.“

„Det kan gjerne være, Troels! men hvad tænker Du og dine modige Mænd, at I ville opnaa, naar Holger Rosenfrands vender tilbage? Hvis det var mig, der kom hjem og fandt min Borg ødelagt, min Familie bortjaget, mine Forraad plyndrede og mine Baaben stjaalne, jeg troer ikke, jeg vilde blive synderlig tilfreds med din Bevogtning.“

„Hvad vilde Du da gjøre, Baabenmester?“

„Jeg lod Dig hænge paa min Slotsport.“

„Virkelig!“ raabte Troels med en haanlig Latter, og stillede sig udfordrende foran den gamle Krigsmand, der havde udtalt denne Trusel uden at forandre sin Stemmes rolige og ligegyldige Tone.

„Javist, Troels; det nytter ikke Du seer paa mig, der skal andet til end dine store Dine, for at gjøre mig bange; jeg lod Dig hænge, om jeg saa selv skulde forrette Arbeidet. Men som jeg sagde før, den Sag vedkommer ikke mig, og Hr. Holger faaer at handle som han vil, eller som han kan.“

En truende Mumlen hørtes fra flere Sider i Salen, men Troels havde allerede fattet sig igjen, hans blege Læber antog deres tidligere Smil, idet han rakte Vaabenmesteren Haanden og udbroød:

„Du ligner Dig dog altid selv, Mester Guldbrand, bestandig som i gamle Dage, kort for Hovedet og lige opfarende mod Ven og Fjende; tillykke fjender jeg Dig og veed, hvorledes dine Ord skulle tages. Kom, sid ned paa Bænken, lad os høre, hvad Budskab Du bringer fra Borgermesteren inde i Horsens.“

Idet Guldbrand og hans Søn gik hen til Bordet, reiste en Mand sig op fra sit Sæde ved Skorstenen:

„Godaften, Vaabenmester,“ sagde han med en hurtig Bevægelse af Fingeren mod Læben. „Jeg syntes nok, jeg skulde fjende din Stemme.“

„Der har vi endelig Palle Graa,“ tænkte Guldbrand. „Gud veed, hvad han mener med det Mennekeliv, som vi skulle frelse.“ Poul kastede et nysgjerrigt Blik hen paa Manden og saa en Skikkelse, hvis brede Skuldre og svære Lemmer Aarenes Fylde og en rigelig Fedme i høi Grad forøgede; hans Ansigt var kjæft, godmodigt og aabent; dets rødbrune Farve skylde uidentivol

ligesaa meget Vinen som Solen sin Oprindelse; et tykt, graat Overfæg snoede sig i en lang Spids opad mod begge Kinder, derimod var hans Hoved næsten skaldet, med Undtagelse af en lille krøllet Tot midt i Panden og en lignende over begge Dren. Han bar et stort Slag-sværd i et Skulderbælte, over et Brystharnisk, hvis mange Buler og Ridser tilkjendegav langvarig Brug, under denne saaes en Vams af violet Klæde, med falmende og sonderrevne Borter.

„Ah, saa de to Herrer kjende hinanden,“ ytrede Troels forundret.

„Ja!“ svarede Guldbrand, „som Du horer, gjør Ridderen mig den Ære; min Haandtering fører det med sig, at lære hæderlige Krigsmænd at kjende. Det er alligevel længe siden, vi mødtes sidst, Ridder Balle, hvorledes har I havt det imedens?“

„Bestandig hos mine Munkke, Guldbrand,“ svarede Balle og rakte Guldbrand Haanden, „det vil sige, bestandig i Glæde og Overflod. Jeg har lagt mig efter Latin paa mine gamle Dage; de lære mig at synge, og beværte mig til Belønning for min Flid med god Viin, som Du nok erindrer, jeg ikke pleier at foragte, og med en herlig Kost, som jeg ogsaa har Behag i. Til Afvexling lærer jeg dem igjen den Smule, jeg forstaaer, og saaledes komme vi ypperligt ud af det. Vorherre og de gode Helgene holde sin Haand over mine Munkke!“

„Hvad skulde Ridder Balle vel kunne lære de fede Præster?“ ytrede Troels.

Balle vendte sig om mod ham og betragtede ham med et ironisk Smil, for han svarede:

„Det skal jeg fortælle Dig ved Leilighed, Troels Harpyt, og jeg er overbeviist om, at Du da vil være

enig med mig i, at jeg har været istand til at lære dem noget."

"Ridderen fortæller os, at de ere saa rige ovre i Drølev Kloster og have store Skatte forvarede i deres tykke Kjældre," bemærkede Røveren, med Dine, der funkede af Begjærlighed.

"Ja, det kan nok være, lille Troels," sagde Guldbrand smilende, "men Ulykken er, at de selv passe paa, og reise ikke af By, som Hr. Rosenfrands, for at Andre imidlertid kunne bevogte deres Skatte."

"Veed I hvad, Vaabenmester!" sagde Palle, "jeg for min Part skulde dog foretrække at holde Huus i Drølev, heller end her paa Boller, thi hvordan jeg røgtede mit Kald, var jeg sikker paa, at Ingen af de ærværdige Fædre vilde vove at hænge mig op paa Gaardporten."

"Vi skulle tale om den Sag siden," ytrede Troels, "lad mig nu høre det Grinde, Du bringer os fra din Borgermester."

"Det er snart forrettet," sagde Guldbrand, "og angaaer dine Kammerater, der, som Du før ytrede, trodse alt og derfor ogsaa meente at kunne tage alt. De have drevet fire Køer bort fra Horsens Fælle i Tirsdag Morges."

"Er det muligt!" udbød Troels, med en Mine af paatagen Forundring, der indbragte ham en Bifaldslatter fra Tilhørerne. "Og disse fire Køer?"

"Ja, dem maa Du skaffe tilveie igjen," sagde Guldbrand, "den Sag er jo ligefrem."

"Det vil have sin Vanskelighed."

"Det indseer jeg ikke," svarede Vaabenmesteren.

"Jo, siden de to allerede ere spiste, og de to andre ere blevne slagtede i aften."

„Hvis det er Tilfældet, kommer Du til at skaffe fire andre Røer, lille Troels! og det maa ske snarest muligt; disse Borgere i Horsens have lange Spyd og Hagebøsser, men en bandsat kort Daalmodighed.“

Troels lod til at grunde paa dette Svar, før han vedblev:

„Men hvis jeg nu nægtede, at jeg eller mine Kammerater havde taget Røerne, hvad saa?“

„Ulykkeligviis lader det sig ikke nægte,“ svarede Guldbrand, „foruden Hyrden var der To, som saae derpaa.“

„Aa nei vel, det vidste jeg ikke.“

„Det kan være, men dine Folk veed det. Disse to Mænd, af hvilke den Ene kun havde sin Dolk, og den Anden et kort Sværd, mødte Røverne, — ja, om Forladelse, jeg mener dem, som dreve Røerne bort, tæt udenfor Horsens Markstjæl, og gave sig i Kæft med dem; de dræbte En, maaske flere, det veed jeg ikke saa nøie, og saarede dobbelt saamange; men Kampen var dog altfor ulige, siden de kun vare To og de Andre en halv Snes. De maatte drage sig tilbage og overlade Fjenden sit Bytte.“

„Du lader til at være særdeles godt underrettet om alt,“ sagde Troels med sit lumste Smil. „Maaske Du ogsaa kjender de to Helte, som sloges saa godt?“

Guldbrand nikkede. „Det var mig og min Søn,“ svarede han, uden at forandre en Mine.

Med disse Ord lod et almindeligt Skrig igjennem Hallen, man hørte Raslen af Vaaben og saae flere af Tilhørerne styrte hen mod Vaabenmesterens Bænk. Denne kastede et Blik omkring sig, idet han hævede sin mægtige Skjælfelse fra Bænken og udbød med Rolighed og Kulde:

„Tøv lidt, I gode Folk, lad os tales ved i al Venfabelighed.“

Troels gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden, til Tegn paa, at han ønskede Tavshed. Baabenmesteren vedblev:

„Troels Harpyt fortalte før, at I vare modige Mænd, og I ville kun slet bekræfte hans Ord ved at overmande mig. En mod tyve.“

„To!“ sagde Poul og stillede sig ved Faderens Side.

„Godt! tyve da mod to, af hvilke jeg regner Den, jeg nævnede sidst, for dobbelt mod den Første. Vi ere skikkede herved af Horsens Borgere; tro I ikke, de ville sørge for, at vi komme tilbage igjen, eller idetmindste hævne vort Drab, ifald det lykkes Eder at fælde os? Jeg sagde, at I vare tyve, maaske tredive, de ere firehundrede.“

„Ja, jeg veed dog ikke, om dette Antal vil hjælpe dem stort,“ bemærkede Troels spottende, „siden vi befinde os her, i en vel befæstet Borg.“

„Har Du nogensinde seet Virkningen af en Kanon?“ spurgte Guldbrand.

„Ja!“

„Saa skulde Du forklare dine Folk, at en saadan er istand til at nedskyde Slottet over deres Hoveder, i en Afstand, hvor de ikke have noget til Modværge; siden jeg, da jeg red ind før, syntes at bemærke, at I mangle Kanoner her.“

„Han giver da ogsaa Ngt paa alt, den fjære Baabenmester!“ ytrede Palle, som sad ved Bordet og lyttede til denne Forhandling med begge Hænder under Kinderne.

„J Horsens have vi fjorten Kartover og Feltflanger, og Folk, der forstaa at bruge dem. Jeg bemærker kun i Forbigaaende, at Hertug Christian, som forleden blev faaret til Konge, om nogle Dage vil være udenfor Horsens med hele sin Armee; det er en Omstændighed, som gjør Forholdet mellem os og Eder endnu mere ulige, og som maaske bevirker, at J ville komme til at gjøre Rede for Holger Rosenfrands's Guds, før J have tænkt. Følg derfor mit Raad, J gode Mænd, og lad mig fare i Fred, skif dernæst Byfolkene imorgen deres Røer tilbage, eller andre i deres Sted. Det er altid godt at have det gamle Regnskab fra Haanden, før man begynder paa et nyt.“

Der var noget i Guldbrands Ord og Tone, som virkede beroligende paa Tilhørerne. En vis eftertænksom Tavshed fandt Sted i Hallen.

„Hvorfor skulde Hertug Christian netop komme med sine Folk til Horsens?“ spurgte Troels.

„Sandsynligviis fordi han finder det bekvemmest herfra at overføre dem til Fyen,“ svarede Guldbrand.

„Ah, saa de drage til Fyen,“ ytrede den Anden listig, „det vidste jeg ikke.“

Guldbrand begreb, at han havde ytret mere, end han burde.

„Fyen eller Jylland,“ svarede han hurtig, „hvad veed jeg derom; jeg har ikke været med, da de raadsloge om Toget; jeg mener blot, at Hertugen og hans Mænd ville være istand til at holde Oprørerne i Awe, enten han saa finder dem i Jylland eller Fyen.“

„Ja maaske, Guldbrand! maaske, siden Du vel hører med til Hertugens Mænd.“

„Du har truffet det,“ svarede den Gamle.

„Det er en forunderlig Tid, vi leve i. Du, der har lidt mere under Adelsens Regimente, end alle vi Andre tilsammen, vil nu slaaes for at bringe deres Tyranni tilbage. Jeg husker endnu godt den Aften —“

„Ikke mere herom,“ ytrede Guldbrand bydende, „hvad jeg har lidt, har jeg baaret som en Mand, og det tilkommer kun mig at huske.“

„Som Du vil, Baabenmester! men Du kan ikke forbyde mig at erindre, at Du hører til den samme Stand som jeg og mine, til Folket, og hvad vedkommer Adelsens og Grev Christoffers Strid vel os, siden vi vide, at vi ville blive trælbundne som før af dem, der feire.“

„Du tager feil, Troels! Naar Adelen har bragt Riget til Afgrundens Rand, er det Folket, som maa bringe det Frelse.“

Balle havde ikke taget Deel i Samtalen; han blev fiddende paa Bænken, tilsyneladende ligegyldig for alt, medens han tegnede Figurer i det spildte El foran sig. Da Guldbrand tav, greb han et Tinkrus, klaprede med Laaget og udbød:

„Se saa, mine Hjertens Venner! lad nu Adelen eller Folket frelse Riget, hvem der bedst kan, og lad os faae vore Kruse fylgte igjen. Man bliver jo tør i Halsen ved at høre Jer tale. Kom, Guldbrand! ræk mig dit Krus.“

„Nei, Ridder Balle!“ svarede Baabenmesteren, „det er forfilde at begynde paa at drikke. Jeg har større Lyst til at se mig om efter et Sovested, hvis ellers Troels vil give mig og min Søn Herberge til imorgen tidlig.“

„Om jeg vil!“ gjentog Troels, „J skulle faae det bedste Kammer, som findes paa Boller. Jeg troer, at

Elsebeth allerede er gaaet for at berede Eders Leie. Du kan ogsaa hilse dine Bymænd, at de skulde faae deres fire Koer igjen. Det er ikke værdt at strides om saa lidt. Men jeg gjør det kun for din Skyld, Guldbrand! Det siger jeg Dig reent ud."

"Jeg vil heller tro, Du gjør det for din egen Skyld," svarede Baabenmesteren.

"Kom saa, mine sande Venner!" raabte Palle, "lad os fylde vore Bægere og prøve, om vi kunne tømme dette lille Anker uden Guldbrands Hjælp."

"Ja Gud og Helgenen hjælpe os for det sande Vennskab imellem Eder og os, Adelsmand og Bonde," ytrede Troels leende, idet han skod et fuldt Krus over til Palle.

"Hvad for noget! benægter Du, at I ere mine Venner? Jeg troer, Du bliver gal, Mand! Er det ikke Bønderne, jeg før har levet af, som nu af mine Munkes have de ikke født og flædt mig, lige til jeg blev tvungen til at sælge de sidste for at skaffe mig nye Baaben og gammelt Rostokerøl?"

"Det beviser da ikke Eders Vennskab med Bønderne."

"Jo netop, siden jeg skaffede dem en mild og naadig Kjøber, da jeg selv ikke havde saa megen Jord tilbage, som et Bygkorn kunde vore i."

"Men den forrige Konge havde jo ladet gaa Bud og Lov om, at Herremændene ikke længere maatte sælge deres Bønder. Han forstod at tvinge Adelen, hvad, Ridder?"

"Han havde idetmindste lige fra sin Barndom havt Lyst til at krybe saa høit, og derfor faldt han ogsaa saa dybt; jeg begriber ikke, hvorledes noget fornuftigt

Menneſke kan ſlaa ſig til hans Parti. I mine Dine var han en Tyrann og det af den allerværſte Slags."

„Af den værſte Slags?"

„Netop. Han mangfoldiggjorde en Slægt af Efterkommere, det vil ſige af ſmaa Tyranner, med ſaa ſtor Frugtbarhed, at hans Gemalinde paa eet Aar bragte tre levende Sønner til Verden."

Denne Slutning blev beſvaret med en almindelig Latter. Guldbrand og hans Søn havde reiſt ſig. Den Førſte ſpeidede beſtandig efter et Tegn fra Palle, men Ridderen lod kun til at have Sands for at faae ſit Bæger fylbt, ſaa ofte han tømte det. En af Kvinderne viſte ſig endelig med en Fakkell i den aabne Dør, for at føre Baabenmeſteren og hans Søn til deres Sovetammer. Idet han gif, reiſte Palle ſig, greb hans Haand og hvifkede: „Vi tales ved ſiden."

Derpaa tappede han ſig et nyt Bæger af Ankeret, ſom laa paa Bordenden.

„Sov vel, Guldbrand!" raabte Troels, der vedblev at drikke Bæger for Bæger med Ridderen, og allerede befandt ſig i en beruſet Tilſtand. „Hvis jeg ſkulde være draget bort imorgen før Du, ſaa hils dine Bymænd og farvel til vi mødes igjen."

„God Nat, Troels!" ſagde Guldbrand, „ſorg for, at jeg kommer til at ſove i Fred. Diſſe Borgere i Hørſens holde nu ſaameget af mig, og jeg vilde gjerne tale din Sag for dem, naar jeg kommer hjem."

Værelſet, hvortil Fruentimret førte Baabenmeſteren og hans Søn, var et lille firkantet Rum, hvori Sommerſolen ikke havde været iſtand til at fortrænge den kolde og klamme Fugtighed, ſom Murene meddeelte. To lange Vinduer gave om Dagen et ſparsomt Lys, der om Vin-

teren maatte være saameget fortere, fordi Vinduerne vendte mod Øst, altsaa imod en Baggrund af Skov, og desuden begge vare deelte med en temmelig massiv Muurpille, som ovenfor et Capitæl skiltes i to Spidsbuer. Gjennem de aflange Blyruder faldt i dette Dieblif Maanens Straaler og forenede sig med det røde Lys af Faklen. Kvinden staf Faklen i en Ring paa Muren, derefter gjorde hun Korsets Tegn foran de to Mænd, idet hun gik bort.

Baabenmesteren fastede et forskende Blik omkring i Værelset. Med Undtagelse af en hoirygget Stol, to Sengesteder og et stort Skab, mødte hans Blik kun de mørkegraa og skimlede Bægge. Skabet var aabent og tomt, et Bevis paa, at den nye Herremands Undersøgelse havde udstrakt sig hertil. Paa den modsatte Væg hang et Bly-Crucifix, omgivet med en Krands af Bøgeløv, der nu var visnet. Intet af Vinduerne lod sig aabne; imidlertid var Stilheden paa denne Side af Slottet saa stor, at man hørte Nordrummens Kvæffen ude fra Kæret. Bønderne, som ved Baabenmesterens Komme vare forsamlede i Gaarden, lode til at have begivet sig til Ro efter den foregaaende Dags Anstrængelser. Kun fra den Fløi, hvori Troels og hans Venner dvælede, tilkjendegav i enkelte Mellemrum et Skrig eller en gjennemtrængende latter, at Drickelaget endnu blev fortsat.

„Jeg begriber ikke, hvad Ridder Palle har ifinde,“ ytrede Guldbrand efter en lang Tavsshed, „han lovede at give mig Underretning fiden, og imidlertid sidder han og drifter Sands og Samling bort mellem Banden nede i Hallen.“

Poul svarede ikke; et dybt og langtrukket Aanded-

drag tilkjendegav, at han allerede var falden i Sovn. Baabenmesteren tilkastede ham et langt og dvælende Blik, der udtrykte en ubeskrivelig Omhed. Derpaa gik han hen til Døren. Efterat have overbevist sig om, at denne ved at lukkes op førte ind i Kammeret, stillede han sit vægtige Slagsværd fra Gulvet paa skraa ind imod den nederste af de massive Egefylbninger, hvorved det blev umuligt at aabne Døren ude fra Gangen. Efter saaledes at have sikret sig, satte han Stridsøren ved Hovedgjærdet, spændte Brystharnisket af og lagde sig paa Sengen.

Flere Timer forløb. Falden var nedbrændt til Muren og isærd med at gaa ud. Maanens blaalige Lys opfyldte Værelset. Den gamle Baabenmester var i Begreb med at bukke under i hans Kamp med Sovnen. Drifkelaget lod endelig til at være endt, en dyb Stilhed hvilede over Borgen. Da forekom det ham, som om han hørte en svag Puslen i Retning mod Døren, han lyttede og overbeviste sig strax efter om, at man fra Gangen søgte at trænge ind til ham. Guldbrand sprang op, greb Øren og traadte hen til Døren, i det samme blev der banket paa; men den dybe Tavshed udenfor og de dæmpede Slag, med hvilke den Kommende tilkjendegav sin Nærværelse, tilintetgjorde strax enhver Formodning om Fjendtlighed.

„Hvem er det?“ spurgte Baabenmesteren.

„For Guds Skyld!“ hvistede en Stemme igjennem Nøglehullet, „raab ikke saa høit, og luk endelig op; jeg har listet mig hen til Dig paa mine bare Fødder, og de fugtige Steensliser ere forbandet kolde.“

„Der har vi gamle Palle Graa,“ sagde Guldbrand smilende. „Endelig faaer jeg da at vide, hvad han mener med sit Mennekeliv.“

Han tog Sværdet bort, aabnede Døren og lod Ridderen træde ind.

„Gid Du ske Skam, Baabenmester! saalænge som Du lod mig staa og banke, jeg fryser om mine Fødder, saa at jeg knap kan staa paa dem. Derimod brænder mit Hoved som den gloende Jld. Lad mig lægge mig lidt paa din Seng, imedens vi tales ved, for jeg har meget at sige Dig. — Du behøver min Sjæl ikke at stænge Døren,“ tilføiede han, da Guldbbrand atter støttede sit Sværd mod Fyldningen, „i hele Borgen tænker intet Menneſke paa at gjøre Dig noget.“

„Og Troels og hans Benner?“

„De hvile paa Balpladsen,“ svarede Ridderen leende. „Anægtene søgte at faae gamle Palle beruset, for at lokke ud af ham, hvad de ønskede at vide; men Slutningen blev, at jeg gif min Vei, da Ankeret var tomt, medens de bleve liggende paa Stedet. Det kan være nok om dem, lad os nu tale lidt om os selv. For det første maa jeg takke Dig, fordi Du opfyldte mit Ønske og drog herind. Du har derved beviist mig en vigtig Tjeneste, men jeg venter endnu mere af Dig. Sagen er i Korthed denne. Holger Rosenfrands og hans Son have opholdt sig i Holsteen siden Rigsdagen blev sammenkaldt. Ved Afreisen overdrog han sin Slægtning, den unge Ebbe Flemming, at have Opsyn med Borgen og beskytte Fru Gyldenstjerne og hendes Datter, som boede paa Boller. Sidst i forrige Uge forsvandt Ebbe, uden at Noget kunde give anden Besked om ham, end at han var reden ud af Horsens Sønderport om Aftenen. Fru Gyldenstjerne, hvis afdøde Mand jeg kjendte meget nøie, stikker Bud til mig herom, og vi lode søge efter Ebbe overalt, men forgæves. I Mandags Morges kommer

en Bondedreng løbende over til mig i Klosteret, og fortæller, at de havde fundet et Lig i Byngholm Mose. Jeg kaster mig paa min Hest, rider derved, og gjenfjender den stakkels Ebbe, dræbt med et Drekug, der næsten havde fløvet hans Baghoved. En stor Jagthund sad ved Siden af den Døde og sliffede hans Hænder; det var den, der havde ledet til Opdagelsen; efterat Liget var blevet kastet ned i Mosen og bedækket med Grønsværet, havde Hunden gravet det op igjen og sliffet dets Ansigt rent, saaledes at man blev istand til at gjenfjende Trækkene. Samme Dags Aften bemægtigede Holgers forrige Hoffoged, Troels Harnyt og hans Kammerater sig Boller; de opbrøde Kister og Gjemmer, og have siden huseret, som Du saa i aften. Der er ingen Tvivl om, at Troels er Ebbe Flemmings Banemand, saameget mindre, som han længe har baaret Nag til ham, fordi Ebbe var Skyld i, at Holger for et Aar siden jog ham bort af sin Tjeneste. Saa usformodet Anfaldet paa Slottet end skete, vare dog Fru Gyldenstjerne og hendes Datter heldige nok til at finde et Skjul, som Troels hidtil forgeses har søgt at opdage; hvis det lykkedes ham, vilde de stakkels Fruentimmer udentvivl neppe have fristet en bedre Skjæbne end Flemming; men han fandt dem ikke, Baabenmester, de ere her endnu, og det er dem, Du skal hjælpe mig at skaffe ud af Slottet."

"Hvorfor mener Du, at Troels skulde tilføie de to Damer noget ondt?"

"Af samme Grund, som han fangede og bortslæbte de to Tjenere, som befandt sig her, da han kom; jeg tænker, fordi det maa være ham magtpaaliggende, at tilintetgjøre ethvert Vidne om hvad her er bedrevet."

„Jeg tvivler om, at han vover at gribe til saa voldsomme Midler.“

„Hvem Fanden skulde han frygte for? I denne Tid tænker Enhver kun paa sig selv, og Herremændene have for megen Nøie med at frede om deres eget, til at betymre sig om, hvad der skeer hos Naboen.“

„Men I hørte dog for lidt siden, hvor let Troels og hans Kammerater lade sig tale tilrette.“

„Du tager feil, Vaabenmester. For lidt siden var Talen nede i Hallen om at liste sig herop og dræbe Dig og din Søn, mens I sov, og Troels opgav kun denne Idee, efterat jeg havde betydet ham, at dit Liv vilde bringe Banden større Fordeel end din Død. De frygte for Bymændene i Horsens, det er alt. Dagen efter Harpyts Ankomst til Boller, sendte de Bud herved og spurgte, med hvad Ret han havde taget Slottet. Troels svarede, at han handlede efter Fuldmagt fra Holger Rosenfrands, og dermed lode de sig nøie.“

„I har altsaa lagt en Plan til at faae Fru Gyldestjerne og hendes Datter herfra?“

„Ja, og hvis den blot lykkes, skal jeg ikke længe have din Bistand nødvendig. I Eftermiddag, da jeg red herved, mødte jeg en Flok af Harpyts Bande. Jeg gav mig i Snak med dem og lod mig, halv med det gode og halv med Magt, føre ind paa Boller. Her var Drifkelaget allerede i god Gang; jeg tog Deel deri. — Ja, Du smiler, Vaabenmester; men hvad skal man sige? jeg vilde blot redde saameget jeg kunde af Holgers gode Viin fra at gaa tilspilde i disse Gavthve. Desuden hørte det med til min Plan, at drikke. Medens vi tømte vore Bægre, fortalte jeg dem om alle de Skatte, mine Munkte forvare paa Ørslø, og Paffet, der efter deres

Lykke paa Boller har faaet Smag paa flere af den Slags Bedrifter, lyttede til med spændt Opmærksomhed. Jeg saae Arterne svulme i Harpunts Tindinger og hans Fingre krumme sig af Begjærlighed, og jeg lod, som om jeg ikke forstod de betydningsfulde Diefast, han fordeelte paa de Nærmestsidende. Kort og godt, jeg er mig bevidst, aldrig før at have holdt en Tale med saa almindeligt Bifald. Forsamlingen glemte efterhaanden at drikke for at raadslaa, og Slutningen blev, at man, uden at bekymre sig om min Nærværelse, bestemte sig til imorgen ved Daggry at gjøre en lille Udflugt over til Drølev, for at høre Munkene læse Fromesse i Klosteret. Forstaaer Du mig?"

"Ja tildeels," svarede Guldbrand smilende.

"De Udsigter til Bytte, som jeg saa gavmildt meddeelte dem, ville gjøre hele Banden til Deeltager i Toget, imidlertid faae vi frie Hænder til at handle. Troels har ordnet alt. Da de skiltes iaften, blev der valgt sex Mænd til, under de Øvriges Fraværelse, at bevogte Boller; med dem ville vi faae at bestille, hvis det ikke lykkes mig at bortlede deres Opmærksomhed. — Sex Bønder mod os, — hvad, Vaabenmester?"

"Jeg tænker, at det slaaer til," sagde Guldbrand.

"Maaske var det fornuftigst at faae et nyt Viinanker bragt for Dagens Lys, og prøve en lille Dyst med dem. Vi ville lade det komme an paa Omstændighederne."

"Men hvorledes vil det gaa de stakkels Munk?"

"For dem frygter jeg ikke. Du hørte iaften Troels tvivle om, at jeg var istand til at lære dem noget. Han vil erfare, at det dog er muligt. Drølev Kloster er desuden befæstet med gode Volde og en bred Grav; jeg

skulde feile meget, hvis mine Munkes aabne deres Porte, fordi Bønderne banke paa."

"Troels har formodentlig isinde at holde Eder tilbage her, mens han drager bort?"

"Ja, og for at hindre ethvert af mine Forsøg paa at flygte, befalede han Kvinden, som lyste mig op, at stænge Døren, der fører fra Gangen udenfor vore Kamre ned til Trappen. Imidlertid kunde det dog nok være, at de imorgen toge en ny Bestemmelse med mig. Hvis de føre mig til Klostret, veed jeg ikke, hvad jeg skal tænke om min Plan."

"J saa Fald maa J tænke, at der er En mindre til at udføre den, Ridder Palle, og at de To, som blive tilbage, ville bruge sig saameget destobedre," svarede Guldbrand med sin rolige og bestemte Mine.

"Gud velsigne Dig, Baabenmester!" ytrede Palle fornøiet. "Jeg kunde aldrig have ønsket mig en bedre Bistand. Du og din Søn ere modige Mænd, og ville frelse de to stakkels Kvinder."

Guldbrand afbrød ham ved at lægge sin Haand paa hans Skulder.

"Synes J ikke, det var bedst, J tøvede med Eders Roes, til vi have fortjent den," sagde han smilende. "Lad mig blot faae at vide, hvor Fru Gyldenstjerne og hendes Datter holde sig skjulte."

"Du har Ret!" sagde Palle, "men Fasken er gaaet ud, og i det Mørke, hvori vi sidde, vil jeg blot kunne beskrive Dig Stedet; læg derfor nøie Mærke til mine Ord. Hithenne ved Væggen her i Kammeret staaer et stort Klædeskab, naar Du imorgen undersøger det, vil Du opdage, at Bunden lader sig drage iveiret, op mod

Bagflædningen. Derved fremkommer et Hul, hvor-
igjennem et Menneske kan stige ned til en Trappe, som
er anbragt i Muurtykkelsen; for Enden af denne Trappe
vil Du finde en Dør, som aabner sig, naar Du banker
og nævner mit Navn. Du er da naaet ned til en
Victualiefjælder, som Røverne endnu ikke have været
istand til at opdage. Den skjuler Fru Gyldestjerne og
hendes Datter. Har Du indprentet Dig alt, Guld-
brand?"

„Fuldkomment.“

„Godt, saa vil jeg liste mig tilbage for at faae
mig en lille Lur, før de vaagne derne. Jeg er neppe
istand til at holde mine Dine oppe. — Godnat og god
Lykke.“

Med disse Ord gav Ridderen ham Haanden og
vendte tilbage til sit Kammer, med samme Forsigtighed
som han var kommen.

Guldbrand blev fiddende paa Sengekanten, grun-
dende paa det Eventyr, hvori han uformodet fandt sig
indviklet. Maaſke tænkte han under denne Tavshed
paa Poul, der nu for anden Gang ſkulde møde den unge
Frøken Gyldestjerne, hans Dine hvilede alvorligt og
dvælende paa Leiets, hvorfra et langtrukket Aandedrag
tilkjendegav en uforstyrret Søvn.

Omtrent en Time forløb ſaaledes. Et ſvagt Lys-
ſkær ſaldt ind igjennem Vinduet; da Vaabenmesteren
hævede ſit Hoved, ſaae han Himlen bag Skoven farves
af et blegrodt Skær, ſom betegnede Morgengryet. Lidt
efter blev den dybe Fred, ſom hidtil havde hvilet over
Borgen og Landskabet, afbrudt. Stemmer og Raab lød
nede i Gaarden; en tiltagende Virksomhed begyndte paa
ſamme Tid i Slottet. Poul vedblev at ſove, ſorgløs og

ubekymret. Guldbrand sad ved hans Side og vaagede over ham, nu som bestandig tilforn.

Larmen tiltog, Heste bleve førte frem, Skraal og jublende Sange tilfjendegav det tillidsfulde Haab, hvor- med Bønderne begyndte deres Dagværk; men Guldbrand maatte indskrænke sine Jagttagelser til at lytte, fordi Binduerne i hans Værelse, som fortalt, vendte ud mod Skoven, følgerig paa den modsatte Side af Gaarden og Vindebroen. Lidt efter forkyndte den aftagende Larm, som omsider endte med en fuldkommen Stilhed, at Toget havde forladt Borgen. Daglyset udbredte sig paa Himlen over Skoven, Spurvene og Svalerne kvidrede under Taget. En tyk Taage steg op fra Kæret og varslede en varm Dag. Den gamle Baabenmester lagde sig tilbage paa sit Leie og faldt strax efter i en dyb Søvn.

Det var allerede høit paa Dagen, da Poul vækkede ham. Guldbrand stod op; medens han spændte sine Baaben om sig, fortalte han Indholdet af Samtalen med Palle. Et forunderligt bevæget Udtryk viste sig i Sonnens Ansigt, men han sagde intet.

„Vi skulde nu begynde en Kamp, min Dreng! forskjellig fra den, vi ventede os igaar, og Du vil faae den værste Deel heri, siden Du baade skal værges Dig mod mod Fjenden og mod Den, Du agter at forsvare. Lykkeligvis begynder Du denne gang Striden med dit tidligere Uhelds Erfaring. Du vil erindre, at hvad der idag fører den unge Pige sammen med Dig, kun maa afgjøres med en Mands Mod, ikke med en Elfers Suk.“

„Frygt ikke,“ sagde Poul, „mellem hende og mig er alt glemt, hun er slettet ud af mit Hjerte og af mine Tanker.“

Guldbrand tav; hans Mine udtrykte Tvivl. Han

lod Boul bevogte Døren, medens han undersøgte Skabet.

„Det forholder sig som Ridderen sagde,“ udbrød han, „Bunden giver efter og lader sig drage tilbage. Bliv Du nu her tilbage, medens jeg gaaer ud for at vække Palle og se, om de have taget Stangen fra Gangdøren.“

Han kastede sit Sværd over Skulderen og forlod Værelset.

Palles Kammer var tomt, og Døren til Trappen stod paa vid Gab. Vaabenmesteren blev ved at gaa, indtil han midt i Gangen kom til en Dør, der vendte ud mod en bedækket Altan eller Svale, som dannede en Overgang mellem begge Taarnene. Fra dette Sted kunde han iagttage hvad der foregik nede i Gaarden og udenfor Vindebroen.

Det første, hans Bine faldt paa, var et Selskab af syv Personer, der havde forenet sig under Skyggen af et stort Kastanietræ i Gaarden. Midt i den Kreds, de dannede, laa et Viinanker, hvoraf de fyldte deres Bægere. Den mest fremtrædende Person i Selskabet var Ridder Palle, med opknappet Vams, glindsende Rinder og en livsalig og smilende Mine. En af Bønderne havde slynget sin Arm om Ridderens Skuldre, en Anden klinkede med ham. Palle nikkede, lo og opfordrede dem til at drikke. Virkningen af hans Overtalelser viste sig allerede i Bøndernes purpurrode Ansigter og flammende Bine. Vindebroen var draget ned. I den modsatte Side af Gaarden stode to Kvinder, ifærd med at fastgjøre nogle store, sammensnørede Pakker af Linned og Klædningsstykker paa en Hest, som en barbenet Dreng dernæst trak efter sig ud over Broen. To andre Kvinder havde slagtet en

Ko, som hang i et Reb paa Ringmuren, og hvoraf store Stykker bleve nedbragte i Kjøffenet, for at tilberedes for den bortdragne Skare.

Guldbrand blev pludselig afbrudt i sine Jagttagelser, idet Palle strakte sit Bæger op imod ham og raabte:

„Godmorgen, Baabenmester! Du seer, at jeg allerede virker i mit Kald og drikker Farvel med mine Venner. Kom ned til os og faae Dig et Bæger med!“

„Nei Tak!“ svarede Guldbrand. „Jeg tænker paa at drage hjemad ret snart.“

„Det er min Sjæl for tidligt. Lov en Timestid endnu, saa kunne vi følges ad. Jeg skal være hos Dig, saasnart vi blive færdige her.“

„Godt, altsaa om en Time,“ svarede Guldbrand og forlod Svalen, idet han hørte Ridderen opfordre de fjære Venner til paany at fylde deres Bægre.

Da han kom tilbage til sit Sovestue, lukkede han Døren og stængede den med samme Forsigtighed som om Ratten. Derefter aabnede han Bunden paa Skabet og steg ned igjennem Gullet, som Poul igjen lukkede.

Alt syntes at begunstige deres Plan, den bortdragne Skare, Stilheden i Slottet, de drukne Bevogtere, som inden kort Tid vilde være uskiftede til enhver som helst Modstand. Alene Poul var urolig, hans Kinder glødede og hans Pulse bankede. Et uforklarligt Instinct syntes at lade ham ane en kommende Fare.

Omtrent en halv Time efterat Guldbrand var forsvunden, vendte han igjen tilbage, fulgt af Fru Gyldestjerne og hendes Datter. Begge vare klædte i Bønderdragt, som imidlertid for mere skarpsynede Jagttagere neppe vilde have været tilstrækkelig til at skjule deres

Stand. Fru Gyldestjerne var meget ængstlig, hendes Træk vidnede om al den Frygt, hun havde udstaaet under Troels Harpyts Regimente. Hendes Datter var en ung Pige med et fint og blegt Ansigt, store, mørkebrune og straalende Dine, et yndigt Smil, en fuldendt Figur, smaa hvide og smalle Hænder. Det var disse Egenheder, der tidligere havde fortryllet Poul, og som endnu i dette Dieblif bragte ham til at skjælve.

Da Thyra Gyldestjerne fik Die paa ham, udstødte hun et Udbrud af Forundring og gjorde en Bevægelse hen imod ham, som tydede paa Gjenkjendelse, men Poul syntes ikke at lægge Mærke dertil; under Indflydelsen af den gamle Baabenmesters alvorlige Dine vendte hans Selvbeherskelse tilbage; han hilste de to Damer, tilsyneladende rolig og fattet, men tillige med en Rødme, der var en ligesaa sikker som ufrivillig Tilstaaelse om de Følelser, der atter vaagnede ved Synet af Thyra.

„Det er min Søn!“ sagde Guldbbrand. „Han mener Eder det ligesaa godt som jeg, og I behøver nu ikke at frygte mere, naadige Frue! om lidt vil Ridder Palle komme herop, saa forlade vi Boller og ride ad Thyrsbæk til, før Troels og hans Mænd vende tilbage.“

„I troer da, at alle vore Fjender have forladt Boller?“ spurgte Fru Gyldestjerne ængstlig.

„Alle!“ gjentog Baabemesteren, „paa sex nær, som i dette Dieblif sidde og drikke nede i Gaarden.“

„Siden jeg altsaa ikke har noget at befrygte, ønskede jeg gjerne at medtage nogle værdifulde Gjenstande fra mit Værelse, før jeg forlader Boller.“

„Jeg tvivler om, at I vil finde nogen Gjenstand af Værdi mere,“ svarede Guldbbrand. „I tre Dage have de røvet og plyndret alt, lige fra Lænk hundens Jernkjæde

til Blikfjoldene over de gamle Ridderses Rister i Gravkapellet; hvis Troels kunde, havde han gjerne taget det tomme Slot med sig over Vindebroen."

"Jeg tvivler dog om, at de have fundet det, jeg mener, idetmindste vil jeg overbevise mig derom."

"Hvis I ønsker det, skal jeg gaa derned for Eder."

"I vilde ligesaa lidt kunne finde det som de Andre," svarede Fru Gyldenstjerne. "Kom, lad os følges ad."

Under denne Samtale havde Poul og den unge Pige været Tilhørere. Poul stod ved Vinduet, tilsyneladende fordybet i at betragte Skoven, hvis Træer dannede et Løvtag, saa tæt, at Solstraalerne ikke vare istand til at naae Jorden.

Han havde hidtil ikke været den ringeste Hentydning til at han gjenkjendte hende, og følte, at det nærværende Dieblif, medens han anden Gang skulde frelse hende, gav endnu mindre Ret til at omtale en tidligere Forpligtelse. Thyra Gyldenstjernes Holdning og Mine syntes ogsaa beregnet paa at lade ham fatte den Afstand, der var imellem dem, og som hans Fortjenester ikke vare tilstrækkelige til at forringe. Det var dengang Standen, der overalt viste sig at være den selftabelige Ordens Behersker, en Magt, som flere Aarhundreders Modstand ikke har været istand til at beherske; thi Kampen i Aaret 1534 forberedte i Danmark kun Kampen i Aaret 1660, og denne sluttede sig i sine Følger igjen til de nyeste Begivenheder i det nittende Aarhundrede, da Folket opførte at være en Hob, for at blive en Magt. Vi tro endelig at have bragt Standsforskjellen til at forsvinde, vi have tilintetgjort Forrettighederne og Privilegierne. Vi have faaet en ny Behersker, det er alt, en mægtigere, men ikke mere værdig i den Forstødtes Sted, en Magt,

der eier Sanct Peters Nøgler til at løse og binde, der skaber Graad og Smil, Salighed og Fortvivlelse, Himmel og Helved. Det er Pengene. Vi have endelig faaet en Sæd, da vi sonderreve Diplomerne, der først vil kunne høstes af de kommende Slægter, og alligevel vilde en saadan Bevidsthed indeholde tilstrækkelig Løn, hvis den blot ikke støttede sig til et tvivlsomt Maaske, og hvis disse kommende Slægter ikke vare stillede i en saa perspectivisk Afstand, at de næsten forsvinde for vore Dine.

Medens altsaa Poul tilsyneladende beskæftigede sig med at betragte Skoven, iagttog han flere Gange de nysgjerrige og stjaalne Diekast, som Thyra sendte ham. Der laa i hans og hans Faders Fremtræden noget eventyrligt, som behager Kvinden; hun lagde Mærke til den forgløse Ro, som hvilede over den gamle Baabenmester, hvis solbrændte Ansigt bar Spor af et Liv, der var rigt paa Begivenheder, paa overstaaede Kampe og Sorger. For alle disse Omstændigheder havde hun en dyb og levende Sands, det usædvanlige tiltalte hende, det store henrev hende, hun var begavet med megen Romantisk, med Følelse, Fantasi og Smag, alle en Poets bedste Egenskaber. Der gives forøvrigt ogsaa langt flere Poeter blandt Kvinderne, end dem, der lade deres Vers trykke.

Da Fru Gyldestjerne og Baabenmesteren forlode Værelset, fulgte Poul og Thyra efter. De standsede ved en Dør, tæt foran Trappen. Fru Gyldestjerne hævede Klinken forsigtigt iveauet og traadte ind i et Kammer, hvis Bohave og Indretning tilkjendegav, at det tidligere havde tilhørt en Dame.

De forskjellige Gjenstande i dette Kammer fremstillede ogsaa en vis Pragt, men kun saare faa af de Befvemmeligheder, som selv den tarveligste Leilighed i

vore Dage vilde gjøre Forbring paa. Nogle høiryggede Lænestole, hvis brune Læderbetræk var fastslaaet med Messingsøm, stode paa et Gulv af slet sammenføiede Muursteen. Et Birketræes Chatol, med udtunget Messingblif paa Kanterne, støttet paa fire kugleformede og flodsede Been, en Himmelseng med røde og sortstribede Gardiner, og en Kamin, hvis flette Beskaffenhed det fodede og mørkebrune Bjælkeloft vidnede om, blev belyst af et langt og smalt Vindue med smaa runde Blyruder, der vare afdeelte med flere Kryds af tykke Jernstænger.

En af disse Ruder, omtrent sex Tommer stor, var af malet Glas og forestillede den hellige Jomfru, i en rød Kaabe besat med Stjerner og omgivet af en lysegul Glorie. De levende og klare Farver, ligesom ogsaa de velykkede Omrids af dette lille Billede, dannede en skarp Modsætning til den øvrige smagløse Form og Mangel paa Kunstfands, som Diet overalt mødte; men man erindrere maafe, at Glasmaleriet netop i det fextende Aarhundrede havde opnaaet en Fuldkommenhed, som endog vor Tid, til Trods for Kemiens forøgede Hjelpefilder, forgæves søger at vinde tilbage.

Vinduet vendte ud mod Broen; i Baggrunden laa Horsens By og Bygholm Slot, belyst af Solen, hvis Straaler zitrede paa Fjordens lyseblaa Bølger.

Poul og Guldbrand stillede sig ved Vinduet, for at iagttage, hvad der foregik nede i Gaarden; imidlertid gif Fru Gylbensstjerne hen til Chatollet. Uden at bekymre sig om den synlige Vold, hvorf Raasen bar Spor, drog hun Klappen ned og aabnede et hemmeligt Rum under den nederste Skuffe. Hun udstødte et Skrig ved at finde Stedet tomt. Guldbrand vendte sig om mod hende.

„Jeg tænkte det nok, naadige Frue!“ sagde han. „De nuværende Giere af Slottet have haft tilstrækkelig Tid til at gøre sig bekendte med alle Gjemmesteder. Jeg kjenner Troels Harpyt.“

„Hvem taler om Troels Harpyt?“ udbød i det samme en Stemme i den modsatte Side af Bærelset, og da Baabenmesteren vendte sig, saa han Himmelsfængens Gardiner skilles og Troels komme tilsyne bag disse.

I det første Dieblif blev Guldbrand staaende som forstenet. Blandt alle uformodede Hændelser vilde han have anseet det for usandsynligt at træffe Troels her. Fru Gyldenstjerne foer tilbage og støttede sig til sin Datter med et høit Skrig. Thyra selv var ligbleg, hendes Dine søgte Poul, der stod ved Vinduet, med Blikket vendt mod Guldbrand, som om hans Bevægelser vare afhængige af Faderens.

Troels blev siddende paa Sengekanten, medens han triumferende og ondskabsfuld lagde Mærke til den Forbavselse, han havde forarsaget.

„Ja, I ventede nok ikke at træffe mig her!“ udbød han med en hæs og rusten Stemme. „Jeg draf for meget med Ridder Palle inat og forsov mig imorges, da de Andre droge bort. Men Ulykken er dog altid god for noget; imidlertid kommer Du og vækker mig, og bringer disse to rare Fruentimmer med.“

Guldbrand smilede, kastede et Blik paa Poul, lyttede og hørte Skridt, som syntes at nærme sig fra Gangen. Han havde fattet sin Plan.

„Vi maa jo sige farvel til vor Vært, før vi drage herfra,“ ytrede han og traadte et Skridt henimod Sengen. Men Troels lod ham ikke komme nærmere. Han sprang

hen bag Døren, saaledes at han ved den første fjendtlige Bevægelse kunde lukke den mellem sig og Vaabenmesteren.

„Hvem er disse to Kvinder, som Du bringer med Dig?“

„To af Fru Gyldenstjernes Piger.“

„Hvor har Du truffet dem?“

„De holde sig skjulte her, af Frygt for Dig og dine Kammerater.“

„Og medens vi vare borte, gif de herned for at stjæle i deres Frues Gjemmer,“ ytrede han med en spotende Latter. „Du søger slet Selskab, Vaabenmester! — Det er ellers nogle hvide Hænder, disse Tjenestepiger have. I ville altsaa reise herfra?“

„Ja!“ svarede Poul, idet han gjorde et pludseligt Spring henimod Døren, „vi ville reise.“

Troels foer tilbage, drog Døren til efter sig, brast i Latter og svarede:

„I komme til at vente lidt endnu.“

Med disse Ord skød han Slaaen for Døren, og de Indespærrede hørte ham raabe ned fra et Vindue paa Gangen:

„Elsebeth og Kesten, drag Vindebroen op! To Mand op i Taarnene og se, om vore Folk ikke komme tilbage!“

Efter disse Befalinger indtraadte den tidligere Stilhed ude paa Gangen. Nede i Gaarden drog Fruentimmerne Vindebroen op. Palle Graa gif hen til dem, som om det var hans Hensigt at forhindre dette, men paa samme Tid kom Troels tilsynne nede i Gaarden og drog Ridderen med sig op i Bærelserne. Inden de forsvandt, stødte Guldbrand en af de smaa Blyruder ud, satte Hovedet til Gullet og raabte ned til Palle:

„Vi ere luffede inde heroppe!“

Fru Gyldenstjerne skjulte sit Ansigt ved Thyras Bryst og udbrod grædende:

„Gid vi vare blevne i Eders Kammer, Vaabenmester! det er min Skyld, at vi ere bragte i denne Fare.“

„Finder I ikke, naadige Frue, at det kan være lige meget, hvis Skyld der har bragt os ind i Faren, siden det nu blot kommer an paa, at vi redde os ud af den,“ svarede Vaabenmesteren.

„Men der gives jo ikke længere nogen Udsigt til Redning.“

„J skal ikke sige det,“ ytrede den Gamle. „Vi To, som her staa for Eder, have fristet større Nød end denne.“

„Maaske vil det lykkes Eder at slippe ud af Slottet, men vi —?“

Guldbrand trak paa Skuldrene og svarede mild og rolig:

„Min Søn og jeg ville drage bort fra Boller paa samme Tid som I og Eders Datter, ikke før og ikke senere.“

„J vil da ikke forlade os?“ ytrede hun bønligt.

„Nu mindre end nogensinde før,“ svarede den gamle Kriger.

„Og I!“ ytrede Thyra til Poul, med et Blik, der bragte Blodet i hans Kinder, og hun rakte ham Haanden, idet hun tilføiede dæmpet:

„Vil I endnu ikke tilgive en Fornærmelse?“

„Jeg har intet at tilgive,“ svarede han med en lav og usikker Stemme.

„J erindrer da ikke mere vort sidste Møde?“

„Nei!“

„Men det er en Feil hos en Soldat at have en saa flet Sukommelse.“

„Ja maasse, jeg ventede blot ikke at høre denne Bebreidelse af Eder.“

„Hvorfor ikke? — Nu — I tier, I er altsaa dog fornærmet?“

„Nei!“ svarede han, „men forbavset.“

„Hvorover?“

„Fordi jeg synes, at der idag ikke er større Anledning til at erindre vort tidligere Møde, end sidst til at glemme det.“

„Hvis I dermed mener mig, saa har I Uret; jeg bevarede en levende Erindring om hvad jeg skyldte Eder, næsten i otte Dage, maasse endnu længere, men I viste Eder ikke, I førte mig til mit Hjem, tog Afsked og syntes dermed at have glemte alt.“

„Hvad kunde jeg da vel gjøre mere?“

„En Mand skylder den Dame, hvis Hre han besknyttede, hvis Liv han frelst, større Deeltagelse. I burde have besøgt os, om det saa kun var for at give mig Leilighed til at takke Eder.“

„Jeg vovede ikke at komme op paa Boller.“

„I vovede dog at frelse mig i Kirken.“

„Ja!“ svarede han med et trohjertigt Smil, „til at frelse Eder havde I ogsaa kun mig alene, men til at vise Deeltagelse herover havde I derimod Eders hele Familie.“

Poul greb med disse Ord den lille, hvide Haand, som hun strakte ham imøde, og trykkede den til sine Læber; han vovede ikke at hæve sine Dine op til Guldbrand, som betragtede ham med et alvorligt og sørgmodigt Blik. Vaabenmesteren havde behovet flere Aar

til at indprente ham sine Grundsætninger, Poul behøvede kun et Minut, et Smil og et Blik for at glemme dem.

„Det gjælder altsaa nu om at lægge en Plan til vor Frelse,” sagde Fru Gyldestjerne til Guldbrand.

„Det troer jeg ikke, Frue, thi i saa Fald vilde den allerede være lagt, maaske endog udført, siden jeg og min Søn pleie at handle hurtigt, naar vi først have overveiet. For Diebliffet nytter det ikke at lægge Planer.”

„Hvorfor?”

„For disse!” svarede den gamle Krigsmand, og pegede ud mod en Hob Menneſker, som, omgivne af en Støvſky, viſte ſig paa Sandveien ovenfor Ræret. „Der kommer Troels Harpyts Kammerater tilbage,” sagde han, „hører I, hvorledes han raaber til dem oppe fra Taarnet.”

„Vi maa altsaa overgive os værgeløse?”

„Nei!” svarede Guldbrand, „vi maa blot vente, til der viſer ſig et gunſtigt Tilfælde for os; naar det kommer, kan I forlade Eder paa, at vi ſkulle vide at handle. I og Eders Datter maa blot adlyde ethvert af mine Bink uden Ophold, uden Indvendinger, blindt. Jeg vil frelſe Eder, ſaa ſandt ſom jeg ønſker at frelſe mig ſelv.”

„Vi ſkulle adlyde Eder i alt, min kjære Vaabenmester,” svarede Fru Gyldestjerne ſkjælvende, „jeg lægger vor Skjæbne i Eders Hænder.”

„Det er godt,” sagde Guldbrand. Derpaa gif han hen til Vinduet og begyndte en Samtale med Poul, for dæmpet til at den kunde høres af de Andre.

„Al, min Datter,” ytrede Fru Gyldestjerne. „Vi maa uden tvivl befinde os i en meget ſtor Fare, siden jeg næſten anſeer diſſe to Soldater for vore Lige.”

„Det har jeg allerede længe gjort.”

„Længe?“

„Ja, siden jeg hos den Yngste af dem fandt de Egenstaber forenede, som Du lærte mig at agte hos mine Lige.“

„Du mener —?“

„Den Dag, vore Venner flygtede i Horsens Kirke, og han alene blev tilbage, for at lade sig dræbe eller frelse mig.“

De omtalte Mænd nærmede sig imidlertid Slottet. Guldbrand saae Skaren i en lang Række skride hen ad den smalle Bei over Kæret. Nogle af dem vare barbenede, indhyllede i Faarefjandskoster, som sammenholdtes om Livet med et bredt Bælte, Andre viste sig i samme Dragt og Bevæbning som den foregaaende Dag. De Flestes Hoveder vare blottede og omgivne af filtret og nedhængende Haar. Deres Bevægelser vare langsomme, deres Miner udtrykte Sløvhed eller feilslagne Forventninger. De bleve idag anførte af en lille, bredskuldret Mand, som skred foran, iført et Brystharnisk og med en tung Stridskølle paa Skuldren. To af Kvinderne lode Vindebroen gaa ned, lidt efter gjenlød Gaarden af larmende Raab og Støi.

Hele Skaren begav sig op til Hallen, hvor Bordet stod dækket med de sidste Restes fra Herskabets Kjøkken, og desuden med vældige Stykker kogt og smaahakked Kød, som man spiste med Skeer og Knive, da Brugen af Gaffler endnu var ubekjendt.

„Naa, hvordan gik det saa?“ spurgte Troels, „jeg seer, at Du har været Anfører idag, Drabolt. Bringes Du dygtig Bytte hjem med?“

„Fanden tage Byttet,“ sagde Drabolt, „og Den med, der raadede til Toget. Munkene sloges som rasende

Menneſker, det var ikke muligt at komme indenfor deres Mure, og ſaa dræbte de ovenikjøbet ſex af vore Folk."

"Dem har I paa Eders Samvittighed, Ridder Palle!" ſagde Troels.

"Jeg!" raabte Ridderen, "bliver Du gal, Mand. Jeg ſagde Dig igaar, at Drølev Munk havde Skatte, men jeg ſagde ikke, at de vilde lade være at forſvare dem; Du tvivlede om, at jeg var iſtand til at lære dem noget, bedøm nu ſelv, hvad Nytte de have havt af min Underviſning."

"Ja, lad os nu ſaae noget at ſpiſe," ſvarede Drabolt, "ſiden ſnaffes vi ved om Reſten."

Maaltidet begyndte, Kvinderne hentede et nyt Anfer op fra Kjælderen, Forbitrelſen over det frugtesløſe Tog bedøvedes i Drik. Lidt efter gjenlød Hallen af en almindelig Larm, man ſang og omſavnede hinanden, ſvoer og ſloges. Troels alene beholdt ſit Overlæg og folde Blod, i hans hele Liv havde kun een Følelſe beherſket ham, egen Interesſe; han beſad en haardnakkethed i at forfølge ſine Planer, en Kraft, der tiltog ved Modſtand, og ſom ledet i en anden Retning, maatte vilde have hævet ham over hans Samtid. Alle hans Planer gik for Diebliffet ud paa, under det almindelige Skibbrud at finde en Planke, der kunde bære ham til en ſorgløs Fremtid.

Under Maaltidet ſad han ved Bordenden i Samtale med Drabolt.

"Vi ſaae nu at trøſte os over vort Uheld," ſagde denne, "en anden Gang kan give bedre Lykke, og ſom det lader til, vil denne Tid være ved en Stund endnu. Vi talte med en Mand, der igaar var kommen fra Fyen; han fortalte, at Bønder og Borgere spillede Meſtere

overalt derovre. Svendborgerne have brændt Orfel Slot og Nassebølle, Hvidkilde og Rygaard; en Skrædder fra Odense har indtaget Dalum Kloster, Andre have plyndret Næsbyhoved, Ubelø og Hagenskov. Det maa være et lystigt Liv de føre derovre."

"Veed Du hvad," sagde Troels, "vi ville se at komme over til dem; det gaaer ikke an at tøve længer her, mens den store Mængde af Hertugens Krigsfolk ligge os saa nær."

"Ja, jeg har tænkt paa det," sagde Drabolt, "det er saameget farligere at blive paa Boller, som der hver Dag kommer Soldater nord fra. Mogens Gjøe lader samle sine Mænd paa Clausholm, og ovre fra Thim ved Ringkjøbing vente de Knud Gyldestjernes Folk, der alle skulle her forbi. — Vi mødte ogsaa en Hob fra Bagge Griis paa Klarupgaard, de laa leirede paa den anden Side Horsens, lidt vesten for Klosteret, og ville komme her nedad endnu iaften."

"Men Drabolt!" raabte en Stemme fra den anden Side Bordet, "vi glemme jo vore Fanger. Lad os faae dem herop og snakke lidt med dem."

"Naa, saa I bringe Fanger med," ytrede Troels.

"Ja, gaa ned og hent dem, Elsebeth; jeg har luffet dem ind i Kjælberen."

"Hvor har I faaet dem fra?"

"Vi greb dem underveis, da de søgte at smutte forbi os; det er en Mand og en halvvoksen Dreng, begge klædte som Bønder; men jeg antog, at de vare høiere paa Straa end Dragten viste, og tog dem af den Grund med herop."

Det omtalte Fruentimmer gif og vendte strax efter tilbage med Fangerne.

Den Ene var en Mand paa henved halvtredsfindstyre Aar, med mørke, levende og kloge Dine; han bar Anebelsbart og Hagestæg og fremtraadte med en Holdning og Værdighed i sit Ydre, som den grove Dragt ikke var istand til at forringe.

Han blev fulgt af en Dreng paa otte eller ti Aar, med et langt, ovalt Ansigt, spids Hage, blege og sygelige Træk. Drengen holdt sig til Manden, og betragtede med en vis Uengstlighed de vilde Skikkelser, som stirrede paa dem.

Da disse to Personer traadte ind i Hallen, udstødte Ridder Palle et Forundringsraab, men under den almindelige Støi lagde Ingen Mærke dertil. Ridderen beherskede sig ogsaa strax efter, og blev siddende ved Bordet, medens hans Dine med et Udtryk af den dybeste Overraskelse vedbleve at være rettede paa de to Ubekjendte.

„Hvem ere I, Godtfolk!“ udbød Troels, idet han stod op og traadte hen til dem.

„Vi ere Bønder fra Sallingland,“ svarede Manden.

„Bønder!“ gjentog Troels spottende, „det er en god Snak. Sligt kan I tilnød bilde Adelsmændene ind, men ikke os. Hvor agte I Eder hen?“

„Med til min Broder!“ svarede Drengen.

„Vi drage sønderpaa,“ ytrede Manden hurtig, med et alvorligt Blik paa den Lille.

„Hvad sige I dertil, Kammerater?“ spurgte Troels. „Er der Noget af Jer som troer, at denne lille Pøis er en Bonde?“

Med disse Ord tog han Drengen i sine Arme og satte ham op paa Bordet. Bønderne lo. En dyb Rødme foer hen over Drengens blege Kinder, idet han kastede et truende Blik paa Troels og udbød:

„Uforfammede! hvad vover Du?“

„Det tuder dog alt hvad af Ulv er kommen,“ sagde Troels og løftede den Lille ned paa Gulvet igjen. „Naa, I behøve ikke at være bange, vi gjøre Jer ingen Fortræd, tværtimod, I skulde blive førte hvorhen I ønske det, enten I nu ere Adelsmænd eller Bønder, saa giv I os en lille Pengesum for vor Uleilighed, og dermed er det afgjort.“

„Ja, det bliver endda ikke saa lille en Sum, I komme til at punge ud med,“ brummede en af Bønderne med et spottende Grin, „for Veiene ere usikre i disse Tider, og I kunne let træffe paa dem, som istedetfor at nøies med en Deel, tage alting fra Eder.“

Den Mand, som sagde dette, stillede sig efter disse Ord hen for de Fremmede og betragtede dem med et barsk og fjendtligt Blik. Han var iført en Kofte og et Brystharnisk, og bar paa Hovedet en Stormhue med Gitter til at flaa ned over Ansigtet. Den Ubekjendte svarede ikke.

„Ja ja, Jakob!“ ytrede Troels, „lad Drabolt og mig om det. — Du kan tro, vi skal nok faae ham til at betale,“ tilføiede han dæmpet og med et ondskabsfuldt Smil. „Men nu, da jeg har seet Eders Fanger, skulde I ogsaa se mine.“

„Har Du gjort Fanger, mens vi vare borte, og Du blev liggende i Sengen for at sove Rusen ud?“ spurgte Drabolt.

„Ja vist, lille Jørgen!“ svarede Troels. „Nu kan Du selv bedømme, hvilke Du synes bedst om.“

Medens han sagde dette, gif Døren op, Baabemesteren, Poul og de to Damer bleve førte ind i Hallen. Et bedøvende Jubelraab hilste deres Ankomst.

Troels fastede et tilfreds Blik omkring sig, i det almindelige Frydskrig feirede han sin Triumf.

„Hvad mener Du om disse to rare Fruentimmer?“ spurgte han. „De vilde ogsaa liste sig bort, efterat have været skjulte her i tre Dage, men jeg forhindrede dem deri, — mens jeg laa i Sengen, jeg, som sov min Ruus ud, skjondt baade Vaabenmesteren og hans Søn og selv den gamle Ridder hithenne arbejdede for at faae dem bort, En mod Tre, og de bleve, — Halvtreds mod sytten Munk, og I løb. Til Belønning herfor beholder jeg nu den Ene af de to Piger, den Yngste, I Andre kunne faste Lod om den Anden. Er det ikke ærlig deelt?“

„Nei!“ raabte en Stemme udenfor Kredsen, og en af de tidligere omtalte Kvinder sprang henimod Troels. Hendes Dine funklede af Garme, og hendes Stemme skjælvede, idet hun vedblev:

„Du beholder Ingen af de to Fruentimmer, forstaaer Du mig? Du har en Kvinde i dit Hjem og tre smaa Børn, som strige af Sult, fordi Du ligger og slapper Landet rundt istedetfor at skaffe dem Føde; hvordan vil det gaa, naar Du bringer endnu Flere til Huset? Ja vist!“ vedblev hun med forøget Raseri, da Troels greb hende om Armen og søgte at standse denne Talestrøm, „tru mig kun, som Du pleier, men det hører Gud og Jomfru Maria, Du og hun skulde aldrig sætte Foden over vort Dørtrin, saalænge jeg er tilstede.“

„Giv Jer tilfreds, lille Elsebeth!“ sagde Drabolt, medens han forlod Bordet og traadte ind i Kredsen, „giv Jer tilfreds; Troels siger jo kun sin Mening, og det har han Lov til; men nu skal han ogsaa høre vor Mening.“

Disse Ord vakte almindelig Opmærksomhed, skjøndt Drabolt talte med en besindig Ro, uden at hæve sin Stemme. Kredsen forstørredes, Alle tav, Alle ventede.

Et uhyggeligt og lurende Smil foer hen over Hærpnts Ansigt, der laa noget truende og vildt i det Blik, hvormed han mønstrede Drabolts brede Skuldre og kolossale Lemmer, idet han gjentog:

„Eders Mening?“

„Ja, Halvtredsfindstypes mod En, det er nok værd at lytte derefter. Du skal ikke føre denne lille Pige hjem i dit Huus, siden Elsebeth ikke vil det, og siden jeg ikke heller synes derom, Du skal ikke hyde og ikke forlange mere, siden Ingen af os agter at lystre Dig længer; vi ere blevene kjede af det Herredømme, Du fører. — Det var Dig, der lagde Planen til at drage ind paa Boller, men vovede vi Andre ikke det samme derved som Du? Det var Dig, der deelte Byttet, men Du beholdt Broderparten for Dig selv, og da der ikke var mere at tage, bestjal Du tilsidst dine egne Kammerater.“

„Du lyver!“ skreg Troels, idet han drog sin Kniv og sprang ind paa Drabolt. Jørgen greb den hævede Arm og vristede Kniven fra ham, saa let og hurtigt, som om det havde været et Barn, hvis Modstand det kom an paa at overvinde. Derefter vedblev han:

„Du stjæl fra dine Kammerater, det nytter ikke at Du nægter, hvad jeg selv har seet. Endnu inat, da Du troede os beruste eller sovende, gif Du ind i Kapellet, tog Ralken og Monstransen fra Altarskabet og listede Dig ud af Boller for at grave dem ned ovenfor Kæret. Johan fra Broen fulgte med, spørg ham, om jeg taler Sandhed.“

Manden med Stormhuen traadte frem, nikkede og svarede:

„Det forholder sig rigtigt; Troels stjal Ralken, og jeg hjalp med at grave den ned.“

„Vi aftalte igaar et nyt Tog sammen,“ vedblev Drabolt, „og mens vi droge ud, medens vore Kammerater bleve dræbte, laa Du herhjemme og sov i din Seng, eller tænkte maaske paa et nyt Bedrag imod os. Seer Du, Troels, derfor ere vi blevne fjede af Dig. Du duer ikke til at slaaes, ikke heller til at dele Byttet, — hvad synes I, Folk, er det en Mand, som vi kunne være tjente med at have til Anfører?“

Medens Drabolt sagde dette, slog han begge Arme om Troels, hævede ham op paa sine Skuldre og dreiede sig i denne Stilling med ham omkring i Kredsen.

En bedøvende Latter hilste denne Handling, under hvilken Troels forgæves anvendte al sin Kraft for at rive sig løs. Da Drabolt nogle Dieblikke efter satte ham ned paa Gulvet igjen, med tilsvarende Lethed, forøgedes Bøndernes Jubel, man trængte sig omkring Ræmpen, trykkede hans Hænder, rakte ham et fyldt Bæger, tømte tyve andre Bægre, kortsagt, hele Banden tilkjendegav enstemmig, hvor fuldkomment denne sidste haandgribelige Handling havde afgjort Seiren til hans Fordeel.

Troels stod som forstenet i de første Dieblikke efterat han havde naaet Jorden; hans Dine funkede, et blaaligt Skær farvede hans Kinder og Læber, men med den Magt, som et heelt Livs Underfundighed og Forstillelse giver, fattede han sig strax efter, fortrak sit Ansigt til et Smil og udbød:

„Det er godt, Jørgen, dine Grunde have rørt mit Hjerte; fra nu af skal Du altsaa være vor Anfører, Du, som begyndte saa heldig idag, men I kunne alligevel

ikke undvære mig til at lægge Planer for Eder og udtænke listige Opspind. Jeg er Hovedet, Du er Armen, tilsammentagne ere I Dren, Drabolt dens Horn, men jeg er dens Dine, og Gud naade vore Fjender, saalænge vi ere forenede."

Denne pludselige Ydmyghed vandt Alles Hjerter. Troels modtog et ligesaa fuldstændigt Bifald, som man nylig havde ydet Ræmpen.

"Hvad nu den lille Pige angaaer, saa tag hende, behold dem begge To, om Du vil, der skal ikke være Strid imellem os for saa lidt. Er Du saa fornøiet?"

Drabolt havde ikke ventet en saa fuldstændig Eftergivenhed, han betragtede Troels forbausset, idet han modtog hans fremrakte Haand.

"Har Du Lust til at følge hjem med mig?" spurgte han Thyra.

"Nei, det har hun ikke," svarede Poul, idet han traadte hen til Thyra, "og Du vil heller ikke tilføie den stakkels Pige noget ondt, saasandt som jeg anseer Dig for den bedste Karl af alle dem, her ere tilstede."

"Hvad kommer det Dig ved? — Og hvorfor skulde jeg ikke beholde hende og tage hende hjem med? Jeg bliver snart en gammel Mand, jeg boer alene og har ingen Kvinde, som Troels, der kan forbyde hende at træde ind i mit Huus."

"Staaer Du maaske i noget Forhold til hende, lille Poul?" spurgte Troels.

"Ja!" svarede Ridder Palle, "hvorfor skulde han ellers ville frelse hende?"

Under denne Forhandling udtrykte den unge Piges Ansigt en dødelig Angst, men uagtet dette lidende Udtryk havde hendes Skjønhed maaske aldrig virket mere mægtig

og henrivende. Den grove Dragt var heller ikke istand til at skjule hendes Figurs Fuldkommenheder, medens hun lænede sig til Fru Gyldenstjerne, undseelig og skjælvende, og med halvttilslørede Blikke, der ligesom frygtede for at møde de affrækkende Billeder, Hallen i dette Dieblif fremstillede.

„Kjender Du ham?“ spurgte Drabolt, medens han traadte hende nærmere og lagde sin Haand paa hendes Arm.

Thyra nikkede, hun var ikke istand til at svare.

„Hun er maaske hans Kjæreste,“ sagde Troels.

„Ja!“ svarede Poul.

„Er det sandt, Baabenmester?“

„Du kan jo spørge hendes Moder derom,“ sagde Guldbrand barskt.

„Og I holder af hende, Krigsmand?“ vedblev Drabolt betænkstomt.

„Ja!“ gjentog Poul, „inderligere end af nogen Anden i Verden.“ Og da først denne rige Kilde i hans Bryst var aabnet, tilføiede han med en Stemme, der syntes at skjælve over sin egen Dristighed, og med et Blik, der dvælede paa Jorden, forlegen og bange for at møde de Andres, som han troede hvile paa sig:

„Hun var den Første og hun vil være den Eneste, jeg nogenfinde kommer til at holde af.“

Han havde frygtet Guldbbrands og Fru Gyldenstjernes Blik; Ingen af dem saae paa ham, Baabenmesteren støttede begge Arme paa sit lange Sværd, et Skridt foran den gamle Dame. Begge antog disse Ord for at høre med til hans Rolle. Alene over Thyras Ansigt hvilede en stærkere Rødme, medens Poul talede, hendes flogte Dine antog et Udtryk af nysgjerrig Overraskelse, da hun hævede dem op til ham.

Drabolt stod nogle Diebliske fordybet i Tanker, medens han betragtede Poul og Thyra.

„Siden Du holder af hende, skal Du ogsaa beholde hende,“ udbrod han pludseligt. „Det er Synd at skille dem ad, som elske hinanden.“

„Hvad for noget!“ raabte Troels, „— Du er altsaa bange for Bymændene i Horsens?“

„Nei!“ svarede han, idet han hævede sit Hoved, og med den ene af sine brede Hænder strøg Haaret bort fra Panden. „Saa bange er jeg ikke for nogen Mand i Verden, at jeg skulde give hende bort af Frygt. Men jeg har selv engang prøvet, hvad det var at skilles fra Den, man holdt af. Dengang jeg var ung som Du, Krigsmand, havde jeg ogsaa en Kjæreste; vi holdt af hinanden og glemte Sporefogdens Svøbe og Sult og Nød, imens vi vare sammen. Saa fik Herremanden hende at se og skilte os ad; hun blev ført op paa Gaarden. Der døde hun fjorten Uger efter, paa Hellig Kyndelmisje Aften. Fra den Tid har jeg levet alene. Jeg fik mig aldrig nogen Kjæreste siden, men imellemstunder kommer hun mig i Tanker endnu, og for hendes Skyld skal Du beholde den, Du holder af.“

Ridder Palle afbrød den Stilhed, som fandt Sted i Hallen, da Drabolt tav.

„Du er en flink Karl, Jørgen Drabolt. Skal vi drikke et Bæger Biin sammen?“

„Jeg er bleven ganske rørt,“ sagde Troels og tørrede Vinene med en forstilt Sørgmodighed. „Men siden Du allerede har gjort saameget for disse To, synes jeg, Du burde gjøre mere endnu.“

„Hvilket?“

Troels bøiede sig over mod ham og hviskede:

„De holde Dig min Sjæl for Nar, lille Jørgen, og have blot fundet paa denne Udflugt for siden at le Dig ud. Mærker Du ikke det?“

„Hvad skulde Jørgen gjøre mere for dem?“ spurgte Johan fra Broen.

„Lad os gjøre deres Bryllup iaften,“ sagde Troels.

„Ja!“ raabte Bonden, „det er godt, de skulde have Bryllup paa Boller, Kapellet er nær herved, og vi ere Vidner i tilstrækkelig Mængde. Siden faae vi os en lille Fest i samme Anledning.“

„Vidner er her nok af,“ gjentog Drabolt, „men ingen Præst.“

„Na jo, han fattes ikke heller.“

„Hvad mener Du?“

„Der staaer han,“ sagde Troels og pegede paa den ene af Drabolts Fanger.

Den Fremmede, som saa uformodet faae sig draget ind i Samtalen, blev bleg; han søgte at nægte, men Troels afbrød ham:

„Det nytter ikke hvad I siger, Hr. Peder Skave. For ti Nar siden hørte jeg Eder prædike paa Torvet i Stolpe om Luther og hans nye Lære. Jeg tænker, at I nok maa kunne vie os de Trolovede.“

Skave fik ingen Leilighed til at svare, Bandens Jubel opfyldte Hallen.

„Til Kapellet! til Kapellet!“ raabte de.

„Hvad kan det nytte at gaa til Kapellet,“ sagde Drabolt, „der kan dog ikke blive noget af dette.“

„Hvorfor ikke?“ spurgte Troels.

„Fordi Du har plyndret Alteret. Du maatte da først bringe Monstransen tilbage.“

Troels betænkte sig, han havde ikke beregnet denne

Omstændighed; han fastede et skummelt og hadefuldt Blik paa Jorgen og beredte sig til et nyt Offer.

„Siden I dog vide, hvor den ligger forvaret, kunne vi jo skikke Johan fra Broen ud efter den,” svarede han.

„Det er godt,” sagde Johan, „jeg skal være tilbage i en Fart.”

Han tømte et Bæger Viin og forlod Hallen.

Medens denne Forhandling fandt Sted, havde Ridder Palle og Baabenmesteren været indviklede i en ivrig Samtale. Idet Guldbrand traadte tilbage, henvendte Fru Gylbenstjerne sig til ham, og udbød med en Stemme, der skjælvende af Angst:

„Hvad skulle vi gribe til?”

„Ja, nu er det Tilfælde indtruffet, som jeg talte om imorges,” svarede Baabenmesteren med et roligt Smil.

„Hvilket Tilfælde?”

„Det, vi skulle søge at benytte.”

„Det er forsilde,” hviskede hun, „vi ere fortabte.”

„I skal ikke sige det,” svarede han, „nu troer jeg tværtimod, at vi ere frelst.”

„Frelst?”

„Ja, nu kommer Turen til mig at handle.”

Med disse Ord sneg han sig hen til de to Fremmede. Strax efter forlode Guldbrand og Drengen Hallen, uden at Noget i den almindelige Bevægelse syntes at lægge Mærke dertil. Lidt senere var det, at Johan fra Broen blev sendt bort for at hente Monstransen.

Imidlertid saae Poul den Rødme, hans Ord havde fremkaldt hos Thyra, vexle med en Dødsbleghed ved Hærpyts Forslag. Hun syntes at lide saameget i dette Dieblis, at han boiede sig over mod hende og hviskede:

„J skal ikke være bange. Jeg kunde vel nylig give mit Hjertes bedste Hemmelighed til Pris i den Hensigt at frelse Eder, men der skal andet til end Tvang for at naae det Maal, jeg stræber efter.“

J samme Dieblif blev Thyra revet fra hans Side, en Kvinde satte en Krands paa hendes Hoved og stillede hende i Spidsen af den Række, som nu ordnede sig for at gaa til Kapellet. En Anden greb Moderen under Armen og tvang hende til at følge med sig.

Troels triumferede. Han kjendte ikke Fru Gyldestjerne eller Thyra, da begge først efter hans Bortreise fra Boller havde taget deres Ophold paa Slottet, imidlertid havde han dog en Formodning om deres Stand; han vilde det onde af Tilboielighed og af Lyst til at hævne sig.

Saaledes skred Toget fremad og var ifærd med at forlade Hallen, da man hørte en Hest galoppere over Vindebroen. J det samme saae Fru Gyldestjerne den gamle Ridder Palle med et smilende og tilfreds Ansyn vende sig bort fra Vinduet.

„Hvem kommer der?“ udbrød Troels.

„Na! det er blot Johan, som rider bort efter dit Sølvtøj,“ svarede Drabolt, idet han stak sin Arm under Harppts og drog ham med sig hen til de Dvrige.

Slotskapellet laa for Enden af en lang Gang, som begyndte udenfor Hallen. Da Skaren kom ud paa Gangen, lød et dæmpet Klagesuf fra et af de næste Bæreller, men Ingen lagde Mærke dertil, saameget mindre som en Bonde, der gif imellem Poul og Peder Skave, lidt iforveien havde hentet et Tudeinstrument, dannet af et Rohorn, paa hvilket han blæste en Marsch, hvis bedøvende og gjennemtrængende Toner efter hans

Mening meget bidrog til at forhøje Optogets Høitidelighed.

Under disse Begivenheder var Dagen næsten forsvunden. Da Skaren kom ind i Kapellet, kastede Aften-solen sit rødgule Skær hen over de gamle Skjolde, som vare ophængte paa Væggen. En Svale havde fundet Veigjennem de sønderslagne Ruder og sad kviddrende paa en af de gamle Ligfaner, som vare fastgjorte i Muren over Eigene under Kapellets Gulv. Det var Livet, der jublede over de Dødes og Glemtes Grave.

Kvinderne drog Fru Gyldenstjerne og Thyra op paa den ene Side af Alteret. Poul stod ligeoverfor, mellem to Mænd, hvoraf den ene, idet de forlode Hallen, havde været saa heldig at overføre hans Skulderbælte og rive Sværdet fra ham, saaledes at han nu befandt sig fuldkommen værgeløs. Troels førte Præsten op til Alteret. Den øvrige Deel af Banden stillede sig imidlertid i en Halvkreds omkring Hovedpersonerne i det følgende Optrin.

Da Peder Skave stod paa Alteret, vendte han sig om mod Bønderne, hævede sin Stemme og sagde:

„J have tvunget mig til at følge Eder herhid, og al min Modstand var forgæves; men ingen menneskelig Magt skal kunne tvinge mig til at forbinde disse To mod deres Slægtnings Onske. Hvis J ikke blues, J Forblindede! ved at fortsætte Eders Voldsgjerning paa dette hellige Sted, hvor Døden og Freden har hjemme, saa frygt idetmindste Kongen, hvis Magt kun befinder sig saa Mile borte, frygt fremfor Alle den retfærdige Gud, der i dette Dieblik bespottes, og som sender Straffen i Brødens Fjed.“

Den gamle Mand vilde uden Tvivl have fortsat

denne Formaning, hvis ikke Troels havde trængt sig op til ham paa Alteret. Han hilste ham med et spottende Smil og udbrød:

„Erværdige Fader! før I gaaer videre, saa fast Eders Blik omkring paa disse Mænd. Enhver af dem har tilbragt sit Liv med at fæde det Herfskab, han tjente, vore Herrer tillode os kun at hvile, for at vi kunde faae Kræfter til at trælle paany, de beholdt Overflod, Glæde og Lykken for dem selv, os gave de Savnet. I disse Dage feire vi vor Frihed, det er vor Hviledag, vor Søndag, vi ere komne sammen for at fornøie os, og nu, siden Herremændene ere løbne bort, vil Præsten træde i deres Sted og forbyde os vor Glæde. Er det Ret? — I nævnede Kongen, som vilde komme for at lænkebinde os paany. Hvor er hans Magt, hvis vi ikke give ham den, hvor er hans Rige, hvis vi ikke kjøbe det til ham med vort Blod, vort Liv? I nævnede ogsaa Gud og hans Retfærdighed, som nu har sovet i to hundrede Aar saa haardt, at den ikke kunde høre vor Graad og Klage, og som sad og saae paa, at Herremanden satte Foden paa vor Nakke, saae Bonden sælges, hans Kvinde vanæres, hans Børn dø af Hunger og Kulde? — Nei, Peder Skave! der vil mere til for at bevæge os. Tal om Kongen til Adelen, der beiler til hans Gunst, tal om Gud til de Rige, der have modtaget godt af ham, eller til Munken, der mæsses for at snøyle Bønner og latinske Messer; Trællene har ingen Gud, han kjender os ikke, han hjælper os ikke. — I forsikrede os endelig om, at ingen menneskelig Magt skulde bringe Eder til at vie de To der. Deri tog I ogsaa feil. Jeg skal tvinge Eder dertil, jeg, som her fæster min Kniv foran mig i Alterets Rækværk, og som

vil være fordømt, hvis jeg ikke skal fæste den ligesaa sikkert i Eders Bryst, hvis I vægrer Eder, naar Tiden kommer. — Taler jeg tydeligt nok, ærværdige Hr. Peder Skave?"

Et bedøvende Jubelskrig overbeviste Troels om, at han idetmindste havde talt tilstrækkelig tydeligt for den Deel af Tilhørerne, for hvilken hans Ord nærmest vare beregnede.

Der forløb nogen Tid, i hvilken man ventede paa Johans Tilbagekomst; Solen gik ned, de sidste Straaler brødes i de grønne Ruder, den almindelige Utaalmødig-
hed gav sig Luft i gjentagne Opfordringer til at begynde Vielsen.

„Er det værd vi tøve længer, Jørgen Drabolt?" sagde Troels, „Johan kommer maaske slet ikke tilbage med Monstransen, og Vielsen lader sig vel ogsaa forrette uden den."

Drabolt svarede ikke; i hans Ansigt stod en synlig Kamp afpræget; han udstrakte Haanden for at holde Troels tilbage, men han betænkte sig igjen og hensank i den tidligere Tavshed. Troels skred hen til Thyra for at føre hende op til Alteret.

Fru Gyldenstjerne havde trods sin Frygt hidtil vedligeholdt en ydre Ro, hun stolede paa Guldbbrand, hun haabede paa Frelse, selv da Bønderne førte hende ind i Kapellet, det ligger nu engang i den menneskelige Natur, saa seent som muligt at fæste Lid til Ulykken. Først da Troels kom for at føre Thyra bort, forsvandt dette Haab; hun udstødte et gennemtrængende Skrig og fastede sig om Datterens Hals.

„Lad være at flage og græde," sagde Kvinden, som sad ved hendes Side. Det er jo en kjon ung Mand,

Eders Datter faaer; han seer ud til at kunne bjærge Føden til hende."

Thyra stod for Alteret, fra den modsatte Side førte man Boul hen til hende. Paa samme Tid trak Harpyt sin Kniv ud af Rækværket og stillede sig ved Præstens Side.

"Nu, ærværdige Herre!" sagde han, "nu er Timen kommen, da vi skulle se, hvem der bedst holder Ord, Præsten eller Trællen."

"Jeg ønsker, at min Fader skal være tilstede, før denne Vielse fuldbyrdes," sagde Boul, som hidtil havde holdt sig tavs og selv i dette Dieblif bevarede en Soldats Holdning og Rolighed ligeoverfor sine Fjender.

Troels studsede og saae sig spørgende om i Bøndernes Kredss.

"Baabenmesteren!" raabte han. — "Guds hellige Død! hvor er Guldbrand?"

"Jeg er bange for, at han er løben sin Vej," svarede Palle, som pludselig kom tilsynne i Kapellet's aabne Dør, og hvad det værste er, han har vist taget Drengen med sig."

"Na, hvad Magt ligger der vel paa en Chordreng!" svarede Troels.

"Du skal ikke sige det," svarede Palle. "For at faae denne Chordreng i deres Magt vilde Lybekkerne have fyldt din Hue med Joachimsdalere; ikke rettere jeg saae, var det Prinds Johannes, som Geistligheden paa Herredagen satte under Oluf Nielsen Rosenfrands' Værgemaal og gav Peder Skave til Hovmester."

"Prinds Johannes!" raabte Troels med en ubeskrivelig Forbavselse. "Det er umuligt."

"Det kan gjerne være," sagde Palle.

„Er det sandt?“ spurgte Drabolt Præsten.

„Ja!“ svarede denne, „for en halv Time siden var Brinds Johannes Fange her i dette Slot.“

„Jeg troede, at han opholdt sig i Nyborg,“ bemærkede Troels.

„Der boede vi, til Borgernes Oprør begyndte; Oluf Rosenfrands og jeg besluttede da at flygte med Brindsen til Lehnsmænd Ditlef Brockdorff paa Sønderborg Slot, men vi fandt hele den sydlige Deel af Fjorden spærret af Oprørerne, derfor seilede vi med en Fisserbaad over til Bjergerherred, for at naae vort Bestemmelsessted.“

„Og hvor blev Oluf Rosenfrands af?“

„Han holdt sig skjult under Nygholm Møllebro, mens J grebe Brindsen og mig.“

„Hvor er Brindsen nu!“

„J dette Dieblif haaber jeg til Gud, at han er frelst.“

„Af hvem?“

„Af den brave Baabenmester,“ svarede Palle. „Samme Mand har ogsaa ifinde at frelse disse to Damer, som her staa.“

„Det gad jeg nok seet paa,“ sagde Troels.

„Ja, hvis Du ønsker at se det, behøver Du blot at figge ud af Vinduet.“

Endnu medens Ridderen talede, hørte man Lyden af en Tromme nede i Gaarden. Troels ilede til Vinduet, udstødte et Skrig og sprang tilbage; han havde seet en Afdeling Soldater, bevæbnede med Musketter og brændende Lunter, marschere ind over den nedladte Vindebro.

„Alle Helgene!“ skreg han i den heftigste Angst, „vi ere forraadte, Gaarden er fuld af Krigsfolk. Hvem har luffet op for dem?“

„Jeg,“ svarede den gamle Ridder, „som nu tager mig den Frihed at lufte i for Eder.“

Dermed slog han Kapellets Dør i og skød Skaaden for udvendig.

Baabenmesteren havde forladt Hallen tilligemed den unge Prinds, førend Johan fra Broen blev bortsendt efter Monstransen; han gik ind i et Bærelse ved Enden af Gangen; idet Johan kom forbi, aabnede han Døren, greb ham og drog ham ind til sig. Her blev han bunden og kneblet. Derefter tog Guldbrand hans Hjelm og Kofte, slog Bisfret ned og bortfjernede sig med Prindsen. Nede i Gaarden blev Vindebroen kun bevogtet af en Kvinde, som i dette Dieblis førte en Samtale igjennem Kjældervinduet med Folkene i Kjøkkenet. Det foregaaende Optrin havde loffet alle Mændene op i Hallen. Da Baabenmesteren bemærkede dette, skød han sit Slagsværd fra Armen tilbage paa Ryggen, sadlede en Hest og red uhindret bort, idet Kvinden uidentviol antog ham for Johan fra Broen. Det var Guldbrands Hensigt, ifølge Aftalen med Ridder Palle, at bringe Prindsen ind til Horsens og derefter forlange Hjælp hos Bymændene, men da han omtrent var kommen midt ud paa Sletten, traf han den samme Skare Bevæbnede, som Drabolt og hans Mænd havde mødt om Morgenens. Anføreren, en Foged fra Klarupgaard, tilbød sin Hjælp efterat have hørt, hvorledes det stod til paa Boller, Guldbrand satte sig i Spidsen for de Bevæbnede og red med sytten Mand tilbage til Slottet, medens en af Soldaterne blev hos Prindsen, i en lille Hytte, nordvest for Kæret. Palle Graa ventede paa dem og nedlod Vindebroen, da han saa Baabenmesteren ride over Væsen.

Dette tildrog sig just som Troels sluttede sin opbyggelige Tale i Kapellet.

En almindelig Modløshed fandt Sted blandt Bønderne, efterat den gamle Ridder havde laaset Kirkedøren. Den samme Skare, som saa Dieblikke tidligere havde anseet sig for Herre over enhver Hændelse, og trodset alt, viste sig nu tavs og ydmyg, søgte Opmuntring og Raad og fandt kun Frygt og Uvisshed i hverandres nedslagne Miner.

Oppe paa Alteret aabnede paa samme Tid Troels Hærpyt en Lem i Gulvet og steg ned igjennem Aabningen.

„Nu er det nok bedst at se sig om efter et Smuthul,“ sagde han, idet han drog Lemmen tilbage og forsvandt.

Drabolt trak paa Skuldrene og tilfastede ham et foragteligt Blik.

„Følg efter ham, Tørgen,“ sagde Poul.

„Nei!“ svarede Ræmpen. „Lad ham løbe sin Vej, han duer ikke til andet. Jeg bliver.“

„Men Du vil ikke kunne frelse Dig, naar Soldaterne komme.“

„Jeg tænker heller ikke paa mig selv, men paa disse,“ svarede han med et Blik paa Bønderne.

„Jeg beder Dig, flygt!“ vedblev Poul, „enhver Modstand er forgæves.“

„Det er heller ikke for at gjøre Modstand, jeg tøver. Jeg agter blot at dele Skjæbne med mine Kammerater. Hvis det gaaer dem galt, skal det ikke gaa mig bedre.“

„Og hvis I blive frelst?“

„Ja, hvis vi blive frelst,“ svarede han, og rystede sit lange Haar fra Panden, saa vil Kongen fra idag af faae sig en Stridsmand, som han skal kalde for god og lade gjælde for To, men jeg siger ikke hvad han hedder.“

„Smidlertid kunde Du nok vise mig den Villighed at lade mig faae mit Sværd tilbage; dine Kammerater betragte de to stakkels Kvinder med mørke og truende Blikke.“

„Ak! hvem tænker vel nu paa Kvinder,“ svarede Drabolt. „Modet er borte, vore Vaaben ere desuden blevene tilbage i Hallen. — Giv Krigsmanden sit Sværd, Bertel, Du agter vel ikke at bruge det.“

Bonden adlød. I det samme raabte en Anden fra Vinduet, som vendte ud imod Skoven:

„Der svømmer Troels Harpnt over Graven. Han maa være kroben ud af Lusthullet nede i Kjælderen. Se, nu har han naaet Skoven, — han er frelst!“

„Hvad kan det nytte Jer, som ikke kunne svømme,“ sagde Drabolt sørgmodig.

Lidt efter hørtes Skridt paa Gangen udenfor, Slaaen blev skudt fra, og Døren fløi op. Man saae en Skare Mænd og en dobbelt Række af Bøssjepiber, som sænkede sig ned mod Bønderne. Foran disse gik Vaabenmesteren ind i Kapellet. Et almindeligt og bønligt Strig hilste ham. Guldbrand skred op til Alteret igjennem Rækken, som paa begge Sider aabnedes for ham.

„Hvad er her skeet?“ sagde han, med et ængsteligt Blik paa Poul.

„Endnu intet,“ svarede Peder Skave. „Himlen sender Eder i det heldigste Dieblis.“

Vaabenmesterens mørke Ansigt opklaredes, han vendte sig mod Drabolt:

„Hvor er Troels Harpnt bleven af?“

„Han løb sin Vej, da I kom.“

„Og Du?“

„Troels følger sit Hoved, jeg mit.“

„Du er en brav Karl, Jørgen Drabolt,“ sagde Guldbrand.

Baabenmesteren rakte ham Haanden. Jørgen tog den og trykkede den mellem begge sine; hans Kinder rødmede, og hans Læber skjælvede. Han forsøgte at tale, men det vilde ikke lykkes, endelig hvistede han:

„Hvad vil I gjøre ved de stakkels Bønder dernede?“

„Vær uden Frygt for dem. Jeg er ikke deres Dommer.“

Med disse Ord gif han hen til Fangerne og førte dem ned fra Alteret.

„Gjør lidt Plads, Folk!“ sagde han, „og tager Eders Huer af for Fru Gyldenstjerne og hendes Datter.“

Efter denne Opfordring, som øieblikkelig blev adlydt, skred han ind imellem den tilbagevigende Mængde, Soldaterne traadte tilbage, og Døren blev atter lukket i Laas, da Baabenmesteren og hans Fanger havde forladt Kapellet.

Medens Poul og Ridder Palle sadlede Hestene, løste Guldbrand den bundne Johan fra Broen og tog sine Baaben tilbage.

Lidt senere saae man den befriede Skare ride over Vindebroen, anført af Baabenmesteren. Da de kom ud paa Sletten, skiltes Palle fra dem, for at vende tilbage til sine Munke. Guldbrand drog med de Dvrige ned mod Thyrsbæk, hvorfra Hertug Christian, som vi vide, forberedte Toget mod Fyen.

II.

Hververne.

Den følgende Morgen forlod Prinds Johannes og hans Hovmester Guldbrands Selskab. Ved Afskeden gav den lille Prinds Vaabenmesteren en Kjæde, som han bar om Halsen.

„Denne Kjæde,“ sagde han, „gav Hertug Christian mig, da vi sidst saaes; naar Du kommer til hans Leir, kan Du bringe ham min Hilsen og fortælle, at Du frelst hans Broders Liv.“

„Nei, min naadige Herre!“ svarede Vaabenmesteren smilende, idet han kyskede Prindsens Haand. „En saadan Hændelse glæder man sig over, men man omtaler den ikke.“

De skiltes. Peder Skave drog med Prindsen ned til Aabenraa, for derfra at tage over til Sønderborg. Guldbrand og hans Søn derimod rede ind igjennem Bjergerherred, for at bringe Fru Gyldestjerne og hendes Datter til en Slægtning paa Nebbegaard, nedenfor Beile.

Poul red ved Vaabenmesterens Side, ordknapp og tilbageholden. Han havde om Morgenens nærmet sig

Thyra med den Fortrolighed, som Følelsen af en fælles gennemlevet og besejret Fare maatte fremkalde; han fandt hende ogsaa blid og venlig som tilforn, men tilsyneladende uden Grindring om det skete. Denne Erkjendelse berørte ham smerteligt, han drog sig tilbage og tilkæmpede sig i Dagens Løb et Herredømme over sig selv, en Ro og Sikkerhed, som fuldkommen skjulte de modstridende Følelser, for hvilke han vedblev at være et Bytte. Guldbrand havde ubemærket været Vidne til alt, idag som igaar hjalp han Boul med at stride og seire.

„Jeg har sagt Dig det, min kjære Søn!“ hvækkede han, med Vinene rettede mod Thyra, „paa den Mark, hvor Du nu kæmper, saaer man Roser, men høster kun Torne.“

I Begyndelsen syntes Thyra forbauset og utilfreds over denne vedvarende Ro hos Boul, hun følte for første Gang, at der ligeoverfor hende kunde gives en Villie, som hun ikke deelte, en Magt, som ikke var hendes underdanig. Imidlertid viste Bouls Selvfornægtelse hende en ny Egenskab, som hun nødtes til at beundre. Hun tilstod for sig selv, at han var ung og smuk, at hans Holdning og Udfærd ikke stod tilbage for de meest Begunstigede af hendes Bekjendtskab, enhver Sammenligning faldt ud til hans Fordeel, og Dommen maatte i dette Tilfælde være saa meget mere paalidelig, som Dommeren ikke lod til at være indtaget for ham.

Under de hyppige Pauser i den fælles Samtale tilbageskaldte hun sig hans Hengivenhed og hendes tidligere Kulde, den Tilstaaelse, Drabolt havde afloftet ham, og den Undseelse, hvormed den blev afslagt. Alle disse Følelser tilsammen gik i dette Dieblis dog ikke ud paa at

tilfredsstille hendes Hjerte, saameget som hendes Forfængelighed.

Saaledes spandt Dagen, og de naaede Nebbegaard. Poul og Thyra skiltes, uden at de oplevede Begivenheder, Tiden, eller den smukke Egn, syntes at have bragt dem nærmere hinanden. Kun deres Tanker vedbleve at være formælede.

Næste Middag naaede Baabenmesteren og hans Søn Hertugens Leir, hvori man samme Morgen havde modtaget Befaling til at bryde op for at gaa ned til Stranden ved Lyngsodde. Hæren bestod af henved ni hundrede Mand, Ryttere, Skytter og Landseknægte, sammensat af den jydsk og holsteenske Adels, i Forbindelse med det Antal Bevæbnede, Adelsmændene efter deres Gaardes Størrelse vare pligtige at yde. Med Undtagelse af to hundrede Skytter fremstillede de øvrige Soldater en broget Uorden i Bevæbning og Dragter. Skytterne, Hærens Rjærne, bare derimod eensdannede Stormhuer, Brystpanser, Bøsser og Fouchetter, et Instrument, som de under Marschen slæbte efter sig paa Jorden, hæftet i en Løkke til Armen, og som hindrede Mandskabets Bevægelser. I Kampen stødtes denne Musketgaffel ned i Jorden, til Anlæg for Bøssen, medens den blev affyret med en Lunte. Omkring Livet bare Skytterne en Rem, hvortil var hæftet en Sabel og en Mængde smaa Krudtflasker af tykt Læder.

Baabenmesteren søgte forgæves efter Hertugen og Mogens Gjøe. Begge vare dragne fra Thyrsbæk om Morgenens med en Afdeling Ryttere, der skulde overføres fra Trelldenæs. Han havde imidlertid næppe opholdt sig en Time i Leiren, før han modtog Befaling til at finde sig hos Feltherren, der ventede ham i sit Telt.

Guldbrand fulgte Landseknægten tilbage, lod sig melde og traadte ind i Teltet.

Han saae en høi Mand for sig, med et strengt og bydende Ydre. Hans høie og hvælvede Pande røbede Tænksomhed og Aløgt, de skarpe og bestemte Linier omkring Munden vidnede om en fast og uroffelig Villie. Det var Johan Rangau, hiin Tids første Feltherre i Norden, lige bekjendt for sit Mod og den barske og skaanseløse Strengthed, hvormed han behandlede sine Undergivne. Han var iført en brun Klædes Trøie og Beenklæder med Puf af lyseblaat Silke. Harnisk, Hjelmskjold og Raarde hang paa Stagen, som støttede Telttaget.

Da Lærredet droges tilside, reiste Rangau sig op fra et Bord, ved hvilket han havde været beskæftiget, og traadte nogle Skridt imod Udgangen, hvor Lyset var stærkere. Vaabenmesteren gjengjældte hans prøvende og faste Blik med et ikke mindre bestemt. Maaske udøvede dette Diekast, eller snarere de beslægtede Egenskaber, som her mødtes, en vis magisk Indflydelse paa Begge, Generalen udstrakte sin Tavshed længere end almindelig, og Guldbrands majestætiske Skikkelse syntes at vore under hans Jagttagelse.

„Er Du Vaabenmester Guldbrand?“ spurgte endelig Rangau.

„Ja, det er mig. Landseknægten bragte mig Eders Bud, før jeg havde faaet Tid til at pudse Støvet af mig, og jeg kommer fra en lang Reise.“

„Det er godt, vi ere heller ikke samlede her for at pynte os.“

„Nei, jeg veed det,“ svarede Guldbrand, med et Udtryk, som kunde gjælde for et Smil, „dersom det var Tilfældet, havde jeg sparet min Reise.“

„Hvem har da skicket Bud efter Dig?“

„Ingen, men just derfor troede jeg at være velkommen. Hertugen har nok ladet gaa Bud i Jylland efter adskillige, som ikke have indfunden sig.“

„Du er ogsaa velkommen,“ svarede Rangkau, „og har gode Venner i Leiren.“

„Venner!“ gjentog Guldbrand, „det troede jeg ikke.“

„Hvorfor?“

„Jeg har hidtil gjort saa lidt for at fortjene dem.“

„Du er dog bleven anbefalet hos mig.“

Baabenmesteren bukkede.

„Derfor har jeg ogsaa tænkt paa et Grinde til Dig, hvis Du ellers har Mod til at udføre det.“

„Vi kunne jo lade det komme an paa en Prøve.“

I Rangkaus barske Ansigt viste sig et flygtigt Smil, Guldbrands fyndige Svar lod til at behage ham. Han vedblev:

„Man siger om Dig, at Du er en tapper og fløgtig Mand, Baabenmester.“

„Det gjør man vel i, naadige Herre! hvis jeg ikke var tapper, hvad skulde jeg saa i Johan Rangkaus Hær?“

„Man siger ogsaa, at Du forstaaer at lægge gode Planer.“

„Og hvad siger man da om min Søn, Herre? thi siden man kjender mig saa noie og veed, at jeg kan lægge en Plan, burde man have sagt Eder, at han er Manden til at udføre den.“

„Om din Søn skulde vi tale siden. Er han med Dig?“

„Ja, vi To ere bestandig sammen.“

„Da kommer Du dog dennegang til at reise alene.“

„Det faaer at være, siden jeg efterlader ham i saa
dog gode Hænder som Eders.“

Smilet viste sig atter i Rangaus Ansigt, selv
mod hans Stemme syntes at tiltage i Venlighed, idet han
dog vedblev:

„Du er jo fra Horsenseggen, ikke sandt?“

„Jo.“

„Borgerlig?“

„Nei, bondefødt.“

„Hvor har Du lært Krigshaandværket?“

„Paa de store Balpladse. Jeg og min Søn have
gjort Krigen med i Tyskland under Gög med Jern-
mod haanden og Georg Frondsbergs Faner.“

„Hvad bevægede Dig til at forlade dit Hjem og
vild blive Soldat?“

Baabenmesteren hævede sine fløge Dine op paa
Generalen, smilede og sagde:

„Eders Naade talte om, at I havde et Grinde
lit til mig.“

„Du har Ret,“ svarede Rangau leende, „og hvis
Du udfører det til min Tilfredshed, skal jeg gjøre din
Lyst.“

„Nu lover I vist formeget, naadige Herre. Jeg
kan maaske udføre Eders Grinde, men I kan ikke gjøre
min Lyst.“

„Bliver Du gal, Mand, hvorfor ikke?“

„Fordi jeg allerede besidder al den Lyst, jeg for-
nøl langer. I siger, at jeg har Venner, der rose mig, I
viser mig Eders Tillid, hvad skulde jeg saa vel fordre
mere?“

„Godt, lad os komme til Sagen. Du veed for-
dommodenlig, at Borgerpaktet i de tyske Rjebstæder, dem

alle Djævla annamme, har gjort Oprør, og at vi nu ere i Begreb med at aflægge dem et Besøg derovre. Under den Hurtighed, hvormed Toget blev bestemt, har det ikke været hans Naade, den kaarede Hertug muligt at faae hele det Antal Bevæbnede samlet fra de adelige Gaarde, som Loven byder dem at skikke. Dette Hverv skal Du paatage Dig. Her har jeg ladet skrive en Liste over de Steder, Du skal besøge. Kan Du læse?"

„Nei!"

„Det siger intet; Du træffer vel paa en eller anden Munk, der kan tyde min Opfskrift for Dig. Dette andet Dokument er en Fuldmagt, som viser, at Du handler i Hertugens Navn."

„Og hvis nu Folkene vægre sig ved at drage herved?"

„Vægre sig!" gjentog Rangau forundret, „Bønderne have ingen Mening og ingen Villie."

„Der gives Undtagelser," svarede Baabenmesteren.

„Ja, jeg erfarer det idag for første Gang; reis Du alligevel uden Frygt, naar de høre Hertugens Befaling, ville de vel adlyde."

„Men for at give en Befaling maa man have Magt til at udføre den. Medens I sloges med Tyffen nede i Holsteen, naadige Herre, har meget forandret sig i Jylland; Lybekernes Udsendte streife Landet rundt, og hverve daglig flere Tilhængere for deres Sag, i Kjøbstæderne stikke Borgerne Hovederne sammen og klage over det haarde Tryk, de have lidt ved Adelen's Privilegier, Bønderne følge deres Exempel og nægte at adlyde deres Sporefogder, hvorhen I vender Eder, nord og øster paa, vil I træffe Misfornøiede; Herremændene vide det og have forladt deres Gaarde, Loven er et

rustent Sværd, som Ingen frygter mere, siden man veed, at det ikke lader sig drage af Skeden. Saaledes staaer det til i Jylland; idag ulmer Ilden skjult under Asken, imorgen kan den bryde ud i Flamme."

Medens Guldbrand talede, gik Rangau utaalmødig op og ned i Teltet. Den dybe Rynke i hans Pande viste sig stedse tydeligere.

"Jeg har nok hørt Tale derom," mumlede han, "men troede dog ikke det var saa galt. Giv kun Stunder, Børnlille! saasandt Gud sparer mig Liv og Helsen, skulle vi nok faae Jer disse Griller fordrevne. Saa Du synes ikke om dette Hverv, Vaabenmester, tal kun ligefrem, jeg holder ikke af Omsvøb."

"J tager feil, naadige Herre, jeg forbereder Eder blot paa de Vanskeligheder, der kunne møde."

"Men jeg antager ikke nogen Vanskelighed ligeoverfor en Flok Bønder eller fordrufne Borgere. Man siger, at Du fører en god Kaarde, brug den, anvend Magt, hvor Ret ikke slaaer til."

"Tvertimod, Herre, jeg troer, vi bør fare med Lempe og ikke handle som Manden, der stak Ild paa sit Straa for at tørre sit Korn."

"Jeg giver Dig Lov til at handle, som Du finder bekvemlest, skaf blot Mandskabet herved, det er Hovedsagen. Du skal faae en Mand med, som kjender de fleste Adelsgaarde herfra og op til Bendskjævel. — Gud befalet, Vaabenmester! Dig følge Lykken og alle gode Helgene."

Rangau vinkede med Haanden til Afsted. Vaabenmesteren gjorde en ærbødig Hilsen og forlod Teltet. Udenfor ventede en Mand med to opsadrede Heste. Guldbrand meddeelte Poul den modtagne Befaling; en halv Time

senere sad han atter i Sadlen og red ad Veien, som førte fra Thyrshøi op til Agersbøl.

Baabenmesterens Ledsager var en Person med et temmelig paafaldende Ydre. Man tænke sig en lang og mager Figur, med kroget Ryg, spidse Knæ, og klædt i en afgnavet Læderkøllert, hvis Jolder ikke vare istand til at udfylde det rustne Ryrads, der bedækkede Brystet. Stormhuen sad bag paa Hovedet, saaledes at man fik et uhindret Skue af hans indfaldne Ansigt, hvis gule Hud bestod af et Net af Rynker. Fra den lave Pande og ned til Hagen antog dette Ansigt den spidse og fildannede Form, som man seer hos Ulven og Ræven, og som er et Særkjende paa Graadighed; et tyndt, rødligt, strittende Skæg bedækkede Hagen og tildeels hans store og hængende Overlæbe. Hans graa og fremstaaende Dine, oventil omgivne med en Halocirkel af lyse Dienbryn, røbede Enfoldighed og Sløvhed, og syntes fuldkommen ligegyldige for enhver Gjenstand de mødte. Denne Mands Baaben vare et langt Sværd med Korsgreb af Jern, omviklet med Messingtraad, og en Stridsøxe, som hang paa høire Side af Sadlen, og hvis plumpe Form uden tvivl skylde hans Hjemstavns Landsbyfærd sin Oprindelse. Paa den modsatte Side af Sadlen var fastgjort en Værreths Pose af temmelig betydeligt Omfang, af hvilken han, i det Dieblis vi fremstille ham, hentede sig en forsvaerlig Skive Havrebrød, som blev fortæret med ubegribelig Hurtighed. Hans Hest fulgte efter Baabenmesterens, i nogle Skridts Afstand.

„Rid om paa Siden af mig,“ sagde Guldbrand. „Efter som vi skulle gjøre Reisen sammen, er det bedst, vi blive lidt bekjendte med hinanden.“

„J er altsaa ingen Adelsmand,“ ytrede den Anden, idet han endnu tog en Mundfuld Brød og stak Resten ned i Madposen med et Suk, før han adlød Vaabenmesterens Opfordring.

„Nei, jeg er ingen Adelsmand; hvorfor troede Du det?“

„Fordi det er sjældent, at Bønder eller Byfolk faae Lov til at komme ind i Generalens Telt.“

„Du har vel reist meget i dine Dage, siden Du er saa godt kjendt her i Jylland?“

„Ja, jeg har løbet Grinder omkring til Herregaardene.“

„Hvad hedder Du?“

„Nogle kalde mig Søren, paa andre Steder hed jeg Heiren, formedelsst jeg saae saa tynd og forfulden ud.“

„Hvor har Du hjemme?“

„Det veed jeg ikke,“ svarede han, i den flangløse Tone, som syntes at være hans Stemme egen.

„Hvad for noget, Du veed det ikke?“

„Mens jeg var lille boede jeg i en Sandbanke sønden for Restrup, og drev med en Flok Faar for Naadigherren. Fra ham kom jeg ned til Skjern, der passede jeg Køer og boede paa Halmloftet; sidenester blev jeg tuffet bort til Sivert Raas og hans Svoger paa Glensborg, de brugte mig til at passe deres Hunde; der boede jeg i Hundehuset og løb Grinder af By for de unge Jomfruer til deres Bekjendte. Jeg drev ogsaa Landet rundt med Naadigherren om Efteraaret, for at kjøbe Stude og Staldørne, og derover blev jeg kjendt med alle Veie.“

„Har man sagt Dig, hvor vi ride hen?“

„Nei.“

„Hvor holder Du mest af at være, hos mig eller i Leiren?“

„Der hvor jeg faaer bedst Mad. Jeg veed ikke, hvordan det kan være, men jeg kan spise altid; jeg har ogsaa lidt Sult fra jeg var en lille En, undtagen mens jeg hørte til Raadigherrerne paa Glensborg, for der deelte jeg Havrefagerne med deres Hunde.“

„Er Du gift?“

„Jeg har været gift, dengang Loddet traf mig, mens jeg boede paa Skjern.“

„Hvad vil det sige?“

„Raadigherren kaldte os hvert Aar sammen, til Midfaste, og stillede os op i to Rækker i Gaarden, Fruen tog da Karlene ud og han Pigerne, og de bleve gifte sammen; saa var der en gammel, rød Stadskjole af Raadigherrens, som Enhver af os fik Lov til at tage paa, den Dag vi havde Bryllup, og det var ellers kjønt nok. Han valgte Midfaste, fordi han meente, at dem der bleve gifte paa den Dag, vilde faae større Afkom og yngle bedre, og det var jo til hans Fordeel.“

„Hvordan gif det Dig i din Ægtestand?“

„De sagde, hun døde af Sult.“

„Kunde da en raff Karl som Du ikke bjærge Jøden?“

„Na jo, men jeg maatte jo først sørge for mig selv, for at faae Kræfter til at arbejde for hende. Barnet tog hendes Slægt til sig, og siden veed jeg ikke, hvor det er blevet af. Al min Ulykke er kommen af Sult; det var fordi jeg spiste for meget, at jeg kom fra Nestrup, og siden efter fra Glensborg; hvis hun ikke var død, kunde jeg være bleven i min Stald, hvor jeg havde det saa godt.“

„Hvordan blev Du saa Krigsmand?“

„Jo, dengang min ny Herre paa Matstrup skulde sende Mandskabet afsted, løb de Fleste deres Bei, men jeg blev tilbage, og saa toge de mig.“

„Hvorfor løb Du ikke med de Andre?“

„Fordi han havde sig en god Frugthave, desuden gif jeg Grinder for Raadigherrens Datter og hendes Kjæreste, og saa fik jeg god Mad fra Kjøkkenet.“

„Du forstaaer altsaa ikke at slaaes?“

„Jo, med Hunde.“

„Hvad vil det sige?“

„Naar de høie Herrer kom sammen paa Slensborg om Sommeren, morede de sig imellemstunder med at slaa Koblet løs i Gaarden; saa klædte de mig i et Hjorteskind og pudsede Hundene paa mig, for at jeg skulde slaaes med dem.“

„Naa, og saa bed naturligviis Hundene Dig.“

„Ja lidt, men jeg holdt dog nok af det, for naar jeg stod mig godt, fastede Raadigherrerne Benge ned i min Hue, og Fruen gav mig en ny Skindkofte.“

„Du lader jo til at blive en god Kammerat,“ sagde Guldbrand haanligt.

„Na ja, naar I blot vil give mig dygtigt at spise.“

I Forbindelse med denne Mand skulde Baabemesteren udrette Johan Rangkaus Grinde. Han havde haabet at finde en hjælpsom Kammerat, ikke saameget for at dele Faren, som for hurtigere at fremme Felt-herrens Ønske, og indsaae allerede efter den første Samtale, hvor ringe Bistand han havde at vente. Snidler-tid varede det Raad, han lagde med sig selv, ikke længe; han vendte sig om mod Søren, som havde benyttet hans

Tavshed til at fortære endnu et Stykke Brød, og fortsatte Samtalen:

„Siden jeg nu kjender Dig og holder Dig for en skikkelig Karl,“ sagde han, „skal Du ogsaa erfare, i hvilket Grinde Feltherren skifter os ud. — Du har seet, hvor stor Leiren var nede ved Thyrsbæk, og kan nok begribe, at alle de Mennesker maa fortære en umaadelig Mængde Fødemidler; dem skulde vi To se at skaffe tilveie.“

„Fødemidler!“ gjentog Søren, med større Liv end Guldbbrand hidtil havde sporet hos ham, „det var en rar Forretning.“

„Hvad nu det angaaer, at Du lod Dig tage til Soldat, Søren Heire, saa har Du gjort saare vel deri. Jeg skal strax sige Dig hvorfor. — Hvad ville Lybekkerne? — De søge at komme herind i Landet for at plyndre og berøve os hvad vi have: Kreaturer, Korn og vor gode Mjød, — hvad vil Hertugen? — han vil forbyde det og jage dem ud igjen. Hvem troer Du nu, det er bedst at holde med?“

„Med Fødemidlerne.“

„Naturligviis, Du taler som en betænksom Mand. Vi ville altsaa sørge for, at Hertug Christian og hans Folk kunne jage Fjenden ud af Landet igjen, skaffe mere Mandskab tilveie og Mandskabet noget at leve af. Men Du indseer nok, at hvis vi skulde naa vort Ønske, maa det, jeg her fortæller Dig, blive en dyb Hemmelighed for Alle.“

„Begribeligt!“ svarede Søren.

„Nu kommer det kun an paa, hvor vi først skulde begynde vor Virksomhed. — Hvor tjente Du sidst?“

„I Skjoldborg.“

„Du fortalte, at Bønderne løb bort fra Herremanden, nu da de skulde gjøre Krigstjeneste.“

„Ja. — De samlede hver Aften i et Krosted for at høre paa en Fremmed, som nylig var kommen til Egnen, og som lovede at skaffe dem gode Dage og befri dem, naar de blot vilde holde med Tyssen.“

„Ja Gud vil han befri dem,“ raabte Vaabenmesteren. „Vi ride hen til den Kro.“

„Jeg er bange for, at vi ville faae Ufred, naar de kommer se os.“

„Vi ride alligevel derhen, Søren.“

„Ja, det kan ogsaa være godt, for lidt derfra har Herremanden en stor Frugthave, nedad mod Kalsø Vig.“

„Paa Hænsen drage vi først over Clausholm og Spørring, hvor jeg har Bekjendte, som jeg nok vil sige tale med.“

„Hvad er Clausholm?“ spurgte Heiren.

„Clausholm,“ gjentog Vaabenmesteren, „det er din Fæderes Frokost.“

„Og Spørring?“

„Din Middagsmad.“

„Lad os komme afsted,“ sagde Søren.

To Dage senere, henimod Aften, vare en Mængde Bønder forsamlede i et Thinghuus mellem Spørring og Clausholm. Et stort Bord, midt i Stuen, var besat med Tinbægere og Olkruse, der med lige Hurtighed bleve afgjyldte og tømte. Forsamlingen var larmende, den almindelige Stemning lystig og overgiven, især hos de Yngre. Den brogede Forvirring af særegne Dragter, der betegnede hver Stand, hørte med til Tidsalderens Glædeligheder, som nu ere forsvundne, efterat de forskellige Samfundsklasser sammensmeltes.

Midt for Bordet sad en Mand, der efter den Opmærksomhed at domme, som han var Gjenstand for, lod til at være Brændpunktet i dette Selskab. Iøvrigt var denne Mand en Fremmed, der for saa Dage siden havde viist sig i Egnen for første Gang. Ingen vidste hans Grinde, han var mere ubekjendt for Bønderne end for Læseren, naar vi nævne Navnet Troels Garpyt.

Lidt indenfor Døren stod et mindre Bord, omkring hvilket en Deel af de Eldre havde taget Plads. Disses Afsærd bar Præg af Alderens Befindighed, deres Miner røbede Overraskelse, men tillige en vis Tvivl, medens de lyttede til de hyppige og høirostede Taler, hvormed Troels underholdt Kredsen omkring sig. Længere tilbage, halvskjult i en Krog ved Skorstenen, sad endnu en Person, klædt som de Dørige, men tilsyneladende uden Deeltagelse for hvad der foregik omkring ham. Han tomte et Krus Ol, forholdt sig tavs og rolig, og syntes hidtil ikke at være bleven bemærket af Andre end Værten.

„Som jeg siger Eder,“ vedblev Troels med et Smil, henvendt til de forskjellige Sider i Kredsen, „nu eller aldrig maa den Frihed komme, som vi have ventet saalænge. De naadige Herrer ere reiste til Fyen med Hertugens Hær, for at dæmpe Opstanden. Døden og Graven vil holde fast paa dem derovre, de vende aldrig tilbage. Inden fjorten Dage have vi Grev Christoffer og hans Mænd i Jylland, for at bringe en ny Tilstand tilveie, hvori Ingen skal være den Fortrykte, fordi Ingen skal være Herre. Men hvorfor behøve vi at vente i fjorten Dage paa vor Lykke, naar vi kunne tage den strax, endnu i denne Aften? — Ere vi ikke Herrer overalt, ere vore Undertrykkere ikke forsvundne? alene deres

Borge ere blevne tilbage. Lad os da gaa hen til disse Borge og tage de Skatte tilbage, som gjemmes der, og som ere erhvervede for vore Forældres Arbejde og Møie, lad os derefter tilintetgjøre dem, som Minder om Trældom og Fornedrelse. Ilden, hvorved de brænde, skal belyse vor Frihed."

Et bedøvende Brøl tilkjendegav de Omfringsiddendes Bifald. Under dette reiste Manden ved Skorstenen sig op, gik hen til Bordet og sagde:

"Tro ham ikke, han lyver. Baalet, som I antænde paa Herremændenes Slotte, vil kun belyse Eders Galger, I gode Mænd, men ikke Eders Frihed."

Disse Ord og den dybe og rolige Tone, hvormed de bleve fremførte, gjorde endnu større Virkning end Harpyts. Troels blegnede og fastede sit Blik henimod Døren, som om han søgte at komme bort; i det samme reiste en af de ældre Bønder sig op og traadte hen til den Fremmede.

"Hvem er I?" spurgte han.

"Det er en af den faarede Hertugs Tilhængere," raabte Troels, "en Mand, der lever af at bedrage og forraade."

Den Fremmede smilede foragteligt, idet han vendte sig mod Bonden og sagde:

"Bed dine Kammerater om at gjøre lidt mindre Støi, saa skal jeg sige Dig, hvem jeg er."

Bonden, som uidentivl maatte besidde en vis Anseelse blandt de Tilstedeværende, paabød Tavshed:

"Saa!" vedblev han, "siig os nu hvem I er, og hvad I har at gjøre blandt os?"

"Hvorfor spørger Du ikke, hvem han er, der søger at benytte Eders Trofaldighed til et Værk, hvoraf kun

han vil faae Fordelen, I Arbeidet og Straffen! — Se paa mig, Jakob Sigers!" vedblev han og slog Hætten tilbage for et Ansigt, der viste Baabenmesterens ærlige og bestemte Træk. „Kjender Du mig ikke?"

Bonden studsede ved at høre sit Navn nævne. Han rystede paa Hovedet.

„Tro ham ikke!" htrede Troels, „jeg sværger Jer til, at han —"

„Di stille, mens jeg taler!" raabte Guldbrand, med en Stemme, som om han kommanderede i Spidsen for et Regiment, „hvis ikke kaster jeg Dig ud af Døren. — Du erindrer altsaa ikke mit Ansigt? det er ogsaa kun mig, der bør erindre dit."

„Hvorfor?"

„Det skal Du faae at høre: For sexten Aar siden kom en Aftenstund en Mand ind til Dig i din Hytte, paa Hamlethshøi ved Spørring; han var saaret og forfulgt og bad om et Skjulested Natten over."

„Vi lidt!" sagde Bonden med den dybeste Forbavselse, „han var saaret, siger I, var han ikke bidt af en Hund?"

„Jo rigtig!" svarede Guldbrand smilende, „i den høire Haand."

Med disse Ord lagde han sin Haand frem paa Bordet. Haanden var bedækket med dybe og sammenfrumpede Ar. Bondens Dine forstørredes, idet de ufravendte vedbleve at stirre paa Guldbrand.

„Kan Du huske, hvad Du svarede den Saarede, Jakob?"

„Ja vist! Skjulested kan jeg ikke give Dig, for jeg har fældet en Vildborne i Herremandens Skov, og

derfor er han mig fjendst, men jeg kan give Dig en Kniv til at forsvare Dig med. Og det gjorde jeg?"

"Ja vist, Du gav den Saarede en Kniv, og den var god, siden den kunde holde ud saa længe."

Medens Guldbrand sagde dette, drog han en Kniv op af sit Bælte og lagde den paa Bordet. Bonden udstødte et Skrig, han slyngede sine Arme om Baabenmesterens Hals og sagde:

"Det er altsaa Dig, Smed. Hvor har Du været saalænge?"

Alle de Tilstedeværende havde med levende Opmærksomhed fulgt de forskjellige Afvekslinger i dette Optrin. Da Baabenmesteren satte sig ned paa Bænken hos Jakob, tilraabte man ham fra flere Sider:

"Fortæl os, hvad I havde gjort Herremanden, og hvorledes I saa skræffelig blev saaret."

"I skal faae det at høre," svarede Guldbrand, "men først vil jeg jage den Slyngel derhenne paa Døren, han bør ikke findes i ærlige Mænds Selskab."

Da Baabenmesteren kastede sine Dine op mod Bordenden, saae han til sin Forundring, at Troels allerede var forsvunden.

"Jeg er gaaet," udbrød i det samme en Stemme i den aabne Dør, "men alle Dævole skal tage mig, hvis vi To ikke mødes igjen."

"Jeg troer det gjerne, Troels!" svarede Guldbrand spottende. "Den første Gang slap Du fra mig igjennem Vinduet, iaften igjennem Døren, jeg gad nok vidst, hvad Bei Du agter at vælge den tredje Gang."

Troels udstødte en Forbandelse, idet han gif. Baabenmesteren vedblev:

"J ønske at vide, hvad ondt jeg havde tilføiet Herre-

manden, da jeg flygtede for ham med en knust og sønderbidt Haand. — Det er snart fortalt. Jeg var Smed dengang og boede oppe i Boldum, som hørte under Clausholm, hvor Rigshofmester Mogens Gjæ boede. En Eftermiddag kom Ridderen fra Jagt, og enten det nu var en Forseelse af Jægerdrengene eller af Skytterne, saa slap Koblet løs lidt nedenfor mit Huus, og en af Hundene sprang ind paa min lille Søn, som legede udenfor Smedien, og bed ham. Jeg stod og sang i Bærstedet og anede intet, før Drengens ynkelige Skrig kaldte mig tilhjælp. — Jeg kom forfilde, Godtfolk. Da jeg dræbte Hunden, blev jeg bidt, da jeg fik Barnet fra den, holdt jeg et Liig i mine Arme. Dermed er alt fortalt.“

„Men hvorfor blev I da forfulgt?“

„Fordi det traf sig saa sælsomt, at samme Aften som mit Barn laa Liig i Hytten, blev et af Mogens Gjæes Børn, som han havde med sin første Hustru, Mette Byldebaak, borte. Det var ikke muligt at opdage det mindste Spor af Barnet, ikke heller vidste man at mistænke Andre end mig, derfor løb jeg min Vej, og de forfulgte mig.“

„Vidste I da nogen Bessked om Ridderens Barn?“

„Nei!“

„Mogens Gjæ fik Kundskab derom kort efter,“ bemærkede Jakob. „Den lille Junker Agels Kofte, som han havde baaret den Aften han forsvandt, blev funden nede i Boldum Mose, og en velfarende Mand kom Dagen efter op paa Gaarden og fortalte, at han havde seet en Kvinde sidde ved en Diggroft og tyssse paa et Barn, som efter Beskrivelsen lignede Hofmesterens; men dermed endte ogsaa alt. Hele Egnen blev gennemført, uden at

vi opdagede det ringeste Spor. Drengen kom aldrig mere tilstede. Hvorledes gif det imidlertid Dig, Guldbrand?"

„Ret godt. Jeg drog til Horsens til min Farbroder Baabensmeden, han lærte mig at gjøre gode Baaben; siden efter lærte jeg ogsaa at bruge dem, og drog med Kong Christian, som gjorde mig til Baabenmester ved Krigsfolket.“

„Og hvilken Sag holder Du nu med?"

„Naturligviis med den gode Sag," svarede Guldbrand smilende; „vi have jo keiset os en ny Herre, som i dette Dieblif søger at vinde Fred og Sikkerhed tilbage i Landet. Det er vel værd at laane ham sine Kræfter dertil.“

„Du har da reent forglemt dine gamle Kammerater. — Vi arbeide paa vor Frihed, Du paa vor Undertrykkelse.“

„Gud hjælpe Eder for Frihed, I Stakler! — I nægte at adlyde Øvrigheden, bruge Tiden til Lediggang eller til at plyndre dem, der ere rigere end I, — er det Frihed, hvorelængde vil den vare ved, og hvem vil i Fremtiden søge at erhverve noget, naar han veed, at han kun træller for de Døgne? — Det vil gaa Eder, som det i vore Forældres Tid gif Bønderne, der havde sammenrottet sig under Henrik Tagessøn, oppe i Hannerred. De vilde ogsaa være fri.“

„Hvordan gif det dem?"

„Af, lille Folk! hvordan det gif dem, derom fortæller femten Steiler, som jeg har seet engang, jeg red over Heden ved Sanct Jørgensbjerg; enhver af dem var klædt med Been, som Sol og Vind havde bleget.“

„Ja, endelig er der da Jngen af os, som endnu har gjort Oprør,“ sagde Jakob.

„Jeg veed det nok, men jeg var dog nylig Vidne til det Bifald, I ydede Oprørets Prædikanter. — Og jeg, som lo, da man fortalte mig slikt om Jer, jeg, som troede at kjende mine gamle Kammerater saa godt! — — Tag din Hest, Baabenmester, og rid om til Gaardene vesterpaa, sagde den kaarede Hertug, der bo brave Folk, som kunne række os en Haand til at jage Fjenden ud af Landet. — Jeg drager nordpaa, sagde jeg, der kjender jeg Folk, som ogsaa have gode Arme og modige Hjerter, og saadan kom jeg her.“

Da Guldbrand tav, blev Døren aabnet, en Mand traadte hen imod ham og udbød:

„Guds Fred, Baabenmester! kjender I mig ikke?“

Guldbrand havde reist sig, han studsede og rakte derpaa Manden sin Haand, idet han svarede:

„Vist kjender jeg Dig, Jørgen Drabolt. Brave Folk som Du ere blevene saa sjeldne nuomstunder, at man har let ved at huske dem. — Saa Du besøger ogsaa denne Egn?“

„Ja, jeg hørte igaar, at I havde været nede paa Skjerngaard, og det Grinde, hvori I kom, og tænkte saa, at det var paa Tiden at holde det Løfte, jeg gav Eders Søn sidst.“

„Det er godt, Jørgen. Du er velkommen, vi tales ved siden. — Der se I en Mand, Godtfolk!“ vedblev han, henvendt mod Bønderne, „han har forsøgt den Frihed, I længtes efter, han vil kunne fortælle Eder, hvortil den fører. Imens gaaer jeg ud og giver min Hest dens Aftenfoder.“

Da Baabenmesteren kom hen til det lille Skuur,

hvor hans og Heirens Heste stode bundne, var en vis gnavende og svælgende Lyd det første, der tildrog sig hans Opmærksomhed. Ved Hjælp af Maanelysen, som faldt ind igjennem Døren, saa han Søren Heire ligge udstrakt i en Bunkes Halm, med den fyldte Foderpose foran sig, og ifærd med at holde Maaltid.

„Naa, hvordan gaaer det, lille Søren?“ spurgte han.

„Na jo, det er gaaet mig godt, for jeg har været nede i Haven og faaet hele min Pose fyldt med Æbler.“

„Det var jo herligt.“

„Jeg kunde ellers nær være kommen galt fra det, for lidt efterat jeg var gaaet derned, kom to Mænd over Gjerdet og listede sig hen mod Herberget, men jeg krøb høiere op i Træet, og de mærkede mig ikke.“

„Hvad var det for to Mænd?“

„Ja, jeg veed det ikke, de stode og betænkte sig lidt, og saa gav den Ene sig til at pibe som en Hættenterne. Strax efter kom der nok En løbende oppe fra Huset, da de andre saa det, sagde de: der har vi Troels, lad os nu give os tilfjende for ham.“

Baabenmesteren lyttede med stigende Opmærksomhed paa denne Fortælling, som Søren blandede med den behagelige og langtrukne Lyd, hvormed han tilfjendegav de stjaalne Æblers Velsmag.

„Det var jo heldigt, at de ikke fik Dig paa Dig; skal vi gaa lidt udenfor, lille Søren, der kunde let komme Nogen og belure vor Samtale herinde.“

„Na nei, jeg sidder saa godt. Nu skal I høre videre, Baabenmester. Da saa Troels kom hen til dem, sagde de, at de havde Bæsked til ham om at Skipper Thomas laa inde i Ralsø Viig, nedenfor en Gaard, men hvad den hed har jeg glemt, og at han paa Torsdag

Aften vilde bringe den store Kasse iland, han førte med. Troels lod til at blive glad herover, han trykkede Mændene i Haanden og spur paa, at den Kasse var ham ligesaa god som halvfjersindstøve Bøsseskytter. Kan I forstaa det?"

"Jeg forstaaer ikke et Ord deraf," forsikrede Baabenmesteren. "Kassen indeholder identviol Geværer," tænkte han. — "Hvad sagde de saa mere?"

"Jeg hørte ikke længer efter dem, men skyndte mig blot at faae min Madpose fyldt med Æbler."

Guldbrand tilfaste Heiren et rasende Blik, som denne ikke bemærkede. "Det gjorde Du ret i, lille Søren," ytrede han med paatagen Venlighed. "Forresten kan Du tro, at Du har hørt feil, for de talte vist om at bringe Kassen fra Land og ikke i Land paa Torsdag Aften. Der har vi nu et Bevis paa det jeg fortalte Dig forleden. Hvad troer Du, at denne Kasse indeholder?"

"Det veed jeg ikke. Har I Lyst at smage et Æble, Baabenmester?"

"Nei Tak! Den omtalte Kasse er naturligviis propfuld af Fødemidler, som de have sammenplyndret fra Herregaardene."

Søren standsede for første Gang i sit Maaltid.

"Troer I?" sagde han ivrigt.

"Og dem skulle vi lade Lybekkerne føre bort, — hvad Søren?"

"Det er skammeligt; men maaske I tager feil, for jeg veed vist, at de talte om at bringe Kassen ind fra Skibet og ikke ud paa det. Troels sagde ogsaa, at Krovæerten havde to gode Træfuger, som han vilde laane til at føre den op i Landet."

"Du maa alligevel have hørt feil; Kassen inde-

holder Fødemidler, og vi maa se at faae den i vor Magt."

"Ja, det maa vi."

"Tys, der kommer Nogen! vi mødes siden. Løst Dig ned i Haven og giv Agt paa alt, hvad Du seer og hører."

"Ja imorgen, Baabenmester, lad det blive til imorgen; iaften er jeg saa søvnig; det bliver jeg altid, naar jeg har spist mig rigtig mæt."

Guldbrand forlod Skuret, Heiren begyndte igjen sit afbrudte Maaltid. Da Guldbrand gik tilbage til Krostedet, saae han Jakob Sigers komme sig imøde.

"Det er ingen daarlig Løvtaler, Du har ladet blive tilbage histoppe," sagde Bonden. "Gudfader fri os! hvad han kan fortælle om Dig. Du maa være bleven til en Karl, siden vi sidst taltes ved."

"Jørgen overdriver maaske," sagde Guldbrand. "Jeg er en Krigsmand, Jakob, og der gives dem, som ere slettere end jeg, det er alt."

"Troer Du, jeg ogsaa kunde blive til en god Krigsmand i Hertugens Tjeneste?"

"Ja, hvorfor ikke?"

"Hvad skulde jeg saa gjøre?"

"Du behøver blot at stænge din Huusdør og følge med mig"

"Men jeg holder ikke af Adelsmændene."

"Hvem siger, at Du skal slaaes for Adelsmændene? Brug dine Kræfter for Landet, der har født og næret Dig."

"Ja, jeg holder heller ikke stort af Landet, det er kun magre og ringe Jorder, vi har her omkring, megen Slid og lille Fordeel. Skulde jeg slaaes, maatte det

være for at faae mig en fri Gaard og blive til en Karl som Du."

"Det vil Du kunne opnaa, Jakob, men Du maa gjøre noget derfor, give Dig heel og holden hen for den Sag, Du agter at tjene."

"Det er et Ord, Baabenmester! Jørgen Drabolt har givet mig Lyft til at tjene Hertugen."

"Hvis han mener det ærligt, vil han sige, hvad han veed om Harpnyts Plan," tænkte Guldbbrand.

"Naar agter Du at drage bort?"

"Jeg bliver her en Dags Tid endnu. Kommer Troels imidlertid, saa viis ham ud af dit Huus."

"Han kommer her ikke imorgen."

"Hvorfor?"

"Jeg troer det ikke," svarede Bonden nølende.

"Det vil sige, Du veed, hvad der holder ham tilbage. Lad os spille et ærligt Spil, og husk paa, hvad jeg nylig sagde: For at vinde alt, maa Du give alt."

"Ja, men ikke forraade Nogen. Hvis jeg bedrog min forrige Herre, hvilken Tillid kunde da den nye have til mig?"

"Du behøver heller ikke at forraade," hviskede Guldbbrand, og drog ham med sig fra Huset. "Jeg er allerede underrettet om Eders Planer."

"Du?"

"Kisten nede fra Kalo Viig."

"Hvilken Kiste?"

"Den, dine Stude skulde føre videre."

Endsfjendt det var for mørkt til at skjelne Jakobs Træk, lagde Guldbbrand dog Mærke til den Overraskelse, hans Ord bevirkede.

„Du svarer mig ikke,“ hvisttede han, „jeg tænker, at det bliver os, der kommer til at kjøre den bort.“

„Der vil kanske være dem tilstede, som hindre det,“ bemærkede Jakob nølende.

„Vær uden Frygt, paa Torsdag Aften skal jeg have Eggen fuld af Ryttere.“

„Du?“

„Jeg!“

„Og Du, som nylig sagde, at Du kom herop for at besøge dine Venner.“

„Jeg agter heller ikke at bruge Rytterne mod mine Venner. — Gaa ind i din Stue, overlæg alt til imorgen, og siden Du tager Hensyn til din Fordeel, saa vær tavs. Et Ord om det vi her have talt kan bringe Dig og Dine i Ulykke.“

De skiltes. Næste Morgen var Jørgen Drabolt den Første, som Vaabenmesteren saa træde ind i det lille Kammer, hvor han havde tilbragt Natten.

„Jeg vilde være kommen før,“ sagde Jørgen, „for at tilbyde Eder min Tjeneste, men saa traf jeg paa Peter Galts Foged, som bragte det Mandsskab ned til Leiren, I har samlet fra Støvringgaard og Skjern og Silkeborg. Karlene vilde løbe deres Dei, og jeg hjalp med at holde Mandstugt. Hvad tænker I at kunne bruge mig til, Vaabenmester?“

„Gaa ud i Skuret, Jørgen, og sadl den ene af Hestene, rid derefter op til Clausholm, fra Clausholm til Tustrup og Estrup og bring Fogderne Besset om at skikke deres vaabendygtige Mandsskab og Huussinde som snarest ned til Thyrsbæk. Du maa se at være betids tilbage iaften, og derefter blot give Agt paa hvad her foregaaer.“

„Er det alt?“

„Ja, i de første to Dage. Jeg reiser ogsaa bort; paa Torsdag Aften vil jeg være her igjen. Læg Mærke til, hvad Troels og Jakob tage sig for, jeg er bange for, at din forrige Kammerat pønser paa en ny Plan.“

Jørgen gik; lidt efter viste Jakob sig, tilsyneladende mere bestemt end den foregaaende Aften paa at vælge Hertugens Parti; han var imidlertid ikke saa forsigtig som tidligere; inden de skiltes, havde Guldbrand faaet fuldstændig Bekræftelse paa sin Formodning, at den ventede Kasse indeholdt Geværer.

„Huff paa dit Løfte, Jakob,“ sagde Guldbrand, idet de skiltes. „Jeg bliver endnu to Dage her i Eggen; i den Tid vil Du enten have lagt Grundvold til din Lykke, eller nedbrudt den for bestandig.“

En halv Time senere sad Baabenmesteren tilhest, og red bort fra Herberget. Ude paa Veien mødte han Søren Heire, som fuldkommen ukjendelig i en brun Vadmels Kofte, hvis Hætte næsten skjulte Ansigtet, vendte tilbage med sin fyldte Tværpose over Ryggen.

„Du havde dog Ret iafte,“ sagde Baabenmesteren, efterat have givet Heiren Tegn til at følge sig ind i Skoven, „Kassen bliver bragt iland fra Skibet, men ligemeget, hvad enten den nu indeholder Ost eller Polse eller Skinker, saa ville vi lægge Beslag paa den. For at det kan ske, maa Du ikke lade Dig mærke med, at Du aner det ringeste, dernæst give nøie Agt paa hvad der foregaaer nede ved Stranden; hvis Du skulde behøve Hjælp, saa betro Dig til Jørgen Drabolt, den Mand, der idag har laant din Hest; Du vil træffe ham ventende i Herberget til jeg kommer tilbage, men Du taler ikke til ham, uden at det gjøres behov. Har Du for-

staaet mig? — Paa Torsdag Aften skal Du faae det bedste Maaltid, der er kommet indenfor dine Tænder. — Gud i Bøld, Søren!”

Guldbbrand havde nu, med den Snildhed og Skarpsindighed, som var ham egen, fordeelt Røllerne blandt de tre Personer saaledes, at Enhver arbejdede hans Plan imøde, uden at kjende dens Enkeltheder. Uagtet disse Forholdsregler var han dog langtfra at føle den tillidsfulde Fortrøstning til Sagens lykkelige Udfald, som hans Ord lode formode. Han var omgivet af Mænd, hvis Interesser kun tilsyneladende lode sig forene med hans. Egnen var efter Adelsmændenes Afreise prisgiven for enhver Vilkaarlighed, og man maatte formode, at den virksomme Troels havde benyttet sit Ophold til at skaffe sig Forbundne, førend han vovede at bringe Kassen iland. Fra de nærliggende Herregaarde kunde Guldbbrand vel skaffe Mandskab tilveie, men Stemningen i de nordlige Herreder var allerede paavirket af Nybekkernes Udsendte, i den Grad, at han i et afgjørende Dieblif kunde befrygte, at Bønderne snarere gjorde fælles Sag med Fjenden, end kæmpede for hans. Disse Tanker beskæftigede ham, medens han red bort fra Herberget. Pludseligt hævede han sit Hoved, Glæden straaede i hans Ansigt. „Nu veed jeg Raad!” mumlede han, „jeg har mine Ryttere. Afsted, min Hest, afsted! vi ride ned til Palle Graa og hans frigeriske Munk.“ Guldbbrand gav Hesten Sporerne og jog ned mod Ørslev Kloster.

Imidlertid tilbragte Søren Heire Formiddagen tilbagelænet paa sit Halmknappe inde i Stalden, under en tavst og dybsindig Grublen, der endog lod ham glemme den fyldte Madpose. De undertrykte Forhold, hvori hans Liv var gaaet hen, havde forlængst fløvet enhver

høiere Interesse og kun ladet en begrændset og dyriff Sands tilbage, ifølge hvilken han besluttede at anvende alt for at komme paa Spor efter de formodede Fødemidler. Som fortalt havde han glemt Stedet, hvorfra Kassen skulde bringes iland, og det kostede uendeligt Hovedbrud, før han indsaae, at man vilde kunne opspore dette ved at følge Strandbredden, indtil Skibet fandtes. Da denne Tanke først var bleven ham klar, begav han sig strax paa Vandring og fordybede sig i Skoven, som gik langs med Kysten.

Genimod Middag saae han Skibet, fortøiet i en lille Bugt, nedenfor Vosnæsgaard. Matroserne havde gjort Jld i Udkanten af Skoven, Troels Harpyt befandt sig blandt dem. Krybende paa Hænder og Fødder sneg Søren sig nærmere, han hørte Troels omtale Kassen, han smilede, han følte sig stolt af at have opfyldt sit Hverv saa fuldstændigt. Fra nu af forlod han ikke Stedet, tillykke havde han sin Madpose bunden over Skuldren. Han anstrængte alle sine Evner for at lytte, han vaagede, han tænkte kun paa Kassen og dens formodede Indhold.

Medens Vaabenmesteren red, Heiren vaagede, og Jakob kæmpede med sig selv om, hvor vidt han burde udstrække sin Hengivenhed for Hertugens Parti, sagde Troels til sine Kammerater:

„Der er noget igjære med Vaabenmesteren. Igaar ved Daggrn red Jørgen Drabolt nordpaa og kom først tilbage sildig iafte, op paa Formiddagen drog han selv sonderpaa, og iforveien saae jeg ham og Jakob stikke Hovederne sammen. Vi maa være paa vor Post. Tre Mand lægge sig paa Lur ved Herberget, og gjøre det af med Jørgen, saasnart han viser sig, fire Andre drage

ned ad Spørring til og spærre Veien for Vaaben-
mesteren, jeg selv skal give Agt paa Jakob, naar Tiden
kommer."

Søren hørte disse Befalinger. „Der er Ingen,
som tænker paa mig," mumlede han. Og det var ikke
uden Grund at han ytrede sin Forundring herover, siden
det netop blev ham, som skulde udføre Hovedrollen i den
følgende Begivenhed.

Aftenen kom. Guldbrand var endnu ikke vendt
tilbage. En mørk Taage indhyllede Skoven saa fuld-
stændigt, at man fra Land ikke var istand til at skjelne
Skibet. Maanen kom frem i Sydøst, dens glandsløse
Skive var omgivet af en svag og bleggul Rand. Paa
Skibet var alt i Arbejde, og inde fra Skoven høstes af
og til dæmpede Raab i forskjellige Retninger. Søren
forlod sit Leie og listede sig nærmere til Strandbredden.
Han havde tilbragt halvanden Dag paa Stedet og an-
vendt Tiden til at tømme Madposen og til at skære sig
et Haandtag paa en afbrukket Green, saaledes at den
lignede en Stridskølle. I dette Dieblis besad han et
afgjort Fortrin for Troels, det Fortrin, som Mangel
paa Tanke og Forestillingsevne medfører: han var rolig
og sorgløs, medens Harpøtts Hjerte bankede af Forvent-
ning. Hans Ansigt udtrykte Selvtilfredshed og en vis
ensidig Nysgjerrighed. Baaden gik fra Skibet, roet af
fire Mænd, to Andre ventede paa Strandbredden. Den
Ene havde tændt en Fyrretræeskæffel, som han holdt
nede ved Landgangsstedet, for at betegne Baaden
hvilkens Retning den skulde styre, den Anden sad paa
en Sluffe, der var bestemt til at bringe Kassen op fra
Stranden. Søren blev staaende bag en Busk, han bar
Brystharnisk under Kofte og var bevæbnet med Kniv

og Rølle. Baaden lagde til mellem Stenene, i den Retning Fasken antydede; fra dette Dieblif forenede alle de Tilstedeværendes Kræfter sig til at bringe en lang og tung Kasse over paa Sluffen. Paa samme Tid viste Troels Harpyt sig i Udkanten af Skoven. Han løb ned til Landingsstedet og udbød:

„Jakob nægter at lade os faae Studene; han siger, at Jørgen Drabolt holder Die med alt hvad han foretager sig.“

„Har Du ikke skiftet Følk op efter Jørgen?“ spurgte Skipperen, som førte Baaden.

„Hvad nytter det, siden han ikke vover sig udenfor Herberget?“

„Vi maa tage Studene med Magt. Jeg og Jan Eiseu skulle snart faae den Sag i Orden. I blive her tilbage og vogte paa Kassen. Herhvid alle Mand! først drage vi Sluffen ind i Skyggen. Hal ud!“

Sluffen forsvandt mellem Træerne. Søren fulgte efter i nogen Graastand, med den værdige og besindige Gang, som tilkjendegiver en vel overveiet Beslutning og en uroffelig Bestemthed paa at handle. Strax efter gik Thomas og hans Mænd, fulgte af Troels; Fasken blev slukket, den dybeste Tavshed hvilede over Stedet.

Omtrent en halv Time forløb saaledes, da Stilheden paa engang blev afbrudt ved et rasende Skrig, en hæftig Larm opstod ved Sluffen, man hørte Udraab og Forbandelser, som antydede en vild og haardnakket Kamp; da denne endtes, flugtede en Mand i samme Retning som Troels og Skipperen, en Anden, som blev tilbage paa Kamppladsen, anvendte først alle Kræfter paa at drage Sluffen dybere ind i Skoven; da dette mislykkedes, prøvede han paa at sønderbryde Kassens Laag,

men det forsvarlige Træ modstod hans Anstrængelser. Da han endelig havde overbevist sig om det frugtesløse i disse Forsøg, satte han sig op paa Kassen og holdt sin Kofte sammenpresset over et Saar, som han havde modtaget i Kampen.

Lidt efter tilfjendegav en svag Larm, at Nogen nærmede sig; Manden hørte Stemmer og saae Trærnes Løv oplyst af Fakkelskin. Lyden kom nærmere, Stemmernes Antal tiltog; det var Troels og hans Folk, som vendte tilbage med to Stude. En Mængde Bønder fulgte efter dem. Da Manden saae dette, udstødte han et dybt Suk, kastede et deeltagende Blik paa Kassen og stillede sig foran den. Troels udbroød i et Skrig, da han med hævet Fakkell kom hen til Kamppladsen. Manden foran ham, der hvilede paa sin Rølle, som den seirende Herkules, var Søren, tre Matroser laa paa det Sted, hvor de vare blevne fældede. Den Eine af disse havde Søren listet sig ind paa og dræbt med et Knivstik, de to Andre vare bukkede under for hans Rølle.

„Den Første, som kommer mig nær, slaaer jeg ihjel,” raabte Søren og traadte et Skridt fremad. Troels sprang tilbage og kastede et forskende Blik omkring sig, Skipper Thomas derimod løste en Haandbøye fra sit Bælte og traadte ud af Kredsen, henimod Søren.

„Saa det er Dig, som har slaaet mine Folk ihjel?”

„Ja.”

„Du alene?”

„Ja.”

„Hvorfor?”

„Jeg vil have Kassen.”

„Det vil vi se paa,” svarede Skipperen og sprang ind paa Søren.

I dette Dieblif, da den modige Heire syntes for-
tabt, raslede Løvet i Nærheden, som om Nogen nærmede
sig. Troels saae Fakkelskin, hørte et Jubelskrig og Lyd
af Hestetrav. Han traadte tilbage i Mørket og forsvandt.
Strax efter vare Bønderne omringede af en Skare Ryt-
tere, blandt hvilke man kjendte Baabenmesteren og Palle
Graa. Kampen varede kun nogle Minuter og endtes
med Bøndernes Flugt. Guldbrand steg af Hesten og
gik hen til Søren.

„Vi kom dog tidsnok, uagtet vi bleve opholdte
underveis,” ytrede han.

„Ja netop,” svarede Søren stønnende.

„Og Du er alene, som jeg seer.”

„Ja.”

„Hvorfor henvendte Du Dig ikke til Jørgen Dra-
holt?”

„Jeg havde ingen Stunder dertil.”

„Hvad tog Du Dig da for?”

„Dette,” svarede Søren, med Haanden udstrakt mod
de Dræbte.

„Det er godt, Søren Heire. Du har fortjent din
Aftensmad.”

„Jeg trænger ikke til Aftensmad,” svarede Søren
sukkende, „skjøndt det er over tre Timer siden jeg sidst
fik noget at spise.”

Guldbrand greb en Fakkell og holdt den henimod
ham. Han saae Heiren forgæves søge at standse en
Blodstrøm, som løb ud af et dybt Saar i Hovedet.
Hans Arme sank ned, Dinene bleve stive og glandsløse,
han udstødte en flagende Lyd, vaklede og faldt tilbage i

Græsset. Et sidste og meget sigende Blik gjaldt den dyrebare Kasse, som han saa tappert havde forsvaret, uden at lære dens Indhold at kjende.

En halv Time senere jog Ridder Palle og hans Munk afsted med Baabekassen ned mod Spørring. Baabekmesteren, Jørgen Drabolt og Jakob dannede Bagtroppen.

III.

Peiren.

Io Dage senere steg den danske Hær iland paa Fyen, anført af Johan Ranzau. Hertug Christian var tilstede, da Soldaterne indskibede sig; hans Speidere havde skaffet ham Underretning om de oprørske Borgere og Bønders Antal og Stedet, hvor deres Magt for Diebliffet befandt sig; han havde overveiet og prøvet alt. Uden at være begavet med Genie, uden Fantastie og Begjistring, forstod denne Fyrste bestandig at følge sin egen Mening for at lytte til Andres, at modtage Raad og tilegne sig de bedste, at tøve, vente og beregne, og det er maaske ogsaa Genie.

Med Afskeden omfavnede Hertugen Ranzau i Hærens Paasyn og sagde til ham:

„I Guds Navn, farvel! Du drager nu bort for at frelse Fædrelandet, lad mig ikke se Dig vende tilbage uden Seir.“

„Jeg haaber det ikke,“ svarede Ranzau. „Jeg har før ført Folk til Døden, men ikke til Nederlag.“

Med disse Ord skiltes de, Hertugen tankesfuld og bekymret, Ranzau dristig, stolt, fuld af Tillid og For-

trøstning. Han anede ikke, i hvilken Grad Skjæbnen havde besluttet at prøve denne Tillid.

Strax efter Ankomsten til Fyen blev Hærens Antal forøget med de fyeniske Adelsmænd og deres Tropper, derpaa fortsattes Marschen forbi Middelfart ned mod Assens, hvor Bondehæren havde samlet sig mellem Faursskovs Bakker.

Natten iforveien var Baabenmesteren vendt tilbage; han blev strax ført til Feltherren og modtaget med en Opmærksomhed, der var saameget mere udmærket, som den kun blev saa faa tildeel; thi Johan Rangau besad vel hele sin Stands Overmod og Foragt for de Uprivilegerede, men tillige et sikkert og øvet Blik, der lærte ham at bedømme en Mands Værd. Guldbrand syntes ikke at lægge Mærke til denne Opmærksomhed; han afslagde Beretning om sit Grindes Udfald, fortalte om de medbragte Baaben, og bortffjernede sig igjen med den samme rolige og fordringsløse Mine.

Da han forlod Teltet, var hans første Beskæftigelse at opsoge sin Søn; han fandt ham tavs og blegere end ved Afskeden. Poul slog sine Dine til Jorden for det skarpe og prøvende Blik, som syntes at læse i hans Sjæls Underste.

„Han elsker hende,“ jukkede Baabenmesteren, idet de skiltes.

Man havde benyttet den tidlige Morgenstund til at overføre Hæren fra Jylland til Fyen. Kort før Middag bragte de forudridende Ryttere Underretning om, at Fjenden var i Sigte. Marschen blev fortsat, Hæren befandt sig i en sandet, skovløs og lyngbegroet Egn, hvis Flade afbrødes af Faursskovs mørkebrune Bakker; imellem disse viste sig Oprørerne, i et Antal, der langt overgik Rangaus

Hær, men adsplittet i smaa Afdelinger, støiende, jublende, uden Marvaagenhed, beruste af den tidligere Lykke. Da Rankau saae denne Hær, foer et haanligt og uheldvarslende Smil over hans Læber, han udstrakte truende sin Haand imod Bakkerne, før han red tilbage.

En halv Time senere gav Bakkerne Echo af Trommehvirl og Trompeter, Slaget rasede, hvis ellers denne Overrumpling fortjener Navn af et Slag, hvori kosteflædte og barhovede Mænd værgede sig med Knipler, Stager og Grebe mod harnisfflædte Rytters Landser og Geværskytternes Luntebøsser. Endskjøndt Bønderne begyndte Rampen med Tillid til deres større Mængde og dernæst sloges med den Bevidsthed, at de som Overvundne ikke havde nogen Raade at vente, var det første Anfald dog tilstrækkeligt til at trænge dem ud fra deres fordeelagtige Stilling, de bleve adskilte, og kæmpede uden Orden, uden Begreb om at benytte de Fordele, Tilfældet gav dem. Da Aftensolen kastede sit Lys ned over Eggen, saae den mellem Bakkerne en fortvilet og flygtende Skare adspredt til alle Sider, og Forfølgere, der plyndrede og dræbte, for ikke at have den Uleilighed at gjøre Fanger.

Den største Deel af de Slagne drog sig tilbage i Retning mod Odense. Medens Johan Rankau og hans Ryttere forfulgte dem, sammenkaldte Peter Galt og Mogens Gjæ de øvrige Befalingsmænd i en lille Hytte paa Balpladsen, for at raadslaa om, hvad man skulde gjøre ved de fangne Anførere, som Soldaterne havde faaet Befaling til at fkaane, og som bagbundne og stødte frem med deres Føreres Landser og Geværkolber, bleve drevne ind paa en aaben Plads udenfor Hytten.

Forhandlingen om disse Ulykkelige's Skjæbne var larmende, Meningerne deelte. Peter Galt betragtede

enhver Skaansel som utidig og paastod, at man maatte anvende Straf til et affrækkende Exempel for de Dvrigे. Den mere befindige Mogens Gjoe opfordrede derimod til Forsonlighed. Under den Strid, som opstod herover, forløb nogen Tid, da Raadslagningen pludselig blev afbrudt, idet Døren fløi op og Johan Rangau traadte ind.

„Guds Død!“ udbrod han, og drog Bisfret op over Hjelmkammen. „Det er noget tidligt, at I Herrer slaa Eder til Ro herinde. Egnen vrimler endnu af det flygtende Paf, som vi ere isærd med at tilintetgjøre.“

„Det er allerede skeet,“ svarede Juul, „Bønderne ere flygtede, deres Hær opreven, her i denne Hytte var Samlingsstedet for Anførerne, vi raadslaa om disses Skjæbne.“

„Ah, I raadslaa,“ sagde Rangau spottende, medens han spændte Hjelmen af og satte den ned paa Jorden; „saa kommer jeg jo netop beleiligt. — Behag at blive ved. Talen er altsaa om, hvorledes vi skulde behandle Fangerne.“

„Mogens Gjoe finder, at man burde skaar dem, som vildledte og paavirkede af Lybekkernes Udsendte,“ sagde Peter Galt. „Der er vistnok meget, som taler for denne Mening, skjøndt jeg ikke ganske billiger den.“

„Ikke! — ja jeg ikke heller. Lad os fatte os i Korthed, vi have ikke lang Tid at opofre paa slikt. Ere Oprørerne maaske ikke grebne med Baaben i Hænder?“

„Jo.“

„Er ikke Døden fastsat som Straf for en saadan Forbrydelse?“

„Jo, dersom —“

„Ja, dersom vi indrømme dette, saa er Raadslagningen endt. Anførerne ere dømt til Døden.“

„Endnu ikke,“ svarede Mogens Gjoe.

„For Djæveln! jeg siger jo!“ raabte Rangkau og slog med sin Staalhandske i Bordet.

„Men hvis vi Andre nu ere af en anden Mening?“

„Ja, saa gjælder Eders Mening i Rigsraadet, Hr. Mogens Gjoe, men min her paa Valpladsen. Det nytter ikke, at vi strides længer. Anførerne ere dømte, og Dommen er allerede fuldbyrdet.“

„Hvorledes?“

„Behag at overbevise Eder.“

Rangkau stødte Døren op; paa en af Bakkerne ligeoverfor Hytten belyste Aftenhimlen nogle høie, bladløse og afbarfede Træstammer, omgivne af Soldater. I Træerne hang Riggene af de fangne Befalingsmænd.

Endnu før den almindelige Forbavselse herover gav sig Luft i Ord, traadte Rangkau hen til Hyttens Udgang og raabte:

„Heida, Baabenmester! Hvor er J?“

„Her!“ svarede Guldbland, idet han traadte hen til Døren.

„Stig tilhest, rid tilbage og underret Hertug Christian om, hvad vi idag have taget os for. Fortæl ham, at siden Hans Raades Raadgivere ikke forstode at bevare Freden, have hans Soldater forstaaet at føre Krigen.“

Da Rangkau havde sagt dette, satte han Hjelmen paa sit Hoved, hilste med Haanden og forlod Hytten.

Slaget mellem Faurstov Bakker havde saa at sige tilintetgjort det fynske Oprør. I Odense prøvede man vel en svag Modstand, hvorfor Byen blev indtaget og plyndret. Rangkau var Herre hvor han viste sig; han modtog Almuens Underkastelse og Hylsning i den faarede

Hertugs Navn. Derefter drog han med endeel af sin Hær til Nyborg for at forstærke Besætningen, som var bleven at være Hertugens Sag hengiven.

Nogle Dage efter hans Komme til Nyborg var et Selskab af Adelsmænd forsamlet i Raadstuebygningen. Man feirede en Fest for Seirherren, igjennem de aabnstaende Vinduer hørtes Jubel, Bægerklang og Skaaler, der bleve tømte under Fanfare af Trompeter og Pauker.

Raadhuset laa for Enden af Torvet, og ligeoverfor dette, adskilt ved en steensat Kanal, der førte Vandet ind fra Søen, hævede sig en høi, mørk Bygning, omgivet med Volde og Grave, den saakaldte Nyborg Fæstning, hvis Besætning i disse Dage var bleven forøget ved Ranzaus Komme. Adelsmændenes Fest syntes at have hidlokket en Mængde Tilskuere, som samlede sig paa Torvet, og hvis Antal bestandig forøgedes. Betragtede man imidlertid disse fredelige Spadserende noget nærmere, opstod en dunkel Formodning om, at det ikke blot var Nysgjerrighed, der havde forsamlet dem. Af og til speilede det klare Maaneksin sig i et blankpoleret Pandser, som kom tilsynne under Rapperne; man bemærkede ogsaa, at de Fleste vare bevæbnede; man anede, at denne tavse Ro, disse betydningsfulde Diefast og dæmpede Ord, drøf forberedte en Begivenhed, ligesom den lumre Sommerdag, der gaaer forud for Uveiret.

Flere Gange skiltes pludseligt de tætte Grupper, idet en Stemme raabte: „Afveien, Borgermænd, for min naadige Herre!“ I Nabningen, som derved opstod, saaes en Adelsmand, der begav sig op til Raadhuussalen, ledsaget af en væbnet Tjener, med en brændende Fakkell i Haanden, og et Følge, som nylig havde spærret de snævre Gader.

Raadhuussalen var festlig oplyst og smykket med Blomsterkrandse. Et stort Bord stod midt paa Gulvet; for Enden af dette sad Johan Rangkau, omgivet af de øvrige Anførere i den hertugelige Armee. Et lidet men ualmindelig skingrende Musikchor havde taget Sæde paa en forhøiet Plads i det ene Hjørne, og befandt sig i uafbrudt Virksomhed.

Den udenfor samlede Mængdes Opmærksomhed blev pludselig draget fra Salen ned paa Gaden, hvor man saa tre Ryttere i hurtigt Trav nærme sig Raadhuset og holde stille nedenfor Trappen. To af disse Ryttere sprang af, den Tredie blev derimod løftet af Hesten og understøttet af de Andre, idet de steg op ad Trapperne. Han var indhyllet i en stor Rideskappe, der fuldkommen skjulte hans Figur, og syntes ifølge de langsomme og tøvende Skridt at være saaret. Rytterne forsvandt i Raadhuset, deres Heste stode bundne ved Rækværket. Strax efter aftog den muntre Larm, som hidtil havde hersket i Salen.

Da Rytterne vare komne indenfor Døren, standsede de To af dem i et Forværelse, den Tredie derimod tog sit Slagsværd under Armen og vedblev at gaa, til Dørvogterne strakte deres Stave imod ham og nægtede ham Afgang til Festsalen.

„Er Feltsherren tilstede?“ spurgte han.

„Ja, men vi have Befaling til ikke at indlade Andre end dem, der ere indbudne til Festen.“

„Den Snak kan gjælde for enhver anden Tid, men ikke nu. Gjør Plads! — J tøve? — Godt, saa kan jeg gjøre det selv.“ Med disse Ord stødte han Døren op med Sværdet og banede sig en Vej ind i Salen.

Rangkau befandt sig tilfældigviis i Nærheden, han hørte Larmen og traadte hen til Døren.

„Hvem vover at trænge ind, mod min Befaling?“ raabte han.

„Seg!“ svarede en dyb Stemme, og man saa Baabenmesterens brede Skikkelse, rustet fra Fode til Fod, standse i Indgangen, med en Soldats Holdning og Hilsen. Hans Ansigt var blegt, det udtrykte en saa talende Betydning, Uro og Spænding, at Rangkau standsede et Udsnit af Brede, som svævede paa hans Læber.

„Hvad Fanden vil Du her,“ spurgte han overrasket, „og med dette mørke Ansigt, der viser sig som en Sky i vort muntre Selskab.“

„Mit Ansigt passer til den Tidende, jeg bringer, naadige Herre.“

„Hvorfor ventede Du ikke til imorgen?“

„Fordi vi inat ere blevene forraadte, fordi vi inden en Time sandsynligviis ville være fortabte, fordi vi i dette Dieblis ere omringede.“

„Guds hellige Død!“ hviskede Rangkau, idet han drog Baabenmesteren med sig hen i Vinduesfordybningen. „Af hvem?“

„Grev Christoffer har iafte landset Kjærnen af sine Soldater oppe ved Kjærteminde, hans Ryttere drage ned mod Nyborg, Bøsseskytterne og Landseknægtene følge efter.“

Sveden brast ud af Rangkaus Pande, medens han lyttede til disse Ord, der bleve hviskede i hans Ore.

„Hvem anfører Grevens Folk?“

„Oberst Quelacker og den danske Adelsmand Axel Gjøe.“

„Hvorledes har Du faaet Kundskab herom?“

Baabenmesteren.

„Saare let. Mit Kvarteer var hos Byens Borgermester, Rasmus Rostoffer; i Mørkningen listede et Sendebud fra Greven sig ind i hans Huus, Rasmus Rostoffer red strax bort, jeg anede Uraad, fulgte efter, greb Sendebudet og tvang ham til at sige hvad han vidste.“

„Og Bevistet for hvad Du her fortæller?“

„Det fører jeg med mig,“ svarede Guldbrand, „men hvis det behager Eder, naadige Herre, saa lad os gaa ind i Bærelset her næstved, før I modtager dette Bevis.“

„Hvorfor?“

„For ikke at afbryde Festen herinde. Eders Gjæster betragte Eder, de ere blevene tavse, siden jeg kom, og nede paa Torvet gives der Folk, som lægge noie Mærke til alt, hvad der foregaaer heroppe.“

„Guds Død! hele Pladsen vrimler jo af Mennesker!“ ytrede Rangau, idet han kastede sit Blik ud ad Vinduet. „Mine Herrer!“ vedblev han, „jeg gaaer bort et Dieblif, lad det ikke forstyrre Eders Munterhed. Følg mig, Baabenmester!“ Rangau og Guldbrand forlode Salen. Den afbrudte Lystighed begyndte paany.

„Nu, Guldbrand, hvor er Bevistet for denne utrolige Tidende?“ raabte Rangau, idet han traadte ind i et Siderærelse.

Baabenmesteren standsede i Døren, hævede sin Stemme og udbrød:

„Poul! bring Manden herop.“

Strax efter viste Poul sig med den tredie Rytter. Da Guldbrand tog Rappen af ham, saae Rangau, at hans Arme vare snørede sammen paa Ryggen med et Sabelbælte. Hans Hoved var omviklet med et Klæde, og under dette kom en Mundknebel tilsyne, der hidtil havde hindret ham i at tale. Poul stillede sig ved

Døren, medens Felttherren gjorde den blege og skjælvende Fange nogle Spørgsmaal, der bekræftede hvad Baabemesteren havde fortalt.

„Da vi havde faaet fat i Manden,“ vedblev Guldbrand, „bandt vi hans Hænder og Fødder og skjulte ham i en Rugmark, medens vi rede videre, for at forvise os om hans Udsagn. Vi saae de fjendtlige Ryttere og forlode dem oppe bag Rørbæk Skov, halvanden Miil nord for Byen.“

„Før Fangen bort!“ sagde Rangau.

„Luf ham ind i et af Fængslerne, Boul, og tag Røglen med Dig,“ tilføiede Guldbrand, da Boul forlod Bærrelset.

„Vi maa altsaa se at drage os over til Fæstningen,“ ytrede Rangau.

„Det lader sig ikke gjøre,“ svarede Guldbrand. „J saae nylig den Mængde, som udenfor Raadhuset opfyldte Pladsen; alle disse Mennesker ere underrettede om Tyssernes Komme, de bære Baaben under deres Rapper; naar de se os forlade Raadhuset, ville de fatte Grunden, og baade J og Eders Benner ville bukke under i Forsøget paa at bryde igjennem den levende Muur, som spærrer Veien.“

„For Djæveln!“ raabte Rangau og stampede i Gulvet, „bilder Du Dig da ind, at jeg og femogtyve af Landets bedste Adelsmænd agte at tøve her, for at blive fangne eller dræbte, naar Tybækkerne komme ind i Byen?“

„Nei!“ svarede Guldbrand, „idetmindste vilde jeg ikke gjøre Eder et saadant Forslag. Der gives endnu en tredie Udvei.“

„Hvilken?“

„Vi maa forlade Byen, inden Fienden viser sig.“

„Jeg flygte, — aldrig! — Vi slaa os igjennem disse Borgere. Femogtyve gode Klinger maa dog kunne aabne sig en Ve.“

„Lad os da sige syvogtyve,“ sagde Baabenmesteren. „J glemte vist at regne mig og min Søn med, naadige Herre.“

Rangau rakte ham Haanden, han syntes endnu at være uvis med sig selv.

„J vil altsaa, at vi skulde slaa os igjennem?“ gjentog Guldbbrand spørgende.

„Du synes ikke derom?“

„Jeg er Soldat, naadige Herre, ikke Raadgiver; jeg veed blot, at den kaarede Hertug vil komme til at mærke sig denne Nat, saalænge han lever.“

„Hvorfor?“

„Han vil inat miste sin bedste Hovedsmand.“

„Hvilket andet Middel gives der da til vor Frelse?“

„Vi flygte,“ gjentog Baabenmesteren.

„Men Du troer jo, at det ikke vil være os muligt at forlade Raadhuset.“

„Jo, igjennem Gaarden; derfra komme vi ud til et lille Stræde, som fører til det store Magazin, hvor fyrrer tyve af vore Heste staa opstaldede. Da jeg for lidt siden red forbi Gaarden, befalede jeg Folkene at sadle op, det vil være skeet, naar vi komme; hver af Eders Benner tager sig da en Hest, de øvrige Ryttere slutte sig til os, og vi forlade Byen.“

Rangau kastede et overrasket Blik paa Baabenmesteren. Det var anden Gang, at han følte sig paa-virket af denne rolige Bestemthed. Heller ikke var Nogen bedre end han istand til at vurdere det Talent og den

olke Klogskab, hvormed alle disse Forholdsregler vare bleven
hurt trufne.

„Siden Du har lagt en saa klogtig Plan,“ sagde
mod han, „var det Uret, ikke at benytte den; altsaa, Johan
Rankau flygter. Jeg faaer vel at benytte Andres Hjælp
og i i dette Tilfælde, fiden jeg ikke har prøvet det før. Vent
paa mig her, jeg vil underrette mine Venner om, hvad vi
end have besluttet.“

„Vi maa gaa forsigtigt tilværks, Herre! Borgerne
uden nede paa Torvet bør ikke ane, at I forlade Salen, ellers
ville de faae Mod ved vor Flugt, og være istand til at
spærre Veien, før det lykkes os at naae Porten. Hvad
synes Eders Raade om at kalde Tjenerne og Drabanterne
ind, og lade dem fortsætte Gildet, mens vi ride?“

Rankau smilede og forlod Værelset. Lidt efter blev
Døren fra Raadstuegaarden aabnet, Adelsmændene droge
bort. I det Raabenmesteren luffede efter den Sidste, hørte
man et vældigt Skraal oppe fra Salen, til Tegn paa,
at Drabanterne og Tjenereskabet fortsatte deres Herrers
afbrudte Fest.

I det smalle Stræde, der førte ned til Magazin-
bygningen, mødte de smaa Hobe af Borgere, som, i Be-
drøggreb med at gaa til Torvet, standsede, medens Adels-
mændene droge forbi. Kjæderne, hvormed Gaderne om-
klost Natten pleiede at være spærrede, vare borttagne, den
ildsildige Færdsel, de dæmpede Stemmer og Raslen af
Raaben, hvormed enhver af de Forbigaaende var for-
synet, overbeviste Rankau om en afgjort fjendtlig Stem-
ning, som blot ventede en Anledning for at ytre sig.
Smidlertid naaede de uhindrede til Magazinet, hvor Faren
mindstetmindste for Diebliffet syntes at ophøre. Hestene stode
færdiglede, Rankau og hans Følge besteg dem, ti Minuter

efter bankede Baabenmesteren med Hæftet af sit Sværd paa Vinduet i Portvagten og forlangte Nøglen. Porten blev aabnet af en søvnig Hellebardist, der studsede ved at se et Tog af fyrrethve Ryttere forlade Byen paa denne Tid af Døgnet.

Da Skaren var kommen igjennem Porten, holdt Guldbrand sin Hest tilbage og lod Adelsmændene ride forud, derpaa stillede han sig i Spidsen for de femten Menige, som dannede Bagtroppen. Maanelyset udbredte sig over Eggen, Stjernerne funkede, Luften var svanger paa Bellugt, det var en Sommernat i hele dens Skønhed. Tæt udenfor Bindinge laa dengang et Krat, som strakte sig mod Vest, og paa begge Sider indfattede Aaen. Foran dette deelte Veien sig i tre Grene, en mod Nord, en anden ligeud til Odense, en tredie gik mod Syd ned til Svendborg. Ranzau lod gjøre holdt bag Krattet, derefter kaldte han Baabenmesteren til sig og sagde:

„Siden Du og din Søn allerede have passeret denne Bei før, er det bedst, I ride forud med mig. Det gjælder om at lukke Vinene op, hvis vi ville slippe ubemærkede bort.“

Guldbrand vinkede ad Poul og fulgte efter Felt-herren. Lidt senere standsede han Hesten, boiede sig forover og lyttede. Ranzau saae ham hæve sig i Stigboilerne og pege i Retning mod Nord.

„Der har vi dem,“ sagde han.

„Jeg seer intet.“

„Gik bag de store Elletræer. Maanen skinner paa deres Sværd.“

„Ret ude kommer en anden Trop,“ ytrede Poul, i samme rolige og dæmpede Tone som Faderen.

„Ja, for Djævelen! I har Ret!“ raabte Ranzau.

„De komme ridende i skarpt Trav og sprede sig i en Kreds omkring os, som om de allerede vare underrettede om vor Flugt. Rid tilbage, Vaabenmester, lad Jens Juul samle vore Folk og følge efter mig. Vi maa se at slaae os igjennem disse Alenryttere.“

„J glemmer, naadige Herre, at vi kun ere fyrretyve, Tyfkerne vel ti Gange saamange.“

„Gid Du ske al Landsens Ulykke, med din evige Modsigelse! Afsted med Dig, siger jeg! Lad dem samle sig i en tætsluttet Trop, men hurtig, man har allerede faaet Die paa os.“

Guldbrand dreiede sin Hest og sprængte tilbage til Krattet. Underveis sagde han til sig selv:

„Han har mistet alt Overlæg, siden vi begyndte denne Flugt; samlede ville vi aldrig kunne slaa os igjennem. Jeg vil handle paa egen Haand; det koster maaske mit Liv, men det frelser hans. — Mine naadige Herrer!“ sagde han til Adelsmændene, „Tyfernes Ryttere komme os imøde, Feltherren befaler, at J dele Eder i tre Hobe, for at sprede Opmærksomheden; den ene rider nordpaa, den anden ligesrem, den tredie ned ad Svendborgveien.“

Befalingen blev øieblikkelig udført. Nogle Minuter senere var Krattet forladt. Vaabenmesteren fulgte efter den Afdeling, som red hen mod Stedet, hvor Rangkau og Boul tøvede. De fjendtlige Ryttere havde imidlertid nærmet sig paa Geværskuds Afstand, deres Klinger og Stormhuer funkede i Maanelysset.

Da Rangkau saa Adelsmændene skilles, udstødte han en Ed.

„Ulykkelige!“ raabte han og red ind mod Vaabenmesteren med hævet Sværd, „hvad har Du povet?“

„Imorgen kan J tage mit Liv, naadige Herre!“

svarede Guldbrand, „men inat vil jeg fresse Eders. — Se blot fremad, I kan allerede bedømme Følgen af det jeg gjorde.“

Rangkau saae i samme Dieblif den fjendtlige Rytterlinie standse, derpaa at drage sig sammen, og skilles for at hyde de Danskes forskjellige Front Spidsen. Et Trompetstød gjenlød, derefter hørtes Geværskud i den Retning, hvor Guldbrands Ryttere red, Hestene vrinskede, idet de følte deres Rytteres Spor. Rattens Fred og Stilhed var endt. Kampen begyndte.

„I Guds Navn da!“ raabte Rangkau. „Lad os se vi komme fremad, I Herrer!“

Guldbrand sprængte hen paa Siden af Poul.

„Nu skal vi slaaes, min Dreng!“ sagde han, „tænk paa, hvem Du inat har til Tilskuere; hold Dig nærmere ved Mogens Gjøe, ham i anden Række, med den sorte Fjerbuss i Hjelmen; beskyt ham, hvis Du kan, han er hjemme i Kongens Raad, men ikke paa en Balplads. Du sidder for bøiet i Sadelen, hold Dig opreist, som om Du stod paa Jorden, Skuldbrene lige, Hænderne nærmere sammen, saa, det er godt. Jeg rider hen til Feltherren. Farvel, lille Poul! Gudfader holde sin gode Haand over Dig!“

Med disse Ord sprængte Baabenmesteren hen til Rangkau.

Det næste Minut saae en forvirret Trængsel, hvori det ikke var muligt at opdage andet end hævede og faldende Sværd, der krydsedes i Maanestinnen som Lynstraaler. Man hørte de Saaredes Stønnen, Hestenes Vrinsk og de dumpe og dræbende Slag, hvormed Klinger og Stridsøyer banede sig Vej gennem Harnisket. Over denne Mængde af sammenviklede Legemer, der hævede sig og

sank, ragede Vaabenmesterens og Rangaus Skiffelser. Guldbrand havde sporet sin Hest hen til Rangau.

„Naa, er Du der,“ sagde han.

„Ja! her er jeg,“ svarede Guldbrand. „Inat mærker man da, at man slaaes med Soldater; de skulle ogsaa blive behandlede derefter.“

Han afbødede et Slag, der var rettet mod Felt-herren, lod Sværdet synke og sporede sin Hest over den Faldne. I dette Dieblif udviklede han alle de umaadelige Kræfter, der stode til hans Raadighed. Rangau studsede for tredie Gang.

„Djæveln staaer skindbarlig i den Vaabenmester!“ raabte han.

Guldbrands Skiffelse syntes at mangfoldiggjøre sig, han holdt Tommen i Munden, Sporerne i Hestens Side og Sværdet fattet med begge Hænder. Ethvert Slag af dette dræbende Vaaben, der trængte igjennem en Hjelm eller Pandser, blev ledsaget af et Skrig eller et Dødsuf. Der var ikke længer Tale om Forsigtighed og Beregning, det gjaldt om at aabne de efterfølgende Adelsmænd en Vej, og derfor at tilintetgjøre og dræbe. Tykkerne vege tilbage for denne Rasende, der arbejdede sig ind imellem dem som en Kile, og idet han dræbte eller tvang Rangaus Modstandere til at vende sig imod ham, dreiede Hesten og førte den til Siden for at gjøre Abningen, som de Efterfølgende udfyldte, saameget bredere. Saaledes varede det endnu i fem Minuter, derefter blev Kredsen sprængt, Tykkerne flygtede, Adelsmændene havde fri Vej foran sig og rede bort.

Medens Rangau og hans Følge søgte Frelse i aaben Mark, fristede de to andre Afdelinger en mindre heldig Skjæbne. De menige Ryttere undgik vel Bagholdet om

Natten, og forenede sig næste Morgen med Hestfolket, som havde Kvarteer i Landsbyerne omkring Nyborg, men samme Dag faldt de alle i Hænderne paa Axel Gjøe, og maatte overgive sig paa Naade og Unaade. Af den tredie Afdeling, som valgte Odenseveien, blev elleve fangne, og tre Ranzauer dødeligt saarede. Tretten Adelsmænds Lig vidnede næste Morgen om hvor heftig denne natlige Kamp havde været. Grev Christoffers Folk droge ind i Nyborg, beleirede Slottet og tvang det kort efter til Overgivelse. Ved denne Leilighed bleve fem og tredive Adelsmænd gjort til Fanger.

Saaledes endtes det første Tog mod Fyen, efterat Hertug Christian havde mistet otte hundrede Mand. Hele Den var atter i Grevens Magt; han modtog Borgernes Hylдинг og udnævnte deres Øvrigheder. Johan Ranzau drog tilbage til Jylland, ydmyget, rasende, ikke alene over sit Uheld, men over et Uheld, der var bevirket ved saa foragtede Modstandere. Mellem Egekov og Brøndsted samlede han de sørgelige Rester af Hertugens Armee, der daglig forøgedes ved de fra Fyen flggtede Adelsmænd, som vedbleve at være den gode Sag hengivne. Hertug Christian var atter draget til Holsteen og havde befaleet Ranzau at følge efter, saasnart han havde modtaget de Forstærkninger, som bleve inddrevne fra de omkringliggende Herregaarde.

IV.

Spionen.

I Begyndelsen af August Maaned var Rangkau's Hær forøget og rede til at bryde op. Man ventede endnu blot paa et Antal Soldater, som om nogle Dage skulde komme fra Engelholm og flere Herregaarde i Vester-egnen. Stemningen blandt den menige Deel af Krigs-folket var ikke synderlig gunstig for Hertugens Sag. Udsaldet i Fyen, som Lybekernes Sendebud udbredte overalt, havde forøget Grev Christoffers Tilhængere. Den Misfornøielse, hvormed Mandskabet adlød Opfordringen til at samles, tiltog desuden ved Rangkau's Strengheid, som stod i saa stor Mod sætning til de sidste Ugers ubundne Frihed. Paa flere Steder havde Bønderne vægret sig ved at træde under Baaben, og der forløb neppe nogen Nat, uden at en eller flere Soldater listede sig bort fra Jordhytterne i Leiren og forsvandt. Rangkau lod vel sætte efter dem, men de tætte Skove, Bekjendtskabet med Egnen og de omkringboende Bønders Had til Adelsmændene begunstigede og understøttede Flygtningerne. Alle Efterforskninger ledede til intet.

Da Rangau erfarede dette, drog han Leiren tættere sammen og forbød enhver Skytte, Rytter og Landsknecht at forlade sin Hytte, efterat Trommen paa et vist Klokketlet om Aftenen havde lydt i Leiren. Marketenteren skulde slaa Tap for Tønde og lukke sin Bod, og Enhver, som viste sig udenfor den afslutne Leirplads, skulde overgives til Profossen og hænges.

Denne Befaling var Oprindelsen til Tappenstreg i den danske Armee.

Rangaus Hær frembød det mest brogede Skue i Dragt og Bevæbning. Adelsmændene vare under Baaben iførte Jernrustninger fra Jæse til Fod, udenfor Tjenesten saae man dem derimod vandre omkring i deres almindelige Dragt: Baret, Kappe og korte Beenklæder, som enten efter det burgundiske Hofs Mode vare udsyede med Puffer af Fløiel eller Silke og forsynede i Sømmene med smaa Messingbjælder og smaa Klokke, eller paa flanderisk Viis sammenfæstede under Knæene med et Spænde. Strømperne vare af Klæde og skjultes i Snabelsko med opadbøiede Spidser, som for at lette Gangen bleve opbundne ovenfor Smalbenet. De Meniges Dragter bestode af lange Vadmels, Lærreds eller Faareskins Koster, sammenholdte med et bredt Bælte, hvori der stak en Dolk eller bredbladet Madkniv. Deres Hovedbaaben vare Landser og Sværd. En Undtagelse fra denne Uregelmæssighed dannede Bøsseskytternes ringe Afdeling, hvis Bevæbning vi allerede have omtalt. Seet paa Marschen, eller naar de drog ned i de nærmeste Landsbyer for at indsamle Foder og Levnetsmidler, skulde man have antaget disse Skarer for omstreifende Marodører, et Navn, der iøvrigt først opkom et Aarhundrede senere, efter et Regiment i Tillys Armee, anført af Grev

Marodee. Imidlertid vare Johan Rangkous Soldater de Modstandere lig, som de skulde bekæmpe.

En Aften, kort før Solens Nedgang, sad to Landsefnægte fordybede i en dæmpet og hemmelighedsfuld Samtale i en af Leirens yderste Hytter. Hvis ikke Pikkelluens Baand og Skygge i Forbindelse med et stort Skæg næsten havde skjult den Enes Ansigt, vilde man have gjenkjendt Troels Harpyt; den Anden var hans tidligere Kammerat, Johan fra Broen.

„Som jeg siger,“ vedblev Troels, „for at skaffe mig Feltherrens Gunst samlede jeg elleve Mand, og frelst Peder Galts Foged fra en Hob Bønder, som vilde plyndre Gaarden. Siden drog jeg herved med Fogden og mit Mandskab, modtog den naadige Herres Taksigelse og fik den Plads, jeg bad om i Hæren.“

„Men hvorfor gjorde Du ikke fælles Sag med Bønderne?“

„Din Nar!“ svarede Troels med et Skuldertræk, „jeg vidste jo iforveien, at Herremanden havde ladet alle Sager af Værdi føre ned til sin Gaard i Slesvig.“

„Du har Lykken med Dig.“

„Nei, endnu sidder jeg ikke fast i Sadlen. Peder Galt veed, at jeg har været med ved Boller, jeg har fortalt ham hvad der skete, det vil sige, paa min Maade, men den fordomte Baabenmester har mig dog i sin Magt og kunde let volde mig Fortræd. Med Guds Hjælp vil nu ogsaa det faae en Ende.“

„Du vil aldrig kunne gjøre ham noget, Troels, Du har allerede engang bidt Dig blodig paa den Nød. Han staaer sig godt med den høie Adel; Folk fortælle, at han har reddet Feltherrens Liv.“

„Det kan nok være, men veed Du, hvad jeg kan fortælle om hans Søn, lille Johan?“

„Nei!“

„Feltsherren har forbudt enhver Mand at gaa udenfor Leirens Grændser, efterat Trommeslageren har rørt sin Tromme ved Marketenterens Bod; desuagtet kan Du hver evige Aften se Poul liste sig ind i Skoven og tage Flugten afsted til Nebbegaard; paa Nebbegaard boer Fru Gyldestjerne og hendes Datter, det er dem, han besøger. Jeg har brugt mine Dine. En Aftenstund listede jeg mig efter ham, det var silde, jeg saa ham komme ud fra Gaarden, krybe op i det høieste Træ i Haven, fra hvilket man kunde se ind i Værelserne, der blev han siddende, efterat alle Lys vare slukkede. Jeg gav Agt paa ham baade før og siden, bestandig løb han paa Henveien, saa hurtigt, at Ingen kunde følge ham, det var Længselen; bestandig vendte han tilbage, saa langsomt, som om han bar et Læs paa sine Skuldre, det var Grindringen. Han tænker og drømmer ikke om andet. Du kan tro, jeg forstaaer mig paa sligt, jeg har engang følt det samme som han, jeg kunde have været en lykkelig Mand, Johan, hvis jeg var bleven bønørt. Det var en rig Mands Datter, jeg holdt af.“

„Hvad saa?“ spurgte Johan nysgjerrig.

„Saa lo hun, dengang jeg talte.“

„Og Du?“

„Jeg svor til Gud og alle Helgene, at den Datter skulde bringe hende i Graven. Og den bragte hende da ogsaa i Graven, Du! for Aaret efter kom en Jæger paa Godset, og ham holdt hun af. Men jeg skrev til Herremandens Frue og lagde Brevet i hendes Bønnebog. Jægeren blev viist bort, og Jomfruen græmmede sig til døds.“

„Hvad har Du isinde at gjøre ved Boul, vil Du ogsaa angive ham?“

„Det kan nok være, men der skal mere til at fange en Hjort end at finde dens Spor. For Diebliffet vil jeg intet foretage mig, og derfor tier ogsaa Du med det jeg har fortalt. Naar jeg har fat i Boul, har jeg ogsaa Baabenmesteren i min Vold, og Begge have de lidt tilgode hos os.“

„Vil Du da nu vedblive at tjene Hertugens Sag?“

„Ja, hvad skulde jeg vel ellers i hans Leir?“ spurgte Troels med sit ondskabsfulde Smil. „En brav Karl bør holde med sit Lands Herre.“

„Hans Sag staaer alligevel ikke saa godt som Ulybekernes, efter hvad de fortælle.“

„Desto ivrigere bør man tjene ham, Johan. Det er netop den Betryk han er i, der bevægede mig til at gaa i hans Tjeneste.“

„Veed Du hvad, Troels!“ udbrød Johan, efter i nogle Diebliffe at have betragtet ham, „Du er endnu en større Skurk, end jeg troede; Du bedrager baade Ven og Fjende. Du har noget for her i Leiren, jeg skal nok komme paa Spor derefter.“

Troels fastede et speidende Blik ud af Hytten, derpaa vendte han sig til Johan og hvisttede:

„Hvis jeg har noget for, da er det en Hemmelighed, saa svær og saa tung, at den vilde gjøre Dig til en død Mand, hvis Du røbede et Ord derom. Husk vel paa det. — Du kommer til at gaa alene ned til Marketenterens Skjænk. Jeg er træt og vil sove.“

De skiltes.

Medens denne Samtale fandt Sted, sad Baabenmesteren hos sin Søn, Begge tilfredse og opreimte. Der

var foregaaet en fuldkommen Forandring med Poul, siden han vendte tilbage fra Fyen. Det tavse og grublende Drømmeri, som havde behersket ham efter Tildragelserne paa Boller, syntes at være forsvundet for den tidligere sorgløse Munterhed. I dette Dieblif talte han om Hærens Afreise, om Udsigten til paany at deeltage i Kampen; hans Dine straalede, og hans Kinder glødede, som om han ikke havde noget andet eller høiere Ønske. Guldbrand smilede, han gjenfandt hos sin Søn de Egenskaber, hvoraf man danner en modig og uforsfærdet Soldat, han lod sig nøie med Resultatet, uden at forske efter Årsagen, og glemte sin egen Lære: at man kun under Indflydelse af Videnskaberne fuldbringer de store Handlinger.

Poul var et Billede af den bevægede Tid, hvori han levede, han higede og længtes, uden selv ret at kjende Maalet. Nationernes Ungdom ligner ogsaa i de fleste Retninger den Enkeltes: en indskrænket Synskreds, fuld af Forjettelser og Skuffelser, af Planer, der opstilles og igjen fuldkastes. Men der gaaer alligevel megen Kraft og megen Skjønhed tilgrunde med denne Ungdom.

Under disse Samtaler mellem Fader og Søn, hvori Blikket og Minen fuldstændiggjorde Læbens Sprog, blev Vidiedøren, som tillukkede Hyttens Indgang, hurtig aabnet, en Mand traadte ind. Det var Jakob Sigers, Bonden fra Herberget i Spørring, Baabenmesterens gamle Bekjendt.

„Det er godt, at jeg træffer Dig, Baabenmester,“ udbrod han, idet han stødte Døren tilbage for at kunne iagttage Enhver, som nærmede sig Hytten. „Kan Du huske, hvad vi talte om den Aften, jeg først tilbød at tjene Hertugen?“

„Nei.“

„Jeg sagde, at jeg nok vilde slaaes for den samme Sag som Du, naar jeg kunde fortjene mig en fri Gaard, saa svarede Du, at hvis det var mit Onske, maatte jeg finde paa at udrette noget. Ikke sandt?“

„Ganske rigtigt, Jakob.“

„Ja, nu har jeg fundet det, og ved din Hjælp vil jeg ogsaa kunne udrette noget stort.“

„Hvad mener Du?“

„Troels Harpyt er kommen til Leiren og har taget Tjeneste her.“

„Jeg veed det, jeg har ogsaa talt til Feltherren om ham, men han svarede, at Troels var bleven ham anbefalet af Peter Galt, og at man i denne Tid fik lufte et Die i, siden vi trænge saa haardt til Mandskab.“

„Maaske dog Feltherren gjorde bedre i at lufte begge sine Dine rigtigt op, saaledes som jeg har gjort det, han vilde da dømme rettere.“

„Hvad har Du erfaret om Troels?“

„For sex Rætter siden laa jeg paa Leirvagt udenfor de afstufne Grændser nedad mod Søen; det var henimod Morgenstunden, og mine Dine begyndte at falde til, da jeg hørte en sagte Raslen i Buskene foran mig. Jeg lytter og speider, til jeg saaer Die paa en Soldat, der krøb imellem Buskene paa Hænder og Fødder, standsende hvert Dieblik, mens han vendte sig for at lytte. Det var Maanesskin samme Nat, men han saaer ikke mig, fordi jeg sad ved Roden af et stort Egetræ. Jeg fik det Indfald at liste mig efter ham. Manden krøb videre, nedad mod Stranden; da han kom til de sidste Buske, standsede han, lyttede og udstødte et Skrig, livagtig som man hører en Ugle. Længere nede paa Strandbredden

blev dette Skrig besvaret; da jeg hævede mig iveiret, saae jeg en Baad mellem Stenene, en Mand kom frem fra denne og gif derpaa hen til en lille Tanghytte, et Stykke borte. Vi vare imidlertid langt udenfor de opstillede Bagter, min Gavyv blev liggende lidt endnu og lyttede, derpaa stod han op og listede hen til den Anden. Hvad de talte om, veed jeg ikke, Hytten laa paa en aaben Plads, som det ikke var muligt ubemærket at nærme sig til, saameget mindre, som den En hver Dieblif stak Hovedet ud af Aabningen og saae sig omkring. En Gang faldt Maanens Lys paa hans Ansigt, jeg gjenkjendte ham, det var Troels. De bleve derinde vel en halv Time, derefter kom Troels ud og krøb tilbage, med samme Forsigtighed som før, men den Anden steg i Baaden og roede over til Fyensland. Fra den Nat gav jeg Agt paa Troels, og tre Gange siden har jeg seet ham liste sig ned til Fisserhytten, men hver Gang skinnede et Lys ovre fra et af Husene i Fyen. Hvad siger Du dertil, Baabenmester?"

"Jeg seer, at Du mener det ærligt med Fædrelandets Sag, Jakob!"

"Fædrelandet!" gjentog Bonden forbauset, "er jeg en Adelsmand, siden Du taler til mig om Fædrelandet? Nei, jeg har en bedre Grund end som saa. Den Aften Troels flygtede fra Geværkassen ved Kalo Viig, listede han sig til at overføre Senerne i Hasen paa min bedste Trækstod, og saa spoor jeg ved mig selv, at han skulde faae den Spas betalt. Synes Du om min Hemmelighed, Baabenmester, saa gjør med den hvad Du vil; der kommer Trommeslageren, for at minde os om at gaa til vore Hytter. Gud i Vold!"

Jakob gif, strax efter forlod Guldbrand Pouls Hytte.

„Alting lykkes i denne Tid for mig,” udbød den gamle Kriger, medens han skred igjennem Leiren. „Boul har glemt hende, han tilhører atter sig selv; jeg tænkte det nok, han trængte kun til Adspredelser. Det er Al-
derens Forret, idet den røver os de Unges Følelse: at vi besidde Kløgt til at beregne og lede disse.”

I samme Dieblis sad Boul og ventede paa Aftenen og Mørket, for at snige sig op til Nebbegaard.

Baabenmesteren gik til Rangkans Telt og lod sig melde. Feltherren var ikke tilstede, Guldbrand tog Plads udenfor Indgangen og ventede. Trommeslagerens Hvirvel lød igjennem Leiren, Solen gik ned, Soldaterne skyndte sig til deres Sovesteder. Det begyndte at mørknes; Guldbrand syntes ikke at lægge Mærke dertil; han blev siddende, tavs og tankesfuld. Da Rangkau endelig kom, vinkede han Baabenmesteren med sig og gik ind i Teltet.

„Hvad Budskab bringer Du,” spurgte Rangkau med større Venlighed, end han sædvanlig pleiede at vise sine Undergivne, „siden Du vover at overtræde min Befaling, og viser Dig paa denne Tid udenfor dit Sovested?”

„Med Eders Tilladelse, naadige Herre, agter jeg ikke at søge mit Leie for det første, tvertimod kommer jeg for at bede om Lov til at tage to Mand med mig og forlade Leiren inat.”

Efter denne Indledning fortalte Guldbrand ham, hvad han nylig havde hørt af Jakob, og tilføiede nogle af de Grunde, han allerede iforveien havde til at tvivle paa Troels.

„Veed Du hvad, Baabenmester!” svarede Feltherren, „jeg vil selv følge med Dig. Jeg tænker, at vi To ville være tilstrækkelige til at tage denne Gantyp.”

„Men dersom Beretningen ikke skulde stadfæste sig?”

„Ja, saa har Du gjort en Spadseretour i Maaneskin med Johan Rangkau, og det er jo ikke første Gang,” svarede Feltherren smilende.

Han hængte Sværdet fast til Bæltet, kastede en Kappe over sin Rustning og forlod Teltet med Guldbrand. Leiren syntes i dette Dieblif at være uddøet, intet Menneske viste sig, i nogen Afstand hørtes de udstillede Bagters Skridt. Maanens fulde og blodrøde Skive kom frem over den mægtige Trelde Skov, som endnu i vor Tid har vedligeholdt en anseelig Størrelse, og skjuler de steile, næsten lodrette Brinker, som Rattegattets Bølger beskjulle.

Der var omtrent forløbet et Kvarteer efter Rangkaus Bortgang, da Troels Harpyt listede sig hen til en lille Jordhytte bag Generalens Telt, hvor Drabanterne og Vaabendragerne boede. Idet han aabnede Døren, stak en Soldat Hovedet ud, gjorde et Tegn til Troels og lod ham krybe ind til sig, eftersom Hytten var saa lav, at et voxent Menneske ikke kunde staa opreist derinde.

„Hvad vil Du nu igjen?” spurgte Drabanten.

„Høre lidt nyt,” svarede Troels. „Der har været saamange fremmede Herrer inde i Generalens Telt idag, hvad talte de om?”

„Jeg hørte det ikke, jeg vil heller ikke have mere med Dig at bestille. Igaar Aftes, da jeg stod og lyttede, hylede Generalen mig sin Jernhandske i Ansigtet og truede med at lade mig pisse, naar jeg gav Agt paa andet, end hvad der vedkom mig.”

„Er der nogen Tale om, naar Leiren skal bryde op herfra?”

„Nei.”

„Veed Du heller ikke, hvormeget Mandskab der ventes endnu?“

„Nei.“

„Ja, det nytter ikke, Du tænker paa at gjøre Dig kostbar, lille Asmus. Jeg har betalt Dig for det jeg fik at vide, og Du maa min Sjæl blive ved at skaffe mig Underretning. Jeg er nu saa nysgjerrig, skal jeg sige Dig, og det fornøier mig at kjende de store Herrers Planer. Du er Generalens Tjener og maa vide Besked om, hvad der foregaaer i Teltet.“

„Men hvis jeg nu nægter at fortælle Dig noget, hvad saa?“

„Ja, saa løber jeg min Vej fra Leiren, og naar jeg er kommen bort, skikker jeg en Kammerat ned til Feltherren og fortæller ham, hvad Du allerede har betroet mig.“

„Du er en Djævel, Troels Harnpt. Gud forlade mig, at jeg lyttede til dine Overtalelser; det vil tage en feil Ende dette.“

„Na Snak! vær Du uden Frygt. — Hvor er Generalen henne iaften?“

„Ja Gud veed det. Baabenmesteren sad og ventede paa ham før, vel en stiv Time tilende; da han kom, fulgtes de ind i Teltet, hvor jeg stod og polerede Herrens Harniss. Jeg blev jaget ud, og saa taltes de ved en Stund, derefter gik de bort, indsvøbte i deres Rapper.“

„Du hørte ikke, hvad de talte om? — Vær oprigtig, Asmus, der har Du sex Skilling Aalborg Mynt.“

„Jeg vil være forbandet, hvis jeg hørte mere end to Ord,“ svarede Manden, idet han stak den modtagne Mynt ud i Maanelyset for at overbevise sig om dens Ægthed.

„Hvad var det for to Ord?“

„Det ene var dit Navn, det andet var Tanghytten.“

Den dybe Overraskelse hos Troels blev ubemærket i Hyttens Mørke.

„Er det sandt?“ spurgte han med en huul og skjælvende Stemme.

„Ved min Himmerigs Part!“ forsitrede den Anden.

Troels blev liggende nogle Dieblkke, fordybet i Tanker; derpaa reiste han sig pludselig.

„Godnat, Asmus!“ sagde han. „Hvis alt gaaer godt, tales vi ved imorgen.“

Med disse Ord forlod han Hytten.

Da han var kommen et Stykke fra Teltet, standsede han, lyttede og sneg sig derefter ud af Leiren.

„Baabenmesteren maa altsaa have mærket noget,“ tænkte han, „og han har robet det. — Godt! inat vover jeg kaste mit Liv, men fra imorgen tænker jeg heller ikke, at Du skal kunne skade mig mere, lille Guldbrand.“

Han forsvandt i Skoven, i samme Retning som Baabenmesteren og Ranzau.

Da Generalen kom udenfor Leiren, gik han hen til en af de udstillede Bagtposter og lod Guldbrand tage dennes Luntebøsse med sig. Derpaa begave de sig ind i Skoven, ad en Sti, som førte nedenunder de høie Bakker, der begrænsede Havet.

„Forvar Luntten!“ hviskede Ranzau, „at dens Skin ikke skal røbe vor Nærværelse. — Det er bedst, vi holde os i Udkanten af Skoven, til vi komme lige ud for Tanghytten. Gaa lidt længere ned mod Strandbredden, Mester Guldbrand, Du er yngre og har bedre Dine

end jeg, læg Mærke til, om Du seer nogen Baad ovre fra Fyensland."

Guldbrand adlød. Da han kom hen til de yderste Træer, saae han Havet udbrede sig speilblank og ubevægeligt i Maanelysket, Himlen var skyfri og besaaet med Stjerner; nede i Sydpst laa Fyen, som en mørkegraa Sky, i Horizontens Taage. I Retning mod Rathrineberg saaes et Lys, som syntes at være tændt i en af Fiskerhytterne paa Strandbredden. Over Skoven hvilede en dyb og høitidelig Fred, man hørte Oldenborrerne summe mellem Bladene, og den svage og kvækkende Lyd af et Egern, som Baabenmesteren havde vækket. Under Strænten paa Strandbredden syntes Bølgerne at slumre mellem Stenene. Baabenmesteren blev staaende oppe paa Banken og rettede et skarpt og speidende Blik frem for sig; han saae et mørkt Punkt i det zitrrende Maanelys paa Bølgerne, det nærmede sig lydløst og hurtigt. Generalen var imidlertid traadt ind i Tanghytten nedefor. Da Guldbrand havde overbevist sig om, at Baaden kom nærmere, gik han langs med Udkanten af Krattet, til han kom ligesfor Hytten; han sneg sig om bag denne og hvissede:

„Der har vi Manden."

„Hvor?"

„Omtrent et Bøsseskud ret for Hytten. Han har omviklet Narerne for ikke at høres, og styrer lige ind mod Stranden."

„Læg Dig i Skjul lidt borte," sagde Rangkau; „hvis noget Tegn skulde forraade vor Nærværelse og han søger at flygte, saa stands ham, — skyd ham. Naar han gaaer hen til Hytten, saa følg efter ham, og stil Dig udenfor Døren, naar han er kommen ind."

Ranzau drog sig tilbage, Baabenmesterens mægtige Skikkelse sank ned bag en stor Steen og blev liggende ubevægelig, idet han strakte Bøssen frem foran sig.

Baaden vedblev sin jevne og rolige Fart over Havfladen, en Mand roede den med to Rarer, et Seil hang slapt ned fra Masten, den svage Luftning var ikke istand til at udfylde det. Da det lille Fartoi havde nærmet sig Landet paa omtrent ti Favne, holdt Manden op med at ro og blev liggende nogle Minuter, foroverbøiet og lyttende, med Rarerne sænkede i Vandet. Guldbbrand var istand til at iagttage enhver af den Kommendes Bevægelser. Da han standsede, holdt han Haanden for Munden og udstødte et dæmpet Skrig, som en Ugle. Efter dette Tegn roede Manden nærmere mod Land, dristig og uden at formode, at en Geværpipe i neppe tredive Skridts Afstand fulgte enhver af hans Bevægelser. Han fortoiede Baaden lidt udenfor Land med et Dræg, nedtog Masten og gik derpaa hen imod Tanghytten. Guldbbrand hævede sig iveiret, han troede paa samme Tid at høre en Lyd som af Fodtrin inde i Skoven. Efter et Dieblis Betænkning stod han op. I det samme aabnede Manden Døren til Hytten og traadte ind. Et dæmpet Skrig var strax efter et Tegn paa, at han befandt sig i Ranzaus Magt. Baabenmesteren drog Hanen tilbage paa sin Bøsse og sprang hen til Hytten.

„Der kommer Rogen inde i Skoven,“ hvisttede han.

„Det er godt, Baabenmester! Blot et Ord endnu, saa kan Du tage ham med. — Hvor hører Du hjemme?“

„Nede paa Nebbegaard.“

„Hvor ofte har Du seilet herhen?“

„Det er sjette Gang inat.“

„Taler Du Sandhed? — Husk paa, at det gjælder Livet, hvis Du skuffer mig.“

„Før Djævlens Pine!“ svarede den Anden, stonnende under Rangkau's haandfaste Tag. „Det gjælder vel Livet, enten jeg skuffer Jer eller ikke, saasandt J er bekendt for aldrig at vise Skaansel imod Noget, alligevel kan J forlade Eder paa det jeg siger.“

„Før ham ind i Skoven, Baabenmester, og stød din Dolk i hans Strube ved den mindste Lyd han giver.“

Manden reiste sig fra den bøiede Stilling, hvori Rangkau hidtil havde holdt ham, Guldbrand greb ham om Armen og førte ham med sig tilbage i Krattet, saa langt, at man ikke kunde høre ham nede ved Hytten.

„J kommer til at finde Eder i at jeg knebler Eder,“ hviskede han.

„Og hvorfor det?“ spurgte den Anden, i samme dæmpede Sprog, „synes J kanske, at der skulde være nogen særdeles Anledning for mig til at advare ham, som kommer? Den Glendige har jo forraadt mig!“

Paa samme Tid hørtes tydeligt Fodtrin inde i Skoven, en Mand kom frem af Mørket og standsede udenfor Krattet, hans Gang var usikker og tøvende. Baabenmesteren gjenkjendte Troels Harpnt. Efter et Dieblis Betænkning gik han videre og traadte hen til Hytten.

„Er J her, Stig?“ spurgte han udenfor Døren.

„Javist!“ svarede Rangkau med dæmpet Røst, „tal sagte og træd ind.“

„Na, vi behøve ikke at være saa forsigtige, de sove nu i Leiren alle tilsammen, og Feltherren drømmer mindst om, at jeg for at tjene ham har udsat mit Liv og listet mig hen til Eder.“

Rangkau studsede, han begreb ikke disse Ords Mening og foretrak at tie og lytte, for at ikke hans dybe Røst skulde forraade ham. Troels vedblev:

„Jeg har tænkt meget over det vi sidst talte om, og hvis I er kommen igjen med den Tro at lokke mig til at røbe noget af det, der foregaaer i vor Leir, saa tager I feil. Jeg sagde det forleden, og jeg siger det igjen iasten, jeg er en ærlig Mand, Stig, som ikke agter at tjene to Herrer. Hvordan skulde ogsaa en ringe og menig Soldat som jeg kunne have nogen Underretning at bringe Eder, og hvortil har I den endelig behov, efter det I forleden roste Eder af? —“

Da Troels tav, blev Stilheden udenfor Hytten afbrudt ved et gennemtrængende Skrig, et Skud fulgte efter.

„Hold Dig rolig,“ sagde Rangkau, medens han sprang hen til Døren. Han saa Baabenmesteren styrte ned ad Skraaningen og sætte efter en Flygtende, der allerede befandt sig ude ved Baaden. Inden Guldbrand naaede Baaden, var Dræget taget op. Manden stødte sit Fartøj ud i Dybet og seilede bort.

Rangkau mumlede en Ed imellem Tænderne, derpaa drog han sig tilbage i Hytten.

„Hvad gaaer der for sig?“ spurgte Troels, tilsyneladende forbauset.

„Bryd Dig om intet,“ hviskede Rangkau, „det var vel Leirvagten, som skød efter en flygtende Soldat. Alting er roligt igjen.“

„Men var det ikke bedst, at vi skiltes?“ ytrede Troels, „der kunde komme Flere og finde os her.“

„Nei!“ svarede Rangkau barsk, „bliv ved, hvad var det, jeg sidst roste mig af? Jeg husker det ikke længer.“

„Stig er flygtet,” tænkte Troels, „der er altsaa
 den Ingen, som kan røbe mig. I fortalte mig,” vedblev
 han høit, „at en af vore Stridsmænd hver Nat sne-
 gj sig ud fra Leiren op til Nebbegaard, at han mødte en
 Mand nede i Herregaardens Have, samtalede med ham,
 og at Manden derefter roede over til Fyen med den
 Underretning, han havde modtaget. Hvis det forholder
 sig sa, behøver I jo ikke at faae noget at vide af mig,
 thi ijer da den Anden, som I paastod, var en betroet Mand
 i Hertugens Leir.”

„Nævne jeg Dig ikke denne Mands Navn?”
 spurgte Rangkau.

„Nei! endskøndt jeg lovede Eder ti Kroner Riber
 Mynt derfor. — Nu behøver I heller ikke at nævne
 ham, jeg kender Manden, jeg har med mine egne Dine
 øffet ham snige sig bort fra Leiren. Han befinder sig paa
 Nebbegaard i denne Nat.”

„Inat?” raabte Rangkau med en rasende Hestighed.
 Troels vedligeholdte sin Rolle bedre end hans Med-
 spillers.

„I veed det godt,” sagde han, „og jeg har alene
 overbevist mig hermed, for at faae Jer til at bekræfte min
 Formodning og høre, om vi mene den Samme.”

„Hvem taler Du om?”

„Om Baabenmester Guldbrands Søn, Poul.”

„Ved alle Djæвле! Du lyver!” raabte Rangkau.

„Ved alle Djæвле om jeg gjør!” sagde Troels.

„Og han befinder sig paa Nebbegaard?”

„Ja!”

„I Claus Limbeks Huus?”

„Netop, den samme Claus Limbek, som nu tjener
 i Grevens Hær.”

Rangkau var et Bytte for den pinligste Trivl, mærkværdigt nok, det var den Modige, der i dette Dieblif skælvede, medens den Feige forblev kold og rolig. Han tav og hentsank i et drømmende Grubleri; der behøvedes Tid til at gjøre sig fortrolig med den Tanke, at Poul, saa ung, saa frimodig, saa tilsyneladende uerfaren i Bedrag, og fremfor alt, Sønnen af en saadan Fader, som han havde seet kæmpe ved sin Side, skulde kunne være Forræder.

„Du siger, at Du selv har seet ham snige sig til Nebbegaard.“

„Ja.“

„Og Du veed vist, at Du ikke tager feil, eller forvexler ham med en Anden.“

„Na nei, jeg har to gode Dine. Hvis I har Lyst, kan I blive overbevist derom. Før jeg forlod Leiren, saae jeg Baabenmesteren komme ud fra hans Hytte, lidt efter listede Poul sig bort. Jeg veed, at han nu er paa Nebbegaard, men jeg siger ikke, at Poul er den Samme, som I sidst fortalte om, endstjøndt det næsten synes saa.“

„Vi ville overbevise os derom,“ sagde Rangkau.

„Følg med, og Gud naade Dig, hvis Du skuffer mig.“

„Men jeg forstaaer Eder ikke, Stig, I synes inat at være en Anden end før.“

„Saa lær da at forstaa mig,“ svarede Rangkau, og gik traadte udenfor Hytten, saaledes at Maanens Skin faldt paa hans Ansigt. Han undertrykte ved en bydende Bevægelse med Haanden det Udbrud af forstilt Overraskelse, som Troels forberedte. „Stille!“ hviskede han, „ikke et Ord om hvad vi have talt derinde. Er jeg bleven

bedraget og forraadt, som Du siger, saa vil jeg idetmindste selv have Lov til at se derpaa."

Guldbrand sad paa en Steen, noget borte fra Hytten, med Bøssen foran sig. Rangkau gik hen til ham.

"Du har Uheld med Dig inat," udbød han med en Stemme, der endnu syntes formeget behersket af den nylig modtagne Indtryk til at være rolig.

"Det lader til det," svarede Vaabenmesteren. "Han sprang fra mig, da jeg vilde binde ham; inden jeg kunde faae ham fat igjen, lod han sig rulle ned fra Strænten og naaede Baaden. Tillykke har I været heldigere, end naadige Herre!"

"Det haaber jeg. Lad din Bøsse, Vaabenmester."

"Der er da mere at gjøre hernede?"

"Ja lidt," svarede Rangkau, idet han uafbrudt lod sine Dine hvile paa Guldbrand. Vaabenmesterens Ansigt bevægede sig vedligeholdte sit ærlige og bestemte Udtryk.

"Hvis man har skuffet mig," tænkte Rangkau, "saa kunde Bedrageriet idetmindste aldrig skjule sig under en godbedre Masse."

Guldbrand ladede Geværet, Rangkau tog det og afsagde:

"Undersøg denne Mand, om han bærer Vaaben hos sig."

Guldbrand lod sine Hænder glide ned over Harnpæns og Regeme.

"Han er ubevæbnet," sagde han.

"Godt, saa lad os gaa."

"Hvorhen?"

"Ratten er saa smuk, vi ville spadserere lidt i det klare Maanefin."

"Ah! I tør ikke længer betroe Eder til mig," sagde

Guldbrand i en sørgmodig Tone. „Hvis det er mit Uheld for, som I straffer saa haardt, saa burde I erindre, naadige Herre! at selv de bedste Spillere undertiden have deres uheldige Nætter.“

Rangkau's Bænde trak sig sammen i dybe Rynker ved denne personlige Hentydning, men han beherskede sig endnu og svarede:

„Vi ville gribe en Forræder.“

„Der er altsaa endnu flere tilbage,“ sagde Guldbrand, med et spottende Blik paa Troels.

„Det vil vise sig,“ svarede Rangkau.

„Hvor gaa vi hen?“

„Til Leiren.“

De tre Mænd forlode nu Strandbredden og gik op ad Skrænten til Skoven. Da de vare komne ind mellem Træerne, hvor Maanelyset kun var istand til at udbrede en svag Skumring, kastede Baabenmesteren Bøssen paa Skuldren, stak Lunten ind i Blikhætten paa Skæftet og sagde:

„Laan mig din Haand, Troels Harpyt, det bliver noget mørkt herinde; siden Generalen ønsker, at vi skulle spadser, vil jeg tage Dig under Armen.“

Med disse Ord drog han Harpyt hen til sig, saaledes at det var umuligt for denne at undvige. Derefter fortsatte de Veien igjennem Skoven til Leiren.

„Hvor er din Søn, Baabenmester?“ spurgte Rangkau, da de kom til de udstillede Poster.

„Min Søn!“ gjentog Guldbrand forundret. „Jeg tænker, han er hjemme i sin Hytte.“

„Beed Du det vist?“

„Ja!“

„Naar saae Du ham sidst?“

„Da jeg gik ned til Eders Telt; men hvorfor gjør I mig alle disse Spørgsmaal, naadige Herre? ønsker I at Poul skal følge os, saa vil jeg gaa hen og vække ham.“

„Nei, lad ham sove,“ svarede Rangkau, „vi ville tage sex Mand af Leirvagten, det er tilstrækkeligt.“

„Sex Mand!“ gjentog Baabenmesteren, hvis Forundring tiltog med enhver af Rangkaus Ytringer. „Der behøves da en heel Armee for at faae Bugt med Eders Forræder.“

„Gaa hen og hent mig sex Mand.“

Guldbrand gik. Medens han var borte, vendte Rangkau sig mod Troels og sagde:

„Du er jo vis i din Sag, og veed, at vi ville finde ham vi søge paa Nebbegaard.“

„Vi ville finde ham,“ svarede Troels bestemt og rolig.

Da Guldbrand kom tilbage med Mændene, blev Marschen fortsat udenom Leiren, op imod et Krat, der strakte sig paa den høire Bred af Ransfjord eller Lillestrand. Paa den modsatte Side saae man Nebbegaard, belyst af Maanekinnets og indhyllet i en Tavshed og Fred, der mere syntes at tilhøre Sønnen eller Døden, end Forræderiet.

Rangkau befandt sig i en forunderlig Spænding. Paa Veien fra Leiren op til Herregaarden havde hans Blik ufravendt været rettet paa Baabenmesteren, der steg ved hans Side, rolig og koldfindig, uden at spille et Secund paa at forklare sig Marsagen til denne gaadelulde Udflugt. Ensomheden og Tavsheden er ikke blot store, men tillige de bedre Tankers Moder, Rangkau overvinder underveis alt, hvad han hidtil havde iagttaget

hos Guldbrand: hans Selvfor nægtelse, hans Hengivenhed og Opofrelse, Egenskaber, der tilsammen vidnede imod den Formodning, at Faderen skulde være Medvinder eller Deeltager i Sønnens Brøde. Da de naaede Fjorden, holdt han sig næsten overbevist baade om Baabenmesterens og Pouls Uskyldighed.

Der forløb omtrent en halv Time, i hvilken denne Tavshed uafbrudt vedvarede. Rankau havde ladet de sex Mænd sprede sig i en Linie langs med Fjorden, selv valgte han tilligemed Baabenmesteren og Troels et Skjul bag en høi Busk, omtrent ligesom Badestedet, der førte over Fjorden ned mod Egekov. Troels lod til at være sikker i sin Sag, hvergang han mødte Feltherrens spørgende Blik, svarede han med et Smil og et tillidsfuldt Nis, der atter vakte den slumrende Mistanke.

„Finder I ikke, naadige Herre, at Eders Forræder tøver noget længe?“ udbød endelig Guldbrand, med en spottende Betoning, „sidste Gang I og jeg droge sammen paa Udflugt, havde vi bedre Lykke med os.“

Rankau svarede ikke, Troels havde gjort ham opmærksom paa et mørkt Punkt ude paa Fjorden, som hurtigt nærmede sig. Lidt efter saae man tydelig en Mand som stod opreist i en Bram og stagede sig fremad ved Hjælp af en Aare.

„Nu tænker jeg ikke, vi skulle vente meget længe,“ ytrede Harpnt. „Der kommer Manden.“

„Saameget bestobedre!“ svarede Baabenmesteren.

Alt som Baaden kom nærmere, blev man istand til nøiere at iagttage Manden. Han havde fastet sin Kappe, der forhindrede ham i at arbejde, Maanelystet speilede sig i hans Brystpands. Harpnts skarpe Dine gjenfjendte strax efter de Hertugeliges hvide og gule Feltbind,

som den Tids Krigsfolk bare om den høire Arm. Han gjorde Feltherren opmærksom derpaa.

„Hvad siger Du nu, Baabenmester?“ ytrede Rangkau triumferende.

„Ja, det lader jo til, at vi dog ville faae noget for vor Gang. Hvis I synes, lister jeg mig ned imellem Bussene til Stranden og griber Manden, idet han stiger iland.“

„Tag Eder iagt, naadige Herre!“ hviskede Troels.

„Nei, bliv heller her,“ svarede Rangkau, han kunde maaske være hurtigere end Du, og smutte fra Dig. Du veed, at det ogsaa undertiden hænder.“

Baabenmesterens Bryn trak sig sammen, han tyggede paa sin Knebelbart, men svarede ikke. Rangkaus Mistanke var atter vækket.

„Tag din Bøsse, Baabenmester!“ hviskede han, idet den Kommende steg iland og drog Brammen op efter sig, „læg an paa denne Mand og skyd ham.“

„J veed da vist, at han er en Forræder?“ sagde Guldbbrand forbausset.

„Ja.“

„Endogsaa før I faaer talt med ham?“

„Javist, gør blot som jeg siger; jeg troer Du betænker Dig?“

„Oprigtig talt, ja,“ svarede Baabenmesteren. „Jeg har før dræbt en Mand, Gud tilgive det, jeg har vel dræbt flere end En, men aldrig fra et Baghold, Herre, aldrig naar min Fjende, som han berne, var vaabenløs.“

Troels udstødte en dæmpet Latter, Rangkaus Dine lignede, hans Læber skjælvede af Naseri, medens han hviskede:

„Det er da altsaa dog sandt, hvad der fortælles, at Du staaer i Ledtog med denne Glendige.“

Baabenmesteren traadte et Skridt tilbage, hans solbrændte Ansigt farvedes af en dybere Rødme, men da han saae Troels smile, beherskede han sig og svarede:

„Ah! — jeg glemte, at vi havde Dig med, Troels Harpyt. I Guds Navn da, I faaer selv at svare til Befalingen, Herre; jeg fuldbyrder den.“

Medens han sagde dette, hævdede han Bøssen, lagde an og satte Lunten til Krudtpanden. I samme Nu slog Rangkau Geværpiben iveiret, Ruglen pib hen over Fjorden. Bussene skiltes, sex Mænd sprang frem og omringede Manden nede ved Stranden.

„Hvad gjør I, Herre!“ raabte Baabenmesteren, „hvis det er en Leg, I har for med mig, saa finder jeg, at den nu har varet temmelig længe.“

„Nei! det er Alvor!“ svarede Rangkau, idet han tilfreds og ligesom lettet fra en pinlig Byrde klappede Guldbrand paa Skulderen. „Jeg overbeviser mig blot om, at Du er en ærlig og tro Stridsmand. Ulykkelige Fader! gid jeg kunde sige det samme om din Søn.“

„Min Søn!“ raabte Guldbrand forfærdet; „hvad har han med alt dette at bestille?“

„Følg med,“ ytrede Rangkau, medens han og Troels gik ned til den Fangne ved Stranden.

Det var virkelig Boul, som her befandt sig Ansigt til Ansigt med Rangkau. Mændene havde sammensnøret hans Arme paa Ryggen med en Hurtighed og Sagskundskab, som vidnede om Dvælske. Guldbrand udstødte et klagende Skrig, idet han nævnede Bouls Navn. Hans Hænder knyttede sig fastere om den endnu rygende Geværpibe, han folte sine Been vakle. Rangkau betragtede

ham nogle Diebliske i Tavshed, alene denne dybe, uforstilte Smerte i den gamle Krigers Ansigt vilde være et tilstrækkeligt Bevis for hans Udeelagtighed i Sønnens Forseelse.

„Naa, hvad siger Du nu, Baabenmester?“ udbrød endelig Rangkau, idet han søgte at undertrykke sin Hestighed.

„J anseer da dette Barn istand til at være en Forræder.“

„Saa omtrent!“

„Og det har Troels kunnet indbilde Eder. Af, naadige Herre! jeg troede, J var klogere end som saa, dette er dog for galt.“ Med disse Ord brast han i en lydelig og heftig Latter.

„Hvor kommer Du fra?“ spurgte Rangkau med stigende Forbitrelse.

„J har jo selv seet det, Herre!“ svarede Boul. „Jeg har forladt Leiren mod Eders Befaling, og er beredt til at lide Straffen derfor; mere kan jeg ikke sige.“

Baabenmesteren gjorde et Skridt henimod Rangkau, men Boul traadte ham imøde og udbrød hurtigt og hvissende:

„For Guds Skyld! ikke et Ord om hvad der kan have ført mig hithover, Du vilde berøve mig Lykken, Livet, min Ære.“

Guldbrand udstødte et dybt Suk, først nu havde han begrebet alt.

„Tag Fangen med Eder!“ sagde Rangkau til Bagten. „Hjemme i Leiren finde vi nok Midler til at faae ham til at bekjende. Imorgen Aften vil Du enten være en død Mand, eller have renset Dig for enhver Mistanke.“

Mændene førte Boul tilbage til Leiren. Guldbrand

fulgte mekanisk efter, hans Hoved var bøiet, hans Ansigt røbede en dyb og levende Smerte.

„Harde jeg saa Ret i det jeg fortalte Eder, naadige Herre?“ sagde Troels med et Smil og en indsmigrende Stemme.

„Det vil jeg bedømme imorgen,“ svarede Feltherren barskt.

V.

Hvorledes Vaabenmesteren mister sin Søn.

Leirpladsen stødte paa den ene Side op til en gammel, grundmuret Bygning, der tidligere havde været benyttet til Lade for det nærliggende Herresæde i Egeskov, men som efter Rangaus Komme tjente til Opbevaringssted for Krudt, Vaaben og Hærens øvrige Fornødenheder. Et af denne Bygning's Rum havde man indrettet til Fængsel, og her gjenfinde vi Poul, Dagen efter de sidst fortalte Optrin.

Fængslet var et stort, firkantet Kammer, med Steengulv, og hvori Diet kun mødte de nøgne Bægge, og en massiv Dør, som udenfor blev lukket med en svær Jernbolt. Istedetfor Vinduer var der nedefor Bjælkeværket anbragt to smaa Huller i Muren, i en Afstand af omtrent fem Alen fra Gulvet. Midt imellem Bjælkerne fandtes en firkantet Abning, lukket med en Lem, igjennem hvilken Kornet tidligere blev kastet ned fra Loftet. Spindelvæv og Straa bedækkede Bjælkerne, Tiden havde overtrukket de røde Muursteen med en bleggøn Farve. En Bunke fugtigt og muggent Straa betegnede i det ene Hjørne Fængens Leie. Den eneste Opmuntring dette

forigelige Opholdssted tilbød, var en Svalerede, fastflinet til en af Bjælkerne, og fra hvilken tre gule og pibende Munde stak frem, hvergang Moderen fløi ind igjennem Muurhullet og besøgte Reben.

Udenfor skinnede Solen, Leirens travle Larm trængte ind i Fængslet. Boul lod ikke til at agte derpaa, han skred frem og tilbage over Steengulvet, smilede og syntes at befinde sig under Indflydelse af en eller anden henrivende Drøm, der lod ham glemme det nærværende Dieblif for det soundne, en Drøm, som kun tilhører Ungdommen, ligesom Violen Foraaret, en Kjærlighed, hvis Skjønhed vi føle uden ret at være istand til at skatte, og som vi først lære at skatte, naar vi ikke længere ere istand til at føle.

Baabenmesteren havde tilbragt Formiddagen udenfor Fængslet, han søgte forgæves at skaffe sig Afgang til Boul. Bygningen var omgivet med en Vagt, der havde Befaling til at spærre Indgangen for Enhver, som ikke kom i Ranksaus Navn. Alle hans Forsøg ledede til intet.

Genimod Middag blev Vagten afløst med en anden. Blandt de Kommende gjenkjendte Guldbrand Jørgen Drabolt. Han gif hen til ham og tilhvijsede ham sit Onske. Jørgen smilede.

„De have forbudt det,“ sagde han, „men det faaer ikke at hjælpe; Klokken tre skal jeg have Vagt ved Indgangen, naar den Tid kommer, vil jeg kun huske paa de to Mænd, der engang reddede mit Liv, og I skal finde Døren til Bouls Kammer aaben.“

Troels Harpyt tilbragte den samme Formiddag i en Uro og Uengstelse, der ikke var ringere end Baabenmesterens. Da Boul om Morgenens blev bragt tilbage

fra Forhøret, begav Troels sig hen til Feltherrens Telt og ventede udenfor, til Rangkau lidt efter Middag kom tilsyne. Rangkau modtog hans ydmyge Hilsen med et mørkt og truende Blik.

„Hvad gør Du her?“ sagde han.

„Jeg venter paa at høre min Dom, naadigste Herre!“

„Din Dom!“

„Jeg mener, om jeg har forsynDET mig i at gaa udenfor Leiren inat, for at skaffe Eder Kundskab om Poul Guldbrands Forræderi.“

„Du er en Skurk!“ sagde Rangkau, hvem Harpyts frybende og underdanige Mine indgød Modbydelighed.

„Jeg burde lade Dig binde til Bælen og piske, indtil Du bekjender alt, hvad Du veed om Mødet med Manden i Tanghytten, thi I skjule noget for mig, baade Du og Poul. — Stille, ingen Modsigelse! jeg troer Dig ikke. Vi skulde ogsaa nok komme til Kundskab om alt, det kan Du forlade Dig paa. Jeg har for Guldbrands Skyld givet Poul Betænkningstid til iaften, hvis han da ikke godvillig tilstaaer, vil Landsretten gjøre det af med ham, derefter kommer Turen til Dig.“

„Af, iaften, min naadigste Herre! vil kanske hverken I eller Landsretten have noget at gjøre med Poul.“

„Hvad skal det sige?“

„Iaften vil han uidentvivel være udenfor Eders Magt, fiden Guldbrand idag pønser paa Leilighed til Flugt.“

„Det troer Du?“

„Nei, det veed jeg. Allerede i Formiddag saae jeg Baabenmesteren speide omkring Fængslet og underhandle med Eders Bagt, for at faae Lov til at komme ind til Poul.“

„Siig mig engang, Du, — og tal ærligt og ligefremt, — hvorfor hader Du Vaabenmesteren og hans Søn?“

„Jeg hader ham ikke, naadigste Herre! tværtimod, naar I erindrer, hvad der er skeet siden jeg kom i Leiren, vil I tilstaa, at det er ham, der forfølger mig. Var det ikke Guldbrand, der raadede Eder til at mistro mig, og for hvis Skyld jeg og de Mænd, jeg bragte med, maatte opslaa vore Hytter udenfor Leirfredsen, hvor Profossen og Bøddelknægtene bo, indtil Peder Galt sagde god for os? det var Guldbrand, der forraadte mig igaar, og han vil gjøre det samme imorgen, hvis Leilighed gives; han har været mig imod i alt, gennemkrydset mine Planer, ligesom vor Ungdom, da vi beilede til den samme Pige og jeg var heldigere end han.“

„Og nu troer Du, at han pønser paa Leilighed til Flugt med Poul?“

„Ja.“

„Du har seet ham snige sig omkring Fængslet?“

„Ja.“

„Vi skulde strax faae at høre, om Du taler Sandhed. Der kommer en Drabant, som jeg har skicket ud efter Vaabenmesteren.“

Den omtalte Mand nærmede sig, hilste og berettede, at han forgæves havde søgt efter Guldbrand overalt i Leiren.

„Jeg skal finde ham,“ sagde Troels, „og hvis I tillader det, skal jeg ogsaa hindre Poul i at slippe bort.“

„Hvorledes?“

„Bed selv at bevogte ham.“

„Godt!“ svarede Ranzau, „Du har min Tilladelse dertil, dennegang troer jeg idetmindste ikke, Du har isinde

at skuffe mig." Han vendte sig til Drabanten og vedblev: „Gaa hen til Capitainen for Fængselsvagten og siig, at denne Mand har Lov til at bevogte Fangen."

Drabanten gif. Troels smilede triumferende. Guldbrand havde atter tabt et Slag, og Troels atter besejret ham.

Da de kom til Fængslet, stod Jørgen Drabolt Post udenfor Døren, nogle Diebliffe iforveien havde han lukket Baabenmesteren ind. Rantzaus Drabant lod ham ane, hvad der vilde ske, idet Troels derfor gif hen til Officeren, skød Drabolt Bolten tilbage fra Døren og hvistfede:

„Troels Harpyt er her udenfor, uidentviol skal han bevogte Poul, hvis I hører Nogen aabne Døren, saa skjul Eder i Halmen, Baabenmester. Jeg skal nok faae Jer lukket ud igjen siden."

Nogle Minuter senere traadte Troels ind i Fængslet, Guldbrand havde skjult sig, men saa flet, at selv et mindre speidende Blif end Harpyts strax maatte kunne opdage ham. Troels saae sig omkring, smilede og udbød:

„Jeg seer da, Du er her endnu, Poul Guldbrands; Feltherren var bange for, at Du skulde faae ifinde at løbe din Bei, og sendte mig til at passe paa Dig."

Disse Ord ledsagedes af en spottende Latter, under hvilken Døren atter blev tillaaet og Bolten skudt for.

Baabenmesteren reiste sig fra sit Skjul og tog Plads i Halmen ved Pouls Side, han syntes at være bleven ti Aar ældre siden foregaaende Aften. Hans Ansigt udtrykte en heftig Bevægelse, idet han greb Sønnens Haand og udbød:

„Naa, Poul! siig mig saa, hvad Du vilde oppe

paa Gaarden inat? hvorfor forlod Du Leiren, da Du vidste, at det var forbudt, og hvorfor skjulte Du det for mig, istedetfor at lade mig hjælpe Dig?"

„Spørg mig ikke," sagde Poul bønligt, „jeg kan ikke svare."

„Men de ville jo dræbe Dig, min Dreng! hvis Du vedbliver at tie."

„Det faaer at være."

„Tænk Du da slet ikke paa mig?" sagde Guldbrand, med en bævende Stemme. — „Jeg veed det nok," vedblev han, som om han søgte Trøst i denne Tanke, „Du har ikke begaaet noget urigtigt, Du har erindret mine Raad og Lærdomme, Du har maaſke villet udføre en Plan, en Bedrift, og saa standsede de Dig, før den var fuldbragt. Har jeg ikke Ret, min egen Dreng?"

„Ik nei, nei!" svarede Poul, „Du tager feil og dømmer mig for ſkaanſomt, jeg er en Uværdig, der har glemt alt hvad Du lærte og raadede mig."

Han skjulte sit Ansigt ved Guldbrands Bryſt og brast i Graad. Baabenmesterens Læber ſkjælvede, han blev ſiddende nogle Dieblkke og ſtirrede ned paa Jorden, medens han ſøgte at fatte ſig.

„Der maa da være Nogen, ſom har forloftet Dig, hvad, Poul! ſig mig alt, jeg ſkal nok kunne bære det. Jeg ſpørger ikke, om Du har forraadt vor Sag, min Søn, fordi jeg veed, at det er umuligt."

„Jeg elſter hende," hviſtede Poul.

„Hvem? — den unge Thyra Gyldestjerne, men Du har jo ikke ſeet hende fra den Dag, vi forlode Boller."

„Du tager feil, jeg har ſeet hende hver Aften, ſiden vi kom her til Egnen."

„Du har talt med hende?“

„Ja.“

„Og hvad har hun sagt, min ullykkelige Søn?“

„Hvad hun sagde,“ svarede Poul med et henrykt Smil, „det vover jeg ikke at gentage, men Du indseer, efter det jeg allerede har fortalt, hvor umuligt det er at angive Rankau Grunden til min Flugt fra Leiren.“

„Jeg indseer, at vi ere fortabte. Gudsfader veed, hvad der skal blive af os To.“

Medens denne Samtale fandt Sted, sad Troels Harpyt udenfor Fængselsdøren, paa en Bænk i Sol-skinnet, med et tilfreds og smilende Ansigt.

„Jeg har da endelig faaet fat i dem Begge,“ mumlede han. „Jaften gaaer Poul Landseretten igjennem, og Guldbbrand skal faae Lov at blive derinde, til Profossen kommer og henter ham. Imorgen reiser jeg min Vej til Holsteen; det Krigslov duer ikke; jeg har samlet mig en god Tærepenge omkring paa Slottene, jeg har faaet Hævn, hvad skulde jeg kunne forlange mere? De ere blevne saa tavse derinde, jeg troer jeg lister mig op paa Loftet og kigger lidt ned til dem igjennem Lemmen.“

Han forlod sin Bænk og sneg sig op ad en Trappe til Loftet. Idet han aabnede Lemmen, faldt Støv og Halmstraa ned i Fængslet, men Ingen af de Fangne lagde Mærke dertil. Begge sad endnu paa Halmknippet, henjunkne i en dyb og vedvarende Tavshed, Poul lod til at være fortabt i sine Drømme og Grindringer; han lignede med dette Blik, denne smilende Mine mere en lykkelig Elsker end en dødsdømt Forbryder. Vaabenmesteren derimod var et Billede paa en haabløs Smerte. Hans Pande rynkede sig, hans Hænder grebe fat i det

graalige Haar, medens han stirrede ned for sig. Bludseligt hævede han sit Hoved, strøg Haaret tilbage fra Panden og udbød:

„Det nytter ikke at gruble længer, der maa handles. Der er saa mørkt herinde, man veed ikke, hvad Tid det er paa Dagen, og iaften, min arme, ullykkelige Dreng! iaften ville de dræbe Dig. Jeg vil gaa til Feltherren og tale med ham, maaske finder jeg Ord, som bevæge hans Hjerte.“

Han gif hen til Døren og bankede paa. Ingen svarede.

„Luf op!“ raabte han. „Det er mig, Guldbrand Baabenmester.“

„Ja, jeg veed det nok,“ svarede en kold og spottende Stemme, „men det nytter ikke, Du kommer ikke ud.“

Guldbrand saae iveiret, Troels Harpyts ondskabsfulde Ansigt stirrede ham imøde fra den aabne Lem.

„Luf op!“ skreg Guldbrand og gjentog Slagene paa Døren med Hefstet af sit Sværd.

„Bank kun,“ svarede Troels, „Døren aabner sig ikke, skrig kun, de høre Dig ikke. Jeg slap fra Dig, engang igjennem Vinduet, en anden Gang igjennem Døren, jeg gad nok seet, hvilken Vej Du vælger for at slippe fra mig.“

Guldbrands Raab opfyldte Fængslet, Murerne stode stive og spændte i hans Tindinger, medens han forgæves arbejdede paa at opbryde Døren.

„Vær lidt stille,“ sagde Troels, „saa kan Du høre Larmen udenfor. Trommen gaaer igjennem Leiren, veed Du hvad denne Støi betyder, Guldbrand? det er Soldaterne, der samle sig nede ved Krattet til Poul's Dom.“

Guldbrand lyttede, han hørte Larm udenfor Fængslet og Lyden af en Tromme; han arbejdede paany, raabte, truede, men Troels blev fiddende, hans Ansigts spottende og triumferende Smil forandrede sig ikke.

Det vilde være umuligt at skildre, hvad Baabemesteren i dette Dieblif led; hans blege Ansigt, brændende Dine og bævende Læber fremstillede Fortvivlelsen i dens mest haabløse Skikkelse. Han var bleven til en Mand under Savn, Prøvelser og Forurettelser, men denne Times Kvaler overgik alt hvad han tidligere havde lidt. Da han indsaae, hvor umuligt det var at sprænge Døren, lagde han Dret til Fugen i Karmen og lyttede med gispende Aandedrag til enhver Bevægelse udenfor. Larmen vedblev, men Hjælpen kom ikke. Endelig vendte han sig til Troels, han kastede sig paa Knæ for ham og strakte ham sine Hænder imøde, idet han bønfuldt ham om at aabne Døren. Troels afflog det. Han havde hadet dybt og længe, Mindet om alle hans tidligere Ydmygelser og feilslagne Planer fandt Trøst og Tilfredsstillelse i dette Dieblifs Hævn.

„Lad din Søn tale for sig selv, han har vel Mund og Stemme ligesom Du. Du tier, Boul, Du smiler, tapre Helt, ja, jeg veed det nok, Du foretrækker at lide Døden for at give hende til Pris, den unge, deilige Jomfru Gyldestjerne.“

Boul sprang op, havde Troels i dette Dieblif været indenfor hans Armes Længde, vilde han have dræbt ham.

„Saa ti dog!“ hviskede han, „ved alt hvad der er Dig helligt, tal ikke derom.“

„Jeg tier, for at Ingen skal faae at vide, at Du besøger den kjønne Jomfru om Aftenen; men de faae

det at vide alligevel, lille Poul, imorgen fortæller jeg det til Feltherren og til Peder Galt og til alle de andre Hovedsmænd."

"Hvad er det, Du fortæller?" udbød i det samme en Stemme ved Hærpnts Side. „Lad mig se lidt med." Jørgen Drabolts Hoved kom paa samme Tid tilsynne i Aabningen. „J skal ikke frygte for det den tynde Troels bilder Eder ind, Baabenmester!" sagde Jørgen. „Der er hændet noget nyt i Eftermiddag, som maaske kan have en god Virkning paa Pouls Dom. Hører J Trommen og Larmen? — Hertug Christian er kommen til Leiren, de fortælle, at han vil lade sig keise til Konge, før vi drage sønderpaa."

Guldbrand tilfaste Jørgen et taknemmeligt Blik. „Hvis Du kan," sagde han, „saa skaf mig ud, hører Du, jeg vil tale med Johan Rangkau."

„Ja, det kan jeg let," svarede Jørgen, „men hvorfor siger J det ikke til Troels. Han har faaet Befaling til at vogte paa Poul, men ikke paa Eder."

„Jeg har faaet Befaling til at passe paa dem Begge. Gaa din Vej, Jørgen, og lad være at blande Dig i mine Sager, hvis Du ønsker at fare vel. Jeg lukker ikke op."

„Saa gjør jeg det, hid med Røglen!"

„Nei!"

„Na, Du betænker Dig vel," svarede Drabolt.

Med disse Ord greb han Troels om Livet, hævdede ham iveiret og strakte ham ud over Aabningen i Løftet. Troels udstødte et gennemtrængende Skrig.

Hvis det i denne Fortælling kom an paa at fremstille gribende og rædselsfulde Optrin, vilde denne Situation uden tvivl frembyde al ønskelig Leilighed dertil,

men Skjæbnen havde forbeholdt Troels en større Provelse. Det ondes største Straf ligger desuden mindre i den fysiske Tilintetgjørelse, selv om vi føie Bibelens evige Dødm og Jld til denne, end i at kæmpe og ofre sig for et Maal, der aldrig naaes, eller som opnaaet lader os erkjende, at Prisen ikke stod i Forhold til Kampen. Troels tilbød Drabolt Røglen, Jørgen tog den og gik ned til Døren. Fem Minuter senere havde Baabenmesteren forladt Pouls Fængsel.

Som fortalt, var Hertugen denne Eftermiddag kommen tilbage fra Holsteen. Med et Følge af nogle faa Adelsmænd red han ind i Rangkau Leir, iført en prunkløs og mørk Jernrustning. Han steg af Hesten ved Feltherrens Telt og tog Ophold i dette. Hærens Hovedsmænd indfandt sig strax efter. De Menige bleve opstillede udenfor Teltet, Musik og Jubelraab gjenslød fra deres Rækker.

Baabenmesteren skred hen mellem Soldaterne, uden at give Ngt paa Noget omkring sig. Hans Hoved var bøiet, hans Ansigt var blegt, indfaldent, næsten gustent. Mange Aar efter erindrede han sig denne Gang fra Fængslet igjennem Leiren, under hvilken han besluttede at opofre hvad der hidtil havde givet hans Tilværelse Betydning, for Pouls Frelse. Udenfor Rangkau Telt blev han standset af den opstillede Vagt.

„Jeg har et Ord til Feltherren,“ sagde han, „J lade mig komme ind.“

Drabanterne syntes at betænke sig, Baabenmesteren besad en vis Anseelse i Hæren, det var desuden bekjendt, at Rangkau udmærkede ham, og at han tidligere var bleven modtaget i Teltet. Under den Raadslagning, som opstod, drog Guldbrand Lærredet tilbage fra Dør-

aabningen og traadte ind. Han befandt sig i en Kreds af Adelsmænd og saa Hertugen sidde ved et Bord ved Siden af Rangkau. Vaabenmesteren blev staaende ved Døren, alvorlig, tavs og ubevægelig som en Billedstøtte, medens Alles Blikke hvilede paa ham. Hertugens Blik mødte hans. Han vendte sig mod Rangkau og udbrød:

„Hvem er denne Mand?“

„En ulukkelig Fader,“ tog Vaabenmesteren skjælvende til orde, „som kommer for at bede om Naade for sin Søn.“

Derpaa traadte han hen til Bordet, hvor Hertugen sad, og knælede for hans Fødder.

„Det er det unge Menneſkes Fader,“ sagde Rangkau, „om hvem jeg nylig talte. Hans Naade er enig med mig, Vaabenmester! — Det gjør mig ondt for Dig, men der er ikke noget at gjøre ved den Sag. Gaa din Vej, i denne Forsamling bør kun Rigets Adels være tilstede.“

„I saa Fald kan I ikke vise mig bort, Johan Rangkau,“ svarede Vaabenmesteren.

„Hvad skal det sige?“

„Jeg har Ret til at vælge min Plads her i Teltet,“ vedblev Guldbrand, „den ringeste vel, men ligemeget, Hans Naade vil fra den dog kunne høre, hvad jeg har at sige.“

„Du har Ret til at blive her?“ gjentog Hertugen forundret.

„Ja, naadige Herre! behag selv at overbevise Eder herom.“

Med disse Ord fremtog han en Kapsel, som hang i en Kæde under hans Arms, aabnede den og rakte Hertugen et sammenfoldet Stykke Pergament, idet han bøjede det ene Kne for ham.

Hertugen læste, udstødte et Forundringsudraab og standsede, medens han kastede et mønstrende Blik fra Pergamentet over paa Guldbrand, derpaa vedblev han at læse.

Baabenmesteren lod Haanden hvile paa Grebet af sit Sværd, medens hans Bine vedbleve at være sænkede mod Jorden, han lod ikke til at bemærke den almindelige Jagttagelse, han var Gjenstand for.

„Min Tro!“ udbød Hertugen, „det Vidnesbyrd ville vi lade staa ved Magt. I dette Brev,“ vedblev han, henvendt til Forsamlingen, „kundgør en af Tyfflands bedste Adelsmænd, den tapre Herre, Georg Frondsberg til Mindelheim, at han har slaget Guldbrand, kaldet Smeden, til Ridder formedelst ædelt Sind og mandige Bedrifter; hans Broder, Gög von Berlichingen, og tre andre Adelsmænd have sat Segl og Mærke under Brevet som Vidner. — Tag Plads, Ridder, og fortæl os, naar dette skete.“

„En Vinteraften,“ svarede Guldbrand, uden at modtage det tilbudte Sæde, „efterat vi om Dagen havde kæmpet ved Pavia og taget Kong Frants den Første til Fange.“

Et dæmpet Udbrud af Forundring hørtes omkring i Teltet.

„Det lyder jo næsten utroligt,“ ytrede Mogens Gjøs til Rangkau.

„Nei, Mogens Gjøs!“ svarede Rangkau smilende, „hvis I kjendte denne Mand saa godt som jeg, vilde I ikke sige saa.“

„I næsten ti Aar har Du altsaa bevaret denne Hemmelighed,“ sagde Hertugen forundret. „Hvorfor tav Du saalænge, hvorfor gjorde Du ikke Fordring paa din Rang?“

Baabenmesteren.

„Jeg behøver kun libet,“ svarede Guldbrand, „jeg var fornøiet med min Stand og Stilling, før den gamle Georg slog mig til Ridder. Havde jeg tilhørt en fornem Slægt, vilde jeg maaske have omtalt denne Ære, for at bringe et hædret Navn hædret tilbage. Men jeg er kun en ringe Mand, naadige Herre! jeg tilhører Ingen, af min Slægt er alene en Søn tilbage, der hidtil erstattede mig al anden Lykke. Det er ham, som I iaften har besluttet at lade dræbe.“

Hertugen rakte Guldbrand Pergamentet tilbage. Idet han modtog det, faldt Rangkau sine Dine paa Guldbrandens Skjæde, hvori Baabenmesteren bar Patentets Kapsel.

„Denne kostbare Kjæde,“ udbrød han, „er vel ogsaa et Vidnesbyrd om en udført Bedrift?“

„Det er en Gave fra Prinds Johannes, vor naadige Hertugs Broder.“

„Fra min Broder?“ gjentog Hertugen.

„Den har saameget større Værdi, fordi han sagde, at Eders Naade havde foræret ham den, sidst I saae ham.“

„Du har Ret, jeg erindrer det. Han har altsaa skjænket den til Dig?“

„Ja, jeg var saa heldig at kunne vise ham en lille Tjeneste, engang vi mødtes.“

„I Sandhed!“ ytrede Rangkau, „den unge Prinds Johannes gjengjælder Tjenester, som det egner sig en Fyrste.“

„Lad det ikke forundre Eder,“ svarede Baabenmesteren med et sorgmodigt Smil, „det er kun de Unge, der erindre de Tjenester, man viser dem.“

„Siig ikke det, Guldbrand!“ ytrede Feltsherren heftig, idet han rakte Baabenmesteren sin Haand, „de Ældre

erindre dem ogsaa, jeg har ikke glemt, at jeg skylder Dig meget, — nu ja, uden Omsvøb, Du har reddet mit Liv."

"Eders Liv!" gjentog Hertugen.

"Ja, naadige Herre! denne Mand er ikke blot uegenlyst og fordringsløs, men tillige den modigste Kæmpe, Eders Hær eier, — trods alt dette, Guldbrand, kan jeg dog intet gøre for Dig, jeg gentager det, din Søn er angiven som Forræder, han har imod min Befaling forladt Leiren, han blev greben, idet han vendte tilbage fra Nebbegaard, hvor Claus Limbek boer, som har gjort fælles Sag med vore Fjender, Poul nægter enhver Forklaring om hvad han foretog sig paa Slottet, og i Midt paa Dags greb de udsendte Ryttere Claus Limbeks Føged, som tilstaaer, at hans Herre i de to sidste Dage hemmelig har opholdt sig paa Nebbegaard, og først reiste derfra i Daggrøn. Finder Eders Naade, at der behøves mere for at erklære Guldbrands Søn for skyldig, og lade ham lide en Forræders Straf?"

"Men jeg siger Edet," ytrede Baabenmesteren, uden at give Hertugen Tid til Svar, "at han trods alle Eders Vidnesbyrd er uskyldig, dette Barn med et ædelt og høimodigt Hjerte har aldrig tænkt paa at være Forræder, jeg har indprentet ham mine Grundsætninger, og han vil tie, han vil foretrække at lide Døden, for at lide en Forræders Straf —"

"Røbe, hvilket?" spurgte Rangau, da Guldbrand syntes at lede efter Ord.

"Andres Hemmeligheder. — Af, naadige Herre! Giv Medlidenhed med os; hvorfor er I Konge, naar I ikke har Magt til at benaade? og det er ikke Naade, men Retfærdighed, jeg her forlanger. Opsæt hans Straf,

en Uge, blot nogle Dage, imidlertid vil han staa retsfærdiggjort i Eders Dine."

"Det er til Felttherren Du maa henvende Dig, ullykkelige Mand! kun han er Dommer her i Leiren," svarede Hertugen bevæget.

"Imidlertid vil han skuffe Dig og os Begge," sagde Rangau heftig, "han vil finde paa et nyt Bedrag, eller søge at redde sig ved Flugt. Lad ham fortælle idag, hvad der kan tjene til Bevis for hans Uskyldighed, hvis ikke, maa det blive som jeg har bestemt."

"Herre Gud!" vedblev Baabenmesteren, med Smerzens og Ulyffens hele Beltalenhed, "hvad I forlanger er en Umulighed; jeg beder jo kun om en kort Frist, og hvis I tilstaaer den, vil jeg tjene Eder, som aldrig Noget har tjent Eder før. — I tier, vend Eder ikke bort, svar mig, naadige Herre! — Jeg har reddet Eders Liv; naar I taler med Eders Broder, min Hertug, vil han maaske sige det samme; der maatte komme et Dieblif som dette, for at jeg skulde minde Eder derom, hvorfor vil I Begge staa i Gjæld til mig? frels min ullykkelige Søn, og fra det Dieblif lover jeg Eder, at alle de ædle Herrer, som her ere rolige Vidner til min Jammer, skulle faae Leilighed til at bekræfte den Ros, Felttherren gav mig."

"Tal ikke mere derom, Guldbrand! brug heller Tiden til at overtale din Søn; Dagen hælde, Knægtene samle sig til Landsferetten."

"Stig ikke det!" svarede Guldbrand. "I kan umulig være saa grusom."

"Det vil Du dog faae at se."

"Nei, det vil jeg ikke faae at se. — Siden Hans Naade Hertugen ikke har Naadighed til at frigive ham,

og I vil hans Død, saa maa I ogsaa dræbe mig, mine naadige Herrer!"

"Dig!" raabte Ranzau forbauset. "Hvorfor?"

"Hvis jeg lever og Poul døer, saa forlader jeg Hertugens Tjeneste."

"Du!"

"Jeg forbinder mig med Grev Christoffer, mod Eder, min Hertug, mod Eder alle, og gid Vorherre aldrig tilgav give mig mine Synder, hvis vi da ikke skulle faae en Krig at se, som skal spørges, som skal bringe Sorg og Smerte, Smerte for Smerte, indtil I, naadige Herre, har mistet den Krone, man vil give Eder imorgen, og I, Johan Ranzau, har mistet Livet."

Medens Guldbrand sagde dette, rettede han sig til sin fulde Høide og kastede sit Blik hen over Forsamlingen.

"Bjørnen viser Klo," sagde Ranzau med et spottende Skuldertræk. "Du vover at true os, Mester Guldbrand!"

"Nei, jeg advarer blot."

"Staffels Mand!" ytrede Mogens Gjæ, "din Ulykke forlader Dig tale et Sprog, som ikke sømmer sig i Hans Maades, Hertugens Nærværelse."

Guldbrand vendte sig; da hans Bine faldt paa Rigshofmesteren, foregik en Forandring i hans Mine. Hans Binde rynkede sig, han tav nogle Diebliske, før han svarede:

"Af, Mogens Gjæ! af alle dem, som ere tilstede, naar I mindst Ret til at dadle mig, eller tale med her."

"Det skulde jeg dog mene," svarede Rigshofmesteren forbauset.

"I!" sagde Baabenmesteren, "som selv er Fader, som selv har mistet, hvad jeg staaer i Begreb med at miste."

„Nu ja, det er sandt, men derfor bliver min Ret dog ikke mindre.“

„J!“ vedblev Guldbrand, med en Stemme, der kun mæisommelig syntes at give sig Luft, saa huul og skjælvende lød den, „J, som berøvede mig min første Søn, vil nu ogsaa være Skyld i, at jeg mister den anden, den sidste.“

„Men jeg forstaaer Dig ikke,“ svarede Mogens, medens han foroverbøiet og med et Blik, som lød til at udtrykke en dunkel Grindring, betragtede Guldbrand. „Hvad taler Du om?“

„Jeg aabner Eder en glemt, en luffet Grav, Rigs-hofmester! bag hvis Ligsteen mørke og uhyggelige Billeder stige iveiret. Et Barn, som Eders Hunde rev ihjel, for mig, og et andet, som blev røvet fra Eder.“

„Guldbrand Smed!“ raabte Mogens og greb Baabenmesteren i Armen, „jeg tager ikke fejl, det er Dig, jeg træffer her.“

„Nei, J tager ikke fejl,“ sagde Guldbrand, idet han strakte sin høire Haand med Arret iveiret, „gjenfjender J mig nu?“

„Og det Barn, som Du taler om, som forsvandt, uden at det nogenfinde lykkedes os at finde dets Spor, veed Du noget om det?“

Baabenmesterens vaade Dine og skjælvende Læber tilkjendegav den Kamp, den stigende Fortvivlelse, som foregik i hans Indre.

„Dette Barn,“ gjentog han næsten hvissende, „som lever, som jeg tog med mig, da jeg flygtede, som jeg vaagede over og indplantede hver en god og ædel Egenskab, Gud lærte mig selv at kjende, dette Barn, som endnu aldrig har rødmet for nogen Brøde, Eders tabte

Søn, ham er det, I hæver Stemmen for at dømme i dette Dieblif."

"Min Søn!"

"Ja, ja, forstaaer I mig ikke. Han gaaer nu til sin Død."

Da Guldbrand havde sagt dette, skjulte han Ansigtet i sine Hænder, støttede sig til Teltstangen og brast i en heftig og hulkende Graad.

Der var noget i denne dybe og heftige Smerte, som bevægede Alle, en deeltagende Mumlén høstes i Forsamlingen, selv Johan Rankau kæmpede med sig selv, for at hans Ansigt ikke skulde røbe hvad han følte.

"Du har da røvet Rigshofmesterens Søn," ytrede Hertugen, for at afbryde den uhyggelige Stilhed, som fandt Sted i Teltet.

"Synes Ederes Naade kanke, at jeg gjorde Uret deri?" spurgte Guldbrand. "Hans Hunde sønderreve mit Barn, det eneste, hvortil mit Liv og min Lykke var knyttet, jeg tog hans istedet og flygtede. Axel Gjøe blev Poul Guldbrand, og jeg opdrog ham saa godt jeg kunde, han fulgte med mig til Tyskland, og lærte i Leiren og paa Valpladsen, hvad der hører til for at være en Mand. I veed det godt, alle I, som fulgte med, den Nat vi flygtede fra Tjen, hvorledes han forstaaer at kæmpe, det var Poul, der først opdagede Fjenden; medens jeg havde min Plads foran Feltherren, kæmpede han foran sin Fader. Jeg har arbeidet for hans Fortid, Mogens Gjøe, gjort ham til en ærlig og brav Soldat, han tilhører nu Eder. Lad os se, hvad I er istand til at gjøre for hans Fremtid."

Mogens Gjøe kastede sig for Hertugens Fødder, strafte Armene iveiret og raabte:

„Naade, Naade!“

„Reis Eder, Mogens Gjøe!“ sagde Hertugen rystet, og med Blikket henvendt mod Ranzau. „Felttherren er uidentviol enig med mig i, at alle disse ualmindelige Omstændigheder indeholde tilstræffelig Anledning til at opsætte det unge Menneskes Straf.“

„Nei, naadige Herre!“ svarede Ranzau bestemt og barsk, „om han saa var min egen Broder, maa Retten have sin Gang, idetmindste saalænge jeg befaler i Leiren. Hans Benaadning afhænger jo desuden kun af ham selv, lad ham forklare, hvad der førte ham til Nebbegaard, og i hvilken Forbindelse han staaer med Claus Rimbek; der stikker et Bedrageri under dette, som jeg ikke er istand til at udfinde.“

„Veed I noget derom, Ridder Guldbrand?“ spurgte Hertugen.

„Ja.“

„Virkelig?“

„Naturligvis, mellem Poul og mig gives der ingen Hemmelighed.“

„Hvorfor vedbliver I da at tie?“

„Fordi kun han har Ret til at tale.“

„Men i Guds Navn! saa lad ham tale,“ raabte Ranzau heftig.

Teltforhængen blev draget tilside, en Kriger viste sig i Indgangen og sagde nogle Ord til Ranzau.

„Hovedsmanden melder, at Landsretten er stillet,“ sagde Ranzau. „Følg ud med os, Guldbrand, anvend al den Magt Du besidder, for at bringe den Ulykkelige til at forklare sig.“

Trommerne hvirolede, en tiltagende Larm fandt Sted udenfor Teltet; idet Adelsmændene traadte ud,

saae de Landseknægtene, foran de yderste Hytter, staa opstillede i to Rækker, beredte til at udføre Dommen. Hertug Christian blev tilbage i Teltet, tilligemed den gamle Mogens Bilde og Knud Brof.

Landseretten var en raa og barbarisk Straf, af tyff Oprindelse, ligesom den senere anvendte Spidsrod og Stigrem. Den bestod i, at der opstilledes to Rækker Landseknægte, hvis Vaaben bleve paasatte en Træknep, saaledes at Spydspidsen kun stak en Tomme udenfor denne. Profossen førte Synderen hen foran Rækken og stødte ham efter flere lange Taler ind mellem Soldaterne, hvor han blev tvungen til at marschere frem, idet enhver Landseknægt stødte efter ham, medens han kom forbi. Spydspidsen standsede ved den paasatte Knap og forlængede som en Følge heraf den Ulykkeliges Lidelser.

Paa samme Tid som Ranzau og hans Følge naaede hen til de opstillede Landseknægte, blev Poul af en Afdeling Skytter ført frem foran Rækkerne. Hans Ansigt var ligblegt, hans sammenknebne Læber røbede en urofselig Bestemthed, Hænderne vare bundne forsviis over Brystet. Guldbrand skilte Skytternes Kreds og styrkede hen til Poul.

„Min fjære Dreng!“ hviskede han og slyngede begge sine Arme om hans Hals, „alle mine Bønner have været forgæves. Frels Dig, tal! din Pligt byder det, vil Du dø og efterlade Folk den Tro, at Du var istand til at forraade den, Du tjente?“

„Nei, min Fader!“ svarede Poul, „jeg har intet at sige; mit Angte er glemt, naar jeg døer, lad os da værne om hendes, som lever.“

Vaabenmesteren udstødte et rasende Skrig, idet man rev Poul fra ham. Trommerne hvirolede, den komman-

derende Officeer gav Tegnet. Profossen traadte frem for at lægge Haanden paa Poul. Ethvert Haab om Redning var forsvundet.

I dette Dieblif droges Opmærksomheden pludselig hen paa to Ryttere, som viste sig i den brede Gang, der var hugget imellem Krattet og Leirhytterne. Den Ene af disse Ryttere var en ung Dame, hvis skummende og drivvaade Hest tilkjendegav et heftigt Ridt, den Anden en ældre Herre.

„For Guds Skyld!“ raabte Damen, „Stand's dog! I begaa jo en Uretfærdighed i at lade denne Mand dræbe.“

Poul vendte sig, denne bløde og klangfulde Stemme fandt Gjenlyd i det inderste af hans Sjæl, han udstødte et jublende Skrig. Thyra's Blik mødte hans, idet hun lod sig glide ned af Hesten og traadte hen til Johan Rangkau. I dette lange og straalende Blik laa en ubeskrivelig Omhed forborgen.

„Først for en Time siden erfoer jeg, at han var anklaget og dømt til Døden som Forræder,“ sagde hun; „jeg ilede da herhen, fordi kun jeg alene var istand til at bevise hans Uskyldighed.“

„Hvem er denne unge Pige?“ spurgte Rangkau forundret.

„Min Søster,“ svarede hendes Ledfager, „Jomfru Thyra Gyldestjerne.“

„Gaaraftes, naadige Herre!“ vedblev Thyra med rødmen de Kinder, „red Ridder Guldbrands Søn til Nebbegaard for at besøge mig.“

„Eder?“ gjentog Rangkau smilende, „ædelbaarne Jomfru Gyldestjerne!“

„Han maatte vel gjøre det,“ svarede hun, „siden

han kom for at modtage min Moders Samtykke til vor Trolovelse."

"Er det muligt?"

"Ja, Herre!" svarede Thyra, med sin Slægts hele Værdighed, "det er Sandhed. — En Veiler kan ikke tilige være en Forræder."

"Og Ridder Limbø, som paa samme Tid hemmelig besøgte Gaarden?"

"Jeg ventede ikke Ridder Limbø, og saa ham heller ikke."

Den Forklaring, som fulgte efter, lod Rangkau forstaa alt, Poul blev løst, den første Brug han gjorde af sin Frihed var at kaste sig for Thyras Fødder.

 "Jeg vovede ikke at haabe paa saamegen Lykke," ytrede han sagte og skjælvende.

"Jeg kunde ikke komme før," svarede hun med det samme straalende og forjettende Blik, og rakte ham begge sine Hænder, "jeg maatte jo først kæmpe med hele min Slægts Ahner, som man stillede mod mit kjæreste Ønske."

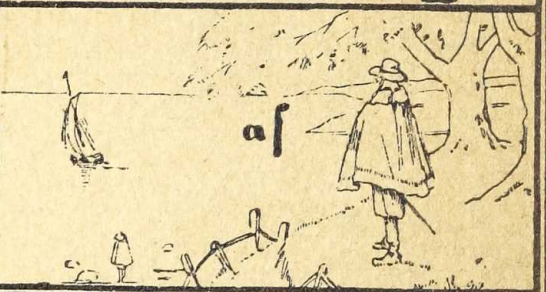
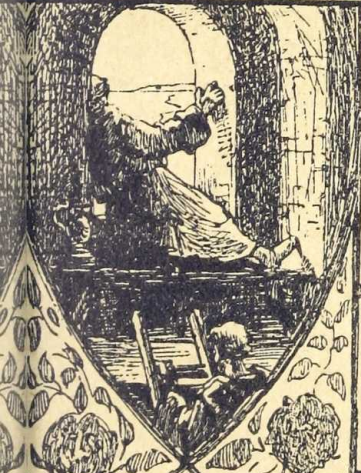
"Og nu?" spurgte han, saa svagt, at Ordene neppe kunde høres.

"Nu?" sagde hun smilende og rørt over en saa stor og grændseløs Hengivenhed. "Nu ville vi holde dobbelt af hinanden, siden vi have tøvet saalænge, inden vi begyndte hermed."

Den næste Dag blev Hertug Christian hyllet ved Thorsted Kirke udenfor Horsens.

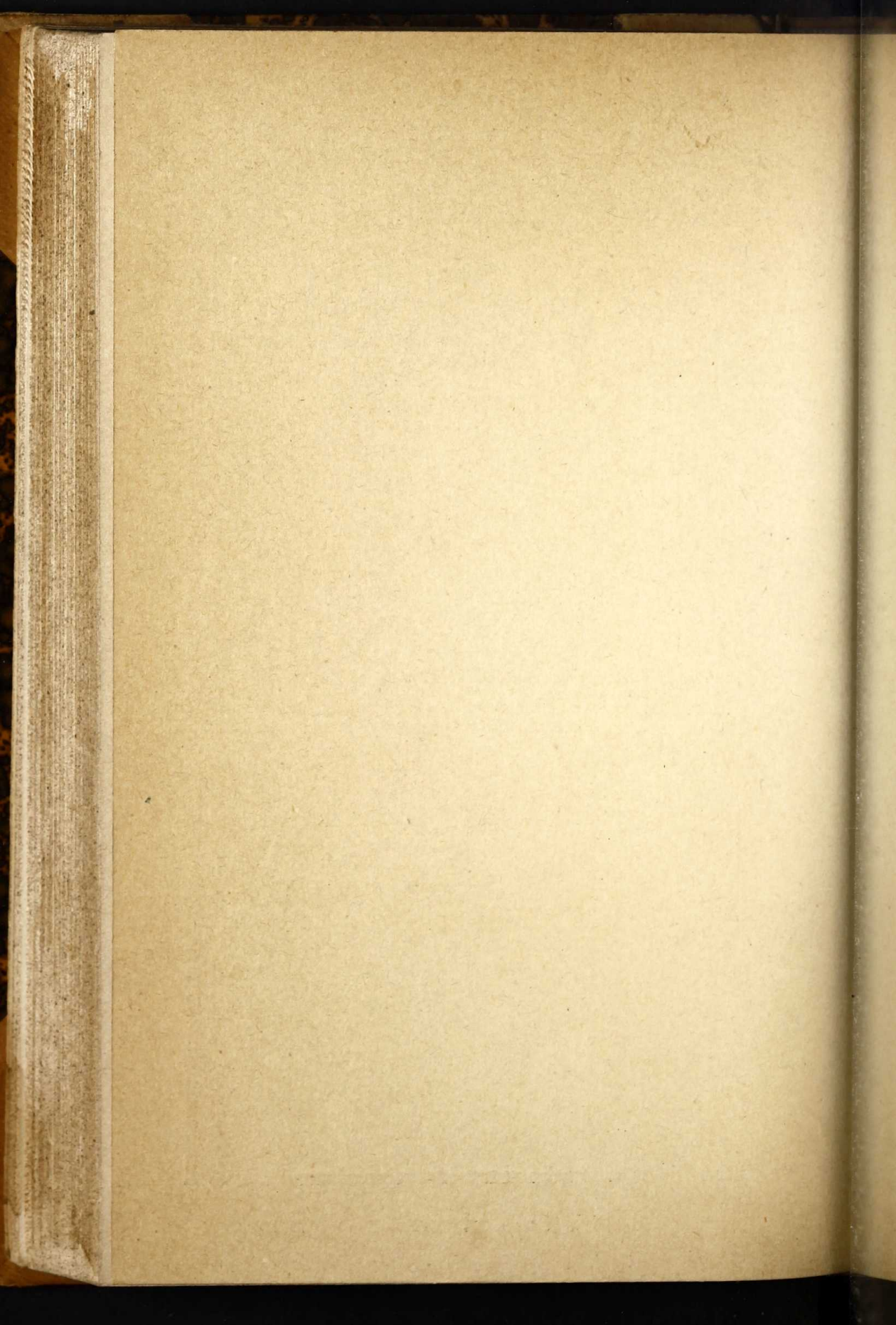


Broget Selskab



Carit Gullar





Stiffen

6

Facit Vitor

(Gent. Gendel)

6 Sim

Georgei Zellhad



Richardson

U. Prof. Robinson's Library

1854

Skrifter

af

Carit Etlar.

(Carl Brosbøll.)

6. Bind.

Broget Selskab.



Kjøbenhavn.

N. Pio's Boghandels Forlag.

1889.

Broget Selskab.

Fortællinger

af

Carit Etlar.

(Carl Brosbøll.)



Kjøbenhavn.

N. Pio's Boghandels Forlag.

1889.

Anden Udgave.

Sally B. Salomons Bogtrykkeri (Møller & Thomsen). Kjøbenhavn.

I.

Gjengangeren paa Palsgaard.

Solen skinner, Taagen damper fra Marker og Enge og varsler om en varm Dag. Mellem den gule Sæd hæve Morgenfruer, Rinte og røde Balmuer deres nikkende Hoveder. Landskabets Baggrund begrænses af store Skove, som halvskjulte i Taagen ligne en Række blaagraa Bjerge. Af og til farer en lille Flok Træffugle igjennem Egnen, man seer dem komme, hæve sig høiere og høiere i den blaa Luft og igjen forsvinde. En gammel Mand lister sig langsomt og slæbende bag sin Plov, bøiet og vaklende synes han at stønne under de Byrder, Livet gav ham at bære. En skrattende Sværm Krager følger Ploven og søger efter Orme og Larver i Juren. En anden Bonde arbejder nede i Tørvegraven, barbenet, vaad og klædt i Pjalter, Armod og Savn figger ud igjennem enhver Fold af hans Klædning. Han hviler lidt, skygger med Haanden over Dinene og seer efter de Forbitjørende, medens han uden at lade sig afbryde af dem bliver ved at synge:

Udi de dybe Dale,
Jeg siger ikke hvor,
Blandt Blomster og Rattergale,
Min Hjertenskjære boer.

Med Dine som Fiolen blaa,
 En Haand saa hvid som Sne,
 Hun er den Allerdeiligste,
 Som Noget vel kan se.

Udi de dybe Dale
 Der maa jeg Kornet slaa,
 Men naar det bliver Vinter,
 Jeg lader Bryllup staa.
 Og saa skal der til Fjern og Nær
 Gaa Gildbehilsen ud,
 Og hun skal med, min Hjertenskjær,
 For hun skal være Brud.

Rusten knalder, Vognen fører, vi reise, vi reise!
 Hjemmet forsvinder, Huse og Taarne blive efterhaanden
 mindre og mindre, ligesom Hjemmets Sorger. Vi føre
 bort til det nye, til det friske: det ventede.

Veien snoer sig ind imellem to høie Bakker, bevogtede
 med et Krat af Bøge og Egeris. Bregner, Lyng og
 Enebærbuske trives her med samme Frodighed. Paa den
 ene Bakke, langt tilbage, vise røde Muursteensbrokker,
 Kalk og Granitfliser, som hist og her titte frem imellem
 Skarntyder og Græs, de sidste Resten af en nedbrudt
 Bygning. Der skal nok have staaet et Munkeløster
 engang, siger en Mand fra Egnen. Hvad det hed, veed
 han ikke, men han trøster os med, at det staaer at læse
 et Sted. Hvis de gamle Munkeløster blot et Dieblit kunde
 staa op af deres Grave og se sig om, vilde de rimelig-
 viis strax ønske sig tilbage igjen, af Rædsel over al den
 Forstyrrelse og Omskiftning, Tiden har ført med sig.

Hvilken uhyre Kirkegaard er dog ikke denne Jord,
 hvilke Ligdynger og hvilken Tilintetgjørelse spadserer vi
 ikke daglig hen over.

Et Stykke borte fra Klosterruinen kneiser en gammel Herregaard, beskygget af nogle høie og knudrede Afstetræer, hvis øverste Grene ere visne og begroede med hvidt, trevlet Mos. Hvorfor betegne vi Døden og Tilintetgjørelsen med Sort? Naturen omkring os benytter altid Hvidt dertil.

Herreborgen laa ligeoverfor Klosteret. Som to hadefulde Rovfugle havde disse to Herskere, Munken og Ridderen, fæstet deres Hjem hver paa sin Side af Dalen, gennem hvilken Veien snoede sig. Misundelig sad den Ene og stirrede ned paa den Andens Rov. Tyranni og Bold gav Herremanden Bytte, Bankundighed og Overtro hjalp Munken til sit. Klosteret er forspundet, Herregaarden hæver sig endnu over Bakkerne, omgiven med Bolde og Grave: en Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, i en Pynt og Rustning, der tilhører en længst forspunden Tid; Taarnet reiser sig over de øvrige Bygninger og stirrer hovmodigt og fornemt ud over Omegnen, men Bonden gaaer ikke længer forbi det med blottet Hoved og bøiet Ryg. Lastvognen lister ikke mere sky og varsomt igjennem Huulveien, Kjøbmandens Postkufft blæser i Hornet og knalder med sin Pisk, idet han kører ind mellem Bakkerne.

Oppe i Riddersalen, hvor det før gjenlød af Spøg og Latter, naar de fornemme Damer kom reisende ved Snapstingstid eller i Julen med deres unge Døtre: Landets Blomster, hænger nu Spindelvæv ned fra alle Kroge, Tapeterne ere falmende og sønderrevne, Loftsprydelseerne revnede eller nedfaldne, Gulvet belagt med Korndynger. Paa Bægtergangen i Taarnet har Forpagterens deres Ulddyner ude for at soles, foran Bindebroen ligger en numereret Tømmerstabel, hugget til en

ny Koftald, Graven nedenfor er bevoget med Ror og Siv, de enkelte aabne Pletter tjene til Tumbleplads for en Flok graaspættede Vender, der sole sig, bafte med Vingerne og give hverandre indbyrdes Undervisning i at staa paa Hovedet i Vandet. Stilhed og Ensomhed hviler over Stedet, Græshopperne hvisle, Solen brænder. Oppe paa Trappen sidder en lille Bondepige med hvidt Haar og et gulbrunt, solbrændt Ansigt, spisende af et vældigt Stykke Rugbrød, hvis Smør smelter i Solen, og hvis liflige Smag misundes af en gammel, fed Mops, som dorst og ufravendt betragter hende. Musvaagen kredser oppe imellem Skyerne og hilser paa sine Unger med gjennemtrængende, ildebydende Skrig. Den hæver sig det ene Dieblif op i den rene Luft, høit over Alverdens Smaalighed, den synker i det næste Dieblif ned paa Jorden for at mætte sig paa et Nadsel. Hvilket Billede, og hvilken Anvendelse tilsteder ikke dette Billede? Nede i Haven er alt forfaldent. Blomsterbedene gro til af Ufrugt; Kartofler og Raalhoveder indtage den største Plads, Løvhytterne, hvortil Herfabet tidligere tyede for at følge sin unge Kjærlighed, eller dens smaa Wildfarelser, ere sammengroede, skjulte, ufjendelige. Søger Du efter Fodspor i Gangens bløde Sand, findes de ogsaa: tunge og plumpe Mærker af Bønderpigernes blottede Fodder, eller af Gaardskarlens Træsko. Vinden sufer i de gamle Asketræer. Insecterne summe, Faarene bræge opre mellem Bakkerne, Livet gaaer sin travle Gang, Nutiden danser paa Fortidens Grave.

Det er med en saadan gammel Herregaard min Historie begynder.

En Efteraarsaften, da vi skreve 1652, traf der et stærkt Uveir op over Hosby, en lille Landsby i Bjergerherred i det gamle Stjernholms Amt. Folk skyndte sig hjem fra Marken, og de Beisfarende søgte Ly mod Regnen, der syntes at tage til efterhaanden som Mørket faldt paa. Udenfor et af de sidste Huse, nærmest Skoven, var der bundet en Oldunk fast til en lang Stang, og omkring Stangen gik der et Rækværk, forsynet med Jernringe til at binde Heste ved. Det betydede at Stedet var et Herberge. Dertil skyndte sig de Fleste af dem som vare i Nærheden, da Uveiret brød frem.

Kroftuen var opfyldt med Gjæster. En af de vandrende Bissefræmmere, som man fordom mødte allevegne i Landet, havde faaet en Lampe sat hen paa et Bord og udbredte paa dette en Mængde forskjellige Gjenstande, idet han med stor Kunst sørgede for at Lyset ret kunde skinne paa Varerne, medens han salbød dem for fabelagtig billige Priser. Skytten fra Rosenvold sad paa Diffen, dinglende frem og tilbage med Benene, hvorpaa han havde et Par store, brune Støvler. Han talte med Kromanden om den sidste Klapjagt. Ved et langt Bord, hvis Been vare rammede ned i Leergulvet, havde en talrig Kreds samlet sig om en høi, fæer Mand med et skaldet Forhoved, et rødt Skæg og en polist Mine. Han havde en lang og selvgjort Klarinet under Armen og gav en morsom Historie tilbedste. Naar han havde talt en Stund, pustede han lidt og drak af et Krus, der stod foran ham. Af og til klappede han med Laaget paa Kruset, det betydede at det var tomt, saa hentede Tilhørerne ham et friskt Krus fra Diffen, hvortil Manden smilede, nikkede og derefter begyndte at fortælle igjen.

„Som jeg siger!“ vedblev han og hævede sin Røst lidt, fordi han saa der kom flere Tilhørere, „at det gaaer igjen og spørger paa det gamle Slot, det er nu saa vist, som at jeg sidder her og drikker Jeres Øl. Præsten ovre ved Kirken skal være en flog Mand, det er muligt, skjøndt han ikke har gaaet i Skole hos mig. Han siger, der er ingen Spøgelse til, for det staaer ikke i Bibelen. Jeg staaer heller ikke i Bibelen, men jeg er dog til, og jeg spørger Jer, som fornuftige Folk, hvis der ikke var Spøgelse, hvordan kunde det saa spøge derovre?“

Den sidste Bevisførelse slog Tilhørerne, de gave deres Bifald tiltjende. Manden vedblev:

„Om saa Keiseren med det lange Skæg kommer her og siger nei, saa siger jeg min Sjæl jo, for jeg har seet det med mine egne Øine.“

„Hvad har I seet, Jesving?“ raabte de fra alle Sider.

„Det skal jeg fortælle Jer en anden Gang,“ sagde han og reiste sig, som om han vilde gaa. „Nu kan jeg ikke taale at tale meer iaften.“

„Bring den Mand et Bæger Mjød paa min Regning, og bliv saa ved at fortælle,“ sagde en alvorlig og bydende Stemme i Stuen.

Alle Tilhørerne vendte sig mod Stedet, hvor Røsten kom fra, de saa en fremmed Mand med en Filthat trukken ned i Panden, og insvøbt i en stor Kappe, sidde paa en Halmstol ved Skorstenen. Han havde lagt sine Fødder op paa en Huggeblok foran Ilden, som om han frøs. I Hatten bar han en sort, kruset Tjær, og under Rappen kom Læderfæden af en lang Kaarde tilsynes. Det lod ikke til at han bekymrede sig videre om den Opmærk-

mærksomhed, hans Ord vakte. Han sad og ghyngede frem og tilbage paa Halmstolen og saae ned paa Jlden, medens han holdt Armene sammenslyngede over Brystet udenpaa Rappen. Bærten bragte Fortælleren et Bæger, Jæssing buffede høfligt over mod den Fremmede, drak Mjøden, smækkede velbehagelig med Tungen og vedblev:

„Jeg har mangfoldige Gange hørt det flage og jamre sig ovre mellem Ruinerne af det gamle Slot. Sommesinde løb det som Skriget af et lille Barn, sammefinde som naar et vorent Menneſte græder. Jeg har seet en Kvinde i lange, flagrende Klæder komme frem i Muurhullerne, hvor Vinduerne før have siddet. Der stod hun og strakte Armene ud, som om hun bad om Hjælp, naar jeg kom forbi Stedet om Natten.“

„Hvad gjorde I der om Natten?“ spurgte den Fremmede.

Jæssing betragtede Spørgeren skarpt og forskende, før han svarede: „Jeg er Skolemester og gaaer fra Gaard til Gaard og lærer Bønderbørn at stave og læse, det er min Dont om Dagen. Om Natten spiller jeg til Dans og Lystighed for Folk. Her kan I se min Klarinet, den trænger snart til et nyt Mundstykke.“

„Jeg har ogsaa seet den sorte Kvinde,“ sagde en Bonde, „og det er kun to Aftener siden. Vor Rundvæder var løben over til Ruinen. Da jeg kom derind, gif der en lang En og stavrede om mellem Stenene, hvor de mene, Kirken har staaet, hun var klædt i en mørk Rappe og slog ud med sine Arme, da hun saae mig. Saa blev hun borte.“

„Ja, naar Du vil fortælle, kan jeg jo tie,“ sagde Jæssing, fornærmet over Bondens Afbrydelse.

„Nei, bliv I kun ved, jeg har ikke mere at sige.“

„Naada! den sorte Kvinde gaaer altsaa igjen, det er klart, skjøndt man kun faaer hende at se i Mørke. Sagen forholder sig saadan: Der skal engang have boet en mægtig Herremand oppe paa Balsgaard. Han fik den Feil med Narene, at han blev gammel. Hans Kvinde derimod var ung endnu, hun holdt mere af en Anden paa hendes Alder. — Hvad skal man sige til det? Den unge Svend fulgte efter hende om Dagen, hvor hun gik, hvor hun var at finde. En Nat traf Herremanden ham, han havde bundet to lange Stiger sammen og krøb op for at sætte en Blomst udenfor hendes Sovestammervindue. Saa lo den Gamle og sagde: Siden I holde saameget af at være sammen, var det Synd at skille Jer ad. Derefter lod han gjøre to Huller jevnstids i den tykke Væg, og murede sin Hustru og det unge Menneske ind, hver i sit Hul.“

„Hvad saa mere?“ spurgte den Fremmede, da Jes-fing tav.

„Hvad Fanden vil I forlange mere?“ sagde Skolemesteren. „Man maa da ogsaa være rimelig. Den Gamle stod og grinte og saae paa at de murede Hullet forsvarlig til igjen, saa smed han Nøglen til Gaarden ud i Graven, drog sin Bei og kom aldrig tilbage. For nogle Aar siden brøde de Steen af Ruinen til den ny Gaard, som de nu har bygget, da faldt der et stort Stykke Muur ned, og indenfor dette kom to Beenrade tilsyne. Den Ene laa og knælede. Det var ham. Hun stod rank og stiv med foldede Hænder. Det gik for sig om Morgenens. Til Middag lod Fru Rosenfrands Beenradene tage ned og begrave i Christen Jord, men om Aftenen, da jeg kom forbi, stod Folk endnu og glanede op til Stedet.“

„Der er ogsaa dem der har seet Veirløys brænde imellem Murene,” sagde Værten.

„Er der Veirløys, betyder det at der ligger en Skat forvaret, saa behøvede man blot at gaa derover for at blive til en rig Mand,” ytrede en Bonde.

„Ja, bare at gaa derover,” gjentog Skolemesteren, „og saa faae fat paa Skatten, vel at mærke.”

Den Ubekjendte ved Skorstenen havde givet nøie Agt paa Samtalen. Da Jessing tav, vendte han sig om mod ham og spurgte: „Mon det ogsaa er vist med det Lys derovre?”

„Hvis I tvivler, behøver I bare at se ud ad Vinduet,” sagde Bonden. „Nu brænder det igjen.”

Alles Opmærksomhed rettedes mod Stedet. Vinduet vendte ud mod en Aabning i Skoven, midt i Aabningen laa en lille Basse, og fra denne ragede Ruinerne af det gamle Balsgaard iveiret. Regnen var ophørt, et svagt og dæmrende Maaneløys faldt hen over de revnede Mure, graalige, melankolske, sammenknugede af Tidens Vægt og begrænsede af nogle gamle Aftetræer, hvis øverste Grene aftegnede sig mørke og bladløse mod den blaa Aftenhimmel. I nogen Frastand var Gaarden omkredsset af den mægtige Bøgeskov, som strakte sig langs med Veilefjord ned mod Rosenvold. Fra Vinduet i Krostedet kunde man se Ruinen i dens hele Størrelse. Nede ved Jorden skinnede der af og til et viftende og rødligt Lys ud fra et af de aabne Vindueshuller. Det kom og forsvandt igjen, men viste sig dog hvergang saa tydeligt, at man umuligt kunde tage feil af det.

„Der seer I Lyset,” sagde Bonden med en dyb og høitidelig Røst, „det tændes og det slukkes igjen; i de mørke Nætter skinner det langt ud over Eggen. Den,

der vil gaa et Stykke nærmere, kan høre det sukke og jamre sig inde mellem Murene."

"Har Ingen af Jer været derovre og seet, hvor det Lys kom fra?" spurgte den Fremmede.

"Der er vel dem, som har prøvet det," sagde Skolemesteren, "men det skal ikke være sundt. Ifjor gif en Mand derover. Hvad han saae, veed Ingen; da han kom hjem, lagde han sig tilfængs og har aldrig været rask siden. Der gif forgangen Sommer ogsaa en Kvinde over til Ruinen for at plukke Blaabær. Hun vil bære Mærke af den Gang til sin Dødsdag. Nu ligger hun herude i Lynge og vogter Faar, og duer til ingenting. Naar man spørger hvad hun saae, ryfter hun paa Hovedet og slaaer Kors for sig. Sommesinde sidder hun og skronner som en Hest, og sommesinde veirer hun som en Hund, det er al den Forklaring, hun giver. Tro I mig, Herre! der kommer ingenting ud af at vise sin Manddom mod dem derovre."

Da Skolemesteren havde sagt dette, tomte han Bægeret, og saae lidt ned i det, for at overbevise sig om at der ikke var mere tilbage. Derpaa tog han Klarinetten under Armen og forlod Stuen.

Det var bleven en klar, skifri Aften, efterhaanden som Maanen stod op. Bønderne drog bort. Kromanden stod ved Vinduet og saae over mod Ruinen, hvorfra Lyset vedblev at skinne. Den Fremmede gif hen til ham. "Skulde der ikke være Nogen, som turde gaa over og se, hvor det Lys kommer fra?" spurgte han. "Jeg kunde have Lyst til at spendere fem Sølvdalere for at saae det at vide."

Kromanden trak paa Skuldren. "Jeg hørte jo, hvad Skolemesteren fortalte. Fem Sølvdalere er loovlig lidt at vove Liv og Helsen for."

„J kan faae det for bedre Kjøb,” sagde en dyb og kraftig Stemme. „Jeg skal skaffe Jer det at vide for slet intet.”

Den, som talede saaledes, var en høi Mand med et skarptegnet, bestemt Ansigt. Hans Hage skjultes af et mørkt, tilspidset Skæg, og Snittet paa Kollerten, som kom tilsyne under en kort Kappe, røbede Krigsmanden. Han stod og lænede sig til den aabne Dør, hvorfra han havde lyttet til Samtalen. Den Fremmede betragtede ham et Dieblit, før han sagde:

„For slet intet, siger J, det er godt, saa sparer jeg mine Penge. Kom og lad os tales lidt ved.”

Idet Krigsmanden gif hen over Gulvet, saae man en lang Stodfaarde med et tungt Jerngreb komme tilsyne under Kappen. Han tog sin Hat af og spurgte: „Hvem er J, Herre?”

Den Anden smilede og høiede sig henover Bordet, saa Lampelyset faldt lige paa hans Ansigt: „Kjender J mig ikke, Capitain Jørgen Brahe?”

„J ligner Hr. Gabel, Hans Majestæts Rentemester. Ja vist, det er Eder. Kan J være saa langt borte fra Hovedstaden?”

„Men J da!” sagde Gabel.

„Jeg reiser lidt om herovre for min Fornøielse.”

„Det var da mærkeligt, det gjør jeg ogsaa.”

„Dg underveis støver J efter Gjengangere i de gamle Ruiner. Det er et godt Indfald.”

„Hvad nytte de gode Indfald, naar man ikke har Evner til at udføre dem? Dertil er J netop Manden. J fulgte den gamle Konge i Krigen. J lagde Planer, J fuldbrogede dem. J Vist, i Klogt, i Manddom er J

bekjendt, derfor taler hele Landet om Jer, derfor glæder jeg mig over, at jeg traf Jer iaften."

"Men det er jo ikke derom vi skulde tale. I maa begynde med at fortælle, hvordan I falder paa at skikke Folk over i den Ruin."

"Lad os begynde med at være oprigtige mod hinanden," sagde Gabel. "Hvad gjør I her paa denne øde Ryst, Capitain Jørgen?"

Brahe sad og saae lidt ned for sig, før han svarede: "Jeg skulde hente nogle Penge, en lille Arv — og I?"

"Jeg er herovre med Grinde i Rigshofmester Ulfelds Sag," sagde Rentemesteren. "Hans Majestæt har nogen Tillid til mig og skikkede mig ud i al Hemmelighed. Jeg seer mig om efter Hjælp, min Tanke faldt strax paa Jer. Jeg gaaer op til General Fuchs. Dagen tilforn havde I været der. Hr. General! havde I sagt, der er noget galt fat med mig i denne Tid, jeg passer ikke længer Tjenesten som jeg burde. Det kan ikke blive saadan ved. Giv mig en Maanedes Lov til at reise min Vej, efter den Tid vil jeg være helbredet eller — død."

Capitainen sad ved Bordet med begge Hænder under Hagen. Lampelyset faldt hen over hans blege og magre Ansigt, saa bestemt i dets Villie, saa ædelt i dets Udtryk. Da Gabel tav, smilede han og sagde: "Det er mærkværdigt, Rentemester! hvor I dog veed Besked om alt."

"Jeg veed blot, at nu er Maaneden tilende," svarede Gabel, "I er ikke død, altsaa tilhører I igjen Eders Pligt. Jeg har søgt Jer, og I maa følge mig."

"Det lader sig ikke gjøre."

Gabel lagde sin Haand paa hans Skulder og be-
tragtede ham nogle Dieblkke, før han talede: "Hvad er der iveien, Capitain Brahe! Er det noget, hvori en

redebøn Willie mægter at hjælpe, saa betro Jer til mig. — I tier! I har altsaa dog ikke synderlig Tillid til den Kløgt, I nylig roste.“

Capitainen sad og tegnede med Fingren paa Bordet. Han tav og lod til at kæmpe med sig selv. Bludselig hævede han sit Hoved og udbød:

„Her kan ingen Kløgt hjælpe, Rentemester! men det kan være det samme; hør mig og døm saa: Ved en af Dronningens Hoffester havde jeg Vagt paa Slottet. Blandt de Indbudne var en ung Dame, frisk, henrivende, deilig. Jeg havde aldrig seet noget lignende. Min Tjeneste forbød at jeg nærmede mig, det vilde heller ikke have været muligt i den Sværm af Gylbning og Tilbedelse, som omgav hende. Jeg iagttog hende blot, jeg hørte hende tale. Denne Finhed, denne Aand, denne Mildhed, — jeg havde kun Die og Sands for hende. I forstaaer mig vist ikke?“

Gabel nikkede. „Na jo,“ sagde han. „Det falder aldrig Ungdommen ind, at de Gamle ogsaa have været unge. Jeg forstaaer Eder.“

„Jeg saa hende oftere,“ vedblev Jørgen Brahe, „det vil sige, efter den Aften brød jeg mig kun om at se hende; naar hun var borte, tænkte og drømte jeg om hende. Det kom i Grunden ud paa et.“

„Omtrent, ja! og Damen? —“

„Hun vidste naturligvis intet deraf. Jeg holdt ikke af hende for at hun skulde faae det at vide. Jeg har heller aldrig talt med hende. Jeg manglede Mod. Det var ikke paa den Rampplads, jeg var vant til at kæmpe. Men den vorede i Stilhed, til Trods for alle Hindringer, denne Videnskab, som Gud havde skiftet mig, og hvis Magt jeg aldrig havde begrebet tilforn.“

„Hvorlænge er det siden?“ spurgte Gabel.

„Fjor Vinter. For Djævlén! hvad leer I af, Hr. Rentemester! Der ligger formegen Smerte gjemt i det, jeg fortæller, til at Noget skulde gjøre sig lystig derover. For en Maaned siden gif jeg en Aften forbi Hannibal Sehesteds Palads, hvor hun boede. I den aabne Port holdt en forspændt Reisevogn. En Dame var isærd med at stige ind. Jeg lister mig om bag en Pille. Det var hende. Hun bøiede sig over mod en gammel Tjener og hvisttede nogle Ord til ham. Jeg havde aldrig været hende saa nær. Graaden kvalte hendes Stemme, hun talede blot eet Ord tydeligt, det var Bygholm. Derpaa steg hun ind og førte bort. Fra det Dieblif brød jeg mig kun om at vide hvor Bygholm laa. Jeg fik Lov til at reise, og her er jeg nu.“

„Og I fandt vel den, I søgte?“

„Jeg fandt Ingen. Gaarden stod ubeboet. Huusfogden fortalte, at Herskabet var taget over til Kjøbenhavn. Jeg vilde afsted igjen. Igaar kom en omvankende Jøde forbi, jeg solgte ham sex Led af min Guldfjæde, jeg var i Forlegenhed for Penge. Sligt kan hændes, naar man ikke er Rentemester. Da jeg rodede op i hans Kramkiste, fandt jeg dette Tørklæde.“

Med disse Ord tog Capitainen et lille hvidt Tørklæde op af en Tegnebog og rakte det til Gabel. Rentemesterens første Diekast faldt paa et broderet Baaben i Hjørnet af Tørklædet. Han betragtede det nøie og lod til at blive behagelig overrasket. „Egernet og Stjernen,“ sagde han, „det er de Friisers Mærke.“

„Det er hendes Mærke, det vil sige en heel Deel mere,“ udbrød Capitainen, medens han lagde Tørklædet omhyggeligt sammen. „Jeg gjenkjendte det strax. Jøden

gjorde i Begyndelsen mange Omsvøb, før han vilde ud med Sandheden. Han havde kjøbt det i Horsens, han havde byttet sig det til for Alenfram, endelig tilstod han, at han havde fundet det. Hvor? Nede paa den gamle Bro ved Vandmøllen."

Jørgen Brahe var i dette Dieblif for beskæftiget med sig selv, til at give Agt paa den levende Opmærksomhed, hvormed Rentemeesteren lyttede til ham. Over den gamle Mands Anslyn hvilede et betydningsfuldt Smil, en listig Mine; hans kloge Dine fæstede sig forskende og gjennemtrængende paa Capitainen. Jørgen vedblev:

"Hun maa altsaa have været nede ved Vandmøllen. Det begriber J."

"Det begriber jeg!" gjentog Gabel.

"Det kan ikke være længe siden. Tørflædet er hvidt og friskt, det bærer endnu Spor af den Duft, som omgav hende. Det gjælder altsaa om at søge, søge til jeg finder, og derfor kan jeg ikke følge med Eder."

"Det er saa naturligt," sagde Gabel godmodig. "Efter det J her har betroet mig, ønsker jeg det heller ikke. J begynder altsaa at søge paany, og naar J nu finder hende, hvad saa?"

"Ja, hvad saa!" gjentog Capitainen med sænket Hoved, og hans Røst blev dnh og sørgmodig, idet han tilføiede: "Bort første Møde gemmer ikke et Blik, ikke et eneste Ord, der kunde være Talsmand for mit Haab. — Men her er jo heller ikke Tale om mig," vedblev han hurtig og bestemt. "Der var Taarer i hendes Dine, da hun drog bort. Hun er ullykkelig, hun trænger til Bistand. Det skal Du vide, unge, deilige Barn, at der

i din Nød er en Arm til din Hjælp, en Skulder, Du kan støtte Dig til. Saa faaer Vorherre at sørge for Resten."

"Naar har J tænkt at begynde denne Søgen paany?" spurgte Rentemesteren.

"Imorgen, saasnart det gryer ad Dag."

"Det er rigtigt, Opsættelse buer ikke, men derfor kan J jo gjerne føie mig i den Grille at gaa over i Ruinerne inat og se, hvor det Lys kommer fra, som skinner og blinker derovre."

"Er det Eders Alvor?"

"Ja, hvorfor ikke? Har J maaske betænkt Jer? Troer J paa det den Skolemester fortalte om Spøgeriet?"

Jørgen Brahe trak paa Skuldren, idet han reiste sig fra Bænken. "Jeg gaaer derovre," sagde han. "Klokken er snart tolv. Hvis det varer Jer forlænge at tøve, til jeg kommer tilbage, skal jeg imorgen tidlig, inden vi skilles, bringe Jer al den Underretning, jeg kan skaffe tilveie."

Med disse Ord spændte Capitainen sit Raardebælte fastere og forlod Krostedet. Rentemesteren blev længe staaende i den aabne Dør og saae ud efter ham. Idet han vendte sig om og gik ind i det næste Værelse, gled et tilfreds Smil over hans Ansigt. Han gned sine Hænder og sagde: "Den Gne høster tidt, hvad den Anden saaer. Saadan gaaer det i Verden. Hvad skal man sige til det?"

Da Capitainen kom udenfor, var Natten brudt frem. En dyb og høitidelig Fred hvilede over Egnen, tunge, graablaa Skyer dreve forbi Maanen. I Bønderhusene vare Lysene slukkede, af og til lød en Lænkeshunds Gøen, og inde i Skoven afbrød enkelte Gange et Uglekfrig

Nattens Stilhed. Skoven selv var indhyllet i Taage. De nærmeste Træer aftegnede sig skarpt mod Himlen, længer tilbage smeltede alt sammen med Mørket. Veien fra Krostedet over til Ruinerne gik over en sid Eng, igjennem denne løb en Grøft, som i gamle Dage havde ført Vandet ned til Gravene omkring Gaarden, midt over Engen gik fra Øst til Vest en steensat Bei, som det nu ikke var muligt at skjelne. Vinden sukkede og raslede i de tørre Siv langs med Grøstefanten. Ruinens sprængte og mørke Mure lignede en Brandtomte. Lyset, som hidtil havde skinnet nede fra Kjældrene, var pludselig forsvundet og kom ikke mere tilsynne.

Jørgen Brahe skred trøstigt fremad, han havde taget sin Kaarde under Armen, lod sig lede af Maanelysset og tøvede blot i de enkelte Dieblif, en forbislyvende Sky hindrede ham i at skjelne Maalet. Gravene omkring de høie Jordbanter, som betegnede Bøldstederne, vare fyldte med Kampsteen og Muurbrokker, og tilstedede en uhindret Adgang fra alle Sider. Larmen af hans Skridt, idet han gik hen over de nedfaldne Steendynger, gjenlød inde i Ruinen, det forekom ham flere Gange som om Nogen nærmede sig, han standsede, lyttede og gik derpaa videre. De sønderbrudte Muurpillers Skygger, som Maanelysset kastede over paa den modsatte Væg, viste sig i det usikre Lys som en Forsamling af Kæmper, der skrede frem og tilbage langs Muren. Døre i Landsbyen Afsens slog Kirkekloffen, det var Midnat, Aanderens Time.

Da Capitainen kom ind i Gaarden, stod han lidt stille og lod sit Blik glide hen over de nærmeste Gjenstande. I et Hjørne mod Vest ragede et rundt Taarn op over den øvrige Bygning. Taget og Muurkronen var

falben ned, Vinduerne revne ud af deres Hulle, Maanen skinnede igjennem Aabningerne. Op til Taarnet stødte et gammelt Afketræ sig med lange, frogede Grene.

Medens Jørgen Brahe stod og betragtede al den Odelæggelse, som omgav ham, lød der en dæmpet Røst fra en af Gangene indenfor Taarnet. I Begyndelsen antog han det for et Sandsebedrag og listede sig varsomt nærmere, men Stemmen lød atter og tydeligere, det var en Kvindes eller et Barns flagende Røst. Strax efter blev en Dør aabnet ved Foden af Taarnet, en mørkflædt kvindelig Skikkelse kom tilsyne og bevægede sig i en langsom og afmaalt Gang hen over det ene Hjørne af Gaardspladsen. Græsset og Ukrudtet dæmpede Lyden af hendes Skridt, men det var umuligt at tage fejl. Maanens halvrunde Skive gled i det samme frem mellem Skyerne, dens Lys faldt klart og bestemt ned paa den Gaaendes flagrende Klædebon.

Jørgen Brahe var en modig Mand, hele hans Liv bar Vidnesbyrd derom, han havde aldrig kjendt til Frygt, og dog bankede hans Hjerte i dette Dieblif med næsten hørlige Slag. Han bøiede sig forover, stirrede og stirrede, Skikkelsen vedblev at skride hen over Gaardspladsen, rolig og afmaalt og med saa lette Skridt, at det ikke var muligt at opfange Lyden af dem. Pludselig syntes Capitainen at fatte en Beslutning, han traadte ud af Mørket og gik hen imod Synet. Den ubekjendte Kvinde standsede ved Lyden af hans Fodtrin. I det samme gled en Sky for Maanen, Lyset tog af, Capitainen saa intet mere. Nede i Kjælderen hørtes en svag Piben af en Dør, der bevægede sig paa sine Hængsler, derefter lød et Brag, som om den blev slaaet til. Lyden gav Echo i de lange Gange, og alt blev stille igjen.

En Ugle skreg oppe i et af Glambullerne paa Taarnet, Maanen kom atter frem og kastede sit blaalige Lys hen over Muurbrokker, Græs og Skarntyder inde i Gaarden. Synet var forfundet.

Da Skolemesteren kom ud fra Krostedet efterat have fortalt sin Historie om Gjengangeren, skred han med rolige og besindige Skridt hen ad den bugtede Gangsti, som førte op til Landsbyen Kirkeholm. Klarinetten bar han som sædvanligt under Armen. Da han var kommen saa langt bort, at han meente de ikke længer kunde se ham fra Kroen, stod han lidt stille, saa sig forsigtig om til alle Sider og gik derpaa pludselig ind paa en lille Tværsti, som førte ned igjennem Balsgaards Skove, til Søen. Mellem Ashoved og Bjørnsknude danner Rattegat her en dyb, seilbar Bugt, indkredset af høie og steile Bakker, bevogede med vældige Bøge og Egetræer, lige ud til den yderste Skrænt. Stien, som Jessing fulgte, gik ned over denne Skrænt, paa sine Steder saa brat, at man maatte støtte sig til overhængende Stammer og Grene, medens Foden fik Fæste, men deraf lod Skolemesteren sig ikke anfægte. Han syntes at være godt bekendt med Stedet, nynnede en lystig Sang og blev ved at skride ned mod Søen, af og til pustende lidt, af og til glidende lidt ud i det fugtige Leer og i Vandpytterne, som Regnen nylig havde dannet. Underst i Bugten laa nogle Fisserbaade og imellem dem, nærmest ved Land, en lille Jagt, halvkjult af Træerne, hvis Grene hang ud over Vandet. Da Skolemesteren var kommen ned af Bakken, standsede han og lyttede. Alt var stille omkring ham, Vandet skulpede op mellem Stenene, et Vindpust foer af og til ind mellem det gulbrune, halvvisne Løv paa Bøgetræerne. Maanen

dannede en lang, zitrende Stribe, som flydende Sølv, over Havet.

Skolemesteren gik ombord i Jagten. Længs hen ad Dækket laa en Mand og sov, saa omhyggelig indsvøbt i et Seil, at kun Hovedet og hans Arme kom tilsynne udenfor det.

„Sover Du, lille Søren?“ spurgte Jæssing dæmpet, idet han gav den Anden et ublidt Stød med sin Støvlespids. Manden tav og vendte sig om paa Ryggen.

„Er der ikke andet iveien,“ sagde Skolemesteren, „saa skal vi snart faae Liv i Dig, min Dreng!“

Med disse Ord satte han først sin ene Fod op paa Manden, dernæst den anden, og blev staaende og grynge sig. Manden udstødte et høit Brøl og slog om sig med Armene.

„Au! au! Skolemester! hvad gjør I der?“

„Hold din Mund!“ sagde Jæssing. „Jeg er nok Skolemester, men jeg betaler ikke Dig for at synge.“ Efter denne Bemærkning traadte han ned paa Dækket igjen og vedblev: „Har I gjort alting rede, mens jeg var borte?“

„Ja, for saavidt,“ sagde Matrosen. „Men før kom der Bud med Fogden fra det fremmede Mandfolk oppe i Kroen, at der ikke maatte gaa noget Fartøi fra Kysten imorgen tidlig, inden han havde givet Lov dertil.“

„Jo, man maa lystre Ordre,“ sagde Jæssing, „det kan ikke være andet. Siden Fogden forbyder os at gaa under Seil imorgen tidlig, saa tage vi herfra endnu inat. Væk din Kammerat og lift Jer op til mig, det snarest I kunne. I veed hvor jeg er at finde.“

Dermed vendte Skolemesteren ham Ryggen og gik iland igjen.

Da han kom ind i Skoven, fulgte han Stien, som førte op til Balsgaards Ruiner, dog holdt han sig bestandig i Mørket og gjorde en Omvei istedetfor at gaa henover Engen og den aabne Plads, der var synlig nede fra Krostedet. Han lod til at være godt bekendt i Ruinen, krøb igjennem et af de aabne Vindueshuller i Kjælderens, og sølte sig frem igjennem de smalle og bugtede Gange, indtil han stødte paa en Dør, hvis Nøgle han bar i Lommen. Da han kom indensfor, tog han en Fyrtønde frem, slog Ild og tændte en Lampe, som stod paa en Tønde, der tjente istedetfor Bord. I Begyndelsen tillod det svage Lys ikke at skjelne nogen Gjenstand tydelig, men efterhaanden som Flammen blussede iveiret, saa man en Mængde forskellige Ankere, Pakker, Barebatter opstablede langs med de nøgne Mure. I et Hjørne af Kjælderens laa en Bunke Halm, over dette var bredet et gammelt Seil og en stor ulden Dyne. Jessing stod lidt og saa sig om, hans Dine faldt paa to smaa Vindueshuller, der begge vare tilbækkede saa omhyggeligt, at Lysets Skin ikke kunde sees udenfor. Da han havde overbevist sig herom, gik han hen til Halmleiet og slog Dynen tilside. Dybt nede fra denne lod først en svag Grynten, derefter kom en lille Pige tilsyne, som satte sig overende paa Leiet, gabede og gned sig i Dinene med begge Hænder. Jessings barske Ansigt antog et godmodigt Smil, medens han tog Plads ved Barnet og satte det op paa sit Skjød.

„Nu skal lille Lene Marie klædes pænt paa,“ sagde han, „og redes og vaskes lidt i Ansigtet for et Syns Skyld, saa skal vi ud og reise.“

!! „Æ—æ!“ sagde Barnet og vriffede uwillig frem og tilbage med Skuldbrene.

„Ja, det betyder, at Du helst vil være fri for den Fornøielse,” sagde Jessing. „Jeg forstaaer Dig saa godt, men skal man reise, skal man sku ogsaa vaskes i Ansigtet. Der er ingen Snak for.”

Dermed hentede Skolemesteren en Spand Vand, et forhenværende reent Klæde, en uhyre, langtandet Træskam, og gav sig ifærd med Barnet.

Lille Lene Marie var ingen Skjønhed. Hun havde lysegult Haar, som purrede ud til alle Sider, og som desuden i dette Dieblif var indfiltret med nogle lange Halmstraa fra Leiet, et næsten fuglerundt Ansigt, en uhyre Mund, en lille dristig, opadstræbende Næse. Hun gik altid og trak Skuldrene tilbage, hvorved hendes Mave kom til at synes endnu større og dannede en mere frem-springende og buet Linie end nødvendigt. Fra Hals til Fødder var hun iført en graa og rødstribet Kofte af et tykt, uldent Stof, der lignede Dynevaar, og som Skolemesteren selv havde syet til hende. Lene Marie var en søielig lille Pige. Da hun mærkede det ikke kunde være anderledes, fandt hun sig i hvad Jessing gjorde, skar Ansigt, medens han badede hende med det vaade Haandklæde, eller naar han tog for haardt, gav efter med Hovedet og viste Tænder, medens han redte hende, og udstødte blot af og til et dæmpet W—æ! naar det gjorde ondt. Lyden var altid den samme, lidt mere eller mindre langtrukken, men Skolemesteren maatte kjende hende saare nøie, han gjorde de forskjelligste Udtøyninger af Ordet.

„Nu tager jeg lidt for haardt,” sagde han. „Jeg forstaaer Dig saa godt. Nu mener Du: gid bare det Bjafferi snart var forbi, at Du kunde komme tilføis igjen. Naa! Du vil ikke have Haaret redet ude i Enderne, saa

vi kunne faae en lille Duff i det, ja vi ere ogsaa lovlig undskyldte, min Unge! desformedelsst det hele Kram er fiktret saa fast sammen, som om det var snoet paa en Rebslagerbane. Det kan være det samme, saa lade vi det blive med Duffen til en anden Gang, Du er lige god for det. — Nu er Du færdig!" tilføiede han og betragtede sit Arbeide med synlig Tilfredshed. „Du kan godt give Dig til at sove en lille Tørn igjen."

Efter disse Ord tog han Barnet i Ryggen af Kjolen og kastede hende over paa Dynen. Lene gjentog sit U—æ! og borede sig med en Muldvarps Behændighed ned under Dynen. I det samme blev Døren aabnet, en tilhyllet Skikkelse traadte ind i Kjælderen. Skolemesteren lod ikke til at blive videre overrasket herover. Han trak Lampevægen lidt bedre frem, saa at den tilligemed en stærk Ds udbredte et klarere Lys. Derefter lagde han begge Arme op paa Tønden og sad og saae paa den Kommende. Lampefinnet faldt over et ungt og blegt Ansigt, med mørke Dine, blide og sørgmodige Træk.

„J skulde heller lade være med den Spadseren i Maanestkin, lille Jomfru!" sagde han endelig, „J bliver tilsidst trangbrystet af Ratteduggen."

„Hvad mener Du dermed?" spurgte den fremmede Dame.

„Jeg mener, at der er Folk paa færde, som J ikke gjerne vil møde."

„Jeg maatte nødvendig tale med Dig," sagde Damen i en blød og ydmyg Tone. „Du veed, vi trænge til din Hjælp, derfor kommer jeg."

„Jeg veed ingenting andet end at J og et gammelt Mandfolk, som gaaer og halter, listede om ved

Stranden forgangen Nat og søgte efter et Skulested, saa gjemte jeg Jer histovre i Ruinen."

"Du lovede at skaffe os bort fra Kysten," sagde hun nølende.

"Det kan nok være," svarede Jessing. "Man maa først se Tiden an."

"Men vi kan ikke vente," ytrede hun klagende. "Det gjælder den gamle Mands Liv, hvis vi ikke komme bort endnu inat. Hører Du! det er min Fader, jeg er hans eneste Datter, han har kun mig til at beskytte sig. Frels os, Du kan det!"

Skolemesteren sad lidt og saae ned for sig, medens han lyttede til hendes Bønner; da hun tav, hævede han sit Hoved og udbrød kort og bestemt: "J er et godt og retskaffent Barn. Det holder jeg af. Jeg skal gøre for Jer hvad jeg kan. — Der er altsaa Nogen, som søger efter Jer, som vil Jer tillivs? Jeg kan lade Jer vide, at de ere komne. Jeg talte med den Gne nede i Krostedet for lidt siden, en resolut Karl, en Bovehals, som hverken troer paa Trolbtøi eller Djævelskab."

"Derfor maa Du frelse os. Jeg veed, Du har Bekjendte blandt Søfolkene nede paa Stranden. Betænk Dig ikke!" vedblev hun og lagde sin Haand paa hans Skulder. "Tiden iler, vi kunde jo allerede været borte."

"Hvor vil J hen?" spurgte Jessing.

"Til Sverrig!"

"Har J Eders Papirer i Orden? — J tier!" tilføjede han med et godmodigt Smil. "J har ingen Papirer. — Naa! J skal ikke blive bange for det. Jeg kjender en Mand, der er kommen vidt frem i Verden uden Papirer. Jeg siger ikke hvad han hedder, men Følf

fortælle, at han ligner mig og gaaer med en hjemme-gjort Klarinet under Armen. — Et Navn har I da idetmindste? Hvem er I?"

„Hvorfor?"

„Den, der skal vove sit Liv, vil da nok vide, for hvem det skeer."

„Jeg tør ikke nævne det," sagde hun.

„Jeg tør ikke frelse Jer," sagde Skolemesteren.

„Min Fader er Hr. Sevel Friis, Landsdommer for Grev Ulfelds Godser paa Møen. Jeg er Jeanne Friis, hans Datter."

„Saa kan jeg slutte mig til Resten," sagde Jæssing. „Grev Ulfeld er løben sin Vej, flygtet ud af Landet, og nu lægge de Beslag paa hans Godser og spille Hund efter Hare med hans Venner. Ja, den Veg kjender jeg saa noie. Der vil ellers gaa meget til paa saa lang en Reise. Først er der nu Kosten ombord, og saa at vi sætte Fartøiet ud af Fortjeneste bare for Eders Skyld. I gjør Jer vist intet Begreb om hvad alt det kan koste."

„Forlang blot, saameget Du vil," sagde Jeanne.

„Ja, se det gjør strax Farten en heel Deel lettere," svarede Jæssing. „Sagde I ikke, saameget jeg vilde?"

Jeanne Friis lagde en lille, men velfylbt Silkepung foran Skolemesteren. Guldpengene skinnede ud igjennem Masserne. „Du bliver vel ikke vred, fordi jeg vover at tilbyde Dig denne Pung til at bestride de første Udgifter med?"

Skolemesteren tog Pungen og skjulte den i Lommen. „Gud velsigne Jer," svarede han. „Jeg bliver ikke det mindste vred, tværtimod! jeg holder meget af Pengepunge. Jeg skal seile Jer begge To ligesaa fri og frank over til

Sverrig, som jeg bragte Jer ned i denne Kjælder. Det kan I lide paa."

"Du!" gjentog Jeanne forundret. "Men Du er jo Skolemester."

Jessing traf paa Skuldbren og lo. "Bryd Jer aldrig om det," sagde han. "Jeg er Skolemester, ja vist! jeg er ogsaa Musikant, men det er kun slet bevendt med begge mine Professioner. Jeg fører et Liv som en Hund. Skolemesteren og Hunden ligne da ogsaa hinanden, kan jeg tro, de tjene begge deres Føde med Munden. Om Dagen er jeg Skolemester, om Aftenen er jeg Musikant, og om Natten seiler jeg over til Sverrig med Folk, som er i Knibe i Danmark. Gaa nu og hold Jer færdige. Om lidt tage vi herfra."

Medens Jeanne Friis gik hen til Døren, hørtes en heftig Larm udenfor, som af nedfaldne Stene. I det samme blev Døren stødt op. Capitain Jørgen viste sig i Aabningen, Jeanne drog hurtig Hætten over sit Hoved og vilde gaa forbi ham. "Tillader I!" sagde hun. Capitainen spærrede Udgangen.

"Tov et Dieblif!" svarede han. "Jeg beder Eder."

"Min Herre!" udbrød hun med forandret Mæle, "I fornærmer mig. Lad mig gaa."

"Det er hende! det er hende!" raabte Jørgen Brahe jublende. "Jeg tvivler ikke mere. Jeg veed, hvem der dølger sig under denne Forflædning. Jeg vil jo ikke fornærme Eder. Bliv ikke bange! Af alle Mennesker har I vist mindst at frygte af mig."

"I antager mig for en Anden," sagde Jeanne.

"Det er umuligt," svarede Capitainen med den fuldkomne Overbevisnings Inderlighed. "Naar man søger som jeg har søgt, nytter det ikke at dølge sig. Denne

Skikkelse, denne bløde Stemme, som jeg skulde gjenkjende blandt alle Andres, den Duft, som omgiver Eder, alt siger mig, at jeg ikke tager feil. Tøv blot et Dieblif! Dersom I vidste, hvordan jeg har længtes efter at finde Eder! Bliv ikke vred; hvis vi vare mødtes under Livets sædvanlige Forhold, skulde jeg aldrig have povet at tale som nu, men i en Stund som denne, hvor Eders Dragt, Stedet, Omgivelserne vidne om, at I er ulukkelig, der maa Driftigheden finde Naade, der maa Ordet faae Vinger."

"Jeg kjender Eder ikke," sagde hun. "Jeg har heller ikke de samme Grunde til at tøve som I, jeg beder Eder derfor endnu engang om Tilladelse til at gaa."

"Har I da slet ingen Tro til mig?" sagde Jørgen Brahe bønligt. "I frygter mig. Ligger der da ikke noget i min Røst, som kan indgyde Eder Tillid? noget som siger, at jeg umuligt kan bedrage?"

Jeanne tav et Dieblif, derpaa gav hun efter for en pludselig Bevægelse, slog Hætten tilbage, traadte Jørgen Brahe et Skridt nærmere og udbød rolig: "Hvad vil I mig?"

Da Jørgen saae dette blege Ansigt, ophøiet og ædelt i dets sørgmodige Udtryk, tog han sin Hat af Hovedet og udbød med en Stemme, dæmpet, blød og skjælvende af Lykke: "Jeg vidste nok, at jeg ikke tog feil, jeg vidste nok, jeg tilsidst maatte finde Eder."

Denne milde Røst lod ikke til at gjøre det ringeste Indtryk paa hende. "Hvorfor forfølger I mig saaledes?" sagde hun. "Vi maa dog engang komme til Forklaring. Tal nu!"

"Jeg troede, I havde min Hjælp nødig," sagde han.

„Hvorfor skjuler I Eder, naar I vidste, at jeg var tilstede? jeg, der elsker Eder, som ingen Anden.“

„I elsker mig?“ gjentog hun med en Betonning af Spot og et Smil, som svarede dertil.

Capitainen lod sig ikke anfægte heraf. Han havde foldet Hænderne over Hatten, saae hende trofast ind i Dinene og vedblev: „Jeg, som maaske aldrig vilde have haft Mod til at gjøre denne Tilstaaelse, hvis der ikke var kommen en Trængselsstund for Eder som denne.“

„Hvoraf veed I det?“ spurgte Jeanne Friis.

„Jeg saae Eder jo den Aften I flygtede bort fra Paladset, med blege Kinder og Dine der fældede Taarer. Da tænkte jeg: nu er min Time kommen. Før havde hun saamange Venner, saamange redebomme Tjenere til sin Hjælp, nu har hun maaske kun mig tilbage. Saa kom jeg.“

„Men I kjender mig jo ikke.“

„Siig ikke det, jeg kjendte Eder længe før jeg saae Eder. Jeg veed det nok, I havde ingen Anelse om at der levede en Mand, som kun drog sit Liv fra Eder; men det begriber I dog vist, at denne Følelse maatte være dyb og mægtig, siden den var istand til at leve af saa lidt.“

„Det synes saa,“ sagde Jeanne.

„Jeg har aldrig kjendt synderlig til Ungdommens Glæder,“ vedblev Jørgen Brahe med en Stemme, hvis Inderlighed efterhaanden tiltalte hende mere, end hun vovede at tilstaa sig selv. „Jeg har aldrig kjendt til Fortrolighed, til Venstab. Jeg levede for Arbeidet, for Pligten, jeg tænkte paa Eder, jeg vidste, at vi dog maatte mødes tilsidst, det var mit Hjertes Forventning, dets Lykke. I maa ikke smile, ikke tvivle om det jeg siger,

heller ikke antage det for Driftighed, hvad der kun er Beundring. Nu har jeg faaet Mod til at tale, da Ulykken synes at have bragt os nærmere."

"J skrifter for mig og kjender mig dog ikke, J tilbyder mig Hjælp og veed ikke, om jeg behøver den. Et har J dog glemt i alt dette. Hvis nu en Anden allerede havde talt det samme Sprog til mig."

"En Anden," gjentog Jørgen Brahe og rystede frimodig paa Hovedet. "Det er umuligt."

Jeanne smilede. "J paastaar det med saamegen Bestemthed," sagde hun, "at jeg næsten ikke tør modsiges Eder."

"J spotter mig, det forstaaer jeg nok, men hvis der gives en saadan Anden, hvor var han den Aften J sørgede? hvorfor lod han Eder græde? Hvor var han igaar, da J flygtede? hvorfor er han ikke ved Eders Side i aften? Der gives ingen Anden. Men jeg veed det," tilføiede han med et sørgmodigt Smil, "derfor kommer jeg Eder dog ikke nærmere, jeg er en Fremmed, som J nylig sagde, mine Ord vække intet Minde, ingen Erindring. Jeg har opsogt Eder, uden at J forlangte det, udtalt hvad Fortiden ikke gav mig nogen Ret til. — Men hvis jeg nu alligevel vovede at paakalde Fortiden til Gunst for mig, vilde da ikke denne fortørnede Pande sænke sig under Kvindens Erindring? — J kjender dog lidt til mig."

"Troer J?"

"En Aften i Vinter kom J tilbage fra et Bal," vedblev han næsten hvissende. "J gif hen til Vinduet. Nedenfor stod en Mand, indsvøbt i en Kappe, tavst, lyttende, speidende, som han pleiede, han havde seet Eder tage bort, han saa Eder vende tilbage igjen. Vinduet

stod aabent. Et Ord, en Bøn trængte op til Eder, Blomsterne, I holdt i Haanden, blæste Vinden ned for mine Fødder. Her ere de, jeg har gjemt dem siden." Medens Jørgen sagde dette, tog han nogle smaa, visne Blomster op af sin Brevtaske og viste dem til Jeanne. „I har vist glemt den Aften," tilføiede han.

Jeanne nølede med sit Svar. „Jeg veed det ikke," ytrede hun lidt efter. „Hvorfor antager I forresten, at min Hukommelse skulde være ringere end Eders?"

„Fordi I sikkert ikke har den samme Aarsag til at huske, som jeg," svarede Jørgen. „I alt hvad jeg har sagt, ligger der heller ikke den mindste Fortjeneste for mig. I skulde blot vide, at I kunde have Tillid til mig."

„Og dernæst?"

Jørgen hævede sit Hoved ved dette Spørgsmaal. „Dernæst skal I række mig Eders hvide Haand og sige: Soldat! jeg stoler paa Dig. Din Slægt pleier ikke at skuffe. Kom og hjælp mig!"

Da Jørgen havde sagt dette, traadte Jeanne Friis ham et Skridt nærmere, hendes Dine straaede, hun rakte ham Haanden og udbrød:

„Soldat! jeg stoler paa Dig. Kom og hjælp mig!"

Jørgen greb denne Haand, bøjede sig ned og kyskede den. Derpaa udbrød han med en Stemme, som skjælvede af Bevægelse: „Forlang nu hvad I vil, I kan lide paa, det skal blive udført."

„Ja stol I kun paa ham, saa er I sku vel faren," sagde Skolemesteren, som imidlertid havde siddet henne ved Tønden med begge Hænder under Hagen og lyttet efter Samtalen.

„Hvem taler her?" spurgte Jørgen Brahe.

„Jeg gaaer i Borgen for Capitainen,” vedblev Jes-
sing spottende. „Det er slet ikke Jer, han vil tillivs,
men blot den gamle Mand, som følger med Jer. Nede
i Krostedet sidder Rentemester Gabel, han er skicket ud
paa Jagt efter Jer. Capitainen lovede at hjælpe ham
at gjennemstøve Ruinen heroppe, at søge, til han fandt
Jer. Jo, jeg hørte det altsammen. Vinduet stod aabent,
og jeg stod udenfor og lurede. — I kan trygt stole paa
Capitainen.”

„O min Gud!” udbrød Jeanne, „men det er jo
affslykt. Det var da Eders Hensigt at forraade os?”

„Jeg forraade, jeg!” gjentog Jørgen Brahe med et
Udtryk, som syntes at maatte gjøre enhver videre Næg-
telse overflødig. „Jeg forstaaer ikke et Ord af hvad I
mener.”

„Spar kun disse Udflugter!” svarede Jeanne, me-
dens hendes Stemme antog en stigende Hestighed. „Jeg
troer Eder ikke mere. Det er altsaa derfor I er kommen?
Ja vist! jeg har seet Eder før, jeg har hørt Eder omtale
som et trofast Hjerte, en modig Soldat, hvorfor skal jeg
dølge det? Nu maa I gjerne vide alt. Den Nat, jeg
flygtede til min Fader, søgte mit sidste Blik og min
sidste Tanke Eder, og jeg spurgte mig selv: hvorfor seer
jeg ham ikke, nu som altid før, han som tav og som jeg
dog saa godt forstod? Nu kommer I igjen, i Natten, i
Mørket, fordi I frygter for at vise Dagen Eders Mafyn.
Hvor jeg beundrer Eder, Veiler! der hyfler Kjærlighed
til den I vil bedrage, Soldat! der lyver med et aabent
Blik og en skamløs Pande.”

„Men for Guds Skyld! saa ti dog med dette
Sprog,” sagde Jørgen Brahe og vred fortvovlet sine
Hænder. „Hvad har jeg gjort? hvad anklager I mig

for? Hvem er J da? hvem er Eders Fader? jeg kjender ham jo ikke."

"Hvorfor tøver J?" spurgte Jeanne med en isnende Kulde, "hvormeget har J solgt os for, lad mig vide, hvor høit J anslaaer Eders Skjændsæl? Hvor har J Eders Kammerater?"

"Her er En af dem," sagde en blid og rolig Stemme i den aabne Dør, og Rentemester Gabel traadte ind i Kjælderen.

Skolemesteren sad med begge Albuer paa Tønden og støttede Hovedet i Hænderne. Da han saa Gabel, traf han Dienbrnnene op i Panden og udbrød med et spottende Smil:

"Er der Flere endnu, saa vær saa god og spadseer ind. Her er Plads nok."

"En til!" sagde Gabel og vinkede ud ad Døren, hvorefter Kromanden traadte ind, væbnet med en lang Fork. "Jeg har sendt Bud efter nogle Dragoner fra Horsens og venter dem hvert Dieblif, men nu troer jeg ikke, vi har dem nødig."

"Død og Pine!" sagde Jessing, "er der ogsaa Dragoner ivente? Jeg tænkte nok, vi vilde faae Byger paa den Seiltour. Lad os pirre lidt op i Lampen, siden den skal lyse for Saamange." Med disse Ord drog han Bægen bedre frem af Olien, men saa ubehændigt, at Lampen slukkedes, og Kjælderen indhylledes i et fuldstændigt Mørke. "Na! — det var Skade, at den tosfede Lampe skulde gaa ud," sagde Skolemesteren. "Hvordan skal Dragonerne nu finde Bei herne?"

"Jeg har min Fyrtønde i Lommen," sagde Rentemesteren.

„Men Ulykken er, at jeg kom til at vælte Lampen og spille Olien.“

„Kromanden har to Lys med sig,“ sagde Gabel.

„Det er saa rart at være betænkt paa alt,“ sagde Jessing.

Gabel slog Ild og tændte Kromandens Lys; da han saa sig om, var Jeanne forsvunden. „Hvor blev den Fremmede af?“ spurgte han.

„Ja, hvem veed det?“ sagde Skolemesteren. „Ruinen her er ligesom en Rotterede fuld af Smuthuller og Krinkel-
froge, nogle gaa mod Ost, andre mod Vest, men nogle gaa lige luft ad Helvede til. Paa en af de Veie maa I søge hende.“

Jørgen Brahe havde været en tavs Tilskuer af dette sidste Optrin; han stod fortabt i en dyb Smerte og lod ikke til at bekymre sig om hvad de Andre toge sig for.

„Nu os To!“ sagde Gabel, idet han traadte hen til ham og lagde sin Haand paa hans Arm.

„Ja, nu os To!“ gjentog Jørgen med rynket Binde.

„Mit skifter Kongelig Majestæt hertil for at gribe Landsdommer Hr. Sevel Friis, der, efterat Hr. Corfiz Ulfeld er falden i Unaade, er flygtet fra Grevens Godser paa Møen, før de bleve beslaglagte, og har taget med sig en Sum i Guld og gode Papirer af henved 30,000 Rigsdaler. Jeg har fulgt ham igjennem Sjælland, hvortil han begav sig, før han vidste, at Greven var rømmet ud af Landet, fra Sjælland til Fyen og herover til Bygholm; det er ham og hans Datter, som gjemme sig i denne Ruin. Hvor ere de henne?“

„Hvad angaaer Eders Flygtninge mig?“ svarede Jørgen Brahe. „Her er kun en Mand tilbage, som spørger Jer: hvad har I gjort med min Dre, Hr. Rentemester Gabel, idet I listigt loffede mig til at blive et Redskab for Eders Planer?“

„Jeg forstaaer ikke ret, hvad I mener,“ svarede Gabel.

„Ingen nye Kunstgreb!“ sagde Capitainen. „I vidste saare vel, at den, jeg søgte, var i Slægt med Eders Flygtning, Landsdommeren.“

„Nei!“ svarede Gabel, „jeg vidste det ikke, men jeg formodede det.“

„Og derfor loffede I mig herover?“

„Lad os tale os tilrette med det gode, Capitain Brahe. Det kan ikke være Eders Hensigt at skræmme mig, dertil kjender I mig vist for nøie.“

„Faa Jer i Korthed.“

„Det, jeg har at sige, er ogsaa snart fortalt. Vort Maal var tilfældigt det samme, I veed, jeg har Tillid til Eders Kløgt, I søgte en Kvinde, jeg en Mand. Mig sendte min Herre Konge herover, jeg veed ikke hvem der sendte Eder.“

Jørgen Brahe stod tavs et Dieblis, før han svarede: „I kan takke Eders Gud, Hr. Rentemester! fordi I er en gammel Mand og bærer denne Sabel til Stads, ikke til Brug. Kan man vinde Dre og Hæder paa den Bei I gaaer, saa for mig gjerne, mine Laurbær gro paa et andet Træ. Gaa Eders Bei, jeg gider ikke have mere med Jer at gjøre.“

„Jo, lidt endnu, Capitain Brahe,“ svarede Rentemesteren ganske fredsommeligt. „Lidt endnu! Saadan skilles vi ikke.“

„Gaa Jeres Bei, siger jeg. I glemmer vist, at jeg har mit Frihedsbrev iommen.“

„Nei!“ svarede Gabel smilende. „En Rentemesters første Dyd er at have en god Hukommelse. Eders Frihedsbrev er udstedt for en Maaned siden og udløb iaftes. I maa derfor adlyde.“

„Adlyde Eder?“ gjentog Jørgen Brahe med en ubeskrivelig Spot.

„Nei!“ svarede Rentemesteren, „ikke mig, men Hans Majestæt Kongen. Behag at høre.“

Med disse Ord tog Gabel et Papir op af sin Bryst-lomme og læste: „Eftersom vor Rentemester Gabel er udskiftet af os i Kongens Anliggender, dens Vel at forfremme, saa skyldes ham Hørlighed og Lydighed af hver den Landets Mand, han agter sig om Hjælp begjerende. Og hvis nogen denne Befaling er overhørig —“ „Ja, Resten kan vi vist gjerne springe over,“ tilføiede Gabel. „I er for brav en Soldat til ikke at ville adlyde.“

Jørgen Brahe havde trodsigt foldet sine Arme over Brystet, han lod dem synke ned, medens Brevet blev læst, da Gabel tav, udbrod han sørgmodig: „Rentemester! I er en frygtelig Fjende!“

„Jeg gjør min Pligt,“ svarede Gabel med samme rolige Alvor som hidtil, „vil I svigte Eders?“

„Pligt og altid Pligt!“ gjentog Jørgen. „Jeg har tænkt paa Pligten, til mit Haar er begyndt at blive graat, skal jeg da aldrig have Lov til ogsaa at tænke lidt paa min Lykke? Hvad har I ifinde? ingen Udflugter! hvad vil I gjøre, hvis I fanger Hr. Sevel?“

„Jeg vil bringe ham til Horsens, med al den Agtelse som tilhører Ulykken.“

„Sele hans Brøde bestaaer jo i, at han blev sin Ven tro, da alle svigtede ham.“

„Det maa Kongelig Majestæt bedømme,“ sagde Gabel.

„Og hende, hans unge, ullykkelige Datter?“

„Om hende staaer der intet i min Ordre. Behøver jeg virkelig at sige Eder, at jeg vil gjøre alt hvad jeg kan, for at fare med Lempe,“ tilføiede han dæmpet.

„Men hvortil behøver I saa min Hjælp?“ spurgte Jørgen. „Vil I have, at jeg skal bære mig ad som de Andre: holde af hende i Lykken, forraade hende i Nøden? Begriber I ikke, at mit Liv, min Vre, det er hende?“

„Eders Liv tilhører Kongen, Landet,“ sagde Gabel, „I har sat det for ofte paa Spil, til ikke at vide for hvem det skete. Vil I adlyde den Ordre jeg har viist Eder. Ja eller nei?“

„Befal over mig,“ sagde Jørgen Brahe, „men imorgen skal I staa mig til Ansvar, for hvad I faaer mig til at gjøre inat.“

Skolemesteren sad endnu paa sin forrige Plads. Han havde faaet fat paa et Stykke Kridt og var ifærd med paa Laaget af Tønden at tegne et prægtigt lille Skib med en uhyre stor Mand, som sad tilrørs. Under dette Arbejde hvilede der et listigt Smil over hans Ansigt, han lyttede opmærksomt til hvad der blev sagt, og hans Dine var i uafsladelig Bevægelse mellem Tegningen og de Talende. Rentemesteren tog Lyset og lod dets Skin falde hen over de forskjellige Ankere og Varepækker, som laa opstablede langs med Væggen. „Hvor komme alle de Pækker fra?“ spurgte han.

„De høre mig til,“ svarede Jesfing.

„Dig? — Du er jo Skolemester.“

„Jeg maa bjerge Jøden som jeg kan i disse strenge Tider. Der gaaer svær Told af saadant Gods inde i Byerne, jeg søger at skaffe Kjøbmændene det lidt billigere.“

„Det vil sige, at Du er Smugler. Kan den Haandtering ogsaa trives ved Siden af Skolemesteriet?“

„Jeg troede ikke, I vare komne herved for at snakke om Alenfram,“ sagde Jessing. „Lad hver Mand skjøtte sig selv, Herre! Hvad kan I bruge mig til? skal jeg staae med Hænderne i Buxelommen og ingenting bestille? Hvormeget kan jeg fortjene ved at hjælpe Jer at søge efter Flygtningene?“

„At finde dem, mener Du.“

„Det forstaaer sig. Vi søge til vi finde, det skal ikke staa længe paa, I lovede før fem Daler for at faae Besked om de Døde, som gif igjen heroppe, jeg mener ti er en Spotpris for at faae fat i de Levende.“

„Det er et Ord,“ sagde Gabel.

„Saa følg med,“ sagde Skolemesteren og tog Lyset.

„Hvorhen?“

„Herind!“ hviskede han og viste Gabel en hvælvet Abning i Muren, foran hvilken der var stillet en stor Tønde.

Gabel vendte sig om mod Jørgen Brahe og udbroød dømpet: „Hvad mener I, Capitain! kan man fæste Lid til denne Mand?“

„Saavidt jeg mindes,“ svarede Jørgen Brahe, „staaer der i den Ordre, I nylig læste, at jeg skulde adlyde, ikke raade Jer. Det er min Arm, ikke mit Hoved, I har har befale over.“

„Og hvis jeg alligevel bad om et Raad?“

„Saa skal I ogsaa faae det: Forlad dette Sted, vent til det bliver Dag, og søg saa hvor I lystre.“

„Vil det sige, at I frygter for, vi skulle finde iaften, hvad vi søge efter imorgen?“

„Det vil sige, at hvis I finder hende jeg mener, hvis I vover at lægge Haand paa hende, saa følger jeg efter Jer, til Eders Hverv er endt, og saa sandt Gud lever, jeg dræber Eder.“

„I dræber mig?“ gjentog Gabel.

„Jeg dræber Jer.“

„Ja, lad os saa gaa videre,“ sagde Rentemesteren smilende og gik med Skolemesteren. Jessing havde som sædvanlig sin Klarinet under Armen.

Hvælvingen, de kom ind i, var lav og fugtig, en tyk, salpeteragtig Skimmel bedækkede Bæggen. Vandet dryppede ned fra Loftet. Lyset viftede i Trækvinden, Ralk og Muurbrokker skjulte Steengulvet.

„Hvor her er lavt og smalt,“ sagde Rentemesteren.

„Man faaer at finde sig deri,“ sagde Jessing. „Det er slemt at være høiere end den Dør, man vil ind ad. Høstede er der bedre Plads.“

Med disse Ord førte han Gabel ind i den næste Kjælder. Der blev Hvælvingen større. Ved den ene Side i Muren var der en dyb Kamin. Hele Rummet lugtede stærkt af Røg. Rentemesteren stod stille og saae sig om.

„Mærker Du den Røglugt?“ spurgte han, „det har brændt herinde for ikke længe siden.“

„Saa maa det være Gjengangeren, der har gjort Ild paa,“ sagde Skolemesteren.

„Gjengangeren? der er død for tohundrede Aar siden. Det troer jeg ogsaa.“

„Siden han har maattet spadserere om saalænge, kan det gamle Skind nok trænge til lidt at varme sig paa," meente Jæssing.

„Hør, Skolemester! et Ord før vi gaa videre. Det er Dig bekjendt, at jeg kommer her i Kongelig Majestæts Navn."

„Ja, Gud velsigne Hans Majestæt Kongen," sagde Jæssing. „J er jo velkommen. Lad bare som J var hjemme."

„Jeg kan lade Dig gribe og føre til Horsens, jeg har Magt til at lade enhver Mistænkelig slutte i Bolt og Jern, hvis Du ikke strax siger mig, hvad Du veed."

„Med Forlov! hvor har J den Magt?" spurgte Jæssing.

„Her i min Lomme," svarede Gabel.

„Na, i Lommen," gjentog Jæssing, „saa gjør jeg mere af min Magt, den sidder her i mine to Arme." Med disse Ord strakte han begge sine Arme frem mod Rentemesteren: „Nei J kan tro, det gaaer ikke paa den Bøv, Hr. Rentemester! Lad os være maneerlige og fare med Lempe."

Gabel betænkte sig lidt, derpaa smilede han og udbrød: „Du veed, hvor han holder sig skjult, den Mand jeg søger."

„Troer J?" sagde Jæssing med sit spidske Smil.

„Kan Du bringe ham tilstede, saa udbetaler jeg Dig tohundrede Kroner."

„Det var mange Penge," sagde Jæssing, og Gabel lagde Mærke til, at Smuglerens Dine straaledede, medens han ytrede dette.

„De skulle blive Dig udbetalte Skilling for Skilling imorgen tidlig — Du kan kjøbe Dig Lykke og Velsignelse

for denne Sum. — Betragt det Liv, Du fører, Trældom og Glendighed. — Nøden figger ud af Albuerne paa din Kofte. — Jeg gjør Dig rig. — Er det noget at betænke sig paa?"

„De Penge var nemt tjente," tilføiede Jæssing, som om han talte med sig selv. „Saameget har jeg ikke eiet min hele Levetid. De kunde komme lille Dene Marie tilgode, jeg kunde faae En til at opdrage hende og lære hende at snakke."

Han faldt efter disse Ord i dybe Tanker, de forskjellige Udtryk viklede imidlertid i hans Ansigt. „J er en fløgtig Mand, Hr. Rentemester!" udbrød han endelig, „Capitainen med den lange Sabel derinde skifter J herover, han troer han sporer efter Spøgelsjer, og saa finder han Den J søger. Kongelig Majestæt giver Jer et Orde, J faaer Wren for det og betaler mig for at udføre det."

„Det gaaer ikke anderledes her i Verden," sagde Gabel. „Den ene høster, hvor den Anden saaer. Hvad bestemmer Du Dig saa til? Vi maa se at faae Ende paa den Sag."

„Det maa vi," sagde Jæssing. Han gik nogle Skridt frem i Kjælderen. Lyset faldt ud af hans Haand, det sluttes paa Jorden. „Jeg har Uheld med de Lys inat," sagde han, og endnu inden Rentemesteren fik Tid til at svare, hørte han en tung Dør blive slaaet i foran sig. Jæssing var forsvunden. Gabel kaldte, høiere og høiere, Ingen svarede, han søgte at finde Døren, det lykkedes ikke, hans famlende Hænder mødte overalt de fugtige Kampstene. Hele Kjælderen var indhyllet i det dybeste Mørke. Skolemesteren stod imidlertid udenfor og smaalo og lyttede, derefter gik han tilbage til den første Kjælder, hvor Capitainen og Kromanden ventede.

„Følger Rentemesteren ikke med Dig?“ spurgte Jørgen Brahe, da han saa Jessing vende alene tilbage.

„Han har Forretninger derinde med Gjengangeren,“ svarede Skolemesteren. „Han bad mig sige til Arved Rømand, at han skulde gaa hjem og lave en Potte Ællebrød, til han kom igjen, Capitainen bad han om at gaa tilfjængs og drømme om Kjæresten. I behøver ikke at tøve længer herne.“

„Jeg vil dog vente lidt endnu,“ sagde Jørgen Brahe.

„Det er sandt!“ vedblev Jessing, „Rentemesteren føiede til, at hvis I ikke gif Jeres Bei strax, saa skulde jeg se at lempe Jer herfra, og det vil jeg gjøre.“

„Hvorledes vil Du bære Dig ad dermed?“ raabte Jørgen leende.

„Det skal I strax faae at vide,“ svarede den ufortrødne Skolemester. Han gif hen til Vinduet, aabnede Laagen, stak begge Begesfingre i Munden og frembragte en skarp og gjennemtrængende Piben.

„Hallo!“ raabte en Stemme udenfor. „Her kommer jeg!“ Man saa nu først to uhyre Vandstøvler, fulgte af et Par Been, klædte i Sælhundeskind, derefter Kroppen af en uformelig tyk Mand komme krybende ind ad Vinduet. Efter ham lod sig endnu en Person tilsyne med en lavpullet Hat, der skyggede for et Ansigt, hvoraf der næsten ikke var andet end Haar og Skæg at se.

„Nu blev vi til Tre, og I ere kun To,“ sagde Skolemesteren, „Manden, som kom sidst, hedder Goliath og kan tilnød regnes for To.“

„Men Du glemmer, at jeg bærer Baaben, det gjør Tallet mere lige,“ sagde Jørgen Brahe, medens han traadte et Skridt tilbage og drog sin Raarde.

Jessing brast i Latler, han tog alt fra den morsomme Side. „J har en Sabel, jeg har kun min Klarinet, men den er ogsaa rar.“ Med disse Ord skrueede han Mundstykket fra Klarinetten og drog en Kniv ud deraf, bred og glindsende og næsten saa lang som en Hirschfænger. „Sikken en!“ sagde han, „hvad synes J om den?“

De to Matroser gik nærmere hen mod Brahe. Deres udfordrende Miner røbede Lyst til at blande sig i Striden. Den Ene havde trukket sin Kofte af og lagt den med stor Omhyggelighed, tilligemed Hatten, ned paa Jorden, Kromanden holdt ikke af den alvorlige Bending, dette Optrin lod til at tage, han drog sig hurtig tilbage til Indgangen af Kælderen. „Jeg maa hjem og lave Ællebrød til Rentemesteren,“ sagde han og listede ud af Døren.

Jessing gik hen til Capitainen og sagde: „Stif Jeres Sabel i Skeden, Herre! J kan tro, det er bedst vi lade de Løier fare. Gaa saa Jeres Bei, før vi tvinge Jer dertil. Det vil J staa Jer ved.“

„Jeg bliver her, til Rentemesteren kommer,“ svarede Jørgen Brahe.

„Naa saa bliv da i Djævelens Skind og Been,“ raabte Jessing. „Det, der skal ske, kan J dog ikke hindre.“ Efter disse Ord vendte han sig om mod de to Matroser og sagde: „Afsted med Jer, Folk! bring mig den Gamle ned i Jagten. Han er saaret, kan han ikke komme rask nok bort, saa bære J ham i Jeres Arme. Blot muntert! — Det er sandt!“ tilføiede han: „Frøkenen gav mig nylig en Pengepung med sex nye Gnestefillinger i til den Glimfeste af Jer. Nede ombord veed jeg ogsaa en Krog, hvori der hænger en rar, tyk Tamp,

som jeg har flettet for min Fornøielse til Sidstemand. Har I forstaaet mig?"

De to Smuglere forsvandt øieblikkelig mellem Tønderne, Jessing fulgte dem. Jørgen Brahe gif hen til Udgangen af Kjælderen. Han stod og saae op i Gaarden. Natten var tilende, det begyndte at gry ad Dag. Allikerne kom frem fra Muurhullerne og slagrede om over Ruinerne med høie og gjennemtrængende Strig.

Lidt efter vendte Jessing tilbage, han førte Jeanne Friis ved Haanden. „Følg kun trøstig med mig," sagde han. „I skal ikke være bange, I ryster! I er saa lille og saa fin, stol paa mig. Hører I Havet, som skulper her udenfor Ruinen? det hilser og siger Godmorgen til Jer; om lidt staaer Solen op, saa ere vi tilføes, saa er alting godt."

„Og Du vil føre os til et Sted, hvor ingen Sorg eller Fare kan naae os?" spurgte Jeanne, „ikke sandt, min Ven!"

„Jeg skal bringe Jer til et Sted, hvor Ingen af disse Støverhunde kan naae Jer," svarede Jessing. „Hvad Sorgen angaaer, lille Jomfru! den er ligesom Jøderne, en stor Nation, man træffer den overalt i Verden. — Et Ord endnu! et ærligt, sanddru Ord! det er ikke fordi I ere i Nød, at jeg vil frelse Jer. Enhver maa hytte sig selv, og der er aldrig Noget, som rakte mig Haand, naar det peb om mig. Det er heller ikke Jeres mange Penge, som lokker mig; — men I talte inat saa kjønt om Jeres gamle Fader, det holdt jeg af, en god Datter bliver altid en god Moder. Jeg har ogsaa en lille Datter. Der ligger hun."

Med disse Ord løstede han Dynen iveiret og traf Bøene Marie frem af Hullet i Halmen. Barnet udstødte

fit sædvanlige *U—æ!* og slog fra sig med Hænderne. Det var anden Gang hun blev vækket inat.

„Det er min Diesteen!“ tilføiede Smugleren, og medens han stod og betragtede Lene, blev hans Stemme efterhaanden mere blød og bevæget. „Se, hvor kjøn hun er! Jeg har vasket hende reen i Ansigtet og givet hende den bedste Kjole paa. — Tal lidt til den fremmede Jomfru, lille Lene Marie!“

„*U—æ!*“ sagde Lene Marie.

„Hun kan ellers næsten sige alt hvad det skal være,“ forstikrede Jæssing, „men hun holder meest af at fatte sig i Korthed, det er da ingen Feil. Hun er god og uskyldig som J. Vil J tage hende med Jer, hvis alting gaaer godt? — Hendes Moder — ja, hun er der, hvor hun skal være. Barnet duer ikke til den Haandtering, jeg fører, engang vil det tilsidst gaa mig forkeert, Lovene ere strenge, saa kommer jeg ikke tilbage, det forstaaer J nok. Vil J sørge for hende og lære hende op i Tugt og Herrens Formaning og gjøre hende til en retskaffens Pige?“

„Det lover jeg,“ sagde Jeanne.

„Saa er alting godt!“ vedblev Jæssing. „Engang imellem faaer jeg nok Lov at komme og se hende, saa skal jeg bringe nye Sko og kjønne Klæder med. Nu et Tørklæde over lille Lene, saa afsted!“

Smugleren svøbte Barnet ind i et stort, uldent Dækken og løstede hende op under sin Arm, som om det var en Pakke Varer, han bar paa. Derpaa førte han Jeanne Friis til Udgangen af Kjælderen. Lene Marie laa under hans Arm, udstødte sit *U—æ!* og sprællede med Benene. Da de kom til Døren, traadte Sorgen Brahe hen imod dem:

„Tøv lidt!“ sagde han.

Jeanne udstødte et Skrig og klyngede sig fastere til Smugleren: „Nu er det ude med os.“

„Det vil vi først se paa,“ svarede Jessing.

„Gaa lidt tilside, Du — Skolemester!“ udbød Jørgen.

„Jeg er kun Skolemester om Dagen, og saa for dem som troer derpaa,“ svarede Jessing.

„Men saa gaa dog,“ tilføiede Capitainen. „Pas paa, at Ingen kommer!“

„Saadan at forstaa,“ sagde Jessing. „Jeg tænkte nok, at Capitainen og jeg hørte til een Religion.“ Han gik hen til Døren.

Jørgen Brahe greb Jeannes Haand. „Er det mig eller dem derude, I skjælver for?“ spurgte han bevæget.

„Jeg frygter for, at jeg er fortabt,“ svarede Jeanne, „hvis det er Eder, som skal fælde Dommen.“

„I tager bestandig feil af mig,“ sagde Jørgen og rystede med Hovedet. „For lidt siden tilbød jeg Eder min Tjeneste, da vovede jeg intet derved. I troede mig ikke. Nu gjælder det min Ære, hvis jeg ikke griber Eders Fader; men jeg har sagt det: I er mig mere end Alverdens Lykke. I er fri, gaa! men saa troer I vist heller ikke, at jeg er kommen for at stufte og bedrage.“

„Har I mere at sige?“ spurgte hun.

„Nei, ikke mere,“ svarede Jørgen sørgmodigt og blidt. „Tænk engang imellem paa mig, gaa og kom aldrig mere tilbage!“

Da greb Jeanne begge hans Hænder og udbød: „Jørgen, min Ven! jeg har hørt ethvert Ord, som I og Gabel talede. Hør nu ogsaa, hvad jeg har at sige: Diebliffet det er hans, min Faders, han er saaret, jeg

er hans eneste Barn; men Fremtiden, Jørgen Brahe! den er min, den er Eders, den skal betale min Gjæld fra iasten. Opsøg mig, I har jo viist, at I forstaaer at finde, og er der nogen jordisk Lykke i min Magt, saa skal den blive lagt i Eders Hænder."

"Er det sandt? er det sandt?" spurgte Jørgen henrykt og knælede ned foran hende. "Hvis jeg finder Eder igjen og knæler for Eders Fødder som jeg knæler nu, og vover at gjentage, hvad jeg har tilstaaet inat, hvad saa?"

"Ja, hvis det skulde ske," svarede Jeanne med et skjæmtende og lykkeligt Smil, idet hun bøiede sig over mod ham, "saa vil jeg sige: Min Hr. Capitain! en Dames Buxet falder aldrig af en Hændelse ned foran hendes Beilers Fødder. — Farvel!" vedblev hun og lagde sin Haand over hans Dine, der syntes at stirre tilbunds i hendes Sjæl. "Farvel! — endnu engang Tak!" — Dermed tog hun en lille Markblomst af sit Bælte og gav ham den.

"En Blomst til mig," sagde Jørgen.

"Ja!" hviskede Jeanne, idet hun gik ud af Døren. "En frisk, istedetfor den visnede, I gjemte saalænge."

Jessing tøvede udenfor, med Lene Marie under Armen. Han havde staaet og luret og lyttet, hans Ansigt bar Udtryk af Vist og Forslagenhed, idet han udbrød: "Og saa fortalte I endda, at I ikke var kommen herop for at søge efter Skatte! — Gaa nu ind og luk den magre Rentemester op, han trænger vist til frisk Luft, den Staffel!" Dermed forlod han Kjælderen.

Et Kvarteer senere skinnede den lyse Morgensol over en lille Jagt, som for en let og gunstig Vind begyndte sin Fart ud af Bugten. Jørgen Brahe stod oppe paa Skovbanken og saae efter den. Rentemesteren stod nede

ved Stranden, paa den yderste Steen, bleg og med forslagte Arme. Hans Bytte undslap ham. I Bagstavnen af Jagten kom en høi Mand frem med et polist Ansigt, hilste og holdt den hule Haand for Munden, idet han raabte ind til ham, saa høit, at det gjenlød over Stranden:

„Den Ene høster tidt, hvor den Anden saær.“

II.

Munken fra Herrevad.

Igjennem Christianstads Lehn, Næsbo Herred i Staaene løber der en stor Aa, som hedder Rønne. Den kommer nordfra og slynger sig hen under en Bakke, kaldet Søderaasen. Oprindelig gik Aaen nærmere ind under Bakkerne, men efterhaanden som Vandløbet blev smallere og drog sig tilbage, lod den et Stykke Land fri for en mægtig Ege- og Bøgestov, som her fandt en frodig Jordbund.

Da vi skreve 1509, var Søderaasen skjult af store Skove, der strakte sig hen over hele Egnen og skyggede over et lille, fiskerigt Vand, kaldet Sorød. Omgiven af disse Skove laa en gammel Gaard med et Taarn mod Vest, tækket med Bly og bygget af hugne Kampsteen. Det var Herrevad Kloster. Alting var tyst og fredeligt i dets Nærhed. Af og til lød et Drneffrig inde fra Skoven, og Klokkerne ringede ovre fra Klosteret. Striget og Klokketlangen gav Echo nede i Dalen, ellers herskede der overalt Tavshed og Fred. Dret lyttede forgæves efter en menneskelig Røst, Diet mødte kun Aaen, naar et Streiflys om Dagen faldt ned paa Vandet, der

hvirvlede og boblede og skyndte sig ud til de mere solbelyste Steder, det saae kun Egetræerne, der stode mørke og alvorlige som en Forsamling af Kæmper. Nu er det gamle Kloster flettet ud af Jorden, en fjedelig, hvidkalket Mølsgaard staaer paa dets Plads, af Stenene have de bygget en Kirke i Malmø. Egeskoven er ogsaa forsvunden; tynde og forkrøblede Birke strække deres visne Toppe hen over de afhugne Stubbe overgroede med Mos, graalige om Dagen, hvide i Maanelysset, blege Spøgelseser paa Kæmpegrave.

Da vi skreve 1509, var Herrevad altsaa et Munkeløster. Biskop Eskild havde bygget og indviet det til Moder Maria, hvorfor det dengang hed Sancta Maria Kloster, Munkene hørte til Cistercienserordenen, en Sect af Benedictinerne. Deres Ordensregler vare i Begyndelsen særdeles strenge, deres Levemaade afholdende og tarvelig; senere derimod, efterhaanden som Rigets mægtigste Prælater traadte ind i Ordenen, og lode sig vælge til Abbeder for Klosteret, viklede denne Strengthed i Sæder med et Bellepnet, en forfinet Oppighed, hvorom man vanskelig skal kunne gjøre sig noget Begreb, især for en Tid, der ligger os saa langt tilbage.

Ikke langt fra Herrevad Kloster laa dengang en Gaard kaldet Riisbjerg. Den tilhørte Hr. Jøse Brodersøn, en brav Adelsmand, modig og uforsagt, med en aaben Pung og en aaben Dør for hver der kom i hans Nærhed. Han var Enkemand, havde ingen Børn, intet at tage sig for, derfor jagede han i Skoven, og naar han blev træt af Jagten, satte han sig til at spille og spillede saalænge, til Guds og Midler vandrede over i Andres Hænder. Han eiede tilsidst ikke andet end den tomme Gaard, en Hund og en Jagthest. Gaarden

fulgte han da til Herrevad Kloster, for en Pris, som vi strax skulde nævne, Hesten og Hunden tuskede han bort for et Anker gammel Franskviiin. Dernæst gjorde Hr. Jøsse et stort Gilde for alle sine Venner, som saa troligt havde staaet ham bi med at forøde hans Gods. Den omtalte Franskviiin blev til denne Fest bragt ind paa et Bord i Hallen, Gjæsterne toge Plads omkring det, og enhver af dem hjalp til at tømme Ankeret, saa godt han kunde. Der blev udbragt mange Skaaler ved denne Leilighed; først drak de Hestens Skaal, saa Hundens, tilsidst sagde Hr. Jøsse Brodersøn, at nu vilde han drikke et Bæger til Ære for Fru Malfred, hans afdøde Hustru.

„Det var en sær Skaal!“ sagde en af Gjæsterne. „Lad Du din Hustru i Fred. Hun er jo død.“

„Ja, det er godt for hende,“ svarede Jøsse. „Hun vilde vist græde sine Dine røde, hvis hun kunde se, hvordan jeg er stædt iasten. Da hun laa paa Sotteseng og hørte Himmerigs Klokker ringe, kaldte hun mig hen til sig og bad mig saa inderligt om at lade Eder fare og sky Eders Selskab. Jeg lovede det, men holdt kun daarligt Ord.“

Dertil vidste nu Forsamlingen intet at svare; den Enes sad og saae paa den Anden. Imedens tappede Hr. Jøsse sig et friskt Bæger, stod op paa en Bænk og tog atter til orde: „Jeg har kaldet Jer hid, I gode Venner, for at se Jer for sidste Gang. I har hjulpet mig til at udhungre mine Bønder, sælge mine Skove og øde mit Gods. Min sidste Hest drikke vi op iasten, min Gaard har jeg skjædet bort til Abbed Ingjerd, for at han skal føde og klæde mig Resten af mine Dage. Nu vil jeg være Munk. Imorgen gaaer jeg over i Klosteret. Godnat, I Kjæltringe tilsammen!“

Dermed fastede Hr. Jøsse det sidste Bæger Viin hen over Gjæsterne, slukkede Lyset og gik iseng. De Andre maatte om, hvorledes de bedst kunde finde ud af Gaarden.

Næste Morgen gik Jøsse over i Klosteret og gav sig for Alvor til at være Munk. Han blev prøvet, indviet og kronraget som de Andre, men dermed var det ikke gjort, det kostede mere Umage at være Munk, end han troede. Ordensreglerne bleve overholdte i deres Strengthed; istedetfor det frie, ubundne Liv, han var vant til at føre, havde hver Time her sin bestemte Forretning, som nøiagtigt maatte opfyldes. Tiden fra Midnat til Solopgang blev tilbragt i Kirken under Bøn, nogle saa Timers Søvn i en Hals seng var al den Hvile, der tilstodes ham. Dagen verlede med streng Huusgjerning, med Arbeide i Haven, med Sang og Bønner. Kosten var ringe, den bestod af Grønt og Meelspiser og engang imellem Fisk, Kjød derimod nød Munkene kun i Sygdomstilfælde, og Viin blev brugt som Medicin. Hvad der endnu faldt Jøsse tungere end alt andet, det var den Tavshed, han blev nødt til at iagttage. Al unødvendig Tale var strengt forbudt, Munkene færdedes i denne levende Grav som vandrende Lig, indhyllede i deres graa Kapper, med en sort Hætte over Hovedet, foldede Hænder, nedslagne Blikke, verlende Tegn istedetfor Ord, sjældent et Smil, aldrig en Spøg eller Latter.

Dette Liv forekom Jøsse gyselig ensformigt. Da han havde boet i Herrevad en Maaned, var han nær ved at fortrivle, da han havde været der et Aar, kunde han næsten ikke mere. Han prøvede paa ved List at unddrage sig noget af den strenge Klostertugt, men det

lyffedes ikke. Engang fandt han paa at blive fiddende inde i Kirkestolen, længe efter at de Andre vare gaaede. Hans Sidemand troede, han bad, og bortffjernede sig i Tavshed for ikke at forstyrre denne Andagt. Jøse vendte først tilbage fra Kirken, da Solen stod høit paa Himlen. Næste Nat gif det ligesaa. Han sad med Hætten ned over Ansigtet og havde lagt sine folbede Hænder paa Ryggen af den anden Stolerække, hvortil han støttede Hovedet. De Andre forlode Kirken, da Messen var endt; kun Broder Martinus, en lang, skindmager Person, der altid havde havt et mistænksomt Die mod Jøse, troede ikke ret paa disse ivrige Bønner; han gif hen til Stolen, bøiede sig over mod den og lyttede, Jøse sad og sov, trygt og roligt. Martinus vækkede ham, sagde intet, men fulgte ham ind til Abbeden, som dømt ham til fem Dages Faste for at sone sin svære Brøde. Dertil var intet at sige. Jøse maatte faste.

En Dag gif han og bar Band til Rjokkenet. Røgemesteren havde stegt en Høne til en Sng. Jøse var alene. Den friske Steg duftede og fristede ham. Han faldt i dybe Tanker foran Hønen, men lukkede Dinene, vendte sig bort og gif sin Bei. Da han kom tilbage igjen, stod Hønen der endnu og saae mere tillokkende ud end før. Fristelsen var for stor, han kunde ikke modstaa længer, strakte de to Fingre ud, tog Hønen, stak den forsigtig ind under Rutton og satte Spanden fra sig, medens han gif ind i sin Celle og spiste Stegen lige til den sidste Mundfuld. Han var just bleven færdig og nød hele det Velbefindende, som et godt Maaltid fremkalder, da Døren sagte og ubemærket gif op, og Broder Martinus lod sig tilsyne, stille og lydløs som en Skygge. Han saae sig om, samlede omhyggelig de bortkastede Been

af Hønen og vinkede ad Jøse, at han skulde følge ham ned til Abbeden.

Denne Gang gjaldt det otte Dages Faste, i streng Afsondring, og Jøse fandt imidlertid en uforstyrret Ro til at anstille Betragtning over de timelige Gøders For-gængelighed.

En anden Gang skulde han bringe en Flaske Viin ind i Engestuen. Han gik feil, listede sig ind i sin Celle og tømte i Ro og Mag den hele Flaske. Det var første Gang, han havde smagt Viin i Herrevad Kloster. Den uvante Drik øvede en mægtig Virkning paa ham, hans Sorg forsvandt. Alt hvad han havde udstaaet og lidt saalænge, var glemt, han var saa sjæleglad og tilfreds med alt omkring sig, han boltrede sig omkring i Sengen, begyndte at nynne, først ganske sagte, saa lidt høiere, tilsidst skraalede han af fuld Hals og slog Takt med Fodderne, saa Halmen fløi omkring ham. Da lød der Fodtrin ude paa Gangen. Munkene kom ind, Broder Martinus i Spidsen. De kørte sig af Forfærdelse over at høre en tvetydig Drickweise indenfor deres hellige Mure. Da de aabnede Døren, havde Jøse kastet sin Rutte og dansede omkring inde paa Steengulvet med Flasken i Haanden. Først troede de, at den stakkels Munk var bleven vanvittig, men Martinus overbeviste dem om deres Bilsfarelse, tog lempelig den tømte Flaske ud af Jøses Haand og førte ham sagtnodig ind til Abbeden. Underveis blev Jøse ved at synge og hoppe, først to Skridt paa det ene Been, saa to paa det andet. Han saae høist livsalig og freidig ud. Rutten havde han kastet over Armen, blottet som han var traadte han hen til Abbed Ingjerd og gjorde smilende en dyb og cavalleermæssig Hilsen, idet han traadte ind.

Denne Dags Lystighed kostede ham en Maanedes Fængsel foruden adskillige Dages Faste. Abbeden vilde nødig dømme ham saa strengt, men Martinus forestillede ham den store Forargelse, Jøsses Sang og Drukkenskab havde vaakt blandt de fromme Brødre.

Kort efterat han havde udstaaet sin Straf, frøb han en Dag op i et af Glashullerne paa Taarnet, hvorfra man kunde overse hele Egnen. Det var en herlig Sommerdag, Solen skinnede hen over Sjørøds krusede Bølger, Gjebden sprang i Vandstørpen, Ornen kredsede oppe i den blaa Luft. Inde i Skoven, paa Søderaaften, kurrede Skovbuerne, og nede i Dalen, paa den anden Side Klosteret, lød Jægerhorn fra en Skare Adelsmænd, som vare paa Jagt efter Ulven. Jøse sad i Glashullet og dinglede med Benene nedad Muren, han stirrede ud paa den friske, solbelyste Natur, lyttede til Lærkens Sang og stirrede, til han fik Taarer i Øinene. Han tænkte paa Fortiden, paa sine gamle Kammerater og de glade Fester. Han fastede et Blik paa de overgivne Adelsmænd, et andet paa sig selv og sukede dybt. Sammenligningen var heller ikke smigrende.

„Der ride de med Spøg og Latter i Følge,“ mumlede han, „og her sidder jeg, mellem Spindelvær og Diglugt, og slider Huden af mine Knæ, og skriger mig hæs, og prøvler latinske Psalmer og mugne Bønner, mens jeg døer Tomme for Tomme af Kjedsomhed. Det kan den lede Satan ikke holde ud mere.“

„Hvad bestiller I her?“ spurgte en blid og sagtmødig Stemme. Jøse vendte sig og saae Martins magre, ulukkespaaende Ansigt.

„Jeg holder Bøn, ærværdige Broder!“

„Kom ned til Eders Arbejde i Haven. Vi vente paa Jer.“

„Nu kommer jeg,“ sagde Jøsse og krøb ned fra Glamhullet. Denne Gang gjorde Broder Martinus ikke ret i at forstyrre Jøsse i hans Betragtninger, han valgte idetmindste en høist uheldig Tid dertil. Da de kom ned i Urtehaven, gif Jøsse hen til ham og sagde:

„Ærværdige Broder og Foresatte!“ Martinus syntes forbauset over dette Brud paa Klostertugten, men Jøsse vedblev: „Ikke rettere jeg veed, er det nok Jer, som lige siden jeg kom her til Klosteret luffer om og udspeider mig og gaaer og sladrer om mig til Abbed Ingjerd. Nu er jeg fjed deraf, og vi skulde til at opgjøre vor lange Regning.“

Med disse Ord greb han fat i Martinus og begyndte at gjennemprøgle ham paa det uchristligste. Martinus gjorde et Forsøg paa at løbe sin Vej, Jøsse holdt ham tilbage, Munken skreg i vilden Skrig, det hjalp ikke, de Andre kom ham tilhjelpe, men det var som om Broder Jøsse pludselig havde faaet Berserkerfergang: da han saa hele Mængden imod sig, greb han en lang Rive, jog sine Angribere paa Flugt og blev ved at hamre løs paa Martinus, til den ulykkelige Munk laa blødende og ubevægelig udstrakt foran ham paa Jorden.

„Saa!“ sagde Jøsse og kastede Riven. „Nu er Regningen kvitteret!“

I det samme kom de fordrevne Munke tilbage, væbnede med Forke og Spader, men Jøsse tænkte ikke mere paa at gjøre Modstand, han lod sig gribe og føre ned i Klosterfængslet. Otte Dage sad han derinde. Smidlertid blev der lagt Raad op, hvorledes man skulde straffe en saa gruelig Misgjerning. Den niende Dag, henimod Aften, kom Abbed Ingjerd ned til ham. Jøsse blev liggende paa sit Galmleie, han havde brugt hele den sidste

Uge til at indhente al den Sønn, han saalænge havde tilgode. Abbeden satte Lygten paa Bordet og udbød med en mild og rolig Stemme:

„Min Broder! Du har begaaet en stor Misgjerning. Martinus vil alle sine Levedage blive til en Krøbling efter den Overlast, Du tilføiede ham.“

„Han ligger paa sin Gjerning,“ sagde Jøsse, „hvorfor lod han mig ikke i Fred, den gamle Ugle?“

„Vi har sendt Bud til den høiærværdige Fader Bisp Oluf i Lund. Han har bestemt, at Du skal udstødes af vor Orden og derefter overgives til den verdslige Domstol og Straf.“

Jøsse laa og pillede paa Halmstraaene, med en Mine, som om den Sag slet ikke angik ham. „Har I det?“ sagde han ligegyldig.

„Men tænker Du da ikke paa, Ulyksalige! hvad der vil følge efter? De ville maaske domme Dig til Døden,“ sagde Abbeden med hævet Røst.

„Det maa de om,“ sagde Jøsse. „Jeg troer min Sjæl næsten, det er ligesaa morsomt at hænge og dingle i en Galge, som at føre det Hundeliv, jeg har levet i Herrevad Kloster. Jeg vil komme til at mangle Luft paa begge Steder.“

„Du angrer altsaa ikke den store Udaad, Du har bedrevet?“

„Erligt talt, nei!“ svarede Jøsse. „Hvis Broder Martinus kom imorgen og begyndte forfra, saa slog jeg ham til Jorden igjen. I gjør derfor vist bedst i at faae mig hængt.“

Denne Foragt for Livet begreb Abbeden ikke rigtig. Han sad lidt og betænkte sig, derefter bøiede han sig ned over Jøsse og talte milde og venlige Ord til ham.

Dette Sprog gjorde større Virkning end hvad han tidligere havde sagt. Fangeren satte sig overende i Sengen og fortalte Abbeden, hvad han havde udstaaet og lidt i Klosteret, skildrede ham sin Tilbøielighed for Verden, han havde forladt, og den dybe Længsel han følte efter et frit, ubundet Liv, virksommere, bedre end det forrige. Den gamle Mand sad paa Sengen, og grundede længe og dybsindig paa det han hørte.

„Jeg forstaaer Dig nok. Jeg har ogsaa været ung og kan huske lidt af det endnu. — Jeg vil ikke være din Dommer,“ hviskede han endelig.

„Hvad vil I sige dermed?“ spurgte Jøse.

Abbeden smilede. „Naar jeg gaaer, skal jeg glemme at lukke Døren ilaas. Vent til det bliver Nat, lufte Dig saa bort og kom her aldrig mere.“

Jesse udstødte et jublende Skrig, han glemte aldeles den Dødsforagt, hvormed han nylig havde pralet, slynge sine Arme om Abbedens Skuldre og kvalte ham næsten under sit Favnetag. Den gamle Abbed nikkede og lo, han saa ligesaa glad ud som Fangeren, tog Lygten og gik, men glemte at lukke Døren, som han havde lovet.

Næste Morgen var Jøse forsvunden. Ingen kunde begribe, hvorledes han havde iværksat sin Flugt, Fængselsdøren var lukket og stænget som sædvanligt, og alle Jernkryds sadde urørte i Vinduet.

Sexten Aar efter, da vi skrev 1525, var der megen Strid og Ufred omkring Herrevad Kloster. Frederik den Første havde ladet sig hylde i Jylland og kæmpede mod den sidste Rest af den fordrevne Konges Tilhængere. Blandt disse havde den trofaste Søren Norby samlet Almue og Bønder i Skaane. Han indtog Byerne og huserede strengt omkring paa de adelige Gaarde. Kong

Frederik sendte Johan Rangkau imod ham, og denne Helt, hvem Lykken og Hæderen altid fulgte, slog først en Bondehær ved Lund, saa en anden ved Brunktofte Skov, udenfor Landskrona, og anrettede et frygteligt Blodbad paa sine Fjender. Krigsfolk og plyndrende Bønder sværmede omkring overalt, Broder mod Broder, det var den Tids Sæd.

En Eftermiddag kom en Skare Krigsmænd til Herrevad Kloster og forlangte at lades ind. De havde tilbragt Dagen med at gennemføge Omegnens Skove efter en af Bondesørerne, Otto Stisen, om hvem der fortælles, at han var En af de Første, som løb bort fra Slaget. Munkene i Herrevad havde stænget deres Porte. Da Krigsfolkene bankede paa, lode de først, som de ikke hørte det, siden nægtede de at lukke op.

„Som I vil!“ raabte Anføreren over til dem. „Det gaaer ud over Jer selv, komme vi over Muren, saa jage vi Jer ud og plyndre Klosteret.“ Efter denne Trusel bankede han paa igjen, men Porten vedblev at være lukket. I det samme blæste det nede paa Alfarveien, mod Syd. Der kom endnu en Hob Krigsfolk til. Anføreren for dem red i Spidsen paa en hvid Hest. Det var en gammel, skægget Mand, med et forvovent Ansigt, fuldt af Blastre og Skrammer, og iført en sammensliffet og bulet Rustning. Han red hen til de Andre, og begge Hovedsmænd bleve siddende paa deres Heste, medens de holdt Raad. Lidt efter reisste den Gamle sig op i Stigbøilerne og raabte:

„Nu stormer jeg og mine Mænd Klosteret fra Nord, de Andre fra Sønder, og det skal være Lønningen for den Hob, som kommer først over Muren, at hver Mand maa gjøre til sin Eiendom derindfra saa meget som han

aarker at favne. De Andre faae ingenting. Derom er Hr. Trude og jeg blevene enige."

Efter denne Tale deelte Krigsfolkene sig i to Hobe, hver stormende fra sin Side. Munkene havde beredet sig paa at tage imod dem og gjorde al den Modstand, de kunde, men det forsløg ikke. Da Solen gik ned, var Klosteret taget.

Den gamle Hovedsmand var den Første paa Muren, hans Folk aabnede Porten for de Andre. Munkene kastede deres Vaaben og trængte sig sky og ængstelige sammen i en Krog inde ved Taarnet. Hele Gaarden var fuld af jublende Krigsfolk.

"Nu ind paa dem!" raabte Hr. Trude, som kom ridende bag efter alle de Andre. "Sug de Graamunke ned, siden tage vi Gudsset og tænde Gaarden."

"Tøv lidt!" sagde Manden i den gamle Rustning og stillede sig frem foran de Andre. "Der skal først holdes Dom!"

Han gik nu hen til Munkene, stod lidt og saae paa dem og sagde: "Hvem af Jer var det, som nægtede at lufte os ind?"

"Det var mig," sagde Ingjerd, idet han traadte ud af Skaren, støttende sig til en Stof, svag og affældig som han var, og med et stort, hvidt Skæg, der faldt ned over Brystet. "Jeg er Abbed for Herrevad Kloster og maatte værge det, saa godt jeg kunde."

Den gamle Krigsmand smilede. "Jeg forstaaer Dig nok," sagde han. "Jeg har ogsaa været Munk engang og kan huske lidt af det endnu. Se ret paa mig, kjender I mig ikke?" Med disse Ord tog han Stormhuen af sit Hoved og tørrede sig i Ansigtet med Haanden.

"Jøsse Brodersøn!" raabte Ingjerd. "Er det Eder?"

„Til Tjeneste,“ svarede Jøsse. „Det er ganske rigtig mig.“

Abbed Ingjerd smilede og rakte ham Haanden, alle Munkene trængte sig omkring dem, de begyndte ligesom at fatte lidt Mod.

„Kan Du huske, hvad Du sagde, den Aften vi skiltes sidst?“ spurgte Jøsse. „Du vilde ikke være min Dommer.“

„Hvad skal al den Snak betynde?“ spurgte Hr. Trude.

„Jeg tænker, vi lade Munkene fare i Fred og søge os et andet Natteherberg,“ svarede Jøsse.

Hr. Trude brast i Latter. „Det siger jeg nei til,“ sagde han.

„Hvad nytter det at sige nei,“ sagde Jøsse. „Der skal mere til.“

„Om Du saa ti Gange har været Munk, vil jeg og mine Folk dog have vor Part af Klostersgodset.“

„Om Du saa var den skindbarlige Djævel selv, faaer Du ikke en Trevl deraf,“ svarede Jøsse.

Hr. Trudes Stridsmænd begyndte at knurre, de udstødte truende Raab. „Slaa Munkene ned!“ raabte Nogle. „Saa blive vi nok enige om Resten.“

„Et Ord i Mindelighed,“ sagde Jøsse. „Lad os holde os til vor Aftale. Derom bleve vi jo enige, at Den, der først kom over Muren, skulde have Lov til at tage med sig, saameget som han kunde favne. Var det ikke saa?“

Det kunde Trude og hans Folk ikke nægte.

„Se! her tager jeg da min Part,“ raabte Jøsse. „Enhver af mine Mænd gjør det samme.“

Med disse Ord slyngede han begge Arme om gamle Abbed Ingjerd og løftede ham op fra Jorden. Da Stridsmændene saae det, tog Enhver af dem sin Munk i Favnen og gjorde ligesaa.

„Det vil J nøies med?“ — spurgte Hr. Trude.

„Mere forlanger jeg ikke,“ sagde Jøse med Abbeden i Favnene. „J derimod har slet ingen Ret til noget, siden vi kom først. Hvis J ville bruge Vold, sætte vi os derimod, for vi ere flere end J; hvis J ville være rimelige, skal jeg bede den gamle Abbed lave os et godt Aftensmaaltid til herne i Gaarden; men ind i Klosteret komme J ikke.“

„Det maa da være et rigtigt godt Aftensmaaltid,“ sagde Trude slukøret. „Og god Ol og Viin tillige.“

„Det skal blive det bedste, vort Kloster kan skaffe,“ sagde Abbeden.

„Saa faaer det at gaa for denne Gang,“ sagde Trude.

Men Jøse bar Abbeden op ad Trappen, ind i hans Celle. Den gamle Mand havde slynget sine Arme om Ridderens Hals, hans hvide Skæg faldt ned over Jøsses Skulder, og han hvilede sit Hoved op til hans, som et lille Barn hviler i sin Faders Arm. Han smilede og lo, medens hans Dine stode fulde af Taarer.

„Gud velsigne Dig, min Søn!“ hviskede han, „det var rigtignok i en lykkelig Stund, Du lod Dig tilsyne.“

„Ja, kan J der se!“ sagde Jøse godmodig. „Og saa sagde J dog sidst, at jeg maatte aldrig mere komme tilbage.“

III.

En Maskerade.

Hvor de holdt af hinanden, disse To. Hvor begjærlig var han ikke efter at udfinde ethvert af hendes Ønsker og utrættelig i at opfylde dem. Altid saae man ham i hendes Nærhed, det var hans Arm, der løftede hende op paa Hesten, hans Omhu, der dækkede hende til i Bognen. Og om Aftenen, efterat Solen var gaaet ned, og Arbejderne havde forladt Haven, vandrede de alene om derinde. Hun med zirlig opløftet Kjole, thi Duggen faldt, og Græsset begyndte at blive vaadt, lænende sig til hans Arm, som hun havde foldet begge sine Hænder over, lyttende med sænket Hoved og et tilfreds Smil, han talte dæmpet, næsten hvissende, men uafbrudt. Hvilke fjærlighedsfulde Ord, hvilke hellige Løfter bleve de ikke Vidner til, disse gamle, beklippede Lindetræer, som stode stive i Rækker, hver paa sin Side af Gangen, og syntes at bøie deres dølgende Grene ned over de to Lykkelige. Hele Naturen var Ro og Hvile, Maanen speilede sig i Dammen og sendte et klart Streiflys ind mellem Stammerne, Bladet sov paa sin Stilk, to Vildænder fløi hen over Vandet, alt var Fred, var

Duft, var Forjættelse omkring dem. Saa talte han om Fremtiden, bestandig om Fremtiden, ligesom Alderdommen bestandig taler om Fortiden, han udmalede, hvorledes han havde tænkt sig alt, den Lurus og Overflod, hvori hun skulde leve, den Lykke og Tilbedelse, som skulde omgive hende, hvorledes hun bestandig skulde herse, han adlyde, hun forlange, han opfylde. Det gaaer med Kjærligheden og dens Drømme, som med Træerne om Foraaret: mange af deres Blomster falde af, før de sætte Frugt.

Disse gylde Forjættelser, til hvis Opfyldelse han fremmanede alt, hvad Talentet og Aløgten havde udfundet, syntes dog at have megen Sandsynlighed for sig. Hun var Rigdommens og Overflødighedens forfjælede Barn, eneste Datter af en gammel Mand, der ikke havde anden Villie end den, hendes Luner foretrak, eneste Eierinde til et stort Gods, han var hendes Fætter, Ritmester i Husarerne, tilsyneladende lidt for gammel for hende, maasse! men dog ung nok til at gaa ind paa alle hendes barnlige Ideer. Han var ubemidlet, ganske vist, men hvad vilde det vel sige? Hun havde jo tilstrækkeligt for dem Begge.

Sommeren, Solvarmen og Længselen efter hende havde drevet ham fra Kasernen ud paa Landet. Hun havde vaklet og tøvet, længe lyttet til hans Suk, til Bønner og Forsikringer i alle mulige Tonearter, før hun bestemte sig. Efterat det var skeet, tilbragte de saa at sige hele Dagen i hinandens Selskab. Om Formiddagen spadserede de omkring paa Godset, hun viste ham alle Egnens Mærkværdigheder: det lille Huus, hvor hendes Amme havde boet, Høien, hvori hendes Hund laa begravet, Lysthuset ved Dammen, hvor hun havde fiddet

og læst Romaner og drømt om Pager og Riddere i rosenrødt Atlast. Han hørte til med den dybeste Interesse, og fulgte ufortrødent hvorhen det gik, fort Fløiels Frakke, og lidt for smaa Støvler, en tynd, elastisk Spadsere-stof, ungdommelige Hop over Stenter og Vandpytter, Gæstgæver og skillingen til Bønderbørnene. — Og naar han af og til syntes, at Turen gik lovlig langt ud over Frokosttid, var han altid saa opmærksom at spørge, om hun ikke var trætt, eller at erindre hende om, at den gamle Greve vistnok ventede dem hjemme ved Bordet.

Rebe de ud, vare de ogsaa bestandig alene, thi Rideadid knægten, som fulgte dem i tolv Alens Afstand, kunde dog ikke regnes for Nogen, han sad og fløitede paa sin Hest, og saae tilveirs efter Svalerne eller til Siden efter smaa Bønderpiger, og brød sig mindst om Herskabet. — Ganske alene vare de dog ikke paa deres Vandringer. En Af og til kunde en opmærksom Jagttager have bemærket en Skygge, som fulgte dem i nogen Fraftand, standsede, naar de stode stille, gik efter dem naar de gik, altid lyttende, altid nærværende, altid søgende at skjule sig med den største Omhyggelighed. Om Aftenen fulgte denne Skygge efter dem i Haven, listede sig nærmere og nærmere, og det var da umuligt andet, end at dens trofaste Tilbeders Udbrud og Henrykkelser maatte blive opfangede. Dette havde allerede gjentaget sig længe. Skyggen var ligesaa udholdende som Elskeren, den store Forskjel mellem dem bestod i, at den ene bestandig talte til den Anden vedblev at lytte til. En Aften skiltes de som sædvanligt nedenfor den store Havetrappe. Riddemesteren tog Afsked og gik ind paa Gaarden. Hun blev staaende og saae op efter Maanen. Da den sidste Lyk af hans Skridt hændte, vendte hun sig pludselig om og

mod Gangen, de nylig vare komne fra, og gik nogle Skridt ned i den.

„August!“ sagde hun, „kom frem, jeg vil tale med Dig.“ Skyggen vedblev at være tavs, den havde knuget sig tæt op til Stammen af et tykt Kastanietræ og troede sig velforvaret. Den unge Pige lod sig ikke derpaa ned, hun var vis i sin Sag og gik lige hen til Træet og bad den at betænke sig.

„Her er Ingen!“ udbød Skyggen.

„Kom Du kun frem!“ sagde hun. „Jeg har længe ventet Dig.“

„Det er en anden Sag,“ svarede den Ubekjendte, som idet han traadte frem viste sig at være en ung Mand, indhyllet i en Kappe. Han tog Hatten af, smilende og sagde: „Hvad er der saa til din Tjeneste?“

De gik sammen ned igjennem den lange Allee, mens hun vedblev: „Jeg vil vide, hvad det skal betyde, Du gaaer her og lister om hver eneste Aften og lytter efter, hvad jeg og Oscar taler.“

„Jeg har været ude og sætte Snarer for Algerhøns,“ svarede August.

„Na Snak! det er ikke sandt.“

„Jeg var ude og sætte Doner for Kramsfugle.“

„Na, Du med dine Doner! jeg troer ikke et Ord af alt, hvad Du gaaer og siger.“

„Troer Du ikke paa Doner for Kramsfugle?“ sagde August forbauset, „hvad skal jeg saa finde paa?“

„Du skal ingenting finde paa. Jeg vil blot lade dig vide, at jeg er vred paa Dig. Vi blive aldrig gode Venner mere.“

„Det er umuligt,“ sagde August.

„Jeg kan ikke udstaa det Lureri, som Du forfølger

os med. Hvis Du gør det oftere, bliver jeg nødt til at sige det til Oscar."

"Det kan jeg gøre selv, jeg skal gjerne gaa op til ham endnu i aften og fortælle ham alt."

"Hvad vil Du fortælle?"

"Sr. Ritmester og kjære Fætter! vil jeg sige. Du seer her en stor Synder. Jeg har luffet om efter Dig og Camilla hver evige Aften og luret efter hvad Du gif og fortalte. Jeg har moret mig udmærket derover, det var næsten ligesaa rart som at komme i Theatret. Er du vel vred paa mig?"

"Naar han saa spørger Dig, med hvad Ret Du har vovet dette?"

"Ja, i saa Fald kommer jeg nok til at rykke ud med Sandheden, saa tilstaaer jeg det hele."

"Hvad er det hele?"

"Jeg elsker, jeg tilbeder Dig," svarede August uden at betænke sig.

Damen traadte et Skridt tilbage for den Hestighed og Lidenskab, som laa i disse Ord, derpaa samlede hun sig og sagde: "Det har Du aldrig sagt mig før."

"Hvorfor skulde jeg sige det, Du vidste det jo godt alligevel. Hidtil har jeg desuden ikke været overbevist om jeg ogsaa tilbød Dig tilstrækkeligt, nu er det pludseligt gaaet op for mig, og saa kommer jeg forfilde, og saa giver Du mig saadan en Husar til Medbeiler. Skal det være Kjærlighed, han her gaaer og fortæller Dig? Han dreier sig jo bestandig om et og det samme, ligesom et Roffehjul."

"Jeg kan ikke udstaa Dig," sagde Camilla, "Oscar er tusinde Gange mere værd end Du."

"Jeg er idetmindste ikke bange for at vise min

Døbefeddél frem," sagde August. „Jeg kan ogsaa skaffe troværdige Mænds Attest paa, at jeg ikke mangler en eneste Tand; jeg faaer aldrig Snue efter en Jagttur, jeg kan blæse paa Trompet! Camilla! Camilla! hvad har Du dog gjort? forsmaaet en Mand, der blæser paa Trompet. Det er jo at staa sin egen Lykke i veien."

„Lad os tale alvorligt et Dieblif, hvis det er Dig muligt," sagde Camilla. „Du skal lade være med din evige Spot over Oscar."

„Første Vers!" sagde August.

„Dernæst skal Du ophøre med dit Lureri, og for det tredje skal Du reise din Bei herfra. Du har nu hele Sommeren gaaet og snakket om den evige Udenlandsreise, til Vtna, til Vesuv, hvor det nu var, uden at komme videre. Nu skal det være Alvor."

„Godt!" sagde August. „Jeg reiser imorgen."

„Er det et Ord?"

„Vil Du tænke paa mig, naar jeg er borte?"

„Maaske!"

„Hver Dag?"

„Hver Aften, naar vi spadserer herinde og ere fri for dit Lureri," sagde hun.

„Maa jeg kysse din Haand til Afsked?"

Camilla gav ham Haanden. De skiltes. August blev staaende i Maanefkinnet, stirrende op efter hende. Inden hun naaede Havetrappen, hørte hun hurtige Fodtrin. Det var ham, der kom tilbage.

„Endnu et Ord!" sagde han og standsede hende.

„Jeg reiser imorgen, det er afgjort. Før vi skilles, skal Du høre, hvad jeg hidtil har dulgt for Dig, hvad jeg aldrig vilde have givet Ord, hvis der ikke var kommen en Anledning som denne."

Der var en Dybde i hans Røst, et Alvor i hans Ansyn, forskjellig fra før, imidlertid afbrød hun ham og bad ham gaa sin Vej, men han lagde Haanden paa hendes Arm og sagde:

„Før afbrød Du mig, nu skal Du lade mig tale tilende. Jeg har holdt af Dig fra Du var et Barn, Camilla! og bestandig tiet dermed, det erindrer Du vist. Du har boet i mine kjæreste Tanker, og alt hvad godt jeg ventede af Fremtiden, var knyttet til Dig. Jeg tav, jeg ventede paa at der skulde komme En, der bedre var istand til at udfylde din Tilværelse, En, Du kunde støtte Dig til, En, hvis Evner kunde lede og styre, hvor dine ikke sloge til. I Hengivenhed og Opofrelse ventede jeg ikke at finde min Overmand, der gives ingen. — Pludselig fremstiller Fætter Oscar sig, Du trolover Dig med ham. Hvad har Du dog tænkt paa, hvad har Du haabet at finde? Oscar er en brav Karl, hvem tvivler derom? men det Liv han har bevæget sig i, de Begreber og Anskuelser han har samlet fra Byen, fra Kasernen, lader ham se og dømme alt om sig anderledes end Du. Holder han af Dig, eller holder han kun af den Stilling, Du hæver ham til? Har han forstaaet Dig, dine Haab, dine Længsler, dine Fordringer til Fremtiden og dens Lykke, vil han bære over med dine Feil, vil han skatte dine Fortrin? Du leer ad mine Tvivl, Camilla! Taften troer Du ham og holder Dig overbevist om alt. Prøv ham nøie, prøv Dig selv; at jeg frygter, det beviser intet, Du alene maa være Dommer. Tænk paa mine Ord, det er mere end en Faders, end en Tilbeders Røst, Du hører her. — Camilla! min unge, tillidsfulde Søster! prøv ham, det er din allerbedste og trofasteste Ven, der giver Dig dette Raad. — Gud velsigne Dig. Godnat!“

Dermed skiltes de.

Næste Morgen, da August kom ned til Frokostbordet, var han oprømt og livlig som sædvanlig, blot lidt blegere. Camilla syntes ikke at lægge Mærke dertil, hun havde kun Ord og Die for Ritmesteren, det var som om hun ved forøget Inderlighed vilde afbøde den øieblikkelige Tviol, Fætterens Advarsel maaske kunde have vaft hos hende fra foregaaende Aften.

„Hvis I, mine kjære Venner, kunne taale at høre en høist sørgelig Tidende, saa bringer jeg Eder en saadan idag,” sagde August. „Jeg reiser min Vej, jeg forlader Eder. Nu skal det være Alvor.“

„Hvor vil Du hen?” spurgte Onkelen, med en Opmærksomhed, der var deelt mellem det unge Menneskes Ord og Bedeføllen, han skar for.

„Jeg drager til Vtna og til Besuv,” sagde August. „Jeg vil se Bjergene sprude Ild og gjøre Kunster for mig.“

„Unge Mennesker har saa godt af at reise,” ytrede Greven dybsindig, „det udvider deres Kundskaber. Jeg reiste ogsaa i din Alder.“ Dertil knyttede han nogle Tviol om, hvorvidt der egenlig var noget lærerigt i at se Besuv sprude. Ritmesteren gjorde en Bemærkning om Ungarn og de prægtige Heste der, Camilla talte om Paris og de yndige Silkefjoler, men August holdt paa sine Bjerge. Om Eftermiddagen reiste han. Fra nu af viste Skyggen sig ikke oftere i Haven, Ritmesteren og hans Brud vandrede omkring som sædvanligt og underholdt hinanden med de samme Ord, der have været anvendte lige fra Syndflodens Tid, uden derfor at blive ældre, hverken for Taler eller Tilhører.

Saa kom Efteraaret med Taage og Regn, med

forte Dage og lange Aftener. Gangene i Haven bleve vaade. Løvet visnede, Alleens Træer strakte deres bladløse Grene iveiret, som om de anklagede Himlen og bad den give dem deres Ungdom og Skjønhed tilbage. Den gamle Greve frøs i sin Lænestol og talte om Gigt og at vende tilbage til Byen. Camilla var den opmærksomste og føieligste Datter, hun sagde strax ja dertil, Ritmesterens Ferie var desuden tilende. — Altsaa blev Reisevognen trukken frem, og en frisk Morgenstund sammenkaldte Forvalteren Godssets Bønder og opstillede dem i to Rækker, hver paa sin Side af Veien. Her stode de og svingede Huerne og raabte Hurra, medens Herskabet forlod Gaarden.

Otte Dage efterat de vare komne til Byen, sad Greven, Camilla og Ritmesteren en Formiddag og raadsflog med hverandre om den bedste Anvendelse af Dagen, da August pludselig traadte ind til dem.

„Her kommer jeg,“ sagde han, „glæd Eder! nu er den Udenlandsreise tilende.“

„Det var ellers lidt hurtigt,“ bemærkede Camilla.

„Hvad kan jeg gjøre ved det?“ sagde han, „der maa være gaaet noget istykker i Besuv, det vilde slet ikke sprude. Vætna var ogsaa i Vorden. Jeg fik ingenting at se.“

„Hvad har Du nu ifinde?“ spurgte Camilla.

„Nu vil jeg hvile mig lidt og vente paa bedre Tider,“ sagde August. Derved blev det.

Vinteren gik som sædvanlig, blot lidt for langsomt for Ritmesteren; til Foraaret skulde han have Bryllup. Lidt for hurtig for August, som ikke holdt af dette Bryllup. Han boede i en Fløi af Grevens Huus, havde uhindret Afgang paa enhver Tid til Familien.

Camilla behandlede ham ligefremt og venligt som bestandig før, men lod blot som om hun havde glemt alt hvad han fortalte hende den Aften i Haven; han selv havde hidtil heller ikke senere bragt denne Samtale i hendes Erindring. Hun lagde derimod med nogen Forundring Mærke til, at August efter sin Hjemkomst syntes at slutte sig nøiere til Ritmesteren og tilbragte en stor Deel af Dagen i hans Selskab.

En Aften i Skumringen vare Camilla og August alene i Bærelset. Hun sad ved Vinduet, med begge Hænder under Kinden og saae op paa Stjernerne. Han sad og tegnede med Ildtangen i Gløderne. Lang Tid gik hen, hvori Ingen af dem taledede. Enhver overlod sig til sine egne Tanker, og mellem disse var der en uhyre Forskjel, det svælgende Dyb, som altid skiller Drøm og Virkelighed. Pludselig stod August op og gik hen til hende.

„Kan Du huske, hvad vi talte om den sidste Aften før jeg reiste?“ spurgte han med en forunderlig klangløs, næsten skjælvende Tone.

„Nei!“ svarede hun med en Hurtighed, som beviste lige det modsatte. „Det har jeg glemt.“

„Det er saa naturligt,“ sagde han. „Jeg bad Dig om at prøve og veie, har Du gjort det, Camilla?“

„Troer Du, det var nødvendigt?“ spurgte hun.

„Jeg sagde dengang, at det ikke kom an paa hvad jeg troede, Du maatte selv være Dommer. Har Du lyst dertil? Har Du Mod dertil?“

„Mod!“ gjentog hun spottende, „tal tydeligt! hvad mener Du?“

„Hendes Majestæt, vor unge Dronning, ynder meget Masquerader, iaften giver hun igjen en paa Slottet.

Vi ere indbudne, Du med Oscar. Afslaa at tage med ham, find paa en Grund til at blive hjemme, ligemeget hvilken."

"Jeg!" udbrod Camilla overrasket. Jeg skulde blive hjemme fra det yndige Bal. Hvor kan det falde Dig ind?"

"Du kan nok komme paa Ballet endda," sagde August. "Jeg skal selv føre Dig derhen. Jeg forlanger blot, at din Ritmester ikke maa vide det."

"Og jeg skulde være skilt fra Oscar en heel Aften," sagde hun. "Det er umuligt, det holder han ikke ud, det stakkels Menneſke."

"J skulle ikke blive skilt," vedblev August, "Du skal faae Oscar at se paa Ballet."

Camilla lo. "Hvor Du dog kjenner ham ſlet," sagde hun, "at Du kan mene, han tager bort, naar han troer jeg bliver hjemme."

"Det vil viſe ſig," ſvarede August. "Det er netop deri Prøven beſtaaer."

Den udfordrende Sikkerhed, hvormed han talte, mis- hagede i høi Grad Camilla, det hemmelighedsfulde, ſom ledſagede hans Plan, bidrog ogsaa ſit til at hun fandt Smag for den. Hun var desuden overbevist om, at hun vilde bringe Seir og Triumf ud af det han anſaae for et Nederlag, og lyttede efterhaanden til hans Forſlag med større Tilbøielighed, end han ſelv havde vovet at haabe. Deres Samtale varede længe. Hun frittede, han vedblev at være ordknapp, hun forlangte Dplysninger, han nægtede at give dem, der laa en Spot i hans Smil, en Overlegenhed i hans Ytringer, ſom tirrede hende. Det blev da omſider beſluttet, at hun under Paaskud af et pludſeligt Ildebefindende ſkulde nægte at tage til

Maskeeraden, ikke meddele Ritmesteren andet og overlade Resten til August.

„Men min yndige Dragt!“ udbrød hun pludselig. „Den meest henrivende jeg endnu har baaret! — Nei, det er umuligt, jeg vil ikke have noget med det dumme Forslag at bestille.“

„Jeg skal nok skaffe Dig en smuk Dragt,“ sagde August. „Du vil maaske komme til at opleve mere i den end i den anden.“

„Vil det blive morsomt?“ spurgte hun.

„Morsomt!“ gjentog han med sit spidske Smil, „det siger jeg ikke, men lærerigt.“

Fra nu af fremkom Camilla ikke med flere Indvendinger, men sagde ja til alt. Ritmesteren lod til at blive overmaade bedrovet, da han fik hendes Beslutning at vide. Naturligvis tog han ikke paa Maskeeraden uden hende, det var afgjort. Camilla sad ved Vinduet og broderede, hun hævede sit Hoved under denne Ytring og tilfaste August et ubeskriveligt triumferende Blik, det var den første Seir hun bragte hjem fra Balpladsen. August sad og gyngeede paa Stolen, han saae op i Loftet og smilede endnu mere spottende end før.

„Afseet fra at Du er lidende, min yndige Engel!“ sagde Ritmesteren med Hovedet paa den ene Side og begge Camillas Hænder i sine, „saa kommer denne Ulykke dog med Held til os. Paa Maskeeraden vilde Du være nødt til at dele din Opmærksomhed mellem hele den tilbedende Skare, der bestandig omsvæver Dig, herhjemme er kun jeg den Lykkelige, thi det følger jo af sig selv, at jeg bliver her og tilbringer hele Aftenen i dit Selskab.“

Camilla saae atter hen til August, der vedblev at stirre op i Loftet. „Fætter Ritmester glemmer jo, at

Cousine befinder sig ilde i aften og derfor ønsker at være ene," bemærkede han.

„Saa tager jeg hjem og afslutter mine Regnskaber," sagde Ritmesteren. „Jeg er bleven noget tilbage med dem i den sidste Tid."

Ritmesteren sad altsaa hjemme og afsluttede sine Regnskaber, medens hans unge Brud var i spændt Forventning om hvad August egentlig havde i sinde. Om Eftermiddagen kom der en stor Kasse, som i al Stilhed blev afleveret til Kammerjomfruen; Kassen indeholdt en fuldstændig Dragt, der ikke faldt rigtig i Camillas Smag: den var fulsort og havde en stor og særdeles iøjnefaldende blaa Sløife paa venstre Skulder. Derved var nu intet at gøre. „Det hører med til Hemmeligheden," sagde August.

Om Aftenen tog hun i Faderens og Fætterens Selskab paa Masquerade. Den gamle Greve var som sædvanlig udenfor alt, han fulgte med fordi det ikke kunde være anderledes: Camilla havde jo forlangt det.

„Hvis Du nu tilfældigvis skulde se din Ritmester paa Ballet," sagde August underveis, „saa søg at undgaa ham. Vi ville berede ham en lille Overraskelse."

„Han er der ikke," sagde Camilla. „Det er umuligt!"

„Aldeles umuligt!" gjentog August, „men hvis han nu alligevel skulde være der, saa røb Dig blot ikke."

Det var lidt seent paa Aftenen. Trængselen ved Slottet nødte de Kommende til at tøve noget; Ballet var i fuld Gang, da Greven og hans Selskab traadte ind i Balsalen. Den gamle Herre blev snart kjed af at spadserere om i denne Mængde, han foretrak at hvile sig. Camilla og August fulgte Strømmen. Hun lænede sig

til hans Arm, tilsyneladende fortroligt og hengivende, imidlertid gif hun og smaa skjændte bestandigt:

„Det var ret en dum Idee at tage herhen med Dig. — Troer Du, det er en Fornøielse at gaa og se de Andre mere sig? — Hvor bliver saa den Overraskelse af, Du lovede? — Det er ogsaa en nydelig Dragt, Du sendte, jeg seer jo ud som en Digtiste, jeg skræmmer alle Mennesker fra mig, og saa skjuler den da aldeles min Figur, det er som om jeg spadserede om i en stor Synpose.“

August lyttede med uforstyrret Taalmodighed til disse Bebreidelser, han svarede ikke, men saa sig om til alle Sider og syntes bestandig at søge Nogen.

„Henne ved den sidste Pille staaer en prægtig Ridder med vaiende Hjer og rosenrød Kappe,“ sagde han. „Seer Du ham?“

„Ja vist seer jeg ham,“ svarede Camilla. „Der staaer en Dame ved hans Side, i en Paaklædning som ligner min, samme tosfede Kjole, samme blaa Sløise, det er jo mig selv, som gaaer igjen derhenne, skal det maaske være Overraskelsen, jeg venter paa?“

„Nei, men det er Nøglen til den,“ svarede August. „Lad os se at komme i de to Maskers Nærhed, saa skal Du faae Resten at vide.“

Med disse Ord trængte han sig igjennem Mængden. Camillas Arm hvilede skjælvende i hans, det var som om hun anede, at det Optrin, som forestod, vilde blive mere betydningsfuldt end hun hidtil havde forestillet sig.

Bag Soilerækken, langs Væggen, var der denne Aften dannet en Række Sæder, omgivne af høie, blomstrende Planter. I Skjul bag disse kunde de to Lyttende, uden selv at blive opdagede, høre alt hvad Ridderen og hans Dame talte. Camilla gjenkjendte denne Mands

Stemme, hun greb Fættøren i Armen og hvistede: „Hvad har Du gjort? Er det et Spil, I have for med mig? Det er jo Oscars Stemme.“

„Ja!“ svarede August, „det lader sig ikke nægte. Nu er Timen kommen, stakkels Camilla! hvori Du skal prøve og dømme. Hør efter hvad de tale.“

Camilla behøvede ikke denne Opfordring, hun lyttede og lyttede med tilbageholdt Aande, hun hørte en Kvinde beklage sig over en Mands Kulde, hørte hende nævne de Ofre, hun havde bragt ham, og Manden trøste hende i blide og kjærlighedsfulde Ord, hun hørte den samme Røst og det samme Sprog, som hun saa ofte selv havde lyttet til, lyse Billeder, stjaalne fra hendes egen Fremtid, Forjættelser, som endnu blomstrede i hendes Hjerte, og medens hun lyttede og blegnede og luffede sine Dine og aabnede dem igjen, var hendes Indre en Kampplads for de meest modstridende Følelser. Dviol blev til Bished, Smerte til Uvillie og Harm, og den Tanke, at August stod ved hendes Side som Vidne til hendes Ydmygelse, var ikke den mindst pinlige af disse veylende Stemninger.

En almindelig Bevægelse fandt i dette Dieblif Sted i Salen. Mængden søgte at gjøre Plads for et Optog, hvori de kongelige Personer deeltog. Ridderen og hans Dame bleve trængte tilside og strax efter skilte.

„Hvis Du har Lyst til at høre mere,“ sagde August, „saa indtag den ubekjendte Dames Plads hos din Ridder, Du forstaaer nu, hvorfor jeg netop valgte denne Dragt for Dig. Jeg skal sørge for, at dit Speilbillede ikke afbryder Eders Samtale.“

Camilla lod sig finde af den søgende Ridder. Paa samme Tid nærmede August sig hans Dame, standsede hende og hvistede:

„Vogt Dem! man kjender Dem, Deres Gemal søger efter Dem.“

Damen saae sig sky og ængstelig til Siden, hun forsvandt og kom ikke oftere tilsyne. Strax efter var Trængselen hævet, Camilla stod i uforstyrret Samtale med Ridderen. Hvad han sagde var umuligt at høre, August opfangede kun en dæmpet, ligesom bedende Hvisken. Han sneg sig nærmere, men syntes at være kommen forfilde, der maatte allerede have fundet en Forsoning Sted:

„De troer mig altsaa!“ udbrod den henrykte Elsker. „De veed, at medens Forhold over hvilke jeg ikke var Herre, drog mig andetsteds hen, har mit Hjerte og alle dets bedste Længsler kun boet og bygget hos Dem. De tvivler ikke mere.“

„Jeg tvivler ikke mere,“ svarede Camilla.

„Og til Bevis herpaa skjænker De mig denne lille yndige, lysegraa Handske!“ bad han videre.

Camilla svarede ikke, det behøvedes ikke heller, hendes Handling var fuldstændig betegnende. Hun vendte sig til Siden, drog Handsken af sin Haand og gav ham den. Derefter bortskjernede hun sig skyndsomt, fandt August og forlod strax efter Maskeraden med den gamle Greve.

Ridderen blev tilbage, tilfreds, lykkelig, smilende over sin Seir. Han bar sit Hoved freidigere, hans Sporer flirrede stærkere, idet han gik ind i et Sideværelse, han trykkede den duftende Handske til sine Læber. Der laa noget haardt inden i den. Han undersøger, studser og stirrer maalløs af Rædsel paa en lille Ring, som laa i Handsken. Han kjendte den meget nøie, mærkværdigt nok, det var hans egen Trolovelsesring, som han havde givet Camilla.

Næste Morgen ved Frokostbordet var Camilla meget

bleg og sad længe uden at sige noget. Bludselig hævede hun sit Hoved og saa over til August.

„Kan Du huske den Samtale, vi havde en Aften i Sommer?“ spurgte hun smilende. „Jeg har tænkt derover inat, — hvad om vi To drog sammen til *Vetna*, naar det bliver Sommer igjen, for at se, om *Bjerget* maaske vil lyse og brænde for os?“

August knælede foran hende. Den gamle Greve sad med *Maden* i *Munden* og stirrede maalløs paa dem.

Denne *Balnat*, skildret paa en halv Side, og som maaske kunde have været skildret endnu kortere, bragte et af de største og skønneste *Godser* i *Skaane* i sin nuværende *Eiers* Hænder. Jeg har undgaaet at nævne Stedet, ogsaa *Personerne*. „Skriv en lille *Historie* om vore *Hændelser*,“ sagde *Eieren*, „vor *Lykke* har ingen *Historie*, lad blot *Verden* blive uvidende om vore *Navne*.“

Jeg har holdt mit Løfte.

IV.

Poul Rytter.

Da vi skreve 1695, levede der en Student i Thisted, som hed Poul Rytter. Det var et godt Hoved, den samme Poul, en munter og livsglad Natur, fuld af lystige og overgivne Indfald. Om Dagen holdt han Skole for Byens Ungdom eller gik Præsten tilhaande ved Guds-tjenesten i Kirken. Den sidste Bestilling staaer antydet i Domsacten, jeg har liggende for mig, thi ulukkeligvis toge enkelte af Pouls Talenter en Retning, som tilsidst bragte ham i en vis uheldig Forbindelse med Politi og Dommer, hvorom senere skal fortælles. Før han kom til Jylland, havde han allerede gjort sig temmelig bekendt i Kjøbenhavn, medens han laa paa Regensen. Første Gang han traadte frem for Offenheden, var ved et stort Slagsmaal, hvori han pryglede en Mand af fordærvet. Derfor blev han dømt »in carcerem« i tre Uger. Næste Gang overfaldt han Mikkel Jensen med dragen Kaarde paa Gaden og maatte atter spadserere i Studenterkjælderen. Tredie Gang fornærmede han Provoststen. Fjerde Gang udfordrede han en Student Utrecht og „skamferede ham med Slag i Hovedet“ som det hedder

i Retsprotocollen. Efter disse frigerske Bedrifter troede Poul, at han kunde have godt af at hvile lidt ud, og drog til Thisted.

Her holdt han altsaa Skole om Dagen, det var hans Erhverv. Om Aftenen sad han og drak med Thisted Borgermænd i Viinkjælderens, spillede Kort og Tærning og vandt deres Penge, det var hans Tilbøielighed. Til Gjengjæld fortalte han en Mængde morsomme Historier eller sang lystige Viser for dem. Af og til blev han rigtignok liggende nede paa Kjældergulvet og sov Rusen ud til næste Dag. Hvad var der at sige til det? „Seg ligner Antæus,” meente Poul: „Han fik nye Kræfter, hvergang hans Fjender sloge ham til Jorden.” — Fandt Borgermændene, at et saadant Liv just ikke var noget følgerærdigt Exempel for Ungdommen, saa moraliserede Poul lidt for dem: „Kom til mig i Skolen,” sagde han, „naar jeg sidder med Riset og Tampen paa min Trone, saa skal I finde en Mand for Jer; men hvem kan være stor i Slaabrok? — En Skolemester er som en Milepæl, I brave Borgerfolk! mærk Jer det. Den viser bare den rette Vej for Andre, men gaaer den aldrig selv.”

Dette Liv, der vakte større Opsigt end Bifald i en lille By som Thisted, tilfredsstillede i Længden heller ikke Poul Rytters Fordringer. „Jeg kjæder mig noget ganske gyseligt,” sagde han til sin Ven, Christen Mavors, med hvis Søster han var trolovet. „Jeg trænger til en større Tumbleplads. Find paa noget, Du!”

Tilfældet var saa god at paatage sig denne Uleilighed, det gav Poul en Virkefreds, som egnede sig for hans rige Evner.

Nogle Aar iforveien havde Thisted By faaet en ny Sognepræst i Magister Ole Bjørn. Han blev anseet

for en lærd og fløgtig Mand, som hjalp hvor han kunde, og hvis Raad man stod sig vel ved at følge. Han var dertil en nidkjær og ivrig Herrens Tjener og holdt strengt paa Recessen. Derfor gik han flittigt om og saae efter i Bryllupshusene, om de Indbudnes Antal ikke var større end Loven tillod, hvorledes Bærelserne vare betrukne, og hvormange Retter Mad der kom paa Bordet. Ved Begravelser vaagede han nøie over, at Borgerfolk ikke lode den Dødes Kiste beslaa med Fløil eller Læder, eller at der blev brændt Vortlys i Vigstuen. Men Løverbag Aften gik han jævnligen til Vinhusene og stod og lyttede udenfor Vinduerne, om Gjæsterne toge Herrens Navn forfængeligt. Hørte han Noget bande, skrev han Mandens Navn op og satte ham næste Dag i Bøde.

Magister Ole Bjørn var ugift. Han tilbragte sin Tid med Læsning og fromme Bønner; da han nu længe havde levet for at nedbede sig Himlens Goder, faldt det ham ind, at det ogsaa kunde være godt at nyde lidt af Jordens. Han besluttede at vælge sig en Brud.

Nedenfor Præstegaarden, omme i den næste Gade ved Raadhuset, boede der en Fru Nielsen. Hun var Enke efter en Borgermester og havde en eneste Datter. Paa hende faldt Magisterens Valg. Først gik han forbi Stedet og hilste ærbart og høvisk op til den unge Piges Vindue, saa sendte han hende Blomster og Frugt fra Præstegaardens Have, saa vendte han sig om Søndagen under Prædiken om til den Side, hvor Fruens Stol var, og syntes især at rette sine Ord til hende, tilsidst pyntede han sig en Løverbag Aften, tog Præstekjolen og en ny Krave paa og sagde til Tjenestepigen, at hun skulde lyse ham igjennem den mørke Gade, ned til Borgermesterinden.

Pigen tændte Lygten og gik foran Præsten. Da de kom til Porten, sagde han:

„Det gøres ikke nødvendig, at Else Marie slukker Lygten eller gaaer over i Borgstuen, før jeg siger Hende til. Maaske vende vi hurtig hjem igjen, maaske bliver jeg noget længere hos den gode Frue.“

Else Marie nikkede og lo. Hun blev staaende ude i Forstuen og varmede sine Hænder paa Lygten, medens Præsten bankede paa og gik ind.

Hvad der blev talt om i Stuen fik aldrig Noget at vide. Lidt efter kom Ole Bjørn igjen, fulgt af Fruen og den unge Pige, hver med sit Lys i Haanden. Han bukkede tavs for dem og gik ud paa Gaden. Da var han ligbleg i Ansigtet og havde rynkede Bryn. Efterat være kommen lidt bort fra Stedet, vendte han sig om, truede iveiret og mumlede:

„Den Aften skal I komme til at græde Blod for Jeres Levetid!“

Else Marie saae forbavset paa Præsten. Hun gik og dinglede med Lygten og grundede paa, hvad dette skulde sige. Efter den Løverdag spadserede Hr. Ole Bjørn aldrig mere forbi den unge Piges Vinduer og sendte hende heller ikke flere Valnødder.

Omtrent paa samme Tid var der en fattig Ralkslagers Datter, som hed Maren Spillemands. Hun havde i flere Aar udgivet sig for at være svagelig og gaaet omkring og betlet i Byen. For at forstørre sit Onde og Folks Medlidenhed lod hun efterhaanden nogle Ord falde om, at hun vist var forheget, og navngav tilsidst en gammel Bondekone, Ane Christensen fra Skinderup, som Ophav dertil. Hun havde nemlig mødt den Gamle en Aften ude paa Marken, da hun kom fra

Bækild.*) Efter den Tid mærkede hun først sit Onde; det var altsaa høist sandsynligt, at hun maatte være bleven besat. Maren Spillemands blev nu en Person af Betydning. Hun gjorde sig interessant og vakte Folks Opmærksomhed. I Overensstemmelse med sin Fortælling paatog hun sig en Mængde Fagter, Forvridninger og besynderlige Miner og førte et godt og mageligt Liv ved Hjælp af den fælles Medlidenhed. Faderen søgte Raad hos Præsterne i Nærheden, de kom og signede og trøstede den Syge, nogle af dem gjorde offentlig Bøn for hende i deres Kirker. Tilsidst gif Ralkflageren til Hr. Ole Bjørn for ogsaa at lade ham faae godt af en Forestilling. Magisteren stod en Tidlang tavs og betragtede den stakkels Syge med stor Opmærksomhed og dybsindig Mine. Han lagde Haand paa hende, maalte og signede hende, og da Maren paastod, at det hjalp, forsikrede Præsten, at det forholdt sig som hun antog, hun var forherjet. Det var bedst hun tog Ophold i Præstegaarden, saa skulde han nok faae Bugt med den onde Fjende. Blot et var Hr. Ole og Maren ikke rigtig enige om, enten det var den gamle Bondesone fra Skinderup eller maaske en anden, mere fornem Dame, som havde paaført hende det onde.

Kort Tid efter hændte det, at en lille Pige, som gif i Thisted Skole, og som efter Beskrivelsen skal have været et nogenlunde vittigt Hoved, fik et Slagtilfælde. Det var en høist mistænkelig Sag, især paa en Tid som denne, hvor Alle kun talte om Trolldom og Besættelse. Barnets Fader søgte først Raad hos en gammel Præst,

*) Bækild er et Baal, som Almuen i Jylland antænder paa Høie og Bakker Sanct Hans Nat, for at frigjøre sig for Besøg af Hexe og Trolde.

der havde Ord for, bedre end Andre at forstaa sig paa det overnaturlige. Præsten bad og smurte Barnet med Salve, men det hjalp ikke, der skulde andet til end Salve. Saa gif Faderen, Ole Langgaard hed han, hen til Magister Bjørn for at søge Raad hos ham, og Magisteren svigtede ikke sit Ry for Lærdom i dette Tilfælde.

„Hun er forheret,“ sagde han, saasnart han saae Barnet. „Hjem med hende til mig! Hun skal ind i Kammeret hos Maren Spillemands, og I skal faae Tegn og Gjerninger at se, som ikke ere skete siden Apostlenes Tid.“

Lille Kirsten Langgaard blev da bragt hjem i Præstens Huus og luffet ind i det samme Kammer som Maren Spillemands. Først nu kom Trolldommen ret for Dagen. Kirsten laa og saae paa Maren og omvendt. Den Ene efterlignede den Andens Fagter og Miner, den Ene søgte at overgaa den Anden. Det var den indbyrdes Undervisning. Magisterens Pige lavede en fortræffelig styrkende Mad til de Syge, — den trængte de til, thi det tog paa Kræfterne, saaledes at være besat en heel Dag igjennem. Mærkværdigt nok, om Natten sov de trygt og roligt, deres Anfald begyndte sædvanlig først, naar Nogen kom ind og besøgte dem. Den nidkjære Præst tilberedte Medicamenter, han signede og læste, og saa mægtig var hans aandelige Kraft over det onde, at han paa een Dag drev nitten Djævole ud af Kirsten Langgaard og atten af Maren Spillemands, først sex paa eengang, siden fire, saa to og to. „De saaes at fare ud som en Sværm Bier eller Fluer, med et hvidt eller blankt Sværd efter sig.“ Og det er ingen Overdrivelse, der er ingen Tvivl om, at det jo maa være

sandt, thi Magister Ole fortæller det selv og kalder Gud til Vidne derpaa i sin Indberetning til Biskop Birkerød i Aalborg. Det var ogsaa forbundet med den øiensynligste Livsfare at udmane disse Aander. En af dem var saa malicieus, at han omskabte sig til en Rat og vilde fare Magisteren i Struben, men lykkeligvis betænkte han sig dog itide. Andre vare særdeles dannede og vel oplyste, naar det behagede dem, kunde de udtrykke sig paa Latin, En havde endog læst Persiff. Maren Spillemands Djævel hed Luger, Kirsten Langgaards derimod hvide Rotte. Undertiden bade Aanderne Hr. Ole i al Benfabelighed om at gaa sin Vej, han var vist træt nu, han blev vist syg, han skulde heller se at sende en Anden i sit Sted o. s. v. Magisteren agtede ikke paa disse Fristelser og klemte kun desbedre paa, som han siden udtrykker sig i Forhøret.

Imidlertid tog dog dette Arbejde paa Mandens Kræfter, han søgte efter Hjælp og henvendte sig til Poul Rytter. Det var et helbigt Valg, Poul var just den rette Mand til sligt, Ole Bjørn kunde aldrig have truffet en Bedre. Just et saadant Liv trængte Poul til, det tilbød den rette Tumbleplads for hans Talenter. Han greb Sagen med en uhyre Begeistring, opslug sin Bolig i Præstens Huus, og nu skulde man have hørt en Støi, som sandt Sted i den før saa rolige Gaard, eller seet den fortræffelige Student springe omkring i Skjorteærmer med et stort, hvidt Forflæde for sig, vexelvis lave Salve og Mixture, alt hvad der faldt ham ind, saa synge lidt, saa læse og prædike over de Besatte, og naar hverken Bønner eller Sang vilde hjælpe, true de onde Aander, skjælde dem ud og dernæst begynde forfra igjen, thi, som han meget rigtig bemærkede, „Sagen

maa gribes an paa alle Maader, hvis det skal blive til noget." Naar han tilsidst blev træt af disse Bønner, og det maatte han blive, siden enhver Anstrængelse dog har sin Grændse, gif han lidt udenfor de Besattes Dør, — for at lægge sig til Ro og hvile ud maaske? — Nei, ingenlunde, blot for at finde paa noget nyt. Der stod han og vædede begge Tømmelfingre i Munden og buldrede derpaa med de bagvendte Fingre op og ned ad Dørfylningen. Saa miavede han som en Kat, saa tog han paa som en Ugle, saa brølte han som en Løve, i de forfærdeligste Toner, eller galede som en Hane, altid uudtømmelig i sine Indfald, altid med Forandringer. Imidlertid laa de Syge indenfor og galede og hylede efter ham af alle Livsens Kræfter, de sparkede og sloge om sig og reve hverandre i Haartotten, indtil de endte med at blive aldeles rasende. Disse Optrin gjentog sig hver Dag, for eller uden Tilskuere, og desuagtet fandtes der endda enkelte Bantro i Byen, dristige nok til at paaftaa, at hverken Maren Spillemands eller Kirsten Langgaard vare rigtigt besatte. Skulde man holde det for muligt?

Harde Sagen ikke gjort Opsigt før, saa skete det nu, efterat Poul havde faaet den under Behandling. Men han var ogsaa ualmindelig sjelden begavet til at uddrive Aander. Hans Blik var saa skarpt, at han kunde kjende en Besat blot ved et flygtigt Møde paa Gaden. En Dag standser han en Kvinde, seer stift paa hende og giver sig til at raabe:

„Du er jo gal, lille Pige! Hvi gaaer Du her paa Gaden? Jeg seer Djævlens skinbarlig i dine Dine!“

Pigen paaftod nei, men Poul Rytter svøer en drøi Ed paa, at hun var forheget, begyndte strax at signe og

mane, og det viste sig da, at han havde Ret. Pigen var aldeles besat.

I Kirken holdt de ikke alene Bønner for de Ulykkelige, men Maren Spillemands og lille Kirsten Langgaard bleve under Gudstjenesten ovenikjøbet stillede op i Chordøren, til Skue for Menigheden. Det gav fuldt Huus. Hvis nu deres Onde kom over dem, og det skete hyppigt, saa afbrød Magister Ole sin Prædiken, vinkede ad Poul Rytter og Christen Mavors, og de gave sig da til at udbrive Djævelen, lige for Menighedens Dine. Det kostede Umage, utrolig megen Umage, men det gik dog tilsidst og endte bestandig til de tre Mesteres Forherligelse. Naar denne Dybt var vel overstaaet, besteg Magisteren atter sin Prædikestol og forkyndte lydeligt, at alle disse onde Aander vare efter Vorherres Befaling slupne løs for at straffe Syndere, og at der ikke var at tænke paa nogen Frelse, før alle de, som de Besatte nævnede, bleve grebne og brændte, det være sig nu Fattige eller Fornemme med Guldkjæder om Halsen. Under denne Tale saae Præsten ned til Borgermesterinde Nielsens Stol. Stolen stod tom, men Kirsten Langgaard havde under Poul Rytters Indflydelse flere Gange nævnet Fruens Navn og beskylt hende for at være Morsagen til hendes Sygdom. Man vidste godt hvem Præsten meente.

Nu maa det jo være indlysende for Enhver, at alle disse onde Aander, som bleve sendte ud i Verden til den ulykkelige By, ikke kunde lade sig nøie med to Dfve, de besatte flere og flere, først var det to, saa blev det fire, saa otte, tilsidst fik de Dusinet fuldt; de toge tiltakke med Kvæg og Heste, tilsidst saae man ikke en Hund eller en Kat paa Gaden, uden at der jo var god Grund til at tro, at den gjemte paa en Djævel. En Kat kjørte en

Bonde henad Landeveien, det var Maanesskin. Han saae tre Hare springe forbi Bognen, meldte Sagen for Retten og forklarede siden i Forhøret, at han i det Dieblif Harene løb forbi, havde følt et Stik og en Smerte, som om der var stufket ham en Kniv i Hjertet. En velhavende Borger kom fra et Gilde, hvor de havde spillet og især druffet tappert. Om Ratten befandt Manden sig ilde, hans Overdyne faldt ned paa Gulvet. Næste Dag gik han op til Maren Spillemands for at saae at vide, om der ikke var noget galt paa færde. Naturligvis! Maren erklærede ham for at være besat. Et tredie, endnu mere talende Exempel: En gammel Mand havde længe været syg, han blev daglig svagere og kunde føle paa sig, at han var besat, der var ingen Tvivl om. Poul Rytter hjalp ham med at udfinde, hvem der var Skyld i hans Ulykke. Dermed gik Manden og hans Hustru til Tinge og klagede. Den angivne Synderinde blev fængslet, truet og piint, og bekjendte tilsidst under mange Taarer og Guds Naakaldelse, at det forholdt sig som Manden sagde: hun havde dog egentlig ikke besat ham, men blot taget hans Kraft fra ham. „Hvor har I gjort af den?“ spurgte Byfogden, Hr. Emmicke Eriksen. „Jeg har tøjret den i en Snor oppe ved Veirmøllen, udenfor Byen,“ svarede den hjerteløse Misbæderse.

Efterhaanden som de Besattes Antal tiltog, drog flere af de rigeste Borgere bort fra Thisted. I Kirken blev der kun prædikaet om Trolldoi og Djævelskab. Magisteren gik omkring og drev Mander ud af Husene. Poul Rytter hjalp i sit Hjem, og der foregik Optrin i Præstegaarden, som helst maa være ubeskrevne for Læserne. Næsten alle de Syge fremkom nu med en bestemt Anklage mod Borgermesterinde Nielsen, Andre udstødte forfærdelige

Trusler mod Amtmanden og hans Børn, hvis han ikke fik hende dømt til Baal og Brand. Arbeidet blev uoverkommeligt, Poul kunde næsten ikke mere. I denne Nød skrev Ole Bjørn til Biskoppen i Aalborg og bad om Hjælp. Jens Birkerød lod strax tre Præster fra de nærmeste Herreder drage til Thisted for at gaa Magisteren tilhaande. Men hvad skulde vel tre Præster forslaa mod saamange Djægle? tilmed da Hr. Ole gav dem det sværeste Arbeide for selv at spare lidt paa sine egne Kræfter. Han skrev efter flere Præster. Biskoppen reiste selv til Thisted, han havde bestandig næret en haardnakkethed Bantro til hele dette Besættelsesværk, skjøndt han paa den anden Side ansaae Magisteren for en lærd og skarpsindig Mand, hvis Ord maatte staa til troende. Ubegribeligt er det ogsaa, at Biskoppens Komme paa engang gav den hele Trolbsag en anden Bending. Var det Tilfældets Værk eller hans overlegne Begavelse ligeoverfor alle disse fule Mander? det er ikke let at sige; men aldrig saasnart fik han Maren Spillemands og Kirsten Langgaard fjernet fra Præstens Huus, før deres Tilstand syntes at bedres. Det naturligste er vel at antage, at Manderne omfider vare blevne trætte, enhver Djævel regerer jo kun sin Tid; og Søgningen i Magisterens Huus blev fra nu af ringere, den ophørte tilsidst aldeles. Biskoppen lod to haandfaste Mænd bringe Maren Spillemands til Aalborg. Præsten vægrede sig ved at lade hende reise, Maren havde været hans bedste Kunde, men det hjalp ikke, hun blev ført bort med utrolige Anstrængelser og en uhyre Modstand fra den onde Mands Side. Det gif dog nogenledes, saalænge de vare paa Landjorden, men da de kom til Sundby Færgested og skulde over Vandet, kunde de to Mænd ikke mere. Luger, Marens Djævel, truede ligesom med at drukne

dem allesammen, hvis de vovede at føre ham længer. Biskoppen sendte da en af Aalborg Præster over til deres Hjælp, og han sang og prædikede over Maren, medens de vare paa Vandet. Saaledes kom de lykkelig over. Kort efter blev ogsaa lille Kirsten Langgaard bragt til Aalborg, Enhver af de Besatte fik sit Kammer. Deres Fangevogter var en resolut Mand, der ikke gjorde mange Omstændigheder. „Det er bedst, I ere rolige,” sagde han, „gør I Optøier, saa binder jeg Jer i Sengen.” Det syntes Anden ikke om, den vilde nødigt bindes, altsaa holdt den sig rolig. I Fængslet tilstode nu disse to Uafnemmeelige, som dog vare blevene beværteede saa godt i Magisterens Huus og havde haat deres magelige Dage der, at den hele Besættelse kun var et Opspind, hvortil de vare blevene ledede af Hr. Ole Bjørn, men især dog af Poul Rytter. Fra nu af var der ingen Ende paa deres Tilstaaelser. Den Ene oplyste, hvor magtpaaliggende det havde været Præsten at kaste Skygge paa Borgermesterens Enke og at faae de Besatte til at nævne hendes Navn. Den Anden skildrede alle de Kæpselser, de havde været udsatte for i Præstens Huus, hvorledes Hr. Ole af og til selv kom hen til de unge Kvinders Leie og piskede dem med Ris, naar de ikke skrege høit nok eller ikke viste sig tilstræffelig rasende; hvilken Tugtelse han kaldte en faderlig Kæpselse. — Hvem kan vel huske alt, hvad deres Ondskab lod dem fige?

Hvad der fulgte efter, er snart fortalt. Der blev anlagt Sag mod Præsten og hans Medhjælpere. — Endskjøndt Ole Bjørn forsvarede sig med al den Kraft, som Uskyld og ædel Selvbevidsthed giver, endskjøndt flere formaaende og især oplyste Mænd, endog blandt hans egne Dommere, talte for ham og antog ham for uskyldig,

kunde han dog ikke undgaa sin Skjæbne. Han blev dømt, først af fem udvalgte kongelige Commisfaires i Aalborg, siden af Høiestret i Kjøbenhavn, til at have sit Kald og Embede forbrudt, til at staa aabenbar Skrifte under Høimesfen i Thisted, til at miste sin Boes Lod og til at indsættes i Fængsel paa Livstid.

Men nu Boul Rytter, den lystige Student, som havde anvendt alle sine bedste Gaver, sit uudtømmelige Lune og hele det store Pund, han eiede, til Tjeneste i sin Herres Vinggaard, Boul, som havde sunget og prædiket, brølet som en Løve, galet som den bedste Hane og trommet paa Binduer og Døre, — hvad blev vel hans Lod for denne rastløse Jver? Det er sørgeligt at fortælle, men hans Dom lød, at han in perpetuum skulde være relegeret fra Universitetet, have sine geistlige Privilegier forbrudt og under høieste Straf aldrig mere lade sig se i Aalborg Stift.

Boul stod for Skranken, udtæret af de næsten overmenneskelige Anstrængelser, fuet og bøiet af denne Verdens sorte Utafnemmelighed. Da han havde hørt de sidste Ord af Dommen, bukkede han dybt til alle Sider, men svarede intet.

„Har Du noget at indvende mod din Dom?“ spurgte Bysfogden. „Du er relegeret indtil evig Tid.“

Boul hævede sit sænkede Hoved og udbrød med en ydmyg og bønlig Stemme:

„Til evig Tid! Det er noget længe. Kunde det ikke være nok med hundrede Aar?“

Efter denne Bittighed forsvandt han fra Skuepladsen for sine Bedrifter og kom aldrig mere til Thisted.

V.

Den Stærkeste.

Gyldenstjerne høre til en af de ældste og hæderligste Slægter i Danmark. Folkevisen har besunget dem, Historien optegnet deres Bedrifter; i Rigets Raad, paa Bispestolen, paa Valpladsen, overalt hvor Klogt og Høisind og Mod hører hjemme, kan man gjenfinde deres Navne, selv Shakespear laante det, da han vilde betegne en trofast og hæderlig dansk Adelsmand. Deres Herresæde var det gamle Thim, en Gaard ikke langt fra Ringkjøbing, hvortil der maaske knytter sig flere Sagn end til noget andet Sted i Jylland. Flere af disse Sagn leve endnu i Folkemunde; det er saaledes en bekjendt Historie, at Peder Gyldenstjerne beilede til en Adelsdame, der lovede ham sin Haand paa den Betingelse, at han skulde bygge en Herregaard midt i den store Mose, hun pegede paa. Hun kastede sin Ring ud i Vandet med de Ord: „Saa umuligt som jeg kan faae min Ring igjen, kan I bygge Gaarden.“ Ringen blev funden i en fangen Fisk, og Hr. Peder byggede Gaarden. Man fortæller, at han lod Stenene til Bygningen tage fra Vestervig Kloster; der anføres dette Niim herom:

Thimgaard den røde
lagde Væstervig øde.

Det samme Riim er iøvrigt blevet anvendt om Ralø og flere Steder. Syn Nar varede det at lægge Grunden. Da Bygmesteren havde faaet sin Betaling og drog bort, lod Gyldestjerne en af sine Folk ride efter ham og raabe: „Grunden synker!“ Hvis nu Bygmesteren vendte sig og saae tilbage, var det et Tegn paa, at han ikke var sikker i sin Sag; da skulde Svenden hugge Hovedet af ham; blev han derimod ved at fortsætte Reisen, skulde han lade ham fare i Fred. Det skete saa. Svenden raabte: „Grunden synker!“ men Bygmesteren vendte sig ikke om, han lo ad Karlen og sagde: „Du og alle Dine vil faae Munden fuld af Jord, før Thim rokker sig.“

Sagnet om Kong Frederik, som lovede at være Peder Gyldestjernes Gæst, saalænge til han havde tømt det lille Anker Viin, der i Smug bestandig blev fyldt igjen fra et Fad i den næste Kjælder, er ogsaa bekjendt. Der er en anden Historie om en af Herrerne til Thim, som jeg nu vil fortælle:

Hans Navn var Knud Pedersen Gyldestjerne, en navnkundig Mand paa den Tid han levede. Han havde taget virksom og hæderlig Deel i Svenskekrigen under Christian den Anden og stod længe i stor Anseelse ved Hoffet, indtil han omsider blev indviklet i Torben Dres Sag mod Dyvike. Herfra slap han dog heldigere end Torben, kom atter paa fri Fod, men faldt i Unaade og blev forviist fra Hoffet. Dette skal have været Grunden til hans Uvillie mod Dyvike og til det bekjendte Sagn om Stenen med hendes Billed, som han lod lægge i sin Port og befalede sine Undergivne at haane, hvergang de gik den forbi.

Foruden sine andre Egenfæber: Kløgtens og Modets, besad Knud Gyldestjerne en uhyre legemlig Styrke, og det havde mere at betyde paa hin Tid end nu. Man sagde, at han kunde bære fire Tønder Hvede op paa det høieste Taarnloft i Thim, skjøndt een Tønde vilde være en svær Byrde for alle Andre. Han kunde ogsaa bøie et fingertykt Sertommespil sammen og rette det lige igjen. Dette Kunststykke udførte han engang for Kong Christian den Anden og vandt derved en stor Sølvpokal. I Porten til Thim havde han ladet lægge en tyk Tværbjælke. Naar han red ud eller ind, morede han sig undertiden med at gribe fat om denne Bjælke med begge Hænder, derefter slyngede han Benene sammen under Bugen af Hesten og hævede den da op fra Jorden, hængende i Bjælken.

En Sommerdag red Knud Gyldestjerne hjem fra Madsen Møser, hvor han havde været paa Andejagt med nogle andre gode Adelsmænd. Der var Hans Krag fra Søgaard og Herremændene fra Naber og Søndervang og gamle Hr. Iver Skram fra Boldberg, allesammen hans Naboer og kjære Venner, med hvem han nu vilde spise til Middag hjemme og drikke lidt om Eftermiddagen, naar Jagten var vel tilende. Maaltidet fandt Sted i den største Sal paa Thim, og hvis Nogen lystet at vide, hvorledes en saadan Sal saae ud i Knud Gyldestjernes Tid, skal jeg derom meddele følgende:

Løftsbjælkerne vare af Egetræ, lidt knudrede og slet afhøvlede, over dem laa et Lag Planter, hvis Fuger dækkedes af smaa Rister. Efterhaanden som Bjælker og Planter bleve sorte, havde man kalfet dem og hift og her ovenpaa Kalkfarven anbragt nogle frogede Striber

og Snirkler af Mørkoffer og Brunrødt, som endte i en stor, unaturlig Blomst. Væggene bestode af en ujævn Muur, overfalket og bemalet med Vandfarve i gule, blaa og brunrøde Striber, hist og her en Tulipan eller en Pintselilie imellem Striberne og øverst oppe ved Loftet nogle malede Streger, der tilnød kunde forestille smaa Gardiner med røde Fryndser om. Paa den ene Væg saaes en plump Kamin, hvis nærmeste Omkreds var dygtig sværtet af Røg og Sod; Kaminen trak ikke alletider lige godt, og det var ikke fri for at ryge lidt i Salen, men det tog man sig ikke nær paa de Tider. Paa den anden Væg var der to smalle Vinduer med aflange Ruder, indfattede i Bly, grønlig, solbrændte og ganske smaa; Glasstet var saa dyrt, det maatte hentes nede fra Bøhmen. Et af disse Vinduer var forsynet med Hængsler og kunde aabnes, de øvrige vare spigrede fast til Karmen, men der kom Luft nok ind endda. Paa den tredje Væg i Salen var der to Døre af Egetræ i to Fyldinger, tykke, flodsede og forsynede med et vældigt Hængselbeslag, fastnaglet udenpaa Døren. Et Uhyre af en Laas kom tilsyne paa den indvendige Side. Der var intet Haandgreb paa denne Laas, men istedetfor sad der en kunstig smedet Nøgle i den af halvandet Kvarters Længde. Nøglen og Laasen var blankpoleret. Paa den fjerde Væg havde den ubekjendte Kunstner malet en stor Fugl med udbredte Vinger og noget i Ræbet; hvad Fuglen egentlig skulde betyde, var en Hemmelighed for alle Andre end Mesteren, men en Fugl er en Fugl, og omkring den saaes tre Syvstjerner, det var Herremandens bekjendte Mærke. Op til denne Væg stod en stor og bred Lænestol af Egetræ, udpolstret med to Puder. Det var den eneste Stol der fandtes, men den gjorde ogsaa Nytte

for to. Deri sad Hr. Gyldestjerne, naar han holdt Ret eller skulde dømme Gudssets Bønder imellem; naar der var Fæst, sad den naadige Frue ved hans Side, og der var rigelig Plads til dem Begge. De øvrige Sæder i Salen bestode af lange Bænke, belagte med Hynder af brunt Læder. Gulvet var af tykke Egeplanker, lidt ujævnt, lidt flosset, lidt mørkladent, lidt forbrændt i Omegnen af Raminen, men forresten upaafølgelig. Der var ogsaa lidt mørkt i denne Sal, især i Graaveir og naar det lakkede henad Jul, men det var ikke Gardiner-nes Skyld, thi der fandtes ingen, og hvad gjorde vel Mørket? Baalet i Raminen lyste fortræffeligt, og til Høitid eller Helligaften blev der fæstet Vokals i smaa Stager omkring paa Væggene, til Hverdagsbrug hjalp man sig derimod med nogle gode Tællelys paa Bordet. For dem, der foretrakke Virkelighedens Lys for Romantiskens, har jeg her fremstillet en Riddersal fra Aaret 1502.

Da Knud Gyldestjerne og hans Venner havde spist til Middag, begyndte de at drikke, det var Kronen paa Lystigheden. Hans Krag laa under Bordet og smaa-snakkede med sig selv og tegnede Billeder i Gneber-naalene, som vare strøede paa Gulvet, af og til udstødte han et høit Brøl, som for at minde de Andre om sin Nærværelse. Knud Gyldestjerne laa paa Bænken og sang en Spotvis om Dyrke, gamle Jvar Skram sad i den aabne Vindueskarm, med Benene hængende ned over Muren og en stor Viinfande for sig, han sang og jublede af alle Livsens Kræfter og pustede lidt og drak igjen for at faae Kræfter til at synge paany. Inde i Salen skinnede Sommersolen i sin fulde Glans; naar man traadte hen til Vinduerne, mødte Diet en langstrakt og flad Egn, hvis Forgrund dannedes af Madum Moser,

længer nede en lille Lund, hvorover Taget af Naberg viste sig, endnu længer tilbage Ringkjøbing By med sin hvide Kirke, de smaa Huse og en blaagraa Røg fra alle Skorstene. Klokken var tolv, og Borgerne lavede deres Middagsmad. Allerlængst borte i Horizonten viste sig en blaa Stribe, der blev lysere i godt Veir og undertiden skinneede som flydende Sølv; derudfra larmede det og dundrede, som naar Bogne kjøre over en Bro. Det var Vesterhavet, den evig vaagende, syngende Sø, Vidnet om vore Fædres Bedrifter.

Gamle Ivar Skram sad i Vinduet og slog Takt med sine tykke Been ude paa Muren, han havde just begyndt en ny Vise, der lød halvt som en Messe, halvt som en Opsang, og hvortil han selv forfattede Melodien, til stor Morstab for Folkene, som havde samlet sig nede i Gaarden. Pludselig blev Portlaagen lukket op, der kom en Mand ind ad den. Han var klædt som en Bonde, havde en rød, strikket Hue paa Hovedet, hvorfra en Skov af tykt, sort, krøllet Haar hang ned over Kinderne, Faarskinds Kofte med Ulden indad, nøgne Fødder i et Par nye Træsko. Det paafaldende hos denne Mand var hans Høide og overordenlig brede Skuldre, der tydede paa ualmindelig Legemskraft.

Da han fik Die paa den gamle Herremand, standsede han midt i Gaarden, tog sin røde Hue af og blev ved at bukke op til Vinduet. Det varede noget, inden Hr. Ivar fik Die paa ham, han var formeget beskæftiget med sin ny Vise, til hvilken han nu ogsaa begyndte selv at digte Ordene. Da den Fremmede vedblev at staa og hilse, raabte Ivar Skram ned til ham:

„Hvad staaer Du der og neier for? er det ad min Broget Selskab.

Musik, Du gjør Fagter, saa skal Du times Allandsens Ulykke."

"Jeg vilde gjerne tale et Ord med Raadigherren," svarede Manden.

"Saa kom op," sagde Gyldestjerne, som var gaaet hen til Vinduet.

Bonden kom nu op i Salen, tog sine Træsko af udenfor og blev staaende ved Døren, dreierende paa sin Hue, til Gyldestjerne sagde, han skulde træde frem og sige hvad han ønskede. Da gik han nærmere, kyskede paa sin Haand og lagde den derefter paa Gyldestjernes Arm. Han fortalte nu, at han var en Tømmersmand fra Horsens og havde bosat sig nede ved Madum Na, paa et lille Stykke Hede. Denne Hede laa lige i Grændsestjælllet mellem Thinggaard og Naberg. For at benytte Jorden maatte han altsaa have begge Herremændenes Tilladelse. Derfor kom han.

"Vi maa se paa det Stykke Jord imorgen," sagde Gyldestjerne. "Er Du en flink og ædruelig Mand, saa har den Sag kun føie at sige, der skal ske Dig, som Du begjærer. Hvad min Nabo til Naberg angaaer, som Du ogsaa maa have Forlov af, saa befinder han sig vist ikke ganske vel idag, Du gjør bedst i at tale med ham imorgen. Gaa nu din Vej."

Tømmersmanden gjorde atter sin Hilsen og gik. Gyldestjerne lod hente en ny Kande Vin og skjenkede i Bægrene.

"Du skulde ikke lade den Mand gaa," sagde En af Gæsterne, "vi kunde have havt vore Løier med at se nogle Prøver paa hans Styrke."

"Er han saa stærk?" spurgte Gyldestjerne spottende.

„Jeg troer ikke hans Lige findes i det hele Lehn,“ svarede Herremanden. „Det er sært, Du ikke har hørt tale derom. Den sidste Prøve gav han forgangen til Hølstebro Marked, da greb han fat i Hjulet paa en Karre og holdt saa fast, at Hesten ikke mægtede at røkke den, lad være de snærtede den med Svøben, og den drog fremad af al Formue. Du er ogsaa stærk, det Hvermand maa bekjende, men i Tøger Tømmermand vilde Du dog finde din Mester.“

„Det skal først bevises,“ svarede Knud Gyldestjerne.

„Det kan let bevises,“ meente den Anden.

„Jeg vil se det, før jeg troer det!“ sagde Gyldestjerne.

„Det vil være svært at bevise,“ sagde Herremanden fra Naberg. „For det første slaaes en Adelsmand ikke med en Borgerlig. Dernæst vil Du heller ikke kunne faae det at se, thi om I kom til at prøve Kræfter, Du og Tøger, saa bøiede han Dig sammen som en Joldefnir og puttede Dig i sin Koftelomme.“

Hans Krag laa og skraalede og trillede sig om paa Gulvet; hvergang Gyldestjerne blev modsagt, brast han i Latter, sprællede iveret med Benene og raabte: „Det er vist nok! det er rigtigt! Du vilde times en Ufærd, om I kom sammen.“

Saa snart Hans Krag havde druffet formeget, blev han drillende og stridbar. Gyldestjerne var blodrød Ansigtet, han sad og fløitede og klaprede med Laaget paa Viinfanden, men svarede ikke til den Andens Spot. Der blev dengang ikke talt mere om Tøger Tømmermand.

Næste Eftermiddag red Gyldestjerne over til Herremanden paa Naberg og sagde til ham:

„Du har handlet ilde igaar og frænklet mig haardt, ved det Du talte om mig og Tøger Tømmermand.“

„Har jeg det?“ sagde Herremanden, „i saa Fald beder jeg Dig, ikke at regne mig det tillast, jeg maa vist have druffet lovlig meget. Den, der har den Ære at være Ven med Knud Gyldestjerne, vil ikke frænke ham med Forsæt og Villie.“

„Ja, det er godt nok,“ sagde Gyldestjerne med et godmodigt Smil, „men jeg kan dog ikke lade den Tort blive siddende paa mig. Igaar var jeg Bært, derfor tav jeg stille, idag maa Du lade sadle din Hest og ride med ned til den Tømmermand i Madum.“

„Hvad skal vi der? Du vil da aldrig give Dig ikast med ham?“

„Jeg vil kun se, om han kan bøie mig sammen som en Joldefniv og putte mig i sin Kofstelomme,“ spaaede Knud Gyldestjerne. „Jeg faaer ingen Ro, før det er skeet, og har ligget og tænkt paa det den hele Nat tilende.“

„Først maa vi da have os en lille Taar at drikke,“ sagde Herremanden og førte Knud Gyldestjerne ind i Borgstuen. Her bankede han med Skafet af sin Kniv paa Bordet og raabte til Kjældersjenden: „Tag os snarest en Kande Biin af det bedste Anker i Kjælderen, det jeg har skrevet en Krusedulle til Mærke paa.“ Han tog derefter to Solvægere ud af Skabet, tørrede dem af i sin Kofte, skjænkede og sagde: „Dette Bæger drikker jeg tilbunds for ædle Knud Pedersen Gyldestjern, at han ikke regner mig en tosset Spøg ilde, men bliver ved at være min kjæreste Ven som tilforn.“

Gyldestjerne tog det andet Bæger, reiste sig op og sagde: „Knud Gyldestjern har mistet saamange Venner

i sine Dage, at han har lært at sætte Pris paa dem, der bleve ham tro tilbage." Dermed satte de Bægerne, omfavne og kysede hinanden.

"Nu er den Sag afgjort," sagde Herremanden fra Aaberg. "Jeg vil bare lette mit Hjerte og sige Dig et Ord endnu: Du er alligevel ikke saa stærk som Tøger Tømmermand!"

"Gid Du ske en Ulykke!" raabte Gyldestjerne. "Tilhest og afsted med Dig!" Derpaa rede de over til Madum.

Tømmermanden havde bygget sit Huus paa en lille Holm i Mosen mellem Aabergs og Thimgaards Jorder. En Arm af Aaen dannede en bred og dyb Grøft omkring det paa tre Sider, paa den fjerde var der en smal Strimmel Hede, derigjennem gik Stjælløbet mellem de to Herremænds Jorder. Da Gyldestjerne og hans Ven kom ned til Stedet, sad Tøger udenfor Døren og bandt Limer eller Revlingkoste. Ved Siden af ham sad en gammel Mand med hvide Haar, indhyllet i en Faarepels og med Benene halvskjulte i en Bunkke Hø. Solen skinnede, Tøger sang, den Gamle var blind, han sad og følte sig for, medens han ordnede Revlingrisene, som Sønnen bandt til Koste.

De to Herremænd rede hen til Huset, og Gyldestjerne sagde: "Vi komme herved til Dig, Tøger, for at se, hvad det er for et Stykke Jord, Du bad om Lov til at dyrke. Følg med og viis os det." Tømmermanden sad og saae lidt paa de to Herremænd; han var forbauset over den Opmærksomhed, de viste ham.

"Det skal jeg," svarede han, "hvis Raadigherrerne blot tilstede, at jeg først hjælper min Fader til Ro; han er blind og lider af Kolden."

„Hvem er det Du taler med?“ spurgte den Gamle.

„Det er Herfskabet fra Thim og fra Naberg,“ svarede Tøger.

„Naadigherren fra Thim skal være saa stærk,“ sagde den Gamle.

„Tøger Tømmermand gjælder jo ogsaa for at være stærk,“ sagde Gyldestjerne.

„Ja, blandt dem han har truffet paa til idag, er han den Første,“ svarede den Gamle.

„Det er lidt at rose sig af,“ sagde Tøger. „Kom og lad mig hjælpe Dig ifeng.“ Med disse Ord tog han den gamle Mand i sine Arme og bar ham, som man bærer et Barn. Inde i Stuen hjalp han ham af Klæderne og lagde ham i Sengen. Idet han dækkede ham til, reiste Oldingen sig og hvistede nogle Ord til Sønnen.

„Skal jeg nu sove?“ sagde han derpaa høit.

„Ja, nu skal Du sove, mens jeg gaaer med Naadigherrerne.“

„Glem ikke hvad jeg sagde,“ udbrod den Gamle.

„Flyt din Faders Seng længer frem i Stuen, saa Solen kan skinne paa ham,“ sagde Gyldestjerne. Tøger tog i den ene Ende af Sengen for at trække den frem.

„Hvad skal det blive til,“ sagde Gyldestjerne. „Tag Sengen og bær den, siden Du er saa stærk.“

Tøger forsøgte det, men slap igjen og rystede paa Hovedet. „Den er lovlige svær for mig,“ svarede han.

„Saa kommer jeg vel til at hjælpe Dig,“ sagde Gyldestjerne. Han slog sine Arme om Sengen og hævede den op fra Gulvet. Første Gang maatte han slippe igjen, Narerne svulmede i hans brede Pande, anden Gang hævede han atter Sengen og bar den uden synlig Anstrængelse midt ud paa Gulvet i Sol-

skinnet. „Bære Byrder med mig kan Du ikke," sagde han.

De gik nu ud i Heden og lode Hestene blive staaende ved Huset. Tøger tog sine nye Træsko paa. Underveis spurgte Gyldestjerne, hvad det var, den Gamle hvissede, da Tøger hjalp ham iseng.

„Det var noget som angik mig selv," svarede Tøger. „Videre kan jeg ikke fortælle."

„Nu skal jeg sige Dig noget, Du Tømmersmand!" vedblev Gyldestjerne, „der gaaer saamegen Snak om dine Kræfter, at vi ere komne herved for at se Prøver paa dem. Jeg gjør mig ogsaa til af nogen Styrke og gad nu vide, hvem af os der er den Stærkeste."

„Om Raadigherren var min Vige, vilde jeg tro, at jeg var det," svarede Tøger, „nu derimod holder jeg Jer for min Mester i dette som i alt andet."

„Dermed slipper Du ikke," svarede Gyldestjerne. „Nu sætter jeg min Stok med Guldknappen paa at jeg kan magte Dig; vinder Du over mig, saa skal den være din."

„Hvad skal han da sætte imod din Guldstok?" spurgte Herremanden fra Naberg.

„Sine nye Træsko," svarede Gyldestjerne.

„Saa vil jeg ogsaa sige et Ord," sagde Herremanden. „Vinder Du Knud Gyldestjernes Guldstok, saa skal det Stykke Jord, Du har Lyst til paa min Grund, tilhøre Dig, koit og frit."

„Og vinder jeg dine nye Træsko, saa skal det Stykke Jord paa min Grund ogsaa være dit," sagde Gyldestjerne.

„Hvordan skal jeg stakkels Mand rede mig ud af dette?" sagde Tøger. „Vinder jeg paa den ene Maade,

saa taber jeg paa den anden. Jeg skal ikke blot være den Stærkeste af os To, men ogsaa den Snildeste. Det sidste er endnu sværere end det første."

De gik nu lidt længer ud i Marken. „Der fandt jeg en Hestesko," sagde Gyldestjerne, „kan Du rette den lige ud? Det skal være din første Prøve."

„J saa Fald har jeg tabt," svarede Tøger og prøvede forgæves paa at rette Jernet lige. Gyldestjerne tog Skoen fra ham, greb om den med begge Hænder og boiede den krumme Sko ud i en lige Linie. „J Haandkraft er Du ikke min Lige," sagde han.

Da de vare komne over Aaen, stod Tømmermanden stille foran to store Graasteen og sagde: „Jeg glemte at lukke Døren, Grisen kan løbe ind og gjøre Fortræd. Om nu Raadigherren vil tage den ene Steen her, mens jeg tager den anden, saa gaa vi det lille Stykke Vej tilbage og lægge dem for Døren."

Gyldestjerne tog den ene af Stenene, Tøger maatte hjælpe ham med at rokke den løs af Jorden, og Herremanden tilstod siden, at det var den sværeste Byrde, han nogensinde havde båret; Tømmermanden tog nu ogsaa sin Steen, tabte den først, fik fat igjen, og saa gik de tilbage til Hytten.

„Det er et langt Stykke Vej at flæbe paa den Steen," sagde Gyldestjerne, „men Den som først slipper, har tabt."

„Det skal være som I siger," sagde Tøger, „og vi kan gjøre Veien kortere ved at springe over Aaen." Dermed tog han Tillob og sprang over paa den anden Side; over kom han, men tabte Stenen midt i Vandet.

„Nu skal jeg se, om jeg kan gjøre det bedre," sagde Gyldestjerne. Han sprang, men naaede ikke Bredden,

dog beholdt han sin Steen i Favnene. Da tog Tommermanden sine Træsko af, puttede dem hver i sin Kofte-lomme, han gik ud i Aaen til Gyldestjerne, hævde ham i sine Arme og bar ham og hans Steen op af Aaen. Bredden var steil, han maatte gaa et Stykke, før han fandt en Opgang. Undervejs hviskede han:

„Raadige Herre! Dengang I frigedes ovre i Sverrig, bar I Lov og Hæder hjem for Mod og Manddom, det Alle fortalte; da I kom i Kongens Raad, sad de Andre og lyttede til hvad I sagde; det spurgtes herovre. Hvorfor trænger I da til at vinde over en saa ringe Mand som mig? Taber jeg idag, jager Eders Foged mig bort, saa veed jeg ikke, hvor jeg skal bjerge Jøden til mig og min gamle Fader. Lad os To derfor ikke prøve Kræfter mere.“

Gyldestjerne smilte; han sad paa Tøgers Arm, med sin Steen i Favnene, og Herremanden fra Aaberg stod ovre paa den anden Side og saa efter dem og lyttede, men kunde ikke høre, hvad de sagde.

„Hvad var det, din Fader hviskede til Dig, da Du hjalp ham tilfængs?“ spurgte Gyldestjerne.

„Det tør jeg ikke sige,“ svarede Tøger.

„Hvad var det, han hviskede?“ gjentog Herremanden.

„Han sagde: Vei Dig for Blæsten.“

„Derfor var det vist, Du lod, som Du ikke kunde løfte Sengen?“

„Jeg tænkte paa hans Ord,“ svarede Tøger.

„Derfor var det vist ogsaa, Du tabte din Steen i Vandet?“

„Jeg fulgte hans Raad. I regne mig det ikke ilde. I har Magt og Lykke og alt hvad et Menneske kan forlange. Jeg har kun de Kræfter, jeg bruger til at tjene

min Føde med. Maa jeg saa ikke nok være fri for at vove mig mere mod Eder?"

„Du er en listig Ræv," sagde Gyldestjerne. „Du veed at bruge dine Ord og dine Kræfter lige godt. Jeg skal se, hvad jeg kan gjøre."

„Dengang tabte Gyldestjerne," sagde Herremanden fra Naberg, som nu kom til dem ovre fra Broen.

„Raadigherren har dog sin Steen endnu i Favnens, mens min faldt i Vandet," sagde Tømmersmanden.

Da Gyldestjerne havde lagt Stenen foran Hyttens Dør, sagde han: „Hvad skal vi saa finde paa?"

„Nu er jeg træt og kan ikke mere," svarede Tøger og saae med et bønligt Blik op til Herremanden.

„Er Du træt," sagde Gyldestjerne, „saa kommer jeg vel til at laane Dig min Stok at støtte Dig ved."

„Tak!" sagde Tøger. „Men Raadigherren fik nok ellers vaade Fødder i Aaen. Vil I ikke tage mine nye Træsko paa til Gjengjæld?"

„Paa den Maade har I Begge vundet," sagde Herremanden fra Naberg.

„Nei!" svarede Gyldestjerne, „det er kun den listige Tømmersmand, der har vundet, thi siden han gaaer med min Stok, tilhører Jorden paa Naberg Grund ham, og siden jeg fik hans Træsko, maa jeg ogsaa give ham det Stykke Jord fra Thimgaard."

„Er det afgjort?" spurgte Tøger sjælelad.

„Du kan hente Lov og Skrift derfor hjemme hos min Føged imorgen," svarede Gyldestjerne. „Men dit Huus er lille og brøstfældigt, se hjem til mig en af Dagene, saa skal jeg finde Raad til at skaffe Dig et bedre."

Tøger kyskede Gyldestjernes Haand. Derefter steg Herremændene tilheft.

„Jeg var dog den Stærkeste,“ sagde Gyldestjerne.
 „Ikke sandt?“

„Jo!“ svarede Tøger med straalende Dine, „det skal jeg og min Fader bekjende alle vore Levedage.“

„Min Hestefko kunde Du dog ikke bøie.“

„Nei! det kunde jeg ikke, men Raadigherren glemte ellers at faae den tilbage. Her er den.“

Da Gyldestjerne fik Skoen, havde Tøger dreiet den fra Ende til anden, som man snoer en Traad; dernæst havde han vundet den sammen i en Krølle, saa ethvert Spor af Skoens tidligere Form var forsvundet.

Gyldestjerne saae paa ham med den dybeste Forbavselse og kastede Bernet saalangt han kunde ind i Heden.

Derefter rede de to Herremænd deres Bei. Tømmermanden stod oppe paa Diget og saae efter dem.

VI.

To Streger.

I Juni Maaned 1737 kom der en Dag en Rytter i skarpt Trav ridende ned igjennem Engelholms Hovedgade i Skaane og holdt stille udenfor Gæstgivergaarden. Her bankede han paa Vinduet med Skafstet af sin Piss og kaldte paa Værten. Folk stimlede sammen omkring ham, thi han førte et høirostet Sprog, medens han steg af Hesten og lod Gaardskarlen give den Brød og Vand. Derefter vendte han sig til Værten og forlangte han skulde skaffe ham en Veiviser til Boarp, men det maatte være hurtigt, for han havde Hast, og hans Grinde var af stor Vigtighed. Veiviseren skulde naturligvis være tilhest, og det kunde være det samme hvad han kostede.

Rytterens Dragt betegnede ham som Tjener hos en eller anden fornem Herre. Han bar desuden en Solvplade paa den venstre Arm, hvori der var afbildet en lukket Hjelm med en Grevekrone over. Hans støvede Klædning og den udmattede, gispende Hest tydede paa, at han havde gjort en lang og besværlig Reise den Dag. Værten gav sig nu til at udfritte ham efter bedste Evne, og Rytteren fortalte i samme høirostede Tone, at han

var sendt fra Grev Cronhjelm paa Glodstad med Budskab til Grevens Datter, Baronesse Ankarstjerne, at den gamle Herre pludselig var bleven meget syg og forlangte, at Baronessen skulde komme til ham det snarest hun kunde. Han forsikrede Bærten om, at han nu havde redet fra den tidlige Morgenstund uden at give sig Tid til at nyde det ringeste, og blot hvilet, naar Hesten ikke kunde holde ud længer; saaledes vilde han blive ved at tørste og faste, lige til han traf Baronessen og fik sit Grinde besørget. Til Trods for denne høitidelige Forsikring lod Bærten bringe et Bord ud paa Trappen, selv hentede han en stor Klufflaske med Brændevin og opfordrede Rytteren til at nyde lidt styrkende, blot saalænge til Hesten havde fortæret sit Foder og var kommen til Kræfter igjen. Det kostede endda ikke saa megen Overtalelse at faae den skikkelige Karl til at synde imod sit Løfte. Da han saae Brændevinen perle i det store Glas, rystede han først paa Hovedet og forsikrede, at han var en trofast Tjener, som satte sit Herskabs Velfærd over alt, dernæst smilede han, tog Glasset og tømte det paa den unge Grev Cronhjelm's Sundhed. Efterat først Fristelsen engang havde seiret, gik det lettere med det andet Glas, det tredie skænkede han sig selv og tog Plads paa Slagbænken ved Bærtens Side, udenfor Døren. Smidlertid fortalte han en Mængde smaa, morsomme Historier om den gamle Greve, hvor uhyre rig han var, at han nede i sin Kjælder havde hele Tønder fulde af Guld og Sølvpenge, hvor sparsommelig han var, at han bestandig kun gav den ene af sine mange Døtre en saa anstændig Dragt, at hun kunde vise sig blandt Andre, de Dvrige maatte holde sig skjulte og hjælpe sig som de kunde. Saasnart det lyffedes ham at faae den ene

Udvalgte trolovet, pyntede han den næste, fremstillede hende for Verden, og saa fremdeles. Den Yngste af Grev Cronhjelm's Døtre hed Regina Catharina. Ung, smuk og rig, havde hun haft mange Beilere, blandt disse valgte hun Baron Claes Ankarstjerne, en Søn af Friherren til Knutstorp. Om denne Herre vidste Rytteren især meget at fortælle: Baronen havde været Ritmester ved Dragonerne og lært den unge Grevinde at kjende, medens hun en Vinter opholdt sig hos en Slægtning i Stokholm. Han selv var kommen til Hovedstaden for at hæve en anseelig Arv til to Frøkener Bøye, Døtre af hans Søster. Baronen var en freidig og livslysten Herre, han hævede Pengene og brugte dem selv, det eneste, hans Slægtninge fik af hele deres Arv, var et smukt, stort Segl med deres Faders Vaaben paa. Baron Claes førte altsaa et muntert Liv i Stokholm, han udgav sig for en rig Godseier fra Skaane, friede til Frøken Cronhjelm og fik hendes Ja. Da den gamle Greve udbad sig nærmere Underretning om hans Forhold, fremviste han et ikke ganske ægte Document fra sin ældre Halvbroder, hvori han nævnedes som Medeier af alle dennes Besiddelser. Dermed var Greven beroliget. Bryllupet blev feiret med stor Pragt. Dagen efter fik Claes sin unge Baronesses Modrene-arv udbetalt med 60,000 Rd. Sølv-mønt og levede nu en Tidlang i Herlighed og Glæde i Stokholm. Da han endelig gav efter for sin Hustrues Bønner og vilde reise hjem til sine mange Godser, blev han som det hed: portforbudet af Kreditorerne og tvungen til at betale dem alt hvad de havde tilgode. Dertil brugte han Resten af de 60,000 Rd., og saa drog Herskabet ned til Skaane. Da de kom til Engelholm, forlangte Baronessen at reise videre, hun

vilde strax ud paa Godset, Claes fastede sig for hendes smaa Fodder og gif til Bekjendelse, at han hverken havde Godser eller nogensomhelst anden Bolig at føre hende til, end det lille Kvistværrelse, de boede paa her i Gjestgivergaarden, men det havde han jo rigtignok leiet for en Maaned, saa at der da ikke var nogen Rød paafærde for det første.

Bærten havde hørt denne Fortælling med stigende Opmærksomhed. Da Gjestgivergaarden i Engelholm blev nævnet, smilede han tilfreds og afbrød Tjeneren med den Bemærkning, at det netop var hos ham, det unge Herskab havde boet for femten Aar siden. Han kunde tydeligt mindes dem. Baronessen var saa deilig, saa bleg af Sorg. Hun sad næsten hele Dagen med Haanden under Kinden og græd og saae ud af det lille Kvistvindue ned i Gaarden. Baronnen trøstede hende, og naar han var fjed af det, gif han op og ned ad Gulvet og fløitede. Faldt Tiden dem altfor lang, satte de sig til at spille Kort. Det var deres Beskæftigelse, indtil Herren paa Knutstorp laante Baron Claes saamange Penge, at han kunde kjøbe Boarp, en lille Gaard i Østfö sogn. Der flyttede de da ned, og der døde Baronnen næste Vinter. Han efterlod sin unge Hustru foruden Sorgen over deres Skilsmisse en ung Datter, Maria Cornelia. Baronessen førte siden et stille og ensformigt Liv; hun, som i Begyndelsen af sit Ægteskab havde været omgivet af alt, hvad Pragt og Overflødighed kunde frembringe, maatte nu for at finde sit Udkomme deeltage i den ringeste Gjerning paa Boarp. Tilslidst anlagde hun et Brændeviinsbrænderi og forrettede Tjenesten der med sine egne Hænder.

Under saadanne Fortællinger var det blevet Aften.

Solen gik ned, Tjeneren sad endnu ude under Bislaget paa Trappen. Han havde taget sin Frakke af og hængt den op paa Rækværket, han drak og klinkede med Veiviseren, som forlængst var kommen tilstede, og hvis Hest stod bunden ude paa Gaden. Værten holdt sig bag dem, bestandig med Klukflasken i Haanden. Saasnart Glasene vare tomte, fyldte han dem paany og skrev til Mærke en Kridtstreg paa Døren for Regnskabs Skyld, men undertiden skrev han to Streger, det maatte han om. Tjeneren brød sig kun lidt om Regnskabet, han var saa sjæleglad og sang og skraalede de lystigste Viser, til stor Fornøielse for Naboer og Gadedrenge, som havde samlet sig udenfor Stedet. Af og til standsede han i Sangen, saa op paa Værten og sagde, at det kunde ikke nytte, han spurgte om hans Herre var kommen til sine mange Penge paa en ærlig Maade, for han svarede ham ikke. Da det endelig blev silde ud paa Aftenen, mindede Værten ham om, at Klokken var mange, han blev snart nødt til at lukke sin Dør, og at det vist var bedst, de nu reiste til Boarp. Tjeneren stod da op, hjalp Værten med at tælle de mange Kridtstreger paa Døren og betalte dem til Punkt og Prikke. Derefter forsøgte han at stige tilhest, men det lod sig ikke gjøre, han faldt af igjen. Efter nogle forgæves Forsøg bestemte han sig endelig til at tage en Vogn, bandt sin og Veiviserens Hest fast til den og lod sig hjælpe op af de Omkringstaaende. Just som de skulde kjøre, standsede han Ruskten, vendte sig om mod Tilskuerne og forsikrede dem, at det ikke nyttede de spurgte om hans Herre Grev Cronhjelm var kommen til sine Penge paa en ærlig Maade, for han sagde det ikke. Derefter slog han Armene om Veiviserens Skulder, saa kjørte de begge syngende og jublende ud af

Byen for at melde Baronessen, at hendes Fader laa for Døden.

Lidt før Morgengry kom de til Boarp. Da var Tjeneren blidt indslumret og laa udstrakt paa Galmen bag i Vognen, Veiviseren havde bredet et Hestedækken over ham og vakte ham, idet han drog det af. Solen var endnu ikke kommen frem paa Himlen, da de kjørte ned til Boarp. Alt sov i Nærheden, ovre fra de fjerne Skove lød af og til et langtrukket, klagende Hyl, det var Bærgen eller Ulven, som søgte tilbage til Tjefningen efter sin natlige Jagt, for ogsaa at sove. Kun fra en høi, sort Skorsteen, som ragede op over Træerne omkring Boarp, steg en mørk Røg iveiret og beviste, at man allerede var i Virksomhed der. Da Vognen kjørte ind i Gaarden, kom en ældre Kone frem i Brænderidøren. Hun bar et Klæde om sit Hoved, et blaatærnet Forklæde over sin Dragt og opfiltrede Ørmer, som viste to hvide Arme. Det var Fru Baronesse Ankarstjerne, som forrettede sin daglige Gjerning inde i Brænderiet. Da hun hørte Tidenden om Faderens Sygdom, som Tjeneren skildrede med de meest nøiagtige Enkeltheder, stod hun lidt og betænkte sig, derpaa strøg hun sine Kjoleærmer ned, kaldte Gaardens Tjenestetjende sammen, gav enhver af dem de nødvendige Befalinger, gik derefter ind og skiftede Dragt. En halv Time senere sad hun paa Vognen, som havde bragt Tjeneren og hans Budskab, og kjørte ad Veien til Flodstad. Det var en bestemt og snarraadig Dame, denne Baronesse, hun vidste hvad hun vilde og forstod at handle efter Omstændighederne.

Paa denne Reise havde Tjeneren Plads hos Ruffen. Baronessen sad bag i Vognen, et Halmknippe med et Dækken over var hendes Agestol. Bondevognen, de

fjorte paa, var kun tarvelig, Hestene ikke bedre. Hver Gang de kom til en Banke, sprang Ruffen af og gik ved Siden af Kjøretøiet, smækkende med Munden eller udstødende nogle kraftige Eder, hvad han nu troede der meest kunde opmuntre de pustende, skindmagre Dyr; naar Banken var meget steil, stod baade Tjeneren og Ruffen af og hjalp med at skyde bag paa. Undertiden hændtes det ogsaa, at der gik noget istsykker enten ved Vognen eller ved Seletøiet, men det var man vant til og hjalp sig som man kunde bedst med et Stykke Reb eller en liden Snor. Saa gik det videre. Af og til vendte Tjeneren sig om til den naadige Frue, der sad bleg og tav i Sædet, fordybet i sine egne Betragtninger, han forsikrede hende, at han var en tro og nidkjær Tjener, der havde reist Nat og Dag, hele den lange Vej, uden at give sig Tid til at nyde enten vaadt eller tørt, saa ivrig var han i at opfylde sit Orde. Baronessen lod til at modtage hans Forsikringer med Opmærksomhed, dog syntes han ikke rigtigt om, at hun betragtede ham saa vist med sine store, mørke Øine og vedblev at tie stille til alt hvad han sagde.

Saaledes fortsatte de Reisen fra By til By, uden andet Ophold end det Befordringen med Skydsvognene gjorde nødvendigt. Paa et af de sidste Steder indlod Baronessen sig endelig i Samtale med Tjeneren, som nu havde udtømt hele sin Veltalenhed og ikke mere vidste, hvad han skulde forsikre hende om. Anledningen var denne:

Baron Claes Ankarstjerne efterlod sig, som fortalt, en Datter, Maria Cornelia. Serten Aar efter hans Død var Barnet blevet en voksen Pige, frisk, henrivende deilig, den unge Moders udtrykte Billede. Hun havde

tilbragt hele sin Tid paa Boarp og var der bleven opdraget saa godt som deres indskrænkede Kaar tillod. Sidste Efteraar sendte Baronessens Fader Bud og Brev efter hende, at hun skulde komme og besøge ham paa Flodstad. Maria Cornelia reisste i September, tarvelig udstyret med Moderens omsnyede Klæder, Rester af fordums Herlighed, medens der endnu var Tanke om Baronens Rigdomme og store Godser. Med Brevposten gik det dengang omtrent som med Skydsvæsenet, begge lod noget tilbage at ønske. Baronesse Ankarstjerne havde længe ikke hørt noget fra sit Barn, det var om hende hun endelig indlod sig i Samtale med Tjeneren. Han vidste Besked om alt; hjemme hos den gamle Greve forrettede han vevselvis Tjeneste som Skytte, Stafet, Gartner, ligesom det meest gjordes nodig. Han kjendte saa godt den unge Baronesse, hun var saa venlig, saa nedladende mod Alle, hele Huset forgudede hende, hun gik og sang og tralallede den hele Dag, og spillede Kort med den gamle Greve, og red til Vesterdaalen naar det var godt Veir. Tidt kom hun ogsaa ned i Borgstuen og saae til Folkene; naar hun syntes, at Huusholdersten, den gamle Fru Martha fra Sandvigen, havde bredet for tyndt Smør paa deres Brød, fik hun hende til at give dem det bedre. Fru Martha meente, at tyndt Smør paa Brødet var godt nok til dem; men Baronessen sagde: Lidt Ost eller en lille Fisk til kan heller ikke skade, og saa gik det som hun vilde. Den Fru Martha fra Sandvigen var ellers en Jesabel, hvis Rige vist ikke fandtes i det hele Rige, altid gik hun og raslede med sit Røglegnippe og brummede, saa lang Dagen var, altid skulde der knibes og spares, hver Skilling hun gav ud vendte hun først to Gange i Haanden, men det lo den gamle Greve jo

af, for hvad hun tog fra Folkene gif i hans Lomme. Selv undte hun sig heller ikke noget, hun kunde næsten leve af at se Andre spise. Med Herskabet huserede hun som med Folkene, havde hun først sagt ja, nyttede det ikke at Greven sagde nei. Han prøvede det heller aldrig. Der var kun En, som ikke boiede sig for hende, det var Hr. Valter Ramel, den unge Løitnant i Livgarden, som kom saa hyppigt til Flodstad i den sidste Tid, i Selskab med den yngste af Grevens Sønner. Han kunde faae Fru Martha til hvad han vilde, hun havde været hans Amme fra hun kom til Grevens, sagde Mogle, hun havde fiddet og solgt saltede Fisk i Gøtheborg, fortalte Andre. Hver Gang hun saae paa Hr. Ramel, smilede hendes steenhaarde Ansigt, for ham var der ingenting for godt. Der var En til, som smilede naar Løitnanten kom ridende, det var den unge Baronesse. Derfor syntes Fru Martha saa godt om hende, og de Tre holdt altid sammen. Først kom Hr. Valter Ramel een Gang om Ugen, det var fra Lørdag Aften til Mandag Morgen, saa kom han om Onsdagen med, tilsidst kom han næsten hveranden Dag, og altid havde han noget Skramleri i sin Badsæk, som ikke kunde taale at trykkes, saa en tøstet Blomst i en stiv Papirstut, saa en Kasse til Garnvindseler, saa en smækker Ridespiss af lysegult Skind, den kunde fløite, naar man pustede i den tykke Ende. Alt dette skulde den unge Baronesse have. Hun stod oppe i Taarnvinduet og speidede langt ud over Eggen, og flappede i sine hvide Hænder, naar der kom en Rytter i blaa Kappe med hvide Snorer, nede paa Veien.

Dette fortalte Tjeneren, da han først havde faaet Veilighed til at ytre sig. Det var saa behageligt at tale med Baronessen, hun afbrød ham ikke og syntes at lytte

til alt, hvad han sagde, med et velvilligt Smil og den dybeste Opmærksomhed. Først fra det Dieblif, han begyndte at fortælle om den unge Garderløjtnant, forandrede hendes Mine, hendes Bryn rynkede sig, hun blev blegere, hun afbrød ham pludselig med Spørgsmaal om, hvad Greven sagde til dette. Tjeneren betragtede hende stift og betænksomt, før han svarede, at Naadigfruen gjerne maatte spørge ham om alt, hvad hun vilde vide Bessed om, men hvad hans Herre, Greven, angik, saa fortalte han intet om ham. Han var en tro og skikkelig Tjener, og Gæstgiveren i Engelholm havde forleden Aften pinet og plaget ham for at faae ham til at sige, om Hans Naade Greven var kommen til sine mange Penge paa en ærlig Maade, men han lagde Haanden paa sin Mund og svarede, at han vidste det ikke.

„Kjør til!“ raabte Baronessen til Skydsbonden, „saa stærkt som dine Heste kunne løbe.“

Bonden meente det var en farlig Sag at kjøre hurtig paa en daarlig Wei, hans Vogn var kun skrøbelig, og Hestene havde langt at gaa. Baronessen lovede at betale det dobbelte af hvad der tilkom ham. Det hjalp, fra nu af gif Reisen mere hurtig end før, men fra nu af indlød den naadige Frue sig ogsaa mindre med den skikkelige Tjener.

Det var henimod Aften, da de nærmede sig Flodstad. Baronessen kjendte denne Egn fra sin Barndom, og dog forekom alt hende saa fremmed. Bakker og Dale vare de samme, Aaen bugtede sig som før mellem Stenene, men hun savnede de store Skove, de mægtige Fyrre- og Egetræer, som før havde prydet denne Egn. Hele Strækninger laa nedhuggede og Stammerne opstablede langs med Weien, Bunker af forraadnede Grene og Toppe laa

adspredte overalt, mellem de nøgne Stubbe skød højt og her en Enebærbusk eller en tyndstammet Birk iveiret, det var alt hvad der var blevet tilbage. Tjeneren havde længe lagt Mærke til hendes Forbavselse over Tilintetgjørelsen, som omgav hende, omsider begyndte han at forklare, at Raadigherren havde tilbragt de sidste Aar med at lade alle sine Skove hugge ned for Fode og siden solgt Stammerne. Det fandt han meget fornuftigt: medens Træerne stode og groede og gjorde Blæst, vare de ingen Nytte til, men da de vare fældede, kom der mange Penge ind for dem ved Auctionen, det holdt Raadigherren af. Tilfidsst gif det dog noget broget til ved den Skovhugst, for da det var forbi med Grevens egne Træer, huggede vi rass væk paa Naboens. Det gif godt i den første Uge, og det gif godt i den næste, det var ret en Fornøielse at se, som det ene Træ drattede ned efter det andet, men saa kom Gieren til og forlangte Erstatning for al den Skade, vi havde tilføiet ham. Det lo nok vor naadige Herre af og paastod, at der var Ingen, som rigtig vidste, hvor Skjallet gif, for det stod ikke paa Kortet. Da saa Naboen vilde føre sin Sag for Dommer og Ørighed, red Raadigherren hjem til hans Gaard og sagde, at hvis han understod sig at bringe Klagen videre, skulde han spille med ham saalænge til han ikke beholdt et Haar paa sit Hoved. Derover blev Manden bange, og saa tav han stille.

Baronessen saae hen paa Bøndergaardene, de kom forbi, alt omkring dem bar Spor af Forfald og Armod, Markerne vare slet dyrkede, Trægærderne, som i Skaane dannes af spaltede Fyrrestager, nedfaldne. Beboerne selv saae sorgmodige og lidende ud. Tjeneren forklarede, at Bønderne maatte forrette strengt Arbeide oppe paa

Gaarden, Raadigherren pleiede desuden i de sidste Aar at lægge lidt til deres Afgifter hver Termin. De klagede og jamrede og sagde, at de kunde ikke udrede de mange Skatter, men saa fik de Fogden paa Halsen, han pantede dem, for Raadigherren vilde have sine Penge.

Baronessen skyndede paa Ruffen, Bognen kjørte stedse hurtigere. Hestene stønnede. Da de naaede Dyrehaven foran Herregaarden, gik den ene Axe istrykker. Det begyndte at mørknes, men der var kun et kort Stykke Vej tilbage, Baronessen lod Tjeneren blive ved Bognen, selv gik hun ad Jodstien, som førte igjennem Skoven op til Herregaarden.

Deroppe sad paa samme Tid tre Personer i en af de store Binduesfordybninger i Dagligværelset. Den Eine var en ung Pige i en sort og noget falmet Silkekjole, den Anden en gammel Kone, høi, mager, med en kroget Næse, om Hovedet en tætfluttende Kappe, udenfor hvilken to store Bufler af et tykt, lysegraat Haar faldt ned i Panden. Det var hende, Tjeneren havde omtalt som Fru Martha fra Sandvigen. Den unge Pige ved hendes Side var Baronesse Maria Cornelia. Den Tredie var Hr. Valter Ramel, Løitnant i Livgarden, en ung Mand med et mildt og godmodigt Ansigt, et fiint Overfæg og et udmærket lysebrunt, krøllet Haar. Cornelia havde lagt sit Hoved paa Fru Marthas Skulder, hendes ene Haand hvilede i Huusholderskens, den anden holdt Valter bedækket af begge sine, medens han taledes til hende. Deres Underholdning blev ført i et dæmpet Sprog, thi Døren til det næste Værelse stod aaben, derinde laa den gamle Grev Cronhjelm, en ligbleg, udtæret Skikkelse, syg og stønnende, i en høi Seng, med store, røde Gardiner om. Hans yngste Søn sad og vaagede

ved Hovedgærdet. Aftensolen skinnede ind ad Vinduet, dens Skær faldt hen over den unge Baronesses bløde og yndige Træk, og laante hendes mørke Dine forøget Glands, medens hun ufravendt saae hen paa Valter og smilede til det han sagde. Der laa saamegen Lykke og Tillid i disse store og talende Dine, saamegen dyb og inderlig Hengivenhed, og dette Udtryk mistede de aldrig siden. Han talte om Fremtiden, det var Billeder fulde af Skjønhed og Fred, han kaldte frem for de to Lyttende, og det milde i hans Røst og det trohjertige i hans blaa Dine lovede endnu mere end hans Læber. Fru Martha sad og rokkede frem og tilbage med Hovedet, det var saa hendes Bane, dertil nynnede hun, naar hun gik, to eller tre Toner, ganske sagte, bestandig de samme. Alderen havde endnu ikke mærket hendes Træk med Af-fældighed, det var et bestemt, villiefast Ansyn, noget strengt ved de to dybe Folder over Dinene, noget barskt i den sammenknebne Mund, det vidnede om Prøvelser, om Skuffelser, men fremfor alt om Kraft til at bære disse. Ogsaa hun smilede til det Valter fortalte, men det var som om det kostede hende Møie at saae dette Udtryk frem, det var den Eldres Smil, mindre tillidsfuldt, mere tvivlende.

„Men hvad vil Moder sige til dette?“ udbrød endelig Maria Cornelia, „hun som intet aner, som er saa streng, og som vanskelig vil kunne forstaa mig?“

„Hun vil sige det samme som Fru Martha,“ svarede Ramel, med Overbevisningens fulde Styrke, „Fru Baronessen vil smile til vor Pagt og ønske, den maa blive os til Velsignelse.“

„Nei! det vil hun aldrig,“ svarede en kold og bestemt Røst fra den modsatte Side af Bærelset, og de saae en

Dame staaende i den aabne Dør, hvorfra hun ubemærket havde været Vidne til hvad de talede.

„Hvem er det, som her paakalder mit Navn?“ vedblev hun og traadte frem i Stuen med hævet Hoved, streng og majestætisk, „tal! jeg befaler det. Jeg er Baronesse Anfarstjerne. Hvad er det for et Sprog, man vover at føre til min Datter?“

Maria Cornelia udstødte et dæmpet Skrig og fastede sig for Baronessens Fodder. Løitnant Ramel stod op med et dybt og ærbødigt Bue og fremførte stammende nogle Ord, som Ingen kunde forstaa, Stemmen svigtede ham. Fru Martha fra Sandvigen havde ogsaa reist sig, hun stod ligeoverfor Baronessen og betragtede hende fast og gjennemtrængende, idet hun sagde:

„Naadige Frue! derinde i Værelset næstved ligger Deres Fader for Døden. Han har kaldt paa Dem den hele Eftermiddag. Vi skal tale om det andet imorgen.“

„Der er intet at tale om imorgen,“ svarede Baronessen, „hverken med Eder eller med Herren der. Kom, Barn! før mig ind til min Fader.“ Og uden at værdige Huusholdersken eller Løitnant Ramel et Blik mere, tog hun Datteren ved Haanden og gik ind i Sygeværelset.

Der var blevet sendt Bud efter en Læge til. Han kom lidt efter. Da han havde undersøgt den Syge, trak han paa Skuldren og hviskede nogle Ord til den unge Greve, før han satte sig hen i en Krog til den anden Læge. Deres Kunst forslog intet mod den Magt, som bankede paa Døren, det var Døden med sin Stævning.

Natten kom, Grev Cronhjelm laa og trak i Sengelagenet og dreiede sine magre Hænder om hinanden. Da Baronessen traadte ind til ham, havde han strax gjenkjendt hende. Han reiste sig iveiret, rakte hende

Haanden og udbrod sløvt og ligegyldigt: „Naa, er Du ude der, Du!“ hvorpaa han faldt tilbage igjen og syntes at ikke mere at tænke paa hende.

Lysene brændte bag to store Skjærme. Baronessen sad ved Sengen, hendes Blik gled omkring i dette store Værelse, som hun ikke havde seet siden sin Barndom. Man så Alt røbede Uorden og Forfald derinde. Gamle Læder- og tapeter, som engang havde været bemalede med Blomster og forgylde Snirkler, hang iturevne ned fra deres Rammes Hammer, Vinduesruderne vare sprukne og sammenhæftede med paaklippede Papisstrimler, tørrede Bundter af Frostængler af Haveurter hang omkring paa Væggene mellem Klædningsstykker og stovede Jagtredskaber. Der var mørkt og øde i dette Værelse, og den gamle Himmelsseng med dens røde, falmende Gardiner, Spindelvæv og Krogene og hist og her afrevne Fryndser, gjorde ikke Billedet mere hyggeligt. I en Krog stod et stort Stueur i en mørk Trækasse med en udstoppet Fugl over. Perpendiklens ensformige Slag var den eneste Lyd, som afbrød Stilheden.

Lidt efter Midnat blev den gamle Greve svagere, en paafaldende Uro syntes paa samme Tid at gribe ham, han reiste sig iveiret, saae sig om, hvissede nogle Ord og sank atter tilbage. Dette gjentog sig flere Gange, endelig udbrod han:

„Gustav og Regina! hvor ere I? Jeg vil tale med Jer, lad os være alene.“

De to Læger gik. Greven fulgte dem med Binevæben og lyttede, til de havde lukket Døren. Derpaa laa han lidt stille og syntes at betænke sig. En frygtelig Bleghedsagte traadte lidt efter lidt stærkere frem i hans Ansigt, men om dette Ansigt smilede dog, idet han hvissede:

„Kom hen til mig, lidt nærmere endnu, det bliver
 saa mørkt herinde. Jeg er en rig Mand, Børn! — Jeg
 har sparet mange Penge sammen, — flere end I tro.
 — Du skal ikke længer være fattig, stakkels Regina! —
 Jeg har vel forvaret alle disse Penge, — ogsaa mine
 Obligationer, — Ingen veed hvor, — kom nærmere, saa
 skal jeg hviſke det til Jer. — Jeg har gjemt dem nede
 under — Gud naade mig arme Synder! —“

Greven havde udtalt disse Ord med en ſvag, næſten
 uforſtaaelig Røſt; idet Sønnen og Datteren lyttende
 og boiede ſig nærmere over mod Sengen, udfødte han et
 dybt Suk, greb for ſig i Luften med begge Hænder,
 og hans Læber vedbleve at bevæge ſig, men intet Ord kom
 over dem, en glasagtig Hinde syntes at glide henover
 hans Dine, han faldt tilbage paa Buden og døde.

Tre Dage efter bankede Fru Martha om Morgen
 paa Baronessens Dør og traadte ind til hende. Hun
 havde til dette Beſøg fæſtet et ſort Baand om ſin Lærreds-
 ſkappe, et lignende Baand med et Ravhjerte om Halsen,
 og et tredie endnu bredere nedenom det hvide Forflæde;
 ellers var hun klædt i en mørk Kjole og bar ſit graa
 Haar lidt mere tilſyne end ſædvanligt, ſaa at det nu
 dannede to tykke, fremspringende Buſler midt i Panden.
 Fru Martha neiede dybt, da hun kom indenfor Døren,
 og rømmede ſig og ſagde:

„Jeg har noget at tale med Fru Baronessen om
 og beder Dem undſkyld, at jeg kommer ſaa tidligt.“

Efter diſſe Ord ſatte hun ſig ned i en Læneſtol
 foran Bordet. Baronesse Ankarſtjerne ſad i Sofaen;
 da hun ſaa Huusholdersken tage Plads, reiſte hun ſig
 og gik frem paa Gulvet. Den gamle Kone miſforſtod

denne Bevægelse og vilde ogsaa staa op, men Baronessens
gjorde et Tegn med Haanden og sagde:

„Blev kun siddende, hvis I foretrækker det. Jeg
bød Eder ingen Stol, fordi jeg er vant til at et Tyndbånd
taler staaende til mig.“

„Jeg har maattet staa og gaa saalænge i Eder
Faders Tjeneste, at jeg tilsidst er bleven træet deraf,“
svarede Fru Martha.

„Jeg haaber, at Grev Cronhjelm har betalt Eder
derfor,“ sagde Baronessen.

„Til næste Fardag bliver det fjorten Mar siden ham
betalte mig sidst,“ sagde Fru Martha, „men jeg har
forlangt min Løn af ham og kommer heller ikke herop
for at kræve den idag.“

„Tal! hvad har I at sige mig?“

„Det er om det Eders Naade forleden Aften blev
Vidne til mellem den unge Baronesse og Løjtnant Ramel.
Ja vist! de har ikke baaret dem rigtigt ad, jeg har sagt
det. Tag hinanden i Haand, bad jeg dem, gaa strax
hen til Fru Baronessen, fortæl at I holde af hinandens
i Tugt og Ære, og bed om hendes Belsignelse, saadant
skulde det være; men hvor er der Videnskab, naadiggid
Frue! som altid gif i Skole hos Klogskab, eller Ungdom
som ikke tog feil? Lad os domme dem skaansomt. Løjtnant
Ramel er nu reist sin Vej. Han turde ikke vove at frem
bære sit Hjertes Bøn for Eder i disse Dage, han fandt
det ikke passende. Jeg kommer i hans Sted for at bed
om Tilgivelse for dem, og for at fortælle Eder alt.“

„Jeg veed allerede alt hvad jeg ønsker at vide,“
svarede Baronessen, „og jeg skal drage Omsorg for, at
min Datter i dette Punkt ikke oftere har min Tilgivelse
nødig.“

„Eders Naade har altsaa ifinde at skille dem ad?“
 tystrede Fru Martha ængstelig.

Baronessen tav et Dieblit, medens hun smilede
 og betragtede Huusholderken fra Hoved til Fod med
 uubestridelig Spot. — „Hvem er denne Hr. Løitnant
 Kramel?“ spurgte hun.

„En hæderlig Krigsmands Søn. Hans Fader fulgte
 med salig Kongen paa alle hans Tog og sloges for ham
 og for sit Land, til de gravede ham ned paa Valpladsen.
 Hans Moder — veed jeg intet om.“

„Hans Moder var formodenlig en høist agtværdig
 Borgerkone, som solgte saltet Fisk eller saadan noget,
 paa Gaderne i Gotheborg,“ svarede Baronessen. „Jeg
 vil ikke om denne Herres hæderlige Stand, han er
 blot ikke Den, jeg vilde foretrække til Gemal for min
 Datter.“

„Han holder dog saa inderligt af hende.“

„Det troer jeg, siden I siger det, jeg finder selv,
 at Baronessen har nogle indtagende Egenskaber. Hun
 er smuk, hun er af god Byrd, og hun vil nu efter
 Brevens Død blive et af de rigeste Partier i Sverrig.
 Ikke sandt! denne sidste Omstændighed har maaske ogsaa
 nogen Betydning i en Veilers Dine?“

„Jeg veed det ikke,“ svarede den gamle Kone, „men
 Eders Naade taler maaske af Erfaring?“

„Det vilde være at spille Eders Tid, hvis jeg ind-
 lægger mig paa noget Skriftemaal over dette Punkt; Fru
 Martha kan blot være overbevist om, at jeg forstaaer
 og benytte mine Erfaringers Frugt. Lad dermed denne
 samtale være endt. Saavidt jeg veed, er Eders Plads
 i Kjøkkenet, i Kælderen, i Fædeburet, ikke her.
 Jeg sætter megen Pris paa Eders Dygtighed som Huus-

holderiske, men har derimod nogen Betænkning ved at to benytte Eder som Fortrolig, som Raadgiver."

Fru Martha var bleven siddende ved Bordet under denne pinlige Samtale. Marerne svulmede i hendes Bænde, og hendes Læber dirrede og skælvede som i Krampe til alle disse Ydmygelsler, men hun betvang sig og tav. Hun havde taget en lille Sax, som laa foran hende, og dreiede den frem og tilbage i Haanden, medens hun sænkede sit til Hoved for det skarpe og skaanselsløse Blik, der mødte hende. Da Baronessen talte om Barnets Moder, ridsede hun med Spidsen af Saxen en dyb Streg ind i Bordpladen, da hun antydede Beilerens Lyst til den rige og Arving, ridsede hun atter en Streg.

"Hvad gjør I der," spurgte Baronessen.

"Det skal jeg sige Jer," svarede Huusholderessen. "Eders Raade har idag sagt mig alt det bitre og frænkende, I vidste. Jeg har skrevet det op, for at vi Begge kunne huske det. Nu gaaer jeg min Vej, som I forlanger, mærk Jer blot disse to Streger, Fru Baronesse, der vil komme den Dag, hvor alle Eders Taarer ikke forslaa til at flette dem ud, skjøndt I gjerne vilde det."

"Hvis I ønsker, at jeg skal forstaa hvad I mener, maa I forklare Jer lidt tydeligere," sagde Fru Anfarstjerne.

"Jeg mener, at I vil leve den Dag, hvor Folket finder den rige Arving fattig til en Beiler som Løitnant Ramel, og en anden Dag, hvor I har Raad nødig af den agtværdige Borgerskone, som sad og solgte saltet Fiske og saadan noget paa Gaderne i Gotheborg, tænkt saa paa disse to Streger." Dermed kastede Fru Martha fra Sandvigen Saxen hen ad Bordet, neiede dybt for Baronessens og gik ud af Stuen.

Nogle Dage senere blev Grev Cronhjelm begravet med al den Pomp og Pragt, som tilkom en fornem Adelsmand, en forhenværende Rigsraad, med saa Ord en rig Mand. Ligkisten var betrukket med sort Floil, forsynet med Solvprydelser og næsten skjult af Krands, et umaadeligt Følge fulgte med fra Gaarden til Kirken. Det gik her som ved saamange Stores Jordefærd, Overflod af alt, kun Mangel paa Taarer. Greven havde aldrig forstaaet at skabe sig Hengivenhed i Nogens Hjerte, ikke engang i sine egne Børns. Ingen sørgede, Ingen savnede ham. Dagen efter var hele Familien samlet paa Flodstad. Grevens Gjemmer bleve aabnede, hans Skatte skulde deles. Da indtraf det mærkværdige Tilfælde, at Kister og Skabe vare tomme, der fandtes intet. Under den Dødes Hovedpude havde der ligget en stor, rusten Kogle, Ingen vidste hvortil den hørte. I Skufferne laa der nogle gamle Spænder og Knapper og i en jernbeslagen Kiste, mellem en Mængde betalte Regninger, en stor Kalveskinds Bung, fyldt med Kobberskillinger fra Karl den Tolvtes Tid. Det var alt. I Begyndelsen smilede Arvingerne hertil, man antog det for en Spøg, Alverden vidste jo, at Greven var uhyre rig, men der gik Dage bort under denne frugtesløse Sagen, og Spøgen blev tilsidst Alvor. Folkene paa Gaarden fortalte, at der løb en hemmelig Gang fra Grevens Bærelse ned til Kjælderen, det var derneede han gjemte sine Penge. Gangen fandtes, ogsaa Kjælderen, men den var tom. Man saa sig tilsidst nødt til at udspørge Tyendet. Enhver vidste sit at fortælle, En berettede, at salig Greven altid lod sine Penge verle om i Guldmont, en anden føiede til, at Herren saa strengt paa, at de gik lidtilt tilsæns, at han skjændte, naar de brændte for

længe Lys om Aftenen, det var fordi han helst vilde være ene. Lystede sig saa Noget op til Salen, kunde de tydeligt høre, at han sad derinde og talte og talte, og Bøgene klingrede, og det kunde undertiden være ved til den lyse Morgen.

Fru Martha blev ogsaa forhørt, hun fremstillede sig i sin sorte Kjole, med en tætsluttende Kappe over det graa Haar og et stort, raslende Nøglesnippe ved Siden. Hendes alvorlige og strenge Ansigt var endnu mere barskt end sædvanligt, medens hun saa sig om i denne fornemme Kredss af Herrer og Damer, som alle sendte hende deres Smil og venligste Blikke. Baroness Ankarstjerne stod op og vilde byde hende en Stol, men Fru Martha gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden og sagde:

„Lad det kun være. Deres Dyndende pleier jo at tale staaende til Dem, naadige Frue, var det ikke saa?“

Den tilstedeværende Dyrighedsperson udviklede med hele det høitidelige Alvor, Sagen krævede, hvorfor man havde kaldt Fru Martha op, — det vidste hun nu forresten ret godt iforveien, — han udspurgte hende og afæskede hende de Oplysninger, hun var istand til at give. Fru Martha lod ham tale tilende uden ringeste Afbrudelse, hendes alvorlige og strenge Dine hvilede imedens paa Baronessen. Da Manden tav, og Forventningen stod præget i Alles Miner, foer der et eget, spottende Smil over den Gamles Ansigt, hun rystede paa Hovedet og sagde:

„Min Plads er nede i Kjøkkenet, ikke i Salen, jeg har været Hr. Grevens Huusholderisse, men ikke hans Raadgiver, jeg veed af intet.“ Efter disse Ord neiede Fru Martha dybt og ærbødigt for hele Selskabet og gik igjen.

„Har I ogsaa sagt os alt hvad I vidste?“ spurgte Baronessen om Aftenen, da Huusholdersken kom op i et Grinde til hende.

„Ja, naadige Frue,“ svarede Martha. „De Andre har jeg sagt alt, hvad der vedkom dem, Eder har jeg endnu noget at fortælle.“

„Hvad er det?“ udbød Baronessen ivrigt.

„Deres Naade kan fra idag af gjerne slette den ene af de to Streger ud derhenne, nu er der kun en tilbage at huske paa.“

Der blev nu søgt og atter søgt, men uden ringeste Nytte, Pengene vare forsvundne, der var heller ingen Laas paa hele Gaarden, hvortil den gamle, rustne Nøgle kunde passe.

En Dag fandt Arvingerne i en Bordskuffe en Tegnebog, hvori nogle skrevne Bemærkninger tydede paa, at Greven til forskjellige Tider havde indsat store Capitaler i den svenske Bank, og at han, for selv at blive ukjendt, havde ladet disse indskrive under det fingerede Navn, Lars Lunta. Det var endelig et Spor, man fulgte det, henvendte sig til Banken og udbad sig nøiere Oplysning. Sagen havde sin Rigtighed, Pengene vare indbetalte, de kunde ogsaa hæves igjen, saasnart man tilveiebragte „Depositionsdocumentet,“ som det hedder i Handels sproget. Nu blev der da atter søgt, dennegang var der intet Rum saa lidet, intet Gjemme saa ringe, at det jo kunde skjule det vigtige Papir, men det gik med Documentet som med de rede Penge, det var forsvundet. Ingen kunde give ringeste Bessked om det.

Saaledes forløb en Maaned, nu skulde Grevens Efterladenskaber stilles til Auction, alt var opskrevet, gennemført paany, med det tidligere Uheld. To Dage

før Auctionen kom der en Rytter i en blaa Kappe med hvide Snorer ridende ind paa Gaarden. Maria Cornelia stod ved Vinduet og støttede Hovedet mod Karmen, hendes Dine vare fugtige af Taarer, medens hun skrev et Navn i Duggen paa Ruden og sendte sin lønligste Tanke ud over Bjerge og Dale til Den, der bar Navnet. Baronessen sad ved Bordet, hun stirrede ned paa de to Streger og syntes hensunken i et dybt Grubleri. Da Maria Cornelia fik Die paa Rytteren, forklarede et straalende Smil hendes Ansigt; da han red ind i Gaarden, raabte hun, glemmende alt:

„Der er han!“

„Hvem?“ spurgte Baronessen forundret.

Maria Cornelia søgte at gjøre sin Feil god igjen.

„Der kommer en Herre ridende,“ sagde hun.

Baronessen gik hen til Vinduet. Rytteren stod af Hesten, han saae op; da hans Blik mødte Maria Cornelias blege Ansigt, smilede han og hilste.

„Det er formodentlig mig, den Fremmede ønsker at tale med,“ ytrede Baronessen koldt. „Gaa op paa dit tid Bærelse.“

„O, Moder! Moder!“ sagde den unge Pige og slog paa begge sine Arme om Baronessens Hals, „vær mild, vær sfskaansom, det er mit Livs allerbedste Lykke, Du nu skal løse fælde Dommen over.“

„Troer Du det gjælder saameget?“ sagde Baronessen med den samme Kulde som tidligere, og hun kyskede sit grædende Barn paa Panden og bad hende gaa op paa sit Bærelse.

Den unge Baronesse forlod Stuen, men hun gik ikke op paa sit Bærelse. Udenfor Døren standsede hun, knælede ned og strakte sine Arme iveiret, medens hun

hviiskede nogle Ord, sagte og inderligt, Ord som kun Gud og hun hørte. Derefter stod hun op og bøiede sig over mod Døren, saa tæt som hun kunde komme, og lyttede med bankende Bryst og spændt Forventning efter den dæmpede Samtale, hun opfangede inde fra Moderens Værelse.

Rytteren var Valter Ramel. Da han kom ind til Baronessen, standsede han et Dieblif ved Døren og drog sit Veir med Moie. Hun lagde ved det første Blik Mærke til hans Usikkerhed og Forvirring; der laa et Udtryk i hans Dine saa sørgmodigt og bønligt, at hans bløde og skjælvende Røst syntes ligesom at opfordre hende til at komme ham tilhjælp.

„Jeg er Valter Ramel,“ sagde han, „det er mig, som fortørnede Dem den første Gang vi mødtes. Jeg kommer for at spørge, om der sletingen Naade er for mig? Døm mig ikke efter mine Ord, i dette Dieblif mægter jeg næppe at faae dem frem, jeg udtrykker kun slet det jeg mener. For en Maaned siden flygtede jeg for Dem, det var feigt, ja, men Deres Fader laa for Døden, og for en Maaned siden var Deres Datter desuden den rigeste Arving i Sverig, nu hører jeg, at hun er bleven fattig igjen, det gav mig Mod, saa tænkte jeg, nu er Afgrunden mellem os mindre dyb, nu grønnes mit Haab maasse. Naadige Frue!“ vedblev han og traadte tæt foran hende og folbede sine Hænder, „naar De blot vidste, hvor jeg holder af hende, og hvor lykkelig og sjæleglad jeg har været, siden denne Følelse greb mig. Ja, De rynker Deres Bryn, jeg seer det nok, men De troer mig dog alligevel, for det jeg skriker for Dem maa staa at læse i hver en Mine af mit Ansyn, det er umuligt andet. — Kan der ikke være noget Haab for

mig? — Siig ikke nei, vend Dem ikke bort, Folk fortælle om Dem, at De selv engang har elsket inderligt, at De har bevaret denne Kjærlighed trofast og frisk gjennem Savn og Fornægtelse; De veed derfor, hvad det er at give sig bort i Sjæl og Sind til en Anden. Giv mig Lov til at holde af Deres Datter, De kan tro, jeg skal blive Dem en god og kjærlig Søn, hun og jeg skal bære Dem i vort Hjerte over alle Sorger."

Da han havde sagt dette, tav han, hans Dine lyste med et Udtryk af Ærlighed og Sandhed, som umuligt kunde misforstaaes. Taarerne løb ned ad hans Kinder.

"Hvem er De, og hvad er De?" spurgte Baronessen.

"Jeg er næsten ingenting," svarede han og smilede sørgmodigt dertil. "Uden hende vil jeg blive endnu mindre, for jeg vil gaa tilgrunde, — jo jeg vil, — men med hende skal det blive til noget godt og stort, jeg skal virke og naae et Maal, De skal faae det at se."

"Var det da ikke tidsnok at komme med denne besynderlige Bøn, naar De havde naaet dette Maal?" spurgte Baronessen.

"Hvorfor skal det vente, og hvorfor skal hun derude gaa og sørge med mig? — De veed det ikke, men hun holder af mig som jeg af hende; naar De vredes paa mig og nægter os Deres Samtykke, gaa vi Begge tilgrunde. — Det kan jo ikke være fordi jeg er fattig, at mit Haab er umuligt, siden Deres Broder siger, at De heller ikke er rig; det kan heller ikke være min Slægt, thi den er saa hæderlig som Deres."

"Virkelig?" spurgte Baronessen spottende.

"Min Moder var Deres Mands Søsterdatter."

"Hvad vil det sige?"

„Min Moder var en Frøken Bøye, hun var ogsaa fattig, mistede ved en ulykkelig Hændelse alt hvad hun eiede og maatte arbejde strengt for at skaffe mig en Stilling i Verden.“

„Frøken Bøye!“ gjentog Baronessen forbauset og sank tilbage i dyb Tavshed; dette Navn fremkaldte en Hærskare af mørke Erindringer hos hende. Det var for to Frøkeners Bøyes Skyld, at hendes Gemal var kommen til Stokholm, da han skulde hæve deres Arv, det var dem, han istedetfor Capitalen sendte det store Familievaaaben, aftrykt i et smukt, rødt Lakssegel.

„Frøken Bøye,“ gjentog hun.

„De har vist ikke kjendt dem,“ sagde Ramel. „De levede stille og uønsede i en Afkrog paa Landet, de skjulte deres tilintetgjorte Haab og deres Armod og søgte ikke Omgang med Nogen, deres Klage bebreidede Ingen, den fik ikke engang Ord.“

„Jo, jeg har kjendt dem,“ svarede Baronessen. „Min Gemal var jo deres Formynder, han havde maaske nogen Skyld i deres Ulykke.“

„Det veed jeg ikke,“ svarede Ramel og sænkede sit Hoved.

„Jo vist! De veed det,“ ytrede Fru Ankarsjerne heftig. „De taler ikke Sandhed.“

„Min Moder har idetmindste aldrig nævnet det,“ sagde han, „og det er nu saa længe siden, at det er glemt.“

„Hvorfor slaaer De Deres Dine ned til Jorden, Hr. Valter Ramel! — Se op! og svar mig: Er Fru Martha fra Sandvigen en Frøken Bøye?“

Valter Ramel saae ikke op, han nikkede blot med Hovedet og svarede næsten hvissende:

„Ja, Fru Martha er en Frosken Bøye.“

Baronessen sad lidt og tav, derpaa reiste hun sig og sagde, kort og heftigt:

„De har valgt en sær ubeleilig Tid til at komme med Deres Bøn. Indseer De ikke det?“

„Jeg har været her hver eneste Aften udenfor Gaarden,“ svarede han, „men jeg turde ikke gaa ind. Det skal De dog vide, naadige Frue, at jeg hverken har seet eller talt med Deres Datter fra den Aften De kom og indtil denne Stund, nu kunde jeg ikke holde det ud længer.“

„De er et stort Barn!“ svarede Baronessen, „alene det kunde være nok til at give mig Frygt for min Datters Fremtid. Jeg vil dog overveie, hvad De har sagt, De skal faae mit Svar før jeg reiser.“

„Stig blot et Ord,“ bad han og knælede ned for hende, „blot et eneste lille Ord, der kan give mig Haab imedens.“

„Gaa Deres Vej,“ svarede hun, „det bliver som jeg har sagt.“

Den næste Dag gik bort i Travlhed. Baronessen lod sig ikke tilsyne. Hun sad med Haanden under Kinden inde i sit Værelse, og naar Maria Cornelia frygtfuld prøvede paa at begynde en Samtale, i Haab om at faae lidt at vide om det, der laa hendes Hjerte nærmest, sagde Moderen:

„Lad mig være i Ro, mit Barn! jeg har noget at tænke paa.“

Folkene lo og støiede omkring i Værelserne, de flyttede Møbler ned i den store Sal. Der gik Auctionsholderen, en gammel Mand med grønne Briller, og

flinede Numere paa alle de Gjenstande, som skulde sælges imorgen. Saaledes endte den Dag.

Genimod Aften kom Baronessen ind i Salen, da Folkene havde forladt den. Hun gjennemsgøgte endnu en Gang ethvert Møbel, Gjemme for Gjemme, for at finde Lars Luntas Adkomstbrev, men forgæves. Da sank hun ned i en Stol, skjulte sit Ansigt i Hænderne og brast i en heftig Graad. Alle hendes Haab vare s운드ne, alle den sidste Tids Lyse og fristende Gøglebilleder henveirede. Hun var igjen den fattige Moder, for hvem Fremtiden ikke havde andet Lys end det, der skinnede ud fra Brænderiet paa Boarp. Hun blev vækket af disse sørgmodige Tanker, idet en Haand lagde sig paa hendes Skulder. Da hun saa op, mødte hendes Blik Fru Marthas Ansigt, endnu mørkere og mere barskt end nogensinde før.

„Har Eders Naade fundet Bevist?“ spurgte hun.

„Nei!“ svarede Baronessen.

„Hvordan vil det da gaa med den store Arv og med alle de mange Rigdomme, salig Rigsraaden har efterladt sig?“

„Det vil gaa saaledes, at jeg har levet uden dem i tyve Aar, jeg hjælper mig vel paa samme Viis fremdeles. Det er ikke værdt, vi tale mere om den Sag.“

Fru Martha tav, hendes Ansigt undergik i dette Dieblis en sælsom Forandring, det røbede Spor af en heftig Sjælekamp. „Jo, tøv lidt,“ sagde hun, „der er dog noget endnu at tale om.“ Hun gik hen og drog en gammel udbolstret Lænestol frem paa Gulvet. „Sidst vi To taltes ved, vilde J ikke byde mig en Stol at sidde paa, for det stred imod Respektten. Jeg vil byde Eder en iaften.“

„Hvad skal det sige?“

„Det er Eders Faders gamle Sovestol, stræk Haanden ind under Betrækket og se hvad I finder der.“

Baronessen adlød. Hun fandt en fuldskreven Bog og et sammenlagt Stykke Papir, hun aabnede det, udstødte et Raab, et lydeligt, jublende Glædesffrig. — Det var alle Lars Luntas Beviser.

„Se saa!“ sagde Fru Martha med samme Ro og kolde Udtryk som før: „Nu har vi ikke mere at tale om. Imorgen reiser I Eders Bei, jeg reiser min, kun dette stod endnu tilbage: jeg giver, Andre modtage. Saadan har det altid været før.“

Hun vilde gaa, men Baronessen stillede sig iveien for hende.

„Hr. Valter Ramel har været her igaar,“ sagde hun. „Veed I det, Fru Martha?“

„Ja, og Eders Naade har jaget ham bort, som I jog mig bort forleden. Jo, jeg veed det nok.“

„Hr. Ramel har nævnet mig hvem han var, hvad han ønskede, leilighedsvis kom han ogsaa til at tale noget om sin Moder.“

„Det skulde han have ladet være med.“

„Hvorfor det? han talte som det egnede sig en god og kjærlig Søn, I kjender ham jo; Folk som han bære Hjertet paa Læberne. Han betroede mig, at hun havde kæmpet, lidt og savnet for hans Skyld, denne Moder.“

„Det gjør vel enhver retskaffen Moder,“ svarede den gamle Kone.

„Ja, I har Ret, jeg har ogsaa maattet kæmpe og arbejde for mit Barn, disse to Hænder have skaffet hende Føde, da der intet bedre Vilkaar var for os; kan I da

undres over, at jeg bliver ved at vaage over dette Barns Lykke og vægrer mig ved at give hende bort til en usikker og tvivlsom Skjæbne?"

„Hvad vil De mig da?"

„Medens Hr. Valter fortalte om sin Moder, næv-
nede han Frøkenene Bøye. Han sagde, at de havde
savnet meget og maattet finde sig i meget, siden deres
Morbroder berøvede dem alt hvad de eiede. Deres Mor-
broder var min Gusbond, det veed I vel ogsaa?"

„Det skulde Valter ikke have sagt," ytrede Fru
Martha hastigt. „Jeg har aldrig selv talt derom til ham.
Det kan I lide paa."

„Det veed jeg," svarede Baronessen, „men det han
sagde greb mig derfor ikke mindre, og jeg kom ihu, at
det jo egentlig var os, der var Skyld i, at De havde
ført denne ulukkelige Tilværelse, en halv Levetid, fuld
af Nød og Forsagelse."

Fru Martha svarede ikke, hun havde bøiet sig ned
og skjult Ansigtet i begge sine Hænder, som hvilede paa
Bordet. Baronessen lagde sin Haand paa hendes Skul-
der. „Det kan I dog ikke nægte," tilføjede hun.

„Lad os ikke tale mere derom," svarede Fru Martha,
og da hun hævede sit Hoved, saae Baronessen, at hendes
Dine vare vaade. „Hvad Morbroder har forbrudt imod
mig og min Søster, have vi for længe siden tilgivet
ham, han var ung og uerfaren dengang."

Baronessen flyngede begge sine Arme om hendes
Hals og hvissede:

„Stakkels Martha Bøye! hvad har De ikke maattet
lide."

„Ikke saameget endda," svarede den gamle Kone,
„ikke saameget, som De troer, for jeg havde en trofast

Husbond, og da han døde, havde jeg min Dreng. Det var for ham jeg holdt ud. Ja! jeg har fiddet og solgt Fisk paa Gøtheborgs Gader, ligesom J, Fru Baronesse, har maattet arbejde i et Brænderi paa Boarp, det gjælder blot om, at den Sag duer noget, som man virker for. Men hvad er Eders Mening med at tale til mig om alt dette?" spurgte hun lidt efter.

„Jeg vil ikke, at Fædrenes Misgjerning skal hjem-søges paa Børnene," svarede Fru Ankarsjerne freidigt og smilende, „derfor rækker jeg Eder min Haand, Fru Martha Ramel, og derfor giver jeg mit Barn til Eders Søn, som bad om hende.“

„Det vil J?" stammede Huusholderessen.

„Ja, slet nu kun den anden Streg ud, som De skrev forleden, der er intet mere at huske paa, den rige Arving er jo bleven fattig siden.“

„Den er slettet ud, Frue! for da J nylig talte saa mildt om den stakkels Frøken Bøye, dryppede mine Taarer ned paa den. Jeg seer den ikke mere.“

Samme Aften sad Valter Ramel ved Maria Cornelias Side inde i Salen. Hvad de To sagde, var ikke stort, det var kun deres Smil og Blikke, der talede. Fru Martha stod ved Vinduet og saae hen paa dem. Nu var hun atter den Gamle, tilsyneladende rolig, kold, Herre over enhver Mine. Det var Baronessen, der afbrød en lang Tids Tavshed og sagde:

„Veed Du hvem det er, mit Barn, der har skabt din Lykke, hvem Du kan takke for alt? — Det er hende der, som hele sit Liv har arbejdet sig træet for Andre og dulgt sit Navn og sin Stand, ligesom hun dulgte den Uret, hun maatte lide.“

„Lad de Døde hvile,“ sagde den gamle Kone blidt og trykkede Baronessens Hænder mellem begge sine, og hendes haarde Træk forklaredes til et ophøiet og lyffeligt Smil, medens hendes skjælvende Læber tilføiede:

„Jeg er kun Fru Martha fra Sandvigen.“

VII.

Offe Dyres Dreng.

Der red en Aften en gammel Mand hen over den sandede Landevei, som bugtede sig ind mellem Bakker og Sletter, fra Fredericia til Kolding. Rytteren lod til at være fremmed i Egnen; flere Gange, naar han mødte en Bonde, holdt han stille og raadførte sig med ham om Veien.

Igjennem de dybe Dale søndenfor Erritsø løb dengang en bred Aa; ved Aaen var der bygget en Vandmølle, omgivet af Frugttræer og grønne Enge og et frodigt Skovstykke, der skraanede op mod en Række høie Bakker, som tabte sig inde i Landet. Paa en af disse Bakker laa der en Herregaard, mærket af Tiden, trykket af Elde og overskygget af nogle gamle Asketræer, som strakte deres nøgne Arme iveiret og forgæves bønfuldt ethvert kommende Foraar om at smykke dem med sit Løv. Vandmøllen tilhørte tidligere Herremanden; Beboerne levede af hans Naade. Nu trængte Støien af de klappende Hjul op til Gaarden, for at minde Herskabet om hvad det havde mistet. Det var Møllerens Kvæg, der laa og jolede sig nede paa de grønne Enge, det

var Møllerfolkens Dyr, som omhuggede Herremandens Stove.

Betragtet i en vis Afstand syntes den gamle Gaard endnu at være Egnens Behersker; dens høie Mure hævede sig over alle Dalens øvrige Huse, dens Udstrækning, dens Tegltag og takkede Gavle bare et vist Overlegenheds og Urværdigheds Præg, men efterhaanden som man kom nærmere, forsvandt denne Storhed for de synlige Spor af Affældighed og trykkende Trang, som lod til at ruge over Stedet. En gammel Vindebro førte over en rørbevoret Grav og havde i mange Aar ikke været til at drage op. Hullerne i Taget vare udbedrede med Halm og Græstørn, Binduesrunderne manglede hist og her i Blammerne og vare blevne erstattede med Papirstrimler eller smaa Stykker Træ, selv Røgen fra Skorsteenspiiben syntes denne Aften at være et Billede af Armod, saa fin og sparsom steg den op i den mørkeblaa Luft. Paa Toppen af Gavlen stod en melankolsk Stork, ovenikjøbet paa det ene Been, og saae ned i Gaarden, medens den ventede paa sin Mage, som gif og fiskede ovre i Mølleengen.

Alle disse Omstændigheder lagde Rytteren Mærke til, medens han red op imod Stedet og ind over Broen. Han holdt stille i Gaarden og saae sig om; der kom Ingen tilsynne, kun en mager Lænehund slaf Hovedet ud af det Huus, man havde dannet den i en omvendt Tønde. Den gæde et Par Gange og hensant derefter igjen i de tavse og dødsindige Betragtninger, som Rytterens Komme havde afbrudt.

Efterat den Fremmede havde ventet nogle Diebliske og gjort flere forgæves Forsøg paa at tilbrage sig Opmærksomhed, steg han af Hesten, bandt den ved Rækværket paa Steentrappen og gif op i Huset.

Han kom først ind i en lang Gang, fra hvis Bægge en Række gamle Portræter, omgivne af River, Hestetøi og Fiskeredskaber, stirrede ham barskt og fortrædeligt imøde, som om de ærgrede sig over, at en Fremmed skulde se dem i saa slet Selskab. For Enden af Gangen var der en Dør, den Fremmede hørte Stemmer indenfor, gik efter Lyden og bankede paa.

Det første, der fremstillede sig for ham, var en gammel Kone, som laa paa Gulvet, ifærd med at pakke en Koffert. Ved hendes Side stode to vogne Drengene, som rakte hende de Klædningsstykker, hun lagde ned i Kofferten. Noget tilbage sad en Mand ved et aabent Vindue med Hænderne i Skjødets og saae til. Han var omtrent i samme Alder som Konen.

Bærelset, hvori disse fire Personer vare samlede, gjengav et lignende Indtryk af fattigdom og Trang, som man modtog udenfor. Røgne, falkede Bægge, et lille roget Bjælkeloft, et falmet Stykke Gardin over Vinduet, en stor og klodset Kamin, hvis nærmeste Omgivelser vare sværte af Sod og Røg, og i hvis Dyr en Kjedel kogte over en svag Tørveild: det var det trøstesløse Billede, hvortil kun en mægtig Gylbenlæk, der blomstrede henne i Vinduet, dannede en paafaldende Modsatning.

„Tilgiv, at jeg forstyrrer Dem,” sagde den Fremmede. „Jeg fandt Ingen nede i Gaarden, som kunde melde mig.“

Manden reiste sig, gik ham imøde og bød ham velkommen.

„Velkommen!” gjentog begge Drengene.

„Hvormed kunne vi være Dem til Tjeneste?”

„Jeg har redet en lang Vej idag, min Hest begynder at blive træet, og det vil vare længe, inden jeg kan

naaer til Herberge. Kan jeg faae Lov at blive her inat?"

"Det tænker jeg nok, De kan," sagde Manden. "Hvad mener Du, Søster Else?"

Medens den Fremmede talede, havde den gamle Kone reist sig, hun stod og stirrede paa ham med en Mine, der syntes at røbe Gjenkjendelse. Det var imidlertid ikke let at blive flog paa dette blege, skarpttegnede Ansigt med dets dybtliggende Dine, indfaldne Mund og en Mangfoldighed af Rynker, som krydsede hverandre i de forskjelligste Retninger. Der var noget mørkt og koldt i hendes hele Skikkelse, et Udtryk af, at hun havde prøvet meget, lidt meget og været uden Styrke, altsaa ogsaa uden Trøst i sine Lidelser. Medens hun vedblev at betragte den Fremmede, straaede hendes Blikke med den forunderlig kolde og stikkende Glands, der er eienommeligt for Høgeslægten. Manden gjentog sit Spørgsmaal, før hun syntes at vaagne og svarede:

"Blads er her vel nok, men vor Evne til at tage mod Fremmede er kun ringe, det J vel kan se af alt herinde."

"Jeg skal ikke gjøre store Fordringer," sagde den Fremmede. "Hvis J blot under mig et Natteleie og min Hest en Favnfuld Hø, vil jeg være meget taknemmelig. Saasnart det gryer ad Morgen, rider jeg min Vej igjen."

"Lidt kunne vi altid byde Jer, saa godt vi selv have det," svarede Manden.

"Det gjør mig ondt, at jeg er kommen paa en saa ubeleiligt Tid," sagde den Fremmede noget efter; "som jeg seer, forberede J Jer til en Reise."

"Ja, forsaavidt ere vi nu færdige med vore For-

beredelser," svarede Manden. „Disse to unge Knægte
skulle imorgen reise over til Kjøbenhavn for at søge
deres Lykke.“

„Det er formodenlig Eders Sønner?“

„Nei, det er min salig Broders Sønner.“

„Og han hed Offe Dyre; har I aldrig hørt det
Navn nævne?“ udbrød Konen, idet hun stillede sig foran
den Fremmede og betragtede ham skarpt og gjennem-
trængende.

„Jo, ganske vist. Herr Offe Dyre var en hæderlig
Adelsmand, yndet af Kongen og velkjendt overalt i
Landet.“

„Ja, det var dengang," svarede hun, „men
siden —“

Manden lagde sin Haand paa hendes Arm. Der-
efter vedblev han:

„Vi har en Slægtning i Hans Majestæt Kongens
Staldetat, ved hans Hjælp ville vi se at faae Drengene
i Bei derovre.“

„Jeg har ogsaa nogle Venner i Kjøbenhavn," sagde
den Fremmede. „Hvis I ønsker det, skal det være mig en
Fornøielse at give de to unge Mennesker et Anbefalings-
brev med.“

„Dyres Drengene trænge ikke til Anbefalingsbrev,"
sagde Konen. „Jeg har nu sat Brød og Mælk ind til
Jer, her i Værelset næstved, og Sengen staaer opredt.
For Eders Hest er der ogsaa blevet sørget. Vær saa god!
træd indenfor.“

Med disse Ord aabnede hun Døren til Siderværelset
og lod den Fremmede gaa ind. Lidt efter begyndte hun
atter sit afbrudte Arbeide og lagde de sidste Klædnings-
stykker ned i Kofferten.

„Saavidt kom vi da,” sagde Herr Dyre. „Har I nu ogsaa faaet alting pakket ned?”

„Der er hvad der skal være,” svarede hun.

„Og Søster Else har jo taget en lille Opfskrift paa, hvad I faaer med. Den maa I gemme, Drengene! og nøie agte, at ingenting bliver borte for Jer. Jakob stoler jeg mest paa, han gaaer og tænker og grubler over alt. Erik er saa forfløien og bryder sig om ingenting.”

Erik var den yngste af de to Drengene. Han havde et fromt og godmodigt Ansigt, smukke, straalende Dine, men syntes altid at trænge til en Støtte i sin Broder. Det var Jakob, han raadspurgte, Jakobs Hjælp han paa-faldte, naar det beroede paa at handle.

Jakob var et Hoved høiere end Broderen, lang, tynd, endnu ikke fuldstændigt udviklet. Han var voget fra sin Trøie, af den Grund stak hans lange Hænder og et godt Stykke af Haandledene udenfor Ermerne. Det samme Uheld havde han med sine Beenklæder. Hans Ansigt røbede Spor af en bestemt og selvstændig Villie. Han var mere tavs end Erik, lo og spøgte sjældnere og holdt mest af Ensomhed. Det var som om Naturen allerede havde paatrykt hans Sind et Præg af Sørghed.

„Nu ville vi sætte os til at spise,” sagde Hr. Dyre. „Det er den sidste Aftensmad, I faae her i Huset for lang Tid. Vorherre lægge sin Velsignelse i det Brød, I siden skulle nyde.”

„Det var ogsaa paa Tiden, at han gjorde det,” sagde Fru Else, medens hun gik hen og øste Indholdet af Kjedlen op i et stort Leersfad og satte det paa Bordet. Dyre og de to Drengene toge hver sin Træske ud af Bord-

stuppen. Else stod med Hænderne under Jorflædet og saae til. Hun var falden i dybe Tanker.

„Hvorfor sætter Du Dig ikke herhen og spiser med os?“ spurgte Hr. Dyre.

„Jeg er ikke sulten.“

„Du er saa forunderlig mørk og tavs i aften. Du sørger vel, fordi de drage bort fra os. Jeg glæder mig derover. Ud i Verden skal de flyve og bruge deres Vinger, for at det kan blive til noget. — Ved I hvad jeg holder for et lykkeligt Bærsel, Dreng! Det er, at I just begynde Jeres Reise imorgen, første Pintsedag. Tag nu Bogen, Jakob! og læg Jer vel paa Sinde, hvad jeg læser.“

Jakob tog en gammel Huuspostil op af Stuppen. Hr. Dyre læste.

Denne Aften havde han valgt en anden Bøn, end han pleiede. Det var milde, forsonende Ord, de lyttede til, fromme Tanker, der syntes at blomstre ud af den gamle Mands eget Hjerte, og som øvede en forunderlig mægtig Virkning ved den bløde og ydmyge Røst, hvormed de bleve udtalte.

Else stod med rynket Pande midt i Stuen. Jakob havde foldet Hænderne foran sig og bøiet sit Hoved ned imod Bordet. Erik sad og saae paa ham; fra Broderen faldt hans Bine paa det dampende Fad. Han længtes efter at komme til at spise.

Da Bønnen var endt, lagde Hr. Dyre Mærke i Bogen og begyndte Maaltidet.

„Noget har jeg dog lært Jer,“ sagde han, „som jeg haaber skal blive Jer til Nytte, hvor I drage hen i Verden: I ville holde Fred med Alle og være rede til at tilgive og glemme, om I ogsaa komme til at lide

nogen Uret. Ikke sandt, Børn? Det er godt, at der altid er en lang vei mellem Uret og Hævn."

"Bare Folk vil lade mig være i Fred!" sagde Erik med Munden fuld af Mad. "Men hvorfor skulde de ikke det? Mennekkene ere jo ikke saa flemme."

"Sommetider," mumlede Else.

"Hvad svarer Du, Jakob?"

"Jeg tænker over det, Du sagde."

"Nu synker Solen," sagde Hr. Dyre; "inden vi faae affpist, vil det mørknes, saa gaaer jeg over til den rige Møller."

"Hvad vil Du der?" spurgte Jakob.

"Jeg har et lille Grinde til ham," svarede han smilende.

"Jeg veed hvad Du vil," sagde Erik. "Han har lovet Dig de Penge, vi skulde bruge til vor Reise, derfor skal han have hele vor Frugthave, naar nu Efteraaret kommer. Jeg sad bag Diget forgangen Dag, da det blev afgjort."

"Det har Du ikke fortalt mig," sagde Else.

"Hvorfor skulde jeg fortælle det?" sagde den gamle Mand. "Jeg vidste jo, det vilde gjøre Dig ondt; Du fik det desuden tidsnok at vide."

"Der miste vi da igjen et godt Stykke Jord," sagde hun.

"Hvad vil det sige med Jorden, Søster? Men naar Mølleren faaer Haven, rykker han de rare Frugttræer op og saaer Korn istedet. Det er det, der gjør mig mest bedrøvet. Jeg har selv plantet alle disse Træer, podet dem, pleiet dem og havt min Glæde af at se dem vroe i tyve Aar; nu hugger han dem om. Jeg bad for dem og tilbød ham at slaa lidt af for Jorden,

naar de maatte faae Lov at blive staaende, blot saalænge jeg levede, men han lo ad mig og sagde: Naadig herren maa have mig undskyldt, det bliver der rigtignok ingenting af. Jeg er Møller og maa have Korn, desformedelst jeg hverken kan male Øbler eller Bærer paa Kværnen. — I Guds Navn! lad ham gjøre med Træerne hvad han vil. Jeg kan leve den Fornøielse foruden. Jeg bliver desuden nu ogsaa snart for gammel til at passe Haven, det er kun et lille Offer for Jer, Dreng, og om Ofre veed I nok, man gjør bedst i at tale saa lidt som muligt."

"Hvorfor tøver Du saalænge med at gaa ned til ham?" spurgte Jakob. "Det bliver mørkt, inden Du kommer tilbage."

"Det skal jeg sige Dig, Du! Jeg har ladet min nye Kofte sye om til Jer og maa fra nu af gaa med den gamle. Det er ikke for det, den er mere end god nok til mig, men jeg undseer mig dog for, at den rige Møller skal lægge Mærke til min fattigdom."

"Du er saa god imod os. Du gav os gjerne alt hvad Du har."

"Er det ikke som det skal være, min Dreng? I faae Hoffet og Hovedstaden til Jeres Bedrifter, jeg søger mine i Raskelovnsfrogen. I skulle tumle Jer i Verden og vinde Navn og Hæder, jeg skal blot se at vinde sex God Jord ovre paa Tavlov Kirkegaard. Skulde jeg saa ikke kunne lade sye Trøier til Jer af min nye Kofte?"

Med disse Ord reiste han sig op fra Bordet, tog sin Hat og gik ned til Mølleren.

Der fandt en lang Tavshed Sted i Stuen, efterat Hr. Dyre var gaaet. Fru Else sad i det aabne Vindue og saae ud. Stæren sang i de gamle Afsketræer. Langt

borte lod Kirkekloffen ovre fra Tavlov og kimeede Hellig-
aften ind; men det var ikke efter den, hun lyttede.
Solens sidste Straaler faldt ind ad Vinduet og dannede
en rødlig Glands paa den falkede Bæg, men den kastede
intet Lys i hendes Tankers mørke Kreds. Hendes Afsyn
vedblev at være barskt og truende. Sindets Stemning
er det dunkle eller klare Speil, hvori Livet viser os sine
Billeder, de bære bestandig vore Følelsers Farve.

Jakob sad paa Kofferten, med begge Hænder under
Hovedet. Erik stod bag Elses Stol.

„Tal lidt til os,“ sagde han. „Hvorfor sidder Du
der og siger ingenting, Fæster?“

„Skulde jeg maaske give mig til at synge og hoppe,
naar jeg tænker paa, hvad der forestaaer Jer?“

„Hvor kan Du vide, hvad der forestaaer os?“

„Jeg veed, at Offe Dyre havde sin Plads i Kongens
Raad. Hans Sønner drage nu ud for at trygle om en
Plads i Kongens Stald.“

„Tal lidt om vor Fader,“ sagde Jakob. „Hvert
Ord Du siger skal jeg forvare i mit Hjerte.“

„Kom hen til mig, saa skal jeg fortælle Jer om
ham. — Det var en Mand, Dreng! Den Første, jeg
har kjendt. Det spirede og det blomstrede, hvad han
lagde sine Hænder paa, og der gaves ikke en Sag saa
mørk, at han jo kunde finde Lys i den. — Na! de vidste
det godt, de store Herrer, for naar det kneb for dem,
saa bankede de paa Offes Dør, og Dag eller Nat, han
var altid rede. Saa skikkede Kongen ham til Tyskland,
til Frankrig, hvem veed hvorhen det var, og hvad ingen
Anden kunde faae bragt igang, det gik for Offe. Han
bad og han trueede, han stod paa sin Ret, og hvor Retten
ikke slog til, der hjalp han sig igjennem med List og

Behænde. Da tog den fremmede Konge Kjæden af sin Hals og lagde den om Offes: I er en fløgtig Mand, Hr. Dyre! Bliv her og tjen mig. Hvad vil I derhjemme, hvor alt er smaat og fullet? — Offe bøiede sig ned og kyskede Kongens Haand, medens han smilede og sagde: Det Land maa dog være godt nok, siden det kan føde Mænd, som en saa mægtig Herre ønsker at gjøre til sine. — Da han kom hjem med velforrettet Grinde, vidste Kongen ikke, hvormeget han skulde gjøre af ham. Han vilde beholde ham hos sig alle Dage, men Offe havde en Hustru paa sin Gaard, han havde to smaa Dreng, som han længtes efter. Det var Jer. Han vilde hjem. — Jeg troede jeg gjorde Dig Vre ved at beholde Dig her, sagde Kongen. Veed I hvad Jeres Fader svarede? — Eders Majestæt kan lægge en Miil til min Mark, men ikke en Tomme til min Vre. — Dermed reiste han sin Bei. Hjemme blev der Jubel og Glæde. Offes Hustru drog jo kun sit Liv og sin Lykke fra ham, hvordan kunde det være anderledes? — Og hvor han holdt af Jer, Dreng! Kan I huske, at I hver Aften i Mørkningen red paa hans Knæ, medens han fortalte Jer om de fremmede Folk og den Verden, I ikke kjendte? — Nei, det huske I vist ikke. Erik sad og dukkede sig paa hans Skjød, Jakob vilde høiere tilveirs og krøb op paa hans Skulder. Det betyder, at Erik vil holde mest af at sidde rolig i Hjemmet, naar han bliver stor, men Jakob vil ud, vil opad, han er ogsaa den Ældste, det er ham, som skal frede om sin Faders Vre. — Det spaaede han."

"Det spaaede han," gjentog Jakob hvissende.

"Brent det dybt i dit Sind, min Dreng! og glem det aldrig. Det er Dig, der skal frede om din Faders

Gre. — Gud bedre det! den Herlighed fik snart Ende. Næste Foraar red Offe op til Viborg Snapsting. Han kom hjem igjen, ja vist! men de førte ham paa en Vogn, og da de toge Dækkenet bort, laa han stiv og bleg i Halmen, med foldede Hænder og lukkede Dine. Jens Steel havde passet ham op i Mulm og Mørke og dræbt ham.

„Nei, vist ikke,“ sagde Jakob. „Det skete i ærlig Tvekamp, Farbroder har fortalt det.“

„Farbroder er en gammel Mand. Han siger, hvad han synes I har bedst af at vide; men jeg siger: Offe faldt ikke i Tvekamp, han blev myrdet.“

„Der var dog Vidner paa begge Sider.“

„Hvem vare disse Vidner? Farbroder nævner dem, jeg veed det nok, han holder altid meest af at vende Ryggen til Blæsten. Det var ogsaa Farbroder, som rakte Jens Steel Haanden, da han Maanedsdagen efter kom og knælede udenfor vor Port og gjorde Afbøn og bad om Forladelse, som de dømte ham til. — Gud hjælpe Jens, hvis din Fader og han havde staaet med lige Baaben mod hinanden. Men nu laa Offe i sin Kiste, han tav stille, Jens var levende og kunde snakke sig fra det, derfor fik han Ret. — Det kjende vi nok. — Og hvis det nu ogsaa var som Farbroder siger. Hvad saa? — Peter Hardenberg fægtede i Tvekamp med Mads Urne og fældede ham, men Mads havde en Søn, han forstod den Sag bedre, inden Maaneden var tilende, laa Hardenberg klædt Lig med Bønnébogen under Hagen. Det var en Søn, der fredebe om sin Faders Gre.“

„Hvor blev saa den store Guldkjæde af?“ spurgte Grif.

„Hvor blev din Faders Gaard af? — Det var ikke

blot Offes Lig, der førte ind ad vor Port, den Dag jeg taler om. Ulykken sad bag i Vognen og førte med: Din Moder bukkede under af Sorg, hvad havde hun vel andet at gøre? Man lever med en saadan Kjærlighed, som den hun bar i sit Hjerte, man døer ogsaa af den. Saa kom der Skyldbrev paa Skyldbrev, det ene længer end det andet, og Dommerne domte, og Hver tog sit, og Farbroder og jeg tog Jer, saa blev der intet tilbage. — Jo, Kjæden blev tilbage, den glemte jeg, og der er ikke et Led i den, min Dreng! uden at det jo har loffet og fristet mig, naar det blev os for strengt, og vi sad og led Rød heroppe. Men jeg lukkede mine Dine og lod den ligge. — Kom og se!“ — Med disse Ord gik hun hen til en stor Dragkiste. „Nu skal jeg vise Jer alle mine Skatte.“

Erik løb hen til Dragkisten. Jakob fulgte langsomt efter.

Else tog en Nøgle, som hun bar i en Snor paa Brystet, hendes Haand skjælvede, medens hun stak den i Laasen.

„De to øverste Skuffer kjende I, de høre Huset til. De to nederste har I aldrig seet aabne før i aften.“

Med disse Ord trak hun den ene Skuffe ud. En stærk Lugt af Rosmarin og Lavendler strømmede op fra den. Alt hvad Diet mødte var gulnet, blegt og falmet: gamle Brevskaber, Pakker, Blomster og Baand, alt hørte med til Elses Minder. Paa Bunden af Skuffen laa en Æske, omhyggeligt indsvøbt i et Silkeflæde, fra denne tog hun en tyk Guldkjæde frem, saae lidt paa den, kyskede den og hang den om Jakobs Hals.

„Nu bærer Du paa din Faders Ære,“ sagde hun; „vil Du ogsaa kunne vægte paa den?“

„Jeg tænker ja,“ svarede Jakob og hævede sit Hoved bestemt og freidigt.

„I saa Fald har Vorherre hørt, hvad jeg bad ham om i mange Aar, og Du skal være velsignet i deres Navn, som alle disse Minder komme fra.“

Medens Else sagde dette, lukkede hun langsomt op for den nederste Skuffe og trak den heelt ud.

„Se! hvad jeg gemmer nærmest ved Jorden. Denne Kaarde var Offe Dvres, Dolken ogsaa. Dette Stykke Linned her med de mange Pletter, der se ud som Rust, har druffet din Faders Blod. I denne Skjorte blev han myrdet. Der seer Du Hullet, Sværdet gif igjennem.“

Hun holdt Linnedet op mod Dagslyset foran Jakob.

„Og Jens Skeel dræbte ham?“ spurgte Jakob heftigt, „og i Mulm og Mørke. — Det er vist?“

Hun greb ham i Armen og hvistede:

„Tal sagte, Dreng! Jens Skeel er Dig nærmere end Du troer, han ligger derinde i Kammeret. Det var ham, som myrdede din Fader.“

Jakob blev ligbleg. Hans Skikkelse sank sammen under den forfærdelige Bægt, Elses Ord lagde paa ham. Hun derimod syntes at blive høiere, hendes Dine flammede, hun rakte ham Dolken, hendes farveløse Læber smilede spottende, idet hun bøiede sig over mod ham og hvistede:

„Det er Skjæbnen selv, som skifter ham op til os iaften. — Der, tag Kniven! — veed Du hvad jeg mener? — Er Du bange, Dreng! — saa gaa hen og kryb sammen i Krogen. — Er Du Offe Dvres Søn? — Hvad Ret har Du til at bære hans Rjæde?“

Jakob stod med Dolken knuget fast i Haanden; han saae ned for sig, men rørte sig ikke.

„Na! hvis jeg blot var en Mand!“ vedblev hun. „Det Blod skulde ikke længer skringe om Hævn, og han derinde ikke ligge og le ad os. — Hvad grubler Du over? — Lad det dog faae Ende! Du tør ikke? — Saa laan mig din Kniv, Du skal lære Mød af en Kvinde.“

Den synlige Sjælekamp i Drengens Ansyn var endt, hans sænkede Hoved hævede sig med et Udtryk, som tydede paa en fattet Beslutning.

„Lad mig beholde Kniven,“ sagde han og gif hen til Døren.

Han aabnede den langsomt og lydløst og traadte ind. Erik brast i Graad og slyngede begge sine Arme om Else.

„Faster! Faster! hvad har Du faaet ham til?“

„Di stille, Knyster! Det har varet længe nok, inden den Regnskabsdag kom.“

Hun traadte et Skridt fremad, men standsede igjen, hun lyttede, foroverbøiet, med et brændende, hadefuldt Blik fæstet paa den lukkede Dør. Der lød et Raab indenfor, fulgt af en svag Støi, strax efter blev det stille igjen. Hendes Bryst gispede, hun mumlede uforstaaelige Ord og holdt den grædende Dreng tilbage ved Armen.

Døren ude fra Gangen blev aabnet, Hr. Dyre viste sig.

Else vinkede ad ham. „Vær stille!“ hviskede hun.

„Hvad gaaer her for sig?“

„Det skal Du strax faae at vide. Du kjendte ikke ham derinde. — Jens Steel! — Na nei! han er ogsaa bleven lidt graa i Nassen siden sidst; men Jakob kjendte ham.“

I dette Dieblif sprang Døren til Kammeret op. Jakob traadte ud.

„Nu er det skeet,“ sagde han og kastede Dolken hen ad Gulvet.

„Saa ligger Dffe roligt i sin Grav,“ udbrod Else jublende.

„Gud Fader i Himmerig frelse os!“ raabte Hr. Dyre.
„Hvad skal det betyde?“

„Se ad!“ sagde Drengen.

Den gamle Mand styrtede ind i Kammeret. Else fulgte langsomt efter. Det kostede hende Overvindelse at se derind. Før hun naaede Døren, kom Dyre tilbage, han udstødte et gennemtrængende Skrig.

Else saae ind i Kammeret. Det var tomt. Døren ud til Havetrappen stod aaben.

„Jakob! Jakob!“ raabte Dyre. „Hvad har Du gjort?“

„Moster sagde, jeg skulde frede om min Faders Vre.“

Første Pintsedag, da Klokkerne ringede til Kirke, og Lærken sang og Solen skinnede, kom en gammel Mand gaaende ind i Gaarden. Da Else fik Die paa ham, drog hun sig hurtigt tilbage. Det var Jens Skeel, som smilende og veltilmode saae op til Vinduet og nikkede nok saa venligt ad hende. Strax efter traadte han ind i Stuen, hvor hele Familien var samlet.

„Ja, undskyld, jeg kommer igjen,“ sagde han, „men jeg glemte vist en Hest iafte. Saa havde jeg ogsaa et lille Grinde til Jer, som jeg ikke fik besørget, fordi jeg maatte saa hovedfulds affted. — Hvad synes I om at opsætte den Reise til Kjøbenhavn og istedet derfor at lade de to Drengene følge med mig op til min Gaard og blive der for det første? — Jeg er en gammel, barnløs Mand, og efter det jeg kjender til dem, tænker jeg nok vi skulde komme tilrette med hverandre. De

kan da altid faae det bedre hos mig end i Kongens Stalde."

Medens gamle Dyre, maalløs af Overraskelse, ledte efter Ord til Svar, traadte Jakob hen foran Skeel og sagde:

"Er det sandt, at Du myrdede min Fader?"

Jens Skeel lagde begge sine Hænder paa hans Skulder og svarede: „Betragt mig ret, min Dreng! seer jeg ud som en Stimand? Vend Dig om til din Farbroder og lad ham svare for mig, eller gør J det, Fru Else, for J veed det jo ogsaa. Var det ikke i ærlig Tvekamp, hvor Sol og Vind var lige skiftet, at Offe Dyre faldt? Lad Jakob nu faae Sandheden at høre."

Else svarede ikke, hun reiste sig op og gik ind i Sovestuen.

"Har J saa Lust til at følge med mig, Dreng? Fædres Fader ligger i sin Grav, det jeg inderlig har sørget over; men hvad jeg gjorde ham til Meen, vil jeg nu se at gjøre godt igjen mod hans Sønner."

"Vil Du ogsaa gjøre lidt godt imod Farbroder?" spurgte Erik.

"Hvad skulde det være?" sagde Jens Skeel smilende. „Jeg troer ikke Farbroder bryder sig om stort andet, end at beholde sine gamle Frugttræer i Fred, og dem beholder han."

"Nei, jeg gjør ikke," sagde Hr. Dyre med en Røst, der skjælvende af Bevægelse. „For jeg har allerede underskrevet Contracten."

"Ja, J beholder dem nu alligevel."

"Men jeg har ogsaa faaet Pengene."

"J beholder dog Eders Træer," sagde gamle Jens Skeel, „for jeg har betalt Pengene tilbage, og her seer

„I den tosfede Contract.“ Med disse Ord lagde han et sønderrevet Papir hen paa Bordet. „Bliver I saa for gammel til selv at kunne passe Haven, saa tage vi en Mand til Hjælp, Farbroder! Jeg tænker nok, at en Saadan er til at finde.“

Alf alt det vidunderlige, Hr. Dyre lyttede til, syntes denne sidste Tidende at røre ham meest. Han slog sine Hænder sammen, brød sig ikke længer om at skjule Taarerne, der løb ned ad hans Kinder, sprang op fra Stolen og aabnede Døren ind til Sovestuen.

„Søster Else! Søster Else!“ raabte han jublende, „jeg beholder alle mine Frugttræer, de skal dog ikke hugges om. Kom ind og hør paa det!“

Else vendte Ryggen til ham, hun havde kastet sig knælende ned foran Sengen, skjulte Hovedet i sit Forklæde og laa og græd.

VIII.

Kun ikke Navnet.

Han var smuk endnu, høi og rank, et Mønster paa en fuldbendt Soldat. Sydens Sol havde brændt hans Ansigt mørkere end det var af Naturen. Naar han hilste eller talte, blev dette Ansigt udtryksfuldt og modtog et blidt, et melankolsk Smil, Lysglimt bag en Uveirssky, der kom og svandt igjen og lod Kulde og Alvor tilbage. Hans Pande var høi, furet af skarpe og dybe Rynker, der vidnede om at han havde forsket og grublet meget. Tanken sætter altid Skilt paa sit Værksted.

I ubevogtede Dieblikke faldt han sammen, hans Træk blev slappe, og Munden skjælvede af og til ligesom i Krampe; blev han da pludselig tiltalt og slog sit Blik iveiret, hvilede der en ubeskrivelig Sorgmodighed over hans Ansyn, og det kostede ham i Begyndelsen synlig Møie at finde den sædvanlige Maske. Det er saadanne Dieblikke det gjælder om at lægge Mærke til, det er igjennem de smaa, ubevogtede Træk man opfatter en Eiendommelighed, ligesom i en Bog de smaa Bogstaver tjene til Forklaring for de store.

„Han har lidt og prøvet meget,“ sagde en Ven, der kjendte ham bedre end alle Andre, den Eneste, hvis Selskab han søgte udenfor Tjenesten. „Hans Liv er et af de smaa Dramaer, som foregaa for Alverdens Dine, og som dog Ingen begriber eller lægger Mærke til, uden Den der selv spiller med deri. — Nu vel da! — siden De beder mig derom og ønsker det, skal jeg fortælle Dem, hvad jeg veed.“

I Normandiet blev han født, en rig Mands Søn, en lykkelig Faders eneste Barn. Alverden smilede til ham, hans Dine mødte overalt kun Forjættelser om en lykkelig Fremtid. I Skolen var han uafbrudt blandt de Første, hvert Aar bar han Vidnesbyrd hjem om Flid og Iver. Nærmest hans Faders Gods boede en gammel Adelsmand, af en bekjendt og hæderlig Slægt; han havde en eneste Datter. De to Naboer sluttede sig til hinanden, omgiffes næsten dagligt, og Børnene fulgte Forældrenes Lære. Den unge Pige var overordentlig smuk, en lille, yndig Fe, der fortryllede Alle, en af de lykkelige men farlige Naturer, der kun behøve at vise sig for at seire, og som finde ligesaa mange Beundrere, som de begaa Daarskaber, fordi enhver Handling klæder dem. Rigdom, Pragt og den mest forfine Overtøst stod til hendes Tjeneste, hun benyttede disse Goder som et Udtryk for en fuldendt Smag, en Skjønhedsfand, der aldrig tog fejl.

Han holdt af hende fra hun var et Barn, foretrak hendes Selskab for alle Andres, søgte hende overalt, levede kun for hende, med alle Tanker rettede paa hende, og Alene gjorde denne Følelse til en steds dybere Viden-skab. Hun havde et Smil for ham, som for alle Andre, en blødere Røst maaske, et inderligere Blik; hun modtog

hans Guldning som noget, der fulgte af sig selv, men søgte ham dog hvergang han kom i Besøg, og spurgte om ham, naar han ikke var tilstede.

En Aften red han over til Herregaarden, hvor hun boede. Hun var forberedt paa hans Komme og stod og ventede ham oppe paa Høien ved Havegærdet, hvorfra man kunde se langt ned ad Veien. Han bandt sin Hest ved Laagen og sprang over Gærdet, derefter gik de op og ned ad Gangen, Arm i Arm, Die rettet mod Die, hvissende i det dæmpede og fortrolige Sprog, der strømmer fra unge og begejstrede Hjerter, som henter Billeder fra Sol og Stjerner og giver gyldne Løfter og Forjættelser til Fremtiden. Hvad de talte om, det veed Ingen, men da han sagde Farvel, vare hendes mørke Dine vaade, hun laa med sit Hoved lænet over mod hans Bryst, begge hendes Hænder holdt hans, medens hun smilede og hvissede nogle Ord til ham, som han opfattede med Genrykkelse.

De skiltes. Hun stod atter paa Høien med Shavlet om Hovedet, viftende med sit Tørflæde. Hun lignede et vidunderligt deiligt Drømmebillede i denne Stilling, i det blaalige Lys, som Maanen kastede over hende. Da han var kommen et lille Stykke bort, vendte han tilbage igjen, som om han havde glemt noget af det Grinde, hvorfor han var kommen, skjøndt han dog kun gjentog det samme, han allerede havde sagt; men der gives et Sprog, i hvilket Gjentakelsen bestandigt synes ny og og fremfor alt ikke trættende, Erklæringer, hvis Værd ikke saameget beroer paa Munden der siger dem, som paa Dret der opfanger dem.

Endelig skiltes de.

Dagen efter drog han til Hovedstaden for at fuldende sine Studier.

To Aar varede denne Skilsmisse; da var han Of-
ficeer og havde naaet den Bei, han søgte. Hun syntes
mere forandret end han; Barnet var blevet en fuldendt
Dame, Fortiden havde indfriet alle sine rige Løfter til
hende; hun var yndigere, mere fristende, mere bedaarende
end nogensinde før.

Hun modtog ham som en længe savnet Ven, ind-
hyllet i en Sky af Flor og Atlast, paa det Bal, Faderen
gav i Anledning af hans Hjemkomst; hun dansede den
første Dans med ham, naturligvis, den første og den
næste, smilede til ham, tilhviiste ham de fortrolige Ord,
der modtages som en Gunst og dog ikke betyde det aller-
mindste. I Verdens Dine syntes hun at være den
Samme; ham alene forekom hun forandret, der manglede
en Nuance i hendes Røst, der var noget usikkert og
tvunget i hendes straalende Blikke, naar hun rettede
dem paa ham. Han talte til hende om Fortiden, hun
havde kun Enstavelsesord til Svar; han nævnede sine
Erindringer, hun lyttede til dem med et Smil, tav lidt
og afbrød ham derefter med et ligegyldigt Spørgsmaal.
Den rette Kjærlighed har en egen Sands, hvormed den
opfatter og begriber alt; siden en Duft, en Blomst, et
Haandtryk er nok til dens Næring, maa enhver umild
Aande ogsaa kunne bringe den til at skjælve; den ligner
visse forfinede Naturer, der ane det kommende Uveir før
alle Andre.

Næste Dag red han over til Herregaarden. Sølv-
poplen og Røddebuskene hældede sig endnu ud over Have-
gærdet ved Høien ligesom hin sidste Aften, men det, der
dengang gjorde Billedet smukt og levende for ham, var
der ikke mere. Hun sad inde i Dagligstuen, omringet
af alle de Gjæster, som tilbragte Sommermaanederne i

Besøg paa Herregaarden; han hørte hendes friske, sorgløse Latter, endnu før han traadte ind. Hun kom ham imøde, rakte ham Haanden, som hun vilde have gjort ved enhver anden Bekjendt; han blev tavst og forstemt; det var ikke i Selskabet, omringet af alle disse Fremmede, han havde haabet at finde hende. Hun spillede for ham, sang uopfordret nogle af de smaa Melodier, hun vidste han holdt af; hun viste ham sine Blomster, og han roste pligtskyldigst alt, men det var ikke muligt at blive et Dieblif alene med hende, det syntes ham tværtimod, som om hun omhyggeligt lod til at undgaa det og fjerne enhver Leilighed dertil. De rede ud sammen, de kjørte omkring i Egnen, altid vare de Flere i Selskab: en fortrolig Veninde, en kjærlig Tante, nye Bekjendtskaber, unge Herrer, som hver især beilede til hendes Blikke, hendes Smil, langt mere dristigt og usorbeholdent end han, tilsyneladende ogsaa med større Held.

En Aften traf han hende endelig alene i Havestuen. Hun sad ved Vinduet, hendes hvide Fingre tegnede en Blomst, en Fugl og et kunstigt sammenslynget Navnetræk i Duggen paa Ruden. Hendes mørke Dine havde det drømmende, halvttilslørede Udtryk, som vidner om, at Tanken er paa Reiser. Da han kom ind, foer hun sammen og lod hurtigt Fingrene glide hen over det, hun havde tegnet, derpaa smilede hun og rakte ham Haanden.

„Det var herligt at De kom. Vi skulde just aftale en lang Ridetur til imorgen,“ udbrød hun, for at give Samtalen den Retning, hun selv ønskede.

Han gif ikke ind derpaa, men greb begge hendes Hænder, idet han satte sig ned hos hende, og udbrød hurtigt og dæmpet:

„Jeg maa tale med Dem, — nei! bliv ikke bange, min Røst skjælver, det er af Glæde over at jeg endelig træffer Dem alene. — Er De vred paa mig? — Er der noget, hvori jeg har forset mig mod Dem?“ tilføiede han ydmygt og bønligt.

„Hvorledes kan De tro det? — De, gjøre mig imod — det er jo umuligt.“

„Hvorfor er De saa forandret?“

„I hvilken Henseende er jeg da forandret? Er jeg ikke forekommende og opmærksom nok? Anser jeg Dem ikke for min allerbedste Ven?“

„Det er jo ikke det, jeg mener. De søger at undgaa mit Spørgsmaal; vi maa tale ærligt til hinanden. De har da glemt den sidste Aften vi skiltes, nede i Haven?“

Hun tav lidt, medens hun holdt ham fængslet under sine Dines Straaler, derpaa svarede hun:

„Den Aften, De taler om, lovede vi hinanden, Børn som vi vare, at blive ved at holde af hinanden som hidtil, det vil sige, som Broder og Søster.“

„Vi lovede hinanden mere end det,“ sagde han.

„Ganske vist. Da vi skiltes, føiede De til: Skulde der nogensinde komme en Stund, hvori De trænger til en ærlig Vens Hjælp, saa kald paa mig, og jeg skal være ved Deres Side. Var det ikke saa? Har jeg vel glemt noget, som De nylig troede? — Nu er den Tid kommen, som De talte om, jeg trænger til Deres Hjælp,“ sagde hun frimodigt.

„Bliv ved! bliv ved!“ hviskede han og flyttede sin Stol nærmere til hende. „De veed ikke, hvormeget disse Ord glæde mig.“

„De har altid været en trofast og kjærlig Broder,

jeg føler en ubegrændset Tillid og Hengivenhed for Dem, men hvergang jeg tænkte mig et endnu inderligere Forhold imellem os, skræmmedes jeg tilbage over min egen Ubetydelighed. Jeg behager Dem, jeg veed det nok, det er tilstrækkeligt idag, imorgen, men vil ikke være det i Fremtiden; De er en stor, en mægtig Natur, det koster mig Anstrengelse at naae op til Dem, jeg vil ikke kunne blive ved at følge med; jeg er flygtig, overfladisk, — jo vist er jeg, — jeg har ransaget mig selv meget nøie og udfunden det, medens De var borte."

"Der er altsaa en Anden, De holder af?" hviskede han neppe hørligt.

"Det har jeg jo ikke sagt," svarede hun, smilende og skuffet af den ydre No, han vedblev at vise.

"Hvem er det?" spurgte han. "De talte nylig om Deres Tillid til mig, bevis den, betro mig hans Navn."

"Ja, naar De endelig vil, at der skal være Noget, saa maa det vel være denne evige Fætter, Forstjunkereren, som altid giver sig Grinde herover til os. Han kan ikke sammenlignes med Dem, langt fra! men ligeoverfor ham er jeg den Første, jeg føler ikke denne Deres Overvægt i alt; han synger, han danser, han forguder mig, han morer mig."

"Hvormed meente De, at jeg kunde være Dem til Tjeneste?" spurgte han i samme blide og dæmpede Tone.

"Ja, er han dog ikke komisk?" vedblev hun og lo hjerteligt ved Grindringen. "De kan tænke Dem, igaar, da vi red tilbage fra Jagten, skifter han pludselig Natur, bliver tavs, dybsindig og sætter et uhyre høitideligt Ansigt op. Da vi kom hjem, gaaer han ind til Fader, uden at sige mig et eneste Ord derom, fortæller, at han ikke kan leve uden mig, at hans Haab, hans Fremtid,

hans Liv og Lykke er knyttet til mig, og beder om min Haand."

"Hvad svarede Deres Fader?"

"Han blev naturligtvis ligesaa overrasket som jeg, men synes alligevel godt om ham; det gjør jo Alle, han er saa godmodig og siger ja til alt. Fader stod i den urigtige Formening, at De og jeg allerede vare knyttede til hinanden, at han havde Forpligtelser mod Dem, som han ikke kunde bryde. Forstjunkerens var aldeles sønderknust! Jeg kunde ikke holde ud at se paa ham. Nu mener jeg blot, at et Ord af Dem til Fader, en Erklæring — De forstaaer mig nok, vil oplyse ham om alt. — Er det formeget at bede Dem om?" tilføjede hun.

"De elsker ham altsaa?" spurgte han; „svar mig oprigtigt."

"Jeg troer nok, at jeg vil kunne tilbringe mit Liv som hans; han holder saa ubeskriveligt af mig."

"Jeg skal tale med Deres Fader," svarede han, „og fortælle ham, hvad De ønsker, at vi To kun ere Broder og Søster for hinanden, thi Deres Broder maa jeg vel nok vedblive at være; og skulde De senere have min Hjælp behov, saa vil De gjøre som iaften, have Tillid til mig og betro mig alt, ikke sandt?"

"De er velsignet," udbrød hun jublende. „Jeg vidste jo nok, at jeg ikke havde taget feil af Dem. De er stor og ophøiet, nu som altid før." Og hun slyngede under dette Udbrud sine Arme om hans Hals og kysjede hans blege Pande.

Saa talte han med Faderen, og næste Vinter holdt Forstjunkerens sit Bryllup.

Da var hun sytten Aar gammel.

Der forløb sex Aar, hvori de ikke saaes. Han drog bort, fulgte sit Regiment, hvorhen Tjenesten kaldte ham. Hun boede om Sommeren ude paa Godset, om Vinteren inde i Byen. Da han reiste, bad hun ham, ikke glemme hende. „Adskillelsen skal ikke gjøre os fremmede for hinanden,” sagde hun; „over to Sjæle som vore har den ingen Magt. Deres Glæder skal være mine, Deres Sorger ogsaa. Vi ville skrive til hinanden hver Uge, nei, det er dog maaske for hyppigt, men en Gang hver Maaned. Ikke sandt? det er afgjort, derpaa giver De mig Deres Ord.”

Det gjorde han, og hun holdt sin Bestemmelse standhaftigt og trofast i hele tre Maaneder; derefter bleve hendes Breve sjældnere, efter et halvt Aar skrev hun ikke mere.

Sex Aar forløb, da kom han tilbage til Byen, hvor hun boede. Han søgte hendes Bolig og fandt den. Portneren viste ham op til Døren; den stod aaben, der var Ingen til at melde ham. Han ventede lidt i Forværelset og gik derpaa videre. Idet han aabnede Døren til det næste Værelse, strømmede en varm, parfumeret Luft ham imøde. Maanen skinnede ind i Salen; ved dens Lys saae han en kvindelig Skikkelse, hvilende i en Stol foran Kaminen, hvis halvtslukte Gløder hun syntes at betragte. Der var udbredt en fængslende Ynde over det hele Billede. Hun vendte sig ikke om imod ham, men da han standsede indenfor Døren, udbrød hun: „Hvad vil Du nu her? — Kan jeg da aldrig blive fri for Dig?”

Der var noget forfærdeligt skarpt og haanligt i denne Røst, men han kjendte den dog; sex Aar havde ikke været istand til at bringe dens Echo til at for-

svinde. Han traadte hen til Raminen foran hende og sagde:

„Det er mig. Kjender De mig ikke?“

Hun sprang op fra Stolen, saae et Dieblis paa ham og udbrød heftig som altid før, naar noget greb hende:

„Det er Dem — Dem! — ja vist! men hvorledes kommer De her?“

„Jeg søgte Dem,“ sagde han; „der var Ingen til at melde mig, jeg længtes, saa gif jeg videre.“

„De længtes,“ gjentog hun smilende, „og i sex Aar er det den første Gang, De besøger mig.“

„Jeg har været bortreist, som De veed; Regimentet kom først til Byen for en Time siden.“

„Troer De ikke, jeg har savnet Dem? — men nu er De her, nu har jeg Dem igjen, og fra nu af ville vi kun tale om Dem, hører De? ikke om andet. Jeg vil vide, hvorledes De har levet, hvad De har taget Dem for, tænkt paa; jeg vil vide alt. — Er jeg ikke Deres Søster? eller er der maaske nogen Anden, som har taget min Plads og bragt mig i Glemme?“

Han sad med hendes Haand i sin, smilede og rystede paa Hovedet.

„Der er Ingen, som har taget Deres Plads,“ sagde han. „Det veed De nok.“

„Ja, hvor kan jeg vide det? Man glemmer saameget i sex Aar.“

„Man behøver ikke sex Aar til at glemme, sex Maanedes ere undertiden tilstrækkelige dertil.“

Der blev bragt Lys. Hun spillede for ham, sang for ham, gamle bekjendte Melodier, der gjemte paa Minder og Grindringer fra lykkeligere Dage. Hun

drog bestandigt Skjærmen foran Lysene og holdt sig i Skyggen, som om hun vilde undgaa de forskende og iagttagende Blik, der fulgte enhver af hendes Bevægelser. Det lykkedes ikke. I den Sky, der hvilede over hendes Dine, læste han en Skrift, som vidnede om Smerte, over hendes ungdommelige Skikkelse saae han noget salmet og blegnet, som en Blomst, der har lidt af Kulden; han fandt en Modsigelse mellem hendes slappe Træk og den tilsyneladende sorgløse Munterhed, hvormed hun beskrev de Baller og Selskaber, hun besøgte, fortalte Bynyt og hemmelige Trolovelser. Det var det hun forstod ved kun at tale om ham.

„Og Deres Gemal?“ spurgte han, da hun endelig lod til at have talt sig træt. „Hvorledes lever Forstjunkereren?“

„Opperligt,“ svarede hun, uden at slaa Dinene i Beiret. „Han forlod mig lidt før De kom. Jeg haaber han vender tilbage, inden De gaaer.“

Dermed var Samtalen endt, en lang Pause fulgte. Lidt efter bragte den gamle Tjener The.

„Veed Du ikke, om Forstjunkereren er kommen hjem?“ spurgte hun.

Dette Spørgsmaal lod til at overraske Tjeneren. Han saae forbauset paa hende og rystede paa Hovedet.

„Forstjunkereren!“ gjentog han. „Jeg har ikke seet ham i de sidste tre Dage. — Han kommer vist heller ikke hjem iaften,“ føiede han til, idet han gik.

Der opstod atter en lang og pinlig Pause. Hun havde vendt sig bort fra Lysene og sad og saae ind i Kaminilden. Han gik hen til hende, greb hendes Haand og udbrød: „Der er noget i alt dette, som jeg ikke forstaaer; en Ulykke, som følger sig bag Deres Tavshed.“

Jeg har anet det, frygtet det; i den sidste Tid var det for mig som om en Stemme kaldte mig tilbage til Dem. Imorges, da jeg vaagnede og vidste, at jeg skulde se Dem, var det som om der laa en trykkende Vægt paa mit Bryst. Tal! fortæl mig alt. Hvorfor tier De? Har De ikke mere Tillid til mig, er jeg ikke længer Deres Broder?"

Hun svarede ikke, men hendes Bryst bevægede sig heftigt; det kostede hende synlig Umage at drage Aande.

"Tal!" vedblev han med den blideste Røst og lagde sin Haand paa hendes Skulder.

Da bøiede hun sit Hoved ned mod Bordet, skjulte Ansigtet i begge sine Hænder og brast i Graad.

"Græd dog ikke saameget," hviskede han; "det er altsaa ikke som det burde være; men alt kan jo blive bedre. Godt og ondt maa følges ad; igaar stormede det, idag skinner Solen."

"Ja!" svarede hun heftigt og drog sine Hænder bort fra Ansigtet. "Idag skinner Solen, men den reiser ikke altid det Straa, som Stormen har bøiet. — Jeg er ulykkelig. De har gjættet det, min kjære, min eneste Ven! men hvad vil det sige? jeg er skuffet og bedraget i alt hvad jeg troede og byggede paa. Nei! søg ikke at trøste mig, det er forsilde; saalænge der blot var en eneste Mulighed om Frelse, har jeg trøstet mig selv; der er intet tilbage, ikke engang Haabet."

"Han skatter Dem da ikke mere — han, som engang forgubede Dem?"

"Han!" gjentog hun, og hendes fine Bryn rynkede sig med en ubeskrivelig Haan. "Han skatter og forguder kun sig selv; han har aldrig begrebet andet af Livet end dets Egoisme. Han har sine Eventyr, fordi de smigre

hans Forfængelighed, sine Hazardspillere og Drifkebrødre, der hylde ham, medens de tømte hans Lomme; han har Frygt for alle Pligter, fordi de koste Anstrengelse, han har lidt af enhver Last; jeg har Ulykken, uden Redning, uden Mulighed for at det nogensinde kan blive anderledes. Fra først af fordrede jeg maaske formeget; det er Deres Skyld, De har forvænt mig, jeg tænkte mig Kjærlighed som en Bro mellem Himmel og Jord, en uafbrudt Skiften af Lykke, men jeg forlangte dog ikke mere, end jeg selv var rede til at yde. Vi talte engang derom, han og jeg, kun en Gang. „Jeg troer ogsaa paa Kjærlighed,” sagde han; „men som Du tager den, ammet op af Alverdens Romaner, faaer man jo ikke engang Stunder til at barbere sig.” Siden lærte jeg at nedstemme mine Fordringer. Naar De vidste, hvorledes jeg har bøiet, ydmyget mig, kæmpet, for at redde blot lidt af mit Livs Skibbrud, — alt forgæves, — jeg er fortabt.”

„Men Fremtiden, Fremtiden!” hviskede han med en Smerte, der ikke var ringere end hendes; „stol dog lidt paa den. Han er jo godmodig, mild, let at paavirke; der maa dog være et Lys i dette trøstesløse Mørke.”

Hun tav lidt, som om hun kæmpede med sig selv, derpaa hævede hun sit Hoved og sagde:

„Veed De, hvor jeg traf min Mand den sidste Gang jeg saae ham? Det er nu tre Dage siden. Da stod han henne ved Commoden, i Begreb med at plyndre mit Juvelsfrin. Han smilede ganske freidigt, idet jeg traadte ind. — „Ja, nu bliver Du bestemt vred,” sagde han, „men det var kun et lille Laan, bare paa et Par Dage, et Pant, som Jøden har forlangt af mig. Naar Væddeløbet er endt, vilde jeg bringe dem tilbage igjen, uden

at Du mærkede det." Dermed gif han sløitende ud af Bærelset. Hvad jeg her fortæller Dem, er Hemmelighed, som aldrig burde komme over en Hustrues Læber, jeg veed det nok, men jeg har bestandigt tiet ligeoverfor Verden, jeg har skuffet min bedste Veninde, jeg har smilet foran min egen Fader, indtil Døden var saa naadig at lukke hans Dine. De har forlangt mit Skriftemaal, vil De være Læge, maa De kjende Ondet, og der har været Diebliske, hvori det forekom mig, at ogsaa De bar nogen Skyld i min Ulykke. Derfor taler jeg iaften."

"Jeg!" gjentog han i den høieste Forbavselse.

"Ja, netop! — De, som kjendte mig saa nøie, som vidste, hvor blød og magtesløs jeg var ligeoverfor Lidelsen, burde De ikke have raadet mig, advaret mig, sat Dem imod denne ulyksalige Forbindelse?"

Det var endnu den haardeste Vægt, hun havde lagt paa hans Skuldre. Dertil svarede han intet, bøiede sit Hoved og blev længe siddende og saae ned for sig. Pendulen i et Taffeluhr henne paa Piedestalen slog sine regelmæssige Slag, en lille, fed Skjodehund vaagnede i Sofaen og strakte Poterne frem for sig med en Gaben, det var den eneste Lyd, som afbrød en lang og uhyggelig Tavsshed.

"Der er altsaa intet, slet intet tilbage?" hviskede han endelig.

"Nei," svarede hun grædende, "ikke engang Agtelsen, og jeg er kun treogtyve Aar gammel; er det ikke forfærdeligt?"

"Men hvorfor har De aldrig betroet mig et Ord herom før iaften?"

"Hvorfor skulde jeg det? De kunde jo dog ikke hjælpe mig,"

„Ja, hvem veed det?“ sagde han, idet han kysede hendes Haand. „Det kan dog være.“

Dermed forlod han Bærelset.

Det var endnu tidligt paa Aftenen, da han viste sig i Casino, et Slags Club, hvor Officererne havde deres Sammenkomster. Idet han kom ind, reiste Forstjunkereren sig just fra Spillebordet. Han lod til at være lidt forlegen ved dette Møde, talte tvungent og havde et vist sly Blik, der bestandigt søgte at undgaa den Andens.

„Har Du hilst paa min Hustru?“ spurgte han i Talens Løb.

„Ja, for et Dieblif siden. Hvorfor spørger Du mig ellers derom?“

„Naturligvis fordi jeg veed, at hun længe efter at se Dig igjen. Det er ellers Skade, at Du ikke kom et Par Dage tidligere, vi have imorgen et prægtigt Bæddeløb for, jeg rider en Fuldblods-Araber, et mageløst Dyr. Jeg har syv Bæerer ude, allesammen mod Ritmesteren derhenne. Det er et Løb med Forhindringer, Grave, Barricader og til Slutning en dyb Kløft; en halsbrækkende Bedrift, men der er mange Penge at tjene.“

„Bøver man da Livet her for at tjene Penge?“

„Penge og Ære, som Du vil. Det havde været morsomt, hvis Du kunde tage Deel deri, Du er jo anseet for en udmærket Rytter.“

„Jeg vil ikke tabe derved. Istedetfor Deeltager kan jeg nu være Tilskuer og beundre Dig. Du er jo ogsaa anseet for at være en god Rytter.“

„Det vil vise sig,“ svarede han med et selvtilfreds Smil. Lidt efter tog han atter Plads ved Spillebordet.

Her havde man Seilighed til ubemærket at iagttage den Forandring, der var foregaaet med ham i saa Aar. Hans hængende Træk bare et udlevet Præg, hans før saa omhyggelige Paaflædning var i høi Grad skjedesløs og vidnede om langvarig Brug. Han syntes heller ikke at nyde synderlig Anseelse i den Kreds, hvori han befandt sig; man lagde nøie Mærke til hans Spil og fulgte opmærksomt ethvert Kort, han drog af Stammen.

„Troer Du, jeg spiller falsk?“ sagde han med et tvungent Smil til En, der rettede ham i en Feiltagelse.

„Jeg troer paa de menneskelige Feiltagelsers Magt,“ svarede den Tiltalte.

Lykken var ham ikke gunstig denne Aften. Da han havde tabt alle sine rede Penge, foreslog han endnu et Spil. Hans Modspiller reiste sig fra Bordet og svarede:

„Jeg spiller ikke paa Forfkrivning.“

„Er min da ikke god?“

„Der er dem, som ønske den endnu bedre,“ var Svaret.

„De skulle allesammen blive betalte imorgen.“

„Det vil vist være dem kjær.“

Idet man var isærd med at bryde op, bragte en Ordonnans et Brev til Ritmesteren, hvem Forstjunkerens nylig havde betegnet som sin Modpart ved Bæddeløbet. Ritmesteren brød Brevet, læste det og rakte det til En af de Nærmeststaaende.

„Det er at have Lykken med sig,“ udbrød han, trækkende paa Skulderen. „I denne Ordre her befaler Chefen mig at drage ud ved Daggry med saa og saameget Mandskab, ned til Fortet.“

„Og vort Bæddeløb?“ udbrød Forstjunkerens.

„Ja, naar man befaler mig at drage til Fortet,

kan jeg ikke ride Væddeløb med Dem; den Sag er saa ligefrem."

"Med mindre en Anden red i Deres Sted," bemærkede vor Ven.

"Hvem skulde det vel være? Har De maaske Lyst, Hr. Capitain?"

"Ja, hvis De ikke foretrækker nogen Bedre."

"Jeg forlanger min Sjæl Ingen bedre. Det er afgjort. Jeg drager til Fortet, og De rider og vinder i mit Sted."

"Jeg skal gjøre mit Bedste," svarede han.

"Det var en sand Venfælsstjeneste, Du der viste mig," udbrød Forstjunkereren, da de gik hjem.

"Det var dog ikke min Bevæggrund," svarede han.

"Eigemeget, maa jeg byde Dig min Haand og takke Dig? Jeg troer, det er din Bestemmelse her i Verden, altid at skulle bringe godt til mig og Mine."

"Lidt godt vil jeg se at bringe," svarede han.

Næste Morgen havde en talrig Menneſkemængde ſamlet ſig udenfor Byen, hvor Væddeløbet ſkulde finde Sted. Det var en jævn Mark, ſom Regimentet ſædvanligt benyttede til Ovelſesplads og ſom ved denne Leilighed var bleven indhegnet med nedrammede Pæle, hvorimellem man havde draget en Reblinie. Paa flere Steder var der opreist Barricader af Grene og Græstørv og omtrent ved Enden af Maalet var hele Banen gjennemſkaaren af en dyb og gabende Kløft, hvis Vægge dannedes af Klippeſtykker, hiſt og her bevorede med ſmaa Buſke, ſaavidt Solen og Daglyſet naaede. Nede paa Bunden bruſte en Flod, ſom i mange Snoninger havde vidſt at bane ſig Bei igjennem den Mængde Klippe-

blokke, der vare blevne styrte ned i Dybet, da Soldaterne jærvede Bladsen.

Rløften var den sidste Vanskelighed, Rytterne havde at beseire. Omtrent tyve Fjerne paa den modsatte Side sad Kampdommerne, som skulde give Afgt paa Løbet og betegne den Vindende.

Forstjunkereren var en af de Første paa Bladsen. Han gik omkring og hilste paa Venner og Bekjendte, med vigtig Mine, høiroftet Stemme, i Bevidsthed om at være Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed. Imidlertid var der dog udbredt en vis Uro og feberagtig Spænding over hans hele Person. Medens de første Løb fandt Sted, beskæftigede han sig med sin Hest, rettede lidt paa Buggjorden, klappede dens Hals og besteg den, da Tegnet blev givet, idet han hilste over til sin Modpart.

Det var med en overordentlig spændt Forventning, at Mængden fulgte de to Rytterses Ridt. Begges Heste syntes at være lige gode, de jog hen over Banen som en affkudt Pil, satte over Grøfter og Barricader med lige Færdighed og vedbleve derefter Løbet paany.

Saaledes havde de næsten naaet til Rløften, uden synnderlig Fordeel paa nogen af Siderne, da en Dame blandt Tilskuerne hævede sit Tørflæde for at tilvifte Forstjunkereren en Hilsen. Vinden greb det hvide Tørflæde og førte det ind over Banen. Forstjunkerens Hest blev sty og gjorde et vældigt Spring til Siden, et Dieblis efter var han atter Herre over den og naaede Rløften. Her standsede Hesten, som om den frygtede for at springe over; to Gange drev han den til Randen, og begge Gange rykkede den sig tilbage. Tredie Gang

satte den over, men Ritmesterens Hest var allerede paa den anden Side og havde naaet Maalet.

Forstjunkerens var ligbleg, da han traadte ind i Kredsen blandt Kampdommerne, hans Bryn rynkede sig, hans Bryst gispede. Da man nævnede Capitainen som Seirherre, udbød han:

„Jeg protesterer mod denne Kjendelse. Det er kun Tilfældet, som har ladet min Modstander komme først; Alverden har været Vidne dertil. En Dame svinger med sit Tørklæde, min Hest bliver sky, derved naaer han Maalet først, — mit Uheld, ikke hans Fortjeneste, gjør ham til Seirherre.“

„Hvad siger De hertil, Hr. Capitain?“ spurgte En af Dommerne.

„Jeg maa give Forstjunkerens fuldkommen Ret,“ svarede han til Alles Forbavselse; „hans Hest blev sky for det svingende Tørklæde, og jeg troer ikke, at Ritmesteren, i hvis Navn jeg her har den Ære at være tilstede, ønsker at skyldes Tilfældet Tak for Seiren. Derfor foreslaaer jeg, at vi lade vore Heste hvile lidt og saa begynde et nyt Løb.“

Dette Forslag, saa uegennyttigt og høimodigt, modtoges med almindeligt Bifald. De dampende Heste bleve førte tilbage, afgnedne og tilhullede med Dækkener, medens de skulde vente. Forstjunkerens og Capitainens fulgtes ad til den anden Ende af Banen.

„Er det ikke som jeg siger?“ udbød den Første; „Du er bestandigt min gode Engel, det er atter et Venskabsstykke, Du her viser mig.“

„Det kan Du ikke bedømme endnu,“ svarede han modbarst.

„Hør! jeg har et Forslag at gjøre Dig, men det tør

bliver imellem os. Du kan sige ja eller nei til det, som Du vil. — Du kjender de Summer, der ere satte ud for Seirherren — jeg er i stor Forlegenhed, Du! — jeg vilde banskat gjerne vinde — blot noget, jeg behøver ikke alt. — Har Du Lyst, saa vinde vi Begge. — Du forstaaer mig — lad mig blot faae en Hestelængdes Forspring for Dig, saa deler jeg med Dig, ærligt og redeligt. — Hvad?"

Capitainen gif med høiet Hoved og vedblev at tie.

"Hvad svarer Du dertil?" spurgte Forstjunkereren.

"Jeg lader, som jeg ikke har hørt dit Forslag," svarede han.

"Du er vred paa mig, jo! jeg har mærket det hele Tiden. Det er hende derhjemme, som har fortalt Et og Andet om mig. — Det kan gjerne være jeg har baaret mig galt ad, men det skal blive bedre alltsammen, Du kan tro mig, det skal min Salighed blive bedre! Lad mig bare vinde."

"Det kan ikke blive bedre," sagde han. "Det er forfildt."

Dermed skiltes de.

Lidt efter begyndte Løbet paany. Denne gang var Mængden trængt tilbage fra Skranterne. Hestene stønnede, pustede, vrinskede; Rytterne syntes at være fastgroede til Sadlen, foroverbøiede, med slappe Tøiler, fremskyndende, agtende paa ethvert Spring, forud beregnende enhver Hindring. Sandet fløi omkring dem. Over Grøfter og Bolde gif det med lige Lykke, lige Hurtighed; da de kom til Kløften, satte Capitainens Hest atter over, Forstjunkerens standsede som forrige Gang og strakte Benene frem foran sig. Under det næste Forsøg huggede han Sporerne ind i dens Sider, det hjalp, den

sprang, naaede den anden Side med Forbenene og flammede sig et Dieblisk til Skrænten, derefter udstødte Rytter og Hest paa samme Tid et Skrig, som lod hen over Bladsen. — Jorden gled bort fra Hesten, den gjorde atter en Anstrengelse og forsvandt i Gabet.

Capitainen holdt oppe paa Skrænten og saa Hest og Rytter tumble fra Klippe til Klippe ned i Dybet.

„Dennegang er det intet Tilfælde,” mumlede han.

„Giftede han sig saa med den unge Enke?”

„Giftede sig!” gjentog Fortælleren, idet han forbarset betragtede Spørgeren. „Nei, De har vist ikke forstaaet mig ret. Det var kun paa hende, ikke paa sig selv, han tænkte. Han giftede sig ikke, men en Maaned efter havde han betalt Forstjunkerens Gjæld, saa drog han bort og lod sig forsætte til et andet Regiment. Han og hun mødtes aldrig siden.”

„Maa jeg fortælle denne Historie?”

„Na ja! — Kun ikke Navnet.”

IX.

Naar Hjertet vaagner.

I Morgengrønet, den femtende October 1813, red en gammel Mand langs med Stavnsfjord paa Samsø. Han drev Hesten fremad med Hælene af sine store Søstøvler, naar den begyndte at sagtne det ilsomme Løb gjennem Sandet og Lyngen. Ved Langøre standsede han ovenfor Havnen, kaldte paa Bagten fra Kanonbaadene og meldte Kommandanten, at Udfiggeren fra Besser Kirketaarn havde set et fremmed Skib, kæmpende med Sø og Storm for at holde sig fri for Kysten. Saa vidt han kunde skjønne, var Skibet en engelsk Kanonbrig, som ved den stærke Nordenstrøm og Stormen, der havde blæst hele Natten, var dreven ud af sin Retning.

„Nu ligge de og fitte derude, som om de have faaet Kjending paa Samsøes hvide Banker, og mærke, at de ere inde paa en læger Val,“ søiede Sømanden til. „De have stufket Reb ud af Mersseilene, sat torebet Brigseil, Akyver og Gaffelfot til, for at række ind i Lindholmsdybet. Naae de det, ere de frelst, men det vil knibe hart; tager Stormen til, sætter den dem paa Revet, saa god Nat, Mis!“

Dette Budskab bragte Liv og Virksomhed nede ved Havnen. Der blev holdt Raad mellem Befalingsmændene, imidlertid hentede Mandskabet Krudt og Fødemidler ud fra Magasinskuert. Lidt efter roede begge Kanonbaade over mod de to smaa Der, Lindholm og Veirø, der ligge udenfor Samsø, og mellem hvilke det fremmede Skib nødvendig maatte komme, for at gjøre sig fri fra Grundene.

Anføreren for den ene Baad var Maanedsløitnanten m. Jakob Trolle. For fjorten Dage siden havde han begravet sin Fader, som blev skudt i en Kamp mellem Kanonbaadene og en engelsk Krydser. Nu kommanderede han m. Baaden.

Jakob Trolle var henved tredive Aar gammel. Han havde tilbragt sin Ungdom paa Rnholm, hvor hans Fader var Fyrinspektør. Stormens Trusler og Havets Klager vare de daglige Røster, han lyttede til, det solbeskinnede Havblik eller den fraadende Sø, som kastede Skibene ind paa Revet, vare de Skuespil, han Sommer og Vinter havde for Øie.

Før Krigens Udbrud drog han tilføes, blev borte i sex Aar og fik ved sin Hjemkomst Plads som Befalingsmand paa den ene Kanonbaad. Ensomheden, Tavsbeden og Ødet paa Holmen havde givet hans Ansigt et alvorligt og tungsindigt Præg, selv hans Stemme lød med en vis sørgmodig Klang. Det mest fængslende i hans Ansigt var to store mørkeblaa Dine, der lyste med et Udtryk af Ærlighed og Tillid, som om de aldrig havde sænket sig under en brødefuld Tanke, blide og drømmendes Dine, der syntes at længes og søge, uden hidtil at have fundet Maalet.

Da Jakob Trolle denne Morgen gif ned til Kanon-

baaden, stod en Mand ved Hjørnet af det sidste Huus og krøb sammen for Stormen og Regnen. Det var en umaadelig lang og sværbygget Skikkelse med et godmodigt og halvsjantet Udtryk i et Ansigt, omgivet af lysegult Haar og Stæg. Idet Trolle gik forbi, trak Ræmpen ham i Roften og bad om han maatte følge med tilføes.

„Hvor falder Du paa det, Peter Bos?“ spurgte Trolle. „Du har jo aldrig villet gaa med os før.“

„U—h, jo!“ svarede Peter og drog det første Ord ud saa langt som muligt. „Jeg maa endelig med og slaa de Engelskmænd for Banden. Det er dem, der volde den hele Ulykke.“

„Hvad for en Ulykke?“

„Siden Rasmus Stager kom hjem forgangen, da de sloges udenfor Seirø Bugt, og de Andre sagde, at han havde været Førstemand til sin Gjerning ombord, holder Ane sig kun til ham. Hun vil ikke svare, naar jeg snaffer til hende, og staaer og skubber sig over mod Rasmus, naar vi skal til at danse. — Jeg maa med.“

„Ja, kom Du, vi kan nok faa Brug for Dig. Du er jo stor og stærk.“

„Uh, ja! og jeg har ogsaa kjøbt mig en Huggert,“ tilføiede Peter, idet han gjorde Trolle opmærksom paa en lang, hjemmegjort Sabel, som hang i et Stykke Reb indenfor Roften. Saa gik de ombord i Kanonbaaden.

Veiret var mørkt og stormende. Et svagt Lysskær nede paa den østlige Horizont antydede Dagen. Mod Vest viste Stjernerne sig endnu hist og her, hvor den mørkeblaa Himmel var synlig. Efterhaanden som Lyset steg, tiltog Stormen, den jog mørke, sønderrevne Skyer masser hen over Himlen, og kastede hule Søer ind over Grundene med en forfærdelig Vælde. Det peb og

brølede, det bruste og tordnede i Brændingen. Ude paa det graablaa Hav reiste Braadsøerne deres hvide Hoveder op fra Dybet, og langs med Stranden fløi Skarer af skrigende Maager, graa og sorte, som om de bare en evig Sorg over alle de Ulykker, de vare Vidner til derude.

Trods Taagen, Regnen og Skumringen var det fremmede Skib nu fuldkommen synligt inde fra Land, det havde arbeidet sig en Strækning fremad og gik under et saa svært Pres af Seil, som det vel kunde føre, men drev dog øiensynlig nærmere ind mod Grundene. Det førtes af kyndige Hænder, derom vidnede enhver Kommando og den Nøiagtighed, hvormed alt blev udført. Inde paa Kysten steg Antallet af Tilskuerne med Dagens Komme. Bakker og Klitter vare besatte med siddende eller liggende Grupper. Sandet fløi omkring dem, Søskummet drev i store Flager ind over dem. Konerne havde draget deres Kjoler op over Hovedet. To smaa hvidhaarede Dreng, den ene indspøbt i Faderens Søtroie, den anden med et Uhyre af en sort Faareffinds Hue paa Hovedet, sad veltilmode og ligegyldige for alt andet og delte et Stykke Rugbrød, hvorpaa der var bredt et tyndt Lag kogte Æbler. — Smør var saa dyrt paa den Tid.

Der laa noget ulykkespaaende i Mændenes dæmpede Samtaler og i de Skuldertræk, hvormed de betragtede ethvert af Skibets Forsøg paa at vinde rum Sø. Lidt efter skiltes Grupperne. Mændene gik ud paa Stranden. Inde fra Husene kom flere til med lange Narer paa Skuldrene. De drog ned til Baadene og gjorde sig færdige til at gaa tilhøjs, ikke for at kæmpe, men for at vente til Kampen var endt, og da frelse de Overvundne.

Tiden gik, Klokken slog otte inde i Besser Kirke, man hørte neppe de langsomme Slag i den pibende Storm, der var heller Ingen, som gav Agt paa dem. Den næste halve Time vilde sandsynligvis afgjøre Briggens Skjæbne. Kanonbaadene kom frem og arbejdede sig over i Læ af Lindholmen, for at søge ind paa Grundene, siden det var dem umuligt at holde aaben Sø under Stormen. Saasnart Briggen fik Die paa dem, blev det engelske Flag hejset under Gaffelen, og som til Udfordring løsnedes et Skud, hvis Kugle vandede et Stykke foran Boven af Trolles Baad. Trolle lod sin Stævn dreie ned mod Skibet og fyrede, den anden Baad fulgte hans Exempel, og fra nu af gik det Skud i Skud, saa hurtigt som den høie Sø og Baadenes Styr tillod.

Peter Vos arbejdede for To. Da han kom ombord, drog han til Alles Forbavselse Roften af, bandt den sammen med det ulbne Tørflæde og lagde den omhyggeligt ind under en af Tofterne, derefter satte han sig ned og hjalp med at ro. Da Tegnet til Angreb var givet, fik han Plads ved den ene Kanon, han halede Rapperten frem paa Skiffen efter ethvert Skud, han hjalp Artilleristen med at lade, og sværte sig sort i Ansigtet med Rudsflammet fra Viskeren. Ethvert Skud ledsagede han med et U—h, og tilføiede for egen Fornøjelse en halv-sagte Hilsen:

„Kil af! lad dem høre din Lectie og sige om Du kan den? Hils fra Madamen og spørg, om de har noget som skal klinkes“ o. s. v.

Briggen svarede kun Tid efter anden med et enkelt Skud, den syntes at ville spare sine Kræfter til et afgjørende Slag, naar den kom Fjenden nærmere. Inde paa alle Bakker stod en Skare Tilskuere, flest Kvinder

og Børn, de kunde næsten ikke høre Skraldet af Skudene under Stormens og Havets Brøl, derimod saae de tydelig den lyserøde Ildstrib, hvergang en Kanon blev løsnet.

I dette Dieblif, hvori alt var spændt Forventning, forandrede Briggen pludselig sin Fart, der blev noget usikkert og tøvende i dens Bevægelser. Ende paa Stranden var man i Tvivl om Marsagen, men ombord i Kanonbaaden udstødte Peter Bos et gennemtrængende Uh! og de alvorlige Ansigter, som spejdede ud fra Tosterne, saae Skibets Gaffel hænge splintret ned fra Masten, og det store Brigseil slagre vildt i Stormen.

Peter Bos sad og hvilte sig paa Kanonen, medens han holdt et Foredrag for Artilleristerne:

„Det kan gaa endnu, naar de faa Seilet hjerget og deres Klyver og Gaffelfok gjort fast. Se der! han binder sit Flag paa Bantet. Bralhals! Det kan gaa endnu, og det var næsten Synd for det kjønne Fartøi, at det ikke skulde gaa. — U—h! der sprang hans store Mersseilsskøde. Vorherre tage dem i sin Haand, de Be'erfsilletoppe, for nu jumpe de paa Land.“

Efterat de omtalte Ulykker havde fundet Sted, bragte ethvert kommende Minut Forandring i Skibets Stilling. Alt var Iver og Travlhed derude. Fra Kanonbaadene saae de en Mængde mørke Skiffelser flyve op ad Bantterne for at udbedre Skaden, og i de enkelte Mellemrum, Stormen tav, hørtes Baadsmandspibens skingrende Hvin hen over Søen. Kanonbaadene skød ikke mere, en større Magt end deres havde afgjort Skibets Skæbne, Stormen og Strømmen bar det ind mod Land. Begge de underste Seil bleve givne op. Bovanterne faldt. Det enes Tov brast, med det andet vedblev Briggen at drive ind paa Stranden, stedse hurtigere og i vildsommere

Fart. Fra Land løb et gennemtrængende Rædselskrig; det var ikke længer Fjender, men Folk i Nød, som ilede deres Undergang imøde. Ombord maatte man tydelig kunne skjelne Stenrevet, som betegnedes af hvide Braadsøer, og Skumstriberne foran Stranden. Sandsynligvis søgte man det gunstigste Sted til at sætte Skibet iland paa, efterat enhver anden Frelse svigtede. Laaringsfartøierne vare gjorte los, endnu inden de bleve firede ned, før Briggen ind i Brændingen. En uhyre Sø bar den stolt og majestætisk op paa sin Top og løb derefter bort under den, et Stød fulgte, som rystede Skibet og bragte det til at knage i alle Sammenføjninger, endnu engang hævede det sig, som til en sidste Anstrengelse, da det atter sank, sprang det ene Vant. Masterne slingrede og styrtede overbord, idet de indviklede Baadene i et Ræt af Tovværk, Seil og Stænger. Roret blev løftet ud af Løkkerne, Stykker af det flød omkring paa Søen. Skroget selv syntes efter det sidste Stød at staa fast paa Revet, Grundbraadene og Masterne, som sloge ind mod Siden, knuste derimod begge Baade, enhver kommende Sø skyllede henover Dækket og truede med at rive alt bort fra det.

Nu var den Stund kommen, som Fisserne imødesaae, de krøbe frem fra deres Fartøier, under hvilke de tavse og sammenbøiede havde været Bidner til alt. To Baade bleve skudte ud i Søen og arbejdede sig op til Nordpynten af Revet, hvor Braget stod. Kanonbaadene vare imidlertid vendte tilbage til Langøre Havn. Saa snart de kom ind i Bugten, gik Jakob Trolle over i et af Fartøierne, som roede ud mod Braget. Peter Bos stod og betænkte sig lidt, medens Fisserne lagde til paa Siden af Kanonbaaden. Da de vilde sætte fra, strakte

han Armene iveiret og raabte, at de skulde tøve, han vilde med.

Den ene Baad var allerede naaet ud til Revet, hvor Braget laa frænget over paa Siden, med en Deel af Dækket under Vand. Strag efter at Baaden var lagt til, blev den fyldt af Matroser. To faldt i Søen, et Skrig og en kortvarig Kamp fulgte efter, en ny Sø drev hen over Stedet. Dermed var alt tilende. Peter Bos sad og saae ud over Trolles Baad. Da Bølgen luffede sig over de Ulykkelige, gned han sine Hænder og raabte: „Det har I godt af, I Snydere! det var Jer, der tog Ane fra mig.“

„Skam Dig!“ sagde Trolle. „En Mand i Nød er ingen Fjende mere.“

Peter sparede ikke. Han laa paa Tøsten med Hænderne under Kinden og grundede paa Jakobs Ord.

Da Trolle naaede op paa Braget, sad en gammel Mand paa Dækket, fastgjort til en af de afbrudte Master. Foran ham laa en ung Pige, med Hovedet i hans Skød og omslynget af hans Arme. Hvergang en Sø brød ind over Dækket, søgte den Gamle at væрге for hende, og hun flynge sig fastere til ham. Et langt, opløst Haar hang ned over hendes Skuldre og omgav et Ansigt, hvis store, sorte Dine og skælvende Læber viste den dybeste Rædsel. Begge tav. Den Gamle saae op mod Himlen med et ubeskriveligt Udtryk af Haabløshed, en Hengivelse, der ventede paa Forløsning, hvad enten den lod sig tilsyne som Undergang eller Frelse. Der var noget i deres tavse Smerte, som greb Jakob. Han arbejdede sig igjennem Vandet, op paa Dækket, og frøb hen til Masten.

„Jeg maa vist med,“ sagde Peter Bos, — „Uh!“

Da Jakob naaede Stedet, lagde han sin Haand paa Mandens Skulder.

„Kom!“ raabte han.

Den Gamle saae op og rystede paa Hovedet. „Først hende,“ sagde han.

„Som I vil!“ svarede Jakob i Mandens Sprog og løftede den unge Pige op i sine Arme. Derefter vendte han sig om til Peter Vos, som trofast havde hjulpet ham med sine Ræmpekræfter, medens de arbejdede sig op fra Baaden.

„Nu Du den Gamle,“ sagde han. „Frels ham!“

„Ja, det kan jeg rart,“ raabte Peter og løftede Manden op i sine Arme, ligesom han havde seet Jakob gjøre ved Pigen, kun med den Forskjel, at Peter for større Befvemmeligheds Skyld tog den Gamle paa Skuldren og bar ham, som man bærer en Kornsæk. I det han vendte tilbage til Baaden, tilføiede han nogle eftertrykkelige Formaninger: „Vil Du se, Du kan ligge rolig, Du! — Det er Dig, jeg kan takke for at jeg blev af med Ane, men det er ligemeget. — Skam Dig! naar man er Fjende, er man ikke længer i Rød, — eller hvordan det nu var, at Jakob Trolle sagde? Hold bare fast og lad være at sparke ud, dit gamle Affkum!“

Manden forstod ham sandsynligvis ikke, men derfor var Peter ogsaa saa høflig at oversætte lidt af Indholdet paa Engelsk. Han havde været fem Aar i „Prison“ og paastod han talte Sproget som en Indfødt.

Jakob krøb tilbage mod Baaden over Banter og Stænger, som de faldne Master havde spredt hen ad Dækket. Han bar den unge Pige i sine Arme. I det første Dieblis var hun bleven skræmmet af hans høie Skikkelse, klædt i en lang Oliekappe og store Fisser-

støpler, som drev af Søvand, og af det alvorlige, veirslagne Ansigt, som stirrede hende imøde fra en gammel oliemalet Sydvest, der hang ned over Panden. Da hun hørte hans Røst, lyfte en Straale af Haab fra hendes sorte Dine.

„De vil ikke slippe mig,“ bad hun med bønlig Stemme og flyngede sig fastere til ham. — „Vel!“

„Nei, vær Du rolig, mit Barn! Jeg slipper Dig ikke. Enten gaa vi To iland sammen, eller i Søen sammen. — Du skal ikke være bange. — Hold blot fast — saa! Luf nu dine Dine, mens vi vade igjennem det Smule Vand, som skyller hen over Dækket. — Det gaaer nok!“

Han flavrede fremad, igjennem Søerne, gjorde sig fri for Tov og Bragstrykker og naaede Baaden. Hun hvilede ved hans Bryst, hendes vaade Haar flød omkring ham. Hun havde flynget sine blottede Arme om hans Hals, hendes Hjerte bankede mod hans, han mærkede det blot ikke i dette Dieblif. Bag dem hørte de Peter Bos udstøde nogle langtrukne Uh! ledsagede af gjentagne Formaninger og blide Bebreidelser mod den Gamle. Da han naaede Baaden, lod han sin Byrde glide ned imellem Tofterne og tørrede sig med Armene over Panden.

Det første den gamle Mand foretog sig i Baaden, var at strække begge Arme ud imod sin Datter; hun knælede ned foran ham, han holdt hende fasttrykket til sig og mumlede nogle Ord, som døde hen i Stormen og Vølgelarmen. Jakob sad ved Roret, de forreste Tofter vare besatte af Matroser fra Briggen.

Idet Baaden vilde gaa fraborde, lod et Skrig, en halvvoxen Mulatpige kom tilsyne oppe paa Braget,

strakte Armene frem og udstødte nogle Ord, som ingen af Fiskerne forstode. Endnu før Rogen var istand til at hjælpe, entrede hun ud over Lønningen, snoede sig let og behændig som en Abe imellem Torværket og de flydende Seil, fik fat i Baadens Ræling og svang sig op i den. Vandet drev af hende, men hun smilede dertil, strøg Haaret tilbage fra Ansigtet, rystede sig og viste sine hvide Tænder under et Smil og et Jubelfrig; derefter kastede hun sig ned for den unge Piges Fødder og omslynge hende med sine Arme.

Nu gik Baaden tilbage, langsomt og overfyldt som den var, ser Fiskere roede den, to ved hver af Bunkeaarerne. Peter Bos var derimod ene om sin. Naar Rogen gjorde Forsøg paa at hjælpe ham, satte han et muggent Ansigt op og strittede ud med Benet efter ham. Han vilde ro alene. Den unge Pige sad ved Faderens Side, ligeoverfor Jakob, hendes blottede Arme stak frem fra en hvid Torværks Trøie, nedenfor denne kom en lys ulden Kjole tilsyne, hele hendes ufuldstændige Paaflædning vidnede om den Ilsærdighed, hvormed hun var bleven kaldt op paa Døkket.

Hidtil havde Jakob ikke givet synderlig Agt paa de to Fremmede. Det var Mennesker i Nød, som han vilde frelse, nu sad han og betragtede dem, og forblev i nogle Dieblikke tavs og ligesom blændet af den unge Piges Skjønhed. Hendes Ansigt var ualmindelig blegt, og af og til drog hun Haanden op til Brystet, som om det smertede hende. Den gamle Mands Blik fulgte enhver af disse Bevægelser.

„Det er mit eneste Barn,“ hviskede han over til Jakob. — „Hun er kun svag. Jeg er saa bange for hende.“

„Ja, De sidder jo der og ryster og fryser,” sagde Jakob. „Jeg kommer nok til at tage mig lidt af Dem.” Med disse Ord rakte han Haanden ned under Bligten i Baaden og drog en tyk Badmels Sotroie frem. „Kom og lad mig hjælpe Dem den paa. Den er tør og varm, — vist saa! der er ingenting at tage i Betænkning. — Men først maa vi da have denne Kofte af, Hermelinet driver jo af Vand.”

Hun saae op paa ham og derefter hen paa sin Fader, ligesom i dyb Forbavselse over at man vovede at tiltale hende saa ligefremt. Noget, der lignede et Smil, foer over hendes Ansigt, men hun fandt sig taalmodigt i alt. Han hjalp hende den hvide Kofte af, samlede hendes Kjole i Brystet, han trykkede Vandet af hendes Haar og drog den tykke Sotroie sammen over hende.

„Saa!” sagde han med et trøstigt Smil, „nu faaer De nok Varmen, og med Guds Hjælp varer det ikke længe inden vi naa Land, saa er det overstaaet.”

Hun nikkede over til ham, saae ned paa den tykke Troie, smilede og duffede sit Hoved ind under dens opslagne Krave.

Under denne sidste Handling havde Peter Vos taget Roret. Da Jakob sad paa sin Plads igjen, bøiede han sig over mod den Gamle og sagde:

„Hold Dem blot godt fast, ret nu kommer den sidste Tørn, ind igjennem Brændingen, naar den er overstaaet, har det ingen Rød mere.”

Den Gamle tog en stor Tegnebog op af Brystlommen, rakte den til Jakob og sagde:

„I denne Tegnebog har jeg omtrent 100 Lstr., hvis vi bleve frelst, tilhøre de Eder.”

Jakob saae paa ham og trak paa Skuldren:

„Hvad er det for en Tale?“ sagde han. „Her i Baaden sidde sex Mænd, der er blevene graa i Kamp mod Storm og Hav for at hjælpe dem, der vare i Nød som J. — De mangle Brød af og til, — aa ja! men de ere dog Allesammen for rige til at frelse Menneskeliv for Penge.“

Den Gamle tav og stak Tegnebogen til sig, hans Datter arbejdede ivrigt paa at faae sin lille hvide Haand ud af Sotroiens Erme og række den til Jakob. Han tog ikke imod den, men nikkede over til hende, hun fandt ogsaa, at hans Smil og det Diekast, som ledsagede det, var ligesaa godt som et Haandtryk.

I dette Dieblif bruste Brændingen foran dem. Baaden syntes at begraves i Skummet og de kæmpehoie Søer, men gennem Graadet og Søerne gled det lille Fartoi ind mod Land, og nede paa Stranden ventede en Række af Mænd og haandfaste Kvinder med opfildte Klæder og overskyllede af Søen. Den Ene havde taget den Anden i Haand for at holde fast i hverandre og gribe Baaden eller de Ræntrede, naar de naaede Land, før Søen igjen rev dem med sig tilbage. Alt gik heldigt, Baaden holdt sig paa ret Køl, de Skibbrudne vare frelst.

Peter Bos rystede Vandet af sig. „Uh!“ skreg han. „Det var dengang, jeg gif tilføes.“

„Ja, og nu gjør vi det om igjen,“ sagde Jakob. „Der er flere derude. Gaa op til Hans Jørgens!“ tilføiede han, henvendt til en Anden, „lad ham komme herved med sin Bogn, saa kan han kjøre Herren og hans Datter hjem til mig.“

Han vilde atter gaa ned til Baaden, men blev standset af den gamle Mands Taffigelser. „Derude

forbød De mig at tale om Penge," sagde han, „lad mig nu faa Lov til at udtrykke min ringe Tak, saa godt som jeg kan." Med disse Ord tog han atter Tegnebogen frem, og delte dens Indhold mellem de sex Fiskere.

Den unge Dame stod med sin Arm i Faderens og smilede til den Forbavselse, hans rundelige Gæmildhed vakte. Da den Gamle havde uddelt hvad han havde, tog hun en lille rød Silkepung frem og rystede hele dens Indhold ud i Peters Hat.

„Du skal have mest, Du!" sagde hun til Ræmpen.

Peter Bøs stirrede et Dieblif maalløs ned paa hende. Han havde sat Benene ud fra hinanden og holdt Haanden over Pengene i sin Bordsugs Hat. Bludselig fandt hans Glæde Luft, og han udbrod først i et Hvin, dernæst i et næsten uforstaaeligt Engelsk:

„Hvis jeg talte ret, Velbaarne! saa flyede De mig sexten Sedler til 9 Daler dansk Stykket; jeg kender Deres Mønt saa nøie, for jeg har været fem Aar i Prison hos de kjære Engelskmænd. Det gjør over hundrede Daler, uden at tælle den fine Frues Guineer, som noiagtig skulle blive delte mellem mine Kammerater. Vi kysse paa Haand og sige mangfoldig Tak til den ædle Mylord, — tusind Millioner Tak! De har bevist Dem som vor allerkjæreste Ven og — og —" Han standsede, rystede Jakob i Koften og hvilede: „Hvad hedder Belgjører paa Engelsk?" — Der blev ikke Tid til at faa Ordet oversat, Glæden overvældede Peter aldeles. — „Uh! Herre Jesus!" skreg han. „Hvad vil Ane sige til lit dette hersens?" Dermed stak han Pengene i Lommen, snurrede sig rundt og løb ned til Baaden.

Atter gif det lille Fartoi ud til Braget og med den

samme Held som første Gang, en halv Time efter vendte det tilbage igjen, denne gang besat med Matroser og flere af Skibets Officerer.

„Hvem er den gamle Herre, vi fik ind før?“ spurgte Jakob underveis.

„Det er Lord Lesley,“ svarede Officeren, „engelsk Guvernør et Sted nede i Indien, jeg troer i Benares. Han har lagt Reisen hjem over Land, gennem hele Europa, for at undgaa Franskmændene, og bjerget alle sine Rister med Guld og Diamanter, til de nu ligge og skvalpe omkring derude. Vi toge ham ombord i Lybæk. Damen med de smaa Fodder og sorte Dine er hans Datter, deilig! — hvad? men fordringsfuld og forvænt som en Prindsesse. Vi har havt vor Hyre med hende, kan De tro, hendes Rahyt kostede mere Opvartning end Chefens. Saa frøs hun og svøbte sig ind i Herminelin og Svanedun, til vi fik reist Raffelovn dernede. Saa lugtede der af Tjære, og der maatte lufte ud og røges overalt. Saa skulde der brede Tigerkind og Buder for hende paa Dækket og stilles Seil op, medens Solen skinnede. Naar vi saa havde arbejdet os trætte, fik vi et Bink af hendes hvide Haand, eller et Blik af hendes brændende Dine, det syntes hun var god Betaling. Med alt dette har denne fristende lille Djævel havt ligesaa mange Tilbedere ombord, som vi vare Officerer, og saa slog hun kun med Nakkens ad os Allesammen.“

Før Baaden atter gik ud til Braget, blev dens Besætning afløst af et nyt Mandskab. Jakob havde trukket sin Kofte af, indenfor denne kom hans Uniform tilsyne, han navngav sig som Befalingsmand paa Stedet, og modtog de engelske Officerers Oresord paa ikke at forlade Den uden hans Minde. Da han gik op paa

Stranden, studsede han ved at se Lord Lesley, som han troede hjemme hos sig, spadserer frem og tilbage imellem Marehalmen. Lidt borte sad hans Datter paa en Sten, endnu trolig indhyllet i Sætroien. Hun havde bundet et Lommetørklæde over sit Haar, hendes blege og fine Ansigt stak frem over den grove Matrosklædnings opslagne Krave. Mulatpigen sad i Sandet foran hende, den unge Dame havde sat begge sine Fødder op i hendes Skjød. Da Jakob kom hen til dem, og hun bemærkede hans Uniform, klappede hun i Hænderne og gjorde derefter en Hilsen som en Soldat, med Haanden op mod Findingen.

„Men hvad betyder dette?“ spurgte han. „Er Bognen ikke kommen?“

Hun smilede og pegede med Fingeren over Skulderen. Lidt oppe paa Land holdt en Bogn.

„Hvorfor tøver De da hernede?“

„Hun vilde ikke,“ svarede Lesley i en Tone, som om dermed alt var sagt, og han begyndte igjen at spadserer frem og tilbage gennem Marehalmen.

„Jeg maatte først se, hvorledes det gik de Andre,“ sagde hun. „Det var jo ikke længer os, som svævede i størst Fare hernede.“

„Men De gjør Uret i at tøve her i et saa forrygende Veir. — Desuden,“ søiede Jakob til, „saa De ikke, at Briggen strøg Flag, idet den tørnede paa Revet? Det vil sige, at den overgav sig, det vil sige, at De ere mine Fanger og nøiagtig maa lystre, hvad jeg befaler.“

„Er jeg ogsaa Deres Fange?“ spurgte hun med et trodsigt Smil.

„Ja, ogsaa De. Det stormer haardere end før og

Regnen bliver ved, derfor befaler jeg nu, at De skal begive Dem bort fra Stranden."

"Men hvorfor raader De Andre til Skaansel, naar De tager saa lidt Hensyn til Dem selv?" spurgte han. "Nu vover De Dem vel ikke mere ud. — Hører De?" Hun udtalte dette Spørgsmaal med en Betoning og med et Blik, hvis seirrige Magt uidentvivel var hende saare vel bekjendt.

"Nu drager jeg først med Dem," svarede Jakob. "Jeg skal føre Dem til mit Hjem, lille og ringe som det er, der kan De tøve, til jeg saaer opsoegt en bedre Leilighed. — Mylord! giv Deres Datter Armen og lad os komme herfra."

"Ja, siden han befaler det, maa vi vel adlyde, vi smaa Stakler!" sagde hun og reiste sig op fra Stenen.

Lord Lesley saae paa Jakob, dernæst paa sin Datter, han lod til at være yderst forbauset over hendes Lydighed.

"For dem derude behøver De ikke at være bange," sagde Jakob, "her er flinke Folk paa Stranden, og i en Storm som den, der blæser nu, er det lettere at komme ind paa Land, end ud fra det."

Kjøretøiet, de gif hen til, var en gammel Høstvogn, forspændt med en Hest og en Oxe. Istedetfor Stole og Hynder var der to vaade Agfjæl til at sidde paa. Ruffen havde rodet sig ned i Halmen og draget en gammel Lærredssæk over Hovedet. Lorden og hans Datter gif rundt om Vognen, som om de undersøgte, fra hvilken Side den bedst lod sig bestige. Den unge Dame strakte sin Fod ud mod det lerede Hjul, men trak den frugtsom og hurtig tilbage igjen.

"Hjælp mig," sagde hun til Jakob.

Han tog hende i sine Arme og løftede hende op og over Hjelene, redte hende et Sæde i Halmen, nede paa Bunden af Vognen. Mulatpigen laa allerede ved hendes Fødder. Derefter forlode de Stranden.

Jakobs Bolig var et lille straataft Hus, omgivet af høie og vidtforgreneede Poppeltræer. Genimod Midten af adskilte en Dør fire Værelser paa den ene Side fra to otte Værelser og et Kjøkken paa den anden. Her havde han naaet boet i nogle Aar, siden Ryholms Fyr paa Grund af den Krigens ikke maatte brænde. Hans Søster Magdalene var Husets Bestyrerinde, en høi, mørk Pige, altid klædt i en tarvelig, meget snæver Hvergarns Kjole, som nu paa Grund af Sorgen var farvet sort. Et strengt og alvorligt Ansigt med en dyb Rynke midt i Panden, et blankt, kastaniebrunt Haar, omgivet af en lille, snehvidt di Rappe med to Sløiser af hjemmefarvede sorte Silkebaand; den en Kvinde, der ligesom Bienen kun syntes at have fundet sin Tilværelses Maal i Arbeidet, som forstod at spare, at undvære og forsfage, som fortsagt besad en Mængde agtværdige Egenskaber, men ikke syntes at kjende en eneste af de elskværdige. Alt var lustigt, var skinnende, var hvidt i dette Hus, hvor Magdalene begyndte sin Syssel længe før det blev lyst, stille og lydløs, uafbrudt beskæftiget, uafbrudt i Kamp med enhver Plet og ethvert synligt Støvgran. Alt var tavs og fredeligt omkring hende, men det var mere Dødens og Dødens Fred end Livets, som herskede derinde.

Da Vognen naaede Huset, kom Magdalene ud i Døren.

„Jeg bringer her tre Skibbrudne,“ sagde Jakob. „Gaa ind og hent en Stol, lille Magdalene, for at de kunne komme ned.“

„Hvortil behøves en Stol?“ sagde Magdalene, idet hun gik hen til Bognen, løftede Frøken Lesley op i sine arme og bar hende, som man bærer et Barn, ind i Stuekammeret. Den unge Dame saae uhyre forbauset ud, da Magdalene strakte sig over mod hende; men da hun opdagede hendes Hensigt, smilede hun, kastede Sotrøien af sig, og kastede sine arme om Jomfruens Hals og lod hende siggøre hvad hun vilde. Lorden og Mulatpigen fandt paa at stige ned uden Hjælp.

„Se! det er den Leilighed, jeg kan byde Dem,“ sagde Jakob, medens han aabnede Døren til de fire Værelser. „Her er ikke stor Plads, heller ikke synderlig mange Bequemmeligheder; men iaften, naar vi ikke kan se mere ude paa Stranden, skal jeg gaa ned og tale med Præsten i Værelse. Han har større Leilighed.“

Frøken Lesley stod og saae sig om i Værelset. Hendes Dine mødte kalfede Vægge, hvis eneste Prydelse var et gammelt Oliemaleri med en visse Evighedsstrands over, og et Lignis til Tre for den afdøde Højesteretsinspektør, skrevet af Degnen og omgivet af en Christtornstrands, gennemflettet med sort Flor. I Vinduet stod en Guldbuldenlaaf og en bredbladet Myrthe, hver i en hvid Urtepotte. To store, lyseblaa Kister, bemalede med tagstensrøde Roser, og hvis aabne Laag tillode at se en Hærskare af hvide Linnedparker, vare stillede op mod Væggen; og disse Vægge vare saa friske og hvide, som om de havde modtaget deres Farve igaar, det sandbestrøede Gulv var nylig vasket, Messingtøiet ved Døren straaede dem imøde.

„Jeg vil ikke ned til Præsten,“ sagde Frøken Lesley bestemt og ivrigt. „Hvad skulle vi hos ham? Her er smukt, her er hvidt, her er rart, jeg vil blive her, saalænge

jeg skal være Deres Fange, saalænge De tillader mig at blive," tilføiede hun med et Smil og en yndefuld Bøining mod Magdalene.

„Min Søster forstaaer bedre Fransk end Engelsk," sagde Jakob.

Frøken Lesley saae paa Magdalene, gjorde en Bevægelse med den udstrakte Haand omkring sig, nikkede og kyskede paa Fingeren mod det bariske og alvorlige Ansigt. Det forstod Magdalene; hun lagde sin Haand paa den fornemme Dames Hoved, vendte sig om mod Jakob og sagde:

„Sikken et stakkels Barn! hvad mon hun dog er nyttig til?"

Jakob smilede. „Nu gaaer jeg ned igjen til Folkene paa Stranden, og giver Dem imidlertid under min Søsters Varetægt; hun vil sørge for hvad De trænger til."

„Ja, gaa De kun," sagde den unge Dame. „Nu behøver jeg Dem ikke mere; men De er vel saa god at huske vor Aftale. De tager ikke mere ud til Braget. De har lovet det, saa godt som lovet det, og jeg stoler paa Deres Ord."

Lord Lesley standsede ham ved Døren. „Skulde Skibet holde sig derude," sagde han, „vilde jeg blive glad ved at faa nogle af mine Sager ind. Jeg betaler hvad det skal være for hver Kuffert, Folkene bringe mig."

„Tænk ogsaa lidt paa mig," sagde den unge Pige. „Jeg trænger langt mere til mine Kuffter. De indeholde mine Klæder, min Pynt, mine Livsfornødenheder, og jeg betaler dobbelt saa meget som Papa, for enhver Kuffert. Mit Navn staaer paa alt: Ellinor Lesley. Kan De huske det?"

Da Jakob kom ned til Stranden, vare alle Baade fra de nærmeste Fiskerleier ifærd med at gaa ud og ind fra Braget. Lidt efter Middag, da Stormen var paa det høieste, kæntrede to af Baadene, saa at fige lige i Strandkanten, ser Mand druknede. Med de Dvrige gif det heldigt, Havet syntes at have modtaget de Dffre, det fordrede; Stormen lagde sig, henimod Aften var Veiret klart.

Jakob havde underrettet Fiskerne om Lord Lesleys Dnske. Et af Fartøierne bragte det sidste Mandskab ind fra Briggen, blandt disse Chesen og Tømmermændene; fra nu af gjaldt det altsaa om at finde de to Fremmedes Rufferter. Ellinors Rahyt laa paa Luvsiden af det kæntrede Skib. Vandet kunde derfor ikke trænge ind i den. Børglysene brændte endnu foran Speilet. Alt var i samme Tilstand, som da hun forlod den. Fiskerne steg ned og toge med hvad de fandt. En Baad gif fraborde, ladet med en Overflod af Tæpper og Puder, Væsker og Kasser, andre Baade gif ud, de maatte ile for at bjerger saa meget som muligt, medens Daglyset varede, siden det ikke var sandsynligt, at Braget vilde kunne holde sig paa Revet til næste Morgen.

Da Jakob om Aftenen kom tilbage fra Stranden, fandt han hele Huset i Bevægelse. De fire Værelser, som Englænderne havde lagt Beslag paa, vare alle oplyste og Gardinerne sammenhæftede ud mod Veien. Magdalene stod i Gadedøren, hendes Ansigt var endnu mørkere end sædvanligt.

„Det er nogle besynderlige Folk, Du har bragt os,“ sagde hun. „De vende op og ned paa alt. Først kunde de ikke taale, vi fyrede med Tørv i Ovnen, der maatte skaffes Bøgebrænde. Saa bleve de store Vinnekister og

næsten alle mine rare Sengedyner slæbte ud, saa vilde Frøkenen have Vinduerne op for at skaffe frisk Luft."

"Stakkels Barn!" sagde Jakob. "Hun har faaet nok af frisk Luft for idag. Hun trænger mere til en varm Seng og til tørre Klæder."

"Jeg har laant hende mine," sagde Magdalene, "men hun var nær ved at græde, da hun fik dem paa. Mage til hendes har jeg aldrig seet: Kammerdug og Raschemir, Fløil og Atlast, Silkestøpler med Saaler, ikke tykkere end Papir. Den gamle Herre sidder og skriver op i sin Tegnebog, Mulatpigen jager omkring som et Egern og feier alt Sandet af Gulvene. Vi lode dem saa det fjønne Sengetæppe, jeg strikkede til Dig sidste Juul, og som Du ikke selv nænnede at bruge; da jeg kom ind igjen, havde hun bredet det ud foran sig paa Gulvet og sat sine Fødder paa det. Hun betragter mig som et Maleri og føler paa mine Klæder. Der er et Overmod i hendes Bæsen, en Driftighed i hendes Smil, som fornærmer mig. — Hvad er det for Mennesker?"

"Det er Folk, over hvem Lykken og Rigdommen har udbredt alle sine Gaver, og som ere vante til at se Enhver bøie sig for deres Villie. Det kan vi ikke forandre, lad os derfor bære os ad som de Andre. Imorgens hang deres Liv i en Sytraad, medens de rede derude paa en Plank i Havet, i aften ville vi bære over med dem og gjøre dem lidt tilgode."

Jakob blev afbrudt af Fiskerne, som kom op fra Stranden med den første Ladning af Lordens bjergede Sager. Den gamle Mands Glæde kjendte ingen Grændser. Mulatpigen lod derimod til at være fortvivlet over den Tilstand, hvori hun modtog sin Hersterindes Hellig-

domme. Fiskerne havde hjerget alt, det var afgjort, men uden at tage Hensyn til, hvorledes det skete. Borlys og Toiletæsker laa indsvøbte mellem Fløielshætter og Florskjoler, andre Pakker vare forsvarligt sammensnørede med Ender af Kabelgarn, der efterlode deres tjærede Mærker paa det hvide Silke. Et Skrivertoi havde udbredt sit Indhold over de stufne Tæpper. De fleste Pakker dreve desuden af Søvand. Lorden tog intet Hensyn til disse Smaaueheld. Han sad foran en af de aabnede Kuffter og uddelte rigelige Beviser paa sin Tak. De jublende Fiskere forlode Huset med Undtagelse af Peter Vos, som blev fæstet af Lorden til at gaa ham tilhaande, saalænge han tøvede paa Den.

„Uh!“ sagde Peter. „Det kan vi nu takke mit belevne Væsen for, og saa, at jeg kan snakke Engelsk næsten bedre end Lorden.“

Peter Vos var ogsaa en uskateerlig Tjener, han vidste Raad for alt og forstod sig paa alt, idetmindste troede han det selv. Da Ellinor fandt, at det trak igjennem Ruderne, bragte Peter næste Morgen Dens Snedker med to Fag dobbelte Vinduer til det ene Bærelse. Han tog Døren af og slog Tæpper op istedetfor, han flyttede Møbler og vedligeholdte et uafbrudt blussende Baal i alle Ovne. Ellinor laa paa Sofaen, indhyllet i Tæpper, og sagde, hvorledes alt skulde ordnes, Peter udførte hendes Befalinger med Lyft og god Villie, blev aldrig træt af den unge Dames Luner og var bestandig rede, hvor han troede, han kunde skaffe dem en Fornøielse. Lord Lesley stod og betragtede en „Uro,“ som hang under Loftet, Brydelsøer, der tidligere vare almindelige paa Landet, og som bestod af smaa Kvadrater af flettede Halmstraa, ophængte i en fin Traad under hverandre. Den svageste

Luftstrømning i Værelset bragte disse Kvadrater i uafbrudt Bevægelse. Deraf havde Kunstværket faaet Navn.

„Deres Herlighed holder af den Tingest der,” sagde Peter. „Men hun er ikke rigtig fin, vi har dem, der ere bedre. Jeg skal flette Dem en til at hænge op i Deres Stue, naar De kommer hjem, en, som forestiller en Flaggermus, med Traadene i Flaben og pæne røde Fjer agter ude.”

Peter var tillige en nøisom Tjener, og tog tiltakke med alt. Naar Ellinor bortkastede et Par af sine Handsker, stat han dem til fig. „Dem kan jeg faa mig en god Pengepung af,” sagde han. Ethvert lille Stykke Silketoi opsamlende han og gjemte. „Det kan man klippe nogle pæne Baand af til min Kones Hat, og det kan jeg faa en rar Duffekjole af til min lille Datter.”

„Har Du da Børn?” spurgte Lorden.

„Uh, nei! men hvis Deres Herlighed tøver lidt hos os, og disse gode Dage vare ved, saa faaer jeg dem vist.”

Da hans Sommer nu bugnede af alle de fundne Gjenstande, stillede han sig hen for Lorden, før han den første Aften forlod Huset, og spurgte, om han ikke skulde visiteres, for det brugte de, medens han var paa Holmen, naar Mandskabet gif fra Arbeide.

Dagen efter Skibbruddet stod Braget endnu paa Reulen. Veiret var mildt, man følte neppe Vindens Aande. Baadene vedbleve at gaa ud og ind og bjergede alt, hvad der var ombord. Jakob Trolle havde ikke seet noget til sine Gæster. Gardinerne vedbleve at være nedtrukne for Vinduerne, alt syntes uddødt bag dem. Peter Bos sad paa Gulvet foran Døren ude i Forstuen og ventede paa, at det maatte behage Herskabet at kalde.

Til Tidsfordriv stillede han sin Hat foran sig og gav sig til at tælle sine Penge. Magdalene havde havt Theen færdig fra den tidlige Morgen, været nede og laant et nyt Thestel hos Præstens; men det blev Middag, inden Nogen lod til at vaagne derinde.

Lord Leslens første Beskæftigelse, efterat han kom iland, havde været at indføre alle de oplevede Begivenheder i sin Dagbog; dermed sluttede han den første Dag, dermed begyndte han igjen den næste. Ellinor vaagnede, træt og angrebet; hun betragtede siden igaar Aftes alt det nye og fremmede omkring sig som et Skuespil, der blot var til for hendes Skyld. Hvergang Tankerne vendte tilbage til Skibbrudet, forenede de sig i et bestemt Billede, det var Jakob Trolles. Hun havde fra første Dreblik givet Agt paa ham, seet de Andre skælve, medens han sad tavs og stille med hævet Bænde foran Faren. Hun havde været Vidne til Fiskernes Glæde, da Baaden naaede Land, til Triumfen, Selvtilfredsheden over Seieren; han alene blev den Samme, stod med Hænderne i Roften og saa omkring sig, som om alt dette var en dagligdags Gjerning. Der var en forunderlig fængslende Magt i denne fordringsløse Tavshed og Selvfornægtelse, som allerede flere Gange havde tvunget hende til at adlyde hans Villie, medens han ikke lod til at ville bøie sig under hendes. Det var igjen noget nyt. Hun syntes, at han maatte kunne alt, beherske alt; der laa en uhyre Villieskraft i hans høie, firskaarne Bænde, en uendelig Fromhed og Mildhed i hans Dine, en Renhed, der vidnede om, at Hjertet hos denne Mand endnu var et ubeskrevet Blad.

Det var hendes Tanker, da hun vaagnede om Formiddagen, medens Solen skinnede ind i Stuen og Graa-

spurvene kvidrede ude under Straataget, og medens hun stirrede hen over alle sine aabne Kufferter og Kæffer, der indeholdte de Skatte af Bynt, af Luxusgjenstande og Overdaadigheder, hun havde sammenhobet paa Reisen gennem Europas Hovedstæder.

Efterat have fortsat disse vaagne Drømme en Tidlang, stod hun op, og lod Mulatpigen flæde hende paa. Udenfor hørte hun Jakobs Røst. Hun gik til Vinduet, hævede vaersomt et lille Hjørne af det nedhængende Gardin og saa ud. Der stod han, med flagrende Haar, blottet Hals og iført en islandsk, graastribet Uldtrøje. Han havde hængt sine store Søstøpler op paa en Klædesnor, og var ivrigt beskæftiget med at indgnide dem med et Stykke Flæskesvær. Ellinor gyste; det var et forfærdeligt Syn. Hun lod hurtig Gardinet synke og forlod Vinduet. Ligeoverfor denne dybe Prosa maatte nødvendigt ethvert Drømmebillede forsvinde.

Lesley og hans Datter tilbragte hele Dagen med at indrette sig i deres ny Bolig, hvortil det vigtigste af Bohavet i Briggens Officerskahytter blev benyttet. Magdalenes Forbavselse fandt ikke Ord, da hun om Aftenen kom ind i Ellinors Værelse. Hun saa de tarvelige Vægge beklædte med persisk Silketoi, Gulvet skjult af Tæpper, Hynder og Puder i rige østerlandske Farver. En bedøvende Varme, en krydret Bellugt strømmede hende imøde. Midt imellem disse opstablede Hynder og Puder laa Ellinor og bladede i en Billedbog; Ellinor, som igaar var kommen hende imøde i Jakobs gamle og plettede Sottrøje, og som siden havde maattet tage tiltakke med hendes Klæder, var i aften forvandlet til en vidunderlig deilig Fe, indhyllet i en Sky af Flor og Silke, et Billed, taget ud af de østerlandske Eventyr.

Til denne Luxus, dagligdags Fornødenhed for Besidderinden, passede dette fine, voreblege Ansigt, med dets sorgløse Smil, de mørke, feirrige Dine og smaa, hvide, ørfesløse Hænder. Midt i Bærelset, paa Skindet af en bengalsk Kongetiger, hvis udstoppede Hoved og gule, funklende Dine syntes at leve, laa Mulatpigen i sit Lands Dragt og stirrede op i Loftet.

Ingen af dem reiste sig, da Magdalene drog Dør-tæppet tilside uden at vove at træde ind. Ellinor strakte hende sine Arme imøde, smilede og sagde:

„Kom nærmere, hvorfor bliver De staaende? — De betragter mig saa nøie. Det er Ansha der, hun vilde have det saaledes. Vi ledede os, og vidste ikke, hvormed vi skulde fordrive Tiden. Saa pyntede hun mig. — Kom dog herhen, kjære Frøken Magdalene! sid ned hos mig, saa skal jeg vise Dem alle de morsomme Smaating, jeg bringer hjem med fra Indien.“

Ansha flappede i Hænderne, tvang Magdalene til at sætte sig ned paa Gulvet, og tømte Kasse efter Kasse for hendes beundrende Blikke.

Om Formiddagen bragte to Færger fra Samsø de engelske Officerer og Matroser over til Aarhus. Lesley havde i den Anledning en Samtale med sin Datter for at faa at vide, naar hun mente, de kunde forlade Den. Ellinor var saa blid, saa søielig, hun vilde naturligtvis tage bort strax, hvis det behagede Faderen; men hun følte sig blot overbevist om, at hun ikke vilde naa levende til England, før hun havde udhvilet sig allermindst en Maaned efter sine udstandne Gjenvordigheder. Dermed var den Sag afgjort, og der blev for det første ikke talt mere om Reisen. Lord Lesley lod Peter Bos gjøre hans

Bøsser rene, og gif ud med Jakob og skød Sælhunde paa Holmene.

Der forløb nu fjorten Dage paa en temmelig ensformig Maade. Efterat have faaet Bugt med Sælhundene, gav Lorden sig til at fiske. I daarligt Veir blev han hjemme og fyldte sin Dagbog med værdifulde Oplysninger om Folkeslaget og Levemaaden paa Samsø. Fiskerne velsignede den rige Mand, der gif ud og ind af deres Hytter, som om han var hjemme der, som havde et Smil og en aaben Pengepung for Alle. For Peter Bøss var Lesley et Forsyn.

„Uh!“ raabte Ræmpen. „Bare dette hersens Sjør varer ved en Maanedstid endnu, saa har jeg mig til et godt Huus og til gode Redskaber; saa vil Ane sliffe sine Fingre efter mig.“

Ellinor pyntede sig. Naar Veiret var godt og Solen skinnede, gif hun ned til Stranden og samlede Smaastene og Muslingeskaller med Ayscha. Braget laa endnu ude paa Revet, lidt mindre end før, lidt mere forslaaet af Søen; det kaldte Tanken tilbage paa Jakob, men hun undveg denne Tanke, hun kunde ikke glemme Søstørlerne og den islandske Uldtrøie. Der behøvedes fulde otte Dage, før hun havde overvundet sin Uvillie saavidt, at hun sendte Ayscha ind for at spørge, om han vilde være færdig Klokken tre, for at spadserere ned og vise hende Ruinerne af Brattingsborg. Jakob havde ingen Tid den Dag, han skulde betale Folkene Lønning. Næste Formiddag kom Ayscha med en ny Gilsen. Da skulde han ned og exercere med Mandskabet. Ellinor blev høist forbauset og beklagede sig til sin Fader. Saa lidt Hensyn havde endnu aldrig Nogen taget til hendes Ønsker.

Men den tredie Dag gif de ned til Brattingsborg, og Jakob fortalte hende de gamle Sagn og sang Marik Stigs Viser for hende, og viste hende Kæmpegravene og alt, hvad der mindede om den svundne Helteslægt, der selv havde skrevet sine Minder omkring paa Den, længe før Historien blev istand dertil. Ellinor lyttede til hans Ord, medens han manede henseerne Tiders Færd frem og ligesom illuminerede Egnen omkring hende. Der lyste et forunderligt straalende Liv fra hans Dine, en dyb Følelse, som kun fandt Udtryk i jevne og dagligdags Ord. Det lød som Suk og Klagesang, denne Skildring af Fortiden og dens freidige Kampe, sammenlignet med de plyndrede Havne, den mistede Flaade og den dybe Fornedrelse, hvorunder Landet nu sunkede.

Det var silde om Aftenen, da de vendte tilbage. Præstefonen fra Besser havde imidlertid været ovre i Besøg hos Trolles, som det i al Hemmelighed var blevet aftalt mellem hende og Magdalene. Den gamle Dame vilde se Ellinors Bærelse, blev staaende paa Dørtrinet og kiggede ind, fordi hun ikke vovede at sætte sine Fødder paa Tæpperne, stirrede paa alle de udbredte Herligheder, studsede og korsede sig og rystede paa Hovedet, ligesom hendes Veninde Magdalene.

Efter Besøget paa Ruinen spadserede Ellinor næsten hver Dag nogle Timer med Jakob. Som oftest fulgte Ansha med. Han førte hende ind igjennem Klitterne, nedenfor hvilke Havet larmede og skummede under Efteraarsstormen, han viste hende om i Fiskerleierne. Det var næsten altid ham, der talte, hende, der lyttede til. Folkene skildrede han, Nøisomheden, Forsagelsen, Kampen for det daglige Brød. Hun hang ved hans Arm, vadede modig igjennem Sand og Lyngbuske, indspøbt i en stor

Belsværkskoste, med ophæftet Kjole og en vatteret Silkehætte, der næsten skjulte hendes lille, blege Ansigt. Det smaa blev stort for hende under Jakobs Ord; Egnen fik Blomster, hvor de gif. Hun saae med større Opmærksomhed paa de alvorlige og kolde Ansigter, de kom forbi; hun begreb, at der kunde skjules Skatte under disse Pjalter. Hans Ord gjorde Gravene levende og vækkede Røster, der tidligere havde slumret. Hende, for hvem alt bestandig havde været Spøg og Sang og Solskin, gjorde disse ensomme Vandringer tavse. Søfuglenes sorgmodige Skrig, Havets evige Larmen, Brændingen og den flagende Vind kaldte dybe, alvorlige og religiøse Stemninger frem; hun følte sig rigere end før, nei, hun følte sig blot lykkeligere; det oplod hendes Dine, det udvidede hendes Hjerte. Tav han, bad hun ham at fortælle igjen, og dog lagde hun altid mere Værde til hans mørkeblaa Dine, til hans Stemmes dybe Klang og det tungfindige i hans Smil, end til den Egn, han skildrede.

„Det skulde de se hjemme,“ sagde hun fiden til Ansjaa og Io. „Mig, Ellinor! vadenne med mine smaa, nydelige Fødder gjennem Bunker af vaadt Tang og Lyngbuske, i et forfærdeligt Stormveir, omgiven af skrige Fugle og støttet til en Mand med et affkyldt strikket Tørklæde om Halsen, en Mand i en tyk Kofte med Tjære paa, ikke at tale om den Islandske under Koften.“

Næste Dag var hun dog først færdig til at drage ud igjen, og blev bedrøvet, hvergang Jakob ikke kunde følge med.

Efter fjorten Dages Forløb kjendte Ellinor enhver smuk Spadseregang og enhver Udsigt paa Den, men hun

vedblev ligesuldt sine Vandringer med Jakob. Det var kun Gjenstanden for deres Samtale, som havde forandret sig. Uden at han egenlig vidste, hvorledes det skete, forstod Ellinor at bringe ham til at tale om sig selv, om hans Barndoms Livovre paa Holmen, fattigt paa Handling, men rigt paa Drømme. Han skildrede Ensomheden, der ikke blot havde kaldt Tanke, men ogsaa Fantasi, Længsel og Haab, alle disse Kjærlighedens Børn tillive. Hun gik lyttende, bøiet over mod ham, tog tre Skridt, medens han tog et, og overlod til ham at vælge Veien. Han var for hende ikke blot det høieste Udtryk af mandig Kraft, men fængslede tillige som en hemmelighedsfuld Bog, hvis Indhold hun længtes efter at kjende; et vellydende Instrument var han, som hun bestandig forstod at afløse de Toner, hun helst ønskede at høre. Alle de Billeder, hvormed han befolkede sine Drømmes Paradis, stode klare og tydelige for hende, og naar hun siden blev alene og sad og gynge sig i sin Stol, med Anscha for sine Fødder, naar hun lyttede til det Echo, hans Ord havde efterladt i hendes Hjerte, da gjenfandt hun næsten altid sig selv i disse Billeder, og det, der ikke lignede, tilegnede hun sig alligevel som noget, der kunde ligne.

Atter skiftede Gjenstanden for deres Underholdning; da var det hende, der fortalte om den gamle Lesleyske Slægt, hvis Rigdomme og udstrakte Besiddelser næsten indbefattede en af de skønneste Provindser i England; om Hertugen af Cleveland, som til en Hoffest lod sine Heste beslaa med Guldsko; om Onkel Wentworth, der havde jaget en Hjort i lige Løb to Dage tilende, uden dog at komme ind over Naboenes Grændser; om hendes lille Hund, som Lord Lesley havde taget en Plads til i

første Rahyt, da den skulde bringes over fra England til Indien, og som blev bidt af en Slange. Hun fortalte om Nyscha, der var en Datter af Rajahen af Travancore og en Slavinde fra Raschemir. Efter Fyrstens Død besteg hans Gemalinde Baalet. Lord Lesley vilde frelse hende, men kom for sent; hendes Søn havde allerede antændt det. Ellinor købte den ulykkelige Kvindes Datter af en af hendes Slægtninge. Endelig fortalte hun om sig selv, om det yppige Liv i Benares, hvori hun havde været alle Festers Dronning; hvor alt var Sollys og Beruselse for Sandserne, uden tillige at indeholde Næring for Hjertet; hvor man kun søgte Hjemmet for at hvile ud, og Selskaberne, ikke for at høre paa det, der fortaltes høit, men for at lytte til de brændende Ord, der bleve hvistede over Visten.

„Jeg vilde dog maaske være gaaet tilgrunde dernede,“ tilføiede hun pludselig efter en saadan Skilbring. „Det har jeg, mærkværdigt nok, først opdaget her. I Ensomheden har jeg fundet mig selv igjen. Jeg frygter denne Egn, den bringer mig til at fryse, men den styrker tillige; ligeoverfor den melanfolske Alvor, som omgiver mig: det kæmpende Hav, de kolde, stjernelyse Nætter, forsvinder den jagende Drift efter Udspredelse, mit Hjerte groer større, min Tanke hæver sig. Er det ikke forunderligt?“

Han tav til hendes Spørgsmaal, ikke heller røbede hans Ansigt, hvad han tænkte, medens han gik med bøiet Hoved og lyttede til disse frimodige Ord, en Sjæls sorgløse Skriftemaal, under hvilket hun fortalte alt hvad der faldt hende ind. Ligeoverfor ham var hun ikke længer under Vaaben, hun havde overgivet sig værgeløs, maatte han da ikke være dobbelt frygtfuld for at tilintetgjøre

et Herredømme, der var indrømmet ham som en Gunst, ikke som en Ret? Men i disse Diebliffe, medens han grundende gif og lyttede til hendes Ord, som til en lille Fugls Sang, man ikke vover at forstyrre, blev det ham først ret klart, hvor grændseløst det Herredømme egenlig var, som hun havde vundet over ham. Kjærlighedens Frygt og hele Undseelse opfyldte hans Hjerte, han fandt i enhver af hendes Skilbringer et Udtryk for en ædel og fribaaren Natur, der ikke frøb i Skjul for sig selv, noget jomfrueligt og uberørt, som beviste, at Verdens Hyløning og Tilbedelse, det forvænte og fordringsfulde hos hende, kun var et Støv, der havde lagt sig paa Overfladen af hendes Sjæl; indenfor var der en ren og straalende Glade.

Det var hans Stemning og Tanke, medens han gif ved hendes Side; naar hun forsvandt, længtes han efter Timen til deres næste Møde, gjorde sig Grinde forbi hendes Dør, misundte Gylbenlaffen i Vinduet og Afscha, som gif ud og ind, han lyttede efter hendes Skridt, dannede sig henrykkende Billeder af hendes Beskæftigelser, medens hun selv forblev usynlig. Hun vedblev at tale til ham gennem Lyden fra hendes Bærelser, gennem det Lys, de udstraalede, gennem den Bellugt, som strømmede ham imøde.

Midt i denne Hjertets Lovsang og Tilbedelse, løb af og til en sørgmodig Tone, idet han tænkte sig hende stor og ophøiet, og maalte Afstanden mellem dem. Naar de skiltes, forekom han sig desuden bestandig saa ringe og ubetydelig, saavel for det han havde sagt, som for det han havde fortiet. Men indeholder Kjærligheden ikke altid ligesaamegen Frygt, som den gemmer Haab, og hvorledes skulde vel han, uerfaren og mistvivlende,

have begrebet, at hun forstod at tyde hans Tavsshed, at et enkelt Udbrud, en ubevogtet Mine, hans Dines Straaler, var et tydeligt og indholdsrigt Sprog, maaske Musik, maaske Genrykkelse for hende. — Hvem veed det?

„Nu skal ogsaa De skrifte,“ sagde hun en Dag. „Jeg vil vide Deres Mening om mig; ikke hvad De tænker i dette Dieblif, thi saa vilde De maaske svare med en Høflighed, men hvorledes De bedømte mig i de første Dage, vi kom hertil. — De frygtede mig, De undveg mig, Deres Ansigt havde et Udtryk næsten som Medlidenhed. — Jo, jeg saae det nok.“

Jakob gik og stirrede ned i Sandet.

„Hvorfor tier De? Tør De ikke sige, hvad De tænkte.“

„Hvorledes skal jeg kunne bedømme Dem?“ sagde han. „Jeg, der intet veed og intet kjender, jeg, der kun har seet Kvinden, ligesom jeg tilføes saae alle de Landes Skjønheder, mit Fartøi seilede forbi, flygtigt og i Afstand.“

„Det er ikke noget Svar. De søger at undvige mig.“

„Nu vel!“ vedblev han, og det syntes, som om det i Begyndelsen kostede ham Møie at faa Ordene frem, saa frygtfuld og afbrudt lød hans Stemme. „Jeg taler da kun om den første Tid af Deres Ophold her; da saae jeg i Dem en af disse blændende og farverige Naturer, udviflet i en renere Luft, under en varmere Himmel, og som næsten altid tilintetgjøres af den samme Magt, der hævede dem, ligesom Solen giver Blomsten Duft og Farve, og igjen bringer den til at visne. Jeg tænkte mig i Dem et af Rigdommens og Lykkens hjærtegnede og forkjælede Børn, som tro sig stærke i Faren, fordi de

aldrig have prøvet den, som anse Pligten for en Steen, man helst gaaer udenom, som kun kjende een Lov, Afvegling, een Billie, deres egen, een Trang, Hylbning og Tilbedelse, det vil sige: Nydelse og Bevægelse, en Feber, der først ophidser og siden sløver, og lader os hungre foran de fyldte Gade."

"Anseer De det da for Uret, at vi bringe saameget godt og behageligt ud af vor Tilværelse, som vi kunne, og er det vor Skyld, at man skatter og hylder os? Jeg skal ikke kunne sige det, men det er idetmindste vor Fortjeneste, at vi ikke bukke under for denne Hylbning. Tilgiv, at jeg afbrød Dem og bliv ved. De har vist mere at sige."

"Nei, ikke mere. Jeg blev bedrøvet i min Frygt for, at en saa rig Tilværelse skulde gaa tilgrunde, fordi den ikke besad Kløgt nok til at nyde med Maade, Styrke nok til Afholdenhed, Hjerte nok til at skabe sig Lykke i Andres Tilværelse. Som en Svale syntes De kun at berøre Overfladen af Vandet, uden at kunne gaa til bunds i det."

"Og hvad saae jeg da paa denne Flugt, min Ven! Himlens Skjønhed speiler sig jo blot paa Overfladen, nede i Dybet bo mørke Aander; man henter mere Sand end Berler op derfra."

"Ja vist, De har Ret i alt, og jeg har taget feil i alt. Det var ogsaa kun om Fortiden jeg talte, hvad jeg troede dengang, troer jeg nu ikke mere."

"Men nu Dem," sagde hun, "spørger De mig ikke, hvad jeg tænker om Dem?"

"Nei, det spørger jeg ikke om, thi De har vist slet ikke gjort Dem den Uleilighed at tænke over mig."

"Troer De?"

„Ja, og jeg skal sige Dem hvorfor. Saalænge man gaaer omkring i Ensomheden, voger Tanken, de store Ideers Moder, Begrebet udvides, men det ydmyge Sindelag vinder ikke derved. Man faaer ikke Leilighed til Sammenligning med Andre, seer ikke, hvad man fattes for at naa op til dem. Da De kom, lærte jeg først at maale Afstanden; jeg syntes jeg blev mindre end før, jeg begreb, at jeg manglede meget. Det De fordrede, tænkte jeg mig, stod i Forhold til det, De var vænnet til at se og modtage i Verden: større Klarhed i Tanken, større Rigdom i Følelser, bedre Sæder; jeg er fattig paa alt; De har vundet ved Ensomheden, siger De, jeg har tabt ved den, jeg kan ikke naa op til Dem. Hvorfor skulde de da beskæftige Dem med mig?“

„Er det Deres Mening om Dem selv?“

„Ja, i Sandhed, jeg har ingen bedre.“

„Den ulykkelige Løitnant!“ sagde Lorden samme Aften til Ellinor, „han ligner sig jo ikke mere selv, og forekommer mig aldeles forvandlet i de sidste fjorten Dage.“

„Synes Du?“

„Ja, og Du behøver ikke at spørge om Aarsagen, siden det sandsynligvis er Dig, der har fremkaldt den. Til mig har han vel aldrig omtalt Dig, han undviger endogsaa omhyggelig enhver Fristelse dertil, men paa samme Tid interesserer han sig kun for Dig, det kan ikke dølges. Der fattes nu blot, at han skulde vove at erklære sig.“

„Det vil han aldrig gjøre,“ svarede Ellinor bestemt. „Jeg holder af at høre ham tale, det er sandt, han er opmærksom, i høi Grad fordringsløs og taknemmelig for mit Selskab, se det er alt.“

„Ja, det behøver Du da ikke at forfikre mig om,“ svarede Lorden leende. „Ellinor Lesley, Hertugen af Cleveland's Niece og en Maanedsløitnant paa en lille Kanonbaad! — Men hvis han nu alligevel skulde vove en saadan Erklæring?“

„Hvis han vover det,“ svarede hun bestemt, „blot med et Ord, blot med en eneste Stavelse, saa er han fortabt!“

Næste Formiddag vandrede de atter igjennem Den, og Ellinor prøvede paa at forny Samtalen fra igaar, men uden Held. Havde Lordens Ord maaske bragt hende nogen Kundskab, som hun hidtil savnede, trængte hun til Visshed, eller legede hun kun med Faren? Det er uviist, men det lod næsten, som om hun idag higede efter at fremkalde den Tilstaaelse, hun igaar havde anseet for umulig; hendes Røst havde en blødere og mere hengiven Klang, hun lænede sig fortroligere til ham, betragtede ham med disse vidunderlige Bine, medens hun talede; hun hørte hans Stemme skjælve, uden at han dog røbede, hvad der foregik i hans Indre. Hun betroede ham endelig, at Lord Lesley længtes efter at komme tilbage til England og kun efter hendes Bøn havde opsat Rejsen endnu i fire Dage, saa maatte de skilles. Hun saa det Indtryk, denne Tidende fremkaldte, hans Arm rystede under hendes; men han bøiede sit Hoved og tav.

Altjaa om fire Dage, — dertil var intet at sige; han beklagede sig ikke engang derover. Var det ham da saa let at skilles, eller var hans Sorg saa dyb, at den ikke kunde finde Ord til sit Udtryk? — Det vidste Ellinor ikke.

Den sidste Eftermiddag kom Lord Lesley ind til

Jakob for at bede ham og hans Søster tilbringe Aftenen hos dem. Magdalene vilde helst have undslaaet sig, men Jakob kom hende i Forkjøbet og modtog Indbydelsen. Nu fik Magdalene travlt. Den sorte Silkefjole maatte strynges ud; Strimler og Baand bleve valgte og igjen forkastede.

Inde i Lesleys Bærelse sad imidlertid Ellinor og saae ud af Vinduet. Hendes Ansigt syntes alvorligere end sædvanligt, Anshas Spøg og Kjærtegn kunde denne Gang ikke bringe hende til at le. Peter Vos gik ud og ind af Bærelserne, han havde faaet sig en ny Trøje med et lysegult Tørklæde hængende ud af den ene Lomme, og stive, hvide Brændugs Beenklæder. Ellinor havde desuden givet ham et høirødt Silkeskræf til Halsklæde, det tog han af og lagde sammen, hvergang han forlod Huset, for at spare paa det. Tilsyneladende var han den Lykkeligste af de Tilstedeværende; de Andre havde faaet uden at høste, han høstede uden at saae. Han tændte Lysene og gav sig derefter til at fyre i alle Ørne. Ansha laa som sædvanligt ørkesløs paa sit Tæppe, med Hovedet støttet til Ellinors Stol.

Genimod den Tid, Lorden kunde vente sine Gjæster, kom han ind fra Sidenærelset, iført en pragtfuld, guldbroderet Uniform, prydet med en Mængde forskellige Baand og Ordener. Han gik hen og kyskede sin Datter paa Panden.

„Ah!“ udbrød hun smilende. „Papa har ifinde at imponere i aften. „Dertil behøvede Du da forresten ikke denne Dragt,“ tilføiede hun blødt og lagde begge sine Hænder om hans Kinder. „Din kongelige Mine, dine prægtige, hvide Haar ere tilstrækkelige.“

„Jeg vil hædre mine Gjæster,“ svarede Lesley. „Er

det ikke ret? — Jeg har desuden ifinde at berede vor
Bært en lille Overraskelse."

"En Overraskelse?"

"En Hemmelighed, som jeg først vil røbe, naar
Tidens Fylde kommer."

Peter Bos stod fortabt i Beskuelse af Lorden.

"Uh!" sagde han, "Deres Herlighed seer ud liv-
agtig som en Konge, og saa har De næsten ligesaa
mange Baand og Ordener som Jakob."

"Som Jakob!" gjentog Lorden og hans Datter
med dyb Forbavselse.

"Ja, som vor Løitenant derinde. Nei, han har dog
vist endnu flere, naar vi regne Medaillerne med."

"Hvor har han da sine Ordener fra?"

"Fra alle Verdens Lande," svarede Peter, "næsten
hvert Aar faaer han sig en til. Der løbe de Skibe op
og der løbe de Skibe ned, saa pisser Storm og Sø dem
over paa Samsøes blege Revler, ind i dem finde de
selv Bei, men ud af dem maa Jakob hjælpe. Ja, det
kan da Deres Herlighed forresten snakke med om af egen
Erfaring. Jeg har hørt Præsten i Kirken lyse Himme-
riges Velsignelse ned over ham. Uh! jeg har seet ham
springe midt ud i den kogende Sø, for at redde en lille
Tingest af et Barn, der ikke var større end fra min
Tommeltut og op til Albulen, og dengang havde han
endda næsten revet Rjødets fra Benene paa sin ene Arm,
mens han frelst Moderen og nogle Andre, der ikke vare
bedre farne. — Uh! for Satan! naar han giver Livet
hen for dem, kan de da sagtens give ham deres Kors
og Medailler."

Ellinor sad og lyttede til Peters Ord med dyb
Opmærksomhed, hendes sorte Dine straaede.

„Nu er Klokken snart otte,“ sagde hun lidt efter til Nyscha. „De skulde komme Klokken syv.“

Magdalene var synlig forlegen, da hun traadte ind i Stuen. I Begyndelsen tav hun, eller udtrykte sig mest i Enstavelsesord. Hænderne holdt hun foran sig, omkring et sammenlagt Lommetørklæde. Hun lod som om hun saae ned paa Tæppet, skjønt ikke en Handling eller Bevægelse af de Tilstedeværende undgik hende. Ellinor havde i de forløbne fire Uger gjort en Mængde Forsøg paa at bringe hende nærmere til sig; men det vilde ikke lykkes, Forhold og Begreber, Tanker og Følelser havde lagt et svælgende Dyb imellem dem.

„Hun har bestemt et iegodt Hjerte,“ sagde Magdalene til Præstefonen, „og kan føle for Andres Sorg, hun er aldrig gladere end naar hun faaer den røde Silkepung frem og deler sine Guldpenge ud til Fattigfolk; men hun forstaaer saamænd ikke at tage sin egen Kjole paa, ikke at tørre en Thepotte af. — Jeg begriber ikke, til hvad Nytte saadan en stakkels Skabning kan være her i Verden.“

Jakob har en blaa Kjole med blanke Messingknapper, det var ganske vist ikke hans Hensigt at imponere.

„Hvor han dog seer sørgmodig ud,“ tænkte Ellinor, „saa bleg som iaften har jeg aldrig seet ham før.“

„Det er altsaa bestemt, at De reiser imorgen?“ sagde Magdalene i Samtalens Løb.

„Ja, imorgen maa det være,“ svarede Ellinor. „Mylord anseer det for uforeneligt med sine Blikker som Fader at tøve her længer. Han finder, at min Hud lider i dette barske Klima. Mine Hænder blive røde. Se blot.“ Hun udstrakte smilende to smaa Hænder, som i Hvidhed kun kappes med Thedugen paa Bordet.

„Jeg skal desuden over og pynte Juletræ for Folkene paa Godsset,“ tilføiede hun.

„Men De har jo endnu ikke faaet alle Deres Sager pakket ind,“ sagde Magdalene, med et Blik paa Silkeflosserne og Tæpperne, der beklædte Bægge og Gulve.

„Alt dette tager jeg heller ikke med,“ svarede Ellinor, „det skal blive her, saalænge De bryder Dem om at huske paa mig; naar De har glemt mig, kan De tage det ned og kaste det bort.“

Magdalenes Rynke i Panden blev lidt dybere, hun syntes ikke om dette Forslag, og vendte sig mod Jakob for at finde Bekræftelse hos ham.

„Maa det ikke nok være saaledes? spurgte Ellinor og rakte Magdalene Haanden.

„Jo!“ sagde Jakob. „Det skal være som De siger: — til et Minde om Dem.“

„Og De vil ikke glemme os? det har De jo lovet.“

„Nei, vi vil ikke glemme Dem,“ gjentog han dæmpet.

Magdalene sad og saae over paa ham; begreb hun maaske den Kamp, den Sjæleval, som bulgte sig under dette rolige Ydre, eller frygtede hun for, at han skulde røbe den?

„Ja, nu er det endelig afgjort,“ sagde Lorden, „imorgen reise vi, og derfor skal De tillade mig at tale aabenhjertig med Dem iaften. De har frelst mit Liv, og hvad der vil sige mere for mig, De har frelst min Datters; den Art Tjenester prøver man ikke paa at gjengjælde, fordi det er umuligt, men ikke sandt, min Ven! derfor kan man gjerne ønske at efterlade et Minde om sin Taknemmelighed. Jeg har søgt at gjette Deres Ønsker, spurgt, om der var noget her i Verden, hvori jeg kunde være Dem til Tjeneste; De rystede altid paa

Hovedet og smilede, De troede, Lord Lesleys Taknemmelighed laa i hans Pengepung. En Dag hørte jeg af Peter Vos, at De stod i et Gjældsforhold til en Mand nede i Byen, af hvem De havde kjøbt Huset her. — Dette Forhold er nu berigtiget og afgjort, her er Deres Skyldbrev tilbage; jeg har gaaet og glædet mig over, at jeg fandt paa denne Idée, kan De ville berøve mig min Glæde?"

Medens Lorden talte, var Jakob bleven blegere end før, et Udtryk af smertelig Ydmygelse gik over hans Ansigt. Da Lesley rakte ham Skyldbrevet, trak hans Dienbryn sig sammen, men han modtog ikke Papiret. Magdalene derimod reiste sig i sin fulde Høide.

„Det kan Jakob Trolle ikke modtage," udbrød hun heftig.

Ellinor sad ligeoverfor Jakob; aldrig havde maaske hendes Dine havt en mere bønlig eller mere uimodstaaelig Magt end nu, medens hun saae over til ham og lagde sin Haand ovenpaa hans.

„De maa ikke sige nei. Det vil gjøre Papa saa bedrøvet. — Hører De, — for min Skyld," tilføiede hun dæmpet.

„Ogsaa De!" udbrød han med et sørgmodigt Smil.

„Jeg har ikke vidst et Ord af det hele før i dette Dieblis, det forsikrer jeg Dem." Hendes Haand hvilede endnu i hans, og hun drog den ikke tilbage.

„Hvor De dog kjenner min Broder slet," udbrød Magdalene spottende, „siden De kan blive ved at bede ham om at modtage Deres Gave."

„Og hvorfor skulde jeg ikke modtage den, lille Søster?" svarede han langsomt og blidt. „Mylord har ikke forstaaet os To ret, men han har heller ikke villet

ydmyge os, derfor beholder jeg mit Skyldbrev og takker Dem for Deres gode Villie."

"Det er ret, det er smukt, det er, hvad jeg ventede mig af Dem," ytrede Lesley fornøiet og greb hans Haand. "Nu ikke mere herom. At skrive mig flittigt til, har De allerede lovet, og jeg stoler paa Deres Løfte; til Gjengjæld skal jeg sende Dem mit Billede, det kan hænge der oppe paa Væggen, ved Siden af den gamle Kavalleer."

"Saa kommer det i godt Selskab," bemærkede Magdalene.

"Det er vel en Efterladenskab fra en eller anden af de gamle Herregaarde her i Landet."

"Nei, den Mand er af vor Slægt."

"Han ligner en af mine Forfædre, vel ikke meget, men jeg kommer dog i Tanke om ham, hvergang jeg seer derop. Det var en Viscount Lesley til Redfort-house, berømt som Statsmand og Lovgiver i det syttende Aarhundrede."

"Denne her er noget ældre," svarede Jakob.

"Regner De da Deres Slægt saa langt tilbage?" spurgte Ellinor.

Magdalene saae over paa Jakob og smilede.

"Den Slægt, vi stamme fra, er meget gammel," svarede han.

"Men det har De jo aldrig fortalt os. Og Papa føler dog saa stor Interesse for Slægtregistre. Hvorlangt skal vi altsaa gaa tilbage for at hilse paa Deres Stamme-fader? Lad os sige til det sextende Aarhundrede, der begynde Lesleyerne."

"De maa gaa lidt længere tilbage for at finde den første Trolle," sagde Magdalene.

„Maaske til det fjortende Aarhundrede?“

„Længer endnu. Det ældste, man veed om dem, staaer i Historien om Kong Givke fra Vermeland; han levede før Christendommen blev indført i Danmark. En af hans Frænder tog vort Navn og det Naaben, vi føre siden.“

Jakob trak paa Skuldren. „Alt dette grunder sig kun paa gamle og utydelige Sagn,“ ytrede han, „men dem holder nu Magdalene engang af; de navnkundige Mænd af vor Slægt komme først frem i Sverigs Historie, omtrent 1490, eller ved den Tid; En var Rigsforstander, en Anden Erkebisp i Upsala. Den mest omtalte af dem er dog han deroppe, Herluf Trolle, dansk Ridder, Raadsherre og Admiral.“

Efterhaanden som Jakob fortalte, rettede Lord Lesley sig i Beiret med en Mine af Overraskelse; da han tav, gjorde han et dybt Buf over mod ham. Ellinor klappede i Hænderne og lo.

„O, bliv ved! bliv ved! det er saa morsomt at høre.“

„Om Herlufs Bedrifter behøver min Broder ikke at fortælle,“ udbød Magdalene, „dem læser hver en lille Dreng i Skolen.“

„Søster Magdalene, glemmer, at Mylord sandsynligvis ikke har læst om dem i Skolen,“ sagde Jakob. „Han har desuden saa mange berømte og hæderlige Mænd i sit eget Lands Historie, at han ikke kan huske vore.“

Lord Lesley reiste sig atter fra Stolen og gjorde et dybt Buf over mod Jakob. „Og fra denne navnkundige Admiral stammer De?“ spurgte han.

„Min Slægt gaaer i lige Række fra hans Bedstefader, en anden Linie af den blomstrerovre i Sverig.

Herluf selv døde barnløs, hans Hustru stiftede en Skole af deres Herresæde og gav Godssets Indkomster til den. Det er nu omtrent tre hundrede Aar siden han døde, men derfor er han ikke glemt, hans Bedrift blev til Lykke og Velsignelse siden."

"Og jeg har boet i Deres Huus i fire Uger, Hr. Lieutenant Trolle, uden at vide, af hvem jeg modtog Gjæstfrihed. En Vælling af saa berømmelig en Slægt lever herovre paa en øde Ø, mellem Tang og Sanddyner, Kommandant paa en Kanonbaad!"

"Ja, hvad skal man sige til det?" svarede Jakob smilende, "min berømte Slægt faaer at finde sig deri. Se Dem om, Mylord! vort Slot er blevet til en Hytte, hjælp mig at finde et Sted, hvor jeg kan lade mit Adelsffjold opstætte."

"Deroppe ved Siden af ham vilde De altsaa hænge mit Billede," vedblev Lorden. "Aa ja, Væggen er stor, men efter hvad Peter Bos nylig fortalte, blev Pladsen maasse lille nok, hvis der skulde hænge et Billede af Enhver af dem, De frelst fra Havet derude."

"Lad os ikke tale mere derom iaften," sagde Jakob.

"Jo, netop," udbød Ellinor, "hvorfor skulle vi ikke tale derom, naar det nu glæder mig."

Jakob bøjede sit Hoved under hendes Smil og hendes Dines Straaler, idet han vedblev: "Min Bedstefader var en fattig Mand, han tomrede en bredstærnet Baad, som bar sig godt i Søen, saa hentede han skibbrudne Folk ind fra Bragene. Min Fader byggede Baaden bedre og lod den gaa i Arv til mig. Jeg maa jo gjøre den Arvelod Væ." "

"Og hvormange har De vel hentet ind i Deres Baad?"

„Det veed jeg ikke, man tæller dem jo ikke.“

„Med Deres Herligheds og den naadige Føfens Tilladelse,“ udbrød pludselig Peter Bos, som havde staaet henne i Krogen og lyttet til Samtalen med stor Opmærksomhed, „hvis jeg nu maa give min Beshv i med, saa veed Løitnant det overmaade godt, og jeg skar en Skure i Baaden for hvert Nummer, den bar ind, men han holder bare ikke af, at der snakkes om den Forretning. Hvergang jeg begynder derpaa, sætter han et malisjøs Ansigt op og siger: Hold Mund, lille Peter, pas Dig selv, din Ugle! Men det tør jeg nok sætte min Saligheds Trumf paa, at saadan et Par Dufin eller tre forslaaer alligevel ikke. Hvergang de tude i Rohornet til Skibbrud paa Den, filede jeg bered og tænkte, nu skal vi se paa ny Grimasser, hvergang var Trolle kommen før mig.“

„Ti nu stille, Du!“ udbrød Jakob. „Du leder Herskabet.“

Det var første Gang Ellinor havde hørt hans Røst saa bestemt og bydende, men den skræmmede hende ikke. Hun smilede og nikkede til Peter. „Bliv kun ved. — Du maa nok,“ sagde hun.

„Ja, Løitnanten behøver ikke at misse saadan over til mig,“ sagde Peter, „det er bare en lille Historie, jeg vil fortælle, den fra ifjor med den hollandske Rus. Det var to Dage før Mortensaften, nei, lad mig se, det var sku tre. Et forrygende Veir, Deres Naade, det kunde blæse En Vinene ud af Hovedet som en Røg, naar man ikke passede paa og luffede i for dem. De laa derude og skvalpede omkring og strakte Hænderne iveiret, og naar hun linnede lidt, kunde vi høre dem raabe og mjave om Hjælp. Der sad ni Mennesker surrede fast til Braget.“

„Nei, der sad elleve,” sagde Magdalene pludselig, og hendes blege Ansigt rødmede. „Lad mig tale, Du skal ikke fortælle om min Broder.”

„Ja saa!” sagde Peter, „hvis Frøkenen veed det bedre, — sad der elleve?”

„Ja, jeg veed det bedre,” gjentog hun, og hendes Røst hævede sig og hun vedblev hurtigere og uden at agte paa Jakob, som rystede paa Hovedet og lagde sin Haand paa hendes Arm: „Jeg talte dem allesammen, jeg saa hver Sømand inde paa Land vende sig bort og ryste paa Hovedet, fordi det var umuligt at saa Baadene ud i den rasende Storm. Dagen gik, Veiret blev ikke bedre. Da kom der en Mand henimod Aften inde fra Land og saa sig om og sagde: „Nu maa det voves, hvis de skulle hjælpes.” Med ham gik tre Mænd i Baaden, for at kæmpe sig over til Braget. Den Ene var vor Præst fra Nordby, han sad og sang en Psalme i Jesu Navn, mens han trak paa Aaren; den Anden var en Sømand.”

„Den Anden det var mig,” sagde Peter Vos med et dybt Buf mod Selvfabet, „men jeg sang nok ingen Psalmer.”

„Ud gik Baaden og Rat var over den, og det skreg i Brændingen, som om de onde Aander kaldte paa deres Dfre, men det skreg endnu ynkligere fra de stakkels Folk paa Braget. Og Baaden gik ud til sin Gjerning, og den kom ind igjen, og Gudsfader lagde Styrke i de fire Mænds Arme og gjorde Vinden mild for det lille Fartoi. Da saa Maanen kom frem, lyfte den ned over det hvide Rev, der var intet Spor af Braget tilbage, men inde paa Land talte jeg elleve Mennesker, de saa omkring i Sandet og strakte deres

Hænder iveiret, ligesom de havde gjort derude, og de græd, som de havde grædt ude paa Braget, men nu var det af Glæde. Og Den, der styrede Baaden, og tiggede og bad de Andre om at følge med sig, Den, der kom blødende og forslaaet tilbage, det er ham, Mylord, som der sidder, det er min Broder!" vedblev Magdalene med hævet Røst, og slyngede begge Arme om Jakobs Hals og skjulte sit Hoved ved hans Bryst, for at Ingen skulde se hende græde.

"Uh! ja Gud var det ham," sagde Peter Bos, "det er vistnok. Men jeg tjente alligevel halvfjerde Species og et tykt hollandsk Uhr med et Narreværk*) i, til min Profession."

"Men Søster dog!" udbrod Jakob. "Hvad tænker Du paa, vil Du da tvinge mig til at forlade Stuen?"

Ellinor sad noget i Skygge, lænet tilbage paa Stolen. Hvergang Magdalene vendte sig mod hende, saa hun hendes store Dine hvilende faste og ufravendte paa Jakob; hele hendes Sjæl afspeilede sig i dette gennemtrængende Blik, det var Lykke, Triumf og Begeistring, de udtalte, og naar Jakob saa over, drog hun dem ikke tilbage, det var ham, som atter sænkede sine.

Medens han sad der med bøiet Hoved og Gjenstand for Alles Opmærksomhed, erindrede hun sig den første Morgen, da hun saa ham ude i Gaarden, men Billedet havde nu aldeles tabt sin tidligere Rædsel. Han vedblev at se ned, som om han ikke vovede at hæve sit Hoved, af Frygt for at møde de Andres Hyløning, hun vilde have grebet den solbrændte, furede Haand, hvormed han sad og tegnede paa Borddugens Mønster, hun kunde

*) Orgelværk.

have knælet ned for ham, hun følte i dette Dieblif, at hun sad ligeoverfor en Mand.

Næste Formiddag laa Færgen i Langøre Havn, beredt til at seile over til Aarhus med Lorden og hans Datter. Jakob havde været nede og ordnet alt. Ved Havnen gif Toldforvalteren i Samtale med Præsten fra Nordby, en høi, mager Mand med graasprængt Haar, og iført en gammel, rødlig Præstekjole. Paa hver Side af Broen ned til Færgen stod en Række Matroser fra Kanonbaadene, opmarscherede med deres blanktpudsede Huggelter paa Skuldren.

Det var henimod Middag, før Lorden og hans Datter viste sig. Anscha fulgte ved Ellinors Side og bar hendes Pelskaabe over Armen. Efter dem kom Peter Bos, slentrende med en stor Kuffert paa Skuldren. Lorden havde denne Morgen, som sidste Gave, skænket ham et Par lange Pelsstøvler. Peter bandt dem fast i et Knap-hul af sin Trøie og gif nu og sløitede, medens han betragtede dem med synlig Glæde.

Veiret var graat og taaget den Dag. Af og til faldt en fin Regn, og nede ved Havnen stænkede Søerne op over Stendiget. Da Lord Lesley og hans Datter naaede Stranden, gif Toldforvalteren og Præsten hen for at hilse paa dem.

„Var det denne Herre, der fulgte med ud til Braget?“ spurgte Ellinor. Da Jakob bekræftede det, bøiede hun sig ned, greb Præstens Haand og kyskede den, før han var istand til at hindre det.

„Vi have iafte hørt en rørende Begivenhed, ved hvilken De vovede Livet for at redde Skibbrudne,“ bemærkede Lorden, som Forklaring over Ellinors besynderlige Adfærd.

Den gamle Præst gjorde flere dybe og undselige Hilsener og udbrød, idet han saae hen paa Jakob: „Åh, naadige Herre! kan der vel være Tale om mig, naar han der er tilstede?“

„Ja, ham kjenner jeg,“ svarede Lorden. „Men nu Dem, ærværdige Herre! siden De viser mig den Opmærksomhed, at hilse paa os, før vi forlade Dem, saa tillad mig et Spørgsmaal. Er der noget hvori jeg kan være Dem eller Deres Sognefolk til Tjeneste, noget, De kunde ønske, og som jeg var istand til at opfylde, saa nævn mig det, det vilde være mig kjært at efterlade et Minde om min og min Datters Taknemmelighed.“

Præsten stod med blottet Hoved og dreiede sin gamle Hat frem og tilbage i Haanden. „Siden Deres Excellence selv tilbyder det, saa er der rigtignok noget, vi i mange Aar have ønsket os, uden at kunne saa det opfyldt. Nede i Bessers Kirke have de saadan et rart Slag-
uhr, vi havde ogsaa et oppe i Nordby, men nu er det gaaet istaa af Alderdom og Fugtighed, Uhrmageren forlanger 17 Rd. for at sætte det istand igjen, og det har vort fattige Sogn ikke Raad til at betale. Hvis jeg turde bede Deres Excellence om et lidet Bidrag til dette Uhr, jeg mener langtfra den hele Sum, saa vilde alle mine Sognefolk være Dem i høi Grad taknemmelige.“

„Det er jo ingen Gjenstand at tale om,“ sagde Lord Lesley og lagde ti Guineer i Præstens Haand.

Den gamle Mand saae op paa ham og derefter paa Pengene. „Seg meente ikke saameget,“ sagde han, „det vilde være at misbruge Deres Godhed.“

„Lad os ikke tale mere herom,“ sagde Lorden, „sæt Deres Uhr istand og del det, der bliver tilovers, mellem Deres Fattige.“

„Jeg takker mangfoldige Gange,” sagde Præsten. „Om Mylord vil opgive mig sin Bopæl eller hvor De tager hen, skal nøiagtigt Regnskab og Kvitteringer for denne store Sums Anvendelse i sin Tid paa behørig Maade vorde afslagt.”

Imidlertid stod Ellinor ved Jakobs Side, lidt fra Færge. Jakob tav, men hans Dine vege ikke fra hende, hun saae sig om, indad mod Landet. „Jeg vil dog ofte tænke mig tilbage til denne lille D,” sagde hun. „Hvor er nu Deres Huus og de store Poppeltræer? jeg kan næsten ikke faa Die paa dem i Taagen.”

„Ja, hilts paa dem endnu engang,” sagde han, „send et Blik til hver en Bust og til hver en Sten, at de kan være Minder om Dem, naar De er borte. Hvor De drager hen, vil der altid være Lykke og Sollys, det blomstrer, hvor De gaaer. — Ja vist!” vedblev han, og knugede sine Hænder sammen, „det vil blive ensomt og dødt her, naar De er borte.”

„De vil ikke glemme mig!” udbrød hun. „Hvorfor tier De? Tal! jeg trænger til at høre denne Forsikring.”

„Glemme Dem!” gjentog han med en Stemme, der lød som et Klagesuf. „De veed det vist bedre end De siger. Hvad jeg har seet og hørt i den sidste Maaned, vil leve med mig, det vil jeg aldrig blive gammel nok til at glemme. Nu reiser De, og vi mødes ikke mere, det er for mig som om noget vilde sprænges herinde i mit Bryst, men det maa jo være saa. Der kommer Lord Lesley. Farvel! — Gud velsigne Dem.” Han bøiede sig ned og greb hendes Haand. „Farvel!” gjentog han lavt og skælvende. — „Jeg har ikke mere at sige.”

„Hvor dette Vand seer mørkt og koldt ud,” sagde Ellinor til Lorden. „Hør, hvor Havet hylér og bruser,

det overstænker mig med Stum, saa jeg bliver ganske vaad. Udenfor er det vist endnu værre. Ikke sandt, Du!" vedblev hun, henvendt mod Peter.

"Uh, jo! langt værre," forsikrede Peter med stor Redebonhed, "det er saadan, som jeg vil sige, en halv lille Storm idag. Man skal just ikke plaske over den Sø for Fornøielsen's Skyld."

"Jeg reiser ikke idag," sagde Ellinor pludselig.

"Hvorledes!" udbrød Lorden. "Hvad mener Du?"

"Ja, det nytter ikke, hvad Du siger," vedblev hun med sin blødeste og mest indsmigrende Stemme. "Jeg kan ikke reise i dette Veir, mit Bryst gjør ondt, det vil blive langt værre, naar vi komme ud paa Søen."

"Men Ellinor dog, mit kjære Barn! ti stille, jeg kan ikke taale at høre Dig tale saaledes," udbrød Lesley ængstlig.

"Ja, der seer Du. Det er jo ogsaa blot for at bevare mig for Dig, at jeg ikke vil reise. Du spurgte mig imorges, hvorfor mine Dine vare saa røde, jeg vil blot lade Dig vide, at det var fordi mit Bryst smertede mig. Men det kan være det samme, har Du Lyst til at sætte din stakkels lille Ellinors Liv paa Spil for at komme lidt tidligere hjem til vore Godser, saa er jeg rede til at opofre mig for din Willie."

"Saadan er hun," sagde Lord Lesley, idet han smilende saa hen til Jakob, "deilig og bedaarende, men lunefuld og bydende. Er jeg ikke en ulykkelig Fader?"

"Du ulykkelig!" udbrød Ellinor og slyngede sine Arme om Faderens Hals. "At blive elsket, tilbedet og forgudet af mig, er det at være ulykkelig? Gjentag det atter, hvis Du vover det! — Kom!" sagde hun derefter

til Jakob, „giv mig Deres Arm, hvorfor ryster De, hvad stod De og tænkte paa, nu nylig?“

„Det tør jeg ikke sige Dem,“ svarede han.

„Tænkte De, at De vilde blive bedrøvet ved at miste mig? vilde De længes meget efter mig, vilde De altid tænke paa mig? — siig det kun, De maa nok. — Og hvis jeg nu blev her i en Maaned, nei, det var vist for længe, men hvis jeg blev her i fjorten Dage, vilde De saa blive glad?“

„Ja, ja!“ sagde han med Møie, for at faa de dirrende Læber til at udtale Ordene.

„Men hvis jeg nu blev her for bestandig og aldrig reiste bort fra Dem, eller tog Dem med, naar jeg reiste?“

Da hun sagde dette, løb Taarerne ned ad Jakobs Kinder. Uden at tænke paa den stirrende Hob af Tilskuere, som omgav dem, knælede han ned for Ellinors Fødder paa Sandet, skjulte sit Ansigt i hendes Hænder og udbød:

„Det skal De aldrig komme til at fortryde.“

Da Peter Bos næste Foraar forlod Lord Lesleys Tjeneste, satte han sig ned og talte sine Penge. Han havde sammensparet henved to hundrede Rigsdaler. Med denne Sum gif han hjem til Ane, bredte Pengene ud paa Bordet og spurgte hende, hvorledes hun nu syntes om ham.

Men Ane tog alligevel ikke Peter Bos. Til Straf herfor vendte han sit utafnemmelige Fædreland Ryggen og bosatte sig ovre paa Anholt.

X.

En Hofdame.

I Nærheden af Fredensborg ligger der i Christian den Syvendes Tid et Landsted, beboet af Grev Gyldesteen og hans Datter Agnes, Hofdame hos Enkedronningen. Landstedet er omgivet af en stor, skyggefuld Have. Et rigt udstyret Kabinet, i Rococostil, har to Glasdøre, aabne ud til Haven, som er oplyst af et klart Maaneskin. Omkring paa Bæggene i dette Kabinet hænge flere Malerier, deriblandt et lille Blomsterstykke, forestillende en Buket hvide og røde Caprifolier. Maleriet skjules af et grønt Silkeforhæng.

Biggo Holt kommer fra Haven. Han standser i den aabne Dør og seer ind. — Her er Ingen. — Saa maa vi vente. — Hør! Rattergalen synger derude i Elmetræerne, det gjorde den ogsaa, da jeg sidste Gang stod paa denne Dørtærskel. — Skal det være en Hilsen til den fortabte Søn, der vender tilbage til sit Hjertes Hjemstavn? — Jeg veed det ikke. — Bordet staaer paa samme Plads som før, den samme Duft herinde. — Ude paa Havebænken laa en frisk Buket Blomster, i Gangen fandt jeg Fodspor, lette, næsten usynlige, som

om hendes Fod kun berørte Jorden for at kjærtægne den. Jeg gjenkjender disse Spor, jeg har søgt dem før. Derude gik vi, jeg lyttede, hun fortalte hvad hun havde tænkt og drømt, Frøforn, som spirede i min Sjæl og bleve til Blomster siden. — Maanen skinner ned paa Vandet, Svanen seiler i dens Sølv, og de hvide Figurer omkring Parken se ud som gode Feer, der vaage over Stedets Fred. Alt er som for to Aar siden. — Er det da mig, der er forandret? Ja, men jeg vender kun mere klarsynet og mere selvbevidst tilbage. — Er det hende, der er bleven en Anden? — Har hun troet eller glemt, — bevaret eller forkastet? — Det er Gaaden, som nu skal løses. — Ti dog stille, Fugl derude! Du har ikke Lov til at vække Minder, før jeg veed, om jeg tør nære dem.

Thonbo, en gammel pudret Tjener, kommer ind ad en Sidedør, bærende to Armstager med tændte Lys.

Holk. Godaften, Thonbo!

Thonbo. Seer jeg ret? Hr. Baron! De her?

Holk. Hvor er dit Herstak, Gamle!

Thonbo. Comtessen er paa Fredensborg, hos hendes Majestæt Enkedronningen. Kammerherren red ned for at hente hende. Vi vente dem tilbage hvert Dieblit. Saa fik jeg Dem dog at se igjen. Jeg vidste nok, De havde ikke glemt os; men tag mig det ikke ilde op, Hr. Baron! jeg tvivler om, at Kammerherren vil blive saa glad over Dem, som jeg. Det var vist bedst, De gik, før han kom, og man saadan kunde forberede ham lidt iforveien. Vi have Befaling til at nægte ham hjemme, hvis De lod Dem melde.

Holk. Men saa er han jo forberedt paa mit Komme. — Du skal ikke tage Dig den Sag nær, det vil blive godt altsammen. — Og Comtesse Agnes, Du! —

fortæl nu ogsaa lidt om hende. Hun var dog altid Den, Du syntes bedst om af os To.

Thonbo. Comtesse'n er den Samme som før, ret sin Moder opad Dage. Milde Dine og et venligt Smil til Enhver af os. Jeg synes blot, hun er bleven lidt mere stille og lidt blegere, hun gaaer heller ikke og synger flet saameget som før, men det kan være, jeg tager feil. Baron'en kan ellers faa hende at se langt bedre end gjennem min Beskrivelse. — — Bare der Ingen kom. — Han gaaer hen til Havedøren og seer ud: — Comtesse'n har ladet sit Billede male af denne hersens Juul, for at forære Kammerherren det paa hans Fødselsdag, næste Onsdag. — Medens han siger dette, tager han et Maleri frem og stiller det op mod Ryggen af en Stol foran Holf.

Holf. Ja, det er hende, de samme frimodige blaa Dine, ubevidste om deres egen Skjønhed, det er hendes friske Mund. — Til hvem har I smilet, bløde Læber, medens jeg var borte, hvem har I hvistet til om alle de Skatte, hun gemmer i sit Hjerte?

Thonbo. Ja, jeg skal tilforladelig ikke kunne sige det.

Holf. Det er heller ikke Dig, jeg spørger derom. — Det er hendes blonde Haar, og det lille, sorte Fløielsbaand om Halsen, — hendes Haand, hendes runde Kind og dobbelte Hage. — Den Maler maa jo have havt en Steen til Hjerte, for at kunne sidde rolig og fæste en saa vidunderlig deilig Aabenbaring paa sit Lærred.

Thonbo sætter Maleriet tilside: — Tys! jeg troer der kommer Rogen — der ere de. For Guds Skyld, gaa Hr. Viggo! — Jeg maa ned og tage imod dem. Hvis

Kammerherren seer Dem her, vil han holde et syndigt Huus med mig.

Holk. Gaa Du! jeg tøver herudenfor.

Thonbo. Hvad skal dog dette blive til? — Han gaaer ud ad en Sidedør, Holk trækker sig tilbage udenfor Glasdøren. Gyldesteen og Agnes komme ind.

Gyldesteen. Har Du hørt det? Din Fætter Holk er kommen tilbage.

Agnes. Ja, man talte om det ved Tasset idag.

Gyldesteen. Efter at have flankeret omkring ved alle Europas Hoffer, Gud veed i hvilken Egenskab, vender denne Eventyrer nu hjem og modtages af Hans Majestæt med større Gunst end nogensinde før. Han har faaet Bolig paa Hirschholm, bryder med Fortiden og slutter sig til Doctorregimentet med hele sin Hengivenhed. Hvad synes Du? Det er at gjengjælde mine Belgjerninger; men hvor skal man søge Taknemmelighed? I Ordbogen findes den, ikke i det menneskelige Hjerte. Min salig Søster har Vre af sin Søn! Hvad skal det blive til? — Saa kunde han ikke holde ud at være Officeer, efter at have faaet sin Examen, saa løb han bort fra os, fordi han vilde være Maler, saa gav han sig til at skrive Vers. — Den Tosse! han veed ikke, at Kunsten er en koket og lunefuld Herskerinde, som tillader, at man elsker hende, uden at hun derfor altid besvarer denne Kjærlighed. Nu spiller han Harlekin for den sindsyge Konge og danser Menuetter paa Dronningens Mafferader.

Agnes. Ja, og i alle disse Roller gjør han Lykke, skaber sig Venner, Misundere endogsaa, og synes at more sig ganske fortræffeligt.

Gyldesteen. Jeg fornægter ham, jeg hilser

ham ikke mere paa Gaden, jeg vil ikke se ham for mine Dine og haaber heller ikke, at han bliver modtaget af Dig. Folkene have faaet Ordre til at lukke Døren for ham.

Agnes. O, min Gud! hvad nytter det at lukke Døren? vil han ind, kommer han alligevel.

Gyldensteen. Det troer Du?

Agnes. Medens Folkene spærre Porten, springer han over Havemuren, gennem Vinduet eller gennem Skorstenen, men hvad angaaer det mig? Jeg skal ikke give Anledning til at befæste os i hans Grindring.

Gyldensteen. Det er mig kjært. Nu til noget vigtigere. — Han seer sig om: — Ingen hører os. — Du har talt med Enkedronningen om vor Plan?

Agnes. Ja, efter dit Onske har jeg udviklet, at Du og flere modige Mænd have forenet sig mod Struensees Regimente, at man paa en Kjøretur til — hvad er det nu den lille Bondekro hedder? — vil faa Hans Majestæt til at udstæde Arrestbefaling mod Ministeren, fængsle ham, bevogte Dronningen og føre den sindsyge Konge til Kjøbenhavn. Alle de øvrige vidtløftige Enkeltheder forelagde jeg i dine Breve, tilligemed Grev von Ostens Fortegnelse over Deeltagernes Navne. — So, jeg har ikke glemt det ringeste.

Gyldensteen. Fortræffeligt! Og hvad svarede Enkedronningen?

Agnes. Hendes Majestæt var dybt bevæget over sine Venners opofrende Hengivenhed — det er virkelig hendes egne Ord, opofrende sagde hun, uden at ane, at de Herrer Sammensvorne allerede havde deelt deres Fjenders Embeder, Rang, Poster, Indtægter mellem sig.

Gyldensteen. Videre! Fritag mig for dine Bemærkninger.

Agnes. Jøvrigt vægrede Hendes Majestæt sig ved enhver som helst Deeltagelse i Eders Plan.

Gyldensteen. Virkeligt? — For otte Dage siden, da jeg antydede den for hende, lod hun til at være henrykt og gif ind paa enhver af vore Ideer. Nu, otte Dage efter, vægrer hun sig ved alt. Der maa være Nogen, som har indvirket paa hende. — Hvem? — Du tier Agnes — Du! hendes Fortrolige. Hvem har modarbejdet os?

Agnes. Du ønsker at vide det?

Gyldensteen. Jeg beder Dig at sige det.

Agnes. Det er mig.

Gyldensteen. Dig! — Det er jo umuligt.

Agnes. Hvorfor? Som Du siger, viser Hendes Majestæt mig nogen Tillid, og da hun talte til mig idag, frygtløs og tvivlsraadig, fordi det ikke blot var hendes egen, men ogsaa hendes Søns Lykke, hun vovede paa dette Terningkast, da hun lagde sit Hoved paa min Skulder og bad om min Mening, da var det ikke længer Dronningen, men en ældre Veninde, jeg stod for, jeg blev greben af hendes Smerte, og erindrede de Ord, hvormed Du første Gang førte mig ind paa Slottet. Husker Du? — Tjenester lade sig betale, men Hengivenhed kan kun gjengjældes ved Hengivenhed. — Jeg har fulgt din Lære.

Gyldensteen. Det vil sige, Du har misbrugt min Tillid, skuffet os; men hvad kan man vente sig, naar unge Damer ville lege Forsyn? — Hvorfor advare, hvorfor raade i en Sag, Du ikke forstaaer? Du har

dit Rige at herske i, Du veed at pynte Dig, at vælge de Farver, der flæde Dig bedst, er det ikke nok?

Agnes. Hvem siger ogsaa, at jeg bekymrer mig om Eders Revolutioner? Jeg har ikke engang tænkt over hvorvidt disse lyske Planer lode sig forene med dit Navn. Det maa Du om, Du er jo Kren og Ret-skaffenheden selv. — Dronningen spurgte og jeg svarede, det er alt.

Gyldensteen. Det er anden Gang, Du krydser mine Drifter. Imorges kom General Schack og fortalte, hvad der var foregaaet mellem ham og Dig paa Fredensborg. Han bad om din Haand med mit fuldstændige Samtykke, forstaaer Du? — Du gav ham en Kuro.

Agnes. Ja, saadan gaaer det, naar ældre Herrer ville lege Forsyn for de unge Damer.

Gyldensteen. Du veed, hvor stor Pris jeg sætter paa denne Mand, Du kjender de Baand, der knytte ham til vor Familie, jeg taler ikke om hans Indflydelse eller hans Rigdom. — Du trækker paa Skuldren, lad mig dog i Fred for disse Romangriller. Jeg veed tusinde Exempler paa, at Kjærlighed kan tilintetgjøre Formuen, ikke et eneste paa det modsatte.

Agnes. Men jeg føler nu engang ingen Tilbøielighed for din General, jeg har sagt Dig det tidligere. Han er en brav, en hæderlig Mand, hvem nægter det; men vi forstaa ikke hinanden.

Gyldensteen. Gud veed, om Du forstaaer Dig selv?

Agnes. Det troer jeg dog at have forstaaet, at Generalen passer bedre paa Exerceerpladsen, maaske paa en Slagmark, end i en Dames Hjerte. Han ansaae mig for en Fæstning, som maatte overgive sig, saasnart

han kom tilsynne med Musik og Trommer, for at banke paa Porten. — Og til ham vil Du give mig, dit eneste Barn, fordi han er rig, fordi han besidder Indflydelse? — Deri gjenkjender jeg Dig ikke.

Gyldensteen. Fordi han elsker Dig.

Agnes. Er det en Grund, naar jeg ikke tillige elsker ham? — Jeg ligner den lunefulde Herskerinde, Du nylig nævnede. — Fordi man behager at synes om mig, er jeg derfor ikke nødt til at gjengælde denne Følelse.

Gyldensteen. Men vil Du da blive saaledes ved i det uendelige? Jeg vælger og Du forkaster. Du besidder en Mængde Fuldkommenheder, et godt Hjerte, en opvakt Sands for det skønne, Du synger fortræffeligt, danser som en Fe, rider som en Centaur. Hvem skal alle disse Fortrin komme tilgode? Er Du maaske saa indtaget i din Stilling, at Du agter at tilbringe hele dit Liv som Vresdame paa Fredensborg? Hendes Majestæt indrømmer Dig megen Indflydelse, ganske vist, og hun er Elskværdigheden selv, meget aandrig, veed alt, og kjender alt, — som alle Majestæter. — Og det er nok til at udfylde din Tilværelse?

Agnes. Min Pligt er nok, en Smule Haab eller en Smule Grindring maa gjøre Resten.

Gyldensteen. Og Du vil aldrig lytte til en Mands Bønner?

Agnes. Jeg vil aldrig føie et Led til en Mands Erobringer, nei, nei! tusinde Gange nei! — Den Første vil jeg være og den Sidste, den Eneste eller slet intet.

Gyldensteen. Stakkels Barn! og det venter Du Hæster — ja, hvorfor ikke! Forhænge er endnu ikke rullet ned for dine Drømme. — Den Eneste! — Hvis der fandtes en Saadan.

Agnes. Hvad saa?

Gyldensteen. Saa knyt ham til dit Hjerte og lad ham aldrig fare siden. Men hvad vil det sige: Den Første, den Eneste? — Han, der kommer Dig imøde, vil forsikre, at Du er det, vil sværge derpaa ved Maane og Stjerner, siden han fuldt og fast troer det selv, ligesom han troede, at en Anden var det, før han saa Dig, ligesom han maaske vil tro det samme senere. — Fortiden kan Du ikke forandre, det mægter ikke engang Gud at gjøre, Fremtiden, mit Barn, ligger i din Haand, i den Kloges Haand, for at finde Dig tilfreds med den, gjælder det om at forlange saa lidt som muligt, siden ethvert nyt Onske kun vil være Begyndelse til en ny Smerte. Som en Hyrde skal din Veiler ligge for dine Fødder og sukke i Græsset, som en Mandolin-spiller skal han staa udenfor din Muur i Maanestien og fremklynke sine Klager paa Vers. Du begjærer en Tjener og vil finde en Herre.

Agnes. Jeg forlanger blot, hvad jeg selv vil give, slet intet forlanger jeg; men stiller kun mine Betingelser.

Gyldensteen. Og hvis Du ikke faaer dem opfyldte?

Agnes. Saa kjender jeg et Hjerte, som altid vil have en Blads aaben for mig, til det vil jeg ty. — Hun slynger sine Arme om Faderens Hals.

Gyldensteen. Du har gjort mig meget imod ved dit Raad til Enkedronningen. Lykkeligviis kunne vi handle uden hendes Hjælp. Hun vilde maaske have styrket vor Plan, men hendes Mangel paa Deeltagelse er ikke istand til at hindre den. Aften samles alle mine Venner her hos mig, for at overlægge de sidste Skridt.

Agnes. Jaften?

Gyldensteen. Jeg har aftalt med dem, at hvis alt gik efter Ønske, skulde de finde et brændende Lys oppe i Kvisten af det gamle Gartnerhuus, det vil kunne sees langt nede fra Veien. — Lysen brænder, jeg har selv tændt det. — Seer Du, hvor klart det skinner? — Om en Time ville de være her Allesammen. Imorgen Middag følger Oberst Numsen med sine Dragoner Kongen til Rudersdal og udvirker en Arrestbefaling af ham. Imorgen Aften sidder Struensee paa Kronborg, og Hendes Majestæt Dronning Juliane, som har forsmaget at være med til at saae, vil da maaske være os saa naadig at modtage Høsten. — Han gaaer.

Agnes seer ud i Haven og betænker sig lidt: Jaften! — om en Time, — saa maa vi skynde os, før det er forsilde. Hun ringer, Thonbo kommer: Thonbo! et Ord. Udret nøiagtigt hvad jeg nu paalægger Dem. Seer De Lysen histnede paa Kvisten i Gartnerboligen? — Gaa og sluk det. Det maa ikke brænde. Har De forstaaet mig? De taler ikke om, hvem denne Befaling kommer fra. — Thonbo bukker og gaaer. Holk kommer ind fra Baggrunden.

Agnes. Hvem er De? — Hvad vil De?

Holk. Agnes! kjender De mig ikke?

Agnes. Jo, i den Maade De lader Dem til: syne, kjender jeg Dem. Men jeg beder Dem, forlad mig igjen. Dette er mit eget Bærelse, og Døren der er ikke den Vei, hvorigjennem vi pleie at modtage vore Besøg.

Holk. For mig ere jo alle Døre lukkede. Jeg er heller intet Besøg. Fortiden er jeg, som banker paa for at spørge, om den har efterladt et Minde hos Dem,

en vildfarende Fugl er jeg, som søger en blomstrende Gren til Hvile.

Agnes. Og det er her, i dette Huus, De venter at finde den?

Holk. Hvor skulde jeg vel ellers søge den? Hører De Svalen, som kvirrer i Reden under Taget? Hele Verden har den fløiet igjennem med Jubel og Sang, slagret ethvert Sollys imøde, men den vendte dog bestandig tilbage igjen. Mindet og Hjemmets lykkelige Billeder kaldte paa den. — Svalen hilser De paa, naar den kommer, mig jager De bort, mig kjender De ikke, er det Ret? Nu nylig, medens jeg stod derude og saae Haven, Træerne, Gangene, duffede Minde efter Minde frem for mig, det sang mig altsammen Haab og Velkommen imøde, det var som om jeg vaagnede op af en lang Drøm. Men jeg saae ogsaa mørke Billeder fra Fortiden. Sidst jeg var her i dette Huus, vilde man lægge min Frihed, enhver Ytring af Villie i Ledebaand og Lænker, jeg tilhørte ikke mig selv, Deres Fader havde forpagtet ethvert af mine Aandedræt, jeg skulde tænke, føle, handle som han foreskrev, det kunde jeg ikke, det vilde jeg ikke, saa løb jeg min Vej; siden den Tid har jeg irret omkring, kæmpet og tabt, reist mig igjen og seiret.

Agnes. Irret omkring, aa ja! det troer jeg, kæmpet, det troer jeg ogsaa, om deres Seire spørger jeg ikke, — man fortæller om dem.

Holk. Ja, hvad fortæller Verden ikke om? den bekræfter undertiden, blot fordi den mangler Mod til at benægte. Ret beseet, har jeg maaske ligesaa liden Grund til at rose mig af mine Seire, som de Overvundne til at sørge over deres Nederlag. Ad Verdens

Anklage har jeg smilet, jeg vidste, at Deres Grindringer vilde forsvare mig. Jeg lod mig bære hvorhen Vinden førte mig, uden ret at vide, hvad jeg vilde, jeg kjendte ikke mig selv. Faren elskede jeg, dens Svingninger mellem Haab og Frygt, at leve ønskede jeg, at føle min Tilværelse, jeg besad een Egenkab, der bødede paa alle mine Mangler, det var en uroffelig Tillid til min Lykke. En summende Sværm har omgivet mig af Smiger og Bedrag, af glimrende og brudte Løfter, af Pragt og Glendighed, hvorigjennem det næsten ikke var muligt at skjelne Menneſket. Midt imellem disse Fantomer kom Deres Billede bestandig til mig.

Agnes. Fætter! Fætter! hvor De er en Mester i at gjøre Ord.

Holk. Siig ikke det, jeg viser Dem de Blomster, som springe ud af mit Hjerte. Naar De vidste, hvormegen Umage jeg har anvendt paa at frigjøre mig for Fortiden, paa at bortjage enhver Tanke om det Paradis, der havde luffet sig for mig, paa at bringe Mindet om Dem til Tavshed. — — Det lykkedes den ene Dag, men saa den næste! — Jeg fandt Dem igjen i alt, i Alle, jeg hørte Deres Røst, jeg saae Deres friske Læber smile, for at læge, hvad Deres Dine havde saaret, — disse straalende, tankerige Dine! Jeg vilde ikke bukke under, og dog skete det alligevel. Hvorfor vorede De bestandig større og rigere i mig? Tusinde smaa Minder fik Form, tusinde glemte Ord lode atter for mit Øre, en Blomst, en Duft, en Tone var nok dertil. De forenede Dem med alle mine Drømme.

Agnes. Jeg troer Dem ikke mere.

Holk. Hvad troer De ikke mere? at Sandheden har sit eget Sprog, at den staaer præget i mit Ansyn,

at den lyder til Dem i denne Stund igjennem min Stemme? — jo, det troer De, saavist som De troer paa Lyset, der skinner for Dem; med saa tillidsfulde Dine som Deres, med denne rene Pande og med et Hjerte, hvori alle Illusioner endnu blomstre, kan man umuligt tvivle. De har seet og hørt for lidt af det onde, til at det skulde kunne skygge over Deres Tro paa det gode.

Agnes. Men hvorfor forsvarer De Dem for mig? Jeg bebrejder Dem jo intet. Jeg siger ikke heller, at De har skuffet mig, maaske har jeg kun skuffet mig selv. — Hvad vil De nu her hos os?

Holk. Hos os? intet. Dem alene vilde jeg se igjen, høre Deres Stemme, spørge Dem, om De har glemt vor Barndoms lykkelige Dage, og jeg veed iforveien, De har ikke glemt dem, det er umuligt, De har heller ikke glemt mig, i Deres Moders Kjærtegn, i Deres Veninders Jubel, under Deres Bøn i Kirken, stod jeg jo ved Deres Side; — naar De tilstaaer, at De mindes mig, saa vil jeg knæle for Dem, Agnes, som jeg knæler nu, og sige, der er en Stund i en Mands Liv, hvori alt hvad vi besidde af Storhed og Styrke til Fremtids Handling, gaaer op i Kjærlighed til en Kvinde, den er nu kommen for mig, derfor vender jeg tilbage, nu gryer der en ny Morgen i mit Bryst, og jeg forstaaer mig selv: Jeg eier ikke en Tanke, ikke en Higen eller Længsel, uden at den tilhører Dem.

Agnes. Til hvem har De sagt dette før?

Holk. At Kjærlighed kunde være en Leg, et Spil med hule Rødder, hvori man gav i Forhold til hvad man modtog, det har jeg sagt til Flere. Men hvorfor spørger De derom? — Den Røst, som lyder for Dem

i dette Dieblif, har aldrig talt til nogen Anden. — Den Første var De, det veed De, den Eneste har De været, thi jeg hyldede kun hos Andre, hvad jeg troede at gjenfinde af Dem, den Sidste er De ogsaa, thi efter at have seet alt, prøvet alt, for at forkaste alt, kommer jeg igjen tilbage iaften. — Tag da imod denne Følelse, som den bydes Dem, vei den, prøv den, læg Deres Haand i min, med samme Pulsflag, samme Tillid og den samme Længsel, smil ikke, tvivl ikke, lyt til mine Ord, og jeg skal hviffe en Kjærlighed i Deres Dre, saa dyb og mægtig, som De aldrig har troet at finde den, den gjemmer al min Ungdoms Haab, dens Lyft og lyseste Drømme og al min Manddoms Trofasthed og Styrke, den er modnet i Kampe og prøvet i Savn, betro Deres Fremtid til mig, Deres Lykke til mig, Deres Liv, Deres Sjæl til mig, og De skal finde et Hus, bygget paa en Klippe, som Alverdens Storme ikke kunne ryste. — Men hvis De tvivler endnu, da er det som om Deres Fod sondertraadte en Blomst, og hvis De siger: Jeg troer Dem ikke mere, saa gaaer jeg, det vil knuge mig ned til Jorden, men jeg vil ikke dø af min Sorg, tværtimod, jeg vil leve for den. Jeg dræber mig ikke heller. —

Agnes. O nei, jeg veed det nok, man begynder med at sørge, og ender med at finde Trøst.

Holk. Trøst! — ja maaske, man dysser sig ind i Drømme eller man bedøver sig, man søger og troer tilsidst at have fundet Lægedom for sin Smerte. — Hvorfor ikke? — Jeg har seet en Lærke stikke Hovedet ud imellem Burets Jerntraade og juble i vilden Sky over den Sol, som skinnede udenfor. Men midt i denne Søvn, under denne indbildte Trøst, lyder der pludseligt et Suk, et Klageraab, det er den dulmede Sorg, der

vaagner, det er Fortvivlelsen, der slider i sin Lænke, det er Bevidstheden om hvad man har og hvad man fattes. Gid De aldrig maa faa det Skrig at høre, det vil indeholde en Anklage mod Dem, af nei! maaske er det kun en ny, en aldrig stillet Længsel efter Dem, der atter maa lilles i Søvn, atter bedøves.

Agnes. Og naar De nu har sagt alt dette, saa maa jeg nødvendigvis være henrykt eller overvunden, og jeg skal byde mit Hjerte at tro, der hvor min Forstand vedbliver at tvivle. Ikke sandt?

Holk. Der gives da intet Middel mod denne Tvivl?

Agnes. Jeg kjender kun eet. Overvind den.

Gyldensteen træder ind: — Det er altsaa virkelig Dem, Hr. Baron! — Jeg maatte overbevise mig derom for at kunne tro det. Da De forsvandt sidst, gif De dog ud ad Døren. De vender tilbage over Havemuren. Er det den Lære om det sømmelige, Deres anstrængende Bedrifter har givet Dem?

Holk gaaer hen til Gyldensteen, rækker ham begge Hænder, uden at de modtages: — Morbroder! hør mig! tillad mig at tale.

Gyldensteen. Det er overflødigt. Jeg har allerede hørt Dem tale i omtrent et Kvarteer, og, jeg tilstaaer det, ligesaa længe har jeg ventet at høre min Datter falde paa en af Folkene for at følge Dem ned. — Er det Tjeneren eller Klokken, der fattes her? Jeg skal nu have den Vre at erstatte begge. — Han tager en af Armstagerne.

Holk. Men for Guds Skyld! blot et Spørgsmaal, et eneste, saa gaaer jeg, og skal ikke komme her oftere.

Gyldensteen. Nu vel, saa tal, men min Tid er knap, jeg er noget beskæftiget i aften. Jeg befaler Dem ikke at gaa, men jeg beder Dem endnu mindre om at forlænge Deres Besøg.

Holk. Nei, Morbroder! ikke i denne Tone. Du behøver ikke at ydmyge mig dybere. Tal som i gamle Dage. Siig: Du har syndet mod mig og mod os. Du er ikke værd at kaldes min Søn. Hør saa paa, hvad jeg har at sige til mit Forsvar.

Gyldensteen. Jeg har glemt, at jeg havde en Søstersøn. Hvorfor skulde min Huskommelse være bedre end din?

Holk. Men hvad anklager Du mig da for? Jeg forlod dit Hus, jeg flygtede, det er nu to Aar siden, Du kan tro, jeg har talt Tiden. Behøver jeg at sige, hvorfor jeg løb min Vej? — Har Du glemt den sidste Aften, jeg kom ind til Dig, betroede Dig hele mit Livs Hemmelighed: at jeg holdt af Agnes? — Hvad svarede Du? — Jeg var intet, jeg vidste intet, jeg kunde intet. Jeg lovede at blive alt, hvad Du vilde. Hvad troer man ikke, og hvad kan man ikke, med en Kjærlighed som min i sit Hjerte? Hvilke Betingelser stillede Du mig? Jeg skulde ikke tjene i syv Aar for hende, men tilbringe hele mit Liv i Trældom, opgive min Mening, forlade mine Venner, forraade dem, for at slutte mig til dine. Det var jo ikke et Maal, Du viste mig, men en Afgrund, ikke min Kjærlighed, der handlede om, men min Ære. — Morbroder med de hvide Haar, vær min Dommer! hvad var der for mig at gjøre?

Gyldensteen. Du maa have misforstaaet mig. Jeg beklager mig jo ikke over at Du gik bort, men over at Du vender tilbage. Du manglede Formue, Ind-

flydelse, ja vist, siden har Du søgt at erhverve Dig disse Goder, — paa din Maade, — jeg fortænker Dig ikke deri, — Midlet til at opnaa alt maa tilfidsst blive Maalet for alt. — Du har smigret for Magten, knælet for den opgaaende Sol, speculeret i Andres Daarskaber, den Idee er ikke saa ilde, Du vil kunne opnaa nogen Betydning, naar Du bliver ved saaledes, blot det har Du glemt, at med ethvert Trin, Du kryber op ad Stigen, bliver Du mindre og mindre for Enhver, som lægger Mærke til Dig; — men hvad angaaer det mig? Jeg forlanger blot Fred i min egen Kaffelovnskrog. — Hvorfor kommer Du igjen, hvorfor sniger Du Dig omkring i Mulm og Mørke? En ærlig Sag maa gaa med opreist Pande, — finder Du maaske, at det er Tid at skifte Parti, ligesom man siger, at Storken trækker bort fra det falskefærdige Huus? Vil Du knytte Fortiden til Fremtiden og gaa paa Accord med os? Det kan ikke lade sig gjøre. — Du vil nyde Fordelen af din egen Have, men ogsaa nok plukke Frugter i Naboens. — Hr. Søstersøn! Du naaer dem ikke.

Holk. Saa er jeg altsaa fortabt!

Gyldensteen. Aldeles ikke, Verden er stor nok for os Begge. Jeg mener blot, enhver Lykke bør blive i sin Ramme. Jeg bebrejder Dig heller intet, hvad der gjør mig bedrøvet er at opdage, at jeg staaer ene med min Mening, at min egen Datter rækker Haand til Forbund mod sin Fader.

Agnes. Hvad siger Du der? — Hvor kan Du ville fordømme mig uden den ringeste Grund, uden et eneste Bevis?

Gyldensteen stiller sig hen foran hende og betragter hende et Dieblis i Tavshed, før han

varer: Er det intet Bevis, at Du modtager ham hos Dig?

Agnes. Men har jeg anet det, har jeg havt den mindste Formodning om, at min Fætter vilde komme?

Gyldensteen. Man har altid en lukket Dør mellem sig og den uvelkomne Gæst. Han kom uden at Du anede det, men i et Kvarter har Du hørt paa ham og fundet Dig i hans Nærværelse. Han behøvede da som Cæsar, blot at vise sig for at seire.

Agnes. Det forekommer mig, at Du tager Cæsars bedste Fortjeneste fra ham. Han kommer, han seer, men det er jo Dig, der seirer.

Gyldensteen. Bevise forlanger Du, — hvorlænge vil man da gjøre Regning paa min Lettroenhed. Menner Du ikke, jeg fatter Grunden til din bestemte Bægring for at modtage ethvert af de Tilbud, der gjøres Dig? — Bevise! hvad skjuler Du bag dette lille Forhæng derhenne? — et Maleri, din Fætters, det sidste af de Kunstproducter, han sendte Dig, to Blomster, en hvid og en rød Caprifolium. — Afbrød mig ikke, nægt det ikke, Greven er en gammel Mand, men hvad Alderen tog fra mit Syn lagde den til min Kløgt, — hvorledes skulde han faa Mod til at sende Dig sine Breve, sine Digte, hvis han ikke havde Haab om, at de vilde blive modtagne?

Agnes. Sine Breve, sine Digte?

Gyldensteen. Tillad mig! — Jeg har nu tiet saalænge, at det dog engang maa være den skuffede Faders Tid at tale. Det sidste Brev har jeg opfanget, Tilfældet kom mig tilhjælp. Du var i Hendes Majestæts Tjeneste, man bragte en Bufet, var det hvide eller røde Camelier, eller hvide og røde Caprifolier? jeg husker

det min Tro ikke, Tjeneren hilste fra en af dine Ven-
 inder; jeg beundrede de smukke Blomster; midt imellem
 de grønne Blade laa et hvidt Blad, — hør blot! —
 Han tager et Papir frem og læser:

Nu straalet dit Dje, nu rødmer din Kind,
 Nu fanges af Lykke dit barnlige Sind,
 Nu lyssner det, spirer det, hvorhen Du seer,
 — Du tænker vist ei paa den Fjernede meer.

Nu synger det om Dig, og fylder dit Bryst,
 Og vugger din Sjæl i den blideste Lyst,
 Og Blomsterne dufte, og alt til Dig leer,
 — Du tænker vist ei paa den Fjernede meer.

Og have de fængslet din Attraa, din Aand,
 Har Andre Dig bundet med stærkere Baand,
 Og eier Du nu al dit Hjertes Begjer,
 — Du tænker vist ei paa den Fjernede meer.

Min Datter! for hvis Skyld gemmer Du Billedet
 derhenne? — Søstersøn! til hvem bleve disse Vers
 skrevne? svar!

Holk. Nei, tal De! — Han knæler ned og strækker
 Hænderne op mod Gylbensteen: — O, bliv ved at tale.
 Saa lykkelige Ord har jeg endnu ikke hørt herinde.

Gylbensteen. Reis Dig! hvad Du søger her
 vil Du aldrig finde. Vælg Dig et Marked, hvor man
 sætter større Pris paa dine Fortjenester. Bant ikke
 oftere paa vore Døre, de ville være luffede for Dig,
 send os ikke flere Hilsener, de ville ikke blive modtagne.
 Bed ikke om min Datters Haand, thi jeg giver i al
 Evighed ikke mit Samtykke dertil. — Dermed maa dit
 Grinde vel være endt.

Holk. Det ene er tilende. Jeg har endnu et
 tilbage.

Gyldensteen. Hr. Baron Golt! tillad, jeg lyser Dem ud. Man venter mig.

Golt. De, der vente, ville ikke tabe ved det, jeg har at sige. — Hr. Kammerherre Gyldensteen! jeg kommer for at underrette Dem om, at Grev Struensee i Middags bad Kongen underskrive Oberst Numsens Udnævnelse til General, idet han ved samme Leilighed tilføiede: Deres Majestæt maa vise mig den Naade at udfærdige denne Bestalling endnu idag, imorgen vil jeg ikke kunne virke for Obersten. Saa vil han lade mig arrestere og føre til Kronborg.

Gyldensteen. Numsen, General! — Det er umuligt, — men hvad angaaer det mig?

Golt. Man siger, De er en Ven af Numsen, han kommer jo i Deres Huus, hvem veed, maaske er han blandt dem, De venter iaften. Da Kongen bad Struensee forklare, hvad han mente, fortalte han om et Complot, — tilgiv mig, — en Sammenspørgelse, hvad skal jeg kalde det? — der gif ud paa, at indespærre vor unge Dronning paa Hirschholm, holde Kongen tilbage i Kjøbenhavn, og imidlertid sætte Enkedronningen i Spidsen for en ny Regjering, imedens man bragte Struensee ud af Landet. — De blegner, Morbroder! Bortset, De støtter Dem til, skjælver jo under Deres Hænder.

Gyldensteen heftig bevæget. Hvad fortalte man mere? — Bliv ved!

Golt. Jeg vidste nok, mit Grinde vilde interessere Dem. Man nævnede nogle af de Sammenspørges Navne: Winterfeldt, Osten, Schack Rathlau, — hvem kan huske dem alle? Man talte om Huusundersøgelse og Arrestationer.

Gyldensteen. Forlad os! — denne Bei, jeg skal lyse Dig ud. Han tager den ene Armstige.

Holk gaaer til Havedøren i Baggrunden: Nei, Morbroder! ad denne Bei kom jeg ind, ad denne Bei vil jeg ogsaa gaa tilbage. — Han standser ved Udgangen og gjør en Hilsen ind imod Bærelset: — Farvel, alt hvad jeg elsker og længes efter! — Han gaaer ud i Haven.

Gyldensteen synker ned paa en Stol og tier nogle Diebliske i Kamp med sig selv: — Numsen, General! — Alt, er røbet, forraadt, — Huusundersøgelse. Hvad skal jeg svare? — Mit stakkels Barn! — Hvor er der Frelse i dette Mørke? — og alle mine Venner, som jeg venter hvert Dieblif.

Agnes. Dine Venner komme ikke. — Lyset er slukket.

Gyldensteen. Hvem har gjort det?

Agnes. Jeg.

Gyldensteen. Du vidste da, at vi vare røbede, — Enkedronningen formodenlig ogsaa?

Agnes. Man taler undertiden saa høiroftet paa Hirschholm, at det høres paa Fredensborg.

Gyldensteen. Hvad er det for en Støi derude? — Han gaaer til Havedøren. Holk træder ind af den. — Ulykkelige! er Du ikke gaaet endnu. Hvad vil Du her? Du lytter, Du belurer os, aa ja! hvorfor ikke, det er ogsaa en Maade at naae iveiret paa, man sælger det gamle for at vinde det nye, og Du har vovet at hæve dine Dine til en ærlig Mands Datter? — Jeg skal da lade Dig jage herfra for at blive af med Dig? — Godt! Du skal faa din Villie. — Han ringer heftigt.

Holk. Huset er omringet af Soldater, alle Ud-
gange ere spærrede.

Gyldensteen. Saa er det ude med mig! —
Hvad siger jeg? — Hvad ville disse Soldater, hvad
have de her at gjøre? — Han hvisker til Agnes: Pa-
pirerne, Listerne jeg gav Dig?

Agnes. De ligge der paa Bordet.

Gyldensteen hvisker: Tilintetgjør dem! brænd
dem, brænd dem! Det banker paa Døren.

Agnes. Det er forfælde. — Jeg vil skjule dem.
— Hun tager Papirerne og stikker dem bagved det lille
Maleri.

Gyldensteen. Hvad gjør Du? I vor Fjendes
Nærværelse.

Agnes. Du kender dine Venner, nu skal Du
ogsaa lære din Fjende at kjende.

Oberst Røller træder ind: Tilgiv mig, Hr. Kam-
merherre! jeg kommer til Dem efter Hans Majestæts
Befaling. — Ah, Baron Holk, De her?

Holk. Netop med den samme Ytring modtog
Kammerherren mig nylig, da jeg kom. Da jeg vilde
gaa vare hans Ord endnu strengere. Saa var Udgangen
spærret af Deres Soldater. Nu tager jeg det eneste,
som minder om mig her, med, saa gaaer jeg min Vej.
— Han tager Maleriet ned fra Væggen og stikker det
til sig.

Røller. Og hvad er det?

Holk. Et lille Maleri, to Blomster, ikke andet. —
Forresten — lad mig ikke afbryde Deres Grinde.

Røller. Førsteministeren har befaleet mig at for-
sikre mig Kammerherrens Person og undersøge alle Deres
Papirer.

Holf. Hvorledes? — Jeg seer Soldater besætte min Morbroders Huus, hans Fiender ville lade ham arrestere, og Obersten undrer sig endda over, at hans Benner ere tilstede i et saadant Dieblif. Naturligviis har De en skriftlig Ordre, efter hvilken De handler.

Røller. Naturligviis. Her er den, udstædt i Midt-dags før Taslet.

Holf. I fuldstændig Orden. Tilfældigviis har jeg en anden Ordre, udstædt iasten Klokken syv, altsaa fire Timer senere end Deres, hvori Hans Majestæt, ifølge særdeles Gunst og Naade, fritager Kammerherren for enhver Molest. Han leverer Røller et Papir.

Røller læser: Og overdrager til Baron Holf at foretage enhver videre Undersøgelse, De maatte tro fornøden. — Det staaer der virkelig.

Holf. Da jeg nu har de vægtigste Grunde til at holde mig overbevist om, at der blandt alle Kammerherrens Papirer ikke findes noget som helst compromiterende Document, — ikke sandt, Morbroder?

Gyldensteen. Blandt mine Papirer? — ikke et eneste, — jeg giver Dem mit Ord derpaa.

Holf. Saa mener jeg, vi kunne spare enhver Undersøgelse.

Røller. Det beroer min Tro paa Dem; fra nu af bærer De Ansvar for alt. Saavidt jeg forstaaer, har jeg ikke andet tilbage end at forføie mig bort med mine Soldater.

Holf. Jeg tør ikke modsiges Deres Mening.

Røller. Jeg gjør det saameget heller, som jeg kun med stor Ulyst paatog mig det overdragne Hverv. Men man er Soldat, man har en Pligt, ingen Villie. Hr. Kammerherre! min naadige Frøken! tilgiv den Ufred,

jeg har været Marsag i. — Han gaaer. Strax efter høres en Trommehvirvel udenfor.

Gyldensteen lytter: — De ere borte. — Biggo! kom i mine Arme. — Har jeg sagt noget, bebreidet Dig noget? — Jeg husker virkelig ikke. — Og jeg kunde tvivle om Dig!

Agnes. Tvivle, om hvad? Naar man har havt den Lykke i tyve Aar at lytte til dine Værdomme skulde saa to Aar være istand til at udslette dem?

Holk. Agnes troede paa mig. O! gjentag det, nu vil De ikke mere tvivle.

Agnes. Giv mig mit lille Maleri igjen.

Holk knæler ned: Det bragte iaften den første Lykke til mit Hjerte. Naar De vidste, hvor inderlig jeg elsker Dem.

Agnes. Jeg veed intet og jeg forstaaer intet, men det raader jeg Dem, Fætter! naar De igjen vil sende mig Blomster, saa kom helst selv med dem, for at ikke Fader skal læse, hvad De skriver.

Holk. Morbroder! Hun var den Første, og hun bliver den Sidste. Husker De, hvad De sagde dertil, da jeg nylig stod histude? — Naar Du finder en Saadan, da knyt ham til dit Hjerte og lad ham aldrig fare. — Gjentag disse Ord endnu engang.

Gyldensteen. Jeg vil sove paa det.

XI.

Jeg!

Det var en Kjøretur den, nyttig til Lærdom og god til at faa Forstand af. Klokken tre skulde vi samles paa Postgaarden, og Enhver indfandt sig til bestemt Tid. Saa blæste Ruffen, og Føreren oppraabte vore Nummere, thi Postvognen ligner Straffeanstalten deri, at Personligheden begge Steder svinder ind til et Nummer. Saa var der en morsom Historie med to store Hindbærkruffer, som gik itu oppe mellem Rejsegodset, og udbredte deres Indhold i røde og bugtende Floder ned ad Vognens gule Sider, saa verlede man Haandtryk og Hilsener, sendte Onsker og Længsler med paa Veien. Dernæst førte vi.

I Hovedvognen var der fire Personer, først en ung Dame, som let og behændig tog Plads ved Vinduet, nikkede ud tilhøre og tilvenstre og lod sig derefter glide tilbage i Hjørnet, da Vognen førte. Hendes blaastribede, knitrende Silkefjole og mørkebrune Floielskofte syntes mere at tilhøre Selskabssalen end Rejsevognen, men en flygtig Betragtning gav dog det Indtryk, at hun forstod at bære sin Pynt. Det var en fin og

nydelig Skikkelse med store talende, mørkegraa Dine, der hæftede sig frygtløse paa enhver Gjenstand de mødte, og syntes at røbe mange Muligheder; for Diebliffet vare de rolige og blanke som et drømmende Hav, der kun affpeiler Himlens Skjønhed.

Ligeoverfor sad et ungt Menneske med et godmodigt Udtryk, røde Kinder og Begyndelsesgrunde til et lyst Mundstæg. Han bar en grøn Hue, der kun naaede over den halve Deel af Hovedet, og en graa Frakke med Jægerknapper.

Trediemand var en fed Herre, hvis runde og røde Ansigt perlede af Hede. Han holdt begge sine haarrige Hænder foldede over en stor, ny Meerfumspipe, hvis Laag han uafbrudt sad og klappede med. Det var et af disse dagligdags Mafyn, der fortælle, at af Jord est Du kommen og til Jord skal Du blive, Mafyn, som aldrig have vist Præg af en Idee eller lyst af en fuldbaaren Tanke. Manden lignede en Ralkun, den fedes idet den blindes.

Fjerde Reisende havde draget sig tilbage i et Hjørne af Bognen, han lyttede og saae til. Det var nu hans Bestilling her i Verden.

Den unge Dame og Herren i Jægerdragten kjendte hinanden, derom vidnede allerede det første glade Udbrud og Navnet Frøken Arved, hvormed han hilste, derom vidnede ogsaa hans smaa Opmærksomheder, som modtoges ligesaa villigt, som de bleve ydede, derom vidnede endelig den dæmpede Samtale, som lidt efter begyndte, og hvori Bawserne undertiden syntes at fortælle mere end Ordene.

Frøken Arved var i Begyndelsen mest Tilhører, hun sad og legede med en Lorgnet i en lang Rjæde,

eller saae ned paa sin lysegraa Handske, som skjulte en smuk og særdeles smal Haand. Af og til, naar Herren lod til at have udtømt sig, hævede hun sine store Dine, og tilkastede ham et dvælende Blik, eller drog en lille Flacon frem af sleben Kryстал, hvis Indhold udbredte en gennemtrægende Duft i Vognen. Hvergang det skete, hævede Manden med Piben sit Hoved, og drog Beiret til sig igjennem Næsen med synligt Velbehag.

„Det var da sandfærdig en deilig Lugt!“ udbrød han engang. Damen smilede og saa lidt hen paa ham.

„Behager De?“ sagde hun og bød ham sin Flacon.

„Mangfoldig Tak!“ svarede han, „men jeg har ingen Flaske at komme det paa.“

Den unge Jæger brast i Latter, Taleren lo med, og vedblev efter denne Indledning i en langsom slæbende Tone, som om han fandt sig besværet ved at tale: „De to Personer ere vel sagten Søskende, saa vidt jeg kan se.“

Det benægtede Damen med et Smil og en lille Rysten paa Hovedet.

„Na nei! forsaavidt ligne de da heller ikke hinanden, ikke det mindste; maaske ere de Kjæresten?“

„Ikke heller!“ svarede Frøken Arved.

„Ja, derfor kan man gjerne være gode Venner,“ meente Manden. „Jeg har en Halvbroder, der er Præst nede ved Ribe, han sagde, han vilde aldrig gifte sig, for saa kom han ikke i Klammeri med Konen. Jeg skulde ogsaa have været Præst, men saa blev jeg Kjøbmand og gav mig til at handle med Korn. Det var et besværligt Liv, kan De tro, altid paa Farten fra Gaard til Gaard, ligge og trave henad Landeveien, saa gav jeg mig til at være Landmand og købte Thngesens den store Gaard nede ved Bonsild, men en Landmand

har heller aldrig No, saa folgte jeg det hele, og tingede mig ind hos Forpagteren i Spørring, der lever jeg nu i min Ensomhed og betaler for mig, saa gjør jeg kun hvad jeg vil, læser Aviser og Historiebøger og lader de Andre arbejde, det holder jeg mere af. Vare det snart maatte komme til Krig igjen, for saa er det saa fornøiligt at læse, hvad de skrive. Siger De ikke det samme?"

„De har altsaa fulgt deres Halvbroders Raad og ikke giftet Dem?"

„Jo, gift har jeg saa sandfærdig ogsaa været, men det gif heller ikke. Hun var saa paastaelig, og saa slem til at slaa istykker, og saa vilde hun altid have Ret; naar hun først begyndte, gif der for hende som en Ræp i et Møllehjul. Se, det kunde jo ikke blive ved, saa skilte jeg mig ved hende, og satte hende over i Borgergade i en god lille Fjerhandel. Det gif rart i Begyndelsen, men nu har jo Folk funden paa, ikke at bruge Fjerdynner mere, men ligger paa Haarkrøller, Uldtutter eller Tang, hvad de Narrestreger kaldes; saa det kan være skral nok for hende, det Skind! Jeg betaler ogsaa noget vist efter Rimelighed til Barnet; det lod jeg hende tage, for hvad skulde jeg med det? det har man kun Uleilighed af. Naar jeg saa kjæder mig hjemme, reiser jeg engang imellem over og seer til dem, for man er dog altid Fader, saa bringer jeg gjerne en Foræring med, en Kage eller et Stykke Forflædebaand, ligesom det falder mig ind. — Nu vil jeg se, jeg kan saa mig en lille Søvn, for jeg kom lovlig tidligt op imorges; jeg kan vel nok lægge mit ene Been over paa Herrens Sæde?" Efter dette sidste Spørgsmaal lagde Manden sig tilbage i Bognen og lukkede sine Dine.

Det begyndte at blive Aften. Solen sank ned bag en Række langstrakte Høie, hvis brungule Læng hvert Djeblig antog forandrede Farvetoner. Varmen var endnu den samme, ethvert Vindpust bragte en Støvsfy i Bevægelse. Revlengerisene bredte sig med deres modne Bær langs Grøstfanten. Ingen Træer eller Buske, kun Heide og Læng, eller en rødlig Jord, furet og rynket som en gammel Kæmpe. Af og til saaes omkring Gravhøiene en Krands af store mosgroede Stene, som Oldgranskeren elsker, fordi de tale til ham om forsvundne Tider. Hist og her pippede en lav Birkebusk med fint, lysegrønt Løv over den bakkede Flade. Langt borte laa et Huus, som ved et flygtigt Diekast lod sig forvekle med en Tørvestabel, og fra hvis skæve Tag der steg en lyseblaa Røgstribe lodret op i Luften. Man mødte Ingen og saae Ingen. En Kirkeklokke ringede til Solnedgang, fra Tid til anden steg en Lærke iveiret, dens Sang besvaredes af Hjeilens eller Ornens Skrig. Overalt de samme følgende Flader, de samme Farver, og det samme Indtryk af en ubeskrivelig Vemod. Under Opstigningen af enhver Bakke ventede den Reisende sig et nyt Billede, og paa Bakkens Top fandt han kun en Gjentagelse af den forrige Ensomhed og Vildhed.

Det var et Stykke af Alheden, vi førte hen over, en Ræst, som om nogle Aar vil være forsvunden. Saa vil Længbakterne blive klædte med forkrøblede, halvvisne Graner, hvis Toppe Vestenvinden afklipper. Saa vil der istedetfor Læng reise sig smaa Leerhuse langs med de nye Veie, Skjulesteder for Armod, med en Grønkaalshave paa den ene Side, og paa den anden en Rugmark, mellem hvis lave og tynde Straa Sandet og Ahlen figer frem. Gæstfriheden, de trohjertede Sæder,

Folkesagnene og Romantiken vil forsvinde; den Rejsende, som stirrer ud ad Jernbanevognens Vinduer, vil ikke kunne gjøre sig nogen tydelig Forestilling om, hvad Digteren meente med Lynglandets Alvor, dets tungsindige og ophøiede Poesi. Af dem, der skreve over Heden, eller skrive efter, hvad vi have fortalt, er jeg den Sidste, som har seet den faldne Majestæt i hans Storhed.

Hestene pustede, Ruffen sad og røg paa sin Pibe, Vognhjulene skare med en hvislende Lyd gennem det høie Sand. Inde i Vognen var der tavst og stille. Den Fede sad med begge Hænder foldede sammen over Meerskumspiben, hans Hoved var bøiet ned mod Brystet, Munden aaben, Ansigtet blodrødt, af og til udstødte han nogle regelmæssige og langtrukne Toner, som lignede Lyden af en forstemt Trompet. Den unge Dame bøiede sig hen mod det aabne Vindue, hendes Gjenbo betragtede hende uafbrudt, med en Henrykkelse, en Udholdenhed, som han ikke brød sig om at skjule. Nu talte han igjen, dæmpet og halvhviskende, hun lyttede, smilede og betragtede ham med et Udtryk, som skulde skænke ham Opmuntring og Mod til at blive ved.

„Hvor jeg er glad og taknemmelig fordi vi mødtes,“ sagde han. „Og nu troer De vist, at det er Tilfældet, jeg kan takke derfor, men jeg har listeligt beregnet alt. Jeg vidste, at De reiste hjem idag, jeg har skaffet mig Underretning om alle Deres Forhold.“

„Om alle mine Forhold?“ gjentog hun.

„Jeg veed, at De er Lærerinde hos Pastor Bang i Elledal, at De faaer 76 Rdlr. og et Faar i Løn om Aaret. Er det ikke rigtigt?“

„Men hvorledes kan det være Dem magtpaaliggende at vide det?“

„Tal dog ikke saa, har De glemt vor Barndom? Det er jo dog kun syv Aar siden, at den Ene af os ikke kjendte til andre Glæder, end dem, vi delte sammen, da vi mødtes hver Dag, og længtes efter at mødes igjen den næste. Kan De huske en Sommermorgen, jeg pyntede Deres Bindue med Blomster? saa kom De ud og rakte mig begge Hænder, og Deres Dine straaledes som de straaledes nu, saa sagde De, at jeg var Deres eneste og allerbedste Ven.“

„Det var De ogsaa,“ svarede hun, idet hun rakte ham Haanden. „Det var en yndig Tid; tro ikke, jeg har glemt den; næsten hver Dag bragte De mig jo en eller anden Overraskelse, De tænkte kun paa at skaffe mig Fornøjelse og Glæde.“

„Jeg har aldrig tænkt paa andet; men det er da ikke nogen Fortjeneste, siden jeg holder saameget af Dem.“ Han tav et Øieblik, for at tage Tillob og vedblev derefter: „Saalænge jeg kan huske, har De bestandig staaet for mig som den Første, den Eneste; jeg har kun tænkt og arbejdet med Dem i Sind og Tanke.“

„Jeg troer Dem, min Ven!“ svarede hun og trykkede atter hans Haand, og saae til Siderne, om Nogen lagde Mærke dertil.

„De kan derfor tænke, hvor ondt det gjorde mig, da De drog bort fra Hjemmet. De Charlotte, skulde søge Deres Brød blandt Fremmede, sælge deres Ungdom, Deres Smil, Deres friske Følelser for 76 Rdlr. og et Aar om Heelaret. Det var en fordærvelig Tanke, og jeg arbejdede Nætter og Dage for at fri Dem ud af denne Trældom. Jeg har nu i et Aar været ansat som Forstmand oppe ved Guddumlund, det er en behagelig Egn, en smuk Bolig, Skov og Sø, saaledes som De holder af.“

„Ja, det holder jeg af,“ gjentog hun.

„Jeg har en gammel Jomfru til at bestyre Huset, men det gaaer ikke, som det skulde. Naar jeg kommer hjem efter mit Dagværk, er der ensomt og dødt omkring mig. Jeg savner Selskab, jeg savner Dem, Charlotte! — Det er kun en beskeden Stilling, jeg har at byde, men den vil kunne sikre Deres Lykke, og fritage Dem for det Liv, De nu maa føre; der følger ogsaa et trofast og hengivent Hjerte med min Gave. Det veed De!“

„Ja, det veed jeg,“ svarede hun blidt.

Jægeren sad lidt i Tavsshed, han lod ikke til at være tilfreds med disse gjentagne Bekræftelser, og vedblev derefter: „Fortæl mig nu lidt om Dem, Frøken Charlotte, hvad De har oplevet i de sex Aar, siden vi skiltes.“

„Hvad oplever man vel paa Landet, min Ven! man visner, man forstenes i en Stilling som min, og det sørgeligste er, at man selv er den Sidste, der bemærker det. Den ene Dag gaaer som den anden, uden Sorger, men ogsaa uden en eneste Glæde. Saaledes forløb de første fem Aar. Jeg spurgte mig ofte, hvortil Gud dog havde givet mig alle disse rige og friske Følelser, som mit Hjerte gjemte, denne Kjærlighed til det skønne, denne Lyst til det gode, denne Trang til at leve og nyde, naar jeg skulde begraves herude, blandt Mennesker, som ikke forstode mig. Jeg ønskede min Barndom tilbage, jeg kaldte paa Dem, men De kom ikke.“

„Gjorde De virkelig, Charlotte!“

„Hvor kan De tvivle derom? Var det ikke med Dem, at Glæden altid kom til mig, var det ikke bestandig kun min Lykke, De tænkte paa? — Iffor Vinter tog jeg hjem i Besøg hos min Moder. Vi havde faaet

os en ny Nabo, en ældre Herremandovre fra Fyen. Han ligner en Sydlænder, med fine mørkebrune Dine, og næsten mørkebrune Hudfarve. Han ligner ogsaa en Sydlænder i sine Følelser og sit Væsen. Alt hos ham er Liv og Bevægelse. Fra det første Dieblif han saa mig, søgte han enhver Leilighed til at komme i min Nærhed, det faldt mig næsten besværligt, og dog var han Opmærksomheden selv. Der laa et Udtryk i hans flammende Dine, saa ydmygt og underdanigt som en Slaves, han blev aldrig træt, blev altid den Samme, hans Hyløning havde bestandig færre Ord end Hænder. Det var ikke Kjærlighed, men Tilbedelse min lænkede Løve følte. Før jeg tog tilbage til Præsten, friede han til mig."

"Han friede?" gjentog Jægeren.

"Ja, min Ven! og jeg gav ham mit Ja. — De forsikrede nylig, at De altid havde sat min Lykke over Deres egen, over alt, Bernhard! jeg tvivler ikke derpaa, derfor veed jeg, det vil glæde Dem, hvad jeg fortæller, derfor indvier jeg Dem saa omstændeligt i alle mine Hændelser. Siden jeg blev hans, eller rettere sagt, siden han fik Lov til at være min, har jeg levet som i en Kreds af Jld; han omgiver mig, dette Menneske, med alt, hvad der paa engang kan tiltale mit Hjerte og henrykke Sandserne. I Foraaret kom han ned til Præsten, for at hente mig hjem til et Besøg hos sin Familie. Min gamle Moder sad i Bognen, fire Heste trak den, en Bogn, udstyret som til en Dronning. Præsten var maalløs af Forbavselse. Den lille Charlotte, som man før havde ladet gaa sin Gang og drømme omkring i Heden, eller spadserere ned til Bødkerens Sidsel, for at høre paa gamle Historier, var

pludselig bleven en Person af Betydning. Den halve Landsby stod forsamlet ved Vognen, da vi fjørte bort. Om de fjorten Dage, jeg og Moder tilbragte i hans Hjem, kan jeg kun give Dem en utydelig Forestilling, de vare Blade, revne ud af et Fæventyr, en Forgudelse, der bestandig fandt nye Ord, nye Ytringer, og som tog alle Tanker og Følelser fangne. Jeg tænkte ofte paa Dem, Hr. Bernhard. „Det skulde han se,“ sagde jeg til mig selv, „hans opofrende Hengivenhed vilde juble over min Lykke.“ Den første Aften vi kom paa Herregaarden, traadte han ind til os ved Thehordet og fortalte, at der var hændet et Uheld underveis. Ruffen havde tabt min Ruffert. Tænk Dem, min Ruffert med hele min Bynt, var det ikke forsærdeligt? Jeg saae paa ham, han smilte til mig, og lod ikke til at tage Deel i min Sorg. Næste Morgen, da jeg stod op, laa der en nydelig hvid Morgenkjole udbredt foran min Seng, om Formiddagen en Spadsereskjole, om Aftenen en Selskabskjole af det mest mageløse Stof man kan tænke sig. Jeg havde min egen Kammerpige, som sad og ventede mig i mit Bærelse. Den ene Overraskelse maatte vige for den anden. Saa kan De tænke Dem, to Dage efter kommer han ganske frimodig ind og fortæller, at nu var Rufferten funden igjen. Forstaaer De? han havde selv været Mester for at skaffe den tilside, for at kunne faa Lov til at bringe mig sine Gaver. Er han ikke mageløs? — En Morgen kom Moder og jeg for at hente ham til en Spadseretur. Han sad i sit Bærelse, og gjorde Regnskab med Godssets Bønder. Jeg listede mig om bag hans Stol, og lagde mine Hænder over hans Dine. Denne Berørelse af mig syntes at electrifere ham. Han sprang op, kastede Pennen

og sagde: „Nu er jeg kjed af disse Regnskaber, gaa Jeres Bei. — Blot det skal I vide,“ tilføiede han og lagde sin Arm om min Skulder, og stillede mig frem foran Mængden, — „hvis der i de næste fjorten Dage er noget, som I have at bede om, som I inderlig ønske opfyldt, saa søg at faa denne Dame itale. Alt hvad hun siger ja til, det skeer.“ Efter den Dag kunde jeg neppe blive paaflædt, før jeg fandt mit Forværrelse beleiret af en Skare, der beilede til min Gunst; jeg lovede iflæng, og sagde ja næsten til dem alle. Var det ikke morsomt?“

Under denne Skildring havde Bernhard været et Billede af den mest levende Overraskelse, han sad og stirrede over paa Damen, søgte efter Ord, men syntes ikke at kunne finde dem, hans Læber skjælvede, hans Bryst udstødte af og til et af disse Suk, som kun behøve Papir og Pen, for at blive til et Digt. Hans Haand holdt endnu om hendes, og hun vedblev:

„Jeg trætter vel ikke med min lange Fortælling? — Nei, jeg veed det. Hos hvem skulde jeg finde større Deeltagelse? At skrifte for Dem, Bernhard, er at give alle mit Hjertes Melodier Luft. „Rigdommens Erhvervelse,“ skriver han i et af sine Breve, hvis Glød synes at maatte fortære den lille Convolut, som omsluttede dem, — „Rigdommens Erhvervelse forudsætter Kløgt, dens rette Anvendelse er derimod Talent. Barbarerne gave deres Guddom et Huus af Steen, Grækerne dannede et Tempel af Guld og Marmor, jeg vil gjøre som de. Den Guddom jeg tilbeder, skal ikke blot være herlig og stor i mine Dine, den Piedestal, hun hviler paa, skal, ligesom alle Omgivelser, være hende værdig.“ Derfor glimre disse Ringe paa min Haand, derfor bærer

jeg Floil og Silke, istedetfor Bomuld eller Hvergarn, og jeg befinder mig slet ikke ilde ved Forandringen. Den Verden, han oplader for mig, har jeg anet før jeg saae ham, jeg har drømt om den, men troede aldrig, at jeg skulde naa den. Før var jeg taalt blandt Herregaardsdøtrene i Omegnen, nu er jeg søgt af dem, mine Egenheder ere blevene til Fortrin, og jeg holder mere af at være misundt end beklaget. Strax efter Besøget, sendte han mig en prægtig Ridehest, og sluttede, uden at jeg anede det mindste, før den stod i Stalden, Overenskomst med Præsten om, at han skulde fodre den. Præstens Ruff, en gammel Husar, har lært mig at ride, og følger mig hvorhen jeg vil. Jeg har en udmærket smuk Ridedragt og den yndigste Sæddel af gulbrunt Chagrin. Naar jeg saaledes farer hen en Sommeraften over Mark og Hede, synes jeg, at Horisonten ligesom aabner sig for mig, alt bliver større, rigere, det er som om der vorer Ringer ud fra mine Skuldre. Min Drøm er vorden Sandhed. — Er det Kjærlighed, er det Liden-skab, jeg føler? — jeg veed det ikke, men jeg drager Nænde, jeg lever.“

Hun havde nylig smilet, da Manden med Fjerhandelen fortalte sin Historie, hun havde spottet over den unge Jæger. Begge tænkte hun paa sig selv; at hendes Guddom var den Samme, at Selvtilbedelse viste sit Ansigt igjennem alle de Billeder, hun fremstillede, det begreb hun ikke.

Strax efter Solens Nedgang kom Maanen frem og kastede et blegt og blaaligt Lys hen over Heden, en tæt Taage laa som en Røgsky nede over Rørene, en And skræppede inde mellem Rørene, en Lænkeshund gjøede langt borte, alt øvrigt tav, hvilede og drømte.

Nedenfor en langstrakt Bakke viste sig et lille Huus med aabne Porte, og en Mand staaende med en Lygte midt i Porten. Ruffen blæste, Postvognen standsede, det var et Skiftested, hvor der ventede friske Heste. Idet Vognen skulde kjøre, kom en Person tilsyne paa Veien, og sluttede med dæmpet Røst en Aftale med Ruffen, derefter blev Bogndøren aabnet for den Ubetjendte.

Det var et ungt, smukt Menneske, med kort Sommerfrakke, sort krøllet Haar, og et tilspidset Overkæg. Han bar et stort Reisetæppe under Armen, og hilste ærbødigt til begge Sider idet han steg ind.

„Maa jeg bede Dem om ikke at rykke sammen for min Skyld, jeg kan gjøre mig saa smal som en Synaal.“ Efter denne Forsikring satte han sig ned ved Siden af den Fede.

„Det er rædsomt!“ udbød han lidt efter til sin Sidemand, uden at føie nogen Eftersætning til.

„Hvad er rædsomt?“

„Sikken Hede vi har! Eggene blive haardkogte inden de komme til Berden, Kjødet bliver til Steg, og Knapostene løbe om i Vinduerne som smaa forgiftige Slinger. Kornet er saa smaat, at der kun kan bages halvskillings Tvebaffer af det, og Vandet svinder bort, saa Hvalfiskene spadserer omkring paa Landjorden. I Kjøbenhavn falde de om paa Gaden, og lade sig begrave med det samme.“

„Kommer De ogsaa fra Kjøbenhavn?“

„Ja, jeg saa Dem derovre. Er min Herre ikke Præst?“

„Nej, men jeg har en Broder, som er Præst, han sagde, han vilde aldrig gifte sig, for saa — —“

„Jeg har en Broder, som spiller paa Orgel, vi ere altsaa lidt i Familie sammen.“

Det sad den Fede og grundede paa. Da det faldt ham for svært at regne Slægtskabet ud, vedblev han: „Mit Navn er ellers Hoggert.“

„Hogarth! ah, Hogarths Kobberstik, dem kjender jeg. Der er en Mand, som talte meget om dem, denne Lichtenberg.“

„Ja, jeg har seet hans Navn i Avisen, det er ham, der har skrevet Ohlenschläger, jeg kjender ham ikke, men der er en Madam Lichtenstein nede i Oldes-lohe, det var der, man fik de rare Pølser.“

„Lichtenstein,“ gjentog den Fremmede. „Ja, rigtig, det er hans Tante. Saa Hr. Hogarth har en Broder, der er Præst? De har ogsaa en smuk Pibe der, rigtig en prægtig Pibe, og den har De prøbt et Tørflæde om, mens De ryger den til. Ja, det maa gøres med Omhu. Jeg har hørt Rogle sige, det kan være det samme, hvordan man bærer sig ad med at ryge en Meerstumspibe til, men det er Paafund af den laveste Pøbel. Skal jeg ryge den ud for Dem?“

„Ja, det maa De gjerne,“ sagde Hoggert, „hvis der maa ryges herinde.“

„Den naadige Frøken vil maaske tillade det, naar jeg aabner Vinduet, og blæser Røgen ud deraf. Jeg skal ikke genere Dem det allermindste.“

Hoggert stoppede Piben, den Ubekjendte røg med synligt Velbehag. Lidt efter standsede Samtalen, Hoggert gled tilbage i Bognen og tilkjendegav, at han var ifærd med at falde i Søvn igjen. Pludselig foer han iveiret, idet den Ubekjendte boiede sig over mod ham og skreg ham ind i Øret:

„Det er rædsomt!“

„Hvad er det nu, der er rædsomt?“ spurgte Hoggert.

„Den Historie med de to Bjørne.“

„Hvilke Bjørne?“

„Dem, der ere slupne løs herude i Heden. Har De ikke hørt det?“

„Ikke sku et Ord,“ forsikrede Hoggert.

„Jo, det var i Tarum, der kom disse Natmændsfolk og sloge deres Naturaliekabinet op i en Lade. Det var uhyre morsomt at se.“

„Dansede de paa Linie derinde?“ spurgte Hoggert hen i Taaget.

„Nei, men de havde en Samling af Dyr og Kaniner fra Alverdens Lande, allesammen udstoppede med Hø eller Hør, hvad det nu var. Tænk Dem, saa var der en udstoppet Stær imellem dem, den sad paa en Bind, og kunde synge.“

„Ja, Stæren er en mærkværdig Fugl,“ forsikrede den Anden med dyb Alvor. „Jeg har kjendt en Stær, hos en Gørtler inde i Horsens, den kunde neie og sige ja til alt muligt, hvad man fandt paa at spørge den om. — Hvordan gif det saa med de to Bjørne?“

„Jo, de slap ud og løb deres Vej, og nu gaa de omkring og anrette Ulykker, skjøndt Herredsfogden har udstædt to lange Plakater mod dem. Forgangen Morgen brøde de ind i en Olfjælde paa Skodsborg, og tappede alt Olet af det ene Fod.“

„Hvad leve Bjørne egentlig af?“

„J vild Tilstand nære de sig mest af Alipfisk og Fransbrød, til de ere fuldvogne, saa kunne de rive en Kirke om, men saalænge de ere smaa tage de tilfatte med Slinger, Børn og andre Amfibier.“

„Har De mødt disse Bjørne?“ spurgte Hoggert og saae ud af Vinduet.

„Nei, jeg kommer ovre fra Skralhuse, der har jeg

været nede for at se til en fattig Husmandsfamilie, hvis Børn ligge af Typhus."

"De er altsaa Doktor?"

"Ja, praktiserende Læge her i Egnen."

"Tager da Hr. Doktoren med ned til Varde?"

"Nei, jeg staaer af underveis, jeg skal hen og se til en Arbeidsmand, som er kommen slemt tilskade i en Haffelsmaskine."

"Det er vist en daarlig Egn at være Doktor paa. Her boer saameget Skrab og Fattigfolk."

Lægen trak paa Skuldren. "Fattige eller Rige, man gjør, hvad man kan for at hjælpe sine Medmennesker."

"Tak skal De have, men man vil sku først have sin Uleilighed betalt."

Efter denne Bekjendelse gik Samtalen atter istaa, Hoggert vidste ikke mere at sige, han sank tilbage i Sædet.

Lægen sad med Hovedet ud ad Vinduet og røg trøstig paa den nye Pipe. En Tid forløb i Tavshed. Maanelyset svandt efterhaanden for en tyk og klam Taage, der steg op fra Vest og førte en gennemtrængende Kulde med sig.

"Der har vi Havgusen," sagde Lægen, idet han drog sig tilbage fra Vinduet og lukkede det. "Om lidt vil De mærke den her i Vognen, den trænger ind alle vegne og gennemisner alt."

Hans Spaadom gik i Opfyldelse, Taagen tiltog, det var ikke muligt at se et Skridt frem for sig, en saltagtig Fugtighed og en stigende Kulde trængte ind i den lukkede Vogn, Lyset i Lygten truede hvert Dieblis med at gaa ud. Frøken Arved svøbte sig tættere ind i sin Kofte, hun rystede af Kulde.

"Hvis jeg turde give Frøkenen et Raad," sagde

den unge Læge, „skulde det være, at De flyttede Dem bort fra Vinduet. For Diebliffet er det den ubehageligste Plads.“

Der var saamegen Opmærksomhed og Erbødighed i hans Stemme, at Frøken Arved adlød ham.

„Vil De nu gjøre mig den Fornøielse at benytte dette tykke Tæppe, eller hvis jeg blot maa lægge det over mod Vinduessiden,“ vedblev han og udbredte, før hun var istand til at afflaa hans Bøn, et stort og prægtigt Reisetæppe, der ikke blot beskyttede mod Vindue og Dør, men ogsaa faldt hen over den unge Jæger. „Det vil idetmindste hjælpe lidt,“ tilføiede han, „og naar man er saa ung som De og saa zart som De synes at være, gjælder det om at beskytte sig imod et saadant Veir. Det maa jeg som Læge forstaa,“ tilføiede han smilende.

Frøken Arved lod ham lægge Tæppet om hende og duffede sig ind under det, ogsaa Jægeren tog tiltakke med en Flig af denne Overflod. Selv sad Eiermanden ved Vinduet og skjælvede af Kulden og Taagen, der syntes at tiltage. Han gned i Smug sine Hænder, han knappede ubemærket sin tynde Frakke høiere op over Brystet, bandt Hoggert hans uldne Tørklæde sammen om Halsen, hjalp Frøkenen Tæppet op over Skuldren naar det gled ned. Han glemte sig selv for at tænke paa de Andre.

Det var et meget uegennyttigt Menneske, denne Læge.

Der forløb omtrent tre Timer under en fuldstændig Tavshed. Siderne og Hynderne i Postvognen vare saa vaade, som om de havde været udsatte for en vedvarende Støvregn. Efterhaanden traf Taagen bort, Maanen kom et Dieblif tilsyne før den gik ned. Derefter be-

gyndte Daggrønet med en smal mørkegul Stribe, som udbredte sig paa den skyfri Himmel. Den Ubekjendte havde atter ladet Vinduet gaa ned, de andre Reisende syntes at sove.

„Nu maa jeg byde Dem farvel!“ udbød han endelig. „Dernede ligger det Huus, hvor min stakkels Patient venter mig.“ Han svøbte sit Tæppe sammen som en Bylt, og leverede Hoggert hans Pibe, derpaa aabnede han Vogn døren og steg ud, uden at lade Ruffen holde. Lidt efter var han forsvunden inde i Skumringen.

„Sikken et rart Menneſke var ikke den Doktor!“ bemærkede Hoggert. „Han brød sig ſaa Skam mere om os Andre end om ſig ſelv, han ſad og dækkede mig til mens Guſen varede, og knappede min Frakke, ſom om han havde været min Fader, det ſamme gjorde han ogſaa ved Frøkenen og den unge Herre der; hvergang Tæppet gled ned medens De ſov, lagde han det op om Dem, forſigtigt og varſomt for at De ikke ſkulde vaagne.“

Lidt efter blæſte Ruffen, Vognen førte ind igjennem Barde Gade. Ved Poſtgaarden ſtod en halvſovende Betjent. Lidt borte holdt en elegant og luffet Vogn.

„Der ſeer De min Equipage,“ hvirkede Frøken Arved. „Seg vidſte nok, han ventede paa mig.“

Svalerne kvadrede paa Tagene, Dagningen udbredte ſit varme Lys over de ſmaa og venlige Huſe. Nede fra Bagerens ſteg en blaa Røg iveiret.

„Hvor er den ene Paſſageer bleven af?“ ſpurgte Ruffen. „Ham vi fik paa underveis? Han har ikke betalt ſin Billet.“

„Hvad for noget?“ udbød Hoggert. Doktoren! — ſaa de ikke, han hoppede af? Nu falder det mig førſt ind, han liſtede bort uden at lade Vognen ſtandſe.“

„Sikken en Gæsthy!“ udbød Ruffen.

I det samme udstødte Hoggert et vældigt Raab, og strakte sin Pibe iveiret. „Det er jo en fremmed Pibe,“ raabte han, „der er viklet et Klæde om den ligesom paa min, men vil De bare se indenfor. Det er sku et gammelt Træhoved, han har stukket mig i Haanden, — og min Tobalspung med den rare Sølvkradsfer i — og Guds Død og Pine! min Tegnebog med alle mine Penge i —!“

„Og min yndige Kjæde og min Lorgnet!“ udbød i det samme Frøken Arved, „og mit ene Armbaand!“

„Og min Kasket og min Reisetaske!“ tilføiede Hr. Bernhard med en klagende Røst, idet han stak Hovedet ud ad Vognen og viste et høist fortvilet Ansigt.

Frøken Arved fik ikke Leilighed til at høre mere. En Herre kom hende imøde, to Arme omslyngede hende og løftede hende ind i den smukke Vogn, som derefter kjørte bort. Hun bøiede sig ud ad Vinduet og hilste Hr. Bernhard, som endnu stod og søgte paa alle umulige Steder efter sin Kasket og Reisetasken.

Hoggert var dog den mest fortvivlede. Han gjentog Fortællingen om sit Tab for Enhver af de Tilstedeværende, blandet med en forvirret Historie om de to Bjørne og den udstoppede Stær, der kunde snakke. Han sluttede endelig med at forbande den ubekjendte Doktor.

„Vil De bare se,“ tilføiede han, „saa stikker det Afiskum mig saadan en Dromedar af en Pibe i Haanden istedetfor min, og saa har han saa Gud ovenikjøbet knækket Mundbiddet af, før han gav mig den.“

XII.

Aron Isak.

En Formiddag stimlede Folk sammen om Raadhuset i Fredericia. Kloften ti skulde der holdes Forhør over en usædvanlig og sørgelig Begivenhed, som satte alle Gemytter i Bevægelse, og nu var den lige paa Slaget.

En anden Omstændighed, der forøgede Mængden var, at Degnen i Borgerstolen, ligeoverfor Raadhuset, havde meldt sig syg denne Dag, der blev ingen Skole af, det var en Fest for Drengene, som nu jublede og hylede omkring paa Pladsen, eller forenedes til den endnu solidere Fornøielse at slaa Degnens Balnødder ned fra det store Træ, hvis Grene hang ud over Havens Blankværk.

Paa engang rettedes den almindelige Opmærksomhed paa en lille, før Mand, som kom gaaende igjennem Gaden med smaa og langsomme Skridt, Hovedet kastet tilbage og et Udtryk af Selvfølelse, som tilkjendegav, at han var sig sin Betydning bevidst.

Han bar en bred Guldtresse om Kasketten, blaa Uniformsfrakke med guldbroderet Krave, og røg med

stor Iver af en sølvbeslagen Meerskums Pibe, ganske ugenert.

I et Par Skridts Afstand fulgte to rødflædte Politibetjente med Messingskilte paa Brystet, og en tyk Hasselstok under Armen.

Det var Stadens Borgermester og Byfoged, der begav sig op paa Raadhuset, hvor Forhøret skulde holdes. Mængden gjorde ærbødig Plads for ham og hilste, idet han gik forbi. Nogle af Skoledrengene dreve Opmærksomheden saa vidt, at de sloge Kreds om Manden og fulgte ham op ad Gaden.

I Regelen besvarede Borgermesteren Folks Hilsen ved at nikke til Siderne; fandt han derimod Noget værdig til særlig Udmærkelse, tog han Piben af Munden og slog ud med Haanden. Af og til standsede han ogsaa et Dieblis og henvendte nogle Ord til en Enkelt.

„Goddag min gode Peter Lund!“ sagde han til en Borger. „Hvordan staaer det sig saa med Konen? — I skal spørge Doktor Fangel om Raad, som jeg sagde forgangen, han kan jage alle Sygdomme Fanden iold. Det var ham, der kurerede mig for min Gigt i Vinter.“

„Hør Peter Siple!“ htrede han til en Anden. „Han kan se op i Borgermesterboligen, naar jeg har sovet til Middag, vi skal have Munderingen gjort om til vor nye Kuff.“

Borgermesteren var som en Fader for en stor Familie, han kjendte Alle, vidste Bessed om Alle, blev raadspurgt og adlydt i ethvert vigtigt Anliggende.

Det var i de gode gamle Dage.

Da han kom til Raadstuetrappen, standsede han og stak sin Pibe hen mod en af Politibetjentene, der modtog denne Helligdom med tilbørlig Opmærksomhed. Imidlertid

faaldt Borgermesterens Dine paa to Skoledrenge, der sad og red paa Rækværket til Trappen. Han nikkede og smilede.

„Goddag, lille Bertel Bævers!“ sagde han. „Kan Han hilse Fader og sige Tak for de deilige Løgæbler, han stikkede os igaar. — Skal Bertel ikke i Skole idag? — Naa! saa Skolemesteren er bleven syg. — Hvordan er det Andrups Ferdinand har griset sig til om Benene? se hvor hans pæne Krave er slænget op i Rasken. Det er en Spilopmager. — Gaa nu kjønt hjem, Dreng, og forstyr ikke Retten ved at løbe og støie herude.“

Efter denne Formaning steg Borgermesteren op ad Raadhuustrappen, paa hvis øverste Trin flere af Borgerne stod med Hat og Hue i Haanden for at bede om Lov til at overvære Forhøret, det han rystede paa Hovedet til og afflog dem allesammen.

Inde i Forsalen sad Stokkemændene og ventede. Den Ene af dem var falden i en tryk Søvn. Hver Gang hans Sidemand puffede til ham og vækkede ham, fortalte han, at han havde været oppe og slagte Grise den hele Nat. Derefter vendte han sig om mod Væggen og gav sig til at sove paany. Ved Døren stod en Bægter med Morgenstjernen paa Skuldren, og ved et af Vinduerne saaes to andre Personer, hvoraf den Ene var en gammel Sergeant med sort, krøllet Haar, tykt, oppustet Ansigt, hvis brunrøde Farve Naturen neppe havde været ene om at tilveiebringe. Han stod foran en høi Mand med kroget Næse og graaligt Haar, Dagens Hovedperson, ham, hvorum alt i denne Time dreiede sig. Hans magre og udtrykksfulde Ansigt var ligblegt, han befandt sig øiensynlig under Indflydelse af en heftig bevæget Stemning.

For Diebliffet blev han bevogtet af den gamle Sergeant, et Hverv, som denne udførte med særdeles Iver.

„Jeg maa bede Konsul Aron Isak blive staaende stille, her paa Pletten,“ ytrede han, da den Anden prøvede paa at forandre Stilling. „Jeg maa bede Dem om at staa ganske stille. Jeg er her i Politiets Tjeneste og sat til at bevogte Dem. De maa ikke bilde Dem ind, at jeg er saa strix, fordi De altid nægter Dem hjemme ved Nytaarstider, og ikke skal give mig saameget som en Tut Kaffebonner med til Kone og Børn. Det er heller ikke fordi De jog min Dreng ud af Deres Forstue, da han Paaskeaften stod og sang med de andre Skolebørn, De skulde ikke unde ham en Gbleffive. — Hvad bryder jeg mig om Deres Kaffebonner eller Gbleffiver, — men jeg har min Ordre, den skal De lyfste.“

Aron Isak lod ikke til at have hørt Sergeantens Bemærkninger, han blev staaende med bøiet Hoved, lænet op til Muren.

Strax efter slog Klokken ti, og Borgermesteren viste sig i Raadstuedøren. Da han saae Kjøbmanden, gik han hen til ham og hilste, men lod som han ikke bemærkede, at den Anden gjorde Tegn til at række ham Haanden.

„Det er en slem Sag vi har for idag, Hr. Konsul!“ sagde han. „En forbandet kjedelig Sag! Jeg skal blot ind og tage min Uniformsfrakke af, saa kan vi ligestrax begynde. Før Konsulen ind i Salen, lille Stefen Kof, lad saa Stokkemændene tage Plads, og hold Dørene lukkede, medens Forhøret varer.“

I Salen indenfor sad Borgermesterens Fuldmægtig og skar Penne, da dette var besørget, tog han en lille Bog frem fra Brystlommeu, efter Udseende en Leiebibliotheks-

roman, med et sørgeligt og forrevent Hdre. I denne gav han sig til at læse. Hver Gang Noget udefra tog i Døren, skjulte han hurtig Bogen, og drog den frem igjen, saasnart det atter blev roligt.

Sergeanten førte nu Konsulen ind, og Stokkemændene toge deres sædvanlige Plads paa Bænken ved Sranken. Strax efter viste Borgermesteren sig i en gammel, brun Frakke, saa snever, at den ikke lod sig knappe sammen over Brystet. Han havde tændt sin store Meerskums Pibe og satte sig ned ved Fuldmægtigens Side.

„Kom kun herhen, Aron Jak! stil Dem foran mig, — — lidt nærmere endnu, saadan, at jeg kan se Dem lige i Ansigtet. Hvor har De Acterne, Stoffer? — Naa, der ligge de. — Tænd saa den lille Borstabel før vi begynde, — De har ikke gjort min Pibe rigtig ren idag, den gaaer ud hvert Dieblis, eller ogsaa er Tobakken vaad, det kan gjerne være. — Sagen er altsaa den,“ vedblev han læsende, „at der i Forgaars Aftes Klokken elleve slet opkom en voldsom Ild i Aron Jaks Pakhus, og at samme to Etages Bygning nedbrændte med alt sit Indhold, før Hjælp kunde tilkomme. Stadens Øvrighed viste ved denne Leilighed sin sædvanlige Ufor — Ufortrødelighed, — hvad Fanden er det for et Ord, Stoffer? — Der er ingen Ting, som hedder Ufortrødelighed. — Sikke noget! Kan De ikke Dansk? Det kommer De til at skrive om, vi fik en Sag hjemvist ifjor, for det der var rettet i Acterne. — Stadens Øvrighed udviste sin sædvanlige Marvaagenhed og Conduite, — det er der Fynd i — og gav Møde paa Brandstedet, — længe før Ilden var slukket. — I det derefter optagende Forhør — optagende? lad gaa, det er splittergalt, men det er et juridisk Udtryk, viste det sig,

at Gieren, bemeldte Hr. Aron Isak, under forskjellige Foregivender samme Aften, forud Ilden, havde bortskifket sine trende Krambodkarle, item Tjenestepigen, alt mod Husets Skif og Sædvane. Selv udspurgt, hvilke Oplysninger han var istand til at meddele, indviklede han sig i synderlige Modsigelser, der strax gave den skarpsynede Inquirent grundet Formodning om at Ildspaaføttelse havde fundet Sted. — Resten, — naa ja! at De netop i disse Dage har ladet Bygningen med indeholdende Varer forsikre for en tilsyneladende overdreven stor Summa, item, at De har slaaet stort paa, item, at Deres Kredit i den sidste Tid begyndte at svækkes, kan vi springe over her, det skal blive nøiere undersøgt og paa sit Sted inddraget i Sagen. I et Continuationsforhør, næste Formiddag, blev det oplyst og tilstræffelig konstateret, at Røgter Jens Svenningsen, der har Domicil og forretter Tjeneste hos Konsul Aron Isak, om Morgenens efter Branden var kommen ind til sin Huusbond, hvem han i høirøstet Tale forebragte, at han under Ildbranden iafte havde forloret to Par langskaftede Strømper, dem han forlangte sig godtgjorte med fem Sølvdalere, tilføiende Trusel om, at hvis denne Sum ikke blev ham udbetalt, han da vilde se sig nødsaget til at aabenbare noget, som skulde volde Konsulen i Fortræd. — Fremstillet og tilholdt at bekjende Sandheden, vedgik førnævnte Jens Svenningsen Røgter, efter nogen Nægtelse og vidtløftig Tale, at han, som har Kammer og Sovestæde næst Bathuset, havde seet en Person hurtig snige sig ind i Bygningen førnævnte Aften, slaa Ild i en Fyrtønde og noget lidet derefter bortfjerne sig skyndsomst paa samme hemmelighedsfulde Maade, forud dog tilstængende Bathusets Port og aflaafe for samme. Strax

efter udbrød Jlden med en voldsom Hestighed. Mørket tillod ikke Røgteren at skjæle den omhandlede Person, saa at han ikke for vist kunde sige, hvem det var, men til Bekræftelse paa sit Udsagn fremlagde han et rundt Messing Fyrtøi, i Form af en liden Tønde, og hvorpaa Aron Jsaaks Navn stod indgravet; samme Fyrtønde Deponenten angav, at have fundet i Gaarden foran Pakhuset og antog at være tabt, medens bemeldte, ham ubekjendte Person, ved sin Bortgang stængede Porten."

Da Dommeren havde oplæst dette, gjorde han en Pause, tændte den udgaaende Pibe ved Borstabelen og vedblev lidt efter:

"Saa vidt kom vi igaar. Jeg raader Dem nu, Aron Jsaak, for Deres egen Skyld og for Deres gamle ærværdige Faders Skyld, som staaer med det ene Been paa Gravsens Bred, — kan De følge med, Stoffer? — paa Gravsens Bred, — at De ikke gjør Sagen værre ved at filtrere Dem ind i Slidder Sladder og Benægtelser. Fortæl os ligefremt, hvordan det hele er gaaet til, det vil altid være en formildende Omstændighed, som skal blive bemærket i Protokollen, og naar der falder Dom, blive regnet Dem tilgode."

Den hæderlige Dommer tav igjen nogle Diebliske, medens han trak Beiret og fæstede sine smaa, vandblaa Dine paa den Anklagede.

Aron Jsaak stod for Enden af Bordet og stirrede ned paa Gulvet, hans Aandedræt lød langsomt og besværsligt, af og til vædede han sine tørre, blaalige Læber med Tungen, prøvede paa at tale, men kunde ikke saa Ordene frem.

"Naa, Konsul!" vedblev Dommeren, „flem saa paa! bare godt begyndt, saa skal De se, det gaaer af sig selv."

Har man havt Mod til at gjøre en gal Streg, maa man ogsaa være Karl for at vedgaa den."

"Jeg har intet begaaet af det jeg beskyldes for," svarede Aron, uden at hæve sit Hoved. "Jeg veed mig fri for alt og kan derfor ikke bekjende noget."

Borgermesteren fastede et biftert Blik hen mod ham. Han sad og trommede med Fingrene paa Bordet og ventede paa at høre mere; men den Anklagede tav. Stoffer havde i Smug faaet sin Roman frem og lagt den foran sig paa Knæene, saaledes at han af og til kunde stjæle sig til at læse lidt. Imidlertid begyndte der fra Dommerens Side en Række af Spørgsmaal, Krydsforhør og Opfordringer, uden at disse ledede til noget. Aron Isak vedblev sin Benægtelse, han kunde ikke give Oplysning om Mordagen til Branden, svarede fort og med en tiltagende Sikkerhed paa ethvert Spørgsmaal og modsagde sig ikke, naar han gjentog det allerede fortalte. Efter to Timers Forløb syntes Sagen ikke at være kommen et Skridt videre. Borgermesteren begyndte at tabe Taalmodigheden, ethvert Træk i hans runde Ansigt vidnede derom. Fuldmægtigen sad i god Ro og læste i sin Roman, den ene af Stokkemændene havde lænet sig tilbage paa Bænken, med nedhængende Arme, bøiet Hoved og luffede Dine, hans dybe og langtrukne Aandedrag tilkjendegav, at han atter var i Begreb med at udhvile sig efter den foregaaende Nats Bedrifter med Grisene. Af og til forstærkedes disse Aandedrag og gik over til en hul Rallen, og Borgermesteren tog da Linealen og prikkede ham paa den bøiede Pande. Manden foer iveiret og slog efter Linealen, som om en Myg havde stufket ham, derpaa gjorde han et dybt Buf mod

Dommeren og lyttede nu en Tidlang efter Forhandlingerne med den dybeste Opmærksomhed.

Flere Personer vare efterhaanden blevene forhørte, de Flestes Udsagn gif Konsulen imod, Borgermesteren søgte endnu engang at virke paa ham, og opbød hele sin Betsalenhed i den Anledning. Aron Isak stod med Hovedet støttet mod Muren. Da Dommeren tav, syntes han pludselig at gribes af en smertelig Tanke, han knugede sine Hænder sammen og udbød: „De stakkels Børn! — de stakkels Børn!“

„Det maa til Protokollen,“ hvisttede Borgermesteren og dicterede Skrивeren: „Anholdte lod ikke til at kunne modstaa denne Dommerens gribende Formaning, han fældede Taarer som et Barn, og udbød saa høit, at Enhver i Salen hørte det: o. s. v. o. s. v.“

Da Raadstueuhret slog et, ringede Dommeren med en Bordkloffe. Den gamle Sergeant traadte ind.

„Na, lille Stefen Rok! spring hjem til min Kone og siig, at de behøve ikke at vente efter mig med Middagsmaden. Jeg bliver ved her, til vi ere færdige, om det saa skal vare lige til den mørke Nat. Saa maa Stefen skikke en af Bægterne ned paa Klubben og hente mig noget Kaffe, helst paa en Kande, for at den kan holde sig brav varm.“

Sergeanten gif. Borgermesteren begyndte atter at dictere, da en ny og uventet Afbrydelse pludselig fandt Sted. En af de udenfor Døren opstillede Bægtere traadte ind, satte Morgenstjernen fra sig ved Muren og listede sig hen over Gulvet paa Taaspidsen, balancerende med begge Arme.

„Hvad er der nu paa færde?“ spurgte Dommeren.

„Nice veed jo nok, at Nice ikke maa forstyrre os, mens jeg sidder og holder Forhør.“

Bægteren bøiede sig over Skranken og hvissede nogle Ord, som fremkaldte en synlig Overraskelse.

„Ja saa!“ udbød Dommeren. „Det er en anden Sag. — Aron Jsaks Huusholderske, siger Nice. — Hun forlanger at komme ind — hun paastaaer, at hun har vigtige Meddelelser at gjøre?“

„Saadan noget staaer hun og sludrer om,“ svarede Bægteren. „Saa græder hun en Tur imellem og kiler paa med at dreie og vride sit Lommetørklæde sammen i en Tamp. — Svært altereret er hun, det er vist. Jeg holdt det for min Pligt at melde det for Borgermester.“

„Det gjorde lille Nice fuldkommen Ret i,“ svarede Dommeren venlig. „Før Aron Jsak ind i det næste Bærelse og lad saa den Anden komme.“

Bægteren gik med Aron og aabnede dernæst Døren for en Kvinde, som standsede nogle Skridt udenfor Skranken. Imedens dette skete, vendte Dommeren sig om mod Skrивeren, nappede ham i Armen og hvissede:

„Nu troer jeg næsten, at han sidder i det. Hvad? — Stoffer begynder naturligtvis med, at Deponenten frivillig og uopfordret begjerede at stedes for Retten. — Pas nu paa!“

Derefter kaldte han den Kommende indenfor Skranken og bød hende en Stol.

Det var en ældre Pige, hvis blege og skarpe Ansigt, mørke Dine og sydlandske Træk, ligesom Aron Jsaks, syntes at røbe en jødisk Herkomst. Hvad man ved første Diekast lagde Mærke til hos hende var den pyntelige Omhu, som hvilede over ethvert Stykke af hendes tarvelige, næsten fattige Dragt. — Hun modtog ikke den

tilbudte Stol, men blev staaende foran Bordet med begge Hænder indviklede i et snehvidt Lommetørklæde, som hun knugede sammen med en feberagtig Heflighed, medens hun holdt sine store, sorte Dine uafbrudt rettede paa Dommeren. Af og til foer en heftig Rødme over hendes Ansigt, og i Begyndelsen lænede hun sig tilbage mod Skranken, som om hun frygtede for at falde.

„Naa, lille Jomfru Leipzig!“ udbrod Dommeren, medens han tændte sig en ny Pipe, „hvad har Hun paa Samvittigheden? Lad os begynde med Hendes fulde Navn. Hvad hedder Hun? Jeg veed nok, vi kalde hende Galopjødens Datter i daglig Tale, men det er jo intet Navn.“

„Mit Navn er Sara Leipzig.“

„Tal kun høit og tydeligt. Sara behøver ikke at være bange. Jeg er da ingen Bussemand, veed jeg. — Hvor gammel er Hun?“

„To og fyrrethve Aar.“

„Det var svært, jeg holdt hende for yngre. Sara er jo ikke Jøde mere, men døbt ligesom Aron Isak?“

„Jeg er Christen,“ svarede hun.

„Og Sara har noget nyt og vigtigt at meddele Retten i denne ulykkelige Sag? — Kom frem med alt hvad hun veed, den mindste Omstændighed kan blive af Indflydelse paa Saras Huusbond.“

Sara rømmede sig, hendes Stemme skjælvede.

„Hvad jeg har at sige hviler tungt paa mig,“ ytrede hun, „det lader mig hverken Rist eller Ro, — jeg kan ikke bære det længer, det er som om mit Bryst skulde sprænges. — Jeg er en stor Synders, — det er mig, der forgangen Aften, da Folk var gaaet iseng, listede

mig ind i Pakhuset og tog Konsulens Fyrtønde med, —
— saa stak jeg Ild i Hampen.”

Disse afbrudte Sætninger bleve fremstammede næsten hvissende og under en synlig Sjælekamp. Det syntes, at hendes Læber vægrede sig ved at aflægge dette frivillige Skriftemaal. Borgermesteren lyttede med stirrende Dine og aaben Mund, en ubeskrivelig Forbavselse afprægede sig i hans Ansigt. Han havde lagt Biben fra sig, selv den sovelystne Stokkemand glemte et Dieblif Nattens Besværligheder, medens han betragtede den blege Kvinde. Fuldmægtigen sad og skrev; i den fuldstændige Tavshed, som fandt Sted efter Saras Beskjendelse, hørte man Pennen glide hen over Papiret og Drengene, som løb og støiede udenfor paa den soloplyste Raadstueplads.

Lidt efter rømmede Borgermesteren sig, og tog til Orde:

„Det var da en voldsom Historie, var det. Jeg maa endnu en Gang minde Sara om, at Hun holder sig til Sandheden og nøie overveier, hvad Hun siger. Hun maa huske paa, at dette hersens kan blive til en Livsfag, idetmindste til en halv Snes Aar i Viborg Tugthus.“ Dertil svarede hun intet, men blev staaende med Hænderne foldede over det hvide Tørklæde.

„Men hvordan kunde dog saadan noget falde Sara ind, hvad var Aarsagen? Man gaaer da ikke hen og stikker Fyr paa en Gaard uden at have fine Grunde dertil.“

„Jeg har lidt megen Uret i Konsulens Huus,“ ytrede hun, hvissende som tidligere.

„Har Hun det? Folk taler dog om, at Aron Isak gjorde vel mod Saras Familie, sørgede for hendes

Moder og for den lille, halvtossede Dreng, som løb omkring og solgte Piskebaand."

"Det har han," svarede hun, "det var dengang, men saa kom jeg i hans Huus, da hans Hustru døde. — Jeg har lidt meget der, han var heftig og lunefuld, haard og streng, Ingen gjorde ham det tilpas, — spørg Folkene ad. — Forleden Aften lod han Tyndet gaa ned og se paa, at de reiste den nye Mølle, jeg maatte blive hjemme alene og forrette Husets Gjerning — hele Tiden skjændte han, — jeg er ogsaa af et heftigt Gemyt, — saa vaagnede Lysten til at hævne mig, jeg vidste ikke mere af mig selv, — saa var det, Ulykken skete."

Dette var Indholdet af en Betsjendelse, som hun gjentog flere Gange, næsten ordret, og uden at indvikle sig i ringeste Modsigelse.

"Ja, nu kan vi gjerne lade Konsulen komme ind igjen," sagde Dommeren. "Den skikkelige Aron Isak! Lad os høre, hvad han siger hertil."

Han ringede og lod Bægteren hente Konsulen tilbage.

Sara gjentog endnu engang alt hvad hun tidligere havde sagt, Aron lyttede til med den dybeste Overraskelse. Han stod med foldede Hænder og bøjede sig forover mod hende, nærmere og nærmere, han betragtede hende med et Blik, der syntes at ville læse i Dybet af hendes Hjerte, han følte, at en mægtig, uanet Haand pludseligt greb ind i hans Skjæbne, for at afvende den umaadelige Ulykke, der nylig havde svævet over hans Hoved. Flere Gange gjorde han et Forsøg paa at tale, men Dommeren vinkede med Haanden og paabød Tavsshed.

Under alt dette var der et Udtryk i Saras Røst, et Præg i hendes Ansigt og i den freidige Maade, hvor-

paa hun bar sit Hoved, som ikke syntes at ligne Forbryderens, men det undgik Dommerens Jagttagelse. Han var ingen Menneſkeſjender, den brave Mand, og holdt ſig til hendes Ord, til Sagen.

„Bent lidt!“ udbrod han af og til og ſlog ud med Haanden, naar han ikke kunde gjengive hendes Udsagn hurtigt nok; thi nu dicerede han ſelv til Protokollen. Saa lod han Aron Iſak gaa hen og drage Kullegardinet ned for Solen, ſom ſkinne de ind igjennem det ene Vindue, ſaa tog han Linealen og prikkede det ſøvnige Vidne lidt i Panden, ſaa ſmilede han, nikkede til Sara og udbrod:

„Kjør ſaa paa igjen.“

Da hun omſider havde endt alle ſine Tilſtaaeller, vendte han ſig mod Aron Iſak og ſagde:

„Hvad har Hr. Konſul at ſvare til dette?“

„Der er ikke et Ord ſandt af det hele!“ raabte Aron, beſtemt og heftig. „Jeg har ikke været ſtreng og haard, ſom hun ſiger, idetmindſte ikke mod hende.“

„Jo, viſt er det ſandt,“ ſvarede hun blidt, „man anklager ſig da ikke ſelv for en ſaadan Brøde uden at være ſkyldig. Jeg har lidt Uret og vilde hævne mig, jeg fortrød det forſt, da det var forſilte. Jeg vil blive ſtraffet og maa finde mig deri, men over Dem ſkal det ikke gaa ud. Jeg tænker paa Deres ſmaa Børn, Aron Iſak! — Skulde de miſte al den Lykke, Gud har lovet ethvert menneſkeligt Væſen, da han ſkabte det? ſkulde deres hele Fremtid være viet til Skjændſel og Vanære og det for en Andens Feil?“

Medens hun gjorde diſſe ſidſte Spørgſmaal, traadte hun Aron Iſak et Skridt nærmere. Hendes mørke Dine, der hidtil i hans Nærværelſe havde ſøgt Jorden, hvilede nu faſte og gjennemtrængende paa ham, og hendes Aſyn

aabenbarede et Udtryk, en Skjønhed, som det ellers ikke syntes at besidde.

Han tav, det var ham, der fra nu af undgik hendes Blik, han lagde begge sine Hænder over sine Dine og søgte at skjule den heftige Graad, som bragte hans Legeme til at skjælve.

Dermed var Sagen endt og Forhøret sluttet for den Dag. Et Fjerdingaar efter blev Sara Leipzig, paa Grund af Brandstiftelse, dømt til Viborg Fugthuus. To Aar senere opgav Aron Isak sin Handel, solgte Gaarden og forlod Fredericia, for ikke mere at vende tilbage.

Omtrent ni Aar efter denne Begivenhed holdt Præsten i Ringkjøbing en Dag Confirmation. Det var, som sædvanligt, den første Søndag efter Paaske, og i Provindserne er Confirmationen en Fest af langt større Betydning end i Hovedstaden. Arbeidet hviler overalt, Enhver som kan maa i Kirke, Indvaanerne i en lille By udgjøre en eneste Familie, man knyttes til hverandre ved Bekendtskab, ved daglig Omgang og fælles Interessers Baand. Naboens Peter eller Gjenboens Ane skal idag bekræfte sin Daabspagt, man vil opbygges af den hellige Handling, høre hvordan hun svarer for sig, se den Plads, hun fik, og om de saa købte det dyre, storblomstrede Shawl, der var saamegen Tale om. Moder har i Anledning af Høitiden faaet sin sorte Silkekjole frem fra den øverste Dragkisteskuffe, hvor den ligger indpakket siden sidste Jul mellem Lavendelstilke og Rosmarinblade, Fader gaaer i sin lange, hjemmegjorte Badmelsfrakke, med et høitideligt Ansigt indeklemmt af to store Flipper og et stivt, sort Halsbind, med lange Støvler, der vende Spidsen af Saalen opad, og med en forsvarlig Snip

af det hvide Lømmetørklæde hængende ud af Frakken. Paa Veien til Kirken har han sin Hustru under Armen, Confirmanden ved Haanden, og Unglingen tager sig høist fortvivlet ud i den spidse Kjole og især fordi det er første Gang, han har faaet Hat paa, den generer. Han er desuden fastende, ligesom hele den øvrige Familie. Det er ikke Skik og Brug paa denne Dag at spise, før man kommer fra Kirke.

Sønnen har sin nye Psalmebog, indsvøbt i et stort Tørklæde, i Haanden, og inde i hans hvide Bomulds-handsker have de stukket tre Gnesteskillinger, dem skal han give i Offer, naar Tavlerne under Gudstjenesten med adspredende Støi og klingrende Bjælder gaa omkring mellem Stolene.

Der skulde confirmeres Elleve den Dag, hvorom her er Tale, sex Dreng og fem Piger, det var et anseeligt Antal. Enhver Stol i Kirken var besat, den gamle Præst holdt sin Tale, Mængden lyttede til med stor Andagt, Solen skinnede ind igjennem de smaa Blyruder, udenfor sang Fuglene, og omme bag Kirkegaardsmuren fordreve Chordrengene Tiden med at spille Rage, medens Prædiken varede.

Efterat den sidste Psalme var sunget, begyndte Orgelet et nyt Præludium, under hvilket Confirmanderne med deres Forældre forlode Stolene for at ofre. Degnen og Klokkeren stode i Choret; hvergang En lagde sin Gave, indsvøbt i Papir, paa Rækværket foran dem, bødte de sig ned og hvistede: „Til Lykke og Betsignelse!“ Præsten stod foran Alteret, med Ryggen vendt mod Menigheden, han læste i Evangeliebogen og sagde intet, men lod til at være saa fordybet i sin Bog, at han ikke kunde give Agt paa, hvad de lagde foran ham. Undertiden kom der

og saa saa lidt ind ved disse Ofringer, at det næsten slet ikke var værdt at lægge Mærke til.

En opfindsom Rebflager bragte engang et forseglet Brev hen til Præsten. Da Papiret blev aabnet, stod der skrevet indeni med store Bogstaver: „Kvittering for den Klædesnor, som Deres Belærværdigheds Frue købte hos mig forgangen Sommer, og som hun glemte at betale.“

Efterat Kirketjenesten var tilende, gik man hjem og spiste til Middag, og om Eftermiddagen vandrede Fader, Moder og den øvrige Familie ud paa Kirkegaarden eller til Amtsforvalterens Have, eller hvis Veiret var godt til Rindum-Nygaard, et Herresæde udenfor Byen. Confirmationen gik i Spidsen for Toget. Med Udbyttet af denne nøisomme Glæde vendte man hjem igjen, dermed er Confirmationsdagen tilende.

I en af Smaagaderne, som gaa fra Torvet til Kirken, var en Familie nylig kommen tilbage fra en saadan Udflugt. Faderen var Handelsmand, derom vidnede det store Skilt udenfor og talrige Gjenstande, som hang tilskue i alle Vinduerne: Høleer og smaa Kaffe-møller, Barnetrommer og tørrede Fisk, et rigt Udvalg, blandt hvilket man i Anledning af Dagens Fest havde stillet Dlglas med grønne Kviste, Anemoner, Smørblomster og Paaskelilier.

Inde i Stuen laa Psalmebogen opslagen paa Bordet, ved Siden af denne stod Mandens nye Hat, hvorover han forsigtig havde bredet sit Tørklæde. Det duftede af brændt Kaffe og Krydderier fra Kramboden inde i næste Stue. Han sad i Sofaen, tavs og grublende. Paa Forhøjningen ved Vinduet sad hans Hustru, tarvelig flædt og meget bleg, hendes mørke Dine hvilede ufravendte paa ham, fromme og alvorlige Dine, der syntes at efter-

spore de alvorlige Tanker, som tegnede deres Udtryk i Mandens Ansigt.

Pludselig blev Døren revet op, Confirmanden, en lang og mager Dreng, traadte ind. Han satte sin Hat paa Bordet, bredte Lommetørklædet ud over den, og tog derefter Plads paa Forhøjningen nedenfor Moderen. Drengen lignede sin Fader lige til det alvorlige og mørke Udtryk, han syntes desuden i dette Dieblif at befinde sig i en vis heftig og lidenskabelig Stemning, som kostede synlig Umage at beherske.

„Saavidt kom vi da!“ udbrod Handelsmanden. „Vi har faaet Dig confirmeret, lille Jesper! fra nu af skal Du svare til dine Handlinger. — Det er en vigtig Dag i dit Liv —“

„Vi har stridt for den,“ hvistede Konen dæmpet. Drengen tav.

„Hvorfor svarer Du ikke, Jesper! hvorfor græder Du? hvad er der iveien med Dig?“ spurgte Moderen.

Drengen vedblev at tie.

„Hvad er der iveien med Dig?“ gjentog Faderen, i en Tone, der var vant til at skaffe sig Lydighed.

Drengen bøiede sit Hoved over mod Moderens Skjød og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

„Jeg er saa bedrøvet, saa bedrøvet,“ sagde han. „Jeg vilde skjule det for Jer, men jeg holder det ikke ud længer. — Nu maa Sandheden frem. — Slagterens Jens har altid været mig paa Nakken. Ifjor, da vi fastede med Stene efter Jakobs Skorsten, slog han et Bindue ud hos Gørtlerens og sagde, det var mig, der havde gjort det. Det samme sagde ogsaa de Andre, men det var alligevel ikke mig. Nu til Confirmationen har der været saamegen Tale imellem os, om hvem der

skulde have den kjønne Harehaars Hat, som stod i Hattemagerens Bod, den syntes vi Allesammen bedst om, for der sadde en Jomfru indeni den, med et stort Slør om sig og en Blomsterkro i Haanden. Da saa Moder fik Dig til at købe den til mig, blev det rent galt. Han sagde: „Jødedrengen give de alt hvad det skal være, men fik han Hatten med den Jomfru af sin Fader, saa skal han saa en Livfuld Bæst af mig.“ — Det hytter han sig nu nok for. Jødedrengen kalde de mig Allesammen, for det min Næse er kroget. Saa, imorges, medens vi skulde stilles op i Kirken, var han igjen muggen, skjøndt jeg delte alle mine Bebermyntekager mellem ham og de andre Dreng; da jeg kom til at staa ovenfor ham, sagde han: — Nei! jeg vil ikke sige, hvad han sagde, det er alt for galt.“

„Hvad sagde han?“ spurgte Manden. „Siig det! — strax!“

Drengen hævede sit Hoved, han tog Moderens Haand i sin, som om han vilde søge et Forbund med hende, før han svarede:

„Han sagde, at min Moder havde siddet i Tugthuset.“

Mandens Ansigt fortrak sig, det bar Udtryk af en dyb og levende Smerte. Han vedblev at se ned for sig, og det varede noget, før han udbroød langsomt og dæmpet:

„Naa! saa det sagde han?“

„Ja, og saa saae alle de Andre over paa mig og lo, men Ane Sofums sagde, at det var skjændigt af ham at tale om saadan noget idag. — Det er heller ikke sandt!“ vedblev han heftig, „han lyver Dig paa, — Du er min egen, kjære Moder, det gode, jeg veed, har Du lært mig, og Du har ikke siddet i Tugthuset.“

Konen tav, hun sad og bed i sit Tørklæde, hendes Bryst bevægede sig indenfor den sorte Kjole, som om hun søgte at skjule en frampagtig Hulken.

„Kom herhen til mig, Jesper!“ sagde Manden, „saa skal jeg betro Dig, hvad jeg indtil denne Stund aldrig har aabnet min Mund om, — nu seer jeg nok, det lader sig ikke dølge længer. — — Jo, min stakkels Dreng! det er sandt, hvad han sagde: Din Moder har siddet i Tugthuset i otte Aar, hør efter, hvordan det gik til, og hold saa mere af hende end nogensinde før. — Jeg boede engang nede i Fredericia, jeg havde arbeidet og kæmpet mig op fra intet til en velhavende Mand; saa kom min Svoger fra Hamborg og laante mine Penge, først lidt, saa mere, og laante og laante igjen, og jeg troede ikke det havde nogen Fare, før vi en Dag fik Brev om, at han var forsvunden, slygtet bort og havde efterladt Hustru og Børn i den dybeste Elendighed. — Den ene Ulykke fulgte den anden; samme Vinter forliste begge mine Skibe, som foer paa Holland, jeg var bragt til Afgrundens Rand, jeg var affindig, — nei! det er ikke saa, — ingen Undskyldninger! i denne Stund skal det være mit Hjerte, ikke min Mund, som skrifter. En falsk Cresfølelse fristede mig, Forsængelighed, Du! — jeg vilde redde mig, ligemeget ved hvilke Midler, — mit Pakhuus var høit asfureret, jeg stak Ild paa Gaarden, — forstaaer Du? det var Uret, det var slet, der er ingen Tilgivelse for en saadan Brøde. — I hele mit tidligere Liv havde jeg ikke været mig nogen urigtig Handling bevidst, — fem Minuter vare nok til at udslutte alt. — Jeg meente at frelse mig fra Ulykken, efter det Dieblit begyndte den først, derfor standsede Sangen paa min Tunge, derfor bøiede mit Hoved sig til Jorden, naar

Folk saae paa mig, slog jeg Dinene ned, min Misgjernings Mærke brændte paa min Pande. — Dagen efter kom jeg i Forhør, jeg nægtede i det ene Dieblif og vilde i det næste have tilstaaet alt. Da gif Døren op."

"Ja!" sagde den blege Moder, idet hun traadte hen til Manden og lagde sin Haand paa hans Hoved, og hendes Smerte var nu bleven til et Smil, under hvilket hun hævede sit Hoved og vedblev:

"Da gif Døren op, og jeg kom ind, derfor er det mig, som skal fortælle Resten. — Jeg var en fattig Pige, og min Moder sad i trange Kaar; hun stræbte Nat og Dag, men kunde neppe finde Brødet til mig og en stakkels halvtossjet Broder, som hverken forstod at føle eller sandse. Det lagde Aron Isak Mærke til, og en Aften bankede han paa og sagde: „J har arbeidet saalænge Jeres Kræfter slog til, Esther Leipzig, nu gjør J bedst i at hvile Jer, og lade mig sørge for Resten.“ Saa tog din Fader sig af os, fødte og klædte os, pleiede min gamle Moder, luffede hendes Dine, og da min Broder ogsaa var død, kom jeg i hans Huus, som om jeg havde været hans Datter. Du er endnu for ung til at kunne fatte de Belgjerninger, han viste mig og mine, men Du kan da nok forstaa, min Dreng, at man glemmer dem aldrig siden. — Hvad saa? da han selv kom i Nød, tænkte jeg, at nu kunde jeg maaske gjøre lidt for ham igjen. Han havde et hæderligt Navn, han havde Dig og din døde Broder, Jeres Fremtid maatte ikke lide af nogen Plet, jeg derimod, hvad Magt laa der vel paa mig, jeg havde intet at vinde eller tabe her i Verden. Saa tog jeg hans Skyld paa mig, jeg kom i Tugthuset, den Tid gif snart, jeg har ikke angret det en eneste Minut. — Nu veed Du alt! — Nei, ikke alt,"

vedblev hun et Dieblif efter, og hendes Dine lyfte, medens et sjæleglad Smil og et Udtryk af den dybeste Lykke forklarede hendes Raskh. — „Den Dag, jeg havde udstaaet min Straf, stod din Fader og ventede udenfor Tugthuusporten, han tog mig i Haanden, — veed Du, hvor han førte mig hen? — til Kirken, min Dreng! han lod sig vie til mig. Jeg blev hans Hustru for Gud og Mennesker.“

Da hun havde sagt dette, knælede hun ned foran Manden, ydmyg og stor i sin Lykke, og foldede sine Hænder over hans Knæ.

Aron Isaks Dine vare vaade, han tog Drengens Haand og hvilede:

„Festen har Du lært din Moder at kjende. Før var jeg bestandig ene om at holde af hende. Ikke sandt, Du! fra nu af ville vi være To om det!“

XIII.

Fredens Mænd.

Abd el Kader sagde: „Jeg er sendt til Eder fra Herren. Min Slægt stammer ned fra Profeten. Se! jeg bærer hans hellige Farver i min Kaftan. Jeg har valsfartet tre Gange til hans Grav. Ved mig skulle I seire over Eders Fjender. Hvad ville disse Fremmede blandt os, hvem har kaldt paa dem? De nedbryde vore Moskeer, de forandre vore Stikke, de gjøre Landeveie over vore Fædres Grave. Følg mig, dræb dem, eller jag dem tilbage i Havet, hvorfra de kom!“

Disse Ord og Løfter bragte Marabutterne videre, de prædikede den hellige Krig, og Stammerne samlede sig, fanatiserede, tørstende efter Blod. Seirede de i den forestaaende Kamp, fik de Lov til at plyndre, faldt de, bleve de optagne i Paradis, det var gyldne Udsigter. Som Hagelbyger fore de hen over fredeliggjorte Egne, overfaldt og dræbte. Abd el Kader betalte 2 Mk. 2 Sk. for ethvert affskaaret Christenhoved, det sendte han siden omkring blandt Stammerne som Seierstegn, der skulde opflamme de Nølende til at samles om hans grønne Faner. En Tidlang fulgte Lykken ham, han blev gjort

til Ben af Mascara, slog General Trezel og underkastede sig Folket i den vestlige Chelifdal. Hans Tilhængeres Antal forøgedes. Kabhylerne droge ned fra deres Bjerge, dybt inde fra Saharas Ørkener kom Skarer af halvnøgne Beduiner paa deres flygtige Hingste, Mænd, der aldrig før havde hørt Tale om Franskmændene, men nu brændte af Lyst til at slaaes med dem. Saa forenede de sig inde imellem Bjergene og ventede, til Spejderne bragte Underretning om, at der var udsendt Tropper fra de faste Stæder, som Afløsning eller Forstærkning til et af Forterne, saa udsøgte de sig en Kampplads, saa lød der uformodet et Skrig, forfærdeligt, vildt og gennemtrængende, et Dieblif efter var Sletten oversaaet af sortebrune Ryttere med Sablen i Munden, i Haanden en Rørlandse eller en langløbet, hjemmelavet Bøsse, der blev ladet og affyret med samme Sikkerhed, som om Skytten havde staaet paa Jorden. Franskmændene ventede dem, En mod Ti, undertiden En mod Tyve, de dræbte, men talte ikke deres Fjender. Mislykkedes det første Overfald, droge de hvide Burnusser sig tilbage igjen, løftede deres Saarede og Dræbte op paa Hestene og forsvandt inde imellem Bjergene, ligesaa hurtigt som de vare komne.

Medens Krigen saaledes førtes med afveglende Lykke, under hvilken der stundom, ogsaa fra de Franskes Side, blev tagen grusom Gjengjældelse for lidte Krænkelser, hvorom Pelissiers Tog til Dahrahulerne vidner,*) kom Biskop Dupuch over til Algier tilligemed to Generalvicarer, Præsterne Dagret og Suchet.

„Hvad skal vi gjøre blandt Eder?“ sagde Bispen

*) Se „Arabere og Kabhyler.“

til Soldaterne. „Bort Værk er Fredens, er Mildhedens og Forsonlighedens, her dræber man kun, brænder og plyndrer.“

Han fandt omsider paa en Udvei. Hvergang der forestod en Kamp, drog Bispen ud med Soldaterne, tog sine to Præster med, og man saae da disse tre Mænd, i deres sorte Rutter, gaa omkring paa Balpladsen mellem de Saarede og Faldne, for at hjælpe dem, for at frelse hvad der kunde frelles, og bringe Lindring og Pleie. I Begyndelsen studsede Araberne og betragtede mistroiske de tre Mænds Gjerning, deres Religion havde lært dem at hade og dræbe, det forstode de, Naade og Skaansel mod de Faldne havde de derimod sværere ved at begribe. Men da de Saarede kom sig under Dupuchs Pleie og vendte tilbage og fortalte i Stammerne, hvad der var hændet dem, begyndte de at fatte dette Kjærlighedens Værk, og naar der siden var sluttet Forlig og de kom ind til Byen, satte de sig paa Hug udenfor Bispens Huus og ventede, til de fik Lov at se ham, og knælede ned for ham med Armene krydsede over Brystet, naar de mødte ham paa Gaden. Af og til bragte de ham ogsaa Gaver efter ringe Gvne: en skudt Algerhøne, et Knippe Stærer, en Antilop eller en Sæf Dabler, inde fra Orkenen. Men naar Bispen viste sig under Kampen og gik til sin Gjerning hen over Balpladsen, vendte de Bøsssepiberne bort fra ham og lode de tre Mænd fare i Fred mellem Rugler og Nataganer.

En Sommer havde Biskop Dupuch sendt Præsten Suchet ned paa Sletten til Abbd el Kader, for at overtale ham til at udvegle nogle Fanger, han havde gjort ved et natligt Overfald, og som han truede med at dræbe. Det kostede megen Møie at bringe denne Underhandling

igang. Abd el Kader afflog ethvert Tilbud, men Bispen kom igjen med nye Bønner, endelig gif han ind paa Forslaget og lovede at sende Beyen af Miliana, Sidi Mohammed Ben Alaf, med Fangerne. Mohammed skulde indfinde sig ved Foden af Bjerget Deniah, den 18de Mai, naar Solen stod høist paa Himlen, derefter kunde Bispen rette sig og give Møde paa samme Tid.

Dupuch modtog denne Efterretning med stor Glæde. Han samlede de fangne og saarede Arabere, som med deres Kvinder og Børn udgjorde et Antal af 133, han forsynede dem med nye Klæder, satte de Saarede paa Bogne, som han maatte leie for en uhyre Pris. Da den bestemte Dag kom, drog han selv i Spidsen for Toget, fulgt af sine to Præster. Det var en Fest for Bispen. Dennegang gjaldt det ikke blot om at give Fjenderne tilbage til deres, han skulde tillige frelse sine Venner og Brødre. Hans Tog fra Algier ned til Deniah var en Seiersmarsch. Araberne omringede hans Vogn, deres mørkebrune og vilde Ansigter lyste af Glæde, de strakte Hænderne ud imod ham, holdt de smaa Børn iveiret, for at de skulde se ham, og tilhviiskede ham Ord, som han ikke forstod, men hvis Mening han alligevel fattede. — Man forstaaer altid det Sprog, der tolker Kjærlighed og Betsignelse. Af og til lod han Vognen holde stille, medens han gif fra den Ene til den Anden, for at se, om Ingen manglede noget paa den Bei, der var tilbage. — Saa fjørte de igjen.

Da de kom til Deniah, standsede Biskoppen maalsløs og forbauset over det Syn, som fremstillede sig for ham.

Hele Bjerget mylrede af franske Soldater. De havde dannet sig Løvhytter mellem Buskene, gjort Ald

paa, stegte og kogte, støiede og larmede med hele den overgivne Lystighed, som betegner en fransk Leir. Nede i Dalen fremstillede sig det samme Syn af Soldater, der havde leiret sig langs med Floden. Nogle vare ivrigt beskæftigede med at lave smaa Baade eller Vandmøller, andre vaskede Linned og hængte det op paa Spidsen af deres Bajonetter.

Det var en Afdeling af Expeditionsarmeen, hvormed General Baraguay d'Hilliers drog igjennem Provindsen Titeri, og som uden ringeste Anelse om Biskoppens Aftale med Abbd el Kader, denne Morgen havde besat Bjerget.

Araberne, som fulgte med Dupuch, udstødte fortvivlede Skrig, kastede sig ned paa Jorden og strakte Hænderne op mod Biskoppen, de havde strax fattet Sammenhængen og begrebe, at ethvert Haab om at gjense deres Brødre, idetmindste for Diebliffet, var forsvundet.

Medens Biskoppen stod raadvild og sørgmodig, kom General Baraguay d'Hilliers ridende ned fra Bjerget, rygende paa sin Cigar. Han standsede nok saa freidig og smilende foran Bispen og spurgte, om der var noget, hvormed han kunde være Monseigneur til Tjeneste.

„Vil De laane mig en Hest?“ sagde Bispen, „den bedste, De har?“

„Den bedste, jeg har, er min egen,“ svarede Generalen, „og den er til Monseigneurs Tjeneste.“

Med disse Ord steg han af sin Hest og hjalp den gamle Mand op paa den, Abbed Suchet og en fangen Araberhøvding besteg to andre Heste, derefter forlode disse tre Mænd Leiren og droge ind imellem Bjergene saa hurtig som den ubanede Wei tillod det. Toget af

de Fangne og Saarede fulgte langsomt efter, ført af Dagret.

Sidi Mohammed havde holdt sig Aftalen efterrettelig og var henimod Middag kommen ned paa Sletten. Da han hørte Lyden af de franske Trompeter og saa Bjerget besat, troede han, at Biskoppen havde havt isinde at skuffe ham og vendte harmfuld tilbage mellem sine Bjerge, førende alle de fangne Franskmænd med sig. Men de tre Ryttere fulgte efter. Solen brændte over deres Hoveder, Hestene stønnede, Klipperne omkring dem udaandede Varme, ethvert Vindpust aandede Varme, de mærkede det ikke, den gamle Biskop tænkte paa sine Fanger, paa sine Brødre; han sad tilhest som et latinsk S, holdt sig fast i Manken, syntes hvert Dieblisk at skulle glide ned af Sadlen, men det var dog ham, som bestandig skyndede paa og opfordrede Veiviseren til at ride hurtigere.

Henimod Aften kom de ud af Bjergene og saa et stort og yppigt Sletteland udbredt foran sig. Der havde Sidi Mohammed leiret sig med sine tolv hundrede Ryttere og alle de franske Fanger. Biskoppen udstødte et Glædeskrig, da Veiviseren standsede og pegede hen foran sig, han drev sin Hest fremad foran de Andre, nu behøvede han ingen Veiviser mere. Han red midt ind imellem Araberne og vendte sig mod Sidi Mohammed, som stod blandt dem.

„Her er jeg!“ sagde han. „Jeg kommer til Dig med Tro paa dit Ord, kun fulgt af min Broder. Han og jeg ville være Gidsler, indtil Du modtager dine fangne Benner.“

Sidi Mohammed blev dybt bevæget over Bispens Ord, han frydsede Armene over Brystet og bøjede sig for

den gamle Mand, gif med ham affides fra de Dørige, bredte sin Kappe ud paa Jorden og satte sig ned ved Biskoppens Side. Der bleve de siddende i tre Timer og talte sammen, Orkenens Kriger og Præsten med de hvide Haar, milde og blide Ord; hvad de sagde, fik Jngen at høre, men Araberne, som stode i Nærheden og agtede paa hvad der foregik, saae Sidi Mohammed sidde og holde Biskoppens Haand i sin og bøie sig over mod ham og lytte til hvad han sagde, som et lille Barn lytter efter sin Faders Røst.

Da det nu blev Aften, og Solen gif ned, og Bjergene glødede, og Træer og Buske farvedes af dens gyldenrøde Lys, drog et Tog hen over Sletten, Vogn fulgte efter Vogn, et jublende Skrig lød fra alle Sider. Det var Dagret, som bragte de fangne Arabere. Udverlingen fandt Sted. Sidi Mohammed havde flere Fanger end Biskoppen, men han vilde ikke tinge.

„Tag dem Alle,“ sagde han, „saa er det godt.“

„Jeg har dog en Gave til Dig,“ sagde Dupuch, idet han drog to rigt indlagte Pistoler frem fra sin Kofte. Sidi Mohammed bøiede sig for den gamle Bisp og sagde:

„Den allerbedste Gave er dit milde Ansigt og de Ord, dit Hjerte talede til mig.“ Men han tog alligevel imod Pistolerne.

Derefter kysede han Bispens Haand, reiste sig op og gif hen til sine Brødre.

I dette Dieblis lød et Geværskud. Alle sprang op. Kaldte det til Vaaben, var det Forræderi? — Nei, en Araber havde skudt en Algerhøne, som han bragte Bispem.

„Jeg er kun fattig,“ sagde han, „men jeg giver, hvad jeg har. Du har pleiet min Fader.“

Sidi Mohammed drog med sine Mænd mod Syd, mod Orkenen, de franske Fanger sang Marseillaisen og droge i den klare Maanefkinsnat ind imellem Bjergene, op til Deniah. Bispen og hans to Præster fulgte dem i en af Vognene.

XIV.

Et kongeligt Eventyr.

Saa drog Kong Christian den Fjerde til Tinge paa Viborg, som han pleiede, naar Tid og Leilighed gaves. Dennegang tog han over Bæltet til Fyen, skjøndt det var silde om Efteraaret. Han vilde først til Middelfart og tale med Billedskærer Ole Hænge, hos hvem han skulde gjøre en Bestilling. Dernæst havde Middelfarts Borgere sendt ham et Bønsskrift om at faa deres Kirke gjort istand, den var bleven saa brøstfældig i Tidens Løb, og Degnen vovede næsten ikke mere at lade Klokkerne lyde, fordi Stilladset rystede, hvergang han drog i Rebet. Da Kongen kom, havde de reist en Treport af grønne Grene, som han skulde ride igjennem, indenfor Porten blæste de i Trompeter, og oppe fra Bakken blev der affyret tre Kanonskud, da han naaede Byens Grund. Borgermesteren og Byraadet stode og ventede udenfor det Huus, hvor han skulde stige af, og Folket havde stillet sig i Rækker paa begge Sider af Gaden og tilraabte ham velkommen.

„Gudsfred og Goddag, I gode Borgermænd!“ sagde den gamle Konge. „Min Tid er knap, jeg har lovet

at være i Kolding, før Aften falder paa. Gaa mig derfor snarest fat paa en dygtig Tømmemand og en Muurmester, og lod dem tage deres Retske og Tømmestof med, saa gaa vi op og se paa hvad der er at gjøre ved Eders Kirke. Jeg har nu bygget saameget i mine Dage, at jeg forstaaer mig lidt derpaa."

Der gif da Bud til Tømmer og Murer, som strax indfandt sig i deres bedste Dragt, med Kaarde ved Siden, en Blomst i Knaphullet og et nyt gult Hjortelæders Skjodskind fæstet op i den ene Side, udenpaa Koften. Saa fulgte de med til Kirken.

Kong Christian saae paa alt, undersøgte alt og gav dernæst Raad, hvorledes han meente det brøstfældige burde udbedres. Borgermesteren sagde ja, men Haandværksmændene sagde ingenting, de syntes det stred mod Respekten, de stode blot og hørte til, og bukkede naar Kongen havde talet. Dernæst fik de Løfte paa det Forskud, de behøvede.

"Nuomstunder staa vi ikke til at trænge," sagde Kongen og smilede. „Bore gode Venner, Hamborgerne, have sluttet Fred med os for bedstmuligt Kjøb. Forgangen skiftede de til vor Kasse den Sum 180,000 møntede Sølvdalere, som Tegn paa, at de meente det for Alvor."

Fra Kirken gif Kongen op i Gyden til Ole Hænge. Det stod heller ikke længe paa.

Da Borgermesteren og de to Haandværksmænd vandrede tilbage, vare de enige om at lovpriise den gamle Konges Kløgt og Indsigt i hvad der var blevet forhandlet. Han dømte som en Kyndig i Sagen. Det han foreslog var det bedste og det billigste tillige, der faldt megen Tale derom mellem dem indbyrdes.

„Men Majestæten tog dog feil i noget,“ bemærkede Mads Torkelsen, den gamle Murer. „Han sagde, vi skulde sætte en ny Pille til den søndre Side af Choret, og saa laske den sammen med den gamle Muur. Hvad skal det sige? Man kan laske en Bjælke sammen med en anden Bjælke, Endetræ til Endetræ, det maa I forstaa som Tømmersmand, men man kan min Sjæl ikke laske en Muur sammen med en anden. Det er der ingen Mening i.“

„Jeg maa dog give Majestæten Ret,“ sagde Borgermesteren. „I dette som i alt andet.“

„Jeg holder ogsaa paa Majestæstens Ord, ligesom Hr. Borgermester,“ ytrede Tømmersmanden.

„Ja, men jeg siger, at Majestæten har Ret,“ sagde Mads Torkelsen, „og jeg er den Mands Søn, der ikke snakker Borgermester efter Munden for at faae Arbeidet. — Godaften!“

Saaledes endtes denne vigtige Sag. En Time efter seilede Kongen med Færgen over til Snoghøi og kom til Kolding endnu samme Aften, lidt før Kloffen ringede syv.

I Kolding havde de forberedt hans Modtagelse med større Pomp. Der sang de og sloge paa Tromme for ham, alle Gader vare fyldte af Mennesker, som strøede Sand og Blomster paa den Vej, Toget skulde ride, og op ad Slotsbanken havde Lehnsmanden tændt Fakler, som røg og sprubbede og speilede deres flagrende Glands nede i den dybe Sø. Det kunde ikke være høitideligere.

Da Larmen var størst, sad en gammel Kone i et lille Huus oppe i Laasbygade og spandt paa sin Rok. Ligeoverfor, hos den rige Gørtler, havde de stillet Lys i Vinduerne, det samme gjorde Smeden og Snekkeren

længer nede i Gaden, men de havde ogsaa nylig havt Arbeidet oppe paa Slottet, da Kong Christian lod det store Taarn udbedre. Dorthes Villumsen satte ingen Lys i sine Vinduer, tvertimod, hun lukkede Skodderne, saa at al det Skin, der faldt ud paa Gaden, kom fra de to smaa Huller, der vare skaarne ud i Form af to Hjerter overst oppe i hver Skodde.

Dorthes var meget fattig, men godt omtalt i Rolding. Tavs var hun og indefluttet, hun forstod den Kunst at høre og tie. Ingen vidste andet om hendes Fortid, end at hun var kommen nordfra, og havde bragt to Børn med sig. Det ene blev siden en dygtig Krigsmand og faldt paa en Balplads nede i Tyskland, da Kongen frigede der, det andet blev som lille Pige taget i Huset af Lehnsmanden Hr. Ernst Normand, for at hun skulde være hans Datter til Selskab og Legekammerat. Hos ham var hun bleven siden og havde faaet sin Opdragelse og Lærdom paa Slottet.

Dorthes Villumsen sad altsaa og spandt den Aften, og Rjedlen med hendes Nadvore togte hende paa Skorstenen, og den gamle Kat laa i Kurven sammen med det ufartede Uld og sov en tryk Søvn, hvoraf den pludselig vaagnede op og gav sig til at snurre.

„Nu kommer her bestemt Fremmede til Huset,“ sagde Dorthes og trak Bægen længere frem i Lampen. „Det skal aldrig slaa feil, hvergang Misse giver sig til at snurre, ligesom hun vaagner op, saa kommer der Nogen. Bare det var godt, saa kan det være det samme, men det fiste saadan for mit høire Øre før, da jeg stod i Skorstenen, det er intet heldigt Tegnen.“

Hendes Spaadom slog til den gang. Lidt efter bankede det heftigt paa Døren; da hun aabnede den,

traadte en ung Herre ind, klædt i en Adelsmands Dragt med Kaarde ved Siden, kort Kappe og vaiende hvide Fjær i Hatten. Loven forbød dengang Adelsmændene at bære Guldsnorer og Fryndser paa Raabe og Kjortel, efter dette Forbud valgte de kostbarere Klæder, finere Fløiel og sjeldnere Belsværk, for dog at skjelne sig fra Borgerfolket, som bestandig søgte at efterligne dem. Den unge Herre viste sig i en saadan straalende Dragt, en paafaldende Modsatning til de tarvelige Omgivelser, han for Diebliffet befandt sig i. Han havde et mildt, godmodigt Ansigt, en blød, jomfruelig Stemme, fastede sin Hat paa Bordet og strakte Dorthe Willumsen begge fine Hænder imøde.

„Men, Junfer Jakob!“ udbrod hun forbauset. „Hvad vil I hos mig iaften, da Hans Naade Kongen er kommen som Gjest til Slottet deroppe?“

„Ak, Dorthe! Dorthe!“ klagede han. „Jeg er det ullykkeligste Menneffe i den vide Verden.“

„Ja, det har jeg hørt før,“ svarede Dorthe. „Hvad er der nu paafærde?“

„Jeg kommer for at hente Naad hos Jer, har I intet, saa veed jeg ikke hvad jeg skal gøre. — Jeg holder af Eders Datter, — aa! lad nu være at trække paa Skuldrene. Det bliver dog ikke anderledes. Jeg har holdt af hende fra jeg var en lille Dreng, det veed I, jeg har sagt Jer det tyve Gange, hun er den yndigste Jomfru der er til, og saa mild og saa blid tillige. Bede de Andre mig om noget, saa gør jeg det kun, naar jeg selv har Lyst, forlanger hun noget af mig, det være hvadsomhelst, har jeg ingen Rist eller No, før hendes Willie er fuldkommet. Der er ikke den rige Mand her i Verden, uden at jo større Lykke kom ind i Huset, naar

hun gif over hans Døtrin, der kommer ikke den fattige Stodder for hendes Dine, uden at han jo læser Belsignelse over hende. Hvorfor ryster I paa Hovedet? Er hun ikke kjon nok? Nævn mig da hendes Lige paa den grønne Jord. Er hun ikke godt nok oplært? Hun har levet i min Faders Huus, fra hun var et lille Barn, og hos Lehnsmanden lærer man Tugt og gode Sæder. Finder I maasse, at hun ikke er from nok, god nok, eller er det mig, I har noget at udsætte paa? — O, Moder, Moder! Jeg vil være hende en trofast og kjærlig Husbond. Det lide I paa. Jeg skal aldrig forlange bedre, og blive ved at holde af hende, til Gud lukker mine Dine."

"Ja, ja! I har sagt mig alt dette før, Junker! og jeg troer paa, hvad I siger. Der staaer en Skrift at læse i Eders blaa Dine og en til omkring Eders Mund, som ikke kan lyve. Men galt er det alligevel, og bedre kan det ikke blive, siden I er en Adelsmands Søn, og Christine en ringe Borgerkones Datter."

"Ja, men i Eftermiddag i Mørkningen har jeg sagt det altsammen til min Fader," ytrede Junkeren trodsigt.

"Det skulde I ikke have gjort. Hvad nytter det saaledes at storme frem? Der er dog de Bomme, vi maa blive staaende for."

"Jeg var vel nødt til at sige det," vedblev Junkeren. "Hør blot! Christine sad ved Vinduet i Haven, udenfor legede Skyttens to Børn, dem kastede hun Ebler ned til og sad og smilede og lo over deres Glæde. I skulde have seet hendes Ansigt! Saa faldt jeg ned paa begge mine Knæ foran hende og sagde: Christine, Christine! jeg vil give Alverdens Skatte til at dine Dine maa blive ved at lyse ligesaa kjærligt ned paa mig, som de

ere straalende for alle Andre. — Men da Du nu ikke eier Alverdens Skatte, sagde hun og lagde sin Haand paa mit Hoved. Hvad saa? — Saa vil jeg give mit Liv hen for at det kan blive saa, svarede jeg. — I det samme aabner Fader Døren og træder ind. Da fattede jeg Mod, tog Christine ved Haanden og fortalte ham alt.

„Naa, og han?“

„Ja, han tog det med stor Koldsindighed, det var ligesom han anede det.“

„Na Herre Gud! Alverden veed det jo,“ sagde den gamle Kone.

„Han foer slet ikke op som han pleiede, men traf blot paa Skuldren og sagde: Det er nu godt nok med den Snak, men der bliver ingenting af det alligevel, min Dreng! jeg har bestemt andet for Dig. Først tænkte jeg paa Frøenen til Thirsbæk, men nu synes jeg bedre om hende paa Gammel-Estrup, der faaer Du Gaarden med. Og siden Du nu bringer mig en Nyhed, skal Du faa en til Gjengjæld: Jasten kommer Kongen, men imorgen kommer Herremanden og hans Datter fra Gammel-Estrup, saa feire vi Trolovelsesgildet mellem Dig og hende, medens Majestæten er tilstede. Da han havde sagt dette, gif han sin Vei og lod os staa.“

„Ja, derved er der jo intet at gjøre,“ svarede Dortha Billumsen, „det maa da blive som Lehnsmanden har bestemt.“

„Naa, saa det mener I, men nu skal jeg sige Jer noget. Maa jeg ikke faa Christine, vil jeg endnu mindre have Frøenen fra Estrup, lad være der er kun godt og ærbart om hende at sige; saa sætter jeg mig inat paa

min brune Hest og rider min Bei, ned ad Tyffland til, i Krigen, og kommer aldrig mere tilbage."

"Det lader I være med," sagde Dorthé. "I betænker Jer nok, Junker Jakob."

"Nei, jeg betænker mig ikke, for Hesten er allerede sadlet, den staaer og stamper i Steenbroen herudenfor, mens Kongen før drog ind ad den ene Port, drog jeg ud ad den anden. Jeg har faaet Rejsepenge af Jøden paa Hjørnet, mod god Forskrivning, og nu rider jeg i fremmede Lande, hvis ikke I vil give mig Raad og hjælpe os to ulyksalige Menneſker."

"Er det saadan fat?" sagde Dorthé og skød Rokken tilside, "skal alt dette være Alvor?"

Junkeren sad paa Bænken foran Bordet og skjulte Ansigtet i sine Hænder, han nikkede blot med Hovedet.

"Idetmindste er det bedst, I tøver med den Rejse, til jeg faaer talt med Lehnsmanden," sagde hun. "Det haster vel ikke saa stærkt, enten I drager bort fra Landet idag eller imorgen."

"Jo, for imorgen skal jeg troloves med Frøkenen til Estrup, og naar det først er bragt dertil, maa jeg holde mit Ord, som det skifter sig for en adelig Junker og Herre."

"Saa maa jeg se at faa Eders Fader itale iaften," sagde hun, "lad være Tiden er daarlig valgt dertil, nu da han har saa fornemme Gæster at huse."

"Ja, tal med ham, lille, kjære Dorthé! fortæl ham alt hvad I veed. Naar han rynker sine Bryn og seer paa mig, tier jeg stille og kan ikke sige noget. I forstaaer langt bedre at belægge Eders Ord. Fortæl ham, at vi holde saa inderligt af hinanden, at det vil blive vor Død, hvis vi skilles, det føler jeg tydeligt."

Dorthē rystede paa Hovedet og smilede til Junkerens Forsikring, medens hun gif hen til en stor Kiste og tog et hvidt Korsklæde og et nyt Hovedtøi frem.

„Kom! skal jeg holde Lampen,“ sagde Jakob. „Det er Ret, at I pynter Jer lidt, det sætter Fader Pris paa. Troer I ikke nok, han giver efter, naar han hører, det er Liv og Død om at gjøre?“

„Det veed jeg ikke,“ svarede hun, medens hun tog en høirød, ulden Kaabe frem fra Skabet. „Der er kun ringe Haab; men jeg vil gjøre mit bedste.“

„Vil I have den Kaabe paa?“ sagde Jakob. „Den seer saa gammeldags ud.“

„Jeg har ingen bedre,“ sagde hun. „Aften tænker jeg ogsaa, det kommer an paa noget, der er vigtigere end min røde Kaabe.“

„Jeg bliver siddende her og venter, til I kommer igjen,“ sagde Jakob, „om det saa skal vare til den lyse Morgen. Vorherre lægge sin Velsignelse i Eders Gang! — Siig ham, jeg skal blive hans Alderdoms Lyst og Glæde, naar jeg bare maa faa Christine. Siig, jeg kommer aldrig mere igjen, hvis han svarer nei. I maa ikke forlade ham, før I har faaet hans Samtykke, og kom saa strax tilbage. Gaa ind ad Træbroen, langs Staldene i Haven, der staaer Døren aaben efter mig, saa kan I komme lige ind til dem i Dagligstuen. I Guds Navn! farvel Dorthē! bring god Tidende tilbage.“

Dorthē svarede intet til alle disse Udbrud, hun svøbte sig ind i sin røde Kaabe og gif op til Slottet.

Veien var hende velbekjendt, den lille Træbro over Graven ogsaa. Det var den hun valgte, hvergang hun skulde op og besøge sin Datter. Hun var en jevnlig Gæst paa Slottet og kunde komme, naar hun vilde.

Som Jakob havde sagt, stod Døren aaben. Alt var stille og mørkt paa denne Side, men omme paa den modsatte Fløi var Slottet festligt oplyst, og derfra lød Støi og høirostet Tale. Dorthē mødte Ingen, før hun stod inde i Lehnsmændens Stue.

Christine sad ved et lille Bord og syede flittigt, hendes Ansigt var blegt, sørgmodigt, men smukt og fint og friskt; gennem disse Lyseblaa og straalende Dine syntes kun Hengivenhed og Kjærlighed at finde deres Udtryk. Der hvilede en Ufskyld over hendes hele Væsen, som Ingen kunde tage fejl af.

„Hvad er det, jeg hører om Dig?“ sagde Dorthē barsk. „Du har kun daarligt fulgt mine Raad, Du! — Det er ikke som det bør være.“

„Har Du talt med ham?“ spurgte Christine, uden at slaa sine Dine iveiret, men Dorthē saae Taarerne løbe ned ad hendes Kinder.

„Ja, vist har jeg talt med ham. Han sidder hjemme og klynker og klager, som et lille Barn. Hvad skal det blive til? — Jeg bad Dig dog saa mangen Gang komme ihu, hvem Du var, og hvem han var. For Vorherre kan det maaske være, at I ere lige, — naa! græd ikke, hvad hjælper det? — men hernede staa I for en anden Domstol. Du er kun en fattig Kones Barn, Christine, de toge Dig til sig, de fornemme Folk, af lutter Raade. De droge Dig op i Tugt og Ærbarhed, slikt tænker man paa, det søger man at gjengjælde, og bringer ikke Sorg ind imellem dem, og skiller ikke Fader fra Søn, som Du har gjort.“

„Jeg har kæmpet saagodt jeg kunde,“ svarede hun. „Jeg har dulgt, hvad jeg tænkte og følede, længere end Du troer; men da jeg saae hos ham den samme Sorg,

den samme Lidelse, jeg selv gif og stred med, saa blev det tilsidst min Mester, saa lyttede jeg til hans Ord; og hvad han talede, hvad han sagde, — Moder! naar man bliver saa glad, saa lykkelig som jeg, kan der ikke være nogen Synd deri. Da svandt min Frygt og al min Nød, det var for mig som om jeg kunde rumme den hele Verden i mit Hjerte, hvorfor da ikke ham, den Eneste, som bad om en Plads deri? — Man kan ikke heller holde ud at kæmpe bestandig.“

„Na! hvad veed Du derom, stakkels Tosse!“ sagde Dorthes heftig. „Der er dem, som maa kæmpe deres hele Liv igjennem, og som dog ikke faa kæmpet ud, før deres Ligfiste bankes til. Skjule sin Sorg og sine Taarer, det kan man altid, glemme dem, det er en hel Del sværere. — Du har Uret, siger jeg, stor Uret, og jeg ventede mig noget bedre af Dig.“

„Ja, jeg veed det nok, jeg har Uret, det maa vel være som Du siger, men skjænd nu ikke mere, Moder!“

„Hvad er det for en Snak, I her kommer med?“ raabte pludselig en grov og mægtig Stemme henne i den aabne Dør. „Christine har min Sjæl ingenting at angre, for hun har ingen Synd begaaet.“

Da Dorthes vendte sig, saae hun Lehnsmanden, Hr. Ernst Normand, klædt i en pyntelig Dragt og med et godmodigt Udtryk i det blussende og fede Ansigt. Han nikkede og smilte, idet han gif ind i Stuen og vedblev: „Kommer I herop for at skjænde paa min lille Christine, maa I ligesaa gjerne blive borte. Hvad kan hun for, at den tosfede Junker holder af hende? Jeg har staaet og lyttet og luret mangan god Gang, naar de To mindst tænkte derpaa: altid var det ham, der begyndte med den Snak, altid var det hende, som skød fra

og sagde: lad mig være. Hun har heller ingen Sorg bragt ind i vort Huus, endskjøndt I siger saa, tværtimod, men derfor kan jeg alligevel gjerne ønske den Knægt en anden Hustru, En med Midler og stor Formue; og han skal tage Den, jeg vælger ham, det skal vi nok faa at se."

"Saa, med mindre han ikke tager hende, for det kan I maaske ogsaa faa at se," svarede Dorthé.

"Hvad skal det sige?"

"Veed I, hvor han nu er?"

"Nei! men det bryder jeg mig heller ikke om. Iaften har jeg ingen Brug for ham. Jeg veed, hvor han vil være imorgen, naar hans Frosen kommer."

"Imorgen vil han være nede i Holsteen, iaften er han paa Beien dertil."

"Fanden heller! han har jo ingen Hest til at ride paa."

"Jeg har hørt hans Hest stampe ude paa Steenbroen."

"Han har heller ingen Midler til at reise for. Jeg veed bedst selv, hvor knapt jeg har holdt ham."

"Jøden paa Hjørnet har givet ham Midler, mod god Forskrivning. Det er om alt dette jeg kom op for at tale med Jer, naadige Herre! men jeg troer det er bedst, at Barnet her gaaer sin Vej først, eller vi træde et lille Dieblif ind i Stuen næstved."

"Ja, kom med og lad os faa lidt meer af den Historie," sagde Lehnsmanden og gik ind i det næste Bærelse.

Dorthé fulgte ham. Christine blev ene tilbage, hun sad og stirrede efter dem med taareblændede Dine og begge Hænder foldede i Skjødets.

Da Dorthé blev ene med Lehnsmanden, fortalte hun ham Indholdet af hvad Junteren havde sagt hende. Hendes Røst var bleven mere blød og bedende, nu da Christine ikke længer var tilstede, som om hun ønskede

og haabede at bevæge Adelsmanden; men det lykkedes ikke, skjøndt han vedblev at tage Sagen med stor Koldblodighed.

„Sikken en Satans Knægt!“ udbød han og gned sine Hænder, da hun havde fortalt alt. „Han vil rende fra mig, drage til fremmede Lande, og udstede Forfrevninger, som jeg skal løse; ja, nu seer jeg da tydeligere end før, at vi maa skynde os med at faa ham trolovet og gift, for at han kan blive tværet.“

„Er der ingen Haab for dem?“ spurgte Dorthé.
„Slet ingen Naade at vente?“

„Ikke saa Gud den mindste!“ forsikrede Lehnsmanden.
„Han har rigtignok ikke skicket mig Bud forvist, at han kom, den Herremand oppe fra Gammel-Estrup, men Jakob skal have hende alligevel, hende og den rige Gaard.“

„Det nytter da ikke, at jeg beder for dem?“ vedblev hun.

„Det nytter ikke, om saa Moder Marie kom spadserende herved og bad for dem, ikke om Hans Majestæt Kongen kom ind og bad for dem.“

„Ja, hvem veed,“ svarede hun. „Det kan dog være, naadige Herre, at I gav efter for Hans Majestæts Bøn.“

„Maaske, Dorthé! men Hans Majestæt har vigtigere Ting i sit Hoved, end som saa. Jeg kan hilse Jer og sige, han kommer ikke.“

„Jo, han gjør,“ svarede hun rolig og bestemt.

„Hvad for noget?“

„Kongen kommer og beder om Eders Samtykke.“

„Det vil vi se paa,“ svarede Normand. Derefter tilføjede han spottende: „I saa Fald var det bedst, om

det kunde ske endnu i aften. Imorgen er jeg bange for, at det allerede vil være forsilbe."

"Det vil ske i aften."

"Men er I da bleven forrykt, lille Dorthe Bil-lumsen?"

"Kongen kommer i aften og frier for Christine," gjentog den gamle Kone med et forunderligt Alvor, og uden at lade sig forstyrre af Adelsmandens Spot. Der-paa forlod hun Bærelset. Ernst Normands Latter løb ud efter hende.

Da Dorthe var kommen ned igjennem Gangen, standsede hun, som om hun betænkte sig, imidlertid syn-tes hendes Ansigt at antage et endnu barskere Udtryk end sædvanligt. Rynkerne laa dybere i hendes Pande. Bludselig hævede hun sit Hoved, svøbte Raaben tættere om sig og gik over i den modsatte Fløi, hvor Kong Christian var taget ind. Alle Gange straaled i et stærkt Lysstærk, Hoffolk, Adelsmænd og de fornemste af Byens Embedsmænd skred igjennem Salene. Ingen lagde Mærke til Dorthe, hun gav ikke heller Agt paa Noget, men vedblev sin Gang ind i en stor Sal, foran hvis modsatte Døre to Skildvagter vare opstillede.

"Hvor vil I hen, gamle Kone!" spurgte de og kredsede deres Partisaner foran hende.

"Jeg har et Ord til Hans Naade Kongen, det ingen Opsættelse taaler," svarede hun.

"Det maa I om," sagde den ene Skildvagt. "Gjen-nem denne Dør kan I gaa, men det vil holde hart for Jer at komme igjennem den næste."

"Jeg faaer at prøve paa det," svarede Dorthe trøstigt, og saa gik hun.

Salen indenfor var festlig belyst og opfyldt med

Herrer af den høie Adels, som bleve stædte for Kongen. Da Dorthen kom ind, blev hun staaende ved Døren og saae sig om. Hun støttede sig op til Væggen, trak sit Veir med Møie og lod til at være fængslet til Stedet. Lidt efter kom en af Herrerne hen til hende og spurgte, hvad hun ønskede.

„Jeg har et Erinde til Hans høie Naade,“ gjentog hun.

„Et Bønskrift? — i saa Fald kan Hun sly mig det, det skal da blive overgivet til Hans Majestæt.“

„Mit Erinde er intet Bønskrift, naadige Herre! det jeg mindeligst beder om, er alene at faa Hans Naade itale. Jeg skal ikke tage lang Tid op for de Andre.“

„Hans Majestæt er beskæftiget og kan for Diebliffet ikke tale med Eder,“ sagde Hofmanden.

„Saa maa jeg vente, til han faaer Stunder,“ svarede den gamle Kone.

Hofmanden smilte ad denne Frimodighed. „J gjør bedre i at komme igjen imorgen,“ sagde hun.

„Imorgen er det forfælde,“ svarede Dorthen, „jeg maa endelig tale med Kongen iaften og forrette mit Erinde; hvis der ikke var Nød paaferde, kan J stole paa, at jeg ikke var kommen.“

Medens hun sagde dette, var Døren til Bærelset indenfor bleven aabnet. Kongen havde hørt Dorthes Ord. Han kom ind i Salen, klædt i en kort Bams og støttende sig til en Stof.

„For hvem er det, der er Nød paaferde?“ spurgte han godmodig.

„Det skal jeg sige Eders Majestæt, hvis jeg faaer Lov at komme ind til Eder,“ svarede den gamle Kone, og hendes Læber skjælvede, medens hun taledes; men hun

flog dog ikke sine Dine ned for det alvorlige og gennemtrængende Blik, som hvilede paa hende.

„Saa kom med mig,“ sagde Kongen. Dorthé fulgte ham ind i Siderørelset.

„Hvad er det saa, I har at sige mig, min gode Kone!“ spurgte Kong Christian, idet han satte sig ned og skød Lysene foran sig. „Tal kun uden Frygt, I skal ikke være bange; men sat Jer i Røthed.“

Dorthé stod foran Kongen, tavøs og bleg, hendes Hænder vare foldede over Kaaben, hun havde bøiet sig frem, som for desbedre at betragte ham. Det varede en Stund, før hun talede.

„Naa, saadan seer I ud!“ ytrede hun endelig, med en Røst, som i Begyndelsen lød dæmpet og skjælvende. „Hvor er I dog bleven gammel og bøiet og graa. Ja, I har jo ogsaa prøvet, hvad de mørke Dage give, efter hvad de fortalte. Høit stod I oppe, men Sorgen kunde naa Jer alligevel. Herre Gud! er det ogsaa virkelig Jer?“

Med disse Ord skjulte hun Ansigtet i sine Hænder og brast i Graad.

„Sat Jer,“ sagde Kongen, „og siig mig, hvad I mener.“

Hun tog Hænderne bort fra Ansigtet, traadte Kongen et Skridt nærmere, hævede sit sænkede Hoved og udbød kort og bestemt:

„Kjender I mig ikke?“

Kongen tav, en dunkel Anelse syntes at paatrænge sig ham, et Minde, en længe forsvunden Grindring vendte tilbage.

Dorthé rystede paa Hovedet. „Nei! I kjender mig ikke,“ vedblev hun med et sørgmodigt Smil. „Jeg er ogsaa bleven gammel og graa. I har glemt mig og

min Rød, men det skal være tilgivet. Jeres Hjerte var altid lukket op for Andre, I har havt en aaben Haand for Mange, hvad gjør saa det, at I glemte En. I kjender mig ikke. Hvordan skulde det ogsaa være muligt? Men jeg skal fortælle Jer en Historie, maaske I saa vil komme mig ihu, min naadige Herre og Konge! Der var engang en lille Pige med et glad Sind og et uskyl- digt Hjerte. Til hende kom en Mand, en mægtig, for- nem Herre. Gik hun i Skoven, fulgte han efter, sad hun og sang foran Skotroffen i sit Kammer, stod han udenfor hendes Vindue, helst var han der, naar Aftenen og Skyggen faldt paa; han talte til hende, milde, kjær- lige Ord, som spirede og sloge Rød i hendes Hjerte, og som aldrig lode sig rydde ud af det siden. Vei dit Dre til min Mund, sagde han, for at Ingen skal høre, at jeg kun tænker paa Dig, haaber paa Dig, længes efter Dig. Var Du en Fyrstes fornemme Datter, vilde jeg række Dig min Haand og bære Dig op paa min Trone, men Du er kun en fattig Borgers Datter, nu kan jeg blot give Dig Plads i mit Hjerte, der skal Du bo og bygge alene. Han talede og hun lyttede, han svoer og hun troede, saa fulgtes de ad, fra nu af var den Enes Vei ogsaa bleven den Andens. Rattergalen sad oppe i Elmetræerne over deres Hoved, og det den sang og fløitede, lød ikke mere mildt og lifligt, end det han talede. Han havde Ord, der altid naaede derhen, hvor han sendte dem, han havde Magt, Rigdom, Høihed, den samme Herre! hun havde kun sit Hjerte, og det var alle- rede hans, længe før han bad derom."

"Dorthe Villumsen!" udbrød Kongen i den dybeste Forbavselse, og med en Stemme, saa blød, at den naaede til hende som et Suk. — "Er det Eder?"

„Ja, det er mig, den stakkels Tøsse, som engang troede paa alt. Hvor kunde jeg vel tænke eller vide, at det, der blev sagt mig, blev gjentaget til saa mange Andre siden? Hvorfor var han, jeg taler om, saa rig paa Ord og Løfter? Jeg forlangte jo ingenting af ham.“

„Sid ned, Dorthé Villumsen!“ sagde Kongen.

„Nei, det vilde flet sig skikke. Lad mig kun blive staaende og se paa Jer, og ret indprente mig Eders Ansigt. Det Billed, jeg hidtil gjemte, var en Elfers, det som følger med mig hjem i aften skal være en Herres og en Faders.“

„Hvordan gif det siden?“ spurgte Kongen med dæmpet Stemme.

„Hvordan det gif er snart fortalt. Min Fader sagde: Jeg troer der er knap Plads til Dig og mig i een Stue, gaa Du heller hen og søg efter din Veiler i Lunden. Min Moder sagde ingenting, men luffede sine Dine derover. Saa gif jeg ud i Verden og græd underveis. Tilfidsst blev vi flere om at græde.“

„Saa hadede Du vel ham, som voldte din Ulykke?“

„Hadede!“ gjentog hun og rystede paa Hovedet. „Na nei, endda! der har aldrig været Plads til Had i mit Hjerte. Jeg sad i lange Dage og i Nætter, der endnu vare længere, og tænkte paa ham, og spurgte mig selv: hvor er han nu henne. Hvem bringer han nu Kjærlighed og Sorg til? Jeg lyttede, gjorde jeg, og naar de talte noget godt om ham, hvordan han gif og virkede og tænkte paa den Ringe og dømte lige mellem alle, saa var det som om de sang for mig og roste mig, men naar de fortalte, hvordan han selv blev trykket og trængt, at der ogsaa kom Rummer og bankede paa hans Dør, saa var det, som om jeg frøs og pintes

mere. Jeg har paa min Sorg og min Grindring, og det var endda ikke det værste, men bestandig at lide alene, uden at have Lov eller Ret til at beklage sig, deri stikker det. Ja, det forstaaer I maaske ikke?" Hun sagde dette med en dæmpet Røst, det var næsten som om hun kun for sig selv aflagde dette Skriftemaal om en dulgt Smerte, det lød som et Suf fra en længe pint Sjæl, der endelig havde faaet Luft.

Rongen svarede hende ikke.

"Jeg fik siden en Søn og en Datter," tilføiede hun, "Sønnen blev Krigsmand, han fulgte med Jer, da I drog ud og frigedes i Tyskland. Det veed I heller intet om, jeg maa jo fortælle alt. En Dag sloges I ved Lutter og tabte Slaget, fordi der var Tre eller Fire mod En. I var selv med hvor det gik haardest til, jeg veed det nok, det er jo saa Eders Bane. Fem Ryttere vilde hugge sig ud af Fiendens Kreds, de fire slap igjen, jeg var den Ene, Benzal Rothkirch den Anden; men det var nok især den brave Malthes Sehesteds Heltemod og Manddom, som dengang reddede Rongen. Den Femtemand blev der, han maatte lade sit Liv. Det var min Dreng, men han havde, før han reiste, faaet min Formaning om, hvad han havde at gjøre, og den fulgte han. Han blev kun skiftet bort for at tage vare paa Eder."

"Det gjorde Du?" sagde Rongen.

Dorthe saae lidt paa ham, hævede sig høiere, rankere, smilede og sagde:

"Jeg og mit Huus vil tjene Herren."

Rongen saae ikke op til hende, han havde bøiet sit Hoved og sad og skrev med en Pen paa Bordet.

"Hvad kan jeg gjøre for Dig, Dorthe?" spurgte han endelig efter en lang Tavshed.

„For mig!“ gjentog hun. „Ingenting. Det er lovligt tilde tagen. Men jeg har en Datter. — Christine hedder hun, kan I gjette, hvem hun har faaet det Navn efter, Herre Konge!“

„Hvor er din Datter?“

Hun fortalte i saa Ord Indholdet af hvad der var haendet hos Lehnsmanden.

„Tal med ham,“ bad hun, „I har en Røst, der baade forstaaer at bede og befale, jeg veed det. Siig ham et Ord, saa vil han give efter.“

„Jeg skal tale med Lehnsmanden,“ sagde Kongen. „Naar?“

„Imorgen.“

„Imorgen er det forsilde.“

„Jeg skal tale med ham iaften.“

„Saa er det godt, I vil jo nok sørge for, at Barnet ikke faaer sin Moders Skjæbne. — — Farvel! farvel! Gud være med Eder, min naadige Herre og Konge! — Maa jeg kysse Eders Haand?“

Kongen havde reist sig, inden han fik Tid til Svar, greb Dorthes hans Haand, og trykkede den heftig til sine Læber. Han tilføiede nogle Ord, vilde standse hende, hun hørte dem ikke, vendte sig hurtig om og forlod Salen.

I Hofmændenes Værelse var hun Gjenstand for Alles Jagttagelser, man betragtede forundret den fattige Kone, indhyllet i den gammeldags røde Raabe. Ingen, som kjendte Kongen, kunde begribe, hvorledes det havde været hende muligt at fængsle hans Opmærksomhed saalænge.

Da Dorthes kom hjem, fandt hun Junker Jakob endnu i Stuen. Lampen var gaaet ud, men han holdt sig standhaftig og sad og sov i Dorthes Lænestol. Paa den Strøm

af Spørgsmaal, han rettede til hende, svarede hun fort og undvigende.

„Hvad der er skeet, har jeg ingen Lyst til at fortælle nu. J vil nok faa det at vide altsammen. Haab har jeg, ja vist, jeg siger Jer det jo, derfor troer jeg ogsaa, Junkeren gjør bedst i at ride tilbage, hvor J kom fra, og opsætte den Tysklands Reise til en anden Gang.“

Dermed lod hun ham gaa, og Jakob fulgte hendes Raad og red tilbage til Slottet.

Lidt senere kom en af Hofmændene over til Hr. Normand for at underrette ham om, at Kongen om lidt ønskede at hilse paa Lehnsmændens Familie. Ernst Normand blev yderst forbauset. For ikke to Timer siden havde Kongen taget Afsked med ham for denne Aften og sagt, at han ønskede at se hans Familie næste Morgen. „Der maa stikke noget andet under,“ sagde han til sig selv. „Det er vist for at komme til at tale om Arbeidet med den nye Brønd. Majestæten faaer jo aldrig Rist eller Ro for det Byggeri, eller ogsaa er det det lange Stakit nede ved Aaen. — Stakitet! der har vi det, han kunde ikke komme ud af Regnskabet før, men det er mig ligemeget, mine Papirer ere i Orden.“

Samtalen med Dortha Villumsen og hendes Ord faldt ham ikke et Dieblif ind.

Altjaa satte Hr. Normand sin Fjederhat paa Hovedet, og gik over i den anden Fløi, efter at have ladet røge med Lavendler og Enebær, alle Lys tænde og Familien samle sig i Salen.

Lidt efter vendte han tilbage, slog Døren op, og den gamle Konge traadte ind, klædt i den sædvanlige mørke Kofte, som man altid saa ham bære i de senere Aar, en Filt hat paa Hovedet, og støttende sig til en lang,

sølvbeslagen Stof. Kongen havde aldrig forekommet Lehnsmanden mildere eller mere tilfreds end i aften.

„Det er dog vist ikke Stakitet,“ sagde han til sig selv. „Der er heller ingen Ting iveien. Jeg maa have taget feil.“

„Det er altsaa Eders Familie?“ sagde Kongen, efter at have hilst paa de Tilstedeværende. „Og denne unge Pige der?“ vedblev hun henvendt mod Christine, som holdt sig tilbage i Vinduesfordybningen. — „Kom til mig, mit Barn! og tillad mig at blive siddende. Jeg er en gammel Mand, som Du seer, ellers vilde jeg komme til Dig.“

Da Christine stod foran Kongen, greb han hendes Haand. Der foer et Glimt som af Sollys over hans alvorlige og barske Ansigt, idet han betragtede hende.

„Hvad Du har for nogle fromme og uskyldige blaa Dine,“ sagde han ubeskriveligt blidt. „Vorherre holde sin Haand over dem, men hvorfor seer Du saa alvorlig og bedrøvet ud?“

„Lille Christine har ikke været rigtig vel i de sidste Par Dage,“ skyndte Normand sig at sige.

„Ikke nei! Hr. Lehnsmand! I tale ikke saa,“ svarede Kongen. — „Det er da ikke mig, Du er bange for, vel? Der er vist noget andet end daarlig Helbred, som fattes Dig. Kom! sæt Dig ned hos mig. Er det ikke Christine, Du hedder? — Jeg vil se, om jeg kan læse i dit Ansigt, hvad der er iveien. — Der er En, Du bærer i dit Hjerte, mit Barn! En, Du synes om, ja og han maa da være sær utaknemmelig, hvis han ikke ogsaa synes om Dig. — Spaaer jeg rigtigt?“

Christine svarede ikke. Hun trykkede den Haand, som Kongen holdt om hendes, op til sine Dine.

„Men det er jo ikke noget at sørge over,“ vedblev Kongen. „Skal vi To nu slaa os sammen, Du og jeg, og hjælpes ad og fremme din Sag? Skal vi? — Allersørst maa jeg da vide, hvem det er Du synes om.“

Christine smilede, hun vedblev at holde fast paa Kongens Haand, og han drog den ikke tilbage.

„Ederes Majestæt har dog et vidunderligt klartseende Blik,“ bemærkede Lehnsmanden. „J læser i Menneffets Tanke som i den trykte Bog!“

„Det er ikke saa svært som J troer, Lehnsmand! naar vi To skal tale alvorligt. Der kom en gammel Kone til mig iaften og fortalte mig alt.“

„Dorthe Willumsen!“ raabte Hr. Normand, for hvem der nu gik et Lys op.

„Ja, jeg troer nok, hun hed saadan. Hun sagde — ja, hvad sagde hun, at J havde taget dette Barn til Jer, pleiet det, oplært det, givet det al en Faders Kjærlighed, fortsagt hun holdt kun Døvtaler over Jer. Det er mig forresten ikke nyt, at høre Eder roses, Hr. Ernst Normand! J al den Gjerning jeg har kjendt Eder, har J viist Jer som en brav, paalidelig, hæderlig Mand, hvad kan jeg gjøre for at paaskjønne det? — Ikke stort! J har Magt, Anseelse og Rigdom. Men J har ogsaa en Søn, som staaer derhenne, ham kan jeg maaske gengælde, hvad jeg skylder Faderen. Hvad om jeg nu gav ham Christine, saa det Barn her kom til at takke Jer for hele sin Livsens Lykke, saa har jeg en god Gaard nede i Rørkjær, en anden i Dronninglund, og saa Esbjerg derovre, J kan selv vælge, hvilken J synes bedst om. Lad dem saa bo der. Blive de kjede af Landet og saa Lyst at komme til Hove, finder jeg vel ogsaa en Plads for dem der.“

Christine og Jakob laa for Kongens Fødder, Lehnsmanden stod opreist foran ham, smilende og grublende lidt, før han svarede:

„Siden Eders Majestæt giver mig Valget, saa synes jeg rigtignok bedst om Dronninglund, for det er saadan en smuk Egn.“

„Der er ogsaa saadan et fjønt Bøndergods til,“ bemærkede Kongen.

„Ja, det var netop det jeg tænkte paa,“ svarede Lehnsmanden ufortrødent.

„Er det ogsaa muligt?“ udbroød Christine og strakte begge Hænder bedende op imod Hr. Normand. „J tillader det?“

„Ja, saa min Tro er det tilladt,“ svarede Lehnsmanden og lagde sin Haand paa hendes Hoved; „men har Du ikke nok forstaaet, mit Barn! det er jo Hans Majestæt og ikke mig, der gjør det utrolige muligt.“

Næste Formiddag, da Kongen drog bort fra Roldinghuus, faldt hans Dine paa en gammel Kone, indspøbt i en rød Raabe. Hun stod nede ved Ledet, lidt affides fra de Dvrige. Det var Dorthe Villumsen, som endnu engang vilde se Kongen. Kong Christian red ud fra det anseelige Følge, som omgav ham, og holdt stille foran Dorthe.

„Nu er det fuldbgyrdet, hvad J bad mig om iafte,“ sagde han. „Eders Datter skal ægte Junker Normand og bo med ham paa Dronninggaard. Bring hende denne Ring fra mig, og husk saa selv paa, at Den har ikke levet sit Liv forgæves, som levede for en Anden. — Farvel, Dorthe Villumsen!“

Derpaa red Kongen tilbage til sit Følge.

Da Dorthe kom op paa Slottet, fandt hun Lehns-

manden og hans Familie i den store Sal. Jakob stod med Christines Haand i sin, og smilede til hende.

„Saa maa de da faa hinanden?“ sagde Dorthé, med Dine, der straaledé af Henrykkelse.

„Ja saa min Sjæl maa de faa hinanden,“ svarede Lehnsmanden, „om jeg saa selv skal være Præst og vie dem sammen.“

„Denne Ring gav Kongen mig til Christine,“ udbød Dorthé, og satte Ringen paa hendes Finger.

„J har talt med ham idag igjen?“ spurgte Lehnsmanden. „Hvad sagde Majestæten?“

„Han sagde, — han sagde,“ gjentog Dorthé, fordi hun kæmpede med en Stemme, der skjælvede af Graad, — „at Den har ikke levet sit Liv forgæves, som levede for en Anden.“

Christine slap Jakobs Haand, hun slyngede begge sine Arme om den gamle Kones Hals, lagde sit Hoved op til hendes Skulder og hvistede:

„Ikke sandt, Moder! det er dog ikke altid, at man kan dølge sine Taarer.“

„Ti stille, Du tosfede Pige!“ svarede Dorthé. „Jgaar talede jeg om Sorgen, — de Taarer, man græder af Glæde, behøver man ikke at dølge.“

Indhold.

	Pag.
Gjengangeren paa Palsgaard	5.
Munken fra Herrebåd	52.
En Maskeade	66.
Poul Rytter	83.
Den Stærkeste	96.
To Streger	112.
Offe Dyres Dreng	144.
Kun ikke Rabnet	162.
Naar Hjertet vaagner	183.
En Hofdame	236.
Feg!	260.
Aron Isak	279.
Fredens Mænd	301.
Et kongeligt Eventyr	309.

Unfold

